CLOPOTELE

RICHARD HARVELL

RICHARD HARVELL

CLOPOTELE

Titlul original: The Bells, 2010
Traducere de: Daria Bârsan
Editura Litera - 2011

Lui Dominique

Notă pentru cititor

Am crescut ca fiu al unui bărbat care nu avea cum să fie tatăl meu. Deşi n-a existat niciodată vreo îndoială că fusesem conceput din sămânţa altui bărbat, Moses Froben, *Lo Svizzero*[1], îmi spunea „fiule“. Iar eu îi spuneam „tată“. În rarele ocazii când cineva îndrăznea să-i ceară lămuriri, nu făcea decât să râdă, ca şi cum cel care întrebase era greu de cap. „Sigur că nu-i fiul meu!“ spunea atunci. „Nu fi caraghios!“

Dar de fiecare dată când îmi luam inima-n dinţi şi-i ceream amănunte despre trecutul nostru, mă privea cu tristeţe şi-atât. „Nicolai, te rog“, spunea după o clipă, de parcă noi doi am fi făcut un pact de care eu uitasem. Cu timpul, am ajuns să înţeleg că nu aveam să aflu niciodată misterele naşterii mele, căci tatăl meu era singurul care le cunoştea şi avea să le ia cu el în mormânt.

În afară de acest lucru, nici un copil nu şi-ar fi putut dori mai mult decât aveam eu. L-am însoţit de la Veneţia la Napoli şi apoi, în sfârşit, aici, la Londra. Până să intru la Oxford, i-am fost mereu alături. Chiar şi după aceea, când mi-am început propria carieră, alta decât a lui, nu am stat niciodată mai mult de două luni departe unul de celălalt. L-am auzit cântând în cele mai faimoase săli de operă din Europa. Am stat alături de el în trăsură, în timp ce gloatele de admiratori alergau în urmă şi-l implorau să-i onoreze cu un zâmbet. În tot acest timp, n-am ştiut nimic despre săracul Moses Froben, ci doar despre faimosul *Lo Svizzero*, care le făcea pe doamne să leşine cu o simplă fluturare a mâinii, care storcea publicului lacrimi cu vocea lui.

Aşa că vă puteţi imagina uimirea cu care, la o săptămână după moartea tatălui meu, în primăvara trecută, am găsit printre lucrurile lui teancul acesta de hârtii. Ba mai mult, am aflat din ele tot ce căutasem să ştiu: mi s-au lămurit naşterea tatălui meu şi a mea, originea numelui meu; am aflat cine-i mama şi de crima care-l făcuse pe tata să păstreze tăcerea.

Deşi se pare că pe mine mă avusese în vedere când scrisese aceste rânduri, nu pot să cred că nu ar fi dorit să le citească şi alţii. Nu uitaţi că el a fost un cântăreţ care exersa cu fereastra deschisă, pentru ca orice bărbat sau femeie care trecea pe stradă să poată auzi un înger cântând.

Nicolai Froben
Londra, 6 octombrie 1806

1 „Elveţianul", în italiană, în original (n.tr.)

Actul I

I

La început au fost clopotele. Trei clopote, turnate din lopeţi, greble şi sape strâmbe, ceaune crăpate, pluguri tocite, o sobă ruginită şi câte o monedă de aur topită în fiecare dintre ele. Erau negre şi aspre, mai puţin de jur-împrejurul buzelor argintii, unde ciocanele de lemn ale mamei mele bătuseră de un milion de ori. Mama era destul de mică încât să poată dansa sub ele, în clopotniţă. Când se legăna, tălpile i se desprindeau de pe podeaua cu scânduri lustruite, astfel că, atunci când ciocanul lovea clopotul, îi simţea vibraţia din coroana acestuia până-n vârful degetelor de la picioare.

Erau Cele Mai Răsunătoare Clopote de pe Pământ, aşa spuneau toţi locuitorii din Uri, şi chiar dacă acum ştiu unul mai puternic, aşezarea lor deasupra Văii Uri le făcea, într-adevăr, foarte răsunătoare. Dangătul lor putea fi auzit de pe apele lacului Lucerna până deasupra zăpezilor din Pasul Sankt Gotthard. Chemarea lor îi întâmpina pe negustorii care veneau din Italia. Coloanele de soldaţi elveţieni îşi astupau urechile cu palmele când mărşăluiau pe drumul din Uri. Când clopotele începeau să bată, cirezile de boi nu voiau să se mai urnească. Până şi cei mai graşi bărbaţi îşi pierdeau pofta de mâncare de la vibraţiile din măruntaiele lor. Toate vitele care păşteau pe păşunile din împrejurimi surziseră de mult. Chiar şi văcarii cei mai tineri erau la fel de tari de urechi ca bătrânii, deşi se ascundeau în colibele lor dimineaţa, la amiază şi noaptea, când mama bătea clopotele.

M-am născut în acea clopotniţă, deasupra bisericuţei. Acolo am fost alăptat. Când era destul de cald, acolo şi dormeam. Ori de câte ori mama nu le bătea cu ciocanele, ne cuibăream sub clopote, în turnul clopotniţei, cu cei patru pereţi deschişi către lume. Mă adăpostea de vânt şi mă mângâia pe frunte. Deşi nu-mi adresa nici un cuvânt, şi nici eu ei, îmi privea gura când gânguream ca orice copil mic. Mă gâdila ca să râd. Când am învăţat să merg de-a buşilea, mă ţinea de picior ca să nu alunec peste margine, să cad şi să mă zdrobesc de stâncile colţuroase de dedesubt. Ea m-a ajutat să stau în picioare. Îi strângeam în fiecare pumn câte un deget, şi ea mă tot conducea în cerc pe lângă fiecare margine, de o sută de ori pe zi. În ce priveşte spaţiul, clopotniţa noastră era o lume foarte strâmtă – majoritatea ar fi văzut-o ca pe o închisoare pentru un copil. Dar în ce priveşte sunetul, era cea mai grozavă casă de pe pământ. Căci toate sunetele scoase vreodată

erau captate în metalul clopotelor şi, în clipa-n care mama le bătea, dădea drumul în lume frumuseţii lor. Atâtea urechi auzeau prin munţi ecoul dangătului tunător. Unii îl urau, alţii erau inspiraţi de forţa lui sau atât de fermecaţi, încât rămâneau cu privirea pierdută; sau plângeau, căci vibraţiile îi făceau să-şi scuture tristeţea. Dar nu li se părea frumos. N-avea cum. Frumuseţea dangătului era destinată doar mamei mele şi mie.

Aş vrea ca acesta să fie începutul: mama şi clopotele acelea, Eva şi Adam pentru vocea mea, pentru bucuriile şi tristeţile mele. Dar bineînţeles că nu ăsta-i adevărul. Am şi tată; şi mama avea unul. Chiar şi clopotele aveau un tată. Al lor a fost Richard Kilchmar care, într-o noapte din anul 1725, se clătina pe o masă, aşa de beat, încât a văzut două luni în loc de una.

Şi-a închis un ochi şi l-a mijit pe celălalt, astfel încât cele două luni s-au contopit într-un singur glob difuz. S-a uitat în jur: două sute de bărbaţi umpleau Piaţa Altdorf, într-un oraş care se afla, şi se mândrea cu asta, tocmai în centrul Confederaţiei Elveţiene. Sărbătoreau recolta, încoronarea noului papă şi noaptea caldă de vară. Două sute de bărbaţi înfundaţi până la glezne în noroiul îmbibat cu pişat. Două sute de bărbaţi cu halbe de şnaps înţepător făcut din perele cultivate în Uri. Două sute de bărbaţi la fel de beţi ca Richard Kilchmar.

— Linişte! a strigat el în întunericul nopţii, care i se părea la fel de limpede şi de caldă precum gândurile lui. Am să vorbesc!

— Vorbeşte! au urlat ei.

S-a făcut linişte. În înălţimi, Alpii străluceau în lumina lunii ca nişte dinţi înfipţi în gingiile negre şi găunoase.

— Protestanţii-s nişte câini! a strigat el, ridicând halba şi împleticindu-se, mai să cadă de pe masă.

Toţi l-au ovaţionat şi i-au blestemat pe câinii din Zürich, care erau bogaţi. I-au blestemat pe câinii din Berna, care aveau arme şi armată şi puteau să treacă munţii şi să cucerească Uri dacă voiau. I-au blestemat pe câinii din landurile germane din nord, care nu auziseră niciodată de Uri. I-au blestemat pentru că urau muzica, pentru că o defăimau pe Maria, pentru că voiau să rescrie Cartea Sfântă.

Blestemele astea, mocnind de două sute de ani în capitalele Europei, i-au străpuns inima lui Kilchmar. L-au făcut să-i dea lacrimile – bărbaţii ăştia din faţa lui îi erau fraţi! Dar ce le putea răspunde? Ce le putea promite? Atât

de puţin. Nu le putea construi un fort cu tunuri. Era unul dintre cei mai bogaţi oameni din Uri şi totuşi nu-şi putea permite o armată. Nu-i putea alina cu înţelepciunea lui, căci nu era bun la vorbă.

Atunci au auzit cu toţii răspunsul la rugămintea lui tăcută. Era un dangăt care i-a făcut să-şi ridice ochii înceţoşaţi către cer. Cineva se urcase în clopotniţa bisericii şi trăsese clopotul. Era cel mai frumos, cel mai sfâşietor sunet pe care Richard Kilchmar îl auzise vreodată. Reverbera din zidurile caselor, ecoul i se întorcea din munţi, iar vibraţia îi gâdila pântecele umflat. Când sunetul s-a stins, s-a aşternut o linişte la fel de caldă şi de umedă ca lacrimile pe care Kilchmar şi le ştergea de la ochi.

A încuviinţat dând din cap către mulţime. Două sute de capete i-au răspuns la fel.

— O să vă dau clopote, a şoptit el. Şi-a aruncat băutura din pahar spre cerul nopţii, apoi a ridicat vocea: o să construiesc o biserică pentru ele, sus în munţi, pentru ca ecoul să răsune în fiecare palmă de pământ din Uri! O să fie Cele Mai Răsunătoare şi Cele Mai Frumoase Clopote!

I-au răspuns cu urale şi mai gălăgioase decât înainte. El şi-a ridicat triumfător braţele. Şnapsul i se prelingea pe frunte. Apoi bărbaţii şi-au adâncit privirea în halbe şi le-au dat pe gât, pecetluind astfel făgăduiala lui Kilchmar.

După ce a înghiţit ultima picătură, Kilchmar s-a clătinat, s-a împiedicat şi a căzut. Şi-a petrecut restul nopţii în noroi, visându-şi clopotele.

A făcut ochi sub un petic de cer albastru, înconjurat de douăzeci de feţe cuvioase.

— Îndrumă-ne! l-au implorat.

Veneraţia lor l-a pus cumva din nou pe picioare şi, după câteva înghiţituri zdravene din sticlele lor, a simţit şi mai tare că pluteşte. În scurt timp s-a trezit călare pe cal, în fruntea unui convoi format din cincizeci de cai, câteva căruţe pline de femei, copii şi câini care zburdau prin iarbă. Nu ştia încotro să-i îndrume, căci până în ziua aceea, munţii i se păruseră ameninţători şi duşmănoşi. Dar acum îi conducea pe drumul din Uri spre Italia, spre papă, spre gheţarii care străluceau la soare, iar când i-a venit inspiraţia, s-a abătut din drum şi a început să urce.

Şi-au tot urcat până aproape de crestele înzăpezite. Kilchmar conducea acum cinci sute de locuitori din Alpii Uri, care l-au urmat până au ajuns la

un promontoriu stâncos şi au zărit valea care se întindea înaintea lor, brăzdată de râul Reuss ca de un fir alb şi subţire.

— Aici, a şoptit el. Aici

— Aici, l-au îngânat ei. Aici.

S-au întors să vadă cătunul din vale, nimic altceva decât o îngrămădeală de case dărăpănate. Sătenii şi vitele lor costelive se uitau la rândul lor cu uimire la adunarea de pe dealul stâncos.

Acest sat mic şi înfometat despre care scriu este Nebelmatt. În acest sat m-am născut (arză-l-ar focul şi înghiţi-l-ar o avalanşă!).

Biserica lui Kilchmar a fost terminată în 1727, înălţată numai cu truda celor din Uri şi cu piatră din Uri, astfel încât, în lunile de iarnă, indiferent de cât lemn ardea în sobă, rămânea la fel de rece ca muntele pe care a fost construită. Era o biserică mică şi joasă, ce aducea cu o gheată. Episcopului i s-a cerut într-o petiţie să trimită un preot potrivit pentru frigul şi pustietatea locului. Răspunsul lui a sosit după câteva zile, în persoana unui preot tânăr care se încrunta la uşa lui Kilchmar – eruditul părinte Karl Victor Vonderach. „Omul potrivit, scria episcopul, pentru a fi delegat pe un munte rece şi îndepărtat. Nu-l trimite înapoi."

Acum biserica avea un conducător, douăsprezece bănci rustice şi un acoperiş care nu lăsa să pătrundă înăuntru o bună parte din apa de ploaie, dar tot nu avea ceea ce Kilchmar le promisese. Nu avea clopote. Aşadar, Kilchmar şi-a pregătit căruţa, şi-a sărutat soţia şi a spus că avea să facă un drum la Sankt Gallen, ca să găsească cel mai bun meşter de clopote din lumea catolică. A pornit-o huruind spre nord, în strigăte patriotice, şi nu a mai fost văzut niciodată în Uri.

Construirea bisericii îl ruinase.

Astfel, la un an după ce ultima plăcuţă de ardezie a fost pusă pe acoperiş, biserica înălţată pentru a găzdui Cele Mai Frumoase şi Mai Răsunătoare Clopote nu avea nici măcar o talangă atârnată în clopotniţă.

Locuitorii din Uri sunt nişte oameni mândri şi inventivi. *Cât de greu poate fi să faci un clopot?* s-au gândit ei. Matriţe de argilă, nişte metal topit, câteva grinzi pe care să atârni clopotele la sfârşit – nimic mai mult. Poate că Dumnezeu l-a trimis pe Kilchmar numai ca să-i pornească pe drumul lor.

Dumnezeu are nevoie de fierul tău, aşa era răspândită vorba. *Adu-I arama şi tinicheaua ta.*

Lopeţi ruginite, sape rupte, cuţite oxidate, ceaune crăpate – toate erau aruncate într-o grămadă care, în scurt timp, ajunsese să troneze în Piaţa Altdorf, chiar pe locul unde Kilchmar îşi pecetluise făgăduiala, în urmă cu trei ani. Mulţimea primea cu urale orice donaţie nouă. Un om şi-a târât soba care ar fi trebuit să-i ţină de cald în acea iarnă. *Dumnezeu s-o binecuvânteze*, a şoptit cineva când o văduvă bătrână şi-a azvârlit bijuteriile în grămadă. Au curs lacrimi când cele mai bogate trei familii s-au adunat şi au contribuit cu câte o monedă de aur. Era nevoie de zece căruţe trase de boi ca să transporte metalul în sat.

Sătenii, deşi nu prea aveau ce metal să ofere, nu s-au lăsat mai prejos. Nouă zile şi nouă nopţi cât au păzit cuptorul de topit improvizat, au pus la bătaie tot şnapsul care le mai rămânea în sticle la revărsatul zorilor, plus un set complet de dinţi de lup, un corn încovoiat de ibex şi o bucată mare de cuarţ prăfuit.

Doisprezece bărbaţi s-au ales pe viaţă cu urme de arsuri în ziua când au turnat supa încinsă în matriţe. Primul clopot era rotofei ca un curcan gras, al doilea, destul de mare cât să ascundă sub el o capră mică, iar al treilea, nemaipomenitul clopot al treilea, era înalt cât un om şi a fost nevoie de şaisprezece cai ca să-l ridice în turnul clopotniţei.

Toţi locuitorii din Uri s-au adunat pe o colină la poalele bisericii, ca să audă bătaia clopotelor pentru prima dată. Când totul a fost rânduit, oamenii şi-au îndreptat smeriţi ochii către părintele Karl Victor Vonderach. El le-a întors privirea, de parcă ar fi fost doar o turmă de oi.

— O binecuvântare, părinte? a şoptit o femeie. Binevoiţi să binecuvântaţi clopotele noastre?

El s-a scărpinat la tâmple şi a ieşit în faţa mulţimii. Şi-a plecat capul şi toţi au făcut la fel.

— Tată ceresc, a bombănit el, dregându-şi glasul. Binecuvântează aceste clopote ale Tale... A pufnit şi s-a uitat împrejur, apoi la pantoful lui care stătea într-o balegă proaspătă. Lua-le-ar naiba, a bodogănit el.

A trecut ţanţoş prin mulţime. Oamenii l-au urmărit cu privirea până a dispărut în casa lui, care avea geamuri la ferestre, dar încă nu avea ţigle pe acoperiş. Apoi mulţimea tăcută s-a întors să vadă cum şapte rude de-ale lui Kilchmar intrau hotărâte în biserică – una să tragă clopotul mic, două pe cel

mijlociu şi patru pe cel mare. Mulţi şi-au ţinut răsuflarea când, în turnul clopotniţei, cele trei clopote mari au început să se legene.

Atunci, Cele mai Răsunătoare şi Mai Frumoase Clopote de pe Pământ au pornit a bate.

Văzduhul s-a cutremurat. Dangătul a inundat valea. Era ascuţit ca o balama ruginită, tunător ca o avalanşă, pătrunzător ca un ţipăt şi mângâietor ca şoapta unei mame. Toţi au scos un strigăt de uimire, s-au înfiorat şi şi-au astupat urechile cu mâinile. Pe urmă s-au dat înapoi, împleticindu-se. Geamurile casei părintelui Karl Victor au crăpat, iar dinţii erau atât de încleştaţi, încât s-au ciobit. Timpanele s-au spart. O vacă, două capre şi o femeie au fost apucate deodată de chinurile facerii.

Când ecourile de pe crestele înalte s-au stins în sfârşit, s-a aşternut liniştea. Toată lumea se uita ţintă la biserică, de parcă ar fi stat să se prăbuşească. Atunci uşa s-a dat în lături şi rudele lui Kilchmar au năvălit afară, astupându-şi cu palmele urechile făcute zob. Au dat ochii cu mulţimea ca nişte hoţi prinşi cu comoara la ciorap.

Şi atunci au început uralele. Mâini se înălţau către cer. Pumni se agitau în aer. Lacrimi şiroiau pe obraji. Reuşiseră! Cele Mai Răsunătoare Clopote de pe Pământ tocmai bătuseră!

Împărăţia lui Dumnezeu pe pământ era în siguranţă!

Mulţimea a luat-o încet în josul colinei. Când cineva a strigat: „Mai trageţi-le o dată!“, toată lumea a bătut în retragere şi imediat au luat-o cu toţii la goană – bărbaţi, femei, copii, câini şi vite alergau, alunecau, se rostogoleau pe dealul noroios şi se ascundeau în spatele caselor dărăpănate, de parcă fugeau din calea unei avalanşe. S-a aşternut iar liniştea. Câteva capete s-au ivit de după case şi s-au uitat în direcţia bisericii. Rudele lui Kilchmar nu erau de găsit. Într-adevăr, în scurtă vreme nu mai vedeai picior de om la câteva sute de metri de biserică. Nu se mai găsea nimeni destul de viteaz să se încumete să tragă iar clopotele.

Şi totuşi? Şuşoteli au străbătut văzduhul. Copiii arătau către o pată maronie care se mişca încet în vârful dealului, ca un mănunchi de fân în bătaia domoală a vântului. Om să fie oare? Nu, nu era om. Doar un copil – o fetiţă – în zdrenţe murdare.

Întâmplarea a făcut ca acest sat să aibă, printre comorile sale, o fetiţă nătângă şi surdă. Obişnuia să se zgâiască la săteni cu o privire fixă, de parcă le cunoştea păcatele pe care se străduiau să le ascundă, aşa că ei o alungau, aruncând după ea găleţi de zoaie de fiecare dată când se apropia. Copila

aceasta surdă se uita la clopotniţă în timp ce urca dealul, căci şi ea auzise clopotele, nu cu urechile ei neputincioase, ci aşa cum se aude sfinţenia: ca o vibraţie în pântece.

Au privit-o cu toţii cum urca şi au ştiut că Dumnezeu le-o trimisese pe această copilă nătângă tot aşa cum Dumnezeu îl trimisese pe Kilchmar, aşa cum le trimisese piatra cu care să construiască biserica şi metalul de turnat clopotele.

Copila se uita la clopotniţă de parcă şi-ar fi dorit să poată zbura.

— Du-te, i-au şoptit sătenii. Du-te!

Ea nu-i aude cum o îndeamnă să meargă. Dar amintirea dangătului clopotelor o atrage spre uşi şi înăuntrul bisericii, unde nu mai călcase până atunci. Pe podea sunt cioburi de sticlă – geamurile sparte – aşa că fata lasă urme sângerii când urcă scările înguste din spatele bisericii. La primul nivel al clopotniţei, cele trei frânghii atârnă din tavan. Dar ea ştie ce-s alea frânghii şi ştie că magia nu vine de la ele, ci acestea o conduc mai sus, aşa că urcă scara şi ridică trapa cu capul. Părţile laterale ale turnului sunt deschise – nu există parapet care să te împiedice să cazi – şi vede patru privelişti diferite: la stânga, piscuri întunecate; în faţă, valea şerpuind în sus spre Italia; în dreapta, trecătoarea Susten înzăpezită; iar când urcă prin trapă, în spatele său, îşi vede spectatorii adunaţi în jurul caselor, ca viermii care mişună pe carnea putrezită.

Se duce sub clopotul cel mai mare şi îşi ridică privirea, în umbra lui. Corpul lui e negru şi aspru. Ajunge sus la el şi-l loveşte cu mâna, dar nu se clinteşte. Copila nu simte nici un sunet. Două ciocane de aramă stau rezemate în colţ. Ridică unul dintre ele şi-l împinge în clopotul cel mai mare.

Simte efectul mai întâi în burtă, ca atingerea unei mâini calde. Nu a mai atins-o cineva de ani de zile. Închide ochii şi simte atingerea radiind în josul coapselor. Se răspândeşte în coşul pieptului. Copila oftează. Loveşte iar clopotul cu ciocanul, cât poate de tare, iar vibraţia merge mai departe. I se încolăceşte pe la spate şi sus, către umeri. Parcă o ţine în aer, parcă pluteşte în sunet. Loveşte clopotul iar şi iar, şi sunetul se face tot mai cald.

Trage clopotul mijlociu. Îl aude în gât, în braţe, în scobiturile din spatele genunchilor. Sunetul trage de ea, de parcă nişte mâini calde ar desface-o în bucăţi, iar ea se face în trupul ei mic mai înaltă şi mai lată decât a fost vreodată.

Clopotul mic îl aude în falcă, în lobul urechilor, în arcuirea tălpilor. Leagănă ciocanul iar şi iar. Ridică şi al doilea ciocan, ca să poată bate clopotele cu ambele braţe.

La început, sătenii au primit miracolul cu urale şi strigăte. Ecourile dangătului răsunau în toată valea. Au închis ochii şi au ascultat gloria lui.

Copila bătea clopotele. De o jumătate de oră. Nu se mai puteau înţelege între ei. Unii strigau ca să fie auziţi; majoritatea şedeau pe buşteni sau se sprijineau de zidurile caselor şi îşi astupau urechile cu mâinile. Purceii fuseseră deja fripţi. Butoaielor cu vin li se dăduse cep, dar cum puteau începe ospăţul victoriei fără o binecuvântare?

— Opreşte-te! a strigat cineva.

— Linişte!

— Gata!

Agitau pumnii către biserică.

— Cineva trebuie s-o oprească!

La aceste vorbe, oamenii s-au uitat cu sfială la cei din jur. Nimeni nu a ieşit în faţă.

— Aduceţi-l pe tatăl ei! strigau. Asta-i treaba lui!

Bătrânul Iso Froben, ciobanul a cărui nevastă îi dăruise acest copil diform după douăzeci de ani de căsnicie, a fost împins în faţă. Nu avea mai mult de cincizeci de ani, dar ochii îi erau adânciţi în orbite, iar braţele – ca cioturile descărnate ale unui străbunic. Şi-a şters cu dosul palmei nasul care-i curgea, apoi şi-a ridicat privirea către biserică, de parcă ar fi fost trimis să răpună un balaur. O femeie a ieşit în faţă, i-a astupat urechile cu lână, apoi i-a înfăşurat nişte pantaloni murdari în jurul capului, legându-i la spate ca un turban.

Bătrânul a strigat ceva la bărbatul de lângă el, care a dispărut în mulţime şi, după câteva clipe, s-a întors cu un bici pentru catâr.

De multe ori auzeam fără să vreau povestea: viteazul Iso Froben a urcat cu greu dealul, cu o mână ţinând pantalonii să nu-i alunece pe ochi, iar cu cealaltă – biciul. Poteca abruptă se înnoroise atât de tare de la miile de picioare nerăbdătoare, încât bătrânul aluneca deseori, patina şi cădea în genunchi, apoi se ridica ajutându-se cu mâinile. Când a ajuns în sfârşit la biserică, era murdar din cap până-n picioare. Biciul împroşca stropi de noroi

când se legăna în mâna lui. Chiar şi cu lâna în urechi şi cu pantalonii în jurul frunţii, clopotele îi strângeau şi îi zguduiau capul la fiecare dangăt.

Sunetul a devenit şi mai puternic când a intrat în biserică şi a urcat scările care păreau să se cutremure sub el. Îşi ţinea palmele peste urechile astupate, dar nu-l ajuta cu nimic. L-a blestemat pe Dumnezeu a mia oară pentru că îi dăduse această copilă.

La primul nivel al clopotniţei, a observat că frânghiile erau nemişcate şi totuşi clopotele băteau. Când pământul a început să se învârtă cu el, a înţeles dintr-odată: acestea nu erau nicicum clopotele Domnului! Sătenii fuseseră păcăliţi. Astea erau clopotele diavolului! Cu toţii erau proştii diavolului. Ei construiseră această biserică. Ei turnaseră aceste clopote!

S-a întors s-o ia la fugă pe scări, dar atunci a zărit deasupra lui, în crăpăturile dintre scândurile plafonului, dansul picioarelor micuţe, drăceşti.

Mai rămăsese o urmă de curaj în scheletul acela neputincios şi veştejit. A strâns în mână biciul ca pe o sabie. A urcat scara clopotniţei şi a deschis trapa doar cât să tragă cu ochiul.

Fata ţopăia, se rotea, se legăna şi se întindea. Învârtea ciocanul prin aer şi rămânea atârnată în aer cât timp acesta lovea. Clopotele păreau trase dinăuntrul ei, ca şi cum ele erau însăşi inima ei neagră. Copila sărea de-a lungul marginii şi o mână invizibilă o conducea înapoi în siguranţă. A bătut clopotul cel mare: sunetele i s-au înfipt bătrânului în urechi ca nişte cuie.

Plăcerea care-i strălucea fetei în ochi era ultima dovadă de care Iso Froben avea nevoie: fiica lui era posedată de diavol. A izbit trapa şi s-a căţărat deasupra. Bătrânul era un războinic. A biciuit-o pe copila îndrăcită până când aceasta a căzut pe podeaua clopotniţei fără simţire. Curând, din dangătul clopotelor a mai rămas doar un ecou stins. Din satul aflat în vale au izbucnit urale. Fata lui scâncea.

Bătrânul a aruncat biciul lângă ea şi a coborât. A trecut prin satul în plină sărbătoare fără să se oprească şi n-a mai fost văzut niciodată în Uri, aşa că, după Kilchmar, el era a doua, dar nu şi ultima, victimă a clopotelor.

Rămasă în biserică, fata nu s-a mişcat decât la lăsarea întunericului. Şi-a înălţat capul ca să se asigure că tatăl ei plecase şi s-a ridicat. Hainele îi erau însângerate. Rănile de pe spinare o ardeau. Zgomotul ospăţului din satul de dedesubt nu ajungea la urechile ei surde. Şi-a luat ciocanele şi a deschis trapa.

Mâine, se gândea ea uitându-se în sus la clopote. *Mâine am să vă bat din nou.*

A doua zi, le-a bătut din nou, şi tot la fel în ziua următoare, şi în fiecare dimineaţă, amiază şi noapte până la moartea ei.

Pe această copilă o chema Adelheid Froben, iar eu, Moses Froben, sunt fiul ei.

II

Maică-mea avea o claie de păr jegos, muşchi de fier în braţe şi, numai pentru mine, un zâmbet cald ca soarele de august. Până să mă nasc eu, locuise câţiva ani în munţi, într-o colibă de lângă biserică. Nu, mint. Mama trăia în clopotniţă. Ajungea la colibă doar când în clopotniţa lovită de vremea aspră din munţi era prea rece, sau prea multă zăpadă, când, moartă de foame, venea după cojile de brânză şi terciul rece de ovăz pe care sătenii le lăsau pentru ea, ori când furtunile de vară cu fulgere măturau valea şi loveau clopotniţa noastră – se întâmpla deseori, iar clopotele băteau de parcă erau trase de fantome. Deşi era murdară şi nu se spălase în viaţa ei, în fiecare săptămână mă freca din cap până-n picioare în apa îngheţată a râului. Mă îndopa cu o lingură de lemn până nu mai puteam. Nu ştiam pe atunci cum se jucau şi râdeau alţi copii, cum o făceau pe regii şi soldaţii, cum dansau şi cântau împreună. Nu voiam nimic mai mult de la viaţă, ci doar să şed acolo, legănându-mi picioarele de copil de patru ani pe marginea clopotniţei. Să mă uit la munţi. Să ascult frumuseţea clopotelor.

Aşa că neglijenţa sătenilor nu mă miră. Un băiat care pare că nu-şi dă seama de clopotele ce sparg timpanele chiar şi la cincizeci de metri depărtare? Un băiat care nu vorbeşte niciodată, ale cărui picioare nici măcar nu par să foşnească prin iarbă, care nu face niciodată nici un zgomot? Un copil care ignoră până şi urletele furioase ale părintelui Karl Victor Vonderach? Nu există altă explicaţie. Copilul e surd. E la fel de prost ca mama lui.

Să ne apropiem totuşi de acest băiat care şade pe marginea lumii lui şi se uită-n gol la o scenă pe care numai Dumnezeu ar fi putut-o crea. E la începutul verii, iar Alpii sunt atât de înverziţi, încât aproape că pizmuieşti vacile pentru iarbă şi-ai vrea să te apleci lângă ele şi să te ospătezi până ţi se preling bale verzui pe bărbie. În înălţimi, rămân petice de zăpadă prin grote şi pe sub creste. Pe vârfurile mai verzi şi îndepărtate din nord, se văd ca nişte puncte oile care pasc, de parc-ar fi păduchi care mişună pe capul unui cerşetor.

Băiatul acesta ascultă. Toate trei clopotele sună în spatele lui, iar el aude tonurile stridente, nenumăratele semitonuri. Un clopot este un turn format din benzi minuscule, aşezate una peste alta, şi fiecare dintre aceste benzi are o tonalitate diferită, la fel cum o mie de nuanţe de culoare strălucesc în

tonuri uşor diferite. În mintea lui, el etalează aceste note aşa cum fac alţi copii cu colecţia lor de jucării. Potriveşte părţi de tonuri care îl fac să zâmbească sau să scrâşnească din dinţi. Găseşte tonurile pe care le foloseşte uliul în ţipătul lui. Le găseşte pe acelea care alcătuiesc bubuitul tunetului şi şuieratul marmotei. Aude notele pe care el însuşi le foloseşte când râde. Clopotele sunt puternice, chiar foarte puternice, dar nu-i rănesc urechile. Urechile lui s-au format în jurul acestor sunete şi fiecare dangăt răsunător i le face din ce în ce mai rezistente.

Cunoaşte sunetul inspiraţiei mamei sale când trage înspre ea ciocanul; sunetul expiraţiei ei când loveşte cu el; foşnetul rochiei zdrenţăroase când se atinge de piciorul gol; scârţâitul pivoturilor ruginite ale clopotelor; şuieratul vântului cald prin crăpăturile acoperişului de deasupra capului; mugetul vacilor pe pajiştea de sub biserică; iarba smulsă de ele când pasc; ţipătul uliului deasupra câmpului; vuietul zăpezii topite care şiroieşte de pe stânci.

Mai aude că apa de pe stânci este de mai multe feluri: asemenea pietrelor târâte şi rostogolite, prelingerea picăturilor care explodează în stropi, chicotitul unui iaz care bolboroseşte şi râsetul cascadelor. Pe toate acestea le poate cerceta din buzele întredeschise ale mamei lui, din răsuflarea năvalnică a nărilor, din aerul care-i şuieră printre dinţi. Geamătul din gâtlejul ei. Sunetul dogit când plămânii ei se deschid. Ca un bebeluş care explorează un obiect bâjbâind cu mâinile şi cu gura, el se agaţă de fiecare sunet până când oftează *da!*

Nu e magie – vă dau cuvântul meu de martor credincios. Băiatul nu aude printre munţi sau până în partea cealaltă a pământului. E o simplă selecţie. Iar dacă acest băiat, la vârsta de patru ani, poate face atât de puţin – nici nu vorbeşte, nici nu scrie, nici nu citeşte, selecţia sunetelor, *disecţia* lor este ceea ce poate face ca nimeni altul. Acesta e darul pe care i l-au făcut mama lui şi clopotele ei.

Aşadar, băiatul şade pe stinghia lui şi disecă lumea. Alege clopotele, le aude ca întreg, le disecă dangătele şi apoi le pune deoparte. Prinde sunetul vântului. Aude în el ceea ce noi vedem în valurile apei: o multitudine de curente, haotice şi totuşi rânduite de o lege a lui Dumnezeu. Îi place să asculte vântul şuierând prin găurile acoperişului de deasupra lui, biciuind colţul turnului sau fluturând firele lungi de iarbă de pe pajişti.

Şi chiar dacă se desfată cu fiecare sunet nou, îşi dă repede seama că sunetele nu sunt doar ceva drag lui. Înţelege că şuieratul vântului printre

crăpături este mai monoton atunci când stă să plouă. Se teme de picioarele târşâite ale primilor enoriaşi duminica dimineaţa, pentru că asta înseamnă că, în scurt timp, mama lui va fugi să se ascundă în grotele de deasupra bisericii timp de câteva ore şi se va ivi iarăşi doar după ce silueta părintelui Karl Victor va dispărea înapoi în sat. Urăşte sunetul de tuse al maică-sii, pentru că înseamnă că se va îmbolnăvi, aşa cum păţeşte în fiecare iarnă, ochii i se vor înceţoşa şi va merge ca şi cum ar fi adormită.

La vârsta de cinci ani, începe să hoinărească, mai puţin fricos decât mama lui. Cercetează satul şi vântul care scârţâie printre casele de lemn, susurul apei murdare şi al pişatului vitelor, care şiroieşte afară din grajduri şi în josul pantei, scârţâitul şi scrâşnetul roţilor căruţei pe drumurile pietruite, lătratul câinelui, cucurigul cocoşului, iar iarna, mugetul vacilor şi behăitul oilor, de parcă în fiecare staul ar fi închis câte un nebun.

Este copleşit de sunetele oamenilor: răsuflare, oftat, geamăt, blestem. Oamenii ocărăsc, se vaită şi râd, şi fiecare dintre aceste sunete are un milion de forme. Dar rafturile memoriei lui nu au limite. Acum are cuvinte de rostit pe care le duce înapoi la clopotniţă. În timp ce maică-sa bate clopotele, el sporovăieşte, strigă blesteme către cer, şopteşte rugăciuni în pumni, vorbeşte la fel ca fermierul care şi-a muşcat jumătate de limbă.

În fruntea sunetelor pe care le urăşte se află cele ale părintelui Karl Victor Vonderach: pasul lui şchiopătat; respiraţia lui hârâită; plescăitul şi molfăitul buzelor lui, ca un viţel la ţâţă; pocnetul cu care deschide Biblia mare din amvon; răsucirea greoaie a cheii în cutia goală a milei; geamătul când se apleacă şi se ţine de spate; răsuflarea lui când mă priveşte...

Cum te-au trădat sunetele, Karl Victor! Cu urechile mele, ştiam destule la şase ani ca să te condamn la focul veşnic! Îţi cunoşteam sunetul pleoapelor când îţi mijeai ochii, gâlgâitul scuipatului din gât când predicai duminica în biserica noastră. Îţi auzeam mormăielile răuvoitoare când te uitai la turma ta de la anvon. Iar în alte zile când veneai până sus – când auzeam în gâfâitul tău nerăbdător că nu erai un trimis al lui Dumnezeu, când o chemai pe mama, băteai la uşa colibei noastre noaptea sau chiar şi la lumina zilei, când nu te puteai înfrâna – chiar dacă ea nu te auzea, eu te auzeam. Strigătele care ieşeau din gura ei neştiutoare, care în urechile tale sunau ca bâiguielile unui idiot – strigătele acelea erau cele mai clare dovezi pentru mine.

III

Sătenii spuneau că mama nu era întreagă la minte. Era agitată, avea o privire sălbatică; era murdară şi plângea sau râdea din nimic. Se ascundea de ei în grote; uneori umbla dezbrăcată; îşi creştea fiul într-o clopotniţă; mânca cu mâinile; nu-i păsa de nimic în afară de copilul ei şi de trasul clopotelor.

De mai multe ori am privit-o pe mama urcând pe grinzile clopotniţei ca să se poată furişa de-a lungul axului clopotului mijlociu, apoi să coboare şi să-şi înfăşoare picioarele în jurul acestuia, îmbrăţişându-i coroana cu un braţ, în timp ce cu ciocanul bătea clopotul asurzit. Într-o zi, a pus o stivă de buşteni sub clopotul cel mai mare şi s-a aşezat în picioare înăuntrul lui, pentru ca undele încrucişate ale sunetului să-i gâdile fiecare por al trupului. A furat un căpăstru împletit din păr de cal, a legat un capăt de axul unui clopot şi pe celălalt de talia ei. Se legăna printre clopote, închidea ochii şi, cred eu, îşi imagina că este unul dintre ele.

În altă zi, a îmbrăcat clopotele în mâl şi apoi le-a lovit. A ţinut o torţă aprinsă la buza clopotelor şi le-a bătut. Le-a bătut cu mâna, cu capul, cu femurul unei vaci, cu un cristal pe care l-a găsit în peştera ei, cu Biblia pe care a luat-o din amvonul lui Karl Victor (iar apoi a aruncat-o în noroi, când sunetul surd nu a mulţumit-o). Câteodată, şedea senină în colţ şi bătea un clopot trăgând ritmic de frânghie cu o mână. Dar întotdeauna, la sfârşit, se întorcea la dansul ei: sărea şi învârtea ciocanele, şi închidea ochii în timp ce undele o răzbăteau.

Când mama trăgea clopotele, îşi acorda fibrele corpului aşa cum un violonist îşi acordează coardele. În ceafa ei, suna uşor cu un semiton al clopotului mijlociu. În coapse, cu altul. În vârful picioarelor, am auzit tonul celui mai mic clopot. Fiecare ton care suna în carnea ei era un slab ecou al amplului concert. Nu-mi amintesc chipul mamei, dar îmi amintesc acest peisaj al sunetelor ei. Şi chiar dacă nu am nici o imagine cu care să mi-o readuc în minte, când închid ochii şi-i aud trupul sunând cu clopotele acelea, e ca şi cum i-aş ţine portretul în mână.

Un copil normal ar fi fost furat şi pus la muncă, sub pretextul unui act de caritate. Dar mie mi s-a îngăduit să rămân cu mama pentru că se credea că

sunt la fel de surd şi de nebun ca ea. Câteodată mă uitam la copiii din sat cum se jucau şi-mi doream să merg la ei, dar aruncau cu pietre în mine de fiecare dată când mă apropiam prea mult. Am trăit opt ani în clopotniţă şi în colibă, fără să lucrăm (în afară de trasul clopotelor, care era pentru amândoi o răsplată, nu o corvoadă), chiar şi fără să gătim, deşi în scurt timp ne-am descurcat şi fără mâncarea sărăcăcioasă pe care ne-o dădeau sătenii de pomană.

Ca maestru al sunetelor, nu-mi era deloc greu să mă furişez în câte-o casă din sat, să ascult până când eram sigur că nu era nimeni în cămară, să înhaţ un cârnat la alegere, să mă strecor pe lângă o uşă (în spatele căreia un bărbat şi nevasta lui discutau aprins despre vacile vecinului), să fur o pâine proaspătă, lăsată la răcit lângă vatră, şi să mă fac nevăzut fără să scot un sunet. Deşi am rămas destul de plăpând, am prins gust la pulpe de miel, la costiţă în sânge, la ouă supte din găoace. Până să împlinesc opt ani, furasem ouă de sub găini, oale cu tocană de pe vetre şi roţi întregi de brânză din pivniţe. Câteodată ascultam alte mame care le spuneau poveşti copiilor în faţa căminului sau priveam câte un copil jucăuş căţărându-se în braţele tatălui său. Într-o seară, când m-am furişat într-o casă, am văzut o mamă alinându-şi copilul care nu putea să adoarmă pentru că prietenii lui îi spuseseră că fantoma lui Iso Froben bântuia prin sat. Tatăl epuizat şedea la o masă.

— El a furat şunca, i-a spus băiatul mamei lui. Şi brânza familiei Eggerse, şi ceaunul de la...

— Şşş, i-a şoptit mama lui, nu-i nici o fantomă.

Apoi i-a cântat încetişor la ureche. Am rămas fascinat de cântecul ei şi de căldura căminului, uitând preţ de o clipă că oamenii aceia mă puteau vedea. Femeia umbla încolo şi-ncoace şi ţinea copilul aplecat peste umărul ei. Atunci, deodată, mi-a zărit ochii strălucind în întuneric.

— Aaaa! a îngăimat ea de parcă ar fi văzut un şobolan.

Tatăl s-a repezit curajos de pe scaun. Un papuc a zburat pe lângă capul meu; al doilea m-a lovit în spate când am tulit-o afară pe uşă. M-am împiedicat şi am căzut în noroi. Când tatăl a venit după mine fluturând un căpăstru ca pe un bici, am luat-o la goană în beznă. Am plâns în spatele unui grajd câteva minute bune, dar foamea m-a răzbit repede. M-am strecurat în grajd şi, aşezat în genunchi, mi-am împroşcat direct în gură lapte de capră. Am furat un vas de lut, l-am umplut cu lapte şi i l-am dus mamei.

Întotdeauna ne ospătam în clopotniţă şi aruncam oasele, oalele şi resturile în râpa de jos, unde se adunau precum rămăşiţele unei bătălii sângeroase. Mâncam cu mâinile şi sfâşiam carnea cu dinţii, ştergându-ne palmele pe zdrenţele pe care le purtam. Ne bucuram de luxul libertăţii celor sărmani.

Dar toate acestea s-au terminat în ziua în care părintele Karl Victor Vonderach şi-a dat seama că nu eram aşa neajutorat cum păream.

Era pe la sfârşitul primăverii şi soarele amurgului abia ieşise după zile întregi de ploaie. Copitele vacilor nimiceau câmpiile noroioase. Apa săpa şanţuri în pământul moale, iar apoi se infiltra în adânc, ca nisipul strecurat printre degetele răsfirate. Puhoaiele vuiau prin râpe. În depărtare auzeam şuvoiul slab al râului Reuss care curgea prin vale.

Atunci am auzit un sunet straniu. Era ca un tunet, doar că mai domol, şi nu mai auzisem un asemenea zgomot până atunci. În acelaşi timp, am auzit un ţipăt. M-am uitat în sus la mama, care îşi agita ciocanele. Am ignorat clopotele, apa curgătoare, vitele, pe mama şi, pentru câteva clipe, n-am auzit nimic.

Apoi iar – un ţipăt.

Era un sunet omenesc, dar nu ţesătura de sunete pe care o ştiam din oraş – un amestec de poftă, mânie, bucurie şi dorinţă –, ci sunetul durerii.

Am închis ochii şi l-am păstrat în minte. S-a înălţat de patru sau cinci ori, vibra la cea mai înaltă notă, apoi era înăbuşit când persoana care ţipa rămânea fără aer. Mă îngrozea, dar tot am coborât pe scara clopotniţei, încremenind la fiecare ţipăt nou, apoi m-am repezit spre locul de unde venea, urmărind ecoul. M-am năpustit pe uşa laterală a bisericii, m-am căţărat peste un gard şi am luat-o la vale pe câmpul noroios, spre pădurea din josul bisericii.

Deasupra satului Nebelmatt nu-i decât păşune, stâncă şi zăpadă. În josul satului, munţii se pierd în păduri şi râpe, mai răsare doar câte un luminiş rătăcit până în locul unde pădurea de pini şi valea se întâlnesc. Am alergat cât de repede am putut pe o cărare prin pădurea abruptă, sărind peste stâncile mari, alunecând pe pantă. Poteca s-a terminat brusc într-un luminiş pe care un incendiu îl pustiise cu o vară înainte.

Încă-i văd chipul în faţa ochilor. Muşchii şi tendoanele i se umflaseră în obraji, în ceafă, în braţele şi mâinile cu care se agăţa de pământul din faţa ei. Pielea i se înroşise ca sângele.

Pământul încerca s-o înghită. Fălcile lui îi înşfăcau măruntaiele şi lujeri de sânge i se căţărau pe cusăturile rochiei. În jurul ei, erau împrăştiate pietre şi pământ. Flori de leurdă se împrăştiaseră pe jos dintr-un coş trântit pe jos în faţa ei, ca petalele de trandafir la o nuntă.

Ţipătul încetase. Am făcut câţiva paşi către ea pe pământul moale şi picioarele mi-au fost înghiţite de şuvoaiele de noroi şi de pietre.

În gât îi gâlgâia sânge amestecat cu fiere. I-am auzit zumzetul muşchilor încordaţi, bătăile nestăpânite ale inimii. S-a întors spre mine, cu ochii goi, şi am vrut să-i curm suferinţa. Am vrut s-o ţin aşa cum mă ţinuse mama. Am făcut încă un pas, dând la o parte o piatră cât trunchiul meu. M-am dat înapoi pe terenul stabil. Monstrul ăsta mă voia şi pe mine.

Atunci am luat-o la fugă. Se făcuse târziu. Clopotele tăcuseră şi nu era nimeni în câmp. Încă-i auzeam respiraţia şi zvâcnetul de speranţă din bătăile inimii când mă văzuse, aşa că am alergat mai repede, pe lângă primele case tăcute, pe lângă copiii care se jucau pe drumul pietruit, pe lângă casa lui Karl Victor, ale cărei uşi înalte de stejar erau închise. La câţiva paşi depărtare, vreo zece bărbaţi şedeau la o masă din scânduri negeluite. Erau rumeni de băutură, iar spinările lor puternice păreau un zid înalt deasupra capului meu.

— Ivo zice că ochii ei sunt ca nestematele, a spus un bărbat.

— Vă rog, am şoptit eu.

Zidul de spinări nu s-a clintit.

— Şi de-ar fi diamante, tot ar trebui să intre cu forţa la ea, a zis altul. Ceilalţi au râs. Femeile de la oraş sunt delicate.

— Haideţi, am zis mai tare. E pe moarte.

— Nu-i deloc rău să fii delicat, a spus bărbatul de deasupra mea, iar când i-am pus mâna pe spate, i-am simţit hohotul de râs.

Am auzit-o ţipând iar, de data asta în capul meu, din colecţia de sunete pe care nu le pot şterge. Am auzit gâlgâitul din gâtul ei, i-am auzit degetele înfipte în pământul din faţa ei. Era deja îngropată? L-am apucat de cămaşă. O mână a dat-o brutal la o parte pe-a mea.

— Vă rog! am strigat eu.

Linia spinărilor era înaltă ca o stâncă.

Am urlat.

A fost un sunet pe care nici măcar eu nu l-am auzit venind. Era ca o uşă izbită într-un spaţiu în care înainte fusese doar un zid. Ca şi cum mai multe

spirite – al mamei mele, al acelei femei îngropate, al părintelui Karl Victor – mi-au ţâşnit din gură.

Urletul a durat doar cât îi ia unei pietre să cadă din clopotniţă şi să pice în noroiul câmpului. Dar în acel răstimp, zidul de spinări s-a întors. Feţe grave, ochi uimiţi se uitau la mine. Copiii care se jucau au rămas încremeniţi. Femei cu prunci în braţe s-au ivit în pragul caselor.

Părintele Karl Victor Vonderach stătea în picioare în uşa casei lui.

— O femeie e pe moarte, le-am spus eu acelor feţe. Trebuie să veniţi.

La comanda mea, bărbaţii s-au ridicat, răsturnând băncile.

Am luat-o la fugă pe cărarea din pădure, cu o armată de picioare în spatele meu.

— Alunecare de teren! l-am auzit pe unul dintre ei strigând şi atunci m-au ajuns din urmă.

Au bătătorit pământul moale, au alunecat, au rostogolit bolovanii, au înaintat prin pământul surpat de parcă înotau în curenţii unui râu pentru o femeie care se îneca. În scurt timp, îşi ştergeau sângele, noroiul şi lacrimile din ochi, în timp ce o trăgeau afară din pământul surpat, cu blândeţea cu care o moaşă scoate un nou-născut. Au aşezat-o pe cărare, mai jos de locul unde m-am ascuns eu după un copac tânăr.

— E moartă?

— E caldă.

— Asta nu-nseamnă nimic.

Avea rochia pătată de sânge şi de noroi. Faţa îi era albă şi lipsită de vlagă, cu dâre cafenii acolo unde degetele bărbaţilor îi ţinuseră gâtul şi capul.

Un bărbat mai în vârstă a venit şchiopătând pe cărare.

— Ţineţi-l deoparte. Nici un tată n-ar trebui să vadă aşa ceva.

Doi bărbaţi au încercat să-l ţină, dar el i-a înghiontit şi a trecut. S-a prăbuşit deasupra ei, apucându-i capul cu mâinile.

— Doamne, te rog!

Bărbaţii erau livizi şi am auzit compasiunea lor ca o menghină care le domolea paşii, respiraţia greoaie, bătăile rapide ale inimii.

Am ieşit de după copac şi am rămas lângă bărbatul care-şi strângea fiica în braţe şi plângea.

I-am şoptit la ureche:

— E vie.

S-a uitat la mine. M-a întrebat, stăpânindu-şi lacrimile:

— De unde ştii?

— Ascultă.

I-am arătat buzele ei. Respira încet, dar regulat. Bărbatul s-a uitat o clipă la mine, apoi am fost tras deoparte de un grup de femei. M-am căţărat înapoi lângă copac şi m-am ascuns iar.

Oamenii au zgâlţâit-o, au plesnit-o, au pişcat-o, iar când şi-a deschis pleoapele şi i-a zâmbit uşor tatălui ei, strigătele lor s-au înteţit. Râdeau cu lacrimi în ochi. Femeile dădeau ordine. Ascuns în spatele copacilor, eram invizibil pentru toţi, în afară de o persoană.

Părintele Karl Victor stătea la trei paşi depărtare, în susul cărării. Nu părea s-o observe pe femeia rănită. Le-a ignorat cererile de a rosti o rugăciune. Se uita ţintă la mine, de parcă voia să mă ardă cu privirea. Hârâia la fiecare răsuflare.

— Deci auzi, a şoptit el în barbă.

M-am dat înapoi şi am fugit pe deal.

— Şi vorbeşti.

IV

În clopotniţă, mama mi-a citit groaza din ochi, dar când a încercat să mă ia în braţe şi să mă liniştească, n-am lăsat-o. Am scuturat din cap. Am luat-o de mână şi am încercat să o trag în jos pe scară. Am arătat spre munţii din depărtare – acolo puteam găsi un loc unde să ne ascundem.

Am văzut în tristeţea din ochii ei că înţelegea ceva din ce voiam să spun, dorinţa mea de a scăpa de el şi de sat. Dar a dat din cap că nu.

Nu pot pleca, părea să spună.

Aşa că am dormit în clopotniţă în acea noapte, înghesuiţi sub pături, în timp ce rafale calde se înălţau din vale, în noaptea care se lăsa. Mama îşi strângea ciocanele la piept. Eu nu puteam dormi – doar urechile mele ne apărau noaptea. Ciuleam urechile să aud vreun pas care se apropia, vreo mână pe scara de dedesubt. Dar, după miezul nopţii, s-a stârnit vântul şi fulgere licăreau deasupra văii. A început ploaia. Ne-a udat leoarcă prin pereţii crăpaţi. Mama mă ţinea la piept, iar când fulgera, îi vedeam groaza din ochi. În fiecare vară, biserica era fulgerată de cel puţin două ori şi ştiam că acum se gândea că ar fi trebuit să stăm înfofoliţi în coliba noastră. Când furtuna a ajuns deasupra noastră, clopotele ne-au dat un semnal uşor. Mama şi-a ridicat privirea, căci auzise bătăile lor în burtă. *Fugi*, spuneau ele.

M-a luat în braţe şi a coborât scările în goană. Fulgerul a lovit, ecourile bubuiau în vale. Am ascultat sunetele picioarelor târşâite prin noroi, dar în potopul acela, auzeam mii de ghete lipăind, mii de buze molfăind. În bubuitul tunetului am auzit înjurăturile unui milion de Karl Victor. Mama a străbătut câmpul cu mine în braţe, până în coliba noastră, unde a zăvorât uşa. Când lumina fulgerelor pătrundea printre crăpături, vedeam că ţinea unul dintre ciocanele ei de lemn în mână.

Karl Victor a venit în toiul furtunii şi a bătut în uşă. Mama m-a împins într-un colţ şi, deşi am încercat s-o trag lângă mine, a scăpat din strânsoare şi a rămas în picioare între mine şi uşa subţire, care a rezistat la trei lovituri. Apoi lemnul a crăpat şi o mână albă a răzbătut prin spărtură, căutând zăvorul.

— Lua-te-ar naiba! a strigat preotul.

Şchiopăta, căci îşi rănise degetele piciorului lovind în uşă. Ghetele şi sutana murdare de noroi au strălucit în lumina fulgerului. Mama a sărit la el. Dar la următoarea străfulgerare, el a văzut-o venind, iar fără clopotele ei, nu

se putea lupta cu el. A ridicat ciocanul cu o mână şi, cu cealaltă, l-a zgâriat pe faţă. Mi-am astupat urechile când preotul, cu un singur dos de palmă, a trântit-o la podeaua înnoroită. M-am tras înapoi şi am strigat de fiecare dată când a lovit-o cu gheata. Atunci fulgerul a trăsnit biserica şi clopotele au sunat. Karl Victor şi-a astupat urechile de durere, dar dangătele n-au făcut decât să-i stârnească mânia. A lovit-o iar şi iar, până când ea nu s-a mai smucit de durere, şi abia atunci s-a oprit. Ea nu mai mişca.

După ce furtuna a trecut, ploaia s-a mai domolit. Clopotele mai sunau încetişor. Mama respira greu şi icnea. Karl Victor a rămas nemişcat, ascultând, aşteptând următoarea străfulgerare, ca să mă poată vedea. M-am înghesuit în colţ, lipindu-mă de lemn, dar un suspin mi-a urcat din gâtlej şi a ţâşnit în întuneric. Karl Victor a păşit spre mine şi a izbit în perete până când m-a găsit – atunci a dat mai tare şi mai iute, şi m-a lovit atât de tare în măruntaie, încât eram sigur că n-o să mai respir niciodată. M-a înşfăcat de ceafă şi m-a ridicat.

— Răzgâiat mincinos ce eşti, a zis, duhnind a ceapă crudă. Am eu grijă să nu mai scoţi nici o vorbuliţă.

Părintele Karl Victor Vonderach m-a târât afară din colibă. Am ţipat şi m-am întins după mama, care zăcea nemişcată pe pământ, gemând la fiecare răsuflare. În scânteierea unui fulger îndepărtat i-am văzut faţa însângerată. Karl Victor m-a târât de cămaşă până s-a sfâşiat, şi-a scos cureaua şi mi-a înfăşurat-o în jurul gâtului, ca pe o lesă.

— Mai fugi acum, mi-a şuierat în ureche, de parcă voia să mi-o muşte. Încearcă numai!

Zorile cenuşii răsăreau când noi coboram în pădure. A rupt o creangă de pin şi mă plesnea cu ea când mă legănam prea mult într-o parte, când mergeam prea repede sau prea încet, sau pur şi simplu când furia îi ieşea din matcă. Lacrimile îmi împăienjeneau ochii. Am alunecat, m-am împiedicat şi mi s-a tăiat răsuflarea din cauza lesei.

M-a dus până la drumul din Uri, care era presărat cu urme de copite, iar picioarele mele desculţe se afundau în noroi aproape până la genunchi. Karl Victor a înjurat. S-a uitat în susul şi-n josul drumului, dar cum erau zorii zilei, nu a văzut nici un cal sau vreo căruţă pe care s-o oprească. M-a înşfăcat de cămaşa mea zdrenţuită, dar n-a reuşit decât să o sfâşie de tot. M-a apucat de braţul subţire şi m-a tras până când am crezut că mi-l rupe, dar tot nu m-am despotmolit. Apoi deodată s-a auzit un pocnet şi un zgomot ca de sorbire şi ne-am răsturnat amândoi, eu înaintea lui. Faţa lipită de noroiul

rece mi-a fost ridicată de cureaua din jurul gâtului. M-a târât pe drum ca pe un sac de ovăz, ţinându-mă cu mâinile de subsuori. Când a alunecat, m-a tras sub el şi, pentru o clipă, lumea întreagă s-a întunecat de noroi. Când m-a ridicat, mi-am recăpătat suflarea şi m-am apucat cu mâinile de laţ.

Parcă trecuseră ore de când ne zbăteam aşa, până să ieşim la liman pe un pod de lemn peste râul Reuss, unde mi-a dat drumul pe scândurile stropite cu noroi. Zăceam gâfâind, sprijinit de parapetul podului, iar el horcăia şi tuşea, şi-mi scuipa stropi de noroi în faţă. Râul umflat curgea pe sub pod cu furia puhoaielor de primăvară şi a zăpezii topite, şi am încercat să evadez în sunetele lui: am cercetat fiecare curent în parte, am auzit clocotul apei învolburate, am auzit pietrele rostogolite în aval de puhoi. Dar urechile m-au silit să mă întorc. Karl Victor îşi freca mâinile una de alta ca pe o funie bine întinsă, gata să se rupă. Bătea cu picioarele în pământ. Îşi muşca buzele cu dinţii. Mârâia.

Mi-am ridicat privirea, printre lacrimi şi noroi. I-am zărit faţa, brăzdată de urme de la unghiile mamei mele. Din buza muşcată îi curgea sânge. Sutana îi era atât de udă încât îi stătea lipită de picioare. S-a apucat cu mâinile de păr de parcă voia să-l smulgă şi a mârâit încă o dată.

Mi-am dorit de multe ori să fi auzit ce se petrecea în capul lui Karl Victor în acel moment. Ce anume plănuise? Sunt destul de mărinimos să cred că avea ceva în minte: poate să mă ducă în Lucerna şi să mă lase într-un orfelinat; să mă vândă unui fermier din Cantonul Schwyz. Dar noroiul – mocirla până la genunchi, care râgâia şi bolborosea, şi împroşca – făcea din acel pod o insulă. Nu era cu putinţă să mă ducă înapoi în Nebelmatt, căci acolo aveam să răspândesc secretele lui ruşinoase. Să mă mai târască până şi numai o sută de paşi ne-ar fi omorât pe amândoi.

Mârâitul i s-a transformat în strigăt şi a început să lovească parapetul podului aşa cum făcuse cu mama, iar şi iar, dar acesta era rezistent şi nu se rupea sub gheata lui. S-a uitat la mine cu ochii roşii, iar când a vorbit m-a împroşcat cu sânge.

— Trebuia să fii surd!

În clipa aceea, aş fi fost gata să promit că nu mai vorbesc niciodată. M-aş fi oferit să-mi muşc singur limba de tot, dacă m-ar fi lăsat să mă întorc la mama. N-am mai fi părăsit niciodată clopotniţa, nici măcar când ne ameninţau fulgerele.

S-a aplecat deasupra mea, cu faţa atât de aproape, încât buzele lui molfăitoare şi plescăinde erau la fel de zgomotoase ca râul. M-a săltat de

curea, apăsându-mă de parapet cu şoldul. Apoi mi-a apucat capul cu amândouă mâinile.

— Dacă nu te face Dumnezeu surd, atunci va trebui s-o fac eu.

Mi-a apăsat două degete ca nişte spini în urechi. Am urlat şi m-am zvârcolit, dar a apăsat şi mai tare, vârându-le atât de adânc, încât aveam impresia că se vor întâlni în interiorul capului meu. Am înţeles în sfârşit durerea pe care o simţeau ceilalţi când auzeau clopotele mamei mele. Nu vedeam decât faţa lui. Faţa schimonosită şi albă i s-a făcut roşie. A apăsat şi mai tare degetele, iar eu am ţipat.

Mâinile mele micuţe au tras de ale lui, dar nu i le-am putut clinti.

— Tată! am strigat eu.

Mi-a dat drumul de parcă eram un cărbune încins.

Zăceam pe pământ şi mă ţineam de cap, aşteptând următorul atac, dar n-a mai fost altul. A rămas încremenit deasupra mea, cu ochii holbaţi de uimire.

Nu o spusesem ca pe o acuzaţie. În Nebelmatt, toată lumea îi spunea „părinte“[2]. Nu mă gândisem la altceva.

— Nu-s tatăl tău, a şoptit el.

Dar nu i-am auzit cuvintele. I-am auzit fiorul din voce, apăsarea din piept, tremurul din mâini şi din fălci. Şi am înţeles că acel unic cuvânt, care-l arsese ca focul, era adevărat.

Tată? Ştiam cuvântul: taţii îşi ţineau copiii în braţe când se loveau, îi băteau când erau răi. Îi lăsau să-i însoţească atunci când duceau vitele la păscut. Ştiam prea bine, dar nu crezusem niciodată că exista şi pentru mine cuvântul acela.

— Nu-s tatăl tău, a zis el iar.

Tatăl meu m-a ridicat. Mă ţinea deasupra lui ca şi cum mă oferea cerului.

— Te fac eu să taci, a zis el.

Iar apoi, cu un mârâit, m-a aruncat de pe pod în învolburatul râu Reuss.

2 Joc de cuvinte bazat pe sensul dublu al cuvântului *father:* „tată“ şi „părinte“ (n.red.)

V

Urmărise cum mă înghiţeau şuvoaiele? Sau se întorsese ca să-şi ferească ochii de la păcatul lui? Tot ce ştiu e că n-a îndrăznit să verifice dacă fiul lui era într-adevăr mort. Nu a urmărit râul destul de mult ca să mă vadă spălat de zdrenţe şi de laţul curelei, să mă vadă dând din braţe şi cu răsuflarea tăiată, în timp ce un curent mă scufunda şi altul mă scotea iar la suprafaţă. Nu a văzut cum m-au lăsat puterile, cum valurile albe s-au făcut negre şi am început să mă înec. Nu s-a uitat cum mi se scufundă cadavrul şi cum mi se umplu plămânii de apă. Nu s-a căit şi nu a încercat să mă salveze.

Dar în acea dimineaţă, ochii lui nu erau singurii de pe drumul din Uri. Când m-am trezit, le-am auzit vocile, înainte să deschid ochii.

— Nu, nu te-apropia. În locul tău, nu l-aş mai atinge.

Prima voce era subţire şi încordată, ca şi cum ar fi ieşit printre dinţi, dar a doua era adâncă şi caldă:

— Nu te-ngrijora. Tocmai a făcut o baie.

— Aşa sfrijit, a zis prima voce. Numai piele şi os. Sigur are vreo boală. Auzi cum tuşeşte.

— A băut jumătate de râu. Iar să fii piele şi os e ceva normal pe-aici – nu-i nimic de mâncare prin munţi. Doar iarbă şi pământ.

Pietre ascuţite îmi împungeau spatele gol. Soarele încălzea, dar malul ud era rece ca gheaţa. Am tuşit iar, scuipând apă şi multe altele, apoi am deschis ochii şi am întrezărit doi bărbaţi deasupra mea. M-am uitat când la unul, când la celălalt, şi primul gând a fost că Dumnezeu nu făcuse niciodată doi bărbaţi mai diferiţi decât ei.

Unul era uriaş şi chipeş, cu o claie de păr blond, o barbă groasă şi cenuşie şi un zâmbet întipărit pe faţă. Celălalt era mai scund şi mai palid. Îşi muşca buzele şi îşi frângea mâinile unsuroase. Amândoi purtau tunici negre, strânse cu cingătoare de piele. Tunica uriaşului era leoarcă, pentru că mă salvase pe mine din râu şi apoi îmi lovise pieptul până când mă readusese în simţiri.

— Moise[3] e cel care înoată în Nil, a zis uriaşul, cu zâmbetul cald ca soarele. Mi-a întins o mână masivă: vino şi domneşte peste noi.

Mi-am ferit mâna, temându-mă de orice atingere care nu era a mamei. Oricum, bărbatul mai scund i-a dat repede la o parte mâna celui solid.

— Ţi-am zis că n-ar trebui să-l atingi, a bodogănit el.

— E doar un băiat, a zis uriaşul şi s-a aplecat, mi-a cuprins coastele cu ambele mâini, apăsându-mi inima cu degetele mari. Mâinile lui erau calde şi moi, dar totuşi fiecare muşchi mi s-a încordat. M-a ridicat uitându-se la mine aşa cum un cioban ar cerceta un ied. Eram complet dezbrăcat, spălat de râu. Cum te cheamă?

Nu i-am răspuns. De fapt, nu ştiam să răspund – sătenii nu-mi spuseseră niciodată decât „băiatul Froben“ sau „copilul idiot“. M-am ţinut tare sperând c-o să mă lase jos şi o să pot fugi s-o găsesc pe mama. A ridicat din umeri.

— Păi, Moses e un nume destul de bun pentru băieţii care înoată în râu. Pe mine mă cheamă Nicolai. Iar lupul ăsta e Remus. Suntem călugări.

M-am uitat de la unul la altul, încercând să găsesc un înţeles acestui cuvânt. *Călugări?* Nu găseam nici o asemănare între cei doi în afară de tunici.

— Bine, a zis acel Remus nerăbdător, cu faţa schimonosită parcă de un miros otrăvitor. Trăieşte. Acum lasă-l în plata lui.

— Nu! a strigat uriaşul. N-ai pic de inimă?

Apoi m-a ridicat pe umărul lui şi mi-a apăsat obrazul de tunica lui udă până când am simţit mâncărimi din cap până-n picioare. Inima lui îmi bubuia în ureche.

— Ţi-ai făcut datoria. I-ai salvat viaţa, a zis Remus.

Corpul lui Nicolai a tresărit de uimire.

— Remus, cineva l-a aruncat în râu!

— N-ai de unde să ştii. Ar fi putut să cadă.

— Ai căzut în apă? m-a întrebat uriaşul.

N-am răspuns, de fapt nici măcar n-am auzit, căci eram hipnotizat de bătaia inimii lui, cu mult mai lentă şi mai intensă decât a mamei mele. Ca inima unui taur.

— Haide, a insistat Nicolai. Mie poţi să-mi spui. Cine te-a aruncat?

Am închis ochii. Bătaia inimii mi s-a domolit, potrivindu-se cu ritmul regulat al uriaşului. Muşchii mi s-au înmuiat şi, fără voia mea, m-am topit în braţele lui.

— Nu contează, a zis Remus. Oricum, sigur o să ne mintă. Ai grijă la bani.

— Remus!
— Trebuie să-l laşi aici, a arătat Remus spre malul înverzit.
— Aici? Gol în iarbă? Cum poţi să spui una ca asta? Dacă m-ar fi lăsat şi pe mine acolo călugării care m-au găsit în pragul uşii? Unde-ai fi tu acum?
— Acum aş citi în chilia mea. În pace.
— Întocmai. Şi, în schimb, vezi lumea.
— Nu vreau să văd lumea. Ţi-am mai spus asta. Vreau să merg acasă. Am întârziat două luni.
— Încă o zi nu contează.
— Lasă-l jos.
Nicolai i-a întors spatele lui Remus şi m-a purtat câţiva paşi în josul malului. Am deschis ochii şi l-am privit. Se uita la mine cu cea mai prietenoasă privire pe care o văzusem vreodată. Respiraţia lui era ca o adiere caldă care trecea pe deasupra unei stânci.
— Remus are dreptate, mi-a şoptit. Întotdeauna are, de-asta nimănui nu-i place de el. Dar eu nu te las aici. Arată-mi în ce parte e casa ta şi te ajut să-ţi găseşti tatăl.
M-am înfiorat atât de tare, încât Nicolai aproape că m-a scăpat. M-am uitat în jur îngrozit, îngrijorat că l-aş putea vedea pe Karl Victor ghemuit în iarbă.
— Dumnezeule, a zis Nicolai. Asta e! Nu-i aşa? Tatăl tău ţi-a făcut asta! Remus, a strigat Nicolai, repezindu-se înapoi la călugărul mai scund, încruntat. Tatăl lui l-a aruncat!
— N-ai de unde să ştii.
— A încercat să-şi omoare propriul fiu. Asta-nseamnă că băiatul e orfan. Ca mine.
Remus şi-a acoperit faţa cu mâinile.
— Nicolai, nu mai eşti orfan – de patruzeci de ani. Eşti călugăr. Iar călugării nu pot să aducă la mănăstire copii.
Nicolai a stat pe gânduri. Barba i s-a zbârlit când a zâmbit.
— Se poate face novice.
— Staudach n-o să-l accepte.
— Vorbesc eu cu el. Nicolai a dat încrezător din cap. Îl lămuresc eu cum stau lucrurile. Tatăl lui a încercat să-l omoare.
— Nicolai, a zis Remus calm, ca şi cum îi explica o formulă simplă, nu poţi lua copilul ăsta.
— Remus, plutea în josul râului. Se scufunda. S-ar fi înecat.

— Iar tu l-ai salvat. Dar nu-ţi poţi asuma răspunderea de a-l lua cu noi.

Nicolai m-a întors, iar acum stăteam ca-ntr-un leagăn în braţele lui şi mă uitam la aureola lui de păr creţ, pe fundalul cerului. Mi-a mângâiat obrazul cu un deget gros cât frânghia unui clopot.

— Vrei să vii cu noi? m-a întrebat.

De unde era să ştiu ce-mi oferea? Din câte ştiam, lumea se termina la crestele din depărtare şi fiecare sat avea câte un Karl Victor. Dacă mi-ar fi spus cineva că nu existau decât o mie de oameni în lumea largă, m-aş fi gândit: *Dumnezeule! Aşa de mulţi!* Dar am văzut în chipul de deasupra mea o privire plină de speranţă. *Spune da*, ziceau ochii lui. *Spune-mi că ai nevoie de mine. Nu voi da greş.*

Voiam să merg acasă la mama.

— Nicolai, ascultă-mă, ai făcut un jurământ...

— Pot face altul.

— Nu aşa merg lucrurile. Jurămintele de genul ăsta sunt veş...

— Jur...

— Nicolai, nu. Îl poţi lua până găsim un adăpost sigur unde să-l lăsăm, dar nu...

Nicolai m-a privit în ochi cu nesfârşită bunătate. Dar unde era mama mea? Zăcea încă pe podeaua colibei noastre?

— Jur, a zis el, că orice s-ar întâmpla, te voi apăra.

Remus a oftat. A continuat să vorbească, dar Nicolai nu-l mai auzea, pentru că, deodată, ca şi cum mama îmi simţise dorul, clopotele din Nebelmatt au început să bată. Nicolai şi Remus s-au dat înapoi, căci dangătul i-a cutremurat până-n fundul inimii. Remus şi-a băgat capul între umeri şi şi-a vârât câte un deget murdar în fiecare ureche. Nicolai mi-a acoperit o ureche cu palma lui uriaşă şi mi-a apăsat-o pe cealaltă de pieptul lui, dar m-am zbătut până m-a lăsat jos. Am coborât pe malul râului şi m-am uitat la munţi. Mama trăia!

Nu-l mai băgam în seamă pe bărbatul blând care mă salvase din râu. Remus a încercat să-l tragă deoparte, dar Nicolai a rămas pe loc, şi-a astupat urechile şi s-a uitat la mine – băieţelul căruia nu-i făcea rău sunetul care cutremura pământul de sub picioare.

Mama era destul de bine încât să se ridice de pe podeaua noroioasă şi să urce la clopotele ei! Le trăgea acum cu atâta ardoare, de parcă bătea chiar munţii cu ciocanele ei.

Trecuse un sfert de oră şi tot nu se opreau. Remus şi-a îndesat câlţi de lână în urechi şi a scos o carte. Nicolai nu făcea decât să se uite la mine – cu degetele vârâte în urechi – ca şi cum eram o fiară sălbatică pe care nu o mai zărise până acum. Mama bătea clopotele mult mai mult decât avea voie. Trecuseră ani buni de când nu le mai trăsese cu atâta zel. Ştiam că acum locuitorii din Nebelmatt se ascundeau după uşi, cu nuiele în mâini, gata să se urce în biserică de îndată ce era cu putinţă.

Dar ea tot mai trăgea clopotele. Le bătea cu mai multă sălbăticie decât o auzisem vreodată, aproape fără pauză între bătăi. Atunci am auzit o schimbare bruscă: lovise cel mai mic clopot. Tot nu s-a oprit.

Am auzit-o chemându-l *pe el*. În timp ce tatăl meu s-ar fi opintit iar să urce poteca stâncoasă, îmbibat de noroi, sudoare şi ruşine, ar fi auzit dangătul ca pe o judecată răsunând în lumea largă. Şi ar fi urât-o pentru fiecare sunet, tot aşa cum o ura pentru că-l ispitea, pentru că dădea în vileag păcatul lui cu un copil şi pentru că-l făcea criminal. Cu fiecare dangăt, el trebuie să fi jurat că o va reduce la tăcere.

Îl stârnea să urce pe cărarea noroioasă cu promisiunea că-i va suna vinovăţia până când el avea s-o oprească. Sunt sigur că l-a privit venind, dar nu a încetinit sau domolit clopotele. Lacrimile îmi şiroiau pe obraji când am strigat după maică-mea. „Sunt aici!“ am urlat. „Sunt viu!“ Dar nici măcar Nicolai nu mă auzea. Ea bătea clopotele şi mai tare, aţâţându-l pe tatăl meu să urce în turnul ei şi s-o oprească. Pământul huruia şi râul îşi izbea valurile de picioarele noastre, iar eu am închis ochii şi mi-am imaginat-o pe mama în mijlocul acestei vijelii, bătând clopotele şi convocându-l pe tatăl meu.

După douăzeci de ani, când aveam să mă întorc pentru prima dată în valea aceea, legenda preotului care salvase urechile din Nebelmatt era încă povestită în fiecare cârciumă. Am fost luat drept străin şi mi s-a povestit despre preotul blând şi despre vrăjitoarea cea rea care asediase oraşul, de sus din clopotniţa ei, bătând clopotele zi şi noapte, până când sătenii au început să-şi piardă minţile. Mi s-a povestit cum preotul sfânt a urcat cărarea spre biserică şi a dispărut înăuntru – Dumnezeu îi dăduse un curaj nepământean. Din sat, i-au văzut silueta sărind prin trapă în clopotniţă. Ea a dansat în jurul lui, lovind clopotele până când urechile lui au fost distruse de zgomot. Atunci, în lumea lui tăcută, s-a năpustit asupra ei, demonul sprinten care ţopăia printre clopotele diavolului. I-a înşfăcat rochia, aproape

a căzut, s-a clătinat pe marginea clopotniţei, atârnând de bucata mică de material pe care o strângea în pumn. A strigat după ajutorul ei. Ea a sărit la el, parcă să-l îmbrăţişeze. Apoi toţi ochii din sat i-au privit cum au căzut.

N-a mai fost trimis niciodată alt preot, iar din clopotele topite au fost făcute din nou sape.

Dar în ziua aceea, cum stăteam pe malul râului şi strigam la mama care trăia, mi-am imaginat cu totul altceva. Ea bătea clopotele atât de tare încât, în miezul zgomotului, eram sigur că lumea începuse să-şi piardă trăinicia, că undele sunetului sfâşiaseră fiecare fibră a părinţilor mei. Numai eu am auzit, deasupra dangătului, ţipătul tatălui meu întorcându-se ca un ecou din munţi. Poate aceasta a fost clipa în care i s-au spart timpanele. Dar copilul acela era sigur că tatăl lui striga pentru că trupul îi era sfâşiat de sunete.

Clopotele n-au mai sunat. Oare ea murise? Într-un fel, am ştiut că da. Ecourile din jurul meu au răsunat câteva minute. Tot aşa cum fiecare strop din apa oceanului a fost cândva un strop de ploaie, am auzit atunci că fiecare sunet din lume fusese cândva în clopotele mamei mele: râul scânteietor, şuieratul rândunicilor care săgetau după muşte, răsuflarea caldă a călugărului blând care stătea lângă mine. Ea pierise şi se afla peste tot.

Nicolai a tuşit uşor şi m-a luat în braţe. La fiecare plânset şi suspin, mă strângea tot mai tare. Când Remus a deschis gura să se împotrivească, Nicolai i-a arătat pur şi simplu o palmă uriaşă. Călugărul cel slut a închis gura şi a scuturat din cap. Nicolai m-a dus în braţe până la drum, unde aşteptau cei mai mari trei cai pe care-i văzusem vreodată. Remus s-a strecurat în urma noastră, iar Nicolai m-a săltat împreună cu el pe spinarea primului cal şi m-a aşezat între coapsele sale imense.

— Ţine-te bine, mi-a zis.

Nu vedeam nimic de care să mă ţin, iar când calul a făcut primul pas legănat, am ţipat de spaimă şi am încercat să sar jos, pe pământ. Nicolai m-a tras înapoi. Am închis ochii, vărsând lacrimi pe obraji şi am încercat să-mi imaginez chipul mamei, dar nu l-am putut regăsi în minte. În schimb, ca să mă liniştesc, am ascultat zgomotele înăbuşite făcute atunci când Nicolai lovea uşor cu piciorul coastele calului sau când copitele enorme împroşcau noroiul, şfichiuitul coamei calului. M-am uitat în faţă, pe drumul învăluit în ceaţă, şi m-am întrebat cât de departe ajunseseră clopotele mamei mele.

Am schimbat drumul la Gurtnellen şi în oraşul acela de trei sute de suflete am crezut că ajunseserăm în centrul universului. Bărbaţii nu purtau haine cafenii, ci unele cenuşii sau albe. Unul dintre ei a scos un ceas şi am luat tic-tacul lui drept bătaia inimii vreunui animăluţ de buzunar. O doamnă care ieşea dintr-o casă de piatră a deschis un parasol – *tii!* – care m-a făcut să strâng braţul lui Nicolai de spaimă.

Remus a bombănit către Nicolai că un băiat dezbrăcat în poala unui călugăr era o privelişte care ne putea isca neplăceri, aşa că Nicolai mi-a cumpărat de la un croitor izmene de in şi pantaloni de lână. Inul era moale ca un fulg, dar pantalonii erau la fel de incomozi precum cureaua lui Karl Victor în jurul gâtului meu. Mai târziu, am intrat într-o cârciumă şi am mâncat tocană fierbinte şi am băut vin. După nouă sau zece pahare din lichidul acru, Nicolai stătea cu un picior rezemat pe scaun.

— Domnilor, le-a spus negustorilor şi fermierilor din încăpere, lăsaţi-mă să v-arăt ce-am învăţat la Roma.

A bătut din palmele uriaşe, a lăsat bărbia în piept şi, cu o voce groasă, a cântat un cântec atât de prostesc, într-o limbă pe care am luat-o drept păsărească, încât am zâmbit pentru prima dată de câteva zile bune. Ceilalţi bărbaţi din încăpere s-au veselit şi au bătut din palme, dar Remus s-a făcut roşu ca racul şi, după încă un cântec, ne-a întors la drumul nostru.

Tot drumul am dormit în hanuri. Eu mă înfăşuram în pături pe podea, iar Nicolai şi Remus dormeau în paturi. Când scânceam noaptea, Nicolai se trezea întotdeauna şi se ghemuia lângă mine pe podeaua ale cărei scânduri scârţâiau sub greutatea lui.

— Moses, micuţule, îmi şoptea în ureche, lumea asta largă e plină de bucurii care te aşteaptă, trebuie doar să le ceri. Nu-ţi fă griji, nu mai ai de ce să-ţi fie frică. Nicolai e acum cu tine.

În a treia zi, am trecut din Cantonul Uri în Cantonul Schwyz şi am mers de-a lungul lacului Lucerna, despre care credeam că trebuie să fie plin de fiare sălbatice. Dar chiar şi monştrii imaginari ai acelor adâncuri îmi erau mai cunoscuţi decât civilizaţia pe care o întâlneam. Lumea era cu mult mai mare decât îmi închipuisem vreodată. Înmagazinam fiecare sunet cu graba nebună a sărmanului care găseşte o puşculiţă risipită în stradă: clipocitul valurilor, scârţâitul ramelor, marşul regulat al soldaţilor, bubuitul flintelor la exerciţiile lor, hârâitul unui plug prin noroi, vântul printr-un lan de ovăz.

Negustorii treceau pe lângă noi vorbind o mie de limbi diferite, iar Nicolai mi-a povestit cum traversaseră ei Alpii în Italia.

De-a lungul drumului, cerşetorii mişunau în jurul cailor noştri şi îşi întindeau degetele osoase spre Nicolai şi spre Remus, gemând ca nişte ţapi. Nicolai le arunca monede de aramă, iar Remus se făcea că nu le aude văicăreala. Mă temeam să nu mă tragă jos de pe şa şi să facă tocană din mine. Am început să înţeleg că, în această lume, trăiau un milion de oameni şi un milion de destine, în cea mai mare parte nefericite. Şi printre ei eram şi eu – fără tată, fără mamă, fără casă la care să mă întorc.

3 În engleză, Moses (n.tr.)

VI

Dimineaţa, Nicolai ne trezea cu cântările utreniei. Era scrupulos în păstrarea Sfintei Rânduieli şi de neclintit în îndeplinirea ciclului săptămânal de Psalmi. Avea cu el în călătorie o singură carte subţire, legată în piele, *Regula Sfântului Benedict*, de care nu avea nevoie, căci o învăţase pe de rost după ce citise zilnic din ea aproape patruzeci de ani. Remus şi cu mine rămâneam în pat până când el îşi încheia rugăciunile. Apoi luam micul dejun alcătuit din terci de ovăz, felii mari de brânză şi bere.

În fiecare zi, când urcam pe cai, păstram un moment de tăcere, cu sufletul încărcat de gânduri viitoare, dar Nicolai ne uşura repede de această povară. Începea să vorbească şi nu se oprea până noaptea, când lumânarea era stinsă şi noi eram adormiţi.

— Ai fost vreodată la Roma? m-a întrebat într-una din primele noastre zile împreună.

Remus a pufnit la această întrebare, iar eu am tăgăduit din cap.

— Ce loc! Într-o bună zi o să mergem împreună, Moses – tu, eu şi cu lupul. Deşi îi e dor de propriul său pat, Remus vrea sigur să se întoarcă. Ştii, în Roma sunt biblioteci întregi pline de cărţi pe care nu le citeşte nimeni – de-asta abatele ne lasă să mergem. Remus şi-a pus în cap să citească toate cărţile din lume, indiferent cât de plictisitoare sau nefolositoare ar fi.

— Asta spune cineva care crede că bibliotecile ar trebui să le ofere cumpărătorilor vin, a bombănit Remus fără să ridice privirea.

— Aşa ar şi trebui, a zis Nicolai. Atunci m-aş opri cu plăcere să citesc o pagină, două. Şi-a întins braţele şi s-a lăsat uşor pe spate, ca să se încălzească puţin la soare, râzând de se clătina calul. Dar numai câteva minute! a adăugat. Sunt destule cărţi în Sankt Gallen pentru mine – mai mult decât destule. Roma, Moses! *Roma!* Praful zeilor dăinuie în fiecare colţişor! Ce muzică! Opera! Cum aş putea pierde fie şi numai o clipă cu o carte?

Mi-a spus că ne aflam pe drumul de întoarcere acasă, spre Sankt Gallen ăsta, care se numea aşa pentru că un om pe nume Gallus, dintr-un loc pe nume Irlanda, se îmbolnăvise de friguri şi nimerise acolo într-o pădure, cu o mie de ani în urmă. Locul era o abaţie – un cuvânt repetat adesea între Nicolai şi Remus, aşa că eram nerăbdător să-i aflu înţelesul. Alte lucruri pe care le-am spicuit despre acest loc: pivniţele lui erau ticsite cu cele mai fine

vinuri ale lumii; paturile erau mai moi decât toate paturile din Roma; avea cea mai mare bibliotecă din ţinut, iar Remus citise toate cărţile din ea (Nicolai citise doar trei); avea o făptură dezagreabilă numită abate, un bărbat pe care-l chema ori Coelestin von Staudach, ori Coleric von Staubleah – nu eram sigur care din ele. Îndeosebi Nicolai îl numea doar Staubleah.

Nicolai mi-a spus că majoritatea oamenilor îl strigau pe Remus Dominikus, dar că prietenii lui (exista doar unul pentru moment, însă puteam fi eu al doilea, dacă voiam) ştiau că numele lui adevărat era Remus şi că fusese crescut de lupi. Nu aveam nici o îndoială: Remus continua să se încrunte la mine la intervale regulate, deşi, în timp ce călăream, faţa îi era de obicei ascunsă în spatele cărţii; calul lui părea învăţat să urmeze bidiviul lui Nicolai. De mai multe ori, Nicolai l-a pus pe Remus să ne citească şi nouă cu voce tare, iar sunetele pe care le rostea erau ca nişte descântece magice în gura vreunui vrăjitor. Eram întotdeauna recunoscător când, după un minut sau două, Nicolai îl întrerupea spunându-i:

— Ajunge, Remus. Moses şi cu mine ne plictisim.

Deşi Nicolai vorbea cu atâta drag de abaţie, îi părea rău că drumurile lor aveau să se încheie. În ziua în care am lăsat în urmă lacul Lucerna şi am început să urcăm dealurile, Nicolai a oprit deodată caii.

— Remus, a zis el, m-am răzgândit.

— Nu te opri aşa brusc, a zis Remus, fără să-şi ridice privirea din carte. Mi se face rău.

Nicolai şi-a întors privirea spre sudul îndepărtat, de parcă ar fi văzut vreo nenorocire.

— Trebuie să ne întoarcem, a zis el. Chiar vreau să vizitez Veneţia.

Remus şi-a ridicat privirea cu asprime. Era clar că numele acelui oraş îl tulburase.

— Nicolai, e prea târziu pentru asta. Cu câteva luni prea târziu. Ne-am hotărât asupra abaţiei.

— Am cedat prea uşor. Ar fi trebuit să te *fac* să mergi.

— Nicolai, mergi mai departe, a spus Remus ca şi cum ar fi vorbit un copil.

— Remus, trebuie să vizitez Veneţia înainte să mor, a zis Nicolai, lovindu-şi coapsa cu pumnul.

— Altă dată, a răspuns Remus coborându-şi iar privirea în carte, prevăzător.

Nicolai a tras calul nostru atât de aproape de cel al lui Remus, încât genunchiul lui l-a atins pe al celuilalt călugăr. Cel care citea nu şi-a ridicat privirea, deşi şi-a tras piciorul. În acelaşi moment, Nicolai s-a întins şi a înşfăcat cartea.

Cei doi călugări s-au privit în ochi.

— Şi dacă nu mai părăsim abaţia tot restul vieţii noastre? a întrebat Nicolai.

Remus nu a răspuns, ci şi-a întins mâna spre Nicolai, ca să-i dea cartea înapoi, apoi a deschis-o iar.

— Sper să fie aşa, a spus el şi a început din nou să citească.

A dat pinteni calului şi a trecut la pas pe lângă noi. Nicolai l-a strigat din urmă:

— Eşti aşa de încuiat. Eu vorbesc de *Veneţia,* Remus. Cel mai frumos oraş din toată lumea. Şi l-am lăsat să treacă pe lângă noi.

Remus a rostit cu nasul în carte:

— În curând se întunecă.

— Cred că acolo aş putea găsi liniştea, a şoptit Nicolai, mai mult pentru sine.

Când mi-am ridicat privirea, aproape ne-am crezut că uriaşul stătea să plângă. S-a uitat la mine şi ne-am zâmbit unul altuia. Speram să citească pe chipul meu: *Dar, Nicolai, eu vreau să merg!* Se pare că i-am insuflat curaj uriaşului, căci a dat pinteni calului nostru şi am pornit din loc, cu Remus cu tot.

— În Veneţia totul va fi diferit.

— Nu fi aşa prost. Remus a întors pagina cu un foşnet. Călugăr de patruzeci de ani, şi încă atâta idolatrie. Asta-i doar o altă scuză.

— Atunci du-mă acolo; aşa n-o să mai am nici o scuză. După aceea, n-o să te mai bat la cap.

— O să găseşti alt motiv de nemulţumire. Aşa face toată lumea.

Nicolai a oprit iar calul nostru. A scuturat din cap.

— Cel puţin tu, a mormăit el, n-ai nevoie de scuze ca să fii nefericit.

Remus a închis cartea şi i-a aruncat lui Nicolai o privire peste umăr. Mi s-a părut că văd un zâmbet – o urmă de afecţiune – care i-a şters încruntarea, dar apoi a dispărut.

— Nicolai, nu te-ntoarce la un lucru asupra căruia am căzut de acord de multă vreme.

Nicolai s-a uitat în urmă încă o clipă, de parcă ar fi văzut drumul ce cotea spre Veneţia, care era de fapt la sute de mile în urma noastră, dincolo de Alpi, apoi s-a întors spre casa lui şi a îmboldit calul.

— Dragul meu Moses, mi-a zis Nicolai într-o dimineaţă frumoasă, după ce am urcat pe cai. Sunt călugări şi călugări. Eu sunt călugăr. Şi Remus este călugăr, şi Abatele Coleric von Staubleah este călugăr. Cântăm aceiaşi psalmi, spunem aceleaşi rugăciuni şi bem acelaşi vin. Avem acelaşi trup, ar putea spune cineva.

Treceam când prin pădure, când prin păşune, urcând încet şi lăsând în urma noastră lacul mare şi strălucitor. Nicolai a întins mâna şi a atins puieţii crescuţi de-a lungul cărării. Şi sufletele noastre ar trebui să fie la fel, nu-i aşa, Moses? Dar nu, sufletul Abatelui Coleric von Staubleah este zbârcit şi ofilit, iar al meu e îmbuibat ca un porc. Şi-a lovit pântecele rotofei. Aşa că unul dintre noi e sigur *pe drumul greşit*, cum îi place omului nostru să spună. Dar ce-am vrea cu toţii să ştim e cine are dreptate şi cine nu.

M-a împuns cu degetul lui uriaş în genunchi.

— E inima mea împotriva capului lui, Moses. Ţi-ar spune chiar el asta, dacă l-ai întreba, dar nu l-aş întreba în locul tău.

Preţ de câteva clipe nici unul dintre noi nu a vorbit, iar Nicolai a fredonat un marş italienesc. A coborât şi a apucat o creangă ruptă pe care a agitat-o prin murii ce creşteau pe marginea cărării.

— Vezi, Moses, a continuat el brusc, am multe lucruri de pierdut. Iubesc multe lucruri. *Prea multe*, ar spune abatele. *Prea mult. Revarsă puţină iubire*, ar sugera el. *Vindecă-te de păcatul acesta.* Dar tocmai de asta mă tem, înţelegi? Asta-i cea mai mare frică a mea, care mă ţine treaz în fiecare noapte. Mă tem exact de asta: să nu mă trezesc a doua zi dimineaţa şi totul să fie la fel, lumea să fie la locul ei, dar toată iubirea pe care o simt pentru ea să fi dispărut, iar eu să-mi dau seama că, în tot acest timp, iubirea mea a fost doar o boală – un fel de pojar al sufletului. Nicolai s-a uitat la prietenul lui care călărea alături de noi. S-ar putea întâmpla asta, Remus?

Remus nu a răspuns, aşa că Nicolai l-a înghiontit în coaste cu creanga.

— Da, s-ar putea, a bombănit Remus. Probabil c-o să se întâmple mâine.

Nicolai a ridicat creanga, a şovăit o clipă, apoi a plesnit cu ea crupa celuilalt cal. Acesta a ţâşnit înainte, Remus a apucat oblâncul şi abia a reuşit să rămână în şa şi să ţină cartea, ca să nu cadă în noroi. Mi-am pus mâna la

gură ca să-mi ascund râsul. Când Remus şi-a recăpătat echilibrul, s-a întors mânios spre Nicolai, dar acesta a ridicat o mână.

— Încerci doar să mă faci să sufăr, Remus. Nici măcar nu crezi ce spui.

A fluturat creanga prin aer, ca pe o sabie. Remus s-a tras înapoi. Mi s-a părut foarte urât în acel moment şi mi-am dorit să călărească mai departe de noi. Nu am înţeles ce voia să spună Nicolai, dar îmi plăcea să-l ascult vorbind. Nicolai trebuie să mă fi văzut încrucişându-mi braţele de neplăcere, căci mi-a pus o mână pe umăr.

— Nu te lăsa păcălit de ce bombăneşte el, mi-a zis, nu-i nici pe jumătate aşa de rău cum vrea să crezi. Apoi s-a aplecat şi mai aproape şi mi-a vorbit în şoaptă, să nu-l audă călugărul cititor. Lupul ăsta crede în iubire la fel de mult ca orice om din lume. La fel de mult ca mine. L-am auzit şoptind asta, la fel cum eu, la rândul meu, am şoptit-o, la fel cum tu într-o bună zi îi vei şopti cuiva, când o să simţi acea străfulgerare, atunci când două jumătăţi devin un întreg.

Deodată, cartea lui Remus s-a închis. S-a uitat cu mânie la Nicolai.

— Ai grijă cui îi spui secretele tale, a zis el.

Nicolai s-a înroşit, dar apoi a ridicat din umeri şi a rupt o creangă dintr-un copac de pe margine.

— Nu-ţi face griji, Remus, a zis el. Îi putem încredinţa lui Moses secretele noastre.

VII

Abatele Coelestin Gugger von Staudach s-a dovedit a fi un bărbat mărunt, ce ieşea în evidenţă prin fruntea lui imensă, care-i ocupa mai bine de jumătate din faţă şi în spatele căreia trebuie să fi pulsat un creier uriaş.

— Un ţăran novice în abaţia asta? a întrebat el când Nicolai i-a explicat de ce adusese acest copil în biroul lui. Un orfan novice?

Nicolai a încuviinţat din cap, înflăcărat. Remus şi-a lăsat privirea în podeaua lustruită de stejar.

Abatele s-a ridicat în picioare de la biroul său lung. Ca şi Nicolai şi Remus, şi el purta o sutană neagră, deşi peste ea atârna o robă, tot neagră, cu glugă. O cruce de aur îi strălucea pe piept, iar când s-a apropiat de mine, m-am uitat ţintă la inelul cu piatră roşie care-i licărea pe deget. M-aş fi dat înapoi, dar eram deja lipit de perete de frică. Mi-a cercetat picioarele desculţe, hainele prăfuite, faţa mânjită, pe care Nicolai nu o spălase. A pufnit.

— În nici un caz, a zis el.

— E tăcut, a spus Nicolai. E... e mic. Nicolai şi-a întins mâinile ca pentru a arăta mărimea unui peşte pricăjit.

Abatele m-a măsurat din cap până-n picioare. Respiraţia lui era uşoară şi precipitată, ca aerul scos de foale la forjă. Înăuntru, afară. Înăuntru, afară. Până atunci, eram sigur că puteam găsi urma oricărui sunet pe care-l auzisem în lumea largă – de la împuşcăturile soldaţilor la cântecul unei femei la fereastră – în profunzimile fără margini ale clopotelor mamei mele. Dar mai eram sigur şi că undeva, în lumea asta, sunetele tatălui meu, sfâşiate şi împrăştiate în potop, se păstraseră şi ele. În clipa în care am auzit această respiraţie, am ştiut de unde anume veneau sunetele acestui bărbat.

În ultimele patru zile ale călătoriei noastre, străbătuserăm ţinuturile abaţiei, căci Abaţia Sankt Gallen era cea mai vastă şi mai bogată din Confederaţia Elveţiană. Abatele ei nu răspundea în faţa nimănui, îmi explicase Nicolai, arătându-mi împrejurimile deluroase, nici în faţa regilor şi nici a republicilor. Când am intrat pe porţile cetăţii protestante, care înconjura abaţia precum coaja o alună, mi s-a tăiat răsuflarea. Străzile erau largi şi pavate cu pietre egal tăiate, iar casele înalte şi albe, cu bârne în exterior, străluceau. Femeile şi bărbaţii din oraş erau înalţi, frumoşi şi mândri, cu straie de lână şi de in, cu volane de muselină diafană. Zgomotele

industriale se strecurau din fiecare pivniţă, din fiecare străduţă: scârţâitul războiului de ţesut, zăngănitul monedelor de argint şi de aur, huruitul căruţelor încărcate cu suluri de pânză albite la soare. Pe măsură ce pătrundeam în oraş, casele se făceau şi mai mari, mai maiestuoase: clădiri de piatră albă ca stâncile de deasupra bisericii mamei.

În cele din urmă, am ajuns toţi trei la o poartă păzită de doi soldaţi, care s-au dat în lături la vederea celor doi călugări ce se întorceau, şi am intrat în marea piaţă a abaţiei. Nicolai a întins mâna şi a atins uşor, doar cu două degete, sutana lui Remus. Atingerea a durat o clipă, în timp ce bărbaţii îşi priveau casa pentru prima dată în ultimii doi ani, apoi Remus s-a întors şi m-a văzut urmărindu-i cu privirea.

Şi-a smucit braţul.

Piaţa era destul de mare să cuprindă zece mii de suflete. Era mărginită de trei canaturi largi din piatră de culoarea untului, fiecare dintre ele cât un palat, cu foarte multe ferestre, toate la fel de înalte ca uşa casei lui Karl Victor. Iar în mijloc se afla o groapă imensă, în care vreo douăzeci de bărbaţi ridicau ziduri din blocuri masive de piatră. Nicolai m-a atins pe umăr şi a arătat spre groapă.

— Uite, Moses, a zis el, au început – în câţiva ani asta va fi cea mai frumoasă biserică din Europa.

Am dat din cap, deşi groapa uriaşă nu semăna deloc cu nici una dintre bisericile pe care le văzusem eu. Nicolai m-a luat de mână şi m-a condus în piaţa întinsă. *În palatul ăsta trebuie să locuiască nişte fiinţe perfecte*, m-am gândit şi am sperat să mă lase să dorm acolo pe iarbă.

Dar în camera abatelui, când s-a uitat la mine, am înţeles în sfârşit care mi-era rangul. El era într-adevăr fiinţa perfectă, iar eu nu eram decât o pată care trebuia ştearsă.

— Orfelinatul e în Rorschach, a zis el printre dinţi şi a făcut semn din cap.

— Nu! a spus Nicolai, pe un ton mai ridicat decât intenţionase.

Remus s-a dat înapoi. Călugărul mare a păşit înainte, iar podeaua de lemn a scârţâit sub tălpile lui late. Remus l-a avertizat trăgându-l de mânecă, dar Nicolai l-a dat la o parte.

— Poate sta cu mine, a continuat el.

Privirea prelungă şi nemulţumită a abatelui a trecut de la chipul meu la Nicolai.

— În chilia mea. Poate fi servitorul meu.

M-am închipuit ducându-i vinul lui Nicolai, încălţându-l, masându-i umerii când era obosit. Pentru un cămin în acest loc minunat, aş fi făcut toate astea şi încă multe altele.

— Călugării nu au servitori.

— Părinte abate, a zis Nicolai şi a zâmbit ca şi cum abatele ar fi făcut o glumă. Unde vă e inima?

Abatele mi-a mai aruncat o privire dojenitoare. *E numai vina ta*, mi s-a părut că spuneau ochii lui, *în întregime – mama ta moartă, tatăl tău cel ticălos, mizeria pe care tălpile tale bătătorite o lasă pe podelele mele imaculate*. Şi chiar mi-a părut rău – dacă aş fi avut curajul să vorbesc, i-aş fi cerut iertare pentru tot şi apoi l-aş fi implorat să nu mă alunge, pentru că Nicolai era acum singura persoană din lume în care aveam încredere şi nu voiam să fiu luat de lângă el, tot aşa cum fusesem luat de lângă mama.

Dar bineînţeles că n-am spus nimic. Eram prea îngrozit şi abia de mai puteam sta în picioare.

Atunci abatele s-a apropiat de Nicolai. Nu era bătrân, dar se mişca de parcă fiecare pas pe care-l făcea din cauza noastră era o povară. Nicolai s-a aplecat ca să-i întâlnească privirea.

— Te primesc înapoi la mănăstire, frate Nicolai, pentru că trebuie, deşi ştiu că nu ne împărtăşeşti calea. E o cale anevoioasă. Unii sunt hărăziţi să hoinărească. Am sperat că vei hoinări mai departe. Am sperat în aceşti doi ani că nu te vei mai întoarce. Dar te-ai întors. Vei vedea că, în vremea cât ai fost plecat, aici la abaţie noi am *progresat*. A arătat pe fereastră către lucrătorii din groapă, apoi s-a apropiat şi mai tare de Nicolai, ţintuindu-l cu privirea. Nicolai şi-a plecat capul ca pentru a asculta un secret. Te sfătuiesc să cauţi acest progres, frate Nicolai, a zis abatele. Caută-l pe chipurile fraţilor tăi, în munca lor, în predicile pe care le ţinem, în cântecele pe care le cântăm. Caută-l în biserica nouă pe care o construim. Şi nu-l căuta numai, frate Nicolai, ci şi gândeşte-te. Poţi contribui cu ceva la această frumuseţe? La împlinirea voinţei lui Dumnezeu? Sau o împiedici? Stai cumva în calea a ceea ce Dumnezeu a hărăzit pentru această abaţie?

Nicolai a deschis gura să vorbească, a închis-o, apoi s-a uitat la Remus, parcă în căutarea unui indiciu: la care dintre întrebările adresate ar fi trebuit

să răspundă? Abatele a scuturat din cap şi a mormăit, apoi s-a întors la biroul lui şi a fluturat din mână.

— Poţi sta aici, dacă vrei, a zis el. Poţi pleca – hotărăşte-te şi-ţi voi da bani să iei cu tine. Apoi s-a întors iar şi a ridicat un deget către Nicolai. Dar dacă vrei să rămâi, nu ne împiedica. Şi să ştii că te urmăresc şi aştept până când voi avea destule motive să te izgonesc din această abaţie şi să trimit scrisori către toate abaţiile pe o rază de cinci sute de mile, încât nu vei mai primi niciodată un strop de vin mănăstiresc.

Încăperea părea să se rotească. Mi-am dat seama că uitasem să respir. Am respirat de câteva ori cu mare băgare de seamă când ochii abatelui îl ţintuiau pe Nicolai. Acesta se uita când la ochii reci, când la degetul ridicat. Călugărul uriaş părea atât de umil şi de blând. Preţ de o clipă, aproape am crezut că-l va lua pe abatele mărunt în braţe şi-l va strânge la piept. Oare putea topi căutătura aceea de gheaţă? Nicolai i-a aruncat o privire lui Remus, de parcă i-ar fi oferit călugărului învăţat şansa să rezolve această mică neînţelegere între fraţi. Dar Remus nu a spus nimic. Aşa că Nicolai şi-a dres glasul şi o urmă de şovăială i-a brăzdat chipul.

— Pă... părinte abate, a început el.

Dar abatele a ridicat o mână şi a spus încet, blând:

— Du băiatul ăsta la orfelinatul din Rorschach sau pleacă.

*

Remus ne-a condus în şir înapoi afară, în piaţa abaţiei.

— Ar fi putut fi mai rău, a zis Nicolai când portarul a închis uşa masivă în urma noastră. Am avut grijă să mă ţin cât mai aproape de picioarele uriaşe ale lui Nicolai, ca să nu mă înhaţe nimeni. N-a adus vorba că ne-am întors cu întârziere sau că i-am cheltuit toţi banii şi am împrumutat şi mai mulţi în numele lui, sau că i-ai înfuriat pe toţi călugării din Roma cu înţelepciunea ta de scoţian, sau că am pierdut...

— Ţi-am mai spus asta, a zis Remus, „părinte abate“ e redundant. Înseamnă „părinte, părinte“.

— Da’ lui îi place.

— Îi place să pari prost.

Nicolai a răspuns cu dispreţ:

— Va avea grijă de asta într-un fel sau altul.

Cei doi călugări s-au uitat o clipă la groapa din care se înălţa biserica nouă, perfectă, ca şi cum ea era sursa tuturor problemelor noastre.

— Păi atunci, ce-i de făcut, Socrate? a întrebat Nicolai.

M-am întors către călugărul cu chip de lup şi mi-am dat seama că bărbatul ăsta neatrăgător era celălalt prieten al meu pe lumea asta.

— Ce-i de făcut? a repetat Remus.

— Sigur ai tu vreo idee.

— Nicolai, un orfelinat.

— Orfelinatul, l-a corectat Nicolai, a fost ideea lui Staubleah. Nu-l trimit pe Moses într-un azil pentru săraci.

A zâmbit şi mi-a făcut cu ochiul, dar n-am găsit puterea să-i zâmbesc şi eu.

— Nicolai, e singura soluţie.

— Atunci va trebui s-aşteptăm, a zis Nicolai. A ridicat din umeri şi m-a mângâiat pe cap. Să-i dăm lui Dumnezeu şansa de-a găsi altă cale.

Chilia lui Nicolai, la al doilea etaj al dormitorului călugărilor, era lambrisată cu stejar. Un birou, două scaune, un divan tapiţat cu catifea maro şi câteva măsuţe erau aşezate în jurul unui covor de lână care, când am călcat pe el, mi-a încălzit picioarele desculţe ca nişte pietre ţinute lângă foc. La un capăt al camerei se găseau un dulap şi un pat masive, iar la celălalt un şemineu. Nicolai m-a ridicat ca să mă pot vedea în oglinda de deasupra şemineului de marmură – mai limpede decât cel mai limpede luciu de apă. Când m-a prins admirând cele două sfeşnice de argint de pe margine, a luat unul şi mi l-a dat.

— E-al tău, a zis el. Unu-i destul pentru mine.

I-am mulţumit, dar, după ce s-a întors, l-am aşezat sfios pe o masă.

Nicolai a despachetat alene, înşirând toate comorile pe care le adunase în timpul călătoriilor lui, ca să le cercetez: o cochilie sidefie, un portofel de piele ticsit cu bilete de la spectacolele de operă pe care le văzuse, un flaut de lemn la care mi-a zis că va învăţa să cânte într-o bună zi, o şuviţă de păr blond, iar la vederea firelor aurii care scânteiau în soare gâtul lui Nicolai s-a înroşit.

A desfăşurat pânza unei picturi în acuarelă şi m-a întrebat dacă nu era cea mai frumoasă pictură pe care o văzusem vreodată. Mi s-a tăiat răsuflarea văzând Canal Grande din Veneţia. Nu crezusem că poate exista pe lume un loc atât de colorat. Nicolai l-a aşezat pe masa lui. Ne-am uitat la el câteva secunde, apoi s-a întors către mine, cu chipul deodată foarte grav.

— Moses, a zis el, e foarte important să nu fii văzut de altcineva decât de Remus. Asta n-o să dureze la nesfârşit, dar trebuie să-i dăm lui Dumnezeu timp să ne spună ce să facem. Dacă auzi vreun ciocănit, trebuie să te ascunzi acolo. Mi-a arătat dulapul, iar apoi m-a pus să stau de probă înăuntru, foarte liniştit.

În noaptea aceea, m-am culcat pe divan. Nicolai sforăia în patul lui. Dimineaţa, la patru fără un sfert, s-a auzit un ciocănit, iar Nicolai s-a trezit cu un strigăt, de parcă ar fi vrut să sperie somnul malefic care-l ţintuise la pat. La ora patru se afla în biserica de lemn temporară pentru cântările de dimineaţă şi Laude. I-am auzit vocea înălţându-se peste celelalte. Aşa s-a întâmplat câteva zile la rând. Auzeam că el era singurul care nu întârzia la aceste cântece de dimineaţă, că vocea lui răsunătoare nu tremura. Întins pe divan şi ascultând oraşul adormit de dincolo de fereastră, auzeam vocea debordantă a lui Nicolai, ca şi cum cântecele erau întotdeauna creaţii noi ale minţii lui, şi nu recitări ale unor lucrări vechi de secole.

Invitatoriul, Laudele şi Ora medie – toate durau până la zece şi jumătate dimineaţa. Urma prânzul, de la care Nicolai îmi aducea ceea ce el numea resturi, dar pentru mine era cel mai mare ospăţ închipuit vreodată: felii groase şi suculente de miel sau vită, porc afumat, sângerete, brânză, struguri, caise, mere, migdale. Ascundea aceste comori în buzunare şi mi le aşeza în poală să le înfulec. În timp ce mâncam, sorbeam dintr-o cană cu vin, dat fiind că fiecare călugăr avea voie la două pe zi, dar Nicolai făcea cumva de lua mai mult.

— Gabaritul meu, a zis el lovindu-şi pântecele, are nevoie. Regula de două căni e pentru oamenii de statura lui Staubleah.

La ora trei, Nicolai pleca pentru Vespere şi din nou cântarea lui se înălţa deasupra oraşului. Se ivea iar în prag chiar înainte de ora şapte, rumen de la vin şi cină, şi-mi lăsa încă un ospăţ cu care să mă desfăt singur, cât timp el rostea Completoriul, care, sub influenţa îndestulării lui, atingea cea mai înaltă exaltare dintre toate serviciile divine.

La ora opt, călugării se retrăgeau, ceea ce însemna că Nicolai se întorcea, adesea cu Remus, sau, dacă nu, cu un chef de vorbă care-i dădea ghes să cânte sau să pălăvrăgească până se lăsa întunericul. Uneori mai bătea la uşă câte-un călugăr, curios să vadă cu cine vorbea Nicolai. Dacă acesta îşi băuse numai porţia lui, îi răspundea că era un călugăr singuratic căruia-i plăcea să vorbească uneori cu pereţii, dar dacă băuse mai mult, atunci urla către uşă:

— Pleacă! Profetul Moise vorbeşte numai cu mine! Valea de-aici, prostule!

Mă gândeam în fiecare zi la mama şi plângeam aşa de mult, încât udam divanul lui Nicolai cu lacrimile mele sărate, dar nu-mi părea rău că eram închis acolo, căci nu era diferit de fosta mea viaţă în clopotniţă. Nu presimţeam noul pericol când ascultam oraşul îndepărtat, călugării care cântau la mănăstire sau pietrarii care ciopleau la blocurile de piatră din zidurile noii biserici. Mai era şi un alt sunet, un mister pentru urechile mele. M-am dus la fereastra deschisă, ca un câine care adulmecă mirosul de carne. Când nu adia vântul, blocam toate celelalte sunete şi încercam să-l prind, dar sunetul ăsta nou era prea fragil ca să fie captat ca alte sunete. Îmi scăpa o parte a lui şi dispăreau şi celelalte. Firele acestui nou sunet erau ţesute unul peste celălalt, ca un grup de maci pe un deal văzut de la depărtare; florile singure sunt invizibile, dar luate împreună, acoperă dealul cu un covor roşu.

În fiecare după-amiază îl auzeam. Poate acesta era Dumnezeu despre care vorbise Nicolai? Nu era Dumnezeul înspăimântător al lui Karl Victor, ci un Dumnezeu al frumuseţii şi al bucuriei, acel Dumnezeu care avea să găsească o cale ca eu să rămân în acest loc frumos şi perfect.

Atunci, duminică dimineaţa, în a şasea mea zi în camera lui Nicolai, sunetul s-a auzit dintr-odată mai tare şi, în loc să vină din cer, părea să vină din toate direcţiile: prin pereţi, pe coridor, prin gaura cheii. Dumnezeu se apropia, nu puteam să-L ratez. Aşa că, în a şasea zi de la sosirea noastră la abaţie, am încălcat interdicţia lui Nicolai. Am părăsit chilia.

VIII

Am ascultat cu urechea lipită de gaura cheii până când am fost sigur că nu era nimeni pe coridor. Atunci am deschis uşa. Am închis ochii şi am ascultat să aud vreun pas sau respiraţia tăioasă a abatelui. Îmi tremurau picioarele când am călcat pe podeaua netedă de lemn a coridorului vast.

Sunetul se auzea şi mai tare aici. Era alcătuit din voci omeneşti; acum nu mai aveam îndoieli. Cântau. Am încercat să le număr. Pentru o clipă erau două, apoi opt, apoi am auzit cel puţin... douăsprezece? Apoi iar doar două. Pentru moment, a rămas o singură voce şi m-am îndoit că auzisem şi altele.

Am coborât în casa scărilor. În comparaţie cu chilia lui Nicolai, aceste spaţii noi erau imense. Nu făceam nici un zgomot şi nu se auzeau alte glasuri omeneşti în abaţie, în afara acestor voci. Muncitorii îşi încetaseră lucrul. Nici un călugăr nu mergea prin mănăstire. Auzeam doar vântul. Parcă toţi oamenii din lume dispăruseră.

M-am strecurat în mănăstire. Simţeam iarba udă şi rece sub tălpile desculţe. Dincolo de groapa pentru noua biserică se găsea Piaţa Abaţiei. M-am oprit. O voce a început din nou, singură, iar după câteva momente o altă voce a rostit aceeaşi frază, apoi alta şi alta, toate aproape la fel, dar nu chiar: mai rapid sau mai încet, sau cântată cu note diferite. Am ameţit încercând să le pun în ordine. Trebuie să fi fost îngeri cei care cântau.

Am strâns ochii aşa de tare, încât au început să mă doară. Vârtejuri de lumină trandafirie dansau cu vocile magice. Şi deodată toate s-au legat. Înţelesul a încolţit înăuntrul meu. Auzisem deja această frumuseţe în dangătul clopotelor mamei mele – în izbucniri de armonie dezordonată. Iar bărbaţii şi băieţii care cântau învăţaseră ceea ce era cu siguranţă un lucru magic. Puteau prelucra oceanul de sunete, infinit şi copleşitor, şi-l puteau modela în ceva frumos. Mi-am dat seama că şi eu puteam cunoaşte această magie. Poate chiar o cunoşteam deja.

Am trecut de marginea gropii bisericii şi am mers printr-un pasaj alcătuit din scânduri, care ducea de cealaltă parte a Pieţei Abaţiei, la biserica provizorie din lemn. Am urmat sunetele până la o uşă înaltă de stejar. M-am opintit cu toată puterea s-o deschid.

Ar fi trebuit să văd biserica simplă plină ochi de călugări şi laici, cele două grupuri fiind separate de un parapet de lemn. Ar fi trebuit să văd corul Abaţiei Sankt Gallen cântând în faţa altarului. Ar fi trebuit să fiu destul de

alarmat ca s-o iau la fugă. Dar deschiderea uşii a dat drumul unui potop de sunete şi, pentru o clipă, n-am fost conştient decât de acea muzică. Eram sub stăpânirea urechilor mele.

Momentele de discordanţă mă dureau. Când vocile s-au aliniat în terţe, mi-au încălzit ceafa şi spatele. Am închis ochii, să ascult muzica. Simţeam vibraţia uşoară a cântecului lor în fălci şi în tâmple. O simţeam în pieptul meu îngust, iar suflarea mea era de fapt un suspin, aşa că sunetul slab al vocii s-a amestecat cu muzica. Suspinul meu era o scânteie. Vocea mea izbucnea la viaţă. Am murmurat, încercând să găsesc notele cu care să potrivesc sunetul trupului meu plăpând cu această frumuseţe.

Nu ştiam cuvintele, nici măcar nu ştiam că erau cuvinte ceea ce cântau ei, aşa că rosteam ce sunete îmi veneau pe limbă. O clipă simţeam extazul armoniei, iar în clipa următoare, un fior rece pe şira spinării, când zgomotul meu nu se armoniza cu cântecul lor. Cântam precum un căţeluş ce aleargă alături de câinii de vânătoare – frenetic, extaziat, nebuneşte – până când mi-am dat seama deodată că muzica se terminase. Murmuram singur într-o tăcere uluită.

O mână m-a plesnit peste cap aşa de tare, încât am văzut stele verzi în faţa ochilor. Am căzut în genunchi. Uşa masivă s-a deschis, mâna m-a ridicat de ceafă şi am fost azvârlit afară din biserică direct în ţărână.

Am fugit. Am urcat scările de-a valma. Fiecare uşă pe lângă care treceam în goană arăta ca acelea de dinainte şi am încercat cinci până s-o găsesc pe cea pe care o căutam. M-am ascuns în dulap şi am tras peste mine una dintre tunicile negre de lână ale lui Nicolai. Era groaznic de cald, începusem să transpir şi rămăsesem fără aer. Dar am stat acolo până când două perechi de paşi au intrat în cameră. Am recunoscut una ca fiind călcătura greoaie a lui Nicolai. Cât despre cealaltă – era însoţită de acea răsuflare. Foalele de forjă.

Uşa s-a închis cu zgomot.

— Părinte abate..., a început Nicolai.

— Ar trebui să te izgonesc din abaţie, a urlat abatele Coelestin. Să ascunzi un copil în chilia ta!

— N-are unde să meargă, a insistat Nicolai. Şoptea de parcă nu voia să fie auzit de altcineva. Dacă l-aţi accepta ca...

— Tu n-auzi? a strigat abatele. O să te-alung de aici! Ce-o să mai faci atunci? O să cânţi ca să-ţi câştigi pâinea?

— Părinte abate, vă rog.

— Unde-i?

În cameră s-a lăsat tăcerea. Foarte, foarte încet m-am aplecat, ca să pot trage cu ochiul printre uşile întredeschise ale dulapului. Abatele, care se uita aspru la uriaşul Nicolai, arăta aproape ca un copil înfuriat.

Nicolai a ridicat din umerii lui masivi.

— Poate că a fugit.

Privirea aspră a abatelui nu s-a înmuiat.

— Părinte, vă rog. Nu-l pedepsiţi pe băiatul ăsta pentru ce-am făcut eu.

Nicolai şi-a pus o mână pe umărul abatelui. Fără să-şi desprindă privirea, părintele l-a înşfăcat pe Nicolai de încheietură şi i-a dat mâna la o parte de pe umărul lui. Nicolai s-a strâmbat când unghiile abatelui i s-au înfipt în carne. Acesta din urmă a vorbit încet, articulând cu grijă fiecare cuvânt:

— Pentru tine, caritatea pare să fie la fel de omniprezentă ca aerul, a zis abatele, împingându-i braţul lui Nicolai de pe umăr.

— Un băiat n-are cum să facă rău, a răspuns el, frecându-şi încheietura.

Abatele părea să nu-l fi auzit. Nicolai şi-a împreunat palmele:

— Părinte, a zis el. Vă rog, vă implor.

Chipul acela! Oare mai exista vreunul la fel de inocent pe cât era de mare? Atât de blând? Parcă-i spunea abatelui: *Dar tu şi cu mine suntem fraţi!*

— Mă implori? a întrebat abatele, surprins de sugestie. S-a uitat prin cameră. Ce mă implori? Nicolai, deja ţi-am dat tot ce se poate da. Ţi-am dat o cameră în care şi prinţii ar fi fericiţi să locuiască. Ţi-am dat mâncare. Ţi-am dat mai mult vin decât ar trebui să bea orice bărbat. Îţi construiesc cea mai mare biserică din Confederaţie. Iar tu? Tu ce mi-ai dat? Ce ai dat în schimb acestei abaţii? Te rogi, mănânci, cânţi, bei, dormi. Nimic mai mult.

Nicolai a vorbit încet:

— Sfântul Benedict a zis...

— Sfântul Benedict? a pufnit abatele împungându-şi pieptul cu degetul mare. Mie mi-l citezi pe Sfântul Benedict? Du-te şi fă-te pustnic ca Sfântul Benedict, Nicolai. Sunt destule peşteri pentru tine şi pentru Dominic al tău. Iar cât timp tu, departe de-aici, vei trăi ca sfinţii din trecut, noi ne vom strădui în continuare să fim sfinţii viitorului.

În cameră s-a aşternut tăcerea în timp ce abatele a tras adânc şi calm aer în piept şi apoi şi-a coborât vocea:

— Aici, Nicolai, avem guri de hrănit. Avem suflete de salvat. Ţăranii de pe pământurile mele şi-ar dori să ştie o singură zi ce-i aia frumuseţea, măcar o dată în viaţă să vadă, să audă şi să guste gloria lui Dumnezeu aici pe pământ, aşa cum faci tu în fiecare zi a vieţii tale irosite în această abaţie. Vezi, Nicolai, pot tolera călugării nefolositori, dacă trebuie. Dacă Dominic citeşte şi traduce cărţi de care nimeni altcineva nu se sinchiseşte, foarte bine. Dac-ai fi doar un călugăr nefolositor, atunci te-aş lăsa aici în chilia asta pân-ai muri, iar apoi aş ocupa-o cu un călugăr care i-ar fi de folos lui Dumnezeu.

— Părinte, doar nu vreţi să spuneţi...

— Ba da. Abatele a dat din cap cu răceală, făcând încă un pas înainte. Şi dacă o să mă mai contrazici vreodată, Nicolai, dacă o să-mi mai arăţi vreodată cel mai mic semn că eşti altceva decât călugărul nefolositor, bătrân, pe care-am ajuns să-l tolerez, o să mă asigur că toate mănăstirile din Europa vor şti asta şi nu-ţi vor da voie să le treci pragul.

Nicolai a rămas cu gura deschisă şi a încuviinţat scurt din cap.

— Da, părinte, a şoptit el.

Abatele şi-a şters fruntea cu o batistă pe care a scos-o dintr-un buzunar. A respirat de câteva ori, apoi şi-a lovit uşor fruntea cu vârfurile degetelor, ca pentru a-şi arăta mulţumirea faţă de modul în care se încheiase discuţia. S-a uitat prin cameră. Privirea i-a căzut pe acuarela cu Veneţia sprijinită pe masă. Fără să o cerceteze de aproape, a ridicat-o, a îndoit-o la jumătate cu unghiile şi a rupt-o în două. Nicolai n-a făcut decât să tresară la vederea acestui lucru. Abatele a pus bucăţile înapoi pe masă şi s-a uitat la Nicolai.

— Acum adu-mi-l pe băiatul ăla, i-a zis el.

S-a făcut linişte. Apoi Nicolai a rostit în şoaptă:

— Nu pot.

Aş fi vrut să mă fi topit în sunet.

— Atunci îl aduc chiar eu.

Paşii abatelui s-au îndreptat spre dulap. Uşa s-a deschis şi am simţit haina ridicată de pe mine. Am rămas cu ochii închişi, dar i-am auzit respiraţia deasupra mea. M-a apucat de păr şi am strigat de durere, dar n-a făcut decât să tragă şi mai tare, până când m-am ridicat în picioare, lângă patul lui Nicolai.

Acesta se afla în mijlocul camerei. Stătea aplecat de parcă ar fi cărat în spate un sac de cartofi.

— Îmi pare rău, mi-a zis.

— Eşti iertat, a spus abatele. Deocamdată.

— Părinte, a zis Nicolai. A făcut un pas înainte şi a întins o mână, parcă să mă apuce. Lăsaţi-mă să-i găsesc un loc, o să găsesc un fermier. O să...

Abatele a întins un deget în faţă ca să-l oprească.

— Tu o să-ţi vezi de serviciile divine. L-a împuns din nou cu degetul. O să te gândeşti la ce rău ai făcut acestei abaţii. O să-l uiţi pe acest băiat. Iar eu, eu îl voi duce într-unul dintre orfelinatele mele şi voi avea grijă de el, aşa cum fac cu celelalte o sută de mii de suflete pe care le am sub oblăduire. Nu va fi nici pedepsit, nici favorizat pentru stricăciunile pe care le-a făcut astăzi.

Abatele m-a apucat de ceafă cu două degete agere şi m-a tras afară din cameră. Am început să plâng.

M-a târât pe scări în jos, ridicându-mă atât de mult în strânsoarea lui, încât tălpile mele abia atingeau fiecare treaptă.

— Dacă-mi mai întrerupi vreodată liturghia, mi-a şoptit în ureche, îţi tai limba şi-o dau la...

— Opriţi-vă!

Ne-am întors. Nicolai stătea în capul scărilor. Sacul de cartofi dispăruse. Avea lacrimi în ochi.

— Nu puteţi face asta, a zis el.

— Îţi dai seama ce spui? a întrebat abatele.

— Părinte, am jurat să-l apăr pe copilul ăsta.

O clipă, abatele a rămas fără cuvinte. I-am auzit răsuflarea oprită în gât. I-am simţit mâna care mă strângea tremurând de mânie, la fel ca vocea lui când a vorbit în sfârşit:

— Ai un singur jurământ, frate Nicolai, faţă de *această* abaţie. Aşa că-ţi explic pentru ultima oară: ai de ales. Te poţi întoarce la primul şi veşnicul tău jurământ, iar eu voi duce copilul ăsta unde vreau. Sau poţi desface acest jurământ, iar tu şi copilul ăsta plecaţi din mănăstire împreună imediat. Prefer a doua variantă.

Faţa lui Nicolai era roşie, ca atunci când era beat.

— Părinte, să-mi fie cu iertare, aleg...

Alegerea lui n-a fost destăinuită niciodată, căci în acel moment s-a auzit o a patra persoană, poticnindu-se în sus pe scări.

— Slavă cerului, a zis această voce necunoscută. Părinte, l-aţi găsit.

IX

— Ulrich von Güttigen, a spus gâfâind bărbatul palid, şi mi-a întins o mână transpirată. Eu sunt dirijorul corului acestei abaţii.

M-am ferit de această mână, de parcă şi ea ar fi voit să mă tragă în jos pe scări. Am recunoscut acest bărbat din biserică. Era cel care rămăsese în picioare în faţa cântăreţilor cărora încercasem să mă alătur.

— Da, l-am găsit, a zis abatele. M-a împins încă o treaptă, aşa că mă aflam între cei doi bărbaţi. Iar acum pleacă la Rorschach. N-o să ne mai deranjeze.

— Nu! a spus dirijorul corului şi m-a apucat de braţ.

Abatele m-a strâns şi mai tare de ceafă.

— Ce vrei să spui? a întrebat el.

Ulrich se uita când la abate, când la Nicolai. Am încercat să-mi trag braţul, dar strânsoarea dirijorului corului era fermă.

— La cor, bineînţeles.

— La cor?

— Da.

În liniştea care a urmat, am încetat să mă zbat şi m-am uitat îndeaproape la acest Ulrich von Güttigen. Pielea lui palidă era întinsă şi translucidă, ca pielea unui pui cufundat puţin în apă clocotită. Şi părul lui alb părea să fi fost opărit, şi doar câteva smocuri se mai ţineau în spatele urechilor şi în vârful capului.

Totuşi, felul cum arăta nu mă surprindea atât de mult ca sunetele pe care le scotea. Deşi abia îşi trăgea sufletul, respiraţia lui era şoptită, ca o adiere pe sub uşă. Inima îi bătea prea repede ca s-o aud, şi chiar dacă mă străduiam să-l cunosc după alte indicii – mâini frământate, picioare răsucite sau un pocnet al genunchilor –, nu auzeam nimic.

— Trebuie să-l ascultăm cântând, a zis Ulrich.

M-a tras spre el şi şi-a muşcat buzele de nerăbdare.

— L-am auzit cântând. Cât se poate de neplăcut.

— Câteva note, părinte. Poate fi o scânteiere, poate fi ceva extraordinar.

— Ascultaţi-l, i-a întrerupt Nicolai.

Abatele şi Ulrich s-au întors către călugărul robust, care stătea încă în capul scărilor.

— Asta nu te priveşte pe tine, a zis abatele. Dar s-a întors către dirijorul corului şi a îngăimat: bine, o să-l ascultăm pe băiat.

Am coborât tuspatru scările şi am cotit printr-un şir de coridoare necunoscute. Ulrich nu mi-a dat drumul la braţ până când nu am intrat într-o cameră mare, cu oglinzi pe pereţi. O scenă mică se găsea în celălalt capăt al încăperii. În centrul camerei se afla un mecanism care mi se părea un coşciug cu trei rânduri de clape la un capăt. Mi-a fost teamă că aveau de gând să mă îngroape de viu înăuntru. Ulrich a aşezat un scaun lângă această lădiţă şi m-a urcat pe el. Mi-a văzut ochii înspăimântaţi privind cutia de lemn şi mi-a spus cât de calm putea, cu vocea lui agitată:

— Dar ai mai văzut până acum un clavecin, nu? A apăsat pe una dintre clape şi un sunet frumos, clar a umplut încăperea. Poţi cânta nota asta, nu-i aşa, băiete?

Cei trei bărbaţi mă priveau nerăbdători, iar scaunul de sub mine părea gata să se răstoarne. Ulrich şi-a lins buzele şi a lovit iar clapa.

— Nota asta.

Gura îmi era uscată, iar limba – umflată de spaimă.

— Cântă, a zis abatele, lovindu-şi dosul palmei. N-am timp de jocuri de-astea.

Clapa a fost apăsată iar. Ulrich a cântat nota, cu vocea lui limpede şi rece.

— Haide, Moses, a zis Nicolai. A dat încurajator din cap şi a zâmbit arcuindu-şi sprâncenele groase. Vor doar să te-audă cântând.

Abatele s-a uitat cu dispreţ la zâmbetul lui Nicolai şi a zis cu răceală:

— Băiete, cântă sau n-o să-l mai vezi niciodată pe Nicolai.

Ulrich a lovit iar clapa, înclinând capul la acest gest lipsit de efort.

— Doar nota asta, m-a îndemnat Nicolai, ca şi când abatele n-ar fi zis nimic. Doar o dată.

Eram aproape convins că nici măcar un înger nu m-ar fi putut convinge să cânt. Vibraţia corzii clavecinului ar fi putut fi la fel de bine lătratul unui câine, că tot n-aş fi avut chef să-l imit. Am rămas în picioare până când m-au dat jos.

— I s-a oferit o şansă, a zis abatele.

M-a apucat de braţ şi m-ar fi tras jos de unde eram cocoţat, dar Ulrich l-a întrerupt.

— Singur, a zis el. Şi-a pus mâna palidă pe a abatelui. Lăsaţi-ne singuri. Atunci va cânta.

— De ce-ar cânta singur cu tine, dacă n-o face când îi e în joc viitorul?

— Trebuie să vorbesc cu el.

Abatele şi-a ridicat braţele în aer.

— Atunci vorbeşte!

— Singur.

— Mda! a îngăimat abatele. N-am timp de-aşa ceva. Ai zece minute. Dup-aia va fi în căruţă spre Rorschach.

A ieşit. Nicolai l-a privit cum pleca, dar n-a dat nici un semn că ar vrea să-l urmeze.

— Te rog, frate Nicolai.

Ulrich a arătat spre uşă.

Călugărul robust părea înspăimântat de ideea de a mă părăsi.

— Nu se teme de mine.

Am încuviinţat din cap. Mă rugam ca protectorul meu să nu mă lase singur cu bărbatul acela.

Dar Ulrich s-a apropiat de Nicolai şi a început să-l împingă afară.

— Trebuie să vorbesc singur cu el, a şoptit cu gravitate. Te rog.

Nicolai şi-a ferit braţul de atingerea lui.

— Am jurat să-l apăr.

Ulrich a vorbit blând, dar ferm:

— Să ne laşi singur e cel mai bun lucru pe care-l poţi face pentru el. Rămâi afară lângă uşă, dacă vrei.

Nicolai s-a uitat la mine. Trebuie să-mi fi văzut ochii măriţi, gura deschisă. Am strâns pumnii.

— Moses, a zis el, n-o să-ţi facă nimic rău. Îţi promit. Fă ce-ţi spune!

Dar părea palid şi îngrijorat când s-a întors şi a ieşit.

Am rămas singur cu bărbatul gălbejit, care scotea atât de puţine sunete. Stătea aşa de aproape, încât ar fi fost de aşteptat să aud mai multe – un trosnet când îşi răsucea gâtul, limba plescăind în spatele dinţilor, picioarele alunecându-i pe podeaua de lemn, umezeala din gât când expira. Dar nu auzeam decât o adiere uşoară ieşindu-i din gură. Mi-a cercetat faţa, apoi s-a aplecat mai aproape.

— Te-am auzit, mi-a şoptit, parcă temându-se că Nicolai ar fi putut trage cu urechea. Ceilalţi ţi-or fi auzit vocea. Nu e perfectă. Nu e formată. Dar sunt nişte proşti. Eu *te*-am auzit. Ţi-am auzit plămânii. Te-am auzit aici. S-a

întins şi, cu un deget rece, m-a atins uşor de-a lungul gâtului. Nu te puteai abţine, nu-i aşa? Ai fi izbucnit dacă mai tăceai încă o clipă?

Dirijorul corului mirosea a fân putrezit. Avea nasul în dreptul nasului meu. Aproape că-mi doream ca abatele să se întoarcă şi să mă ducă departe.

— Cred că şi tu m-ai auzit. Nu pot cânta ca tine, Moses. Avem talente diferite. Dar ne potrivim.

Ulrich şi-a unit degetele în dreptul feţei mele.

Am închis ochii, îngrozit să îl am aşa de aproape de mine, dorindu-mi să dispară.

— Abatele nu mi te poate lua, Moses. Te-am auzit, şi tu m-ai auzit pe mine. Dumnezeu a vrut ca noi să ne întâlnim.

Mi-a atins iarăşi gâtul, de data asta cu toată mâna, de parc-ar fi vrut să mă sugrume. Însă atingerea lui rece era blândă. Am înghiţit cu greu.

— Îţi pot da drumul vocii, Moses. Şi o voi face. Putem părăsi această abaţie, dacă vrei. Ne putem întoarce de unde ai venit. Dar ascultă-mă, Moses! Abatele, care-i gata să te trimită într-un mizer azil de săraci, îţi va oferi, dacă spun eu, cel mai mare lux la care orice băiat ca tine ar putea visa. Au nevoie de oameni ca tine şi ca mine, Moses.

În timp ce-mi şoptea în ureche, am simţit căldura feţei lui pe pielea mea.

— Au nevoie de noi aşa cum au nevoie de aur, de biserici frumoase şi de biblioteci. Vrei să-l mai vezi pe Nicolai? Vrei să rămâi aici sau vrei să pleci? Pentru mine nu contează. Voi împărţi grajdul unui cal cu tine, dacă asta e alegerea ta. Dar dacă vrei să rămâi, cântă.

Atunci Ulrich von Güttigen a început să fredoneze o melodie pe care o auzisem în biserică în acea dimineaţă. Vocea lui nu era caldă, ca vocile pe care încercasem să le acompaniez, dar trecea uşor şi precis de la o notă la următoarea. Când Nicolai cânta, sunetul îi reverbera în tot corpul. În schimb, Ulrich von Güttigen era ca o vioară prost făcută, ale cărei corzi vibrează perfect, dar a cărei cutie rezonează la fel de slab ca un butoi de vin.

Oare la asta se referea Nicolai? Ăsta era planul lui Dumnezeu? Visasem altceva, mai puţin respingător decât acest om tăcut şi rugăminţile lui. Dar mi-a trecut prin cap că poate Dumnezeu nu era aşa de bun şi de perfect cum pretindea abatele, şi poate că acest bărbat era tot ce îmi putea oferi El.

Aşa că am cântat.

Am ales o voce pe care mi-am amintit-o din biserică. La început, notele mele erau slabe şi nesigure, dar am simţit cum sunetul mi se răspândea din gât, aşa cum dangătul unui clopot se propagă în interiorul lui metalic.

Sunetul vibra prin maxilar, spre adânciturile din dosul urechilor. L-am simţit în ceafă, pentru ca apoi să coboare înspre pântece. Cântam doar sunete, fără cuvinte.

Vocea slabă a lui Ulrich s-a oprit când a mea a devenit mai sonoră. Încă-mi ţinea mâna pe gât, apoi a început să coboare. M-a palpat de la bărbie spre piept, ca instrumentul rece al unui doctor, iar în acel moment am simţit că avea dreptate; mâna lui părea să mă deschidă. Atingerea lui îmi făcea sunetele mai pline, precum dangătele clopotelor mamei mele. A folosit şi cealaltă mână. Mă mângâia pe chip, pe piept. Mâinile m-au cuprins pe la spate şi m-au ţinut strâns, de parcă ar fi vrut ca sunetul să curgă din mine prin braţele lui îngălbenite, osoase, în pieptul său gol. A scos un suspin, deşi nu avea lacrimi în ochi. Apoi s-a dat înapoi şi, pentru o clipă, s-a ridicat pe vârfuri, a închis ochii şi-a tras cu sălbăticie capul într-o parte, ca străpuns de o durere neaşteptată.

M-am oprit.

S-a dat înapoi împleticindu-se şi s-a sprijinit de clavecin, ca şi cum nu-l mai ţineau picioarele. Îmi privea ţintă chipul. Am văzut frică în ochii lui.

— Dumnezeule, a zis el, sunt blestemat.

X

Aşa a început viaţa mea de cântat. Am dormit o ultimă noapte pe divanul lui Nicolai, care mi-a vorbit până-n zori despre minunăţia norocului meu.

— Nu va mai trebui să împarţi o cameră cu un călugăr bătrân care sforăie, a zis el, iar zâmbetul lui era aşa de trist, încât ai fi crezut că mă mutam mult mai departe decât cu două etaje mai jos. O să ai prieteni de vârsta ta cu care să te joci. O să râzi şi o să zburzi în voie. Noaptea, o să vă şoptiţi secrete unul altuia.

Chiar şi după ce Nicolai a început să sforăie, am rămas treaz. Speranţa lui mă molipsise şi pe mine. Niciodată nu-mi dorisem mai mult când locuiam cu mama, dar acum îmi dădeam seama că voi avea prieteni. Oare ne vom distra? Ne vom juca împreună, aşa cum făceau copiii din sat? O să încep să vorbesc?

În dimineaţa următoare, Nicolai mi-a făcut un pachet cu două mere, câteva nuci şi un rozariu, şi mi l-a pus în mână. A deschis uşa şi mi-a făcut semn s-o iau înaintea lui. Am şovăit o clipă, apoi m-am întins după mâna uriaşă. L-am privit în faţă.

— Mulţumesc, Nicolai, am zis.

I-au dat lacrimile şi m-a luat în braţe.

M-a cărat jos pe scări şi de-a lungul unui culoar, unde Ulrich aştepta lângă camera de repetiţii. Când acesta l-a rugat să plece, Nicolai m-a strâns şi mai tare în braţe, apoi a oftat adânc şi m-a lăsat jos. Şi-a muşcat buzele, a dat din cap, a încercat să zâmbească, apoi s-a întors şi a plecat repede, fără să se uite înapoi.

Încă nu fusese timp să-mi cumpăr haine noi, aşa că le purtam tot pe cele simple pe care Nicolai mi le cumpărase cu câteva săptămâni în urmă, în Uri. Încă nu aveam pantofi. Când Ulrich a deschis uşa, douăsprezece perechi de ochi preadolescentini s-au întors către mine.

Ulrich le-a povestit băieţilor puţinul pe care-l ştia despre mine: că eram dintr-un sat retras din munţi; că aveam o voce extraordinară, neantrenată, care într-o bună zi ar putea fi cea mai frumoasă pe care a avut-o vreodată corul lor. A spus toate astea ca şi cum eram o sticlă de vin preţios, care avea să fie depozitată în pivniţa abaţiei.

— De-acum este fratele vostru, le-a zis Ulrich, şi va rămâne alături de voi în acest cor. Ajutaţi-l să înţeleagă această lume, care-i este atât de

necunoscută.

Băieţii au încuviinţat spusele maestrului lor. Îl priveam pe acest bărbat pentru care simţisem atâta repulsie, iar acum simţeam atâta recunoştinţă. Nu mai fusesem aşa de fericit de dinainte de a-mi pierde mama.

După aceea, Ulrich i-a cerut unui băiat pe nume Feder să ne conducă la un exerciţiu de încălzire. M-a împins uşor spre băieţi, apoi a părăsit încăperea. Băieţii s-au adunat în jurul acestui Feder.

— Bună, mi-a zis el.

Arăta de seama mea, doar că mai înalt. A zâmbit.

Am încuviinţat şi am zâmbit şi eu – cel mai cald, mai sincer zâmbet care existase pe lume. M-am gândit să spun ceva, dar gura nu mă asculta. Eram prea înspăimântat să nu par ridicol în faţa noilor mei prieteni.

Feder s-a îndreptat spre mine, încă zâmbind, depăşindu-mă în înălţime. Îi ajungeam doar până la umeri. Atunci zâmbetul i s-a şters de pe chip, iar eu m-am dat deodată înapoi de uimire. Băieţii din spatele lui au râs.

— Ai voie să cânţi cu noi, dacă poţi, a zis el. Ochii îi erau la fel de reci ca şi vocea. Dar nu eşti unul dintre noi.

M-a privit ţintă, căutând parcă un semn că l-am înţeles, iar eu nu l-am dezamăgit. Ochii mi s-au umplut de lacrimi. M-am străduit să nu clipesc, dar n-am reuşit, şi două lacrimi mi s-au prelins pe obraji. Băieţii au chicotit şi i-au strigat să mă doboare, dar n-a făcut-o. În timp ce lacrimile îmi şiroiau în voie, a tras aer în piept şi m-a întrebat adulmecându-mă:

— Toţi din familia ta miros a ţap?

Aşa că visul meu scurt de a avea prieteni de vârsta mea a fost abandonat aproape imediat ce-l plăsmuisem. Dar nu m-am plâns lui Nicolai sau altcuiva, căci, orfan fiind, la ce altceva mă puteam aştepta? La amiază, am urmat grupul de băieţi la refectoriu. Am luat o tavă cu mâncare şi, în cealaltă mână, cel mai mare şi mai roşu măr pe care-l văzusem vreodată. Dar Feder a apărut în spatele meu, m-a strâns de braţ şi m-a condus spre un scaun aşezat cu faţa la un perete.

— Ăsta-i locul tău, mi-a şoptit la ureche. Iar mâncarea aia e un dar din partea mea. *Un dar din partea mea.* Ţăranul ăla care umple farfuriile – văru-său lucrează pe domeniul nostru. Feder a arătat peretele gol. O să te uiţi la peretele ăsta. Dacă-ndrăzneşti să te-ntorci şi să te uiţi la noi, îmi iau daru-napoi. Dacă sufli o vorbă prietenilor mei, îmi iau daru-napoi. Clar? M-

a ciupit atât de tare de braţ, că era cât pe ce să scap tava. Iar ăsta, a zis, luându-mi mărul din cealaltă mână, nu-i pentru cei ca tine.

Patul meu era la fel de moale şi de cald ca şi îmbrăţişarea mamei mele şi aş fi dormit ca un prunc în el, dacă mi s-ar fi dat voie. Împărţeam camera cu alţi cinci băieţi şi chiar dacă Feder nu era unul dintre ei, îşi făcuse cunoscute deja ordinele.

— Ce faci? m-a întrebat grăsanul Thomas când m-a găsit întins pe pat în prima noapte. Câinii dorm pe podea.

M-a lovit în fluierul piciorului şi încă o dată în fund, când m-am târât jos din pat. Nimeni nu s-a plâns când am ridicat pe furiş o mână ca să trag o pătură. M-am încolăcit sub patul meu şi am adormit, în timp ce băieţii spuneau glume despre jigodiile împuţite ca mine.

Chiar a doua zi, Nicolai s-a repezit în sala de repetiţii cu haine noi şi pantofi pentru mine. M-am înroşit, iar băieţii au râs pe înfundate în timp ce el mă dezbrăca în colţ. Dar cel puţin acum mi se părea că arătam exact ca ei. Totuşi mi-am dat repede seama că existau alte semne ale supremaţiei lor, prea vagi ca să le înţeleg eu. Aceşti fii de funcţionari, de ţesători sau urmaşi de moşieri aveau taţi, unchi, veri cu nume care-i făceau pe ceilalţi să-şi lingă buzele. Părinţii lor îi ţineau aici în cor doar câţiva ani, sperând că apropierea frecventă de Dumnezeu şi atâta aur îi va pregăti pentru destinele de aristocraţi. Aşa că lupta lor constantă era să urce o scară, iar eu mă aflam pe ultima treaptă. Termenul *câine* folosit de Thomas a fost întrecut de *porcul* lui Balthasar. Încrezutul Gerhard se făcea că nu mă vede, dar mă călca pe picior când trecea pe lângă mine. Johannes, blond şi cu un chip de înger, m-a văzut admirând rozariul pe care mi-l dăruise Nicolai. S-a asigurat că erau şi ceilalţi în jur când mi l-a smuls din mâini, a rupt şiragul şi a împrăştiat mărgelele pe jos. Hubert, un copil sfrijit şi palid, cu ochii adânciţi în orbite, care nu putea cânta, dar se spunea că era cel mai bogat din grup, se pricepea de minune la batjocură.

— Ia uitaţi, marioneta călugărului uriaş, a zis într-o noapte, când am intrat în camera aglomerată. Iar apoi către mine: sunt sigur că preferai să dormi în camera *lui*.

M-am înroşit, deşi atunci nu înţelesesem aluzia. Am ajuns să mă tem de fiecare dată când eram cu băieţii şi trecea Nicolai.

— De ce-ţi zâmbeşte întotdeauna? mă întreba Feder cu un aer inocent. Poate că la noapte, *târziu*, ar trebui să-i faci o vizită în cameră.

Iar când am început să cânt cu toată inima, Feder le-a şoptit băieţilor:

— Ia uitaţi, vrea aşa de mult să fie *cântăreţ*! Sigur că vrea! Dar ce altceva le e sortit celor ca el? S-a întors către mine: Ce ziceai că erau părinţii tăi? Creşteau porci?

Pentru prima dată în viaţă mi-a fost ruşine de mama. Ştiam că o turmă de porci s-ar fi uitat cu dispreţ la ea. Mă temeam că Feder ştia mai multe decât spunea; aşa-mi lăsa impresia zâmbetul acela nemilos. S-a îndreptat spre mine şi, deşi m-am tras înapoi, m-a prins cu un braţ pe după gât şi m-a strâns şi mai tare la fiecare cuvânt.

— Nu-ţi fă griji, băiete, a mârâit el. Peste cinci ani, când vocea aia frumoasă a ta se va aspri, iar călugărul ăla scârbos n-o să te mai vrea de jucărie, tot vor mai fi destui porci ca să-i creşti.

Ne trezeam la şase, mult mai târziu decât călugării. După micul dejun, repetam până la liturghie, apoi învăţam pronunţia textelor latineşti, studiam literatura şi făceam exerciţii până la prânz. După o pauză de amiază, Ulrich ne punea să ne aşezăm pe podea în jurul clavecinului şi ne împărţea foi de hârtie şi capete de creioane. Lovea clapele, iar băieţii se uitau pierduţi la el. Ne explica diferenţa dintre modul hipofrigian şi cel ionian, sau mergea de colo-colo ocărând Conciliul de la Trento. Aproape în fiecare zi lovea cu un singur deget clapele.

— Aşa-s călugării, zicea el. O mie de ani la fel: cromatic, mai ales monofonic, cu salturi de bravură strecurate de genii. Apoi bătea câteva acorduri: acum totul e diferit. Trebuie să învăţaţi să cântaţi polifonia. Sonorităţi grele, contraste. Chiar dacă nu veţi învăţa să le auziţi aici – şi-a lovit uşor capul cu degetul – şi majoritatea dintre noi nu învaţă niciodată, trebuie s-o înţelegeţi, altfel veţi rămâne nişte instrumente fără creier, la fel de proaste ca un clavecin.

Apoi cânta ceva de Vivaldi şi ne spunea să-l scriem pe note, ceea ce eu am reuşit în scurt timp să fac la fel de uşor cum ceilalţi copii ar fi desenat o casă cu două ferestre şi o uşă. Ceilalţi băieţi trăgeau cu ochiul peste umărul meu şi copiau exact ce notam eu. Când Ulrich îşi pierdea răbdarea, ne dădea drumul până la repetiţia noastră cu adulţii şi acompaniament instrumental, care dura până la cină. În toţi acei ani, n-am învăţat nici matematică, nici franceză, iar ceea ce ştiu despre Biblie şi despre Dumnezeu am aflat numai din predicile de zi cu zi.

În primele şase luni de când m-am alăturat corului, deşi Ulrich era stăpân pe zilele mele, mă lăsa în pace de la cină până la micul dejun. Dar când am învăţat să-mi controlez vocea, devenea tot mai frenetic cu atenţia pe care

mi-o acorda. Când eram aliniaţi în faţa oglinzilor de exersat, eu eram întotdeauna cel care-l vedea în oglindă, chiar în spatele meu, cu ochii închişi, ca şi cum ar fi încercat să-mi simtă mirosul părului. În scurt timp, rareori mai trecea câte o seară în care să nu zăbovească la ieşirea din sala de mese. Atunci îmi punea o mână fermă pe umăr şi spunea:

— Moses, voiam să-ţi mai arăt un singur lucru.

Apoi mă conducea în sala de repetiţii, fără să-şi ia mâna de pe umărul meu. Nu-mi plăcea să rămân singur cu el – cu duhoarea lui, cu vocea lui rece şi lipsa de sunete omeneşti. Câteodată mă gândeam că aş fi preferat să-mi petrec timpul cu un cadavru, pentru că măcar n-ar fi putut să mă atingă.

Cu toate acestea, aşa cum învăţasem să ascult în clopotniţă, tot astfel acolo, în camera de studii, singur cu Ulrich, am învăţat să-mi stăpânesc vocea. Până şi un ţap ar fi putut învăţa să cânte, dacă s-ar fi bucurat de atenţia acelui om! Celor care susţin că sunt un geniu apărut de nicăieri, că talentul nu are nevoie de timp ca să se desăvârşească vin şi le spun: *Exerciţiu! Exerciţiu!* Nu există altă cale către faimă.

În acele nenumărate ore cu Ulrich, am învăţat echilibrul fluid, frazarea precisă, pronunţia exactă a latinei. El mă atingea. Mâinile lui de gheaţă îmi coborau pe spate sau mă mângâiau pe piept, câteodată ajungând până în spatele genunchilor sau sus la tâmple. Era genul de atingere cu care cineva ar mângâia petalele unei flori. Mâna lui Ulrich găsea acele părţi din mine care erau încă tăcute – ajungea la limitele încăpăţânate ale sunetului meu. Prin urmare, atingerea lui mi se părea magică, căci vocea care-mi ieşea la început numai din gât mi se răspândea în doar câteva secunde în maxilar, iar cu mâinile lui îngălbenite ţinute pe pieptul sau pe spatele meu, în scurt timp cântecul răsuna prin mine de parcă eram un clopot. Mâinile lui au cercetat şi mai adânc. Au găsit şi mai mult cântec ascuns în coapsele încordate, în pumnii încleştaţi, în picioarele mele arcuite. Trupul meu era mărunt, dar el îl făcea imens prin cântec.

Prima dată când a venit noaptea, a intrat împleticindu-se la noi în cameră, s-a împiedicat de un pat şi a nimerit cu genunchii şi coatele în burţile băieţilor adormiţi. M-am târât de sub pat şi am aruncat o privire prin cameră – o cârtiţă ieşind din gaura ei. Ulrich l-a scuturat pe Thomas:

— Unde-i Moses? l-a întrebat pe băiatul ai cărui ochi măriţi parcă zăriseră un criminal. Am ceva... trebuie...

Thomas a ridicat un deget tremurător şi a arătat către ochii mei scânteietori.

Ulrich m-a săltat pe umărul lui şi m-a scos din cameră. Culoarele erau întunecate; abaţia dormea. M-a lipit de un perete, suflându-mi în faţă respiraţia lui caldă cu iz de fân putrezit. Nasul lui s-a atins de al meu:

— Uitasem de asta, a şoptit el şi ai fi crezut că era beat, dar toată lumea ştia că nu punea vin pe limbă. Iar a dispărut!

M-a lăsat jos, m-a prins de mână şi m-a târât pe coridoare, amândoi cu paşi la fel de neauziţi ca nişte fantome.

Sala de repetiţii era întunecată, dar m-a ridicat iar şi apoi am simţit scaunul sub picioare. Încercam să-l ascult, însă nu auzeam nici un sunet. Mă rugam doar să fi plecat. Când a vorbit din nou m-au trecut fiori.

— Există compozitori surzi, a şoptit el din întuneric, care aud muzica în cap. La fel de frumoasă în surzenie ca şi în viaţă, aşa susţin ei!

Am întins o mână ca să localizez vocea. Înainte să-mi îndrept cotul, mâna mea i-a atins faţa. A gemut la atingerea mea, iar eu m-am retras îngrozit. Dar m-a apucat de braţ şi mi-a strâns încheietura aşa de tare, încât am scâncit.

— Mi-aş da urechile pentru asta! a strigat el. Le-aş tăia, chiar de nu te-aş mai asculta niciodată cântând, dacă te-aş putea auzi acolo!

M-a ciocănit cu degetul pe cap şi aproape că am căzut, dar m-a tras spre el de încheietură până aproape m-am lipit de el. Din nou i-am simţit respiraţia pe obraz. Mi-a şoptit la ureche:

— Nu mai am somn, Moses. În fiecare noapte de când ai sosit. Ca şi cum ai fi afară la fereastra mea, dar bate vântul şi, deşi mă chinuiesc să te aud, nu reuşesc.

Şi-a apăsat fruntea de a mea, obrazul rece de faţa mea caldă.

— N-ar fi trebuit să vii, mi-a şoptit.

Mi-a dat drumul braţului şi m-a împins înapoi. I-am auzit paşii retrăgându-se. Degetele lui au bâjbâit spre clavecin. A cântat o notă.

— Cântă, a zis el.

Am cântat doar nota aceea, firavă din cauza groazei.

— Nu! a strigat el. Cântă!

A lovit iar clapa cu degetul. Am tras aer în plămâni, iar când i-am dat drumul, mi-am auzit în piept respiraţia. Nu am expirat tot aerul, ci aşa cum mă învăţase Ulrich, simţind următoarea gură de aer curgând în acele locuri închise, astfel încât şi ele s-au deschis. Frica mi-a dispărut. Odată cu

următoarea expiraţie a venit nota – de data aceasta nu tare, dar limpede. Am cântat, umplând camera cu vocea mea, până când mi s-a terminat aerul. S-a făcut linişte.

— Crezul de astăzi, mi-a zis şi a cântat a treia mişcare din melodia sopranei.

Am cântat. Deodată mâinile lui se aflau iar pe mine – mâna care mângâie floarea. Pe pieptul meu, sub braţe, pe şale, până când toate acestea vibrau de cântec. Atunci mâinile lui m-au împins de la spate şi mi-au lipit pieptul de urechea lui.

— Cântă! mi-a poruncit.

Am simţit cântecul răspândindu-se înăuntrul meu. Genunchii îmi tremurau.

— Da! a gemut el.

Am simţit că avea dreptate, că vocea mea nu sunase niciodată atât de strălucitor. Minute întregi, cât am rămas în picioare şi am cântat, şi-a ţinut capul lipit de pieptul meu, ca un copil la sânul mamei.

XI

Ar trebui să dăm vina pe Sfântul Pavel pentru corul de băieţi. Fără interdicţia lui, *Mulier taceat in ecclesia*, lumea nu ar avea nevoie de aceşti ştrengari. Căci Sfântul Pavel, când le-a poruncit femeilor să tacă în bisericile lui, nu a putut înăbuşi vocea feminină. Cu luni înainte de-a ne naşte, urechile noastre sunt acordate la sunetele mamelor noastre (aşa cum a mea era la clopotele mamei), şi astfel, în căutarea frumuseţii perfecte, biserica avea nevoie de un înlocuitor. Pentru corul din Sankt Gallen, am fost cel mai bun pe care l-a avut vreodată.

Deodată, abatele mă preţuia ca pe nestemata din inelul lui sau ca pe piatra albă şi curată din cele două turnuri gemene ale noii lui biserici, care au început să se înalţe precum două scări neterminate spre rai. Când mă auzea cântând sau avea o clipă liberă, ca să asiste la repetiţiile noastre, zâmbea cu poftă, ca şi cum i se pregătea un ospăţ. Firea mea rezervată era o calitate. Vorbeam numai cu Nicolai, în camera căruia mă ascundeam de fiecare dată când puteam scăpa de Ulrich şi de cor, dar chiar şi atunci abia îngăimam ceva. Când Nicolai m-a întrebat cine era tatăl meu, am ridicat din umeri. Când m-a întrebat care era numele meu adevărat, i-am răspuns „Moses".

La serviciile divine şi la majoritatea liturghiilor, cântarea călugărilor din cor, precum Nicolai, era de-ajuns ca să înalţe turma lui Staudach la cer. Dar în zilele de sărbătoare, la celebrarea aducerii sfintelor moaşte sau la liturghiile pentru pomenirea unei moşteniri generoase, abatele chema corul lui Ulrich, iar noi presupuneam că existăm din motive liturgice. Cu totul, cântam în jur de douăzeci de liturghii în fiecare an într-un cor reunit, iar părţi din grupul nostru erau trimise în afara mănăstirii cu mult mai multe ocazii, pentru a onora parohiile mai mici din vastele ţinuturi ale abaţiei. Ulrich, cu gustul lui sublim, ne selecta repertoriul, care includea mise diafane de Cavalli, Charpentier, Monteverdi, Vivaldi şi Dufay. La nocturnele şi tainicele noastre repetiţii, acest bărbat respingător dădea la iveală cantate aduse pe furiş din Leipzig, iar eu, în secret, pângăream abaţia cu cântarea protestantă a lui Bach.

Tot aşa cum cei mai bogaţi catolici din Sankt Gallen îşi doreau bumbac din America, ceai din India, cărţi din Paris şi cafea din Turcia, nici o înmormântare, procesiune sau zi de sărbătoare parohială nu putea fi

completă fără acompaniamentul muzical al corului din Sankt Gallen. În amintirea mea, aceste numeroase adunări au rămas doar ca un văl de muselină încreţită în capele umede şi reci, o tăcere lăsată peste sforăieli şi horcăieli.

Toate, în afară de una singură.

Călătoream de obicei la concerte în căruţe trase de boi, căci majoritatea catolicilor de la Sankt Gallen locuiau în afara zidurilor cetăţii. Cu toate acestea, într-o anumită seară, am ieşit în şir pe poarta vestică a abaţiei, înăuntrul oraşului protestant. Ulrich ne conducea, urmat de cei doi violonişti cu chipul şi cu părul cenuşiu; clavecinistul Heinrich; basul Andreas; doi tenori maturi şi doi contraltişti preadolescenţi; sopranul Feder; Ueli, un fost băiat de cor pe care nemiloasa pubertate îl redusese la molâul care cară bagajele şi întoarce pagini; şi la coadă veneam eu, trăgând de timp şi oprindu-mă să captez fiecare sunet care se strecura afară prin ferestrele deschise din oraş.

Am pierdut de câteva ori din faţa ochilor spatele lui Ueli cât timp am traversat oraşul, dar l-am prins din urmă fără probleme. Am închis ochii şi am ciulit urechile la călcâiele lui târşâite pe străzi. După zece minute de mers, i-am găsit pe ceilalţi aşteptând lângă o casă somptuoasă din piatră sură. Aceasta era Haus Duft, ne-a spus Ulrich, casa familiei de ţesători *Duft und Söhne*.

— O casă catolică, a zis el, deşi suntem în interiorul zidurilor cetăţii.

Feder a şoptit puţin prea tare că *familia lui* n-ar trăi niciodată printre şobolani.

— Asta să-ţi fie învăţătură de minte, i-a replicat Ulrich sever. Cei care pun industria înaintea religiei se bucură de toleranţa lor. Într-adevăr, familia Duft e de departe cea mai bogată dintre cetăţenii cantonului nostru, catolici sau reformaţi. În seara asta trebuie să daţi ce-i mai bun din voi.

Am intrat pe o uşă laterală, ca bucătarii angajaţi. Coridorul subteran spre capelă era umed şi întunecos. Câţiva paşi m-am ţinut după pulpana hainei lui Ueli, dar apoi m-am oprit. În stânga mea am auzit clar zăngănitul oalelor metalice, dar când m-am întors să mă uit, am văzut doar piatra cenuşie a zidului. Am mai făcut un pas; zăngănitul s-a estompat, dar acum vorbea o femeie. După încă doi paşi, am auzit pălăvrăgeli: un grup de bărbaţi, pe puţin doisprezece.

M-am oprit. Sunetul se revărsa ca şi cum trecusem pe lângă trei ferestre deschise, de la trei camere diferite, dar era doar zidul din piatră albă. L-am cercetat amănunţit. N-am găsit găuri în el, aşa că m-am cutremurat, trăgând concluzia că sigur coridorul era bântuit de fantome. Cu toate acestea, astăzi îmi dau seama că nu era deloc vreun miracol sau magie neagră, ci doar un *phénomène*. Am citit despre calcar că e compus din cochilii străvechi, iar cele de la casa Duft trebuie să fi fost deosebit de cavernoase, deoarece, întocmai ca o cochilie de melc, captau toate sunetele emise în acea casă uriaşă şi le transmiteau mai departe. Tot aşa cum zumzetul scos de un trompetist este condus de-a lungul alamei răsucite de la muştiuc la pâlnie, şi sunetele din casa Duft erau înghiţite, conduse din cochilie în cochilie şi emise prin pereţii unei cu totul alte camere.

Înaintând de-a lungul coridorului sumbru, în urma colegilor mei, am auzit un pahar spart de podea, o palmă care bătea într-un birou, un bărbat care cânta un cântec stupid, un copil care plângea şi o femeie care se uşura. (Dacă vă întrebaţi cum am stabilit sexul după sunetul scos de şuvoi, ar trebui să vi se pună interdicţie în sălile de concert. Dumnezeu v-a dat urechi să ascultaţi.) Dincolo de aceste sunete identificabile, care zburătăceau de colo-colo, am auzit nenumărate zăngănituri şi pocnete, de parcă o armată mută extrăgea argint din interiorul zidurilor.

Mi-a luat câteva minute să cobor prin coridorul acela scurt. Mă opream la fiecare sunet şi încercam în zadar să descopăr o gaură în piatră. Când am ajuns în sfârşit la capăt, unde coridorul se bifurca în stânga şi-n dreapta, eram singur. Am ascultat paşii lui Ueli, le-am detectat direcţia, am mers doi paşi la stânga, mi-am dat seama că greşisem, m-am întors la bifurcaţie şi am auzit târşâitul călcâielor atât la stânga, cât şi la dreapta mea, apoi deasupra capului.

Mă rătăcisem.

Fără urechi nu-s bun de nimic. Neîntrebuinţarea celorlalte simţuri ale mele le oprise din dezvoltare. La fiecare pas în orice direcţie, pereţii Casei Duft emiteau sunete noi, pe care încercam să le localizez, dar în zadar. Deşi, pentru alţii, coridoarele lungi şi unghiurile drepte ale Casei Duft trebuie să fi fost la fel de clare ca un câmp deschis, pentru mine erau un labirint.

În cele din urmă, am ales o direcţie şi am mers până la capăt. La stânga mea era o uşă, iar la dreapta coridorul continua în beznă. Eram pe punctul de a alege uşa, când am auzit o voce prietenoasă strigând din umbră:

— Haide, a zis vocea. Hai odată. Nu-ţi fac nimic. Nu te teme.

M-am furişat în coridorul întunecat, înspre voce. O uşă s-a deschis într-un fel de cămară slab luminată, în care sute de borcane de sticlă umpleau rafturile de lemn.

— E-n regulă, a spus vocea blândă. Nu-ţi fac nimic. Vreau să te ajut.

Liniştit, am intrat în încăpere.

Eram atât de concentrat asupra sunetelor, încât doar după ce-am făcut câţiva paşi în cameră am zărit un ochi care se uita la mine. Am înlemnit. Apoi am văzut încă unul, încă două, o mie de capete retezate care se uitau ţintă la mine. Am văzut capete de găini, de zeci de păsări sălbatice, un cap de porc şi unul de ţap cu coarne micuţe. În borcanele de sticlă verde înşirate pe raftul de sus pluteau capete de animale sălbatice: căprioare, un lup, capul uriaş al unui urs, trei feline mari şi capetele mai mici ale mai multor marmote. Ochi sticloşi, căscaţi, se holbau prin lichidul limpede. *Fugi!* Păreau să spună. *Îţi vor reteza şi ţie capul.*

Dar când m-am întors s-o iau la fugă, vocea liniştitoare a vorbit iar:

— E-n regulă, a zis. Nu te teme.

Dar atunci mi-am dat seama că alinarea din această voce nu-mi era destinată mie, căci această persoană stătea cu spatele la mine. Am văzut nişte pantofi negri şi ciorapi albi, spatele unei rochii verzi de catifea, cu funde albe pe umeri, şi două plete blonde. Mă uitam la o fată, un soi de creatură pe care-l văzusem deseori la biserică, dar în afară de două surori sfrijite din Nebelmatt, care aduceau mai degrabă a şoareci decât a femei, nu fusesem niciodată atât de aproape de una.

Se apleca într-o cuşcă mare de lemn, cu umerii încovoiaţi şi un picior ridicat pentru a-şi ţine echilibrul, oferindu-mi prilejul să-i văd ciorapii albi, de la glezna subţire până la fundul ei arcuit şi îngust. Cu interesul deodată trezit, eram conştient că zăcea un mister în locul acela neted în care se uneau cusăturile ciorapilor ei. S-a vârât şi mai mult în cuşcă, rochia i s-a ridicat şi mai abitir, ca o umbrelă deschisă. Am vrut să-i ating picioarele care bâjbâiau prin întuneric. Erau calde sau reci? Aspre sau fine?

— Te-am prins! a zis ea gâfâind.

A dat din picior victorioasă, iar rochia a căzut la locul ei. Un umăr cu o fundă albă şi prăfuită a fost scos, apoi altul fără fundă, apoi nişte plete aurii cu smocuri de paie, o faţă îmbujorată, murdară de noroi, apoi două braţe goale, două mâini murdare şi un şarpe.

Era lung cât piciorul meu şi strălucea negru şi uleios în pâlpâirea lămpii. Fata şi-a dat la o parte o şuviţă de păr de pe faţă, a dus şarpele răsucit la

gură, l-a sărutat şi a spus:

— Gata, Jean-Jacques. Eşti liber.

Îmi amintesc fiecare detaliu al acelei privelişti. Pistruii ei. Fiecare strop de noroi de pe faţa ei. Zâmbetul mândru şi iubitor pentru şarpe. Poate că ceea ce văd acum cu ochii minţii este doar amintirea unei amintiri îndepărtate, ca un ceas vechi care a fost reparat de atâtea ori, încât n-a mai rămas nici o rotiţă originală. Am evocat momentul de atâtea ori: fata aceea cu părul răvăşit, cu mâinile murdare şi un şarpe cu clopoţei îngrozit, lipit de buzele ei.

Aşa, cu şarpele aproape de gură, m-a văzut.

În pâlpâirea lămpii, i-am văzut ruşinea care-i urca în obraji. A încercat să ascundă şarpele la spate, dar n-a izbutit cu o singură mână să facă faţă încolăcirii lui şi l-a scăpat pe podea. S-a oprit o clipă să se gândească, apoi s-a repezit în genunchi şi pe coate, şi l-a apucat cu ambele mâini pe Jean-Jacques, în timp ce pletele îi atârnau ca nişte urechi lungi la podea. S-a întors către mine.

— Cine eşti? m-a întrebat. Ce cauţi aici?

M-am îndrăgostit pe loc de încrederea din vocea ei, de formularea clară a cuvintelor. Nici urmă de dialect de la ţară. Am ştiut imediat că fata asta era dintr-o clasă mai nobilă chiar şi decât băieţii din cor care mă batjocoreau. Indiferent cât de aproape stătea acum, cu siguranţă nu exista nimeni în toată lumea mai departe de mine decât ea.

L-a apucat zdravăn pe Jean-Jacques şi s-a ridicat opintindu-se în genunchi, apoi în picioare, ţinând şarpele în faţa ei, ca un preot care strângea un potir plin cu vin. Era cu un cap mai înaltă decât mine şi avea un chip extraordinar, aproape ca un tablou al sentimentelor: curiozitate în încruntarea sprâncenelor, precauţie în alungirea ochilor, stânjeneală în pliul din bărbie, o urmă de bucurie în colţul gurii. Mi-a cercetat roba de cor.

— Eşti călugăr?

Tonul ei sugera că prefera şerpii călugărilor. Din nou, n-am spus nimic.

— Când o să fiu mare, a zis apropiindu-se foarte încet de mine, dar vorbind repede, n-o să mai fie călugări, ci doar *philosophes*, ceea ce pot fi şi femeile, chiar dacă ele nu pot conduce fabrici.

Când a terminat de vorbit, Jean-Jacques se afla lângă faţa mea. Nu se mai încolăcea şi se uita fără vlagă în întuneric. Fata m-a privit în ochi. M-am dat un pas înapoi. Ea a înaintat spre mine. Rochia îi foşnea când se mişca. Pantofii negri şi rigizi i-au scârţâit şi a scrâşnit de două ori din dinţi.

— Dacă spui cuiva ce-ai văzut, te pocnesc în faţă, a zis ea.

Apoi a trecut pe lângă mine. M-am întors s-o privesc şi abia atunci mi-am dat seama că şchiopăta. Piciorul drept îi era răsucit spre interior, iar genunchiul nu i se îndoia. S-a uitat în urmă când a ieşit din cameră şi m-a prins studiindu-i piciorul. O grimasă de durere s-a alăturat încleştării de pe chipul ei.

— Nu-i frumos să te holbezi aşa, a zis ea.

Şi a dispărut. M-am uitat la uşă, apoi am închis ochii, ca să mă pot întoarce la sunetele ei, păstrate de-acum în memorie. Foşnetul rochiei, vocea gingaşă care fermeca şarpele mi-au trezit şi celelalte simţuri. Oare era mireasma ei de săpun şi lămâie cea care plutea încă în aer?

M-am întors în coridorul principal şi m-am sprijinit de perete până când l-am auzit pe Ueli târşâindu-şi picioarele pe podea, căci fusese trimis să mă caute.

Ne aflam acolo să cântăm Vesperele de duminică – am cântat *Dixit Dominus* a lui Vivaldi, o piesă care oferea proporţia potrivită de virtuozitate, armonie şi pietate, cât să impresioneze în egală măsură geniile şi imbecilii cu stare, şi astfel să inspire revizuirea ultimelor dorinţe şi a testamentelor în moduri cât mai generoase pentru abaţie. Capela Duft era o încăpere rece şi umedă de calcar, ticsită cu icoane şi cu vreo treizeci de credincioşi. Feder şi cu mine stăteam umăr la umăr în fruntea corului. În această seară, nici nu a ascuns un ac în pumn cu care să mă înţepe în braţ, nici nu a şoptit că abatele îl închisese pe Nicolai pentru nelegiuirile lui necuviincioase, două dintre farsele obişnuite când aveam repetiţii. Acum, capela fiind plină cu cel mai nobil sânge din Sankt Gallen, zâmbea ca un înger şi nu lăsa nici o impresie că mă dispreţuia.

Chiar când să începem, uşile din spatele capelei s-au deschis şi a intrat stăpânul casei, Willibald Duft. Conducătorul imperiului textil Duft und Söhne nu numai că era slab, ci şi scund, aşa că printre ceilalţi bărbaţi rotofei din capelă, avea o înfăţişare copilărească. Nu s-a oprit să-şi facă cruce, ci doar şi-a înmuiat degetul în vasul cu apă sfinţită şi a schiţat un cerc în aer, stropind podeaua cu apă. Cu stânga ţinea mâna acum curată a unicului său copil, Amalia Duft, cea care sărutase şarpele. Ea şchiopăta alături de el.

S-au aşezat în primul rând, lângă o femeie care era o îmbinare neatrăgătoare de obraji înalţi şi scobiţi, umeri înguşti şi şolduri late, dându-i

înfăţişarea unei piramide de carne flască, aşezată pe o bancă. Amalia şedea între cei doi adulţi. Am greşit când am luat-o pe femeia în formă de pară drept mama Amaliei şi soţia lui Willibald; aveam să aflu mai târziu că era sora nemăritată a lui Willibald, Karoline Duft, izvorul principal al pietăţii în familie şi cea care avusese ideea acestui serviciu special.

În timpul primelor două mişcări, i-am privit pe cei trei. Echipa de tenori şi alto, viorile şi clavecinul s-au războit între ele pentru a pune stăpânire pe capelă, făcând un tărăboi nemaipomenit şi prelungind aproape imperceptibil notele pe post de arme. Dar războiul a fost pierdut în faţa mulţimii, iar larma n-a făcut decât să le amorţească atenţia. Unii zâmbeau indiferenţi. Alţii aveau pe chip o expresie tâmpă de prefăcută mulţumire. Mai mulţi credincioşi au adormit. Duft îşi fixa pantofii cu privirea. Lângă el, Amalia îşi legăna nepăsătoare picioarele, fără a-şi da silinţa să-şi ascundă plictiseala. Cu toate acestea, Karoline Duft se pare că nu ar fi putut fi mai fericită, nici dacă virtuosul Vivaldi în persoană s-ar fi sculat din morţi şi şi-ar fi luat în mână vioara. A închis ochii şi se legăna într-un ritm care nu avea nici o legătură cu muzica. M-am întrebat în treacăt: *O fi surdă?*

A treia mişcare din *Dixit Dominus* cuprinde două minute din cel mai frumos contrapunct pe care l-a scris vreodată Vivaldi pentru două soprane. Era perfect pentru vocile lui Feder şi a mea, care încă nu erau strălucitoare şi pline, ci uşoare şi repezi. Mi-a plăcut să urmăresc reacţia audienţei când Feder a început *Virgam virtutis tuae*, iar apoi, după câteva secunde, mi-a venit rândul să repet eu fraza. Doar atât i-a trebuit audienţei să iasă din toropeală.

Am cântat încă o frază la unison, înainte ca Vivaldi să ne separe. Atunci eram ca două vrăbii dansatoare: urcam la unison. Ne despărţeam, dar după o clipă, armonia era restabilită şi urcam iar împreună. Vocea lui Feder era atât de sprintenă, încât uneori părea că ar putea s-o ia înaintea mea. Dar pentru o clipă, am fost fraţi şi aproape că mi-am dorit să mă pot întinde şi să-l îmbrăţişez în timp ce cântam.

Lumea din capelă s-a aplecat în faţă, s-a îndreptat de spate şi şi-a întins gâtul; băncile scârţâiau sub auditori. Duft doar şi-a întins un picior, a dat jos o pată de noroi de pe pantof şi a căscat, de parcă nici nu auzea muzica. Însă Amalia asculta. Se uita ţintă la mine – iar în pântecele ei era o vibraţie uşoară.

După ce s-a terminat mişcarea, pentru prima dată de când intraserăm în capelă, se lăsase o linişte totală. Fără picioare târşâite sau tuse. Fără şuşoteli

sau dojeni. Mai mulţi oameni au scos un oftat uşor când au răsuflat, iar gurile le atârnau lipsite de vlagă.

Muzica a continuat. Următoarele două mişcări au scos în evidenţă şi mai multe rivalităţi între tenori, bas, viori şi clavecin, şi toate părţile şi-au reafirmat inspiraţia. A urmat coralul pentru corn şi orgă, rescris cu stângăcie pentru clavecinul şi viorile noastre. Scurta mişcare a opta a început cu acele viori monotone pe care Vivaldi le folosea atât de bine pentru a pregăti urechea. Liniştea audienţa şi le dădea celor două viori învechite ale noastre şansa de a se acomoda. Apoi a început sopranul meu solo, *De Torrente*.

Eram un băiat mărunţel, n-aveam nici jumătate din înălţimea pe care o am acum ca bărbat. Corul stătea ascultător în spatele meu. Nu am cântat tare, dar vocea mea a umplut fiecare colţ al încăperii. Bărbia îmi vibra când alungeam fiecare silabă pe durata a douăzeci de note sau mai mult. Pentru audienţă părea ceva lipsit de efort – ochii nu mi s-au încordat, umerii nu s-au ridicat – dar pentru mine a însemnat cea mai profundă concentrare. Mâinile mele subţiri erau întinse şi îndreptate uşor înainte, şi simţeam cântecul în fiecare deget întins. Plămânii mi s-au încordat şi chiar dacă vocea mea era doar a zecea parte din ce avea să devină într-o bună zi, era limpede ca aerul de munte din împrejurimile bisericii mamei mele. Ochii din capela Duft s-au umezit. Amalia, în prima bancă, avea fruntea încreţită; degetele ei albe erau încleştate pe banca de lemn. Cântecul meu i-a mişcat fiecare fibră.

Când am terminat, s-a făcut linişte. Feder era o statuie ţeapănă lângă mine. Lui Ulrich i se tăiase respiraţia. M-a văzut din nou pentru prima dată. Duft îşi studia în continuare pantoful.

Amalia şedea liniştită, melancolică şi fermecată, de parcă şarpelui ei i-ar fi crescut aripi superbe şi şi-ar fi luat zborul în faţa ochilor ei.

XII

După aceea, am luat toţi loc într-un salon mic şi am petrecut. Mâncarea şi băutura erau singura noastră plată pentru cântat (sigur că abatele Coelestin şi-a primit-o pe a lui, după propria înţelegere). Părea că toată lumea mă uitase în afară de Ulrich, pe care-l surprindeam din când în când privindu-mă fix, dorindu-şi în zadar ca imaginea chipului meu să-i amintească de vocea mea. Ţineam într-o mână o ciozvârtă de miel şi în cealaltă o aripă de pui, şi sfâşiam carnea ca şi cum aş fi avut de gând să cresc cât mai mare chiar în noaptea aceea.

— Pst! am auzit şoptindu-se.

Nimeni nu părea să mai audă vocea aceea. M-am întors spre uşă. Cineva trăgea cu ochiul înăuntru. Nimeni nu dorise să-mi vorbească până atunci, în afară de Ulrich şi de Nicolai, aşa că am ignorat vocea şi m-am întors la ospăţul meu.

— Pst! Călugăre! m-am întors iar şi, de data asta, am văzut capul Amaliei Duft vârându-se pe uşă. Vino!

M-am supus, dar cu precauţie, deja foarte conştient că în spatele unor introduceri prietenoase stăteau ascunse farse crude. Când am ajuns la uşă, Amalia m-a tras afară şi a închis-o în urma noastră. Purta o robă albă şi se uita îmbufnată la faţa mea.

— Eşti dezgustător, mi-a zis.

M-am gândit: *Oare de ce mă caută lumea doar ca să mă insulte?*

Dar apoi mi-a trecut prin cap că aveam într-adevăr obrajii unşi cu sos de miel şi grăsime de pui. M-am şters cu roba de cor. Amalia a oftat şi m-a apucat de mână. M-a tras după ea pe coridor. Într-o sală de baie, m-a şters pe faţă şi pe mâini cu un prosop moale şi l-a aruncat pe podea.

— Repede, a zis ea, trăgându-mă de mânecă. Ar trebui să fiu în pat.

Clinchetul şi clipocitul, şi sporovăielile din Casa Duft urcau şi coborau pe măsură ce ea mă conducea pe coridoare prin care nu m-aş fi putut orienta niciodată singur. Mergeam la distanţă mică unul de altul, iar ea se legăna de pe-o parte pe alta cu şchiopătatul ei. Şi-a întors privirea spre mine.

— Multă lume cade de pe acoperişuri, a zis ea. Matthias von Grubber a căzut de pe acelaşi acoperiş ca şi mine, dar el a aterizat într-un morman de bălegar. Eu am căzut pe un plug. Karoline zice că Dumnezeu a făcut-o ca să

mă mai astâmpere, dar nu m-astâmpără pe mine asta, şi oricum nu există Dumnezeu.

Ultimele ei cuvinte m-au făcut să mă dau înapoi de uimire, dar ea m-a smucit şi mai tare. Pentru că eu tot nu ziceam nimic, a întrebat dând din cap:

— De ce nu vorbeşti?

Pentru că nu ştiu ce să spun, aş fi zis, dacă aş fi avut curaj.

A ridicat iar din umeri şi a continuat să vorbească.

— Pe mine nu mă deranjează. Urăsc să ascult oamenii. Lui Marie nu-i mai tace gura. Am încercat să-mi astup urechile cu ceară, dar n-a făcut decât să urle ca să fie auzită. Sigur că tu nu poţi să taci, dar măcar nu-i nevoie să vorbeşti.

Nimeni nu-mi mai adresase atâtea cuvinte, în afară de Nicolai şi de Ulrich. Totul mi se părea foarte suspect. N-aş fi găsit niciodată drumul înapoi dacă m-ar fi lăsat baltă sau, chiar mai rău, dacă m-ar fi dus la vreo gaşcă de prieteni răutăcioşi de-ai ei. Nu trecuserăm pe lângă o fereastră de ceva vreme, iar sunetele din pereţi s-au estompat din ce în ce mai mult. Mi-am închipuit că intraserăm într-o aripă nelocuită a Casei Duft.

În sfârşit, şi-a încetinit mersul. La capătul unui coridor lung se afla o masă, iar în spatele ei, nişte uşi duble închise. La masă şedea un bătrân cu ochii pe jumătate închişi. Înaintea lui, pe masă, erau aranjate o lumânare, o pană de scris, hârtie şi un ceas de argint.

— *Fräulein* Duft, a rostit el când ne-am apropiat.

A scris ceva pe hârtie. Am tras cu ochiul şi am văzut că mâzgălise numele ei.

— Peter, dacă nu-i spui tatălui meu că am venit, a zis ea, îţi aduc o ţigară de foi.

A continuat să scrie.

— Două ţigări de foi. Informaţii exacte, a mai zis scuturând din cap.

M-am uitat la foaia din faţa lui, pe care scria pe două coloane:

EVENIMENT	ORA
Tuse (hârâită)	20.02 (Durata: 45 secunde)
Tuse (seacă)	20.08 (Durata: 2 secunde)
Infirmiera Blatt intră	20.14
Fereastră deschisă (Infirmiera Blatt)	20.15
Fereastră închisă (Infirmiera Blatt)	20.18
Vezică golită la cerere Culoare: gălbuie; volum: 1/6 greutate	20.20
Tuse (hârâită)	20.22 (Durata: 31 secunde)
Infirmiera Blatt pleacă	20.35
Vizitator (*Fräulein* Duft)	20.32

Cât timp am citit această listă, din spatele uşilor duble s-a auzit o tuse hârâită. Peter s-a uitat la ceas. Amalia a oftat şi a pus mâna pe clanţă.

— Nu întrerupeţi! i-a ordonat el şi a ciulit urechea.

Când tusea s-a oprit, s-a uitat la ceas şi a scris: „Tuse (hârâită): 20.34 (durata: 24 secunde).

— Intrăm, a zis Amalia şi a înşfăcat două fâşii de mătase neagră dintr-un teanc de pe masă.

Deodată, Peter cel adormit s-a transformat. Parcă-i luase locul un brav cavaler, când a sărit ca ars şi m-a prins strâns de braţ.

— Nu! a zis el şocat. El nu!

— Lui îi dau eu voie, a zis Amalia.

Peter s-a uitat la ea uimit. M-a tras aşa de aproape, încât îi simţeam răsuflarea, care mirosea a vin acru.

— Ea nu poate da voie, a şoptit el.

Amalia a călcat apăsat pe piciorul sănătos.

— Intrăm, a repetat ea.

Bătrânul m-a tras şi mai aproape. Am încercat să mă răsucesc şi să scap, dar strânsoarea lui era prea puternică.

— Să nu intri, mi-a şuierat el în ureche.

Amalia m-a prins de celălalt braţ.

— Nu-l asculta. Tata va fi bucuros.

— Bucuros! a zis Peter. Bucuros că i-ai distrus experimentul? Atunci cum o să se facă bine vreodată *Frau* Duft? Spune-mi, *Fräulein* Duft?

În timp ce amândoi mă strângeau de braţe, mă uitam când la rânjetul lui, când la faţa ei furioasă.

— Dă-i un picior, a şoptit ea.

I-am dat. L-am lovit cu piciorul în gleznă, iar el a scâncit şi mi-a dat drumul încheieturii. Sărea într-un picior şi se freca la celălalt. M-a cuprins remuşcarea şi l-aş fi ajutat să se maseze, dar Amalia a deschis uşa şi de data asta m-a înghiontit înăuntru.

— Îl chem pe *Herr* Duft! a strigat Peter.

Dar Amalia a închis uşa şi am rămas singuri în camera întunecată. Nu chiar singuri – mai era cineva acolo. O femeie, am desluşit repede. Ea tuşise mai devreme, iar acum avea răsuflarea întretăiată, şi când pieptul i se umplea de aer, acesta i se scurgea din plămâni ca şi cum ar fi fost înţepaţi. Pe o masă se găsea o lumânare subţire, dar ochii mei nu desluşeau nimic în afara cercului său luminos. Sunetele din Casa Duft nu ajungeau până aici. Nu auzeam nici clinchetul, nici şoaptele pereţilor, nici vântul şi zgomotele oraşului de afară.

Am tresărit când Amalia mi-a legat o fâşie de mătase peste faţă. Mirosea a cărbune.

— E-n regulă, a zis ea. Trebuie să le purtăm ca să nu ne îmbolnăvim. Te îmbolnăveşti dacă respiri acelaşi aer cu bolnavii. Mama e bolnavă.

Aşadar, în celălalt capăt al camerei era *Frau* Duft. Asta m-a îngrozit şi m-am bucurat când Amalia m-a luat de mână. Era mai fină decât orice mână pe care o atinsesem până atunci.

Când ochii mi s-au obişnuit cu întunericul, am văzut un pat imens. Era aşa de încărcat cu pături şi cu perne încât, fără sunetele respiraţiei, n-aş fi putut fi sigur dacă în el se afla o persoană sau cinci. Ţinând lumânarea în spatele nostru, Amalia şi cu mine aruncam o umbră uriaşă pe perete. I-am strâns mâna.

— Mamă! a şoptit Amalia. Mamă, trezeşte-te!

A pornit să mă conducă spre pat. M-am împotrivit, dar ea era mai puternică şi mai hotărâtă.

În păturile de pe pat a apărut o deschizătură. O mână osoasă s-a furişat afară. Apoi nişte degete subţiri şi albe. Amalia i-a luat şi ei mâna, aşa că făcea legătură între noi.

— Amalia, a şoptit ea răguşit. Ce cauţi aici? E târziu.

Dintr-o gaură neagră dintre pături, am zărit doi ochi care străluceau.

— Ţi-am adus pe cineva, mamă. Un cântăreţ. Amalia m-a tras mai aproape cu un pas. M-am uitat la ea, fără să ştiu ce să fac. Mi-a strâns mâna şi a dat din cap. Bun, a şoptit ea, cântă.

Repetasem într-un cor de biserică. Cântam muzică sacră în locuri sacre. Chiar dacă puteam fi angajaţi şi în afara mănăstirii pentru slujbe private, niciodată nu deschideam gura să cântăm decât dacă în apropiere se afla un altar, cel puţin la o aruncătură de-o Biblie. Nu eram nici menestrel, nici vraci, ca să ştiu cântece vindecătoare de boli.

Aşa că n-am cântat.

— Te rog, a zis Amalia. M-a strâns de mână şi mi-a apăsat-o de inima ei care bătea. Nu avem mult timp. Vine tata.

Ăsta părea un motiv de a fugi, nu de a cânta. Deodată m-a apucat spaima de această fată care săruta şerpi şi care spunea că nu există Dumnezeu. Am încercat să mă eliberez din strânsoarea ei. Aproape am reuşit – îmi mai ţinea doar degetul arătător în pumn – când păturile s-au dat la o parte.

La lumină am văzut chipul lui *Frau* Duft.

Poate părea neverosimil, dar am văzut-o pe mama. Preţ de o clipă, am fost sigur că ea era cea care se ascundea în acele aşternuturi şi aproape că am scos un strigăt de bucurie. Apoi mi-am amintit că faţa mamei mele era murdară, iar aceasta, faţa lui *Frau* Duft, era curată şi palidă. Pielea mamei mele era aspră ca pielea tăbăcită, iar a lui *Frau* Duft era ca muselina netedă şi delicată. Părul mamei era zbârlit şi ciufulit, iar al lui *Frau* Duft era bine spălat şi prins la ceafă. Mama era puternică. *Frau* Duft era slabă. Dar în ochii aceia adânciţi în orbite, în buza de jos care-i tremura de efort, era o imagine a căldurii care-şi avea ecou doar în amintirea clopotniţei. În acel moment, i-aş fi promis lui Dumnezeu să-mi închidă gura pe vecie, cu condiţia ca mama să mă poată auzi o singură dată cântând.

Aşa că am cântat pentru *Frau* Duft. Am cântat din *Gloria* lui Palestrina *Missa Papae Marcelli*, aria care mă ademenise din camera lui Nicolai cu aproape doi ani în urmă. Nu cântasem niciodată într-o cameră aşa de mică; mobila, păturile şi draperiile mi-au înăbuşit volumul. Respiraţia unduia masca neagră, gâdilându-mi nasul. Am ascultat rezonanţa slabă a vocii mele în acele două corpuri. În trupul osos al lui *Frau* Duft am auzit doar cele mai slabe şoapte. Dar Amalia, care încă-mi strângea mâna, avea darul celor care pot auzi fără auz. Avea gura uşor întredeschisă. Ţinea ochii închişi. Şi-a tras

umerii înapoi. Ca un pocal de cristal frecat cu un deget umed pe margine, cele mai slabe sunete au crescut treptat în ea – vocea mea îi vibra în muşchii gâtului şi ai spatelui. Oare aşa să-mi fi auzit mama vocea?

Pe măsură ce Amalia se acorda la cântecul meu, eu îmi ajustam timbrul notelor în armonie cu ea, astfel încât mi se părea că-i ţin gâtul chiar cu mâinile mele calde. Am simţit, pentru prima dată, dorinţa de a cunoaşte vocea mea înăuntrul ei, ca pictorul care se îndrăgosteşte de subiectul lui datorită puterii propriei pensule.

Gloria este scrisă pentru cor şi, în lipsa altor voci, am repetat, m-am adâncit în cele mai frumoase note pentru contralto sau am inventat treceri care nu existau. În unele clipe tăceam şi ne auzeam doar respiraţiile: a Amaliei, uşoară şi liberă, a mea, căutând aerul, iar a lui *Frau* Duft, chinuită.

M-am oprit numai când s-au auzit paşi apropiindu-se pe coridor.

XIII

— Nu mişcaţi! a strigat Willibald Duft, dând buzna în cameră şi legându-şi în grabă una dintre măştile negre în jurul capului.

S-a oprit – părea uşor dezamăgit să vadă că intrusul nu avea nici măcar un metru douăzeci înălţime. Amalia m-a ciupit de braţ, iar eu m-am ascuns recunoscător în spatele ei. Duft s-a făcut roşu la chip din vânăt, trăgând cu nesaţ aerul prin mască. S-a uitat furios la mine, peste umărul fiicei lui, apoi s-a îndreptat spre soţia lui cu atâta grijă, încât ai fi crezut că se temea să nu-i facă vreun rău aerului din jurul ei.

I-a atins obrazul cu dosul palmei.

— Eşti bine, draga mea?

— Sunt bine, Willibald.

Liniştit, s-a întors iar spre mine. A mijit ochii.

— Îţi dai seama ce-ai făcut?

Am scuturat din cap. Speram să nu mă lovească.

— Te-ai pus în calea Ştiinţei, a zis el.

M-am uitat prin cameră, încercând să descopăr Ştiinţa asta cum stă la pândă în umbră. S-au auzit şi mai mulţi paşi târşâiţi pe coridor. Ne-am uitat la ghebosul Peter, care se chinuia să ajungă la uşă, cu faţa la fel de roşie ca a lui Duft.

— Stai! a strigat Duft.

Peter s-a oprit chiar înainte să treacă pragul, cât pe ce să se pună şi el în calea Ştiinţei.

— Tată, a zis Amalia, noi n-am făcut nimic...

— N-aţi făcut *nimic*? a strigat Duft. Apoi s-a uitat repede la soţia lui şi a coborât tonul. N-ai cum să *nu* faci nimic! În clipa în care respiri aici, ai făcut ceva! Ceva necunoscut. Sau care *nu poate fi cunoscut*.

A dat din mâini, dar apoi a încremenit şi le-a încrucişat cu sfială la piept, îngrozit parcă deodată de urmările de neînţeles ale mişcării lui.

Amalia s-a uitat cu mândrie la tatăl ei. În ciuda măştii, îi vedeam buza de jos răsfrântă într-o expresie de bosumflare încăpăţânată.

— Amalia, ascultă-mă, a zis Duft încet. A luat-o pe soţia lui de mână. Fiica sa încă îşi ferea privirea. Lumânarea scânteia în ochii lui şi am văzut cu uimire că îi dăduseră lacrimile. Încerc să înţeleg, Amalia.

— Willibald, s-a auzit o voce mângâietoare din pat, ea încearcă doar...

— Domnule, a strigat Peter pe coridor, cum rămâne cu informaţiile?

Willibald s-a uitat spre uşă. A dat din cap.

— Bine, Peter, a zis el peste umărul meu. Informaţiile sunt pe primul loc.

— Băiatul n-a făcut decât să cânte, a zis *Frau* Duft.

A început să tuşească, iar Duft s-a uitat la ea îngrozit. În spatele meu, l-am auzit pe Peter îngăimând „... opt... nouă... zece...“ şi apoi scârţâitul unei pene pe hârtie când ea s-a oprit din tuşit.

— Să cânte, auzi! a icnit Willibald, după ce criza de tuse a fost atent consemnată.

S-a uitat la mine de sus. Ştiam de la Feder şi de la băieţi că putea fi stupid sau chiar ruşinos să cânţi. Dar pentru prima dată în viaţă, mi-am dat seama că, exact ca şi vorbitul, cântatul putea fi primejdios.

— Aici nu s-a cântat niciodată. Dacă-i provocai un şoc la inimă?

Duft se uita ţintă la mine. M-am tras în spatele Amaliei, împingând-o uşor de la spate.

— Nu m-a şocat, a zis *Frau* Duft cât a putut de tare. A fost frumos.

Îmi venea să mă urc pe pat şi să mă las cuprins de braţele ei.

— Scriu „Tulburare (cântat: posibil şoc la inimă)“, s-a auzit raportul din coridor.

Amalia a răsuflat zgomotos.

— Închide cineva uşa, vă rog? a zis *Frau* Duft.

Amalia i-a îndeplinit repede cerinţa. Aş fi vrut să o urmez, căci mă lăsase descoperit. Dar Willibald nu a atacat; s-a dus lângă soţia lui.

— Dragă, a zis el, trebuie să înlăturăm accidentele. Atunci vom putea găsi cauza – şi leacul.

— Ai mai spus asta, a zis ea obosită. De atâtea ori.

— Dar întotdeauna ne tulbură ceva, a zis el. Exact când suntem gata să începem analizele adevărate.

— Poate asta-i soarta mea. Poate nu trebuie să mă vindec.

— Dar *Ştiinţa*, dragă...

— Poate.

A spus-o cu atâta deznădejde, încât acel singur cuvânt a spulberat toată speranţa de pe chipul lui Duft. Acesta a scuturat din cap, dar nu eram sigur dacă voia s-o contrazică sau doar să-şi oprească lacrimile. M-am minunat de tulburarea lui, când, cu doar câteva ore în urmă, cântecul meu emoţionase întreaga capelă, dar pe el nu-l mişcase deloc. Amalia zăbovea lângă uşă şi se uita în podea.

Duft şi-a şters ochii cu dosul mâinii şi a încercat să vorbească.

— De data asta, a zis el, o să mă asigur că nimeni nu-ţi tulbură izolarea.

— Gata cu izolarea!

De data asta, vocea femeii suferinde a fost de zece ori mai puternică decât a soţului ei. Până şi Amalia a ridicat surprinsă privirea, dar chiar atunci a început o altă criză de tuse. Am plecat toţi capul tăcuţi, până când a încetat. Când *Frau* Duft şi-a recăpătat suflarea, a rostit:

— Când l-am auzit pe acest băiat cântând, mi-am amintit că lumea asta era frumoasă cândva.

Aproape c-am început iar să cânt chiar atunci.

— O să fie iar frumoasă, dragă, după ce te vindeci.

Ea a scuturat din cap.

Amalia a revenit deodată la viaţă. A ţopăit spre pat şi m-a apucat de mână.

— Dar poate asta o s-o vindece! a zis ea.

Duft părea nedumerit.

— Ce anume?

— El, cântecul lui, a răspuns ea şi mi-a scuturat braţul moale.

Speranţa, fiara asta cu o mie de vieţi, a licărit iar în ochii lui Duft. M-a privit cu alţi ochi.

— Interesantă idee. Nu mă gândisem să experimentez cu sunetul. Atunci, asta va fi următoarea noastră linie de cercetare. Dar ar trebui să începem mai simplu. Mâine vom asculta un carilon[4].

— Nu vreau s-ascult un carilon, Willibald.

— Nu-i vorba de ce vrei, draga mea. Ci de proprietăţile sunetului.

— Willibald, a zis ea cu o voce obosită.

Duft se plimba în susul şi-n josul patului.

— E doar un început, a zis el. Ca să adunăm informaţii. Apoi vom adăuga încă un carilon, vom experimenta cu înălţimea şi volumul sunetului şi aşa mai departe.

Amalia mi-a dat drumul mâinii. A gemut încet, iar apoi, disperată, şi-a închis ochii şi şi-a acoperit urechile cu mâinile.

— Adică să-mi pierd viaţa cu carilonuri când un băiat poate cânta aşa? Vocea lui *Frau* Duft era din nou puternică şi l-a făcut pe Duft să se oprească din mers. Lasă-l să vină şi să cânte pentru mine. Fă toate testele pe care le vrei, dar lasă-l să cânte.

Duft s-a încruntat.

— Dar... S-a gândit o clipă şi apoi a scuturat din cap. El este imposibil de stăpânit, draga mea. Un carilon e un carilon; e constant. Un băiat se schimbă, aşa că vocea lui nu e niciodată la fel de la un minut la altul. Voltaire spune...

— Vreau să ascult muzică, Willibald.

Duft a început iar să se plimbe de colo-colo prin încăpere, mai încet decât înainte, de parcă se temea că un cutremur brusc al casei l-ar putea răsturna.

— Poate că Peter ar putea învăţa să cânte la corn.

S-a uitat spre uşa închisă.

— Sunt pe moarte, Willibald!

Am tresărit la acest cuvânt. Era cel mai rău cuvânt din lume. Duft a încremenit. S-a răsucit încet spre soţia lui. Amalia m-a luat de mână. Mi-a strâns-o şi, într-un fel, am ştiut că voia să i-o strâng şi eu. Am făcut-o.

— Te rog, lasă-l să vină, a zis *Frau* Duft. Mă va face fericită.

Willibald şi-a ridicat masca şi şi-a şters nasul cu dosul palmei.

— Poate... timp organizat... perioade.

— E un băiat foarte tăcut. Mult mai liniştit decât Peter.

— Va trebui să începem încet.

— Sigur.

— Iar eu voi fi scribul, a zis Amalia, şi ochii aceia albaştri au început iar să strălucească. Pot s-o fac mai bine decât Peter.

Willibald şi-a cercetat fiica.

— Tu?

Amalia a încuviinţat din cap. S-a uitat la mine, dar nu afectuos, era un fel de provocare, de parcă voia să spună: *Vezi ce-ai făcut cu vocea ta? Eşti pregătit?*

M-am uitat în jur şi am văzut că acum toţi erau cu ochii ţintă la mine. Cum se întâmplase asta? Sigur că voiam să cânt pentru această femeie blândă şi bolnavă. Totuşi, bărbatul acesta sever şi instabil, casa luxoasă, fata asta care mi-a dat fiori când m-a luat de mână – n-aveam ce căuta aici.

— Atunci aşa rămâne, a zis Duft. Mâine vorbesc cu abatele.

Şi-a sărutat soţia pe frunte, prin mască. Apoi ne-a împins pe Amalia şi pe mine spre uşă.

— Stai, a zis *Frau* Duft.

Ne-am întors.

— Cum te cheamă? m-a întrebat ea.

Şi mama ar fi avut o voce la fel de blândă, dacă ar fi putut vorbi.

— Nu vorbeşte, a zis Amalia.
Dar am vorbit.
— Moses, am zis eu cu o voce stinsă.
Ochii Amaliei s-au făcut mari.
— *Gute Nacht*, *Frau* Duft.

4 Instrument muzical la care se pot interpreta melodii cu ajutorul unor clopote sau al unor lame acordate la anumite tonuri (n.tr.)

XIV

— Moses, doar atât a spus abatele când a apărut în pragul sălii de repetiţii, dimineaţa târziu, în ziua următoare.

Mi-a rostit numele de parcă era ceva neplăcut care i se lipise de limbă, iar dezgustul i-a rămas pe chip şi după ce l-a înlăturat. Ulrich şi băieţii s-au întors către mine – cred că am zărit chiar milă pe feţele lor. Tălpile îmi alunecau în linişte pe podea şi m-am strecurat pe uşă fără să-i întorc spatele abatelui.

Eram sigur că i se povestise cum cântasem în dormitorul lui *Frau* Duft. A închis uşa şi m-a cercetat cu privirea. Nasul i-a fremătat.

— Muzica, a zis el şi, cu fiecare propoziţie, ochii reci i se apropiau tot mai mult de faţa mea, nu este un balsam. Nu-i tinctura vreunui medic. Eu construiesc o biserică, nu un spital! Omul ăla e un prost.

S-a ridicat brusc şi s-a întors să privească pe fereastră zidurile imaculate şi albe ale bisericii lui. Strălucirea lor l-a făcut să mijească ochii.

A ridicat un deget şi mi l-a îndreptat către faţă.

— Dacă n-ar fi atât de puţini pietrari nenorociţi în oraşul ăsta, nici nu s-ar pune problema. Dar el zice că-i are – mi-ar putea împrumuta vreo şase. De ce vocea ta valorează aşa de mult pentru el?

Ochii i s-au îngustat când mi-a pus întrebarea şi simţeam că încerca să citească răspunsul în trăsăturile delicate ale feţei mele.

Un novice a trecut pe lângă noi pe coridor. S-a aplecat în faţa abatelui şi a încercat s-o ia repede din loc, dar acesta a ridicat o mână către el:

— Cheamă-l pe călugărul Nicolai, a zis el.

Novicele a plecat în grabă. Privirea nemulţumită a abatelui s-a întors asupra mea şi acolo a rămas până când s-au auzit paşii greoi ai lui Nicolai grăbindu-se pe coridor.

— Părinte abate, a zis el cu o înfăţişare îngrijorată. La ultimul pas a făcut o plecăciune. S-a întâmplat ceva?

Abatele a ridicat din sprâncene către Nicolai, voind parcă să spună: *Cu oameni ca tine în această abaţie, mai e nevoie să-ntrebi?*

În schimb, a spus foarte rar, ca şi cum i-ar fi poruncit unui ţăran servitor:

— În fiecare joi seară, băiatul ăsta va cânta Vesperele la Haus Duft. Ai grijă să fie spălat şi îmbrăcat, ca să nu facă de ruşine abaţia la cea mai de seamă familie din oraş.

— Desigur, a zis Nicolai. Mi-a zâmbit şi mi-a ciufulit părul. La Haus Duft! Ce onoare! I-am zâmbit şi eu uşor. Abate, a continuat Nicolai punând o mână pe braţul abatelui, o să-l duc chiar eu acolo.

Abatele s-a dat înapoi, de parcă vorbele lui Nicolai l-ar fi ars:

— Nici gând!

— Nu-i departe, doar... Nicolai şi-a unduit mâna, precum un peşte care înota către fereastră. A mai zis, ridicând din umeri: Aş putea găsi locul.

Privirea abatelui era aspră. A arătat cu degetul spre construcţia din piaţă.

— Mai degrabă dau biserica asta reformaţilor decât să te las pe tine să defilezi prin oraş seara. *Tu* să şezi în salonul lor! Abatele s-a cutremurat uluit.

Nicolai era vădit dezamăgit, dar mi-a pus o mână pe umăr:

— Atunci o să-i desenez o hartă lui Moses.

Abatele m-a privit iar.

— Nu, ai dreptate. Are nevoie de însoţitor. Buzele i s-au mişcat, ca şi cum avea vreo pastilă amară în gură. A încuviinţat din cap: îl va duce fratele Dominikus.

În seara aceea, Nicolai i-a dat vestea lui Remus, în timp ce stăteam toţi în chilia lui Nicolai.

— Ce zici că trebuie să fac?

Lupul a strâns cu ambele mâini cartea deschisă pe care o ţinea, de parcă avea de gând s-o rupă în două. Nicolai păşea în sus şi-n jos înaintea lui. Eu m-am aşezat pe pat.

— Să-l însoţeşti şi să-l aperi de primejdiile lumii, a zis Nicolai. Mâinile lui dădeau la o parte hăţişurile unei jungle. A arătat cu degetul: la Haus Duft.

— De ce eu?

— Eşti singurul destul de curajos.

— Ce crede Staudach că sunt? Un catâr?

Nicolai mi-a făcut semn cu ochiul.

— Nu-mi închipui că are o părere chiar aşa de bună despre tine.

— N-am de gând să fac asta. Am altele de făcut.

Remus s-a lăsat pe spate în scaun, apăsându-şi cartea pe piept.

Nicolai părea neîncrezător.

— Alte lucruri? Remus i-a întâlnit tăcut privirea. O, Remus, fă-o pentru Moses.

— Pentru Moses? Remus l-a privit plin de dispreţ. Şi Moses cu ce se alege din asta?

Ne-am uitat amândoi la Nicolai. Deşi tânjeam să mă întorc în acea casă misterioasă şi bogată, mă temeam. Şi mie mi-ar fi plăcut să ştiu de ce trebuia să merg. Nicolai a fluturat mâna spre fereastră.

— Va vedea lumea.

— Lumea e de aici până la Haus Duft?

Nicolai s-a oprit în faţa ferestrei şi s-a uitat atent afară, ca şi cum ar fi vrut să cerceteze drumul până la acea casă. A ridicat din umeri.

— O parte din ea chiar este.

— O foarte mică parte.

Nicolai a lovit aerul cu mâna, ca pentru a risipi confuzia lui Remus.

— Remus, trebuie să-nceapă de undeva. Doar nu vrei să crească şi s-ajungă călugăr ca tine, nu?

Nicolai îmi era apropiat ca un părinte la vârsta pe care o aveam, iar cuvintele lui m-au surprins. A fost prima dată când m-am gândit la alt viitor decât la viaţa de călugăr în mănăstire, ca Remus sau ca Nicolai.

Remus m-a privit aspru.

— De ce mi-ar păsa ce-o să devină?

Dar când a spus asta s-a uitat în pământ, cu o sfială cu greu ascunsă, şi am observat cu toţii că şi el se amestecase în viaţa mea.

Nicolai a zâmbit.

— Moses, a zis el, nu vezi? Remus se teme.

Remus a pufnit.

— Ştii, în casa aia sunt femei. Nicolai mi-a făcut cu ochiul. Nu-ţi face griji, o să vorbesc eu cu el. Asta-i o teamă peste care trebuie să treacă.

Cum era de aşteptat, în joia următoare, când Nicolai m-a luat de la repetiţii, m-a spălat pe faţă şi m-a pieptănat, Remus aştepta deja, îmbrăcat cu pelerină, cu pălărie pe cap şi înarmat cu o geantă plină de cărţi, de parcă avea să călătorească zile întregi, iar să rămână fără cărţi era totuna cu a rămâne fără aer. În prima zi, luase o hartă, iar la fiecare colţ de stradă o tot sucea în mâini, încercând parcă să-i descifreze codul.

— Străzile astea blestemate, a bombănit el. Parcă-s aşezate-n cerc. De ce nu le pot face ca pe hartă?

Mergeam răbdător cu un pas în urma lui şi-l ascultam cu atenţie. În săptămânile următoare, am încheiat un pact simplu. El ţinea o carte în faţa ochilor şi mergea. Când auzeam cuţitul măcelarului, îl împingeam la dreapta; la ciocanul fierarului, făceam stânga. Iar când auzeam vânzătorii strigând în piaţă, îl conduceam în sus pe pantă.

Intram în Haus Duft prin acelaşi culoar care mă ademenise şi înainte. Imaginaţi-vă o casă în care pereţii sunt raşchetaţi şi zugrăviţi în fiecare zi, în care picturile au fost recent agăţate pe pereţi, în care scările şi uşile sunt adăugate sau îndepărtate la cerere. Aşa era pentru mine în această casă cu sunete mereu în schimbare. Dintr-un loc în perete de unde într-o zi auzisem o palmă lovind o masă, în săptămâna următoare am auzit zăngănit de oale, iar din alt loc unde într-o zi auzisem şoapta blândă a unei menajere, în săptămâna următoare am auzit vocea răguşită a Karolinei Duft.

În fiecare săptămână eram condus într-un salonaş, în care Amalia şedea întotdeauna la un birou, alături de tatăl ei, căci vizita mea coincidea mereu cu lecţia ei de filozofie, singura materie pe care tatăl ei nu o lăsa în seama bonei Marie, o franţuzoaică durdulie. Ce uşurare pe chipul tinerei mele prietene când intram! În câteva secunde, filozofia dispărea şi obrajii ei ardeau ca focul. Se ridica de la masa de lucru şi-l saluta pe Remus, care ţinea cărţile în sus, ca pe un scut împotriva ei. El se aşeza cât mai departe de Karoline. Apoi Amalia mă saluta dând din cap, ca o gazdă respectabilă şi cuviincioasă, şi mă conducea de-a lungul unui coridor. De îndată ce ieşeam din raza auditivă a tatălui ei şi a lui Karoline, mă lua de mână şi încetinea pasul, ca să lungească drumul până la camera mamei sale, căci aceasta era singura ocazie din toată săptămâna în care fiecare dintre noi era singur cu altă persoană tânără, pe care o putea numi prieten. Aproape numai ea vorbea, imitând reproşurile severe ale lui Karoline. „Amalia Duft, aşa ceva nu se face în *casa aceasta*“, povestindu-mi cum avea să evadeze – cu o corabie de piraţi sau un trib de eschimoşi sau cum avea să se deghizeze în băiat şi să studieze filozofia la un *collège* din Paris. Câteodată mă oprea pe coridor, căci până şi paşii noştri şovăielnici erau prea rapizi pentru mintea ei dezgheţată. Într-o săptămână, mi-a arătat un craniu despre care mi-a zis că era al unui om (dar, după mine, semăna mai degrabă cu unul dintre porcii conservaţi de tatăl ei). În săptămâna următoare, mi-a arătat o imagine pe care o desenase după un rege african. La o altă vizită, mi-a tradus o scenă

sângeroasă dintr-o epopee grecească pe care tatăl ei o pusese să o citească în franceză.

Treptat, am început să înţeleg că acel accident care îi schilodise piciorul îi redusese şi libertatea. De exemplu, într-o seară călduroasă, după ce am cântat, Amalia i-a sugerat cu sfială tatălui ei că ar vrea să vadă cum au înaintat lucrările la biserică – se va plimba cu Remus şi cu mine până la abaţie şi se va întoarce înainte să se întunece.

— Ştiu drumul, a zis ea.

Tatăl ei era adâncit în lucru şi abia a îngăimat:

— Bine, dragă, bine.

Dar Karoline a mirosit-o. Ne-a prins din urmă la uşă.

— Amalia! a strigat ea. Ce-i în capul tău?

Amalia i-a spus că voia să inspecteze biserica.

— Duminică, a zis Karoline, luând-o pe Amalia de mână şi ducând-o înapoi în casă. Duminică poţi merge cu mine.

— Dar nu vreau să merg cu tine! s-a răstit Amalia, smucindu-şi mâna.

— Amalia, a dojenit-o Karoline în şoaptă, ai uitat ce s-a-ntâmplat ultima dată când ai ieşit singură? S-a uitat la genunchiul Amaliei, de parcă rana îi strălucea prin materialul rochiei. Mai vrei o cicatrice?

Amalia s-a înroşit de furie şi de umilinţă.

Karoline şi-a condus nepoata înapoi.

— Mâine, a zis ea când au intrat în altă cameră, Marie te va scoate cu trăsura. Doar nu vrei să se uite toată lumea la tine cum şchiopătezi, nu-i aşa, dragă?

În timpul celei de-a doua întâlniri, Amalia m-a condus prin coridoare în tăcere, posomorâtă. Protesta în barbă în timp ce mergea. Şchiopăta înaintea mea şi eu o urmam agitat, până când s-a oprit deodată într-un coridor liniştit.

— Nu merg mai departe, m-a repezit ea, până nu-mi spui cel puţin şase cuvinte.

Probabil că păream confuz. M-a împuns cu degetul în piept şi mi-a vorbit rar, de parcă eram un copil mic.

— Asta-nseamnă un cuvânt în plus faţă de cât ai vorbit cu mama.

Am încercat să vorbesc atunci, chiar am încercat – am desluşit în rugămintea ei aceeaşi singurătate care-mi stăpânea şi mie viaţa –, dar n-am

reuşit. Am rămas fără grai. M-am uitat pierdut la peretele din spatele ei, ca şi cum acolo era scris textul secret pentru a-ţi face prieteni, dar într-o limbă străină. N-a aşteptat nici treizeci de secunde până să îndruge:

— Băieţii-s aşa de proşti, a zis şi m-a smucit de mână mai departe.

Abia la a treia sau a patra vizită am înţeles că secretul nu ţinea neapărat de vorbire, cât de ascultat. Zâmbeam la poveştile pe care le inventa şi râdeam când îşi bătea joc de mătuşa ei. Mă ţinea tot timpul de mână şi deseori mă înghesuia la perete când mergeam agale, aşa că eram nevoit s-o împing. În scurtă vreme, am descoperit amândoi în căldura mâinilor celuilalt, în frecarea umerilor, şi chiar în îmbrăţişările ocazionale, o mică satisfacţie a copilului care are nevoie de atingere, ceea ce ne lipsea amândurora – mie ca orfan, ei cu o mamă infirmă şi cu un tată care nu putea să îmbrăţişeze fără să-şi cântărească dragostea în mărime şi în greutate.

Când ajungeam în sfârşit la uşa mamei sale, Peter îi întindea întotdeauna Amaliei două măşti negre, o foaie albă de hârtie, o pană de scris şi cerneală, şi ne ruga să citim atent informaţiile preţioase ale zilei. Atitudinea lui faţă de mine se schimbase în întregime de când începusem să lucrez pentru Ştiinţă, şi nu împotriva ei.

— Ai răcit de la ploaie? mă întreba el şi-mi examina amândoi obrajii, de parcă ar fi zărit o umflătură. N-ai mâncat cartofi, nu? spunea el despre rădăcinile exotice. Faci lepră de la ei, sper că ştii asta.

Insista să urc pe un cântar şi-mi trecea greutatea în notiţele lui. La final, se uita întotdeauna în gâtul meu înainte să dea pentru o ultimă oară din cap, în semn de aprobare că puteam intra amândoi.

Înăuntru, cu lampa din tavan aprinsă şi mai multe lumânări aşezate prin cameră, vedeam că faţa lui *Frau* Duft fusese cândva la fel de frumoasă ca a mamei mele, înainte ca oasele să-i iasă prin piele şi ca ochii să i se adâncească în orbite. Zâmbetul îi era încă afectuos, iar vocea ei, în ciuda crizelor puternice de tuse, mă liniştea atât de mult, încât camera ei era doar al treilea loc din lume, după clopotniţă şi chilia lui Nicolai, în care mă simţeam într-adevăr în siguranţă.

Amalia punea pana de scris şi hârtia pe masă (inventa mai târziu datele) şi şedea lângă mama ei, uneori chiar aplecată deasupra patului, cu capul în poala mamei sale, aşa încât *Frau* Duft o putea mângâia pe păr. Pentru cel puţin o clipă, erau aşa cum mi-am imaginat întotdeauna că ar trebui să fie o mamă şi copilul ei, şi nu două vieţi singuratice, distruse de boală şi despărţite de Ştiinţă.

În dormitorul acela am avut unele dintre cele mai proaste, dar şi unele dintre cele mai bune interpretări. Căci muzica pe care o cântăm în bisericile noastre, deşi deseori frumoasă, nu e scrisă pentru un sopran în vârstă de zece ani, care să cânte singur într-un dormitor. Cum Ulrich nu avea nici un interes să mă ajute să mă pregătesc pentru aceste concerte private, pe care el nu avea să le asculte niciodată, în felul cum cântam nu aveam decât măiestria naivă cu care mama mea îşi lovea clopotele cu ciocanele. Mă poticneam deseori, înţelegând doar instinctiv cum să mă descurc cu o schimbare de cheie sau cu trecerea de la un cântec gregorian lent la înflorituriIe lui Vivaldi. Ce impietate făptuiam în dormitorul acela! Dărâmam şi apoi reconstruiam litanii, tăiam psalmi în două, amestecam latina cu germana, stâlceam amândouă limbile, şi toate astea în afara bisericii sau a capelei, toate într-un dormitor mic şi slab luminat.

În ultimii ani am ajuns să apreciez că, în camera lui *Frau* Duft, am câştigat instrumentele importante pe care le pierdusem în instruirea mea la Sankt Gallen. Căci în însoritul Napoli, unde băieţii ca mine se pregăteau în marile *conservatori* napolitane, unde învăţau arii care urmau să fie cântate în sălile de operă San Carlo sau Teatro Ducale, erau predate nu doar perfecţionarea respiraţiei, a poziţiei corpului şi a intonaţiei – Ulrich era cel mai mare maestru dintre toţi în această privinţă –, ci şi creativitatea virtuozilor. Douăzeci de ani mai târziu, în zgomotosul San Carlo, aveam să lungesc o arie de doar şase propoziţii la douăzeci şi cinci de minute; atunci, după zece minute de aplauze, am făcut-o iar, fără nici o repetiţie. Dar în dormitorul lui *Frau* Duft, abia începeam să simt cum erau scrise cântecele şi, prin urmare, puteau fi şterse, îmbunătăţite, uşurate, încărcate, întinse, condensate – sau cântate de-a-ndoaselea, ca să se poată lua singure în râs. Cu aceeaşi notă, am făcut-o o dată pe *Frau* Duft să plângă, iar altă dată, să zâmbească. Dacă aveam chef să cânt sus, în ritm alert sau în triluri, era în regulă. Dacă aveam o dispoziţie melancolică, puteam începe cu cântecele lui Nicolai de la Vespere şi să le lungesc până când atât *Frau* Duft, cât şi Amalia aveau ochii în lacrimi şi visau la o lume perfectă.

Când cântam încet, rămâneau tăcute, în afară de răsuflarea gâfâită a lui *Frau* Duft. Apoi, când volumul creştea, îmi auzeam cele mai înalte note în lampa de deasupra capului şi, odată ce sticla începea să sune, îmi reprimam sunetele din gură, căutând un timbru uşor diferit. Totul depindea de cântec sau de vreme, ori de toanele schimbătoare ale fetiţei. Sunetul ei îmi întâlnea vocea, precum arcuşul unei viori trecut uşor peste o coardă, iar eu mă

chinuiam să-i încurajez traseul, meşteşugindu-mi cântecul în jurul formei ei. Ea nu era conştientă de el – nu se putea auzi, căci vocea mea era mult mai puternică decât sunetul slab al trupului ei. Îl simţea doar ca pe o căldură. Îşi strângea braţele în jurul trupului când vocea mea răsuna. Învăţa cu mine, îşi antrena fiecare fibră – de la obrajii ei rotunzi la curburile tălpilor – ca să audă timbrurile diferite ale vocii mele. Iar în rare ocazii, când *Frau* Duft era plină de viaţă, auzeam şi în mamă un ecou îndepărtat al fiicei.

XV

Ulrich era furios. Desigur, dacă era bolnav la pat, singurul leac pe care l-ar fi vrut ar fi fost cântecele eretice ale lui Bach interpretate de mine, dar asta nu l-a împiedicat să protesteze următoarea dată când Staudach a trecut pe la repetiţiile noastre.

— Abate, a şoptit Ulrich, ca să nu audă băieţii, el este indispensabil pentru cor. Am ales piesele pentru *vocea lui*. Nu mă descurc fără el, nici măcar o după-amiază.

— Asta-i pentru biserică, a zis abatele. *Pentru biserică*. Şi-a răsucit pe deget inelul cu rubin.

— Atunci trimiteţi alt băiat, abate. Orice băiat, în afară de el.

— Ce are *băiatul ăsta*? a întrebat abatele printre dinţi. Şi-a încleştat mâinile, de parcă ar fi vrut să mă ia în gheare. Duft nu vrea altul. Sigur c-am încercat să trimit un om potrivit. Iar acum îmi spui *şi tu* că nu te poţi lipsi de el. De ce nu-i poţi învăţa pe ceilalţi băieţi să cânte ca el?

Cu respiraţia întretăiată, Ulrich a scuturat din cap, neştiind ce să mai spună.

— Abate, a îngăimat în cele din urmă, cu o expresie rugătoare şi nevinovată de copil, vă rog să vă mai gândiţi.

— Pentru biserică, a zis abatele categoric. Căci acum acesta trebuie să fie primul nostru gând.

Cum ar fi putut să nu fie primul nostru gând? Simetria perfectă a celor două turnuri ale bisericii prindea contur deasupra Pieţei Abaţiei. În zilele însorite, strălucirea pietrei albe mă făcea să-mi feresc ochii.

— O jumătate de milion de guldeni, i-a şoptit într-o noapte Remus lui Nicolai. Îţi închipui cât de mult înseamnă asta?

— Încearcă să distrugi o biserică veche de opt sute de ani şi să construieşti una perfectă, a răspuns Nicolai şi a luat o înghiţitură de vin. Cocoţat pe scaun, cu sprâncenele ridicate, a părut pentru o clipă la fel de rafinat ca un prinţ. Ai cheltui mai mult decât atât. Staudach probabil că-i pune pe zidarii ăia să lucreze pe nimic mai mult decât siguranţa sufletelor lor. Dar ei ar face un ticălos ca tine să le plătească dublu.

— Nu despre cum aş face-o eu e vorba, a zis Remus. Nu asculţi ce-ţi spun. Nici unul dintre călugări nu ascultă.

— Mă întreb de ce, a zis Nicolai şi mi-a făcut cu ochiul, iar eu mi-am înăbuşit un chicotit.

— Fiecare gulden e din buzunarul unui fermier sau ţesător, a continuat Remus. Unii nu mai au nici ce mânca după ce plătesc taxele. Iar el ce-o să le dea în schimb?

Lui Nicolai i-a trebuit doar o clipă să se gândească.

— Frumuseţe, a zis el dând din cap, de parcă era o replică indiscutabilă.

Ne-am întors amândoi spre Nicolai. Nu ţinusem niciodată în mână nici măcar un gulden. Voiam să ştiu la fel de mult ca şi Remus cum putea să valoreze frumuseţea o jumătate de milion.

Nicolai a tras adânc aer în piept şi a lăsat jos paharul.

— Remus, Moses, a zis el, să nu credeţi că-mi place de omul ăsta. Nu-mi place. Mi-e silă de el. E ca vinul băut cu zece ani prea târziu. Dar în privinţa bisericii are dreptate. N-aţi văzut-o? Nicolai a arătat afară pe fereastră, unde şi la lumina slabă a lunii biserica albă strălucea de parcă ardeau lumânări printre pietrele ei. Asta-i lucrarea lui Dumnezeu, şi chiar dacă Staudach o fi prost când vine vorba de semenii lui, îl înţelege pe Dumnezeu cât se poate de bine. Chipul lui Nicolai era calm şi vesel de parcă ar fi zărit un înger plutind deasupra bisericii. Dumnezeu este frumos. Este perfect. Şi ne inspiră şi pe noi să fim frumoşi şi perfecţi. Sigur că nu suntem. Şi tocmai de-asta avem nevoie de frumuseţe în viaţa noastră, ca să ne amintească ce buni putem fi. De-asta recităm psalmi. De-asta cântă Moses. Şi de-asta ne construieşte Staudach o biserică desăvârşită. Căci dacă ajungem să cunoaştem frumuseţea perfectă cu ochii şi cu urechile noastre, chiar şi numai o secundă, ne apropiem şi noi de ea, fie şi numai puţin.

Când a terminat, Nicolai şi-a pus mâna pe inimă şi a dat pentru ultima dată din cap, ca pentru a-şi pecetlui predica. M-am trezit dând la rândul meu din cap, căci nu-mi doream altceva decât să fiu precum muzica frumoasă pe care o cântam, precum biserica desăvârşită care se înălţa din blocuri brute de piatră.

— Ce porcărie idioată, a zis Remus. S-a încruntat la amândoi şi şi-a reluat lectura. O jumătate de milion de guldeni.

*

Dar Nicolai mă molipsise. Oare biserica asta avea să mă facă pur? O priveam înălţându-se cu năzuinţă şi cu nelinişte, lună după lună – turnurile au fost terminate, iar acoperişul avea ţigle roşii. Când a fost aproape gata, vestea inaugurării s-a strecurat în abaţie ca promisiunea unui miracol. Mii

de oameni aveau să vină la eveniment, din Confederaţia Elveţiană şi din Austria. Staudach avea să ne binecuvânteze cu o liturghie de dimineaţă, apoi avea să pornească într-o procesiune prin ţinuturile abaţiei şi să se întoarcă pentru încheierea simbolică a bisericii: mutarea moaştelor abaţiei în criptă. Iar atunci când capul Sfântului Otmar, părul Sfântului Erasmus, coastele Sfântului Hyacinthus şi multe alte relicve de păr sau de oase aveau să fie aşezate iar la locul de veci, ziua avea să fie încununată cu un cântec de glorie: minunatul *Te Deum* al lui Charpentier. Ulrich ceruse patru noi solişti din Innsbruck care să cânte ariile mai grele, iar eu aveam să cânt în cor.

Dar atunci Staudach a citit scrisoarea lui Ulrich adresată dirijorului corului din Innsbruck şi a descoperit că Ulrich avea de gând să folosească un falsetist pentru mezzosoprană şi un *musico*[5] pentru soprană. Staudach a dat buzna în sala de repetiţii într-o seară, în timp ce repetam singur cu Ulrich. Dirijorul tocmai mă cuprinsese în braţe, îşi ţinea capul pe pieptul meu şi îmi mângâia gropiţele din spatele urechilor. Când Staudach a intrat, trântind uşa, Ulrich s-a dat înapoi, iar eu am căzut de pe scaun.

— Doar nu vrei să spui un castrat? O jumătate de bărbat! a zbierat Staudach, fluturând scrisoarea ca pe o condamnare la moarte.

Ulrich a oftat, dar era, evident, pregătit pentru această discuţie.

— Da, abate. Asta este un *musico*. Un castrat. Un evirat.

Ulrich a dat din cap spre mine, de parcă trebuia să fiu de acord cu el, dar eu n-am făcut decât să casc ochii, încercând să-mi imaginez această fiinţă misterioasă pe care o descria el.

— În biserica mea? a bâiguit abatele. La inaugurarea ei?

— Cântă şi-n Capela Sixtină, abate.

Faţa lui Staudach s-a făcut roşie ca racul.

— Biserica asta, a zis el rar, biserica *mea* nu este Capela Sixtină, frate Ulrich.

Ulrich s-a uitat la mine de parcă-l interesa părerea mea în această chestiune. M-am ferit de privirea abatelui.

— Aş putea la fel de bine să predic în faţa a jumătate din altar, a zis Staudach, fluturând iar scrisoarea. Să termin doar o jumătate de acoperiş. Să nu pun decât jumătate din bănci. O jumătate de bărbat nu va cânta în biserica mea!

— Vocile lor sunt frumoase...

— Perfecţiunea este frumoasă, a zis abatele. A contracarat protestul lui Ulrich privindu-l ţintă, de parcă şi numai cuvintele lui puteau să facă să dispară castraţii din toate bisericile lumii. În cele din urmă, s-a uitat la mine cum stăteam lângă scaun, şi dispreţul lui s-a accentuat. Fă rost de-un bărbat întreg care să cânte partea aia.

— Falsetiştii nu sunt destul de buni pentru prim-soprana lui Charpentier, a zis Ulrich, încercând iar. Notele sunt prea sus. Cântăreţul trebuie să fie... angelic. Poate-ar trebui să luăm în considerare... de ce nu... poate... o ff-femeie?

Staudach a făcut ochii cât cepele. Ulrich a dat repede din mână, făcând semn că renunţa la sugestie.

— Atunci scoate-o, pur şi simplu, din program, a zis Staudach.

Aerul mi s-a oprit în gât când am auzit asta. Vedeam că Ulrich încerca să ascundă aceeaşi reacţie.

— Să scot prim-soprana? a bâiguit el.

— Sau să fie cântată mai jos.

Ulrich a tăcut. A scuturat din cap.

Staudach a rupt scrisoarea lui Ulrich în bucăţi, împroşcându-şi cuvintele cu fiecare bucată de hârtie ruptă.

— Nu… îngădui… un eunuc... în biserica mea!

— Abate, nu văd altă...

Staudach s-a uitat la mine.

— Poate s-o cânte el.

A spus-o ca pe o acuzaţie. Auzind asta, Ulrich şi-a pierdut cu totul cumpătul. Căsca ochii când la mine, când la Staudach.

— Băiatul? a întrebat el uluit.

— Zici că-i bun.

— Da. Foarte bun. Dar...

Staudach a dat din cap.

— Bun. Atunci aşa rămâne.

— Dar nu-i pregătit să cânte cu profesionişti, a zis Ulrich. Are numai zece ani.

Staudach încheiase. A arătat iar spre mine.

— Ori el, frate Ulrich, ori rescrii partea pentru trompetă, a zis şi a ieşit valvârtej.

*

Aşa a fost stabilit debutul meu: aveam să cânt partea sopranei din *Te Deum*-ul lui Charpentier la inaugurarea bisericii. Am alergat să-i spun lui Nicolai.

— Charpentier! a zis el. Şi-a ridicat ochii în tavan, de parcă vestea îi permitea să vadă până-n rai. Remus! Nu-ţi aduci aminte? În Roma!

Remus a ridicat din umeri şi a răspuns că nu era sigur. Dar mi-a zâmbit, ceea ce era atât de rar, încât m-a făcut să mă-nfior de sfială.

— Asta-i o adevărată onoare, Moses, a zis el. Ar trebui să fii foarte mândru.

— O să fii minunat, a adăugat Nicolai şi mi-a ciufulit părul.

Atunci, pentru prima dată în viaţă, în faţa celor două chipuri zâmbitoare care mă priveau, am simţit cum creştea în mine teama aceea tulburătoare, căci mi-am dat seama că, dacă puteam fi minunat, puteam fi şi dezastruos. Aceasta putea fi împlinirea sau distrugerea mea.

Ulrich gândea în mare parte la fel. Ne-am petrecut următoarele luni preocupaţi doar de acest lucru. Mă trezeam în toiul nopţii cu a şasea mişcare din soloul sopranei în minte şi mă îngrijoram că vocea mea nu avea să umple biserica aceea uriaşă. Ulrich se temea să nu mi se strice gâtul fragil de la cântatul cu adulţi – bărbaţi cu plămâni de patru sau de şase ori mai puternici decât ai mei. Dar n-a existat niciodată cineva care să înţeleagă mai bine decât Ulrich cum să facă un trup să sune. În săptămânile dinaintea debutului meu, mâinile lui m-au dezmierdat şi m-au încurajat cu şi mai multă disperare, pe măsură ce înaintam în studiu şi mă şi învăţa cum să cânt ca un bărbat.

Staudach aştepta la inaugurare optsprezece abaţi elveţieni, precum şi episcopii din Konstanz şi Petera.

— Au promis să-mi aducă *Encyclopédie* de Diderot, a zis Remus, vorbind despre delegaţia de la Geneva.

— O *enciclopodie?* a întrebat Nicolai, stâlcind franceza. Asta-i vreo insectă? Te rog, n-o aduce în camera asta.

Într-o noapte, Ulrich a reuşit să mă îngrozească şi mai tare.

— Moses, a şoptit el, parcă îngrijorat să nu asculte cineva la uşă. Am trimis vorbă scrisă la Stuttgart. Vreau să te cunoască cei de-acolo. Nu există loc mai bun pentru muzică la nord de Alpi. O să trimită un bărbat, un italian, care sigur se pricepe la muzică, altfel nu l-ar fi ales pe el. Ulrich a întins mâna şi mi-a atins obrazul cu degetul. M-am înfiorat la atingerea rece

şi lipsită de viaţă. Moses, ai vrea să mergi într-o zi cu mine în acel oraş? Ai vrea să cânţi pentru ducele Karl Eugen?

Şi-a terminat discursul cu gura foarte aproape de a mea şi m-am cutremurat la gândul de a pleca undeva cu el.

Apoi, într-o zi, Nicolai a apărut în dormitorul nostru când băieţii se pregăteau de culcare. Părea foarte supărat.

— Moses, hai cu mine, a zis el, cu vocea gravă şi morocănoasă. Ordinele abatelui. Trebuie să iei cu tine toate lucrurile. Am rămas încremenit câteva secunde, pe urmă mi-a făcut cu ochiul şi a zâmbit. Da' vorbesc serios că trebuie să-ţi aduci tot ce ai, a zis el. Am o surpriză pentru tine.

Mi-am luat hainele de schimb în braţe, dat fiind că nu aveam alte lucruri care să nu fi fost distruse de ceilalţi băieţi.

— Distracţie plăcută, a şoptit cu răutate Thomas când am plecat, iar ultimul sunet pe care l-am auzit a fost chicoteala băieţilor.

L-am urmat pe Nicolai pe scări, apoi am trecut şi de etajul lui şi ne-am dus la mansardă. A deschis uşa unei camere mici, cu un pat lângă o fereastră pătrată şi cu o oglindă pe perete.

— Ulrich zice că un artist are nevoie de linişte, a spus Nicolai, şi a reuşit să-l convingă pe abate. Asta-i camera ta! Nimeni n-are voie să intre fără permisiunea ta, nici măcar eu.

Apoi m-a sărutat pe frunte şi a plecat. A închis uşa.

Am rămas în picioare, cu maldărul de haine în braţe. M-am uitat pierdut la uşa închisă şi am ascultat liniştea. *Singur*, m-am gândit, *trebuie să trăiesc singur? Asta înseamnă să fii artist?*

Mi-am lăsat hainele pe podea şi *bufnitura* pe care au făcut-o parcă a fost un bubuit de tunet. M-am cocoţat pe pat şi mi-am lipit nasul de geam. Biserica nouă licărea în lumina difuză a lunii. Imaginea ei m-a purificat. Era perfectă, aşa cum puteam şi eu să fiu. Mi-am imaginat vocea mea răsunând în înaltul ei. I-am văzut pe Nicolai şi pe Remus zâmbind. I-am văzut până şi pe ceilalţi băieţi privindu-mă plini de admiraţie. Apoi m-am culcat în *patul meu*. Pentru prima dată în viaţă, în timp ce alunecam în lumea somnului, auzeam doar respiraţia mea.

5 Termen italian folosit mai ales în secolul al XVIII-lea pentru a desemna cântăreţii de sex masculin castraţi înainte de pubertate pentru păstrarea vocii (n.tr.)

XVI

Până în ziua de astăzi, rămâne o prezenţă ameninţătoare şi distorsionată în mintea mea, deşi n-am văzut-o de jumătate de secol. Dacă un cutremur ar fi dărâmat biserica lui Staudach la pământ în ziua dinaintea inaugurării, totul ar fi fost foarte diferit. Dar nu vă pot înşela. E perfecţiunea întruchipată în piatră. Arhitectura ei e guvernată de simetrie. Turnurile duble, pure şi albe, domină acoperişurile oraşului. O rotondă înaltă stă exact în mijloc, iar mai jos de ea, un grilaj împarte biserica în două jumătăţi perfecte, exact aşa cum e împărţită şi lumea: la altarul înalt, păstorii; de cealaltă parte, turma. Ferestre uriaşe sunt colorate verde pal, aşa că soarele strălucitor luminează prin ele ca printr-un râu de munte. Optsprezece stâlpi albi sprijină cerurile.

În noaptea dinaintea inaugurării, schelăria a fost înlăturată, draperiile de catifea roşie au fost atârnate la confesionale, iar podeaua de piatră şlefuită strălucea. Staudach a descuiat uşa ce ducea din sacristie spre chiliile călugărilor, iar aceştia, împreună cu novicii şi cu băieţii din cor, s-au revărsat înăuntru ca un puhoi negru. Atunci am început să înţeleg cum arhitectura e făcută, în egală măsură, din sunet şi din privire. Când călugării le fredonau sfinţilor părinţi pictaţi pe tavanul boltit, sfinţii fredonau şi ei. Ecoul picioarelor noastre pe piatră consacra fiecare pas. Stranele din stejar pentru cor n-au scârţâit nici măcar sub greutatea masivă a lui Nicolai. Încheieturile degetelor noastre trecute peste grilajul care ne despărţea de naosul laicilor făceau metalul să sune, iar noi simţeam cât de solidă era această barieră dintre noi. Când Nicolai a cântat primul către cerurile neprihănite, vibraţia vocii lui în colţurile îndepărtate ne ajuta să simţim că Dumnezeu, Biserica Lui şi muzica Lui erau într-adevăr mai mari decât puteam noi înţelege.

M-am trezit dornic de schimbările care aveau să vină în sfârşit, când vocea mea avea să cânte cea mai frumoasă muzică a zilei. Cel mai frumos era că singurul meu prieten de vârsta mea, Amalia, avea să fie acolo să asculte. Când eram aproape îmbrăcat, iar noile clopote ale catedralei au vestit începutul liturghiei, mintea mi-a fugit la singura persoană care nu

avea să fie acolo să-mi audă desăvârşirea. Am plecat capul şi pe podea mi-au căzut câteva lacrimi pentru mama.

Am ascultat liturghia de la fereastra mea – Ulrich îmi ordonase să rămân în cameră şi să-mi odihnesc vocea. În timp ce fiecare catolic de pe o rază de zeci de kilometri s-a alăturat procesiunii, eu mă plimbam singur de-a lungul şi de-a latul coridoarelor abaţiei şi trăgeam cu ochiul prin chiliile călugărilor. Am furat mâncare din bucătăria goală. În sfârşit, seara, după ce am auzit mulţimea întorcându-se, încălzit de mâncare şi băutură, şedeam pe pat şi mă uitam la uşă. Atunci am auzit paşii înfundaţi ai lui Nicolai, care alerga pe scări. A dat buzna în camera mea.

— E vremea! a strigat el.

Şi-a umezit degetele şi mi-a întins părul, m-a ciupit de amândoi obrajii, apoi m-a ridicat, m-a întors pe toate feţele şi m-a răsucit să verifice dacă totul era în regulă. Apoi m-a scos pe uşă, în braţe. S-a oprit în capul scărilor şi m-a privit în ochi.

— Moses, a zis el cu ochii umezi de bucurie, îi mulţumesc lui Dumnezeu în fiecare zi că m-a ales pe mine să te salvez din râul ăla.

Apoi m-a dus în braţe până la biserică.

Totuşi, de data asta, spaţiul acela perfect mi s-a părut mult mai puţin liniştit decât fusese cu o zi înainte. Viermuia de chipuri noi şi zumzăia de sporovăieli entuziasmate, iar eu aş fi fost călcat în picioare înainte să apuc să cânt, dacă Nicolai nu ar fi fost protectorul meu. M-am ţinut de gâtul lui în timp ce m-a dus în braţe din sacristie în mulţimea călugărilor înveşmântaţi în negru. Aproape fiecare faţă pe lângă care treceam îmi era necunoscută, căci le privisem întotdeauna genunchii, iar acum, uitându-mă la ei de la înălţimea lui Nicolai, nu-mi dădeam seama ce călugări locuiau în abaţie şi cine călătorise mai mulţi kilometri ca să participe la inaugurare. Feţele moleşite ale celor optsprezece abaţi cu mitre pe cap – rânduiţi în strane – mi-au dat fiori pe şira spinării. Trebuie să fi fost cinci sute de călugări cu totul, iar printre ei am zărit veşmintele mai multor preoţi. Pentru o clipă, mi s-a părut că aud clopotele mamei mele care sunau a avertisment şi m-am uitat îngrozit după chipul tatălui meu. Nu era acolo.

De partea noastră a grilajului mai erau câţiva oaspeţi care nu purtau veşminte bisericeşti. Printre ei se afla ambasadorul lui Ulrich din Stuttgart, doctorul Rapucci. Cu o zi înainte, maestrul meu mă condusese la un concert privat pentru el. Mâna dirijorului tremura în a mea când m-a însoţit înăuntru, iar când doctorul palid s-a apropiat de mine şi zâmbetul lui vag

mi-a dat frisoane, am simţit că Ulrich m-a tras uşor înapoi, de parcă nu voia ca omul acela să mă atingă.

— Trebuie să cânţi pentru el, a zis Ulrich agitat, dar scurt. Uşor, nu-ţi forţa vocea.

Ulrich se uita ţintă la clape în timp ce mă acompania, iar de îndată ce am terminat, m-a apucat de mână şi m-a condus afară, de parcă se temea să rămân fie şi numai un minut cu acest bărbat. Acum, în biserică, Rapucci mi-a zâmbit cu subînţeles, ca şi cum noi doi împărtăşeam un secret. Apoi a dispărut în mulţime.

După ce Nicolai m-a dus până la locul meu din cor, am văzut că această mare neagră, evlavioasă şi învolburată era doar jumătate din mulţime. Dincolo de grilaj, cealaltă jumătate a naosului era inundată de hainele ţipătoare ale ţesătorilor din Sankt Gallen şi mi se făcea rău numai când mă uitam. În straie roz, verzi şi violet, cei mai de seamă cetăţeni din Sankt Gallen păreau nişte păpuşi vorbitoare din cârpe, îmbrăcate de fetiţe. Cu capetele lăsate pe spate, arătau cu degetul spre picturile vii de pe tavan.

M-am întors şi am dat de faţa pământie a lui Ulrich, simţind pentru prima dată alinarea unui chip familiar. Corul triplu, înjghebat din toate vocile acceptabile de pe o rază de o sută de mile, şedea într-un semicerc înaintea stranelor. În jurul lui se aflau instrumentele de suflat, cele cu coarde şi cele două timpane[6] uriaşe, pe care le-am luat la început drept butoaie cu vin sfinţit. În mijlocul tuturor, ceilalţi trei solişti erau deja la locurile lor. Gerrit Glomser, basul, se uita indiferent prin naos, de parcă biserica asta desăvârşită era un loc pe care-l mai vizitase de multe ori. Joseph Schock era un tenor cu capul mic şi umerii laţi, şi fusese amabil cu mine la repetiţii, dar acum nu părea să mă vadă, căci îl apucase transpiraţia şi se uita ţintă la mâinile-i tremurătoare.

Dar al treilea solist, mezzosopranul Antonio Bugatti, mi-a zâmbit prietenos. Cu două zile în urmă, după ce cântasem pentru prima dată cu el, am alergat la prietenul meu Nicolai să-i vestesc minunea la care fusesem martor – un bărbat care cânta notele înalte ale unui copil, dar cu strălucirea şi cu forţa vocii oricărui bărbat. Prima dată când îl ascultasem pe Bugatti cântând, vocea lui mă făcuse să mă-nfior în tot corpul şi uitasem să-mi cânt partea. Îmi dădeau lacrimile când îi povesteam lui Nicolai despre această frumuseţe.

Dar prietenul meu doar zâmbise bănuitor.

— Vreau să văd cu ochii mei pe falsetistul lui Staudach, a zis el. Abatele o fi uşor de păcălit, dar eu unul pot dibui un înger.

Când l-am întrebat ce voise să zică, n-a vrut să-mi explice, dar a promis să mă ducă în braţe la locul meu în ziua inaugurării, ca să-l vadă pe bărbat de aproape.

Iar acum, în biserică, după ce şi-a îndeplinit această sarcină, Nicolai a zâmbit când a îngenuncheat lângă mine, prefăcându-se că-mi netezea părul.

— Moses, mi-a şoptit el la ureche, am avut dreptate. Falsetistul lui Staudach este un *musico*. Se vede clar.

M-am uitat la mezzosopranul Bugatti, care era la fel de chipeş ca orice alt bărbat: cu trăsături regulate, la fel de delicat în mişcări ca şi în cântec. Mi-am amintit că Staudach interzisese să cânte un *musico* în biserica lui.

— Nicolai, am şoptit eu, ce-i un *musico?*

— Un *musico* e un bărbat, a zis Nicolai, care nu-i bărbat. A fost preschimbat în înger.

Nu vedeam moaştele duse în criptă. Nu-l vedeam pe Staudach la amvonul lui. Nu l-am ascultat când a declarat în faţa mulţimii că această biserică era manifestarea voinţei lui Dumnezeu pe pământ şi că trebuia să vedem în ea ceea ce noi înşine puteam deveni. Ignoram şuşotelile, gâfâielile şi foşnetele care mă invadau din toate direcţiile. În schimb, fixam cu privirea degetele lungi ale lui Bugatti, pe care şi le ţinea pe genunchi. Bărbatul ăsta avea aripi ascunse sub robă? Când tobele au început să-şi bubuie preludiul, Bugatti mi-a zâmbit iar şi nu mi-aş fi dorit să fiu în alt loc decât lângă el. Instrumentele de suflat au început să cânte şi toate feţele din biserică, inclusiv a mea, s-au încălzit la sunetul gloriei.

A început să cânte basul Glomser. A scos nişte sunete de un asemenea volum, încât părea imposibil să iasă dintr-un singur corp. Vocea lui a umplut fiecare colţ al bisericii şi a înăbuşit fiecare şoaptă. I-am auzit vocea răsunând în multe pântece. Ecourile din rotonda înaltă făceau ca vocea lui să pună stăpânire pe biserică, şi-mi închipui că multă lume a crezut că Atotputernicul cântase alături de el.

În acele prime mişcări, inspiraţi de vocea lui Glomser, sătui de la ospăţul neîncetat din timpul zilei, încălziţi de vinul procesiunii, am umplut biserica cu sunetele noastre, de răsunau ferestrele. Ulrich găsise spaţiu în trupul meu mic; nu m-am chinuit să fiu auzit printre aceşti bărbaţi. Vocea mea se

împletea cu a celorlalţi solişti ca nişte vârtejuri de culoare preţioasă în apă şi am ştiut că vocea mea era la fel de frumoasă ca oricare alta din acea biserică, chiar şi când forţa limpede a lui Bugatti ne vrăjise pe toţi. Când nu cântam, închideam ochii şi îi auzeam vocea vibrându-mi în piept. Când tăcea, deschideam iar ochii şi aruncam o privire prin grilaj, căutând zadarnic chipul Amaliei, singurul pe care îmi doream să-l văd în mulţime. Dar ea îmi era la fel de ascunsă privirii cum bănuiesc că-i eram şi eu.

Când s-a încheiat a cincea mişcare, Ulrich a făcut o pauză. În biserică s-a lăsat deodată o tăcere desăvârşită. Mâinile lui ridicate ţineau muzica în loc şi, preţ de-o clipă, am fost cu toţii obligaţi să contemplăm golul şi să simţim năzuinţa care era blestemul lui Ulrich – dorul lui după frumuseţea abia dispărută, inaccesibilă atingerii lui.

Apoi a venit rândul meu; a şasea mişcare era soloul meu. Şi am cântat. Cu auzul perfect care fusese darul mamei mele, cu plămânii plăpânzi pe care mâinile lui Ulrich îi învăţaseră să respire, cu un trup care putea vibra de cântec. Am cântat pentru Nicolai, pentru Amalia – şi am cântat pentru mama mea moartă şi pentru *Frau* Duft. Vocea mea a umplut biserica aceea perfectă trecând de la o notă la alta. Când m-am oprit să respir, am auzit alte o mie de răsuflări simultane. Apoi, când am reînceput, şi-au ţinut respiraţia pentru mine. Cele mai înalte note pe care le scoteam păreau să mă ridice de pe pământ. Lângă mine, când i-am aruncat în treacăt o privire, Bugatti avea ochii închişi şi un zâmbet întipărit pe faţă. Trupul meu uşor răsuna în rotondă şi din cele mai adânci firide ale naosului şi, pentru prima dată în viaţă, m-am simţit uriaş, la fel de uriaş ca biserica lui Staudach.

Nici măcar o sută de secunde şi s-a terminat. Nimeni nu s-a clintit. Ochii fiecărui călugăr şi cântăreţ erau aţintiţi asupra mea, dar ştiam că nu se uitau la băiatul ăsta neînsemnat, ci la vocea dinăuntrul lui, pe care râvneau s-o audă din nou. Prin grilaj, printre nenumăraţii enoriaşi, am văzut un cap care se chinuia să se înalţe deasupra celorlalte şi am zărit-o o clipă pe Amalia ridicându-se nerăbdătoare în picioare pe banca ei, până când mătuşa ei a tras-o jos.

Apoi m-am uitat la Ulrich. Faţa lui era pământie. Avea ochii căscaţi şi încetase să mai respire, de parcă îi fusese înfipt un cuţit în piept.

Am petrecut iar cu toţii în seara aceea, până noaptea târziu. M-am strecurat de la o masă la alta şi mi-am umplut gura şi buzunarele cu bunătăţi care le-ar fi lăsat gura apă regilor şi prinţeselor. Probabil că, în ziua aceea, am mâncat tot atâta friptură de miel cât propria mea greutate şi n-am deloc idee unde a încăput atâta. Cu toate acestea, corpul acela mic nu a crescut.

Pivniţele de vin ale abaţiei erau deschise atât pentru călugării oaspeţi, cât şi pentru cei din mănăstire. Miezul nopţii m-a găsit la fereastra mea de la mansardă, ascultând vorbele de duh ale călugărilor beţi, care sărbătoreau în mănăstire terminarea catedralei perfecte. De la o fereastră, luminată ca o scenă, Nicolai cânta balade franţuzeşti unei mulţimi care ovaţiona la fiecare rimă. Cei prezenţi au dansat în cerc până s-au prăvălit beţi unul peste altul. În spatele clădirilor mănăstirii, Piaţa Abaţiei era liniştită, laicii fuseseră de mult trimişi acasă, fără mâncare sau vin. În cel mai retras loc din mănăstire, auzeam vocea lui Ulrich, care îi şoptea rugăminţi urgente vocii fornăite şi monotone a doctorului din Stuttgart. În partea cealaltă, sub faţada albă a noii biserici, Remus bombănea ceva, părea să poarte o discuţie cu un francez, dar când m-am uitat mai atent în umbră, n-am văzut pe nimeni lângă el, doar o carte ţinută strâns în faţa ochilor. Din alte locuri întunecate, am auzit şoapte seducătoare. Într-o noapte ca asta, cu atâţia fraţi vizitatori care nu aveau să se mai vadă niciodată unii cu alţii şi cu vinul care amorţea simţurile, mulţi călugări căutau să guste din nectarul lumii.

Am auzit rugăciuni frenetice în limbi nedesluşite. Am auzit un bărbat cântând partea mea de solo într-o şoaptă ţiuită. Am auzit un butoi de vin rostogolit prin mănăstire. Am auzit cupe aruncate de pereţi.

Îmi amintesc exact ce gândeam: ce norocos sunt! Vreau să fiu călugăr.

Pentru prima dată de când venisem la mănăstire, am simţit că acolo era locul meu. Ca şi pietrele din biserica lui Staudach, fusesem cândva aspru şi necioplit, dar acum mă transformam în ceva bun, frumos şi sfânt.

Dar ce mult mă înşelam.

6 Instrument muzical de percuţie, asemănător cu toba, dar care poate fi acordat; paucă (n.tr.)

XVII

Când a venit el după mine, mănăstirea era tăcută. M-a ţinut în braţe şi, pentru o clipă, am crezut că era acolo doar pentru asta. Nu-mi plăcea atingerea lui, aşa că m-am prefăcut că dorm. Îi auzeam doar respiraţia uşoară (chiar şi cu urechea lipită de umărul lui, nu-i puteam auzi bătăile inimii). I-am simţit privirea asupra mea. Apoi ceva cald şi umed mi-a căzut pe faţă. Am auzit un suspin.

Cu o mişcare bruscă, m-a ridicat în aer, apoi m-a scos pe braţe din cameră şi tot aşa m-a coborât scările, luminate pe fiecare palier de razele slabe ale lunii, ce răzbăteau prin ferestrele largi. Zăceam în braţele lui ca şi cum eram adormit şi am auzit sforăiturile care însemnau că treceam pe lângă chilia lui Nicolai. La primul etaj s-a oprit, iar ezitarea aceasta era atât de neobişnuită pentru el, încât am deschis ochii şi l-am privit în faţă. În lumina ştearsă a lunii, chipul lui palid părea lipsit de sânge. Ochii îi străluceau de lacrimi.

— Ulrich, am zis eu, dă-mi drumul.

— Nu pot, a şoptit el.

M-am răsucit în strânsoarea lui.

— Dă-mi drumul, am repetat eu, dar el a scuturat din cap.

— Vocea ta, a şoptit el. Trebuie să-ţi păstrăm vocea.

Asta făcea Duft cu şopârlele şi cu capetele lui de urşi, pe care le conserva. Avea de gând să-mi scoată vocea şi s-o ţină într-un borcan? Sau s-o atârne pe un perete? M-am zbătut să mă eliberez, dar m-a ţinut strâns.

— Îmi pare rău, a şoptit. Îmi pare rău.

Faţa lui chinuită s-a apropiat aşa de mult de mine încât am crezut c-o să mă sărute.

Am ţipat.

Dar a întins mâna imediat ce am deschis gura, mi-a astupat-o şi m-a strâns de nas. Nu mai puteam nici să respir, darămite să strig, cât timp el a coborât repede scările şi a trecut pe coridoarele goale, pe lângă un călugăr beat, tolănit pe podea.

Aproape că mi-am pierdut cunoştinţa când Ulrich şi-a retras în sfârşit mâna. Am tras cu nesaţ aer în piept. El mi-a şoptit:

— Nu face gălăgie. Nu-i nimeni în partea asta a abaţiei ca să te-audă. Păstrează-ţi puterile.

M-am smucit şi m-am zbătut să scap, dar m-a strâns şi mai tare, ca pe un copil pe care mai degrabă l-ar fi sufocat decât să-i fie răpit.

M-a dus în sala de repetiţii, la ora aceea târzie, luminată puternic de lămpi şi de lumânări împrăştiate prin toată încăperea. Clavecinul trona în mijloc, ca un altar. Era acoperit cu o pânză albă. Doctorul Rapucci, cu zâmbetul acela înfiorător pe chip, era în picioare lângă clavecin. A turnat vin într-o cupă şi a ridicat-o în faţa lui, ca pe un potir.

Rapucci a făcut doi paşi spre noi, iar eu m-am zbătut încă o dată să scap din strânsoarea disperată a lui Ulrich. Am încercat să dau cu piciorul, dar am nimerit doar aerul.

— Nu-ţi fie teamă, a zis doctorul. Vorbea cu accent italienesc. Nu-ţi fac nici un rău.

S-a apropiat, dar s-a oprit când m-am zbătut iar. A dat din cap şi a zâmbit, ca şi cum eram prost că n-aveam încredere în el. Şi-a arcuit sprâncenele subţiri, mimând blândeţea.

— Ştii unde-i Stuttgartul, Moses?

Pe dosul mâinilor albe avea o puzderie de vinişoare de culoarea vinului.

— Nu-i departe de-aici, la doar câteva zile de mers. Sper că vei veni cândva să mă vizitezi acolo. E frumos aici în abaţie, dar nu se compară cu Stuttgart. Ai cunoscut vreodată un duce? Ducele Karl Eugen este stăpânul meu. Dacă-i povestesc despre vocea ta, te va lăsa să locuieşti în palat. Ţi-ar plăcea să locuieşti într-un palat?

Nu mi-ar fi plăcut, dar n-am răspuns.

— Ducele iubeşte muzica frumoasă mai mult decât oricine altcineva din Europa, Moses. Chiar mai mult decât abatele. De-asta m-a adus pe mine la Stuttgart tocmai din Italia. Sunt doctor, un doctor pentru muzică.

Acum a făcut un pas înainte. M-am zvârcolit, dar strânsoarea lui Ulrich era de fier.

— Ai o voce foarte frumoasă, Moses. Una dintre cele mai frumoase pe care le-am auzit. Ulrich te-a învăţat foarte bine. Dar eu te pot face şi mai bun. Ţi-ar plăcea să cânţi şi mai bine, Moses?

Vocea mea e a mea! Aş fi strigat dacă nu mi-ar fi fost aşa de frică. *A mea!* Se afla acum la un singur pas de mine. Mă temeam că Ulrich mă va lăsa în mâinile lui.

Dar Ulrich nu mi-a dat drumul. M-a ţinut şi mai strâns. Rapucci a ridicat cupa. Cu cealaltă mână m-a apucat de bărbie.

— Deschide gura, Moses! Bea nişte vin!

Degetele lui erau atât de reci. Am scuturat din cap şi mi-a dat drumul, înjurând printre dinţi.

Ulrich mi-a şoptit că ar trebui să beau, că o să-mi vină somnul de la el. M-am zbătut din toate puterile.

— Atunci pune-l pe podea, a zis Rapucci.

Am dat din picioare şi m-am zvârcolit până când Ulrich s-a aşezat călare pe mine şi mi-a pironit braţele la pământ. Doctorul Rapucci a îngenuncheat lângă mine.

— Deschide gura, a ordonat el tăios.

Când am refuzat iar, dând din cap şi încleştându-mi gura, a înjurat din nou. M-a tras de maxilare cu degetele lui străbătute de vene, până când mi-a întredeschis gura şi mi-a turnat vinul. M-am înecat. Mi s-a revărsat pe obraji şi mi s-a prelins pe gât, dar mi-a astupat gura şi m-a ciupit de gât până când am înghiţit.

— Ar trebui să fie de-ajuns, i-a zis lui Ulrich.

Bărbaţii mi-au dat drumul. Am tuşit şi am scuipat. Totuşi, Rapucci calculase greşit. Cea mai mare parte din vinul amestecat cu laudanum mi se scursese din gură într-o baltă pe podea. Deşi mintea a început în scurt timp să mi se înceţoşeze şi nu mai aveam puterea să mă opun, n-am adormit. Îmi amintesc fiecare atingere şi sunet din ceea ce a urmat, ca şi cum ar fi o piesă în care am jucat de o mie de ori.

Îmi smulg hainele şi, pentru o clipă, simt răceala podelei de piatră pe piele. Sunt vrăjit de tavan. Teama mi-e domolită; modelul grinzilor are ceva încântător. Ar trebui să mă acopăr, dar nu mai am hainele şi sunt prea epuizat să le caut.

Sunt ridicat şi aşezat într-un lighean plin cu apă caldă. Zac acolo, îmbăiat până la buric. Închid ochii şi mă bucur de căldură. Ligheanul pare la fel de uriaş ca un ocean cald. Marginea tare de lemn e ca o pernă care-mi ţine capul ridicat.

Voci care vorbesc minute în şir.

Cuţite.

Ace.

Cred că o să adorm.

Sunt ridicat ca un bebeluş, uscat cu grijă şi aşezat cu faţa în jos pe clavecin. Capul mi-e îndreptat spre clape. Când cei doi bărbaţi vorbesc,

corzile vibrează de la vocile lor. Vreau să cânt şi eu, dar e imposibil. Mi se pare un efort uriaş acum. Nu-mi imaginez cum am reuşit vreodată să deschid gura şi să scot un sunet.

De fiecare dată când sunt pe punctul de a adormi pe cearşaful moale, atingerea unei mâini reci mă trezeşte. Îmi dau seama că bărbaţii aceştia, deşi unul dintre ei este Ulrich, n-ar trebui să mă atingă. Nu în felul acesta. Nu-i atingerea pe care am ajuns s-o cunosc atât de bine – mâinile lui Ulrich ce îmi stimulau vocea.

Mă gândesc: *strigă-l pe Nicolai*. Mă gândesc: *Nicolai le va spune să-şi ţină mâinile acasă*. Dar el nu-i aici. Mâinile reci mă ridică şi-mi pun prosoape sub şolduri, pomenindu-mă cu şezutul gol în afară. Îmi îndepărtează picioarele de parcă ar vrea să mă rupă în două. Îmi fac rău, dar nu pot scoate nici un cuvânt. Gem. Mă leagă la glezne, ca să nu-mi pot apropia picioarele. Simt cum mă ating unde nici măcar Ulrich n-a îndrăznit niciodată să mă atingă.

Mâinile-mi sunt încă libere şi strâng pumnii. Încep să plâng.

Simt că mi se face rău.

În aer se simte un miros de ceva foarte... Rece? Acru? Nu poate fi descris. Ceva rece şi umed îmi atinge coapsele, între picioare. Îmi strânge testiculele şi mi se face rău. Nu vreau să fiu atins acolo! Corzile clavecinului vibrează sub mine, dar sunetul lor n-are nici o logică. *Am nevoie de vocea mea*, vreau să spun. *Nu mi-o luaţi. E singurul lucru care mă face pur.* Dar nu-mi iese decât „Nu, nuuuu“, de parcă aş jeli pe cineva.

O mână mă mângâie pe cap. Aud vocea lui Ulrich în ureche:

— E-n regulă, Moses. Încearcă să adormi la loc.

Să dorm! Da, vreau să dorm, dar mâna mă atinge iar! *Ulrich!* Încerc să urlu. *Nu-mi lua vocea!* Dar reuşesc să-i rostesc doar numele; în rest, gemete.

— Nu te teme, zice el. Sunt aici.

Mi-e rău şi mă simt atât de greu. Nu mă pot mişca, dar trebuie, altfel îmi pierd vocea.

— Ţine-l! urlă Rapucci. Pune-te deasupra lui!

Nu mă pot ridica. Cineva se apleacă deasupra mea. Pieptul mi-e zdrobit. Nu pot respira.

— Ţine-l bine! Trebuie să stea complet nemişcat.

Simt un junghi de durere între picioare. Gem, mă zvârcolesc şi plâng, iar clavecinul plânge cu mine.

— Trebuie să-l ţii!

Urlu.

— Pentru numele Domnului, Rapucci, ce vrei să...

— Ţine-l!

Simt ceva înăuntrul meu. O mână împunge şi-mi caută vocea! Tuşesc şi scuip vin şi bucăţi de miel. Degetele lui Ulrich îmi mângâie obrazul. Mă zdrobeşte sub el. Deşi mă zbat, nu mă pot mişca.

— Acum trebuie să stea nemişcat, altfel o să-l omoare! urlă Rapucci, iar corzile clavecinului zumzăie.

Simt că mi se sfâşie ceva înăuntru şi o durere vie mă săgetează până-n vârful picioarelor.

Nu mai am aer.

— N-am avut de ales, şopteşte Ulrich atât de încet, încât cred că nici Rapucci nu-l aude. Vocea ta, murmură el. Vocea ta.

Simt o împunsătură usturătoare şi o sfâşiere între picioare, dar deodată totul pare atât de departe. Sunt aşa de obosit. Adorm şi ultimul meu gând, când Rapucci mârâie, iar Ulrich suspină în tăcere, este că într-o bună zi o să iau înapoi ceea ce mi-au furat oamenii ăştia îngrozitori.

Actul II

I

M-am trezit în patul meu. Abaţia era tăcută după atâta istovire. Fântâna clipocea în mănăstire.

Oare fusese un vis?

M-am răsucit sub cearşaf şi am simţit o durere sfâşietoare între picioare, de parcă nişte cârlige ar fi fost agăţate de măruntaiele mele. Vederea mi s-a înceţoşat de lacrimi. Am stat liniştit până când m-a lăsat durerea şi apoi am tras cuvertura. Încă eram gol. Penisul meu de copil era îndreptat în sus. Era roşu, iar dedesubtul lui, testiculele erau purpurii şi păreau de două ori mai mari decât de obicei. Dâre roşii şi albastre mi se întindeau pe partea interioară a coapselor. Dar nu vedeam să lipsească ceva. Nu-mi fusese luat nimic.

Cu grijă, am întins un deget şi mi-am atins testiculul drept. Pielea era moale, iar restul amorţit.

Trebuie să-ţi păstrăm vocea, spusese Ulrich. M-am închipuit închis într-unul dintre borcanele lui Duft, cântând fără să mă poată auzi nimeni.

Cineva a bătut la uşă. Mi-am acoperit trupul gol.

Nicolai n-a aşteptat să răspund. A intrat ocupând jumătate din spaţiul camerei mele de la mansardă.

— Ar trebui să construim câte-o biserică nouă în fiecare săptămână, a zis el. Ochii îi erau injectaţi şi părea cu cinci ani mai bătrân. Dumnezeu să-l binecuvânteze pe Staudach cu inaugurările lui. A rânjit, dar zâmbetul i-a pierit treptat. M-a examinat. Ce-i cu tine? Eşti bolnav?

Am încuviinţat dând din cap.

— Nu-i de mirare. Ai nevoie de-o vacanţă. O să-i spun lui Ulrich să te lase în pace în dimineaţa asta.

Am dat iar din cap.

Nicolai stătea în picioare deasupra mea. S-a încruntat şi s-a aplecat să-mi studieze faţa.

— O, Moses. Arăţi mai rău decât călugărul din Einsiedeln, care-a dormit în fântână. Vrei ceva de mâncare?

Am dat din cap că nu.

— S-a-ntâmplat ceva?

Am scuturat iar din cap. Am vrut să-i spun lui Nicolai, dar astăzi sunt recunoscător că nu mi-am găsit cuvintele atunci.

S-a ridicat.

— Bine. Să te-odihneşti, o să trec mai târziu, a zis el. Şi-ţi aduc o friptură să te lingi pe degete!

Văzând că nu i-am zâmbit, s-a uitat încă o dată bănuitor la mine şi a ieşit. După ce uşa s-a închis, m-am răsucit astfel încât picioarele să-mi atârne pe marginea patului. La fiecare mişcare, cârligele din vintre mă sfâşiau mai adânc şi mi se tăia respiraţia. M-am ridicat, cocoşat ca un bătrân. Pe obraji mi se prelingeau lacrimi. Mi-am târşâit picioarele pe podea şi am încuiat uşa, lucru pe care nu-l mai făcusem până atunci. Am rămas gol în faţa oglinzii.

Am cântat primele trei note din soloul de sopran din ziua precedentă. Deşi slabă şi nesigură, era vocea mea. Nu-mi fusese luată. Un suspin înăbuşitor mi-a întrerupt cântecul.

M-am târât cum am putut înapoi în pat şi m-am culcat.

Am auzit ciocănituri şi strigăte în somn. Cineva mă fugărea pe coridoarele abaţiei; toate uşile erau încuiate, aşa că nu mă puteam ascunde. Apoi s-a auzit zgomotul a ceva sfărâmat şi m-am trezit când cineva tocmai dărâma uşa camerei, crăpată pe mijloc. Nicolai s-a năpustit înăuntru. După el era Remus, cu ochii mici şi îngrijoraţi, iar în spatele lui, doctorul Rapucci ţinea o lampă în dreptul feţei sale palide şi încruntate. Doctorul a trecut pe lângă prietenii mei. M-am ferit când mi-a pus palma pe frunte şi apoi mi-a deschis ochiul cu două degete.

— O să fie bine, i-a zis el lui Nicolai, care parcă era gata să mă ia în braţe. Rapucci l-a împins înapoi. Trebuie să-i dai pace. Are puţină febră.

Pleoapele îmi erau foarte grele şi le-am închis.

— Dar nu s-a trezit, a zis Nicolai cu vocea rugătoare şi tremurândă. Am crezut că e...

— E tânăr şi puternic. Lasă-l să doarmă, a răspuns aspru doctorul Rapucci. Am eu grijă de el.

— Am eu grijă de el, a zis Nicolai.

— Eu sunt doctor.

Am deschis ochii. Camera părea să se învârtă cu mine. În pragul uşii sparte, Remus stătea tăcut, cu o carte în mână. S-a uitat bănuitor la bărbaţii care se certau din pricina mea. Voiam să-i spun lui Nicolai – chiar şi lui Remus – să nu mă lase singur cu doctorul ăsta, dar, năucit cum eram, nu

puteam lega cuvintele. Îmi era prea teamă şi i-am privit pe protectorii mei călcând peste aşchii, implorându-mă din priviri să-i chem.

Când am rămas singuri, doctorul Rapucci s-a aplecat deasupra mea. A zâmbit când a văzut că eram treaz. Şi-a trecut un deget peste buzele subţiri.

— Nu trebuie să spui nimănui ce s-a-ntâmplat azi-noapte, a zis el. Dacă vorbeşti, n-o să te mai lase să rămâi aici. Te vor obliga să părăseşti abaţia şi vei rămâne singur. Să n-ai încredere decât în prietenul tău Ulrich.

N-am înţeles prea bine avertismentul aceasta, dar chiar şi aşa ştiam din instinct că avea dreptate.

— Ai înţeles ce-am făcut, Moses?

N-am răspuns. În lumina slabă a lămpii, am văzut că şi pe faţa palidă i se întindeau nişte vinişoare purpurii ca acelea de pe mâini.

— Te-am făcut un *musico*.

Eu, un *musico?* Mâna aceea vârâtă şi răsucită înăuntrul meu mă făcuse ca Bugatti? *Un musico e un bărbat,* spusese Nicolai, *care nu-i bărbat. A fost preschimbat în înger.*

— Moses! Doctorul Rapucci încă vorbea cu mine. Am încercat să mă concentrez, în ciuda febrei. O să observi nişte schimbări ale corpului tău în următoarele săptămâni, a zis el. Să nu te sperii.

Rapucci a ridicat şi a stins lampa. De pe coridor se strecura o lumină slabă.

— Într-o bună zi, a zis Rapucci din întuneric, o să ai una din cele mai frumoase voci din Europa. Să nu mă uiţi, Moses. Să nu uiţi cine te-a făcut cine eşti.

Am închis ochii.

Într-adevăr n-am uitat niciodată. După mulţi ani, când cariera m-a adus în sfârşit în oraşul lui Karl Eugen, am ascuns un pumnal sub pelerină şi i-am spus impresarului meu că vreau să mă întâlnesc cu Rapucci, celebrul „doctor al muzicii“ din Stuttgart. Dar bărbatul doar s-a înroşit şi a scuturat din cap.

— Vă rog, domnule, a zis el, aici nu i se pomeneşte numele.

În cele din urmă, am îmbuibat un maşinist mai în vârstă cu vin până mi-a povestit ce se întâmplase: Rapucci se întorsese într-adevăr la Stuttgart în urma castrării mele, dar după alţi doi ani la curtea lui Karl Eugen, în care castrase băieţi pentru ca ducele să aibă singura „fermă“ de *musici* de la nord de Alpi, Rapucci a fost spânzurat pentru că dezmierdase o ducesă.

II

Când au dispărut durerea şi febra, mi-au dispărut şi testiculele. După o săptămână, erau ca nişte sâmburi tari. După alte câteva zile, m-am trezit şi m-am controlat ca de obicei pe sub aşternuturi – apoi m-am ridicat repede. Eram golit.

Fusese o ispravă simplă, care încă este făcută în fiecare an miilor de băieţi de pe pământul Italiei, atât de către chirurgi, cât şi de bărbieri. Doctorul Rapucci îmi tăiase cele două ramuri ale arterei spermatice interne. Lipsite de hrana trebuincioasă ca să trăiască, testiculele mele au murit şi au fost consumate de propriul meu sânge. N-am observat altă schimbare, nici la trup, nici la minte. Vocea mea era la fel de frumoasă şi de limpede cum fusese la inaugurare, aşa că atunci când cântam, observam doar lipsa neaşteptată a celor doi clopoţei care-mi vibrau între picioare.

Mă simţeam la fel. Nu mi-au crescut aripi. Nu m-am făcut înalt şi robust ca *musico* Bugatti. Totuşi, ştiam că operaţia lui Rapucci nu dăduse greş – privirile compătimitoare ale lui Ulrich îmi dădeau de înţeles acest lucru. *Doar nu vrei să spui un castrat? O jumătate de bărbat!* spusese Staudach când Ulrich voise să cânte un *musico* în biserică. Nu puteam înţelege ce eram, nici ce aveam să devin, dar ştiam că era ceva ce trebuia să ascund. Făceam baie doar în toiul nopţii, cu un prosop la îndemână. Încuiam uşa când mă schimbam. Nu l-am întrebat niciodată pe Nicolai care era scopul organelor pe care le pierdusem. Păstram secretul cu sfinţenie şi cu speranţa că voi uita pur şi simplu noaptea aceea groaznică şi urmările ei. Ani la rând am avut impresia că puteam face asta.

Cam la doi ani după terminarea bisericii, starea lui *Frau* Duft s-a înrăutăţit simţitor. Mi se părea că-i creşteau oasele. Pielea i s-a întins, scoţându-i şi mai tare în relief bărbia şi orbitele. Fiecare respiraţie parcă-i ieşea cu ajutorul unei mâini invizibile, care scotea cu forţa aerul din ea. Vocea îi era şoptită, iar căldura pe o care o răspândise întotdeauna îi pricinuia acum mari dureri.

Energicul *Herr* Duft a devenit posac. Amalia, care o iubea pe femeia aceea bolnavă mai mult decât îşi iubesc majoritatea fetelor mamele care

dansează şi pălăvrăgesc toată ziulica, reacţiona la neliniştea tatălui ei cu farmec şi avea grijă de el.

— Dar de ce făcea Alexandru tot ce-i cerea Aristotel? întreba ea. Sau: Moses zice c-ar vrea să vadă capetele, iar apoi mă înghiontea până când încuviinţam din cap, chiar dacă borcanele alea mă speriau îngrozitor.

Herr Duft era însufleţit numai când vorbea despre bogăţiile pe care le câştigase atât de uşor sau când îşi prezenta planurile de a-şi extinde influenţa în est, prin corespondenţa cu un magnat al ţesăturilor din Viena, cu care intenţiona să cucerească lumea textilelor.

Într-o seară, când Remus şi cu mine am ajuns în salon, Duft se uita afară pe fereastră, cu faţa pământie (ceea ce era neobişnuit pentru un bărbat al cărui chip avea în mod normal culoarea cărnii de vită crude). Amalia se uita absentă la o carte pe care o ţinea în faţa ochilor şi nu încerca în nici un fel să-l însufleţească, iar pe noi nici nu ne-a salutat.

Karoline a intrat deodată în cameră, ca şi cum ar fi stat la pândă afară lângă uşă, aşteptând să intrăm noi.

— În seara asta, nu! ne-a repezit ea, de parcă vorbea cu doi copii neastâmpăraţi. Doamna se simte îngrozitor. Doctorul se teme c-ar putea *muri*.

Femeia greoaie se legăna de pe un picior pe altul, ca o dansatoare neîndemânatică, dar zglobie. Citeam în ochii ei că începuse deja să viseze la Noua *Frau* Duft: mai rafinată şi mai fertilă decât ultima. Ne-a gonit spre uşă cu câteva fluturări de mână. M-am dat înapoi, dar m-am ciocnit de Remus. De obicei se repezea afară din casă ca un câine de vânătoare eliberat din cuşcă, dar acum, când m-am uitat la el, am văzut o furie îndărătnică pe chipul lui.

— Căţea ce eşti! a bombănit el, destul de tare că să audă toţi.

— Poftim? a întrebat Karoline Duft.

Dar Remus îşi întorsese privirea şi admira peretele alb. Femeia m-a măsurat sever cu privirea, aşteptând parcă scuze de la mine.

Amalia s-a uitat la Remus cu admiraţie.

Duft s-a mişcat deodată. A părut că mă vede pentru prima oară.

— Vino săptămâna viitoare, a zis el încet. Se va simţi mai bine atunci. Fără îndoială.

Am încuviinţat din cap.

Bărbatul m-a privit serios, de parcă numai noi ne aflam în cameră.

— Moses, avem nevoie de mai mult timp, atâta tot.

Remus mi-a pus o mână pe umăr. Ne-am îndreptat amândoi spre uşă.

— Voltaire a făcut odată variolă, a zis Duft dintr-odată şi s-a ridicat, a făcut agale câţiva paşi şi a întins mâna după mine. Aproape că l-a omorât. Ştii ce-a făcut? A băut o sută douăzeci de halbe cu limonadă. Asta l-a vindecat. Duft s-a uitat în tavan, cu buzele strânse. Mă temeam c-o să înceapă să plângă. Vocea lui era şi mai stinsă şi se întrerupea din când în când. Am pus-o şi pe ea să încerce, a continuat el. Dar ea nu are variolă şi are efect doar dacă ai variolă. Măcar de-ar avea asta! Atunci măcar am şti cum s-o lecuim. Dar asta-i situaţia. Înţelegi? Fiecare boală îşi are leacul ei. Numai că bolile şi leacurile sunt toate amestecate. Şi-a agitat mâinile în aer, în dreptul pieptului. Există atâtea boli, şi *toate amestecate.* Chiar de-am avea ajutorul lui Aristotel, tot ar dura o veşnicie.

Şi-a încheiat discursul atât de aproape de mine, încât am auzit cum îşi mişca degetele picioarelor în pantofi, care mai că-i atingeau pe ai mei. Am dat din cap aprobator.

— De ce-ar face Dumnezeu una ca asta? mi-a şoptit. De ce? De ce ne dă o enigmă atât de greu de dezlegat?

Aş fi vrut să fie acolo Nicolai; el ar fi avut răspunsul. El n-a încetat niciodată să vadă frumuseţea lumii, indiferent cât de întunecată era marea enigmă a lui Dumnezeu. Dar Nicolai nu era acolo, aşa că Remus a pus o mână pe braţul lui Duft, voind parcă să spună: *Da, ai dreptate. Nu-i corect.* Apoi Remus m-a tras înapoi şi am ieşit pe coridor. Am privit silueta lui Duft, care a rămas în prag, nemişcat, de parcă intenţiona să aştepte acolo până când mă întorceam.

Amalia nu mai era fetiţa care mă ţinuse de mână în coridoarele întunecate. Se înălţase şi i se citea pe chip femeia ce avea să devină. Dar cu mine era la fel de bună ca întotdeauna, căci în afară de petrecerile la iarbă verde şi de prânzurile cu cele mai de seamă fete catolice din Sankt Gallen, în toţi aceşti ani eu am fost singurul ei prieten adevărat. Încă zăboveam amândoi pe culoare, în acele zile de joi în care sănătatea mamei ei ne permitea să mergem în vizită. Într-o zi mi-a spus cu tristeţe:

— Moses, eşti aşa de norocos că nu eşti fată. Urăsc fetele. Pe toate pe care le-am cunoscut. Şi-a muşcat buzele şi a tras de un fir descusut din mâneca mea. Nu vreau niciodată să mă întâlnesc cu ele, dar Karoline mă obligă. Ieri m-am dus tocmai până-n Rorschach numai pentru ca ele să mă

jignească. Şi-a răsfrânt buza de jos şi a imitat o voce piţigăiată: *Îmi pare rău pentru tine, Amalia. Ce groaznic trebuie să fie să şchiopătezi. Cum de suporţi aşa ceva? Dac-aş fi în locul tău, m-aş ascunde toată ziua la mine-n cameră.* Obrajii i s-au înroşit; încă se simţea umilită de amintirea întâmplării. E vina băieţilor, a continuat ea. Nu-i vorba că ei ar fi prea puţini, dar fetele astea se poartă de parcă noi am fi o mie şi am avea doar trei perechi potrivite în toată lumea. Nici măcar nu ne putem mărita încă, dar lor numai la căsătorie le stă capul.

Am făcut câţiva paşi, iar Amalia, dusă pe gânduri, şi-a frecat distrată braţul de al meu.

M-am uitat la ea. Am îndrăznit să întreb:

— Tu o să te măriţi?

Amalia a râs de figura mea serioasă.

— Sigur că da, tontule! Crezi că vreau să trăiesc toată viaţa cu vrăjitoarea aia? O să mă mărit. A dat din cap şi s-a uitat visătoare înainte. Dar el o să fie bogat şi prost. N-o să facă decât să meargă călare pe calul lui şi să vâneze sau ce altceva le mai place bărbaţilor, a zis ea. O să facă tot ce spun eu.

Visa să evadeze din închisoarea ei. Într-o zi, a scos o foaie de hârtie îndoită şi a desfăcut-o. Era o schiţă amănunţită a abaţiei.

— Am copiat-o, a zis ea cu mândrie. Fiecare fereastră, fiecare uşă. O să fie harta mea când o să vin la tine-n vizită.

— Când o să vii la mine-n vizită? am întrebat-o.

— Oh, a făcut ea, cel mai probabil săptămâna viitoare. Cu siguranţă, până la sfârşitul lunii. Fă un X pe camera ta, ca să ştiu unde să te găsesc.

— Dar nu te vor lăsa înăuntru, am zis eu. Eşti fată.

— Sunt o *Duft*, a spus ea cu asprime.

Am studiat chiliile călugărilor, am găsit ferestrele mici din acoperiş şi am numărat cu grijă de la capăt.

— Asta-i camera mea, am zis eu şi am făcut un X cu creionul ei.

În săptămâna următoare am întrebat-o de ce nu venise.

— Am fost ocupată, a răspuns ea. Poate reuşesc săptămâna viitoare. Aşteaptă-mă seara.

Am aşteptat – în fiecare seară, câteva luni la rând, dar n-a venit niciodată.

În vara următoare a fost o perioadă când aerul foarte curat şi uscat a făcut să se îmbunătăţească starea lui *Frau* Duft, iar eu i-am cântat în fiecare săptămână. Apoi au sosit ploile toamnei şi sănătatea i s-a înrăutăţit din nou. Timp de două luni nu i-am cântat deloc. Eram din nou un băiat din cor cu drepturi depline, deşi aş fi preferat concertele tainice pentru cele două doamne Duft în locul oricărui loc din Europa.

Apoi, într-o dimineaţă, unul dintre soldaţii care păzeau poarta mănăstirii a apărut în sala noastră de repetiţii.

— Coristul Moses trebuie să vină cu mine, i-a zis el lui Ulrich. Ordinul abatelui.

Eram îngrozit. Dar Ulrich mi-a dat drumul să merg cu soldatul şi, în locul abatelui, am găsit-o pe Karoline Duft, aşteptând la poartă.

— Vino, a zis ea şi a făcut cale-ntoarsă.

Mergeam în urma conturului conic al acelei femei prin mulţimea din piaţă, care se ferea din calea ei ca apele unei mări. Nu a zis nimic până nu am ieşit din străzile aglomerate.

— Doctorul spune c-o să moară, a zis ea, de parcă vorbea doar despre o iapă bătrână căreia îi sunase ceasul. Ea a cerut să vii, iar el n-a refuzat-o. Nu sunt de acord, dar el nu mai e în toate minţile. Mergea mai repede şi aproape că trebuia să alerg după ea. Un Duft fără minte nu mai este un Duft. Femeia aia e la pat de şapte ani. N-a făcut decât să ne ţină-n loc şi să ne toace averea. Iar acum vrea un concert. S-a oprit brusc şi am nimerit cu capul în dosul ei moale. S-a uitat cu dispreţ la mine şi a pufnit: bănuiesc c-o să-ţi ceri plata pentru asta.

Habar n-aveam că pot fi plătiţi cântăreţii ca să cânte.

— Şi-o vei primi, sunt sigură. Un abate aşa binecuvântat şi atâtea suflete care-l împovărează! Nu ştiu cum de mai suportă.

Eram atât de obişnuit să-l ghidez pe Remus pe străzi, încât atunci când am auzit satârul măcelarului am pus mâna pe şoldul lat al lui Karoline şi am împins-o. A scheunat şi m-a plesnit peste ureche:

— Copil nesuferit ce eşti!

După ce am cotit, mi-am frecat urechea. Ea şi-a masat şoldul, de parcă atingerea mea ar fi ars-o.

— Parcă nu-i destul de rău că oraşul ăsta-i plin de reformaţi. Acum, până şi copiii atacă femeile. Cum să-şi găsească Willibald altă soţie aici? Va

trebui să plece departe. La Innsbruck. Sau Salzburg. Trebuie să scriu o scrisoare diseară.

S-a întors şi m-a dojenit cu degetul arătător:

— Eşti corist. Ar trebui să fii cel mai bun dintre ei, şi uită-te la tine. Peste doi ani probabil c-o vei sorbi pe Amalia cu privirea din cap până-n picioare, aşa schiloadă cum e. Iar la cum o ştiu, probabil că-ţi va face şi ea ochi dulci. Karoline a scuturat din cap scârbită: doar un copil! Şi o fată!

Am ajuns la Haus Duft şi am intrat pentru prima dată pe uşa principală în antreul somptuos. Era o încăpere înaltă, cu două caturi, cu nişte scări duble şi largi şi un imens perete văruit, care trebuie să fi ascuns blocuri din acel calcar cu ecou, căci holul de la intrare părea auditoriul pentru scena din Haus Duft; nenumărate canale de sunet duceau spre acest foaier. Bona Marie lătra în franceză la o victimă. Un purcel guiţa. Un mop se scufunda într-o găleată. Un satâr crăpa un os. Spălătoresele pălăvrăgeau. Vântul gemea pe acoperiş.

Karoline Duft a urcat până la jumătatea scărilor, lăsându-mă năucit la baza lor, adâncit în sunetele din jurul meu. S-a întors şi s-a răstit la mine:

— Închide gura. Parc-ai fi un idiot, aşa cum stai acolo. N-ai mai văzut asemenea bogăţii până acum?

Bănuiesc că se referea la covoarele groase, la mobila de stejar şi la portretele mediocre ale membrilor familiei Duft de pe pereţi. Pentru un băiat din corul bisericii Sankt Gallen, astea erau doar fleacuri.

Am urmat-o pe coridoarele întortocheate până când am ajuns la Peter, credincios la datorie.

— Moses!

S-a ridicat ca o santinelă care-l salută pe un general, apoi şi-a dat seama că uitase să noteze sosirea mea, s-a uitat la ceas, mi-a scris numele şi s-a întors iar spre mine. Mi-a oferit o mască.

— Deci Ştiinţa nu s-a dat bătută încă! a zis el. Ştiam eu c-o să mai vii. Şi chiar la ţanc. Doctorul spune că nu ne rămâne decât să ne rugăm, dar noi, ăştia din Haus Duft, nu putem doar să ne rugăm.

— Ba putem, şi încă cum! s-a răstit Karoline Duft.

— Vreau să spun, a zis scribul fidel, observând parcă pentru prima dată făptura slută din faţa lui, Ştiinţa e modul nostru de-a ne ruga.

— Dac-ar fi mai multe rugăciuni şi mai puţine Ştiinţe în casa asta, a zis Karoline, n-am avea atâtea probleme.

— Da, doamnă, a zis Peter.

Părea groaznic de stânjenit, aşa c-a început să mâzgălească ceva pe margini, ca şi cum avea o sumă foarte importantă de calculat.

— Hai, intră, mi-a zis Karoline. N-aştepta după mine; nu-mi pun sănătatea robustă în pericol.

Peter mi-a aruncat încă o privire plină de speranţă, ca pentru a saluta Ştiinţa. Sau Muzica. Sau pe amândouă.

Amalia şedea de-o parte a patului mamei sale, Herr Duft, de cealaltă. Ochii lui erau plini de lacrimi, dar şi le-a şters şi s-a ridicat de pe scaun când am intrat eu. A venit repede la mine şi mi-a ciufulit părul. După aceea, şi-a lăsat mâna pe capul meu, de parcă uitase că o pusese acolo. Am rămas amândoi aşa vreun minut, timp în care s-a uitat cu ochii înceţoşaţi la uşa din spatele meu. Amalia şedea pe scaunul ei şi nici nu s-a uitat la mine.

— Am dat greş, Moses, a zis Duft în cele din urmă. Am încercat, dar n-am reuşit. N-am avut destule şanse, asta-i problema. Nu-i drept ce se-ntâmplă. Boala are toate şansele pe care le vrea, iar noi avem aşa de puţine. Dacă lucrurile ar sta invers, am da peste o soluţie într-un fel sau altul. Cu toate acestea, mulţumesc pentru încercare. Ai făcut un lucru nobil.

Amalia se uita la silueta nemişcată a mamei sale din pat. Respiraţia bolnavei nici măcar nu făcea cuvertura să se ridice şi să coboare.

Duft a continuat:

— A întrebat de tine mai devreme, dar acum s-a terminat. Doctorul zice că nu mai e loc de speranţă. Te-am chemat aici degeaba. Poţi să...

Cuvintele i s-au oprit în gât. Şi-a acoperit gura şi am văzut că dezlegarea mea de datorie însemna steagul lui de capitulare; poate era pentru prima dată în şapte ani când speranţa nu-l împingea la acţiuni zadarnice.

Am ascultat respiraţia lui *Frau* Duft: liniştită şi scurtă. Apoi m-am uitat iar la prietena mea. Înflăcărata mea Amalia părea fragilă şi fără viaţă şi mi-am dat seama că, după ce femeia aceasta avea s-o părăsească în cele din urmă, singurătatea fetei va fi deplină. Nu va mai avea pe nimeni care s-o ţină de mână şi să-i mângâie părul, nu va mai avea nici un prieten cu care să se laude şi să viseze, căci rolul meu la Haus Duft se va sfârşi odată cu mama ei.

Am început şi eu să plâng pentru mamă şi pentru fiică, dar şi pentru mine. Duft, cu ochii în lacrimi, la fel ca mine, a dat cu subînţeles din cap, ca şi cum era în sfârşit pregătit să accepte prezenţa tristeţii pe lume. M-a condus către uşă.

— Te rog, cântă, a zis Amalia automat, fără să-şi ridice privirea.

— Dragă, a zis Duft, nu mai are rost. Ea nu-i trează.

— Te rog, a zis ea.

Vocea a lăsat-o, dar n-a plâns. Nu văzusem niciodată lacrimi pe faţa ei.

Aşadar, împotriva spiritului Ştiinţei, am început să cânt. Din colecţia restrânsă de muzică din capul meu am ales secţiuni din *Misa pentru Sf. Anton*, de Dufay, o piesă scrisă pe când muzica era încă pură şi clară, mai asemănătoare cu un pârâu de munte decât cu oceanele muzicale adânci de astăzi. *Frau* Duft o ascultase de multe ori şi ştiam că-i plăcea aria *Gloria*.

Am cântat. Duft s-a uitat la soţia lui adormită. Amalia şi-a acoperit faţa cu mâinile şi a lăsat în sfârşit să curgă toate lacrimile care se adunaseră în anii aceştia de vizite stoice. Am cântat mai tare. Lampa de deasupra capului meu a început să vibreze. Trupul lui Duft nu scotea nici un sunet. Nici *Frau* Duft nu era receptivă la vocea mea. Dar Amalia plângea şi mai tare, corpul ei s-a deschis la vocea mea, răsunând uşor, ca lampa de deasupra noastră – un sunet pe care ea nu-l putea auzi, dar eu speram ca ea să-l simtă ca şi cum ar fi braţele mele calde în jurul gâtului ei.

Suspinând, şi-a lăsat capul pe marginea patului mamei sale.

Deodată, pleoapele lui *Frau* Duft s-au mişcat. S-a uitat la mine şi, exact ca în prima zi când cântasem pentru ea, am văzut iar imaginea mamei mele în ochii ei.

A scos o mână osoasă şi tremurătoare ca s-o mângâie pe cap pe fiica ei care plângea. Amalia a tresărit, şi-a ridicat capul şi a încercat să-şi înăbuşe lacrimile, dar erau prea multe şi aşteptaseră atât de mult să izbucnească. De data asta, nu le putea reţine. A luat mâna mamei sale, numai piele şi os, şi a plâns în ea, ducând-o la obrazul ei umed. *Frau* Duft nu o putea ţine; până şi pleoapele îi erau prea grele.

Am cântat mai departe. Vocea mea era puternică, destul de puternică s-o susţină pe Amalia în timp ce plângea, destul de puternică să lupte cu moartea. Am cântat mai tare. Braţele mele vibrau, imponderabile; picioarele păreau să mi se ridice de la pământ, de parcă eram un clopot care atârna din cer. Vocea mea nu răsuna doar în lampă, ci acum şi mai tare, în Amalia,

zumzăia în scândurile pardoselii, în tavan, în ochiurile de geam din spatele patului.

Pereţii acelei case îmi preluau vocea şi răsunau în depărtare. Toate acele milioane de cochilii minuscule s-au umplut de vocea mea şi au trimis-o mai departe, într-un lanţ al cântecului, până când toată casa a început să cânte. Iar atunci vocea mea a ajuns şi mai departe: în pământul de sub casă şi în văzduh, şi am ştiut imediat că făceam să se cutremure întreaga lume, tot aşa cum mama mea făcuse să răsune clopotele ei în toată lumea. Tremurul era tăcut – numai eu îl auzeam –, dar toată lumea din gospodăria Duft îl simţea ca pe o căldură care-i făcea să zâmbească.

Am cântat şi mai tare, iar vocea mea a risipit toată mizeria şi funinginea care ne apăsau. A risipit tristeţea şi boala. A risipit teama şi îngrijorarea. A transformat sfiala în curaj. Bolnavii s-au ridicat din pat. Vocea mea le-a risipit disperarea din ochi. Le-a risipit oboseala din trupuri, boala din plămâni. Aveam iar ceea ce pierduserăm.

III

Frau Duft nu a murit în ziua aceea, dar a fost ultima dată când mi-a auzit vocea. După o săptămână, am cântat cu toţii *Trauermusik*[7] la înmormântarea ei.

N-am mai fost invitat niciodată în Haus Duft. Prietenia mea cu Amalia s-a încheiat – sau aşa mi s-a părut mie în săptămânile de după înmormântare. Cu toate acestea, am văzut-o deseori, căci acum influenţa mătuşii ei crescuse în familie, aşa că Amalia era dusă la liturghie aproape în fiecare zi. Când şedeam lângă altar, printre ceilalţi corişti care nu cântau, n-aveam nici o şansă să mă apropii de grilajul care despărţea naosul în două; dar în ocaziile când cântam în cor, după liturghie mă furişam la poarta grilajului, pe lângă peretele bisericii. Poarta era întotdeauna încuiată şi niciodată folosită. Mă puteam ascunde dacă mă lipeam de stâlpul de piatră în care erau prinse balamalele. Printre ornamentele de metal ale porţii, puteam s-o zăresc în spatele mătuşii ei, în mulţimea de enoriaşi care ieşeau pe uşă.

Câteva luni bune n-am făcut altceva decât s-o pândesc printre două frunze aurii, dar apoi, într-o duminică, n-am mai rezistat; i-am cântat încet numele. S-a uitat la stânga, la dreapta, în spatele ei. La fel au făcut şi câţiva enoriaşi – slavă cerului că mătuşa ei era aproape surdă –, iar apoi au ieşit împreună cu ea. Am repetat experienţa după următoarea liturghie la care am cântat, apoi încă o dată. Acea a treia oară am observat că mergea încet, aşteptând să-şi audă numele, iar când l-am şoptit, s-a întors şi s-a uitat fix în ochiul meu care privea prin poartă.

Data următoare când am cântat, după alte două săptămâni, n-a mai fost nevoie s-o strig. Am auzit-o pe Amalia spunându-i mătuşii ei că voia să se uite la basorelieful de ghips al Sfântului Gallus, care decora peretele chiar lângă poartă. Karoline s-a uitat la basorelief ca şi cum îl bănuia de-un joc necinstit, dar când privirea i-a căzut pe chipul sfântului patron al abaţiei, a încuviinţat din cap şi a ieşit pe uşă. Amalia s-a îndreptat spre basorelief. Dacă ornamentele metalice ale porţii n-ar fi fost aşa de încărcate, aş fi putut să întind mâna şi să-i ating umărul. Şi-a înclinat capul. Pentru o clipă m-am îndoit că ştia că eram acolo.

Apoi pe faţa ei pioasă a apărut un zâmbet.

— O să dai de bucluc, a zis ea.

— Şi tu la fel.
— Dar mie nu-mi pasă, a zis ea cu mândrie. Nu mi-e frică de ea.
— Nici mie nu mi-e frică, am minţit eu.
A zâmbit iar, pe urmă s-a stăpânit. Părea să-şi fi reluat rugăciunea.
— O să vin în fiecare duminică, a zis deodată cu voce tare.
— Numai când cânt. Data viitoare va fi la Rusalii.
— Ştiu când cânţi tu. Te aud.
— Mă auzi?
— Da. Chiar şi când mai cântă încă douăzeci de voci împreună cu tine.
— De unde ştii că sunt eu? am întrebat-o.
— Nu fi prost. Ştiu. S-a uitat în ochiul meu. Mi-a zâmbit cu căldură. Trebuie să plec.
A dispărut în mulţimea de credincioşi şi a ieşit pe poarta nordică.
La Rusalii, aşa cum promisese, când mi-am lipit ochiul de poartă, ascuns în spatele stâlpului, ca să nu mă vadă nici un călugăr, a apărut şi ea şi i-a spus mătuşii că merge să se roage iar în faţa sfântului. O încuviinţare din partea lui Karoline.
— Ţi-am zis că vin, mi-a spus ea.
Am vorbit o jumătate de minut, apoi a plecat. La fel a fost şi următoarea dată când am cântat şi în fiecare duminică după aceea, luni la rând. Nu vorbeam niciodată prea mult, de teamă să nu fim prinşi şi, deşi eu o vedeam în întregime, ea nu vedea din mine decât acel singur ochi şi fărâme din roba mea neagră de cor.
— Ce cotoroanţă, şi-a vărsat Amalia oful într-o duminică, după ce mătuşa ei s-a întors cu spatele. Acum zice că nu mai pot veni pe jos la biserică.
— De ce nu? am întrebat eu.
— „Fetele de vârsta ta n-ar trebui să umble pe străzi, nici măcar însoţite.“ Ce-ar trebui, să-mi petrec toată viaţa în casă sau în trăsură? Cu ea? „O să scot o doamnă din tine“, zice, „*chiar de-ar fi să mor din cauza asta*.“ Sper să fie aşa. Dacă fiecare strop de noroi de pe rochia mea i-ar lua o oră din viaţă… E furioasă că-i domnişoară bătrână, dar asta nu-nseamnă că poate face din mine doamna care-ar fi vrut să fie.
Faţa îi era roşie de mânie.
— Eu cred că eşti deja o doamnă, am zis.
Şi-a încleştat dinţii, dar a pufnit în râs până la urmă. Şi-a înăbuşit stânjeneala.

— De unde ştii tu?

N-am răspuns atunci, dar am văzut în fiecare săptămână că era adevărat ceea ce spusesem: devenea o doamnă. Auriul părului i se închidea uşor. Se înălţase. Capul meu nu-i ajungea nici până la umăr, căci creşterea îmi fusese oprită. Nu crescusem mai mult de doi centimetri şi ceva pe an de când Karl Victor mă aruncase în râu. Aveam atât de puţine să-i povestesc la vizitele noastre, iar ea atât de multe.

— Tot încearcă de ani de zile să-l îndemne cu vorba bună, mi-a zis ea într-o duminică din Postul Paştilor, dar ieri s-a enervat aşa de tare, încât i-a spus-o pe şleau: „E timpul, Willibald. E timpul să-ţi găseşti o soţie.“ Tata era şocat! Ca şi cum ar fi dat peste un hoţ cu un cuţit în mână. S-a uitat peste masă la mine, apoi la ea. „O soţie?“ a întrebat el. „O soţie? Nu, Karoline. Nu mă recăsătoresc. Niciodată.“ Iar când ea l-a dojenit, a strigat – tata n-a mai strigat niciodată aşa – *„Nu mă mai căsătoresc niciodată!* Să nu mai aduci vorba de asta.“

Amalia mi-a povestit cum tatăl ei se îmbogăţise şi mai tare.

— Abatele tău afurisit l-a vizitat chiar la noi acasă! M-aş fi ascuns în camera mea, dar Karoline m-a pus să stau supusă lângă ea.

Iar apoi, după ce au venit şi au trecut următoarele Rusalii:

— N-o mai suport, Moses. Urăsc casa aia. E o închisoare. L-am întrebat pe tata dacă putem călători. Undeva, oriunde. Aş pleca chiar şi cu Karoline, dar cotoroanţa aia nici nu vrea s-audă. „O să te căsătoreşti în curând“, zice, „şi-atunci o să călătoreşti la casa soţului tău.“

Altfel, viaţa mea nu s-a schimbat deloc, chiar dacă lumea se schimba în jurul meu. În cor au sosit alţi băieţi, să-i înlocuiască pe cei ale căror voci se maturizaseră. Feder era unul dintre cei care părăsiseră corul la puţin timp după moartea lui *Frau* Duft. Într-o zi, în timp ce repetam un nou duet, iar toţi ceilalţi băieţi se uitau îngroziţi, Feder şi cu mine urcam vocile împreună în timpul unor arii dificile şi de fiecare dată vocea lui Feder se împotmolea şi nu mă putea urma.

— Nu cântă bine, s-a răstit Feder la Ulrich, iar toţi băieţii aşezaţi pe podea au dat din cap aprobator, cu ochii cât cepele, refuzând să accepte inevitabilul.

— Moses cântă perfect, a zis Ulrich mustrător. Ca întotdeauna.

Mi-a zâmbit, iar eu m-am dat înapoi, căci ştiam că genul acesta de laudă o să-i facă pe băieţi să mă urască şi mai tare.

— De data asta greşeşte, susţinea Feder.

— Atunci cântă tu singur, i-a propus Ulrich.

Ne-am întors cu toţii spre Feder, al cărui gât se făcea tot mai roşu când a început să cânte. Băieţii şi-au încleştat pumnii şi au dat din cap vitejeşte, de parcă încurajau un cal la curse. El a urcat, limba lui sprintenă a tăiat fiecare notă, iar apoi s-a poticnit din nou, căci nu putea atinge nota înaltă. Şi-a forţat vocea şi toţi băieţii s-au dat înapoi când vocea lui s-a frânt într-un ţipăt piţigăiat. S-a făcut linişte. Feder s-a întors spre mine, m-a ameninţat cu degetul şi, deşi mă făcusem mic, n-a putut găsi o insultă potrivită. A ieşit furios din sală.

A mai rămas cu noi câteva zile, cântând încet în spate, pironindu-mă cu privirea. În ultima zi a lui Feder în cor, Ulrich m-a pus să-i conduc pe băieţi la game, care erau la fel de fireşti şi de distincte pentru mine, precum culorile pentru un pictor. Timp de două minute, maestrul corului a ascultat cum am cântat, iar ceilalţi băieţi au repetat după mine la unison. Feder n-a cântat.

— Continuă până mă-ntorc, a zis Ulrich şi a ieşit din sală.

Ca de obicei, ierarhia valorilor s-a spulberat în clipa în care el a plecat. Încă două sau trei game, băieţii au continuat să cânte notele după mine, dar mai puţin entuziaşti, iar apoi au început să cânte în doru' lelii, până când am ajuns să cânt singur.

Vocea îmi tremura şi am rămas tăcut în faţa lor, ca un rege deposedat. Nu se uitau la mine, dar simţeam că mă dispreţuiau. Când băieţii s-au înghesuit în jurul lui Feder, mi s-a demonstrat din nou că vocea mea, oricât de perfectă, nu însemna nimic pe lumea asta, o lume în care Feder, de viţă nobilă, avea să se întoarcă în curând şi în care, într-o bună zi, şi eu voi fi azvârlit, neajutorat şi nelalocul meu.

Apoi Feder mi-a întors spatele şi a scos ceva de sub cămaşă, ferindu-se de mine, ca să nu văd. Băieţii s-au îmbulzit în jurul lui şi au rămas brusc fără cuvinte. Unul sau doi s-au uitat îngrijoraţi spre uşă, pe unde Ulrich avea să se întoarcă în curând, dar majoritatea nu şi-au putut lua ochii de la comoara misterioasă a lui Feder. N-am îndrăznit să mă apropii de grup, deşi bineînţeles că ardeam de curiozitate. Eram sigur că ceea ce ţinea era o dovadă împotriva mea.

După câteva minute în care băieţii s-au bulucit ca porcii la troacă, Feder s-a întors spre mine. Strângea la piept o bucată mică de hârtie.

— Vrei să vezi, Moses? m-a întrebat el şi, în spatele blândeţii lui, ca bubuitul slab care se rostogolea la început dintr-o tobă, am desluşit o ameninţare.

Dar, când a făcut un pas înainte, am sperat că poate acesta era un gest final de pace. Am înaintat şi eu spre el. Mi-a zâmbit şi mi-a întins hârtia.

Era o schiţă în creion, murdară pe margini de la atâtea mâini tinere prin care trecuse. Înfăţişa o femeie goală, tolănită pe un pat, cu picioarele larg desfăcute şi o peşteră neagră în locul unde se uneau. Ochii ei erau nefiresc de mari. Femeia se uita cu jind la un bărbat care stătea deasupra ei, sub al cărui pântece se zărea un penis uriaş şi umflat, cu testiculele ce atârnau enorme.

Sângele mi-a urcat la cap şi mi-a aprins obrajii. Băieţii au chicotit când mi-au văzut uluirea de pe chip. S-au sprijinit unii de alţii ca să nu cadă, de tare ce râdeau. Sigur că-i mai auzisem povestind o asemenea scenă, dar nu mi-o imaginasem niciodată clar în minte. Mi s-a părut că Feder mi-a ţinut imaginea în faţa ochilor ore întregi, dar nu-mi puteam lua ochii de la bărbat, de la organul lui, de la gaura neagră dintre picioarele femeii. În cele din urmă, mi-am lăsat privirea în podea.

— Nu vrei să te mai uiţi puţin? mi-a şoptit Feder cu răutate.

Voiam. Sigur că voiam, dar ştiam că nu-i puteam lăsa să-mi vadă ardoarea.

— N-ai mai văzut niciodată o femeie dezbrăcată? Măcar ai idee ce-i aia? m-a întrebat Feder foarte rar, de parcă vorbea cu un idiot. A arătat între picioarele femeii, iar băieţii din spatele lui au pufnit într-un râs isteric.

M-am forţat să mă uit iar în pământ. Le simţeam privirile aţintite asupra mea ca împunsăturile unor beţe.

— Sau poate, a zis el şi s-a întors către băieţi, ea nu-l interesează deloc. Poate că-l preferi pe bărbat.

N-a mai râs nimeni acum, ci s-a făcut linişte.

Când am clipit, lacrimile căzute s-au auzit atât de tare, încât eram sigur că toţi băieţii mi-au auzit ruşinea.

— Plec astăzi, a zis Feder în sfârşit, destul de încet încât să pară că vorbea doar cu mine de data asta. Sunt foarte fericit că nu mai trebuie să-mpart corul cu cineva ca tine. Totuşi, sperasem să pot rămâne ceva mai mult – până ai fi plecat tu. Mi-ar fi plăcut să văd încă o dată abaţia aşa cum era

pe vremuri. Fără tine. Fără cei doi călugări împuţiţi, care-s singurii tăi prieteni.

Ştiam că secretul lui Nicolai şi al lui Remus se strecurase de multă vreme prin toată abaţia. Băieţii şuşotiseră pe seama lor, dar asta era prima dată când cineva vorbea despre ei cu voce tare. Ruşinea mea privind această imagine şi dragostea pentru prietenii mei au izbucnit în furie. Am smuls desenul din mâna lui Feder şi l-am rupt în două. L-am rupt încă o dată în timp ce el m-a culcat la pământ, dar bucăţile mi-au scăpat când m-a lovit cu piciorul.

Liniştea s-a spart. Băieţii s-au îmbulzit în jurul nostru şi le auzeam ura din voci când îl îmbărbătau cu urale pe Feder: „Dă-i câinelui“. Bestia din el s-a dezlănţuit. Sângele îmi ţâşnea pe gură şi am fost sigur că n-o să mai respir niciodată. Şi în tot timpul în care furia i se revărsa cu sălbăticie, îi auzeam batjocorindu-mă:

— Dă-i, Feder! E timpu' să priceapă! Plăteşte-i-o!

Pentru ce? am încercat să strig. *Pentru ce să-mi plătească?*

În ziua următoare a plecat. Eu am rămas în abaţie, cel mai în vârstă, cel mai talentat şi cel mai puţin respectat băiat din cor. Viaţa mea, mi se părea atunci, nu avea să se schimbe niciodată.

7 „Muzică funebră“, în germană, în original (n.red.)

IV

La un an de la moartea lui *Frau* Duft, am început să cresc.

A fost ca şi cum toată mâncarea furată din Nebelmatt, toate ciozvârtele de miel, toată şunca, toată carnea de oaie, brânza, migdalele, laptele, cidrul şi vinul fuseseră doar strânse în corpul meu mic, şi acum, dintr-odată, am descoperit tot acest combustibil ascuns şi l-am folosit în sfârşit ca să-mi sparg găoacea.

Totul a început într-o zi, la repetiţiile corului, ca o durere surdă în mâini şi în picioare. Durerea a persistat câteva săptămâni, apoi, într-o dimineaţă, m-am trezit că mi se răspândise la genunchi, şolduri şi coate, apoi la toate încheieturile. Mă durea aşa de tare, încât nu puteam să dorm. Durerea mi-a ajuns în orbite şi mi-am imaginat că o să-mi crape ţeasta. În şase luni, mâinile şi labele picioarelor mi s-au dublat; într-un an m-am înălţat cu un cap.

În abaţie, creşterea mea era văzută cu îngrijorare, ca o acumulare de nori de furtună.

— O să vină vremuri grele, mi-a zis Nicolai într-o noapte, în chilia lui.

Mi-a spus că vocea o să mi se îngroaşe în curând şi n-o să mai pot cânta ca sopran.

— Nu se poate şti ce-o să se-ntâmple, a zis el. Probabil vei fi tenor sau, poate, bas.

Spera ca Ulrich să mă favorizeze destul de mult încât să găsească o cale să rămân în mănăstire. Staudach, zicea Nicolai, s-ar putea să nu fie de acord să devin novice fără vreo rudă bogată care să-mi fie binefăcător, dar mi-ar putea da voie să lustruiesc argintăria până când vocea mea avea să ia o formă finală.

— Atunci, a zis Nicolai, vom putea găsi cel mai bun loc unde să-ţi începi cariera. A dat din cap cu subînţeles. Veneţia, cel mai probabil.

— Cariera mea? am întrebat eu.

— Doar vrei să te faci muzician, nu?

M-am gândit.

— Ca Bugatti?

— Păi, a zis Nicolai, ridicând privirea spre Remus, care era cufundat în cartea lui, într-un fel. Poate că Staudach m-ar lăsa să ies şi să te scot într-un turneu. Am putea cânta în cele mai mari catedrale din Europa.

Nicolai a fluturat o mână, de parcă acele clădiri mari ar fi fost rânduite pe peretele lui.

I-am spus că mi-ar plăcea.

— Sigur, a zis Nicolai, data viitoare când o să ies dintre zidurile-astea, mă-ndoiesc că Staudach o să mă mai primească înapoi. Dar atunci vom putea deschide propria noastră mănăstire – tu, eu şi Remus. Auzind asta, Remus şi-a ridicat privirea din carte. A pufnit, apoi s-a întors la citit. Nicolai l-a ignorat. Un lucru-i sigur: dacă ţi se dă voie să faci turul lumii şi devii bogat şi faimos, pe mine nu mă laşi baltă!

Am zâmbit.

S-a întins pe spate în patul lui şi a închis ochii mulţumit.

— Acum trebuie doar s-aşteptăm după vocea ta. Ai răbdare.

În multe nopţi m-am aşezat gol în faţa oglinzii înguste din camera mea de la mansardă şi mi-am examinat corpul, care părea să se schimbe în fiecare seară. *Te-am făcut un* musico, îmi spusese Rapucci, iar acum nu mai era nici o îndoială. Vedeam degetele lungi şi delicate ale lui Bugatti, pieptul lat şi arcuit, aproape ca al unei păsări. Ajungeam cu capul la tavanul înclinat. Bugatti mi se păruse atât de înalt cu ani în urmă, dar acum eu îl depăşeam chiar şi pe el, eram mai înalt decât toţi călugării, în afară de Nicolai. Novicilor de vârsta mea le mijise mustaţa, mie nu. Ei aveau mărul lui Adam ieşit în afară; al meu era neted ca al unei femei. Pielea mea era albă şi curată, aveam obrajii rumeni, dar fără nici o imperfecţiune, nici urmă de coşurile celorlalţi băieţi. Buzele mele erau cărnoase, nu foarte diferite de ale unei femei, dar nu atât de mult încât să-mi ia cineva chipul drept al unei femei. Ochii erau atât de pătrunzători, încât mă făceau să tresar de fiecare dată când îi zăream în oglindă. Dar tot mă uitam în fiecare seară, căci ceea ce vedeam în oglindă nu era un bărbat, nici o femeie, ci un înger.

Am crescut mai repede decât biserica. Am distrus corul, pentru că şi atunci când cântam încet, vocea celorlalţi băieţi părea mărginită şi rece. În scurtele noastre întâlniri la poartă, unde Amalia îşi pleca în continuare capul şi, în ochii oricui o putea vedea, părea să se roage, eu tânjeam s-o aud că mă laudă pentru cum am cântat.

— O, Moses, mi-a zis ea într-o duminică, îmi tresaltă inima când cânţi. Şi când mă gândesc că mama şi cu mine te aveam doar pentru noi.

Acum trăgeam cu ochiul printr-o gaură mai la înălţime şi îi admiram frumuseţea. Din când în când, îşi ridica privirea şi vedeam că încerca să-mi distingă silueta printre încâlcitele frunze aurii, dar nu mi-a văzut niciodată chipul angelic.

— Atinge-mi mâna, mi-a zis o dată, înflăcărată, uitând pentru un moment de aplecarea ei pioasă şi întinzând mâna spre poartă.

Mi-am trecut două degete lungi şi subţiri printr-o gaură şi i-am mângâiat pentru o clipă pielea fină a mâinii. Obrajii i s-au înroşit când s-a întors grăbită la mătuşa ei.

Toată lumea voia să mă audă cântând. Chiar şi protestanţii din oraş veneau să asculte liturghia noastră. În cele din urmă, biserica imensă s-a dovedit neîncăpătoare pentru mulţimile care-i călcau pragul. Staudach se îngrijea la intrare ca toţi credincioşii mai bogaţi, de ale căror servicii avea nevoie, să aibă locurile asigurate în bănci. Ceilalţi se înghionteau să stea în picioare, în spate. Mulţimea şuşotea, dormea şi mânca în timpul predicii lui Staudach despre perfecţiunea lui Dumnezeu, dar era tăcută când cântam eu.

Apoi, într-o singură noapte, toate acestea şi multe altele s-au schimbat.

Eram cu toţi în camera lui Nicolai. Remus citea îngândurat, iar Nicolai mă încânta cu planurile noastre de viitor: vom călători în Europa împreună, el, agent, şi eu, cântăreţ. Pusese la cale şi reuşise cumva să iasă în acea noapte din refectoriu cu trei ulcele din vinul abaţiei şi, cum băuse deja două, avea privirea înceţoşată şi era tare vesel. Planul lui pentru mine se schimbase: un palat în Veneţia avea să ne fie casă şi locul de unde am călători spre cele mai celebre scene ale Europei. L-am lua şi pe Remus cu noi, să ne care bagajele, a explicat el, hohotind atât de zgomotos, încât eram sigur că orice călugăr de pe culoar îl putea auzi.

Nicolai hotărâse că, din moment ce vocea mea se schimba, spre uimirea lui, atât de lent, o să ajung cu siguranţă tenor.

— Tenorii sunt cei mai răi, a zis el. Se gătesc ca nişte prinţi, merg ţanţoş de parcă fiecare gest al lor ar trebui să dea gata femeile, ceea ce se şi-ntâmplă, normal. Peste tot pe unde merg lasă în urma lor un alai de femei leşinate. Nu-i poţi invita la dineurile tale pentru că toate ar cădea ca muştele. Deodată a părut foarte îngrijorat. Tu n-o să fii ca ei, nu-i aşa, Moses?

Am scuturat din cap că nu.

— Nu? a strigat el, după ce a dat pe gât încă o ulcică de vin. Şi de ce nu? Ce-i rău în a face câteva femei să leşine? Doar asta îşi doresc. Orice femeie vrea să leşine de iubire măcar o dată în viaţă. Şi bărbaţii vor asta, desigur, dar gabaritul lor îi face să leşine mai greu. Am leşinat până acum o singură dată din dragoste.

— Nu de-adevăratelea, a zis Remus ridicând privirea. La Teatro Ducale te prefăceai.

— Ba nu.

Am zărit un zâmbet abia reţinut pe chipul lui Remus.

— Dac-ai să leşini vreodată, a zis el, lumea va şti. Podelele nu sunt făcute să reziste unei asemenea presiuni.

Nicolai a ridicat din umeri.

— Are dreptate. Eu n-am voie să leşin. Ce n-aş da să fiu o femeie subţirică! Atunci aş putea să mă prăbuşesc ori de câte ori mi-ar veni! Aş face-o tot timpul. S-a ridicat în picioare şi a mimat cât de bine s-a priceput eleganţa, cu mâinile lui uriaşe în dreptul pieptului, ca labele unui iepure. Mi-aş ascuţi aşa de bine urechile şi ochii la toate formele de frumuseţe, încât aş fi tot timpul gata să mă prăbuşesc. N-aş avea nevoie decât de o privire care să-mi facă inima să tresalte, şi aş şi leşina.

S-a uitat la mine, s-a prefăcut că se îndrăgosteşte, şi-a pus o mână pe frunte şi apoi s-a prăbuşit cu grijă, uşor, pe pat. Chiar şi aşa, cadrul patului a gemut. I-am aplaudat reprezentaţia, iar Remus a pufnit.

— La cum stă treaba cu cadrul ăsta, a zis Nicolai, întinzându-se pe saltea şi uitându-se în tavan, trebuie să-mi tocesc auzul şi să-mi întunec privirea ca să nu pun în primejdie viaţa mea şi omenirea. Corpul ăsta-i o răspundere.

Şi-a frecat burdihanul cu mâinile imense. Remus a scuturat din cap.

— Nu-ţi face griji, Moses, a zis Nicolai, cu o ultimă bătaie uşoară şi drăgăstoasă pe pântec, Remus venerează forma asta într-un fel sau altul.

Remus şi-a ridicat nervos privirea din carte, de data asta fără urmă de zâmbet.

— Ai grijă ce vorbeşti. Vinul ăsta-ţi dezleagă limba.

— O, Remus dragă, aici nu avem secrete. Nu faţă de Moses. El nu ne ascunde nimic. Nici noi nu-i ascundem nimic.

— Unele lucruri mai bine să rămână nespuse.

Nicolai şi-a ridicat privirea spre tavan.

— Ai dreptate, Remus. Despre anumite iubiri nu se poate vorbi.

Remus s-a încruntat.

— Mulţumesc.

A ridicat stânjenit din umeri către mine, parcă cerându-şi scuze pentru jignire.

— Uneori, numai cântecele o pot face.

Nicolai s-a ridicat în capul oaselor. A zâmbit. Remus părea îndurerat. Am auzit amândoi energia din vocea lui – adunarea norilor de furtună.

— Nu, Nicolai. Nu acum.

— Moses?

— Da?

M-am ridicat şi eu în capul oaselor şi mi-am pus mâinile pe genunchi, ca un spectator nerăbdător.

Şi-a turnat încă o cupă de vin şi l-a dat pe gât ca pe apă, apoi s-a ridicat în mijlocul camerei. Se legăna încet, cu privirea pierdută, dar cu ochii atât de strălucitori şi de veseli.

— E timpul să cântăm!

Remus şi-a închis cartea.

— Nicolai, e prea târziu, a zis el. S-a ridicat în picioare. Eu şi Moses plecăm.

— Niciodată nu-i prea târziu să cânţi despre iubire.

— În noaptea asta-i târziu. Remus şi-a îndreptat cartea spre Nicolai. Nu le da încă un motiv să te urască, Nicolai.

— Să mă urască? Cum să mă urască cineva pentru iubirea mea?

— Vorbim mâine-dimineaţă.

— Când n-o să mai fiu aşa îmbătat de iubire?

— Printre alte licori.

Remus mi-a făcut semn cu capul către uşă.

— Nu! a strigat Nicolai, de parcă acesta era pe punctul să-l trădeze. Mi-a făcut semn cu degetul să rămân pe scaun, legănându-se uşor în spatele lui. Un iubit adevărat nu se dă niciodată înapoi de la o declaraţie de iubire. Acum trebuie să cânt, altfel zeii nu vor crede în iubirea mea.

— Te rog, a zis Remus cu gravitate. Nu în noaptea asta.

Nicolai s-a uitat la mine.

— Înţelegi care stă treaba? Dacă o să cânt, o să mă urască ei; dacă nu cânt, o să mă urăsc eu. A ridicat din umeri. Nu-i o alegere grea.

S-a întors spre vinul lui, şi-a mai turnat o cupă, a luat o înghiţitură şi a păşit pe scena lui improvizată. Remus m-a tras de mânecă. M-am aplecat, ca şi cum m-aş ridica să plec, dar n-am făcut-o. Nu puteam.

Nicolai a început extrem de încet: *O cessate di piagarmi, o lasciatemi morir, o lasciatemi morir!* S-a întors spre mine şi a şoptit:

— O, puneţi-mi capăt chinului, o, lăsaţi-mă să mor, lăsaţi-mă să mor! Nu vezi, Moses? Sunt torturat de iubire!

Luc'ingrate, dispietate. Se legăna frenetic, cu braţele ca nişte ramuri în bătaia vântului. Acum cânta şi mai tare, atât de tare, încât ceilalţi călugări trebuie să-l fi auzit prin pereţi. *Più del gelo e più dei marmi fredde e sordi ai miei martir, fredde e sordi ai miei martir.* Nicolai şi-a acoperit ochii cu mâinile, de parcă voia să şi-i scoată.

— Bine, Nicolai, a zis Remus. M-a tras şi mai tare de cămaşă. Ajunge. Ai fost destul de clar.

Nicolai a repetat: *O cessate di piagarmi, o lasciatemi morir, o lasciatemi morir!*

— Moses, a zis Remus şi mi-a scuturat braţul. Trebuie să plecăm. O să se oprească dacă plecăm.

— Asta fac ei, mi-a zis Nicolai, de parcă Remus nu era acolo. Repetă acelaşi lucru iar şi iar, la nesfârşit. Aşa îl fac mai puternic. Şi-n plus, nu cuvintele contează, ci cântecul.

O cessate di piagarmi, o lasciatemi morir, o lasciatemi morir! Acum cânta şi mai tare şi şi-a dus mâna la inimă, de parcă stătea să-i plesnească. Basul lui vibrant îmi răsuna în stomac. Eram sigur că toată aripa clădirii îi auzea cântecul de dragoste. Nu-mi puteam reţine zâmbetul din ce în ce mai larg. Râdeam de bucurie. Nicolai nu stăpânea perfect notele, spre deosebire de mine, dar înţelegea puterea muzicii.

— Şi tu, Moses.

Mi-a întins o mână, să mă poftească pe scena lui.

— Moses, te rog, a zis Remus.

Mă uitam când la unul, când la celălalt, Remus – cu îngrijorare pe chip, Nicolai – cu bucurie. Nu era o alegere grea. Nu mai cântasem în italiană până atunci, dar m-am străduit să-l imit pe Nicolai, cu două octave mai sus. *O cessate di piagarmi, o lasciatemi morir, o lasciatemi morir!*

— Mai tare! a strigat el, ca un preot păgân. Raiul trebuie să ne-audă!

O cessate di piagarmi, o lasciatemi morir, o lasciatemi morir!

— Împreună! a închis ochii şi a fluturat braţele.

O cessate di piagarmi, o lasciatemi morir, o lasciatemi morir!

Când repetam iar cuvintele singur, Nicolai improviza, apoi cânta o linie simplă de bas şi improvizam şi eu. Cântam aceleaşi cuvinte iar şi iar, de

fiecare dată tot mai departe de original, până când au rămas doar două cuvinte neschimbate. Cântecul nu mai era despre dragoste acum, ci despre muzică, despre puterea muzicii. O putere ca trăsnetul lui Zeus.

Nicolai cânta singur.

Cântam împreună.

Cântam eu singur.

Nicolai râdea când cântam în triluri. Lungeam fiecare cuvânt la zece, douăzeci de note, şi acea singură propoziţie dura un minut. Nicolai dădea din cap cu admiraţie. Deşi Remus s-a ghemuit de parcă ar fi vrut să fugă din cameră, ochii îi erau aţintiţi asupra mea, iar gura-i era uşor întredeschisă. Mi-am dat seama atunci că nimeni, în afară de Ulrich, nu cunoştea adevărata putere a vocii mele. În biserică, fusesem limitat la cântecele sfinte, domoale. Acum simţeam forţa muzicii italieneşti, mult mai puternică decât cea a lui Bach. Am tras aer în plămânii mei uriaşi şi am cântat. Vocea devenea mai amplă pe măsură ce urca. Oglinda lui Nicolai trepida de la vibraţiile vocii mele. Am cântat şi mai tare. Am vrut să sparg toate ferestrele din abaţie cu frumuseţea cântecului meu. Am respirat iar şi vocea mea s-a retras, apoi s-a amplificat şi mai mult, până când am găsit o notă mai înaltă şi mai clară decât cântasem vreodată. Am ţinut-o, iar vocea mea producea mici ondulaţii de sunet înlăuntrul undei mai mari, până la consumarea respiraţiei uriaşe.

M-am oprit cu răsuflarea tăiată. A durat câteva secunde până când vocea mea s-a risipit în sfârşit în noapte. Atunci, în tăcere, am observat pe feţele prietenilor mei că, într-o clipă, viaţa mi se schimbase.

Nicolai nu mai zâmbea. Îşi acoperise gura cu mâna. Faţa îi era albă, de parcă văzuse o fantomă.

— Doamne, ai milă de noi, a zis el.

Remus îşi ţinea privirea în podea.

— Ce? am întrebat eu. Care-i problema?

Dar ştiam deja care era problema, o ştiam, deşi nu o înţelegeam deloc.

Nicolai avea lacrimi în ochi.

— Cum am putut să fiu aşa de prost? a zis el.

Remus s-a uitat la mine, iar ochii lui păreau să spună: *Moses, e timpul să nu ne mai prefacem.* Apoi şi-a coborât iar privirea.

Nicolai se uita ţintă la mine, de parcă trupul meu dispărea în ceaţă. A făcut un pas înainte şi a întins mâna.

M-am ferit de el. Mă simţeam ca un animal încolţit, ca şi cum în gâtul meu fuseseră deja înfipţi nişte colţi.

Nicolai s-a năpustit asupra mea. Trupul lui uriaş m-a împins la perete. Duhnea a vin.

— Nu! am strigat eu, scuturând înverşunat din cap.

— Îmi pare rău, Moses, a zis el. Trebuie să ştiu sigur.

Mi-a ridicat cămaşa. Am încercat să-l împing, dar era prea puternic. I-am simţit mâinile pe izmene, m-am zvârcolit în strânsoarea lui, dar el le-a sfâşiat şi am rămas dezgolit. Un lung moment, nici unul dintre călugări nu s-a clintit; apoi Nicolai mi-a dat drumul. A întins o mână tremurândă, ca şi cum mă implora să-i iert atacul. Răsufla cu greu. A clipit şi a strâns din ochii injectaţi şi ceţoşi, parcă luptându-se ca vederea lui îmbătată şi întunecată să-l asculte.

Remus stătea în picioare în spatele lui Nicolai. Şi-a pus o mână pe umărul bărbatului mai înalt.

— Nicolai, a zis el, trebuie să...

Nicolai i-a îndepărtat mâna şi a respirat de câteva ori încet. Apoi m-a privit adânc în ochi. Deşi ştiam că furia lui nu era pentru mine, mi s-a părut înspăimântătoare.

— Cine-a făcut-o? a şoptit el.

— Nicolai, nu, a zis Remus cât se poate de liniştit.

— Moses, trebuie să-mi spui. Spune-mi acum.

Remus l-a apucat pe Nicolai de braţ cu ambele mâini. În tot timpul petrecut împreună, nu l-am văzut niciodată ţinându-l aşa pe Nicolai.

— Te rog, Nicolai, a zis el şi i-a scuturat braţul. Nicolai, te rog!

Nicolai m-a apucat deodată de umeri.

— Ulrich? El a fost?

— Nicolai, nu, a insistat Remus. Nu acum. Mâine. Nu te pripi.

Nicolai m-a scuturat, de parcă eram uşor ca un fulg.

— Spune-mi, Moses, a răcnit el.

Ochii lui Remus erau umezi.

— Te rog, Moses, a zis el, nu-i răspunde.

— Am jurat să-l apăr, i-a strigat Nicolai lui Remus.

— E prea târziu, mi-a zis Remus.

— Spune-mi, a zis Nicolai.

În ochi i se citea o mânie despre care nu crezusem niciodată că poate exista în acest om blând. Mă uitam când la chipul rugător al lui Remus,

când la Nicolai. *Te rog*, spuneau ochii lor. *Te rog.*

— Ulrich, am zis.

Nicolai a dat din cap şi s-a tras înapoi. Remus l-a apucat de mânecă şi l-a implorat să se oprească. Nicolai s-a întors şi, cu un singur brânci lipsit de efort, şi-a trântit prietenul la podea. A deschis uşa, s-a împleticit uşor în prag şi a dispărut.

Ne-am repezit după el, dar, deşi băuse aşa de mult, alerga iute prin întuneric. S-a împiedicat şi a căzut din capul celui de-al doilea şir de trepte, dar s-a pus repede pe picioare. Pe coridoarele abaţiei se auzea ecoul paşilor lui şi, până să trecem de primul etaj, alţi călugări scoseseră capul pe uşi.

— Nu-i nimic, a zis Remus, făcându-le semn să intre înapoi, dar asta i-a convins doar să rămână.

S-a auzit o bubuitură de la parter. Când am ajuns noi, l-am văzut pe Nicolai lovind cu umărul uşa lui Ulrich. A făcut trei paşi îndărăt, a respirat adânc şi a răcnit când s-a năpustit iar asupra ei. A doborât-o cu umărul, smulgând-o din ţâţâni. Nicolai a păşit apăsat în camera luminată doar de o lumânare.

Ulrich se aştepta la asta. Se aşteptase de cinci ani, iar acum încerca deja să scape. Bătrânul era la fereastră, căţărat cu grijă pe pervaz, ca să poată sări în curtea întunecată a mănăstirii. Dar Nicolai era deja acolo şi, în loc să-l tragă pe maestrul corului înapoi în cameră, l-a apucat cu o mână de tunică şi cu cealaltă de părul rar de pe ceafă, şi i-a făcut vânt pe fereastra deschisă.

Ulrich a scos un ţipăt în cădere. A fost un ţipăt sec, inert. S-a izbit de pământ şi am auzit pocnetul coastelor rupte, ca o vioară spartă. Avea răsuflarea întretăiată şi hârâită.

Uriaşul Nicolai l-a urmat pe fereastră. S-a rostogolit de pe pervaz când a vrut să pună piciorul pe pământ, dar s-a ridicat numaidecât. S-a poticnit deasupra lui Ulrich şi a început să dea în el cu piciorul. Acesta a încercat să se târască, dar prima lovitură a lui Nicolai i-a rupt braţul. A căzut cu faţa în iarbă. Gemea la fiecare lovitură.

Călugării urmăreau scena de la toate ferestrele. Lui Ulrich i se prelingea sânge din gură şi a scuipat când a încercat să respire.

M-am uitat de la fereastra lui Ulrich. Nu mi-am ferit privirea. Loviturile şi ţipetele nu-mi dădeau nici o bucurie, doar ruşinea îmi ieşea la iveală din străfundul fiinţei, ruşine care clocotise ascunsă de când Rapucci mi-a spus

ce-mi făcuse. Ruşine pentru că, deşi nici nu înţelegeam prea bine ce devenisem, ştiam că era ceva groaznic, destul de groaznic încât omul ăsta să merite să moară.

Alături de mine, Remus era pe jumătate aplecat peste fereastră şi-l ruga pe Nicolai să se oprească, dar uriaşul se oprea doar cât să-şi şteargă lacrimile. Nicolai şi-a acoperit faţa cu mâinile şi a urlat:

— Doar un copil! Era doar un copil!

Apoi l-a lovit iar cu piciorul pe Ulrich, care se târa şi gemea – junghiuri de durere pentru toate bucuriile viitoare pe care bărbatul acesta mi le furase. Sângele îi ţâşnea pe gură lui Ulrich când implora iertare, dar Nicolai nu avea ce iertare să dea.

Patru soldaţi au alergat de-a curmezişul curţii. Doi ţineau lămpi, iar ceilalţi au scos săbiile. Dar când au văzut că nu era vreun hoţ, ci doar Nicolai, cel mai blând călugăr, au înlemnit, neştiind ce să facă.

Au strigat la el să se oprească, şi-au învârtit săbiile prin aer, dar el nu i-a luat în seamă; nu putea. Un soldat a înaintat şi a ridicat sabia, dar pe urmă a lăsat-o iar jos. Atunci, cei doi bărbaţi înarmaţi au aruncat săbiile şi toţi patru l-au apucat pe călugărul uriaş de braţe. S-au încleştat în luptă cu el, în timp ce Ulrich, însângerat, a încercat iar să se târască şi să scape. Toţi călugării strigau la Nicolai să se oprească.

— Pentru numele lui Dumnezeu, o să-l omori!

Acum venise şi abatele. Stătea în faţa unei ferestre deschise, strigând la soldaţi:

— Opriţi-l! Folosiţi săbiile dacă trebuie! Opriţi-l!

Dar Nicolai tot nu-şi încheiase socotelile. S-a luptat cu gărzile, răcnind ca un nebun. Şi-a eliberat un braţ şi în loc să-l folosească pentru a-i îndepărta, a luat una din lămpile soldaţilor şi a ridicat-o deasupra capului. Ochii îi străluceau ca jăraticul. Ştiam că furia lui era pentru mine, pentru ruşinea mea, ruşinea pe care o tăinuisem atâţia ani. Şi chiar dacă toată lumea – Remus, călugării, abatele – strigau în jurul meu, eu tăceam. Nu i-am cerut lui Nicolai să se oprească.

A azvârlit lampa către Ulrich, care nu mai încerca să scape. Lampa s-a spart de pământ şi, într-o clipă, faţa lui Ulrich a fost stropită cu petrol. Ochii lui m-au privit îngroziţi. Apoi, înainte să poată stinge flacăra, faţa i s-a aprins şi profesorul meu a luat foc. Urla.

V

— Vrea să fie iertat! a spus Remus în numele lui Nicolai care tăcea, când am rămas singuri cu abatele. Era trecut bine de miezul nopţii, iar clericul înnebunit de furie aprinsese o singură lumânare înainte să fugă de la faţa locului. Aşezată pe biroul lui Staudach, flacăra îi dădea abatelui scund o înălţime supranaturală. Capul său proiecta o umbră uriaşă pe tavan şi pe peretele din spatele biroului.

— Iertat?

Remus a încuviinţat din cap.

Staudach a scuturat din cap cu mânie.

— Nu de către mine.

Am auzit călugări cântând în biserică, rugându-se pentru sufletul lui Ulrich şi al lui Nicolai. Nimeni nu a dormit în noaptea aceea. Ne-am uitat cu toţii la Ulrich cum îşi plesnea faţa cu mâinile, încercând să potolească flăcările care îi topeau ochii şi pielea. Nici unul dintre noi nu l-a ajutat. Ne-am uitat doar într-o tăcere uluită până când flăcările s-au stins, iar el zăcea nemişcat pe pământ. Atunci, patru călugări i-au cărat trupul fumegând la fântână şi l-au cufundat până când apa s-a făcut roşie de sânge.

— Dacă moare, o să fii spânzurat, a zis Staudach.

Deşi Nicolai stătea mândru şi sfidător în faţa abatelui, răsuflarea lui era stinsă, uşor tremurătoare de frică.

— Cu siguranţă, părinte, a zis Remus, chiar dacă nu e loc de iertare, poate fi loc de milă.

Remus stătea în faţa noastră la birou, iar ochii umezi îi străluceau în lumina lumânării.

— Milă? Staudach a scuturat din cap, iar gestul a fost amplificat şi repetat de umbrele din spatele lui. Nu pot avea milă faţă de cei care vor să distrugă această mănăstire.

— Nu omorâţi un om bun în numele nostru, a zis Remus cu o voce care-i tremura, ca şi mâinile ridicate a implorare.

— Un om bun zici? Abatele s-a aplecat în faţă şi umbra capului i s-a iţit de două ori mai mare pe perete. Dominikus, un om bun nu-şi bate fratele. Un om bun nu-i dă foc fratelui său.

— A meritat-o cu vârf şi îndesat, a zis Nicolai din umbră, cu o voce joasă, dar sigură.

Staudach şi-a întors privirea spre Nicolai şi l-a cercetat în lumina slabă.

— Ce crimă ar putea merita ceea ce-ai săvârşit tu? a întrebat el tăios.

Nicolai s-a uitat absent la abate, dar nu i-a răspuns.

— Vorbeşte! a ordonat Staudach.

— Am încălcat un legământ.

— Ai un singur jurământ, şi acela e faţă de mine! a răcnit Staudach şi a lovit cu palma în birou. M-am făcut mic, iar abatele s-a uitat la Remus, apoi la Nicolai. Şi-acum, care dintre voi îmi explică această ticăloşie?

— Deja v-aţi pus în gând să mă omorâţi, a răspuns Nicolai. N-am de gând să vorbesc.

Ochii reci s-au îndreptat spre călugărul scund.

— Atunci vorbeşte tu, Dominikus.

— Nu, părinte.

— Şi tu, mi s-a adresat mie în cele din urmă, tu ce cauţi aici? Ce-ai de spus?

Deşi eram mult mai înalt decât abatele, mă simţeam tot copilul plăpând care stătuse în acest birou cu ani în urmă, piticul pe care voise să-l alunge chiar din această cameră.

— Vorbiţi!

Tăceam cu toţii. Lumânarea sfârâia. Auzeam răsuflarea lui Staudach. Apoi s-a uitat la Nicolai.

— Atunci nu-mi dai de ales, a zis el.

Mâinile lui Nicolai tremurau.

— A pus la cale castrarea mea, am zis eu.

I-am simţit ochii alunecându-mi încet pe tot corpul. Pe chip i se citea neîncredere, apoi groază. A înţeles în sfârşit de ce vocea mea se păstrase atât de mult.

— Castrat? a şoptit el.

Prietenii mei aveau privirile aţintite asupra lumânării care ardea pe birou.

— Unde s-a-ntâmplat asta?

N-au răspuns. S-a întors către mine. Gâtul îi era încordat; se chinuia să expire. A rostit printre dinţi:

— Vorbeşte! Unde? Aici, în abaţie?

Voiam aşa de mult să fiu puternic, dar genunchii îmi tremurau, de parcă tot pământul se cutremura sub picioarele mele.

Abatele s-a ridicat şi s-a aplecat peste lumânare.

— Eşti un castrat? Un eunuc?

Am încuviinţat dând din cap. Faţa abatelui se albise ca piatra din biserica lui. Crucea de pe piept îi strălucea în lumina lumânării.

— De când?

— De la inaugurarea bisericii.

— Dar asta a fost acum cinci ani, a zis Staudach, cu o voce din ce în ce mai îngrozită.

Am încuviinţat iar.

— Doamne, ai milă, a şoptit el. Câteva secunde nu s-a clintit. S-a uitat prin noi. Moarte castratorului, a spus abatele. Excomunicare tuturor celor care ajută. Aşa cere legea. Legea mea. Legea papei. *Legea lui Dumnezeu*. Dându-şi parcă seama că vocea lui se ridica, şi-a dres glasul şi a şoptit iar: un băiat castrat. În abaţia mea! Sângele i-a revenit în obraji. S-a uitat ţintă la Nicolai. Nu l-am vrut niciodată aici. Am încercat să-l alung, dar nu m-ai lăsat. În timp ce nunţiul a dormit aici? Optsprezece abaţi! Te-au auzit cântând! O să creadă că eu am dat poruncă. Că eu am ţinut cuţitul. M-ar putea excomunica. Pe mine!

Abatele a apucat crucea care-i atârna pe piept.

— Nu-i nevoie să se afle, Părinte. Vom pleca, a zis Remus păşind înainte. În noaptea asta.

— Da, a zis Staudach dând din cap şi contemplând o umbră îndepărtată din spatele lui Remus. Da, trebuie să plecaţi. Şi tu, şi Nicolai.

— Şi băiatul.

— Nu! a zis Staudach. A înaintat, vrând parcă să mă apuce. Nicolai m-a înşfăcat de mânecă şi m-a tras înapoi. Nu, el trebuie să stea aici, a continuat abatele, ridicând un deget tremurător spre Nicolai şi spre Remus. Voi, voi amândoi trebuie să plecaţi. Sunteţi exilaţi. Dacă mai puneţi vreodată piciorul pe pământurile abaţiei, o să vă spânzur pentru crimă şi pentru castrare.

— Asta-i o nebunie, a zis Remus.

Abatele a dat din cap, cu degetul îndreptat acum spre pieptul lui Remus.

— Pentru nelegiuirile astea două o să muriţi amândoi, dacă vă întoarceţi vreodată aici sau la orice mănăstire din Confederaţie.

Nicolai a vorbit:

— Nu-l las pe Moses aici.

— Ba da! Abatele s-a întins peste birou.

— Mai bine mor.

Nicolai s-a apropiat încet de birou şi am crezut c-o să-l răstoarne. Staudach s-a dat înapoi şi s-a prăvălit în scaun. A scâncit şi a ridicat o mână ca să-şi apere faţa. Nicolai a apucat marginea biroului.

— Nu, am zis eu. S-au întors toţi miraţi. Nu, Nicolai. Trebuie să pleci.

Nicolai a scuturat din cap.

— Nu, Moses. Nu plec. Nu fără tine.

— Ţi-am poruncit! a strigat abatele.

Cu lumânarea în spatele lui, nu-i puteam desluşi chipul lui Nicolai şi nici pe al lui Remus, care stătea lângă el, deşi între ei vedeam clar încruntarea abatelui. Ani la rând, aşa aveam să mi-i amintesc: umbrele lor stând vitejeşte între mine şi abate, vrând mai degrabă să moară decât să mă abandoneze.

— Nicolai, am zis eu.

S-a întors şi m-a prins de umeri.

— Nu te las aici cu el, a zis cu o voce adâncă şi tunătoare, la fel de neînfricată ca şi cântecele lui.

— Trebuie, am şoptit cu o voce de o mie de ori mai slabă decât a lui. N-ai de ales.

— Mai bine mor, a zis Nicolai.

— Atunci o să fiu cu adevărat singur.

Nicolai a scuturat din cap. Era destul de aproape acum ca să-i pot vedea ochii plini de lacrimi.

— Moses, am jurat să te apăr.

— Într-o bună zi o să vin după tine, am zis eu. Promit.

Remus era lângă cotul meu.

— Vom merge la Melk, mi-a şoptit el în ureche, ca să nu audă abatele. În Austria. O să ai întotdeauna prieteni cât suntem în viaţă. O să te aşteptăm. Vino.

Am încuviinţat din cap, muşcându-mi buzele. Remus l-a luat pe Nicolai de braţ, dar bărbatul mai solid s-a smucit. A scuturat din cap, cu privirea îndurerată.

— Nicolai, am zis eu.

Părea gata să se prăbuşească şi dintr-odată ne-am îmbrăţişat. Acum, la opt ani după ce mă scosese din râu, îi ajungeam cu capul deasupra umărului, iar când m-a ţinut strâns, i-am simţit lacrimile calde pe frunte.

— Îmi pare aşa de rău, a zis el.

— O să... o să vin după voi, i-am şoptit.

I-am strâns tunica în pumni. Mă ţinea în braţe şi ştiam că n-o să-mi dea niciodată drumul dacă nu mă desprind eu primul, aşa că l-am împins uşor deoparte. Apoi Remus l-a îndreptat spre uşă şi, fără să se mai uite încă o dată la abate, au plecat. Mai târziu aveam să trec prin chiliile lor şi să înţeleg că nu se mai opriseră pe-acolo să-şi adune lucrurile. Nicolai nu s-a rugat pentru ultima oară în acea biserică. Remus nu şi-a luat nici măcar o carte.

Nici unul dintre ei nu avea să se mai întoarcă vreodată în Sankt Gallen sau în Confederaţia Elveţiană.

Am rămas singur cu abatele Coelestin Gugger von Staudach. Se uita fix la lumânarea de pe birou, a cărei flacără licărea desăvârşită, ca lumea pe care tânjise să o realizeze în această abaţie. După câteva minute, şi-a ridicat privirea spre mine. Din ochii lui pieriseră răceala şi ura.

— Vino-aici, fiule, a zis el şi a dat cu blândeţe din cap, vrând parcă să spună: *Gata, a trecut.*

Am şovăit o clipă. Deşi mi se părea respingător, acum nu mai aveam pe nimeni pe lume. I-am ocolit biroul şi am rămas lângă el, în lumina lumânării. Am plecat capul. Ochii lui mi-au cercetat faţa, apoi au coborât de-a lungul corpului meu înalt şi subţire.

— Vrei să mergi cu ei, nu-i aşa?

— Da, am zis.

S-a uitat în adâncul ochilor mei.

— Moses, ştii ce eşti tu?

Nu am răspuns.

M-a privit cu atenţie în scânteierea lumânării, ochii i-au alunecat pe fiecare trăsătură a chipului meu, apoi a dat grav din cap, de parcă era deţinătorul unor veşti groaznice. Vocea lui era iar calmă şi calculată.

— Fiule, eşti un eunuc. Nu eşti bărbat, nici femeie. Eşti o creatură pe care Dumnezeu n-a intenţionat niciodată s-o creeze, aşa că eşti hărăzit să rămâi în afara planului lui Dumnezeu. Legea lui spune că nu te poţi căsători, nici nu poţi deveni preot. Asta nu-i cruzime. Sper că, dacă ai o inimă sinceră, înţelegi de ce trebuie să fie aşa. Moses, corpul tău nu-ţi va permite să fii tată. Eşti slab – ai muşchii unei femei pe scheletul greu al unui bărbat. Nu poţi lucra câmpul. Iar mintea ta este de asemenea slabă. Nu vei avea niciodată gândirea unui bărbat. Prietenii tăi ţi-au spus asta, Moses?

Am scuturat din cap. Deşi nu mai auzisem niciodată acele lucruri, mă temusem întotdeauna de ele.

— Ei vor să te ajute, dar n-au cum. N-au nici măcar acoperiş deasupra capului, a zis abatele şi a fluturat mâna, expeditiv. Nici o abaţie nu-i va adăposti, pentru că sunt sodomiţi. Orice abate le va citi imediat păcatul pe chip, aşa cum am făcut şi eu, şi-i va alunga. Ai putea să mergi după ei, şi atunci aţi suferi împreună de foame. Numai că ei sunt bărbaţi, Moses, tu, nu. Lumea va râde de tine în afara acestor ziduri. Aici am fost amăgiţi de schimbarea lentă a condiţiei tale. Doar acum o văd limpede în înfăţişarea ta. Eşti un accident al naturii, un produs mai degrabă al păcatului decât al graţiei.

Abatele s-a uitat prin mine, căutând în colţurile întunecate ale biroului său o soluţie pentru existenţa mea. A scuturat din cap.

— Ce nenorocire, Moses, a zis el. Ce nenorocire! Lumea asta pur şi simplu n-a fost făcută pentru cei ca tine.

Am simţit o slăbiciune crescândă înăuntrul meu, o vibraţie care ameninţa să mă facă să cad în genunchi. Tot ce a spus era adevărat. Cum puteam să neg asta? Pe chipul îngrijorat al abatelui am văzut pentru prima dată că poate nu era atât de rece şi fără inimă, ci doar un bărbat care lucra din răsputeri să facă ordine într-o lume haotică. O sută de mii de oameni depindeau de călăuzirea lui şi iată-l acum, cu câteva ore înaintea răsăritului, îngrijindu-se de un singur suflet.

Ochii lui m-au cercetat cu atenţie.

— Moses, nu te pot ţine aici împotriva voinţei tale şi n-o voi face. Abaţia nu-i o închisoare. Ceea ce am spus mai devreme – că nu te pot lua şi pe tine cu ei – am spus-o pentru binele lor şi al tău. Dar acum, c-am rămas singuri, tu trebuie să hotărăşti. Du-te, dacă vrei; încă-i poţi găsi. Du-te şi spune-le că trebuie să aibă grijă de tine, că trebuie să te ia cu ei. Nu te vor refuza. Vor găsi un mod să te hrănească, vor găsi o cale să aibă grijă de tine, chiar dacă vor suferi pentru asta.

Abatele a tăcut. M-a privit cu atenţie.

Să merg? Nu voiam nimic altceva. După plecarea prietenilor mei, deja simţeam golul şi singurătatea abaţiei furişându-se în fiecare cameră. Iar afară erau doi prieteni care mă iubeau.

Abatele tăcea în continuare. Răsuflarea i se domolise şi aerul îi străbătea regulat pieptul, înăuntru, afară, înăuntru, afară.

— Îţi voi da voie să rămâi aici, Moses, a zis în cele din urmă. Ţi s-a făcut un mare rău în această abaţie, aşa că trebuie să fac ce pot ca să-l îndrept. Dacă alegi să rămâi, îţi voi asigura ce ţi-am refuzat cu ani în urmă: şansa de-a deveni novice şi poate, într-o zi, călugăr. Îţi vei păstra chilia. Te vom întreţine în continuare. Voi avea grijă să nu faci nimănui rău cu slăbiciunea ta. Nimeni nu trebuie să-ţi cunoască defectul. Eu singur voi şti. Moses, sper că înţelegi că nici eu, nici altcineva nu-ţi poate oferi mai mult.

Mi i-am imaginat pe Nicolai şi pe Remus, nu aşa cum îi cunoscusem – călare pe cei mai frumoşi armăsari, Nicolai cu destule monede de la abaţie în buzunare cât să le poată azvârli şi cerşetorilor de pe drum –, ci aşa cum erau acum: furişându-se prin oraş, pe jos, cu buzunarele goale, Remus fără nici o carte de citit. Cât va rezista încrederea copleşitoare a lui Nicolai? O zi? O săptămână? Nu mersese nici măcar o milă pe jos în toată viaţa. Oare or fi fiind ei cerşetori acum? Cu siguranţă, aveau destule poveri ca să le mai cad şi eu pe cap – care eram, aşa cum a zis abatele – *un accident al naturii*, pe care să-l poarte după ei. Nicolai făcuse deja atâtea pentru mine: din cauza mea fusese izgonit din casa lui.

— Moses, a zis abatele. Trebuie să alegi.

Încuviinţarea mea din cap a fost de-ajuns.

— Bun. Dar trebuie să-mi şi promiţi ceva, Moses.

M-am uitat în ochii lui înguşti şi strălucitori.

— Trebuie să-mi promiţi că nu vei mai cânta niciodată.

VI

Mi-am pecetluit legământul faţă de el. M-a pus să îngenunchez înaintea lui şi a rostit o rugăciune, iar apoi a făcut blând un semn din cap către uşă. Dar pentru mine rugăciunea lui părea o incantaţie, căci tot ce auzeam era schimbat. Scârţâitul uşii, foşnetul paşilor mei care alunecau pe coridorul gol – pentru prima dată în viaţă nu mă linişteau aceste sunete, nici altele. Afară, o ceaţă matinală atârna deasupra ierbii în fuioare neînsufleţite şi estompa pâlpâirile lumânării în ferestrele bisericii. Am căzut în genunchi, mi s-a făcut rău şi am vomat în iarbă până când n-a mai rămas nimic în mine. Am plâns până când mi-au secat şi lacrimile.

Dar chiar şi în timp ce plângeam în pumni şi-mi spuneam că trebuie să fiu recunoscător pentru darul abatelui, urechile mele se încordau să-i audă pe călugării care cântau în zori, zborul unui liliac care urmărea o muscă. M-am împotrivit sunetelor. Am tras de iarba udă şi rece până când am smuls-o cu bulgări de ţărână cu tot. Am râcâit pământul cu unghiile până mi-a dat sângele.

Nu! Sunetele alea nu sunt pentru tine. Lumea nu-i pentru tine. N-o lăsa să te ispitească! Sunetele acestea mă vor face doar să tânjesc după mai mult, să tânjesc după misterele de dincolo de aceste ziduri, după prieteni, după dragoste, după clopotele mamei, după Nicolai şi Remus, şi cel mai rău, mă vor face să-mi doresc să cânt iarşi.

Aşa a început cea mai nefericită perioadă din viaţa mea. Îmi era interzis să părăsesc abaţia – nu mă puteam aventura nici măcar până în Piaţa Abaţiei, unde vreun mirean rătăcit ar fi putut să-mi zărească faţa neterminată, de serafim. În timpul serviciilor divine şi al liturghiei, şedeam în stranele novicilor, iar un stâlp mă despărţea de naosul principal. Nu deschideam niciodată gura să cânt sau să intonez psalmii, nu-mi îngăduiam nici măcar să îngân în gând rugăciunile tăcute, în amintirea a ceea ce fusese vocea mea. O dată sau de două ori mi-am amintit ce-mi spusese prietena mea Amalia: „Te aud. Chiar şi atunci când mai cântă încă douăzeci de voci.“ Visam să o strig pe ea, în toiul cântecelor celorlalţi; eram sigur că Staudach nu avea să mă audă. Dar chiar şi atunci tăceam de ruşine. N-am mai îndrăznit niciodată să mă apropii de poartă.

Staudach îmi oferise ocazia să-mi depun voturile, aşa că am îmbrăcat haina de novice, care semăna cu cea călugărească, doar că-i lipsea rasa cu glugă. (O, ce mult îmi doream o glugă care să-mi ascundă faţa!) Asta ar fi însemnat în mod normal să învăţ în fiecare zi alături de ceilalţi novici, sub tutela maestrului novicilor, fratele Leodegar, dar poate că abatele se temea să nu pângăresc izvorul pur al noviciatului, căci a socotit că ar trebui să fiu un călugăr mirean, neşcolit. Nu aveam nevoie nici de Vergiliu, nici de Sf. Toma de Aquino, ci doar de ascultare şi de supunere.

De mulţi ani, nici un novice nu mai fusese format astfel în abaţie, dar Staudach susţinea că nu puteam ajunge niciodată un călugăr modern, care prin învăţare şi pietate să poată da lumii ceva în schimb. În cel mai bun caz, aveam să fiu ca Sankt Gallen însuşi: singuratic, umil, pustnic.

În toată această perioadă, mă luptam cu sunetele, aşa cum orice călugăr se luptă cu patimile lui. Când auzeam clipocitul încântător al fântânii mănăstirii, îl reduceam la tăcere cu rugăciune. Când carnea sfârâia în sala de mese, posteam. Când strigătele zglobii ale copiilor se înălţau din afara zidurilor mănăstirii şi aş fi putut să mă desfăt în căldura voioşiei lor, mă exilam în vreo pivniţă goală şi recitam rozariul. Dacă urechile începeau să mi se încordeze la farmecele vântului prin ţiglele acoperişului de deasupra camerei mele, îmi înfigeam unghiile în pumni sau îmi smulgeam părul scurt de pe ceafă. Găsisem o cămaşă din păr de capră putrezind într-un dulap, iar firele ei înţepătoare îmi abăteau atenţia în timpul slujbelor de la frumuseţea cântecelor. Trăgeam cu urechea la confesiunile celorlalţi bărbaţi, auzeam despre patimile de neînfrânat care le tulburau măruntaiele, şi când îmi venea şi mie rândul, repetam ceea ce auzisem, sperând ca prin această înşelătorie să fiu cumva absolvit de propriile păcate ale sunetului.

A trecut astfel un an, apoi încă unul. Aşa cum promisese Staudach, situaţia mea a rămas un secret. Vocea mea, când vorbeam, era înaltă şi blândă, dar a altor bărbaţi era piţigăiată şi smiorcăită, aşa că nu eram dat de gol. Înfăţişarea mea, deşi ieşea în evidenţă, nu trezea bănuiala călugărilor care mă cunoşteau de ani de zile.

Un dirijor nou, mediocru, l-a înlocuit pe extrem de talentatul Ulrich. Acest frate Maximilian nu vorbea niciodată cu mine. Nimeni nu îndrăznea să discute deschis despre fostul maestru al corului, dar am auzit şuşoteli.

— Abatele l-a trimis într-un spital din Zürich. O să rămână tot restul vieţii la pat, a zis un călugăr.

— Eu am auzit c-a murit, a şoptit altul.

Dar când călugării vedeau că mă uit la ei, îşi lăsau privirea în pământ cu sfială. La început, nu am înţeles ce însemna această tăcere de mormânt, dar într-o zi, când treceam agale pe coridor, am auzit fără să vreau o conversaţie între trei călugări, care m-a făcut să înţeleg că-mi luaseră secretul ruşinos drept altceva.

— Un băiat să se facă de ruşine în felul acesta… a insistat un călugăr către ceilalţi. Fratele Ulrich s-a lăsat ispitit într-adevăr şi a păcătuit în cel mai grav chip, nu putem tăgădui acest lucru. Dar băiatul ăsta n-a avut niciodată ce să caute în abaţie. E un şarpe la sânul nostru. Bănuiesc că voia... să... fie *mângâiat*.

— Zi de zi, noapte de noapte, i-a dat dreptate alt călugăr. Ulrich îşi petrecea atât de mult timp singur cu băiatul; era pur şi simplu sedus.

Zilele treceau fără să se deosebească între ele. Când am fost în stare să-mi potolesc patima sunetului, nefericirea mi-a mai amorţit; sufeream doar de singurătate. Mă gândeam deseori la Nicolai şi la Remus, dorindu-mi să existe o cale de-a afla cum o mai duceau.

Ceilalţi novici nu erau răi, cum fuseseră băieţii din cor, dar mă dispreţuiau. Mă ignorau cu desăvârşire. Taţii lor plăteau o sumă frumuşică pentru ca ei să poată fi ceea ce eu ajunsesem doar de milă. Mă socoteau prost – o părere pe care n-am încercat deloc s-o contrazic. În schimb, îmi lăsam geamul chiliei deschis, pentru ca porumbeii să se cuibărească în acoperişul meu şi să-mi ţină companie, dar nu veneau niciodată.

Am crescut în continuare, eram cu un cap mai înalt decât ceilalţi călugări. Coastele mi-au tot crescut. În spatele lor, plămânii mi se lărgeau şi mai mult – „Cei Mai Mari Plămâni din Europa“, avea să mi-i laude un cronicar londonez peste mulţi ani. Dar statura mea înaltă, cu pieptul bombat, nu sărea în ochi nimănui din abaţie ca maiestuoasă şi impunătoare, căci mă gârboveam şi eram palid şi bolnăvicios. Aveam cearcăne în jurul ochilor de nesomn, căci îmi era teamă să-i închid. Când o făceam, visam clopotele mamei, cântecul lui Nicolai sau propria voce răsunându-mi până în vârful degetelor, şi era atât de dureros să mă trezesc.

*

O singură întâmplare din acel prim an de după exilarea prietenilor mei trebuie povestită. Era într-o duminică de iarnă. Liturghia se terminase şi, pe laturile opuse ale grilajului care despărţea naosul în două, laicii şi călugării ieşeau puhoi din biserică. Am rămas la locul meu în stranele novicilor, ascuns de ochii credincioşilor după una dintre coloanele albe şi mari.

— Moses!

Vocea cunoscută părea că strigă în capul meu. M-a umplut deodată de căldură, o căldură pe care o simţisem în ultima vreme doar în vise. Înainte să apuc să mă pedepsesc pentru bucuria acestui sunet...

— Moses!

Vocea era reală, căci se întorseseră şi alţi călugări spre grilaj.

M-am uitat în jurul stâlpului. Ea stătea în picioare lângă grilaj, ţinând cu mâinile barele de fier şi lujerii aurii de viţă, de parcă avea de gând să rupă gratiile. Ornamentele nu erau atât de elaborat lucrate aici ca la poartă, aşa că i-am văzut faţa când a trecut de la un spaţiu la altul, repetându-mi numele în mulţimea de călugări care o priveau uluiţi. Le-a ignorat chipurile şocate. Parcă mă căuta într-o pădure de copaci neclintiţi.

— Moses, eşti acolo? a strigat iar, încât s-a făcut auzită de toate urechile din biserică.

În spatele ei am auzit vocea lui Karoline Duft care se apropia, îmbulzindu-se prin mulţime, încercând să salveze numele Duft de la umilinţa perpetuă.

— Te rog, Moses, a strigat Amalia. Eşti acolo?

Nu mă uitase. Am simţit speranţa trezindu-se la viaţă. Am vrut să alerg la grilaj. Am vrut să ating mâna prietenei mele.

Amalia a mers de-a lungul gratiilor, ferindu-se de mătuşa ei. Cerceta fiecare faţă care se uita la ea, încercând să-l găsească printre aceşti bărbaţi cu glugi pe băiatul pe care-l cunoscuse. Am dat să ies de după coloană.

Deodată, a apărut el şi mi-a pus mâna pe umăr. M-am întors spre el. Cu mitra pe cap era la fel de înalt ca şi mine.

— Nu uita ce eşti, Moses, a şoptit el. O s-o faci doar de ruşine, şi pe ea, şi abaţia.

Mi-am plecat capul. El s-a mai uitat o clipă la mine, apoi a dispărut. Când mi-am întors privirea, Karoline Duft o trăsese pe Amalia în mulţime.

Mi-am înteţit strădaniile. Nu mai voiam doar să-mi distrug patima pentru sunetele lumii, ca un copac care moare încet tânjind după apă – acum eram hotărât să lovesc copacul ăsta cu un fulger, să-l fac scrum. Mă rugam la Dumnezeu să împletească orice sunet cu durere, să mă facă să-mi fie silă de orice notă pe care o auzeam. În zilele de sărbătoare, înghiţeam apă de gudron de pin, ca să-mi fie greaţă când cântau cei mai buni cântăreţi. Nu

mâncam. Umblam de colo-colo prin cameră, ca să nu adorm noaptea şi să visez. Apoi, într-o dimineaţă devreme, când nu mi-am putut înfrâna patima şi m-am trezit că amintirea mă ispitea cu simfonii seducătoare de sunete pe jumătate uitate, mi-am sfărâmat oglinda de furie. Am folosit cioburile ca de gheaţă să-mi crestez tăieturi pe braţe. În scurt timp mâinile îmi erau aşa de îmbibate cu sânge, încât nu mai puteam ţine aşchiile, dar, pentru o clipă binecuvântată, am fost aproape mulţumit.

Însă nu-mi învingeam auzul mai mult decât îmi puteam ţine răsuflarea. Inima îmi bătea în continuare ca o tobă, însemnându-mi clipele vieţii. Noaptea mă trezeam şi, pe jumătate conştient, mă eliberam şi îmbrăţişam zăngănitul ferestrei ca vocea unei iubite. Sau, mai rău, mă trezeam direct dintr-un vis cu clopotele mamei sau cu basul răsunător al lui Nicolai şi găseam aşternuturile umede de sudoare, iar ecourile visului încă îmi răsunau în urechi. În acele clipe, închideam ochii şi descuiam fonoteca memoriei, iar imaginaţia gusta plăcerile fiecărui sunet auzit vreodată. Inima îmi plutea. Speranţa că puteam fi fericit în această lume minunată începea să se trezească iar la viaţă.

Şi asta până când deschideam ochii şi mă trezeam iar în chilia mea, în închisoarea mea, în trupul acesta imperfect, şi-mi era iar silă de mine pentru că visasem.

Într-o noapte, m-am hotărât să fac ultimul pas. Am furat o pană de la un călugăr. M-am aşezat pe pat, în camera neluminată decât de razele lunii care cădeau pe podea. Am învârtit pana iar şi iar în mâini şi mi-am imaginat peniţa aurie spărgându-mi timpanele. Am stat multă vreme aşa, în aşteptarea unui motiv de a nu săvârşi ceea ce plănuisem, dar, în loc să se împotrivească, sunetele din amintirea mea păreau să se stingă încet, supunându-se pentru prima dată de când începusem să le stăvilesc. Abaţia şi oraşul s-au cufundat în linişte la primele ore ale dimineţii, şi atunci mi s-a părut că şoapta acelei baghete de lemn care-mi aluneca printre mâini era singurul sunet din lume.

Când auzul încetase să mai depună vreun efort, am dus pana la urechea dreaptă şi m-am pregătit să intru prin înjunghiere în tărâmul liniştii.

De trei ori în viaţă mama m-a strigat cu clopotele ei. În noaptea aceasta a făcut-o pentru prima dată: clopotul abaţiei a bătut ora două. Două dangăte

ascuţite, chiar când eram gata să-mi mutilez cel mai fin simţ. În liniştea mohorâtă a lumii, cele două bătăi mi-au trezit auzul. Preţ de zece-douăzeci de secunde, urechile mi s-au agăţat de sunetele care se estompau încet, până când am auzit ecouri slabe din oraşul îndepărtat.

Surd ca tine, mamă, aşa aş fi fost.

Am auzit şoapta tălpilor ei care dansau pe podeaua de lemn a clopotniţei. I-am auzit trupul răsunând odată cu clopotele ei. Oh, închisoarea ei fusese mai groaznică decât a mea, cu tatăl meu diabolic care o pândea zi şi noapte. Totuşi, ea se desfăta cu fiecare sunet, pe care îl absorbea cu toată fiinţa ei. Iar eu, atât de binecuvântat cu urechi perfecte, eram acum gata să le distrug.

Pana a căzut pe podea şi m-am uitat la ea de parcă era un cuţit plin de sânge. Camera mea strâmtă părea deodată lipsită de aer; nu mai puteam respira. Am deschis uşa, dar coridorul părea şi mai strâmt. Pereţii şi tavanul parcă se strângeau. M-am întors în cameră şi m-am repezit la fereastra îngustă, prin care abia îmi puteam strecura umerii. Aerul nopţii era aşa de blând, cerurile atât de departe, şi am sorbit cu nesaţ din aerul rece, dar tot aveam nevoie să evadez. Aşa că m-am căţărat pe fereastră, m-am ghemuit pe pervaz şi m-am agăţat de cadrul de lemn ca să nu mă prăbuşesc în curtea mănăstirii. Spaţiul infinit de deasupra mă îndepărta de închisoarea mea. Trebuia să fiu liber! M-am desprins şi m-am târât în sus pe ţiglele acoperişului abrupt, până când am ajuns chiar în vârf.

Abaţia albă strălucea în lumina lunii. Străzile oraşului păreau prăpăstii întunecate între şirurile de acoperişuri cenuşii. Am ascultat lumea.

Undeva, un oblon slăbit din balamale s-a deschis şi s-a trântit de zidul casei. Un câine a lătrat. Un şobolan a fugit pe stradă şi s-a oprit să roadă nişte resturi stricate. Apa se strecura printre pietrele pavajului şi se prelingea în canal. Paşi scârţâiau în interiorul unei case. Vântul slab şerpuia vâjâind printre alei. Undeva s-a deschis o uşă, scrâşnind din ţâţâni. Şobolani, pisici şi câini stăpâneau noaptea caldă, scormoneau printre resturi, se încăierau. Auzeam oraşul dormind. Auzeam răsuflarea greoaie a bărbaţilor graşi şi suspinele femeilor. Auzeam sforăieli. Auzeam oameni bolborosind dorinţe prin somn.

Lumea era din nou imensă, iar eu aveam urechi pentru fiecare sunet al ei.

VII

Aş fi putut fi un mare spărgător dacă Dumnezeu m-ar fi înzestrat cu dragoste de bani, şi nu cu dragoste de sunete.

În fiecare noapte, evadam din închisoarea mea – şi am descoperit repede că nu eram primul care făcea asta. Se poate vedea în oricare dintre aşa-numitele mari mănăstiri din Europa. Undeva, pământul e uşor scobit sub o poartă, în altă parte, o încuietoare strâmbă la o fereastră joasă. În plus, în pivniţe se află tuneluri secrete şi uşi ascunse, despre care se presupune că sunt cunoscute doar de abate, dar sunt găsite de orice călugăr mânat de desfrânare sau de curiozitate – şi eram mânaţi toţi, în afară de cei cu suflete mărunte.

Când era vreme urâtă, mă aventuram pe una dintre cărările frecventate de alţi călugări. Preferatul mea era un tunel din fundaţia medievală a grajdurilor, săpat de secole de grăjdari, prea leneşi ca să ocolească pe la poartă. Dar când pământul nu era ud de ploi şi de zăpezi şi nu bătea vântul sălbatic, mă căţăram pe acoperiş. La început, făceam paşi mici, îngroziţi, pe ţiglele rotunjite din vârf; mai târziu, săream. La capătul aripii clădirii, mă furişam de pe acoperiş şi-mi dădeam drumul pe vârful turnului medieval, care era tot ce mai rămăsese din vechea şi imperfecta abaţie. Acolo treceam pe sub ferestrele apartamentelor abatelui, în care licărea o lampă de la apus până-n zori. Slavă cerului că abatele nu venea niciodată la fereastră ca să cumpănească lumea imperfectă.

Fugeam pe lângă zidul care separa abaţia de oraşul protestant. Casele era construite chiar lângă zid, aşa că-mi dădeam drumul pe acoperişurile lor neregulate şi săream pe pământ.

Apoi eram liber.

Liber cu condiţia să mă ascund, desigur, dar în orice umbră doream. Am furat o rasă călugărească şi ţineam tot timpul gluga trasă peste frunte, ca să nu-mi vadă nimeni faţa palidă strălucind în întuneric. Îmi orientam auzul după paşii care se apropiau, răsucirea unei chei, un oftat al cuiva fără somn prin vreo fereastră deschisă. Bătaia clopotelor bisericii era busola mea şi în fiecare oră le cercetam cu băgare de seamă volumul şi tonul pentru a-mi regăsi poziţia. Fără ele, m-aş fi rătăcit pe străzile întortocheate, în lipsa sunetelor din timpul zilei, precum acelea care ne ghidau pe mine şi pe Remus spre Haus Duft.

Peisajele de sunet, ca şi picturile, sunt alcătuite din straturi. Vântul formează temelia, care, din punct de vedere tehnic, nu este un sunet, dar creează sunete când cântă prin oraş: zăngăne un oblon slăbit, zumzăie în gaura unei chei, face să ţiuie blazonul de tinichea cu un cuţit pe el, care atârnă deasupra măcelăriei. Odată cu vântul, sosesc celelalte sunete ale vremii: ploaia lipăie pe pietrele pavajului, picură din streşini, se scurge în canale. Lapoviţa şuieră. Zăpada potoleşte alte sunete cu pătura ei. Pământul se deplasează. Casele scârţâie.

Deasupra acestora, stau sunetele care se hrănesc din liniştea morţii şi a descompunerii: fălcile şobolanilor, ale câinilor şi ale viermilor; şuvoaiele gâlgâitoare de zoaie şi de urină care se scurg în canale; mormanele de resturi putrezite de mâncare, care scot pocnete uşoare pentru ascultătorul răbdător; grămezile de bălegar cald care intră în putrefacţie sfârâind; foşnetul frunzelor căzătoare; ţărâna care se aşterne pe un mormânt proaspăt. La asfinţit, fiare înaripate se ospătează din morţi şi din muribunzi: fâlfâitul liliacului, bătaia uşoară din aripi a porumbeilor la aterizare, tenorul ţânţarului, bâzâitul extaziat al muştei grase când ţopăie de la rahat la urină. Nici un sunet nu era urât. Îmi lipeam urechea de morminte. Mă ghemuiam pe mormane de bălegar. Urmăream şuvoaiele de urină de-a lungul şanţurilor.

— Într-o operă, Moses, sunt două feluri de cântece, mă învăţase Nicolai într-o noapte cu ani în urmă, umblând de colo-colo în chilia lui, cu un pahar de vin în mână şi vărsând stropi rubinii pe covorul catifelat, nepreţuit. Fii atent, Moses, o să ai nevoie de asta în viitor. *Recitativele*, primul fel, duc povestea mai departe. Uneori, în recitative, muzica începe şi curge ca vorbirea. Auzim lucruri de care un compozitor crede că avem nevoie. A ridicat un deget în aer. La recitative, eu uneori adorm. Dar nu-i nimic. Nu-i ceva de care să-ţi fie ruşine. Pentru că nimeni nu merge la operă să asculte cântecele astea, prietene. Lumea merge la operă pentru arii. Ariile îmi cască larg ochii. Pasiune pură, muzică pură – nimic altceva.

Înregistram această lecţie undeva, fără să cred niciodată că voi avea nevoie de ea, cu atât mai puţin în afara unui teatru. Dar în ieşirile mele nocturne, mi-am dat seama curând că puteam împărţi sunetele umane din timpul nopţii în cele două categorii ale lui Nicolai privind opera. Pe scena vieţii, auzi din stradă recitative într-o noapte caldă, iar iarna e suficient să te caţeri printr-o fereastră sau să spargi o încuietoare şi să intri pe uşa din faţă. Acestea, ca şi rudele lor din lumea operei, sunt sunetele care pun viaţa în

mişcare: sforăitul, răsuflarea apăsată, scrâşnetul, geamătul neîntrerupt, bolborositul din vis şuvoiul deasupra unei oale de noapte, trompeta unui nas înfundat, tăiatul lemnelor şi aţâţarea focului iarna, frământarea aluatului înainte de a se crăpa de ziuă. Recitativele nopţilor noastre sunt întoarcerea paginii de către o mână fără somn, călcătura paşilor în stare de veghe. Acestea sunt dezgustătoare. Sunt plictisitoare. Sunt repetitive, ignorate, neauzite. Sunt necesare.

Multe săptămâni la rând am auzit aceste sunete. Şedeam pe scări neumblate, mâncam resturi de mâncare în bucătării goale, în timp ce locatarii dormeau la etaj. Mă furişam în camerele copiilor, mă aplecam deasupra pătuţurilor şi mă lăsam în voia respiraţiei lor calme şi uşoare. Cu cât ascultam mai mult aceste sunete, cu atât deveneam mai mic; lumea se lărgea – şi ce uşurare era acest lucru pentru mine. Am devenit o fantomă. Nu mă interesau mâinile, feţele şi pielea dezgolită. Voiam doar sunet. Mă strecuram pe ferestre sau mă furişam pe coridoare şi mă simţeam la fel de nevinovat ca îngerii care ne vizitează în vise.

Au trecut câteva săptămâni până să recunosc un alt nivel: aria nopţii. Ca să o auzi trebuie să fii norocos, dacă nu cumva foarte îndrăzneţ. Căci lumea ascunde aceste sunete la fel cum îşi ascunde cele mai intime părţi ale trupului. Ca să auzi o arie într-o noapte fierbinte, caţără-te pe o fereastră deschisă. Sau, când e mai frig, găseşte o uşă neîncuiată – sau învaţă să spargi broasca după sunetele pe care le face când o împungi cu ace. Nu te opri în antreu, ci urcă scările, târăşte-te pe podea până când îţi poţi lipi urechea de o uşă. Sau şi mai bine, dacă mai găseşti locatari care încă se îmbăiază, ascunde-te sub patul lor sau în dulap. Dacă nu, caţără-te pe un acoperiş şi caută cu atenţie printre ţigle, până când găseşti o gaură prin care să poţi capta sunetele de dedesubt. Numai fantomele, îngerii şi hoţii au dreptul la o arie.

Plânsul are o mie de forme: scâncetul necesar al bebeluşului, geamătul suferind, suspinul singuratic. Unii plâng tăcut într-o pernă sau îşi apasă o mână peste gură ca să-şi exprime tristeţea. Unele tristeţi înseamnă puhoaie de lacrimi şi muci. Altele sunt plăsmuiri seci şi aspre care usucă inima. Tristeţea poate suna ca aducerea pe lume a unui copil nedorit. Aceste specii sunt nepărtinitoare; bătrânul stoic şi zbârcit poate să vorbească fără rost şi să-şi lovească fruntea, pe când nepoata lui fragilă poate nici să nu se clintească în amărăciune.

Sunetele urii – nelipsite din orice noapte – sunt, în cea mai spectaculoasă formă a lor, strigătele şi săbiile zăngănitoare pe care scena napolitană le imită aşa de bine. Se socotesc aici şi palma mânioasă, şi pumnul beţivului, acestea fiind mult mai frecvente. Insulta şi reproşul sunt la fel de obişnuite în dormitor ca şi patul. Am auzit oase trosnind, sânge picurând pe podea, haine sfâşiate. Deşi puteam sta ore întregi să ascult suspine – eram întotdeauna uluit de profunzimile tristeţii în această lume – când palmele şi insultele curgeau, îmi muşcam mâinile ca să le suport.

Desigur că opera trăieşte pentru dragoste, pentru ea sunt construite temple în fiecare oraş. În scurtă vreme, am ajuns ca mulţimea de bărbaţi italieni ce renunţă la cină o săptămână întreagă numai ca să-şi poată permite un bilet. Mă chinuiam pentru ce era mai sublim: ariile de dragoste. Mă furişam în dormitoare, mă ascundeam în debarale (şi ieşeam de-acolo tiptil, numai când somnul se instalase de-a binelea). Chicoteala timidă. Şoapta impulsivă. Freamătul unei mâini pe piele. Potrivirea respiraţiilor. Răsuflările încălzite până când păreau să şoptească: *Fierbinte! Fierbinte! Fierbinte!* Sărutul care devenea tot mai pătimaş pe măsură ce trecea de la buze la gât, apoi la sâni.

Ar trebui să mă opresc aici şi să trag cortina. Dragostea este permisă pe scenele Europei numai pentru că sunetele cele mai indecente au fost traduse în italiană. Deşi papa răsplăteşte cu aur cântecul de dragoste sfâşietor al castratului, o femeie care-şi pune mâna între picioare şi geme în prezenţa Sfântului Scaun ajunge la închisoare. Dar trebuie să vă povestesc despre aceste sunete ilegale, căci ascultarea iubirii m-a ajutat în sfârşit să pun cap la cap ceea ce eram – şi ceea ce-mi lipsea. Când sărutările au devenit pipăieli, iar răsuflarea se împletea cu alte ritmuri neîntrerupte (zăngănitul tăbliei patului, foşnetul aşternuturilor, gemetele sincronizate), nu mi-am mai găsit scuze. Urechile mele urmăreau sunetele acelor trupuri ca unul dintre microscoapele lui *Herr* Duft, care se focaliza pe ochiul unui purice. Auzeam trosnetul degetelor încleştate de la picioare, mâini care frământau sâni şi fese cu un plesnet asemănător unei curele de piele întinse. Auzeam atingerea piepturilor, alunecarea pielii uscate şi a sudorii, mângâierea sânilor, frecarea coastelor.

A face dragoste este precum cântatul. La prima respiraţie – prima împingere – corpul este adormit pentru sunet. Suspinele şi gemetele rămân în gâtlej. Dar când tempoul creşte, plăcerea iradiază şi corpul se acordează pentru întâmpinarea ei. În scurt timp, suspinele intră în piept şi, chiar dacă

nu mai sunt atât de intense, sunt mai pline; geamătul se simte până-n vârful degetelor.

N-aveam de unde să ştiu pe vremea aceea că atunci când faci dragoste simţi o atingere magică – aş fi putut înţelege la fel de uşor unduirea aripilor unui uliu într-un zbor planat –, aşa că, la început, credeam că iubiţii căutau tocmai acest cântec. Cei doi se mişcau împreună, gemeau împreună, gâfâiau împreună. Îşi şopteau la ureche *Da, da!* şi se înfiorau din creştet până-n tălpi în cântecul lor la unison. Auzeam cum se odihneau – tăcuţi în afară de respiraţiile şi de inimile lor precipitate –, extazul lor era la fel cu al meu în cântec, un trup unit într-un singur scop, răsunând de frumuseţe.

În sunetele din ariile iubiţilor am înţeles în sfârşit ce-mi spusese Nicolai cu mulţi ani în urmă, când şedeam alături de el pe cal: unirea a două jumătăţi în iubire. Am înţeles asta când am auzit strigătele extaziate ale împreunării din acele case, dar şi pentru că mi-am auzit propriul suflet strigând: *Te rog! Te rog! Şi eu vreau să fiu iubit! Vreau să fiu întreg!* Dar tot astfel mi-am înţeles şi tragedia: că, din cauza nedesăvârşirii mele, dragostea nu era posibilă pentru mine. Deodată, târgul făcut de un *musico* avea sens. Noi renunţaserăm la acest cântec al împreunării pentru un cântec pe care trebuia să-l cântăm singuri.

VIII

În timpul hoinărelilor mele nocturne, treceam deseori pe lângă o casă, tânjeam s-o explorez, dar nu intram niciodată: Haus Duft. Chiar şi de afară auzeam ecourile sunetelor acelei clădiri şi ştiam că m-aş putea pierde pe coridoarele ei labirintice, sau chiar mai rău, că aş fi păcălit să cred că o cameră era goală şi, în schimb, să dau peste afurisita de mătuşă Karoline pândind în spatele unei uşi.

Dar uneori zăboveam în umbră şi observam un timp o fereastră luminată, sperând să zăresc silueta Amaliei. Şi dacă ar fi apărut? Dacă s-ar fi uitat afară în noapte? N-aş fi făcut decât să mă retrag şi mai adânc în întunericul care mă ascundea.

Chiar în apropiere de Haus Duft am descoperit într-o noapte că nu eram singura fantomă a oraşului.

Stăteam în întuneric şi mă uitam la o fereastră luminată, sperând să desluşesc o urmă de păr lung, galben ca paiul, sau o umbră şchiopătând. Am ciulit urechile la goana unui şobolan, la frunzele împrăştiate şi la un pui de găină care scăpase din coteţ şi acum rătăcea bezmetic pe străzi.

Deodată, cu coada ochiului, am văzut o siluetă ţâşnind în pragul unei uşi. Părea imposibil ca această figură să nu fi scos nici un sunet. M-am retras în umbră şi am aşteptat. N-am auzit nimic. Presupunând că fusese doar o închipuire de-a mea, mi-am continuat drumul, gata să mă întorc la abaţie. Chiar înainte să ajung la colţ, m-am uitat înapoi. O siluetă întunecată se mişca fără zgomot printre casele neluminate. Nu scotea nici un sunet pe care să-l aud. Era la fel de înspăimântător pentru mine ca şi cum aş fi văzut un om trecând printr-un zid.

Am fugit.

Am luat-o la goană pe-o străduţă, apoi am cotit iar şi iar, până când am fost sigur că lăsasem în urmă năluca lipsită de sunet. Era toamnă şi obloanele închise ale ferestrelor înăbuşeau răsuflările oraşului adormit. Auzeam doar sunetele descompunerii, amuţite de frig şi de vaietul şi şuieratul vântului. Pe străduţa de unde venisem era luminată o fereastră, care l-ar fi dat de gol pe oricine s-ar fi apropiat de mine. Mi-am spus că nu văzusem decât un vagabond, iar vântul îi înăbuşise sunetele. Eu eram singura fantomă a oraşului.

Atunci am auzit din spatele ferestrei bătaia aspră a lemnului pe piatră. Am încercat să desluşesc zgomot de paşi sau vreo respiraţie. N-am auzit decât bătaia. Se repeta cu regularitate, ca ţăcănitul rotiţelor ceasului din turnul de nord al lui Staudach.

Am văzut silueta unui bărbat. S-a aplecat într-o parte şi a şchiopătat repede în josul străduţei. Purta o robă lungă şi neagră. Gluga îi ascundea faţa. După felul în care lovea pavajul cu băţul, mi-am dat seama că era orb. Atunci s-a oprit. A rămas în dreptul ferestrei luminate. S-a îndreptat de spate şi şi-a mişcat capul înainte şi înapoi, ascultând.

Gestul lui avea ceva familiar; îl cunoşteam pe bărbatul acesta. Era într-adevăr o fantomă.

Am fugit. Am luat-o pe străduţe înguste, fără să ştiu unde duceau. Nu-mi păsa dacă eram văzut sau auzit. De fiecare dată când mă opream, auzeam ţăcănitul în spatele meu; parcă îmi bătea direct în ţeastă. Alergam ca un mânz speriat, mă izbeam de ziduri, mă împiedicam de pavajul neregulat, îmi juleam mâinile de pietrele caldarâmului.

Am nimerit într-o fundătură. Am râcâit cu mâinile zidul înalt ca să găsesc o ieşire, dar n-am găsit nici una, aşa că m-am întors şi am ascultat. *Ţac. Ţac. Ţac.* M-am ghemuit în spatele unor butoaie putregăite şi m-am străduit să-mi înăbuş toate sunetele. Respiraţia mea era cea mai uşoară şoaptă, dar inima încă-mi bubuia ca o tobă. *Ţac. Ţac. Ţac.* Ţăcănitul a trecut pe lângă intrarea pe alee. Fantoma s-a oprit acolo. Vântul s-a adunat la capătul străduţei, gemând în jurul butoaielor.

Bastonul se întorsese şi acum ţăcănea pe alee către mine. Acum era mai puţin grăbit. *Ţac.* A ţăcănit o dată când eu am tras îngrozit aer în piept. *Ţac.* O dată când am expirat.

Ţac.

Când silueta s-a apropiat, am desluşit paşi uşori, la fel de tăcuţi ca şi ai mei când treceam peste acoperişuri sau fugeam din dormitoare. Nu era o fantomă, ci un bărbat ale cărui tălpi chiar atingeau pământul. Asta nu m-a liniştit.

Bastonul şi paşii s-au oprit. Vântul i-a fluturat roba. Respiraţia lui era mai uşoară decât a mea.

M-am ridicat în picioare. M-am împiedicat de butoaie. S-au răsturnat şi au împrăştiat aşchii de lemn putrezit pe alee. El s-a apropiat, agitând bastonul la picioarele mele. M-am lipit cu spatele de zid. Când bastonul lui a lovit după picioarele mele, am ţâşnit pe lângă el, dar auzul lui a fost mai

iute. O mână m-a apucat de mânecă şi m-a smucit cu atâta forţă, încât mi-am pierdut echilibrul. M-a tras spre el. M-am zbătut să scap din strânsoare, dar a dat drumul bastonului – care a căzut cu un pocnet la pământ – şi m-a înşfăcat cu ambele mâini.

— Dă-mi drumul! am strigat eu.

Era bătrân şi schilod, dar, pentru el, nu eram mai puternic decât un copil smiorcăit. Cu o mână şi-a dat jos gluga. Feţele noastre erau la câţiva centimetri depărtare. Chiar şi în lumina slabă, îi puteam distinge trăsăturile schilodite. Nu mai avea deloc păr. Pielea capului era de un roşu marmorat, cu pete de albeaţă, ca zgârciurile cărnii crude de miel. Obrazul stâng îi era întins şi neted, ca o muselină subţire, care s-ar putea sfâşia la împunsătura acului. Obrazul drept îi era plin de băşici şi cicatrice. Orbitele ochilor îi erau goale; pleoapele – nişte bucăţi de piele zbârcită.

— Te-am găsit, a zis Ulrich.

— Cine-i acolo? a strigat cineva de la o fereastră de pe alee.

— Vino cu mine, a şoptit Ulrich. Casa mea e aproape.

M-am zbătut să scap.

— Nu-ţi mai dau iar drumul, a zis el. M-a înşfăcat cu ambele mâini. Nu-mi pasă dacă ne găsesc, deşi vom fi amândoi pedepsiţi.

— Cine-i acolo? Suntem înarmaţi! a strigat vocea.

— Hai! s-a răstit Ulrich.

Mă ţinea de mânecă şi trăgea. Eu eram la fel de nesupus cum fusesem când m-a purtat prin atâtea coridoare în miezul nopţii. Deşi acum eram mai înalt decât el, nu-mi puteam aduna curajul să-l lovesc pe acest bărbat schilod.

A luat-o înapoi pe alee, bocănind. M-a dus cu pricepere pe străzi întortocheate şi am văzut că avea o memorie a formelor mult mai bună decât memoria sunetelor. Am ajuns la o piaţă cu o fântână cu trei jgheaburi şi m-a îmbrâncit în pragul unei case înguste. A descuiat uşa şi m-a împins înăuntru.

Casa avea o singură cameră la parter. Era extraordinar de curată, avea un singur scaun la o măsuţă şi un pat într-un colţ. Nu erau podoabe pe pereţi, nici alte mobile, nici lămpi sau lumânări de vreun fel. Singura lumină venea de la scânteierea cărbunilor într-o sobă. Un şir de trepte abrupte ducea sus în beznă. Patul era făcut cu grijă, iar scaunul aşezat la mijlocul mesei. În

jurul sobei nu se împrăştiase cenuşă, pe jos nu erau firimituri. Pardoseala de piatră strălucea.

A încuiat uşa şi a vârât cheia în buzunar.

— Descuie uşa, am zis eu.

Şi-a ridicat capul, de parcă m-ar fi putut vedea cu ochii lui goi.

— Vocea ta e aproape neschimbată, a zis el. Doar că e mai puternică.

— Descui-o, am spus eu.

— Dacă o descui, o să pleci?

— Dacă vreau.

S-a gândit o clipă, apoi a descuiat uşa. A venit spre mine, a întins mâna până când mi-a găsit pieptul şi mi-a strecurat cheia în buzunar.

— Asta-i cheia ta, a zis el. Asta-i casa ta. Dacă vrei.

— Nu vreau.

N-a zis nimic. Cărbunii trosneau în sobă ca gheaţa.

Am trecut pe lângă el spre uşă. Eram cu spatele unul la celălalt când a vorbit.

— Când mi-am revenit cât să pot merge, abatele Coelestin mi-a dat o pungă cu aur. Mi-a spus că o să mă spânzure pentru castrarea ta dacă mă mai întorc vreodată în oraşul ăsta. Apoi a pus să fiu dus la Zürich. Am fost împins din căruţă şi lăsat pe malul lacului. Nici măcar nu aveam baston. Am ascultat căruţa îndepărtându-se. Unduirile lacului. Caii care treceau. Negustorii de la o piaţă din apropiere. N-am auzit niciodată o lume aşa de goală. Dacă aş fi avut un pistol, mi l-aş fi pus la tâmplă.

I-am auzit stăruinţa din glas, dar totuşi am întins mâna spre clanţă.

Ulrich a continuat:

— O trăsură, am strigat eu. Chemaţi-mi o trăsură!

Vocea rece şi înverşunată a profesorului meu mi-a dat fiori pe şira spinării. A făcut doi paşi spre mine. Mă temeam şi acum de atingerea lui blândă, cu aceeaşi repulsie ca atunci când eram copil.

— Moses, Nicolai ar fi trebuit să-mi ia urechile! Ar fi putut să mi le taie şi i-aş fi mulţumit printre urlete. Dar orbirea e blestemul dracului! Nu fac decât să aud. Aud furnici care mişună pe podea. Aud zgomotul făcut când pun piciorul pe pământ. Îmi aud cicatricele puroind când încerc să dorm. Te aud pe tine, Moses. Şi eu hoinăresc noaptea, căci şi eu trebuie să rămân ascuns. Te-am urmărit. Ţi-am auzit paşii, respiraţia. Respiraţia aia pe care am învăţat-o cum să respire.

M-am întors şi am văzut lacrimi şiroind din găvanele unde îi fuseseră cândva ochii. A întins o mână, ca şi cum ar fi vrut să-mi atingă braţul. M-am ferit.

— Dar ce mai e de auzit? Cândva am auzit frumuseţea acestei lumi, dar zgomotele acestui oraş îngrozitor îmi amintesc în fiecare clipă ce-am pierdut. Moses, atât de mult vreau să te aud cântând iar. Te rog.

S-a oprit. Nu-mi puteam lua ochii de la capul lui ars, care strălucea ca purpura în lumina cărbunilor. Şi-a şters faţa de lacrimi.

— Moses, te rog...

— Nu mai cânt, am zis eu tăios. Abate îmi interzice.

— Abatele e un prost.

— Abatele a fost bun cu mine, am zis eu cu mânie în voce. M-a făcut novice. Într-o bună zi, o să fiu călugăr.

Ulrich a deschis gura să vorbească, dar apoi s-a oprit. Faţa i s-a contractat când s-a gândit la ce spusesem.

— Asta-i... o şansă... pentru tine, a zis el, dar am desluşit în ezitarea lui că ascundea ce voia să spună cu adevărat. Atunci ai de gând să rămâi aici? Pentru totdeauna în oraşul ăsta?

— Unde altundeva să mă duc?

Am văzut mirare pe faţa orbului, dar şi-a înăbuşit-o repede.

— Abatele e foarte generos, a zis el. Trăim într-o lume grea pentru cei ca tine. Abaţia îţi poate oferi un trai îmbelşugat.

— Nu-mi doresc un trai îmbelşugat. Vreau doar să fiu lăsat în pace.

— Bine, a zis el şi a încuviinţat din cap. A întins o mână tremurătoare şi mi-a găsit mâneca, dar a prins-o aşa de uşor, încât mă puteam desprinde. Cu cealaltă mână m-a bătut uşor pe braţ, cum ar face-o un unchi care nu prea e obişnuit cu copiii. Moses, a continuat el, lasă-mă să-ţi ofer singurul lucru pe care nu ţi-l poate da abatele. Atunci vei avea tot ce-ţi doreşti. Vei fi veşnic mulţumit.

— Ce mi-ai putea oferi tu?

— Cântă, a zis el foarte încet.

Mi-am smucit braţul şi m-am dat câţiva paşi înapoi.

— Ascultă-mă, te rog, a zis el încet, chinuindu-se să-şi stăpânească zelul. Şi-a târşâit picioarele spre mine, încercând să-şi recapete echilibrul. Te rog, cântă aici, în casa asta. Vino noaptea, în loc să hoinăreşti pe străzi. N-o să-ţi spun ce să cânţi. N-o să vorbesc. Doar o să stau şi-o s-ascult.

Am deschis uşa.

— Te rog, Moses. Cântă, a şoptit el ca pe o rugăciune.

M-am întors să mă uit la el, cu speranţa că va fi pentru ultima dată. Apoi am zis:

— Cum poţi să-mi ceri asta?

— Moses!

— Mi-ai distrus viaţa!

— Eu... eu... n-am... Nu şi-a putut termina ideea.

— N-o să mai cânt niciodată, am zis eu. Nici pentru tine, nici pentru altcineva.

IX

Eram fantoma tăcută a oraşului, bântuiam străzile şi casele, adunam toate sunetele în afară de ale mele, căci eu nu scoteam nici unul. Eram mai mulţumit decât fusesem vreodată de la izgonirea prietenilor mei. Mă împăcasem cu situaţia mea nenorocită, acceptasem că Dumnezeu nu hărăzise darul bucuriei neîmpliniţilor ca mine. Aveam doar nouăsprezece ani, dar deja renunţasem la lume. Tot acolo aş fi şi astăzi – o fantomă bătrână şi tăcută –, dacă nu m-ar fi readus la viaţă un înger.

Învierea mea a venit prin surprindere. Într-o dimineaţă în zori, mă întorceam furişându-mă pe acoperişul abaţiei înapoi la fereastra mea, atent să nu scot nici un sunet. Am călcat uşor pe pervaz şi m-am ghemuit, gata să mă arunc pe pat. Stătea în bătaia stelelor, blocând lumina în camera mea.

Când mi-am proiectat umbra pe podea, am auzit un oftat. Atât de uşor, încât aproape nimeni nu l-ar fi auzit, dar pentru mine era la fel de grăitor ca un portret. Am recunoscut plămânii care împingeau aerul, gâtul care îi croia calea.

Nu m-am clintit. Nici dacă aş fi văzut un leu în încăpere n-aş fi fost mai înspăimântat.

— Moses, a zis ea. Tu eşti?

N-am răspuns. M-am ghemuit pe pervaz şi am încercat să mă fac una cu noaptea. Ea a traversat camera. Purta o robă neagră cu glugă, exact ca a mea. Dar ea nu avea gluga pe cap. În întuneric, îi vedeam doar contururile feţei, scânteierea părului auriu.

Am coborât pe pat şi am călcat pe podea. Creştetul ei îmi ajungea la bărbie.

— Moses?

I-am ascultat răsuflarea umedă şi caldă.

— Nu vrei să vorbeşti cu mine?

Am auzit-o muşcându-şi buzele.

— Ce proastă sunt, a zis ea. Mi-e aşa ruşine.

A dat să plece. I-am ascultat pantofii pe podea. I-am auzit foşnetul veşmântului în spate.

— Stai, am şoptit la fel de încet ca băiatul plăpând de altădată.

S-a întors. A aşteptat. N-am vorbit. Am încercat să-i aud inima. Bătăile erau prea slabe ca să se audă din partea cealaltă a camerei, dar eram prea

înspăimântat ca să mai fac un pas.

— Stai, am zis iar. Nu pleca.

Am rămas amândoi câteva secunde în întuneric.

— Ai o lumânare? a întrebat ea în cele din urmă. O lampă?

— Nu.

— Cum vezi?

— N-am nevoie să văd.

— Vreau să-ţi văd faţa, a zis ea. Timp de cinci ani nu ţi-am văzut decât ochiul şi câteva degete prin poarta aia îngrozitoare. Te-ai înălţat aşa de mult.

Am închis ochii şi mi-am dorit ca lumea să stea pe loc, dar să-mi lase sunetele ei.

— Tu nu vrei să mă vezi? m-a întrebat ea.

— Te-am văzut, am răspuns eu. De fiecare dată când vorbeam cu tine. Chiar şi anul trecut, în biserică.

Am simţit că o cuprinde o undă de umilinţă. După câteva clipe, a vorbit:

— Dacă erai acolo, de ce nu mi-ai răspuns?

Nu i-am răspuns pentru că nu-i puteam spune adevărul.

— Voiam să te văd, a zis ea. Vreau să te văd şi acum. A trecut atâta timp. Am crezut întotdeauna că eşti prietenul meu. Singurul meu prieten. M-ai uitat?

— Nu, am şoptit eu. Nu te-am uitat deloc.

S-a mişcat uşor pe podea. Mi-am ascuns faţa în glugă, ca să nu mi-o vadă, să nu-mi citească meteahna în contururile ei netede. Se afla la doar câţiva centimetri de mine. Acum îi auzeam inima bubuind. Fiecare bătaie îmi trezea la viaţă câte o parte ofilită din mine. Am observat deodată ce mică era camera mea de la mansardă, cum capul meu aproape că atingea tavanul înclinat. Dacă mi-aş fi întins braţele, aş fi putut atinge amândoi pereţii. Tunica îmi devenise dintr-odată atât de strâmtă, încât nu puteam respira.

— Pot să-ţi văd faţa?

A întins o mână şi mi-a atins gluga. I-am luat mâna într-a mea, ca să nu-mi poată descoperi faţa.

— Te rog, nu, am zis eu.

Când i-am dat drumul, mi-a lăsat gluga, dar mâna i-a rămas aproape de faţa mea.

— N-ar fi trebuit să vin.

Răsuflarea i se schimbase. Acum era mai caldă, iar gâtul îi era mai încordat. A înghiţit în sec.

— De luni de zile am furat roba asta din fabrica tatălui meu. M-am gândit că o să mă deghizez în ea. M-am gândit că o să merg să-l văd pe Moses. Am găsit asta. Îţi aduci aminte? S-a auzit foşnetul hârtiei desfăcute. Nu vedeam prea bine în întuneric; era un fel de desen. X-ul încă marchează camera ta.

Mi-am adus aminte de cei doi copii naivi care pălăvrăgeau pe culoar. Cât de mult îmi doream să fim iar acolo!

— Moses, a continuat ea, când stau în pat şi încerc să mă gândesc la un lucru fericit din viaţa mea, mă gândesc la tine. O dată pe săptămână, în fiecare joi, Karoline o vizitează pe mătuşa ei în Bruggen. Casa e aşa de goală – pot face măcar o dată ce vreau. Întotdeauna mă gândesc: dar ce vreau să fac? De două ori am venit până la biserică şi apoi m-am întors, cu roba sub braţ. În seara asta nu puteam dormi. M-am căţărat pe grilaj. Nu cred că m-a văzut cineva, dar în orice caz nu-mi pasă. Moses, cum puteam să nu vin?

Am rămas amândoi aşa câteva clipe, ea cu mâna încă ridicată spre faţa mea, de parcă voia să mă binecuvânteze. Apoi, trăgând cu greu aer în piept, ca şi cum nu-şi putea stăpâni pornirea, a întins mâna şi mi-a atins bărbia cu degetul. Mi-a trasat conturul feţei. Mi-a pus palma pe obraz, apoi şi-a trecut degetele peste buzele mele şi mi-am simţit răsuflarea caldă răsfrântă în degetele ei.

— Doamne, a şoptit ea. Ce proastă sunt!

Inimile noastre băteau nebuneşte. I-am auzit gura delicată când a înghiţit iar. M-a atins cu mâna în spatele urechii. Şi-a trecut degetele prin părul meu, apoi mi-a tras faţa spre a ei şi i-am simţit buzele atingându-le pe ale mele. Buzele mele nu i-au răspuns, dar urechile auzeau fiecare notă a sărutului: depărtarea buzelor ei, prinderea uşoară a buzelor mele, eliberarea lor.

S-a dat înapoi ruşinată. Dar când să mai facă un pas – poate chiar să fugă pentru totdeauna – mi-am ridicat braţele. O mână o ţinea de umăr, cealaltă de şold. N-am îmbrăţişat-o, nici măcar n-am tras-o spre mine, doar am ţinut-o, ca şi cum aveam în mâini o comoară fragilă.

A expirat, apoi a tras iar aer în piept şi i-a dat drumul. Fiecare bătaie a inimii, aproape aidoma celei dinainte, era un sunet nou şi frumos pentru

mine, şi m-am trezit apropiindu-mă încet şi încolăcindu-mi braţele în jurul spatelui ei, ca să-i aduc sunetele spre mine.

A oftat, iar zumzetul delicat din plămânii ei mi-a trimis un fior de extaz pe şira spinării. Am tras-o şi mai aproape. Sânii ei moi îmi apăsau pieptul, iar mai jos, coastele ei le atingeau pe ale mele. Când a oftat iar, vibraţia a trecut din corpul ei în al meu şi am simţit-o în plămâni. Şi-a lăsat obrazul pe umărul meu, iar capul ei îmi atingea bărbia. Acum îi simţeam în gât, ca o pradă, fiecare răsuflare dulce.

Nu mai puteam îndura. Am început să cânt o singură notă, încet la început, dar m-am stăpânit cu greu să nu folosesc toată puterea acelor plămâni. Trecuse aşa de mult – mai mult de trei ani de când nu mai cântasem. Furnicătura familiară a notei mi s-a răspândit din gât în piept şi pe obraz, până când răsunam din nou. Cântecul a trecut direct din pieptul meu în al ei. Vocea mea era încă o şoaptă, dar i-am auzit rezonanţa în gâtul ei, în muşchii spatelui său, de parcă ea era un clopot pe care-l bătusem încet cu unul dintre cele mai delicate ciocane.

Am cântat şi mai tare şi am ţinut-o mai strâns. Mi-am pus câte un deget pe fiecare coastă de pe spatele ei şi îmi simţeam vocea trecând prin fiinţa ei.

Atunci am auzit paşi pe coridor. Vocea mi s-a întrerupt, ca şi cum m-ar fi apucat o mână de gât. Cineva mă auzise cântând şi stătea în picioare pe hol, lângă uşa camerei mele.

— Ce s-a-ntâmplat? m-a întrebat ea în şoaptă.

— E cineva acolo, am zis eu.

Cel care se afla acolo a mai făcut doi paşi spre uşa mea şi a aşteptat. Mi-am pus degetul pe buzele ei.

După câteva secunde, paşii s-au retras înapoi pe coridor.

— Hai cu mine.

Am dus-o la fereastră.

— Acolo sus?

— Te ţin de mână.

M-am căţărat afară şi apoi am ajutat-o să se ridice cu picioarele pe pervaz, de unde vedea curtea mănăstirii. Mâna ei s-a încleştat de a mea. Era o noapte fără lună, aşa că faţa mea a rămas adăpostită în umbră. Oraşul era adâncit în beznă dincolo de abaţia albă. Fântâna mănăstirii clipocea. Vântul fremăta ca o mătase subţire peste acoperiş. Un porumbel uguia. O căruţă huruia pe o stradă îndepărtată.

Am ajutat-o să se caţăre în vârf, ne-am ridicat în picioare, mână-n mână, apoi eu am mers cu spatele, şi ea cu faţa, târându-şi piciorul şchiop. Am coborât pe turn, am trecut prin dreptul ferestrelor abatelui şi ne-am furişat pe lângă zid, ca să coborâm în oraş. Haus Duft era singurul loc pe care-l puteam găsi cu siguranţă, căci îl vizitasem aproape în fiecare noapte în ultimul an, chiar dacă nu intrasem înăuntru. Am condus-o pe străzile întunecate, călăuzindu-mă după sunetul tălpilor mele pe pietrele pavajului şi după murmurul vântului. Nu vorbeam nici măcar în şoaptă, cred că nu de teamă să nu fim auziţi, ci pentru că amândoi simţeam că acesta era un vis şi orice zgomot ne-ar trezi ca o tresărire. M-a ţinut uşor de mână până când am ajuns la Haus Duft – o umbră neagră în noapte.

Am rămas în spatele ei, am ţinut-o de braţe şi i-am şoptit la ureche:

— În locul acesta, peste-o săptămână, voi fi aici.

Am împins-o uşor spre poarta grădinii şi apoi i-am dat drumul.

S-a mai întors o dată, dar nu mai eram. Dispărusem ca o fantomă.

X

În noaptea de după vizita Amaliei, am plecat pe furiş la casa lui Ulrich. Am folosit cheia pe care mi-o pusese în buzunar. N-am bătut la uşă. La început, după lipsa cumplită de sunete omeneşti, eram sigur că bătrânul putrezise de viu, dar când am intrat în cameră, cărbunii aprinşi din sobă îl luminau pe fostul dirijor, aşezat la masă. Orbitele goale îi erau îndreptate în jos, spre mâinile încrucişate înaintea lui, iar capul cu răni purulente îi era descoperit.

Nu a reacţionat, dar eram sigur că mă auzise. Era la fel de tăcut ca un cadavru. Adusesem o lumânare şi am aprins-o de la cărbuni. Apoi am urcat scările. Nu şi-a mişcat capul.

Un strat de praf pe a patra treaptă arăta până unde ajungea curăţenia meticuloasă a lui Ulrich. Nimeni nu urcase mai sus de-atât, de un an sau mai bine. La următorul etaj, un coridor lung era ticsit de scaune, covoare rulate, rame de tablouri rupte, vaze sparte şi un morman de argintărie oxidată, iar toate astea blocau cele patru uşi care dădeau în hol. La o privire mai amănunţită, am descoperit că scaunele, covoarele şi ramele mai erau şi pline de pete. Noroi? Sânge? Mi-am acoperit gura cu mâna şi am plecat repede de lângă acea harababură revoltătoare, urcând scările prăfuite până la ultimul etaj, şi am ajuns pe un palier cu o singură uşă. Am deschis-o.

Spaţiul de sub acoperiş era o singură cameră lungă. Tavanul era înclinat, astfel încât am atins grinzile cu capul când m-am îndreptat spre ferestrele largi din capătul îndepărtat. Totul era acoperit de praf.

Lângă uşă era o sobă în care nu ardea focul, iar lângă fereastră se afla un pat vechi plin de hârtii şi de cărţi îngălbenite. În mijlocul camerei se găsea o masă dreptunghiulară, la care ar fi putut lua cina în tihnă zece oaspeţi, dacă nu ar fi fost înnegrită de funingine şi acoperită cu borcane şi cu alte resturi. Studiind-o mai de aproape, am descoperit diferite cuţite şi pensule împrăştiate pe masă şi am văzut că borcanele de sticlă erau umplute cu vopsele – majoritatea lăsate deschise şi uscate, dar unele încă astupate, iar în aceste borcane, vopselele se aşezaseră în straturi, ca diverse tipuri de nisip. Pe pereţi nu aveai cum să arunci un ac din cauza pânzelor neînrămate. Şi mai multe picturi erau stivuite în colţuri, probabil vreo sută în total, unele dintre ele la fel de mari ca portretul lui Staudach atârnat în biblioteca

abaţiei, altele mici, ca icoana minusculă a Mariei, care atârnase întotdeauna deasupra patului lui Nicolai.

Erau portrete. Fiecare dintre ele înfăţişa câte un singur chip şi mi-am dat seama imediat că aceeaşi persoană le pictase pe toate. Liniile erau neglijente, totuşi, când am purtat lumânarea în faţa pânzelor, am simţit imediat o familiaritate faţă de aceste picturi, mai mare chiar decât îmi dăduseră vreodată cele mai reale feţe.

Chipul unei femei se repeta adesea: aici mare, dincolo în miniatură, aici într-o rochie de bal, dincolo, la capătul camerei, lângă pat, arătându-şi goliciunea palidă. În acest ultim tablou şedea pe un scaun, într-o postură ceremonioasă, nepotrivită nudităţii. M-am holbat la corpul ei gol. Femeia aceasta – nu, pictura acestei femei – mi-a tăiat răsuflarea. O auzeam. Oare era vocea ei, respiraţia ei sau alunecarea unei coapse netede peste cealaltă? Am auzit toate sunetele acelea într-o învălmăşeală de zgomote, care au trecut prin mine ca o vijelie.

M-am uitat peste umăr. Era şi ea cu mine în cameră?

Însă eram singur.

În scurt timp, camera mi se părea zgomotoasă. La fiecare privire, orice tablou îmi şoptea. Am dat jos mai multe dintre ele şi le-am întors cu faţa la perete, dar am lăsat trei portrete cu chipul acestei femei încântătoare şi portretul ei nud.

Am aruncat borcanele şi pensulele pe geam. Borcanele explodau împroşcând culorile. În casele de vizavi au apărut lumânări aprinse şi am auzit o femeie ţipând: „Dumnezeule! Fantoma!“ Se trăgeau obloane şi se zăvorau uşi. Pe urmă am aruncat borcanele chiar în obloane şi dâre de verde şi de albastru s-au întins pe casele de vizavi de a lui Ulrich. Un borcan rătăcit cu vopsea roşie a însângerat fântâna. În scurt timp, am curăţat camera de tot ce era înăuntru, în afară de picturi, de masa lungă şi de pat. Am scuturat salteaua până când camera s-a înceţoşat de praf.

Intenţionasem să-l ignor pe Ulrich, dar când am revenit jos, i-am cercetat perfecţiunea anatomică a urechilor, atât de izbitoare în mijlocul dezastrului de pe faţa lui. Deodată şi-a ridicat capul. M-am trezit uitându-mă ţintă la ochii lui goi.

— Era croitor ca şi tatăl lui, a zis Ulrich. Nu le spunea niciodată că le picta feţele. Numai soţia lui ştia. Dar ea a murit.

„Moartă?“ m-am gândit, ştiind instinctiv că Ulrich vorbea despre femeia din picturi. „Cum poate fi moartă?“

— A murit aducând pe lume un copil pe care l-a luat cu ea în mormânt. Mi s-a spus că el n-a plâns la înmormântare. Toată lumea îl credea fără inimă. Ochii goi ai lui Ulrich clipeau în timp ce vorbea. După înmormântare, a venit singur acasă, aici, şi şi-a tăiat o venă. A luat o pensulă şi a pictat-o cu sângele lui. Nu pe o pânză, ci aici, în camera asta. Pe pereţi, pe podea, pe ferestre. Ulrich şi-a întors capul de parcă putea vedea rămăşiţele sângelui. L-au găsit pe podea, acoperit de sânge din cap până-n picioare, ţinând încă pensula în mână. Spuneau că fantoma ei îl pusese s-o facă, furioasă că nu plânsese după ea. Nimeni nu voia să cureţe sângele.

M-am uitat după urme din sângele pictorului pe podea şi pe pereţi, dar fiecare centimetru fusese curăţat lună.

— Lumea crede că fantoma ei încă locuieşte aici, a continuat Ulrich. Când m-am interesat de casă, agentul tatălui lui m-a implorat să n-o cumpăr. A zis c-ar trebui mai degrabă arsă. A fost un adevărat chilipir.

Ochii goi ai lui Ulrich erau îndreptaţi spre faţa mea.

— M-am gândit că n-ar fi nici o problemă. Aveam timp s-o curăţ – tot timpul din lume. Ce nu puteam vedea nu avea cum să mă dezguste. Dar e aşa de mult sânge. Indiferent cât de mult spăl, încă-i simt putreziciunea. Îl simt cum îmi intră prin piele.

A întins mâinile uscate şi crăpate spre lumânarea mea. Erau la fel de albe ca petele de pe faţa lui.

— Ai văzut picturile? m-a întrebat el.

— Da.

— Era frumoasă?

— Da.

Ulrich a dat încet din cap, adâncit în gânduri.

— Ştii de ce-a făcut-o?

— A iubit-o, am zis eu.

Ulrich a chicotit sec, fără să zâmbească.

— Eşti ca abatele, a zis el. Voia ca noi să-l iubim pe Dumnezeu, în schimb, a construit o biserică frumoasă pe care s-o iubim. Te lăsa să cânţi şi nouă ne plăcea cum cântai. Moses, ne place ce vedem, ce auzim, ce atingem. Corpul unei femei frumoase la lumina unei lumânări. Sunetul vocii tale. Dar aceste lucruri nu mai sunt, a continuat el, şi suntem mai goi decât înainte. Dacă asta-i iubire, atunci iubirea e blestemul nostru. Iubirea e ca sângele care s-a picurat din vena pictorului, Moses. Noi, iubiţii, suntem

nişte proşti. Ar trebui mai bine să căutăm lucrul pe care-l iubim şi să-l distrugem, până nu-i prea târziu.

XI

Din debaraua de la al doilea etaj al abaţiei, am furat toate ustensilele de care am avut nevoie ca să şterg praful, să mătur şi să frec camera de la mansardă până când stropii de vopsea, care pătau scândurile pardoselii ca nişte cicatrice ale unei boli incurabile, străluceau precum frunzele de aur ale lui Staudach. Am furat cearşafuri, saltele de puf, perne şi feţe de masă din abaţie. În scurt timp, camera de la mansardă era din nou potrivită pentru îndrăgostiţi.

De două ori l-am găsit noaptea pe Ulrich în genunchi, frecând o pată imaginară pe podeaua imaculată. Am trecut pe lângă el. Nu i-am întrerupt munca.

O săptămână mai târziu, în noaptea întâlnirii noastre, era frig şi înnorat – cea mai urâtă vreme de octombrie. M-am furişat prin tunelul din grajduri de îndată ce oraşul a devenit destul de tăcut cât să pot aluneca nevăzut de la o umbră la alta. M-am strecurat în casa lui Ulrich şi am aprins cărbunii din sobă. M-am întors apoi în noaptea umedă şi, timp de două ore, am dat târcoale Casei Duft, privind cum luminile de la ferestre se stingeau treptat, iar când ceasul abaţiei a bătut miezul nopţii, Haus Duft era o clădire compactă şi neagră.

O dată am urmărit-o pe o spălătoreasă, care s-a furişat pentru propria aventură amoroasă, dar am auzit repede în regularitatea paşilor ei că nu era Amalia mea. La ora unu ploaia s-a înteţit şi chiar dacă mă înghesuiam în umbra care ţinea cât de cât adăpost, hainele îmi miroseau deja ca o turmă de oi din Nebelmatt.

În amintirea mea, ea intră ca dangătul unui clopot; toate tonurile corpului ei umplu noaptea cu o căldură neaşteptată. Dinţii nu-mi mai clănţăne. Degetele picioarelor nu-mi mai degeră. Dar probabil că memoria mă înşală, căci cunosc sunetul mai bine de-atât. Trebuie să fi fost doar un indiciu: târşâirea piciorului ei şchiop, răsucirea cheii în poarta din grădină, poate şoptirea numelui meu în noapte.

N-am alergat la ea, nici n-am strigat-o. Eram îngrozit. Dar de ce? Acesta ar trebui să fie finalul actului al doilea: iubiţii au evadat din închisorile lor, cuibul iubirii îi aşteaptă. Se pot îmbrăţişa până când cerul îşi deschide genele trandafirii ale zorilor! Nu-i vremea să fiu îngrozit!

Să nu credeţi ce aflaţi de la operă. Dragostea nu este pur şi simplu deschiderea uşilor a două suflete şi nici un paliativ pentru o inimă tulburată; este un stimulent. Sub influenţa ei, inima creşte până când fiecare imperfecţiune măruntă străluceşte dureros de clar, iar imperfecţiunea unui castrat nu este deloc neînsemnată. Ştiam destul din hoinărelile mele nocturne ca să înţeleg că intrasem în cea mai mare amăgire. În această lume nefericită, unde suntem cu toţii incompleţi, eu îmi pierdusem darul care ne-ar putea face iar întregi.

Şi deodată iat-o pe jumătatea mea, frumoasă şi şchiopătând în ploaie.

Partea cinstită a sufletului meu – cea pe care o am de când am încercat să mă abţin de la mâncare şi de la lumină – mi-a vorbit atunci, când mă ascundeam de ea în umbră. Mi-a spus să mă întorc în camera mea din abaţie şi să caut acolo alinarea pe care mi-o doream în viaţă. Partea aceasta mi-a recitat iar cuvintele abatelui. *Eşti un accident al naturii, un produs mai degrabă al păcatului decât al graţiei. Nu-i împovăra pe alţii cu tragedia ta*, spunea vocea dinăuntrul meu. *Las-o în ploaie. Nu-ţi împărtăşi nenorocirea – n-o vei primi niciodată înapoi.*

Dar cealaltă parte – cea înflăcărată, care iubea şi tânjea – zicea: *Ea! Ea! Ea!* Uitasem de ploaie, de frig. Cu ea atât de aproape, lumea era aşa de caldă.

Aşa că, precum un hoţ, când ea mi-a strigat numele şi m-a căutat cu privirea, m-am ascuns de auzul ei. Picioarele mele nu au scos nici un sunet când au alunecat pe pietrele umede ale pavajului. Nu am strigat-o. Am scos din haină – unde îl ascunsesem de ploaie, la piept – steagul amăgirii mele.

Era o fâşie de mătase moale şi roşie, furată din magazia privată a abatelui, unde într-o bună zi ar fi urmat să facă parte din cele mai scumpe straie. O ţineam cu amândouă mâinile când m-am furişat în spatele ei – potrivindu-mi paşii mari cu ai ei – până când eram atât de aproape, încât auzeam stropii de ploaie picurându-i pe umăr. Oricine ne-ar fi zărit de la vreo fereastră ar fi bănuit că eram pe cale să o sugrum.

Am ridicat mătasea şi i-am acoperit privirea.

Ea a strigat, desigur. Totuşi, mă temeam că va rupe legătura de la ochi, îmi va vedea faţa şi-mi va citi pe trăsăturile delicate toată ruşinea. Aşa că

am strâns şi mai tare mătasea şi am tras-o spre mine, sperând că atingerea trupului meu – care era umed şi rece, şi mirosea a oaie – o va linişti.

Dar nu s-a liniştit. A ţipat iar.

— Amalia, am zis eu. Sunt Moses. Nu te teme.

Cel puţin, asta a fost o strategie mai bună. N-a ţipat, dar încă trăgea cu mâinile de mătase, căci probabil o dureau ochii de la apăsarea ei.

— Sunt eu, Moses, am zis iar.

N-a mai tras înverşunată de legătura de pe ochi, iar eu am slăbit strânsoarea.

— Moses? a întrebat ea.

— Da, am zis, eu sunt.

— Ce-mi faci?

Am ales să tac. O lumină a pâlpâit în casa cea mai apropiată de noi, locuitorii fiind treziţi de ţipătul Amaliei.

— Moses, te rog, dă-mi drumul.

— N-ai voie să te dezlegi la ochi, am zis eu răspicat.

— De ce?

— N-ai voie să mă vezi.

Lumina s-a făcut mai strălucitoare, iar apoi a rămas o singură lumânare la una din ferestre.

— De ce nu te pot vedea?

— Iute, am zis eu. E cineva acolo.

O fereastră s-a deschis cu un scârţâit. I-am înnodat legătura la spate. Spre uşurarea mea, nu a smuls-o. Am luat-o de mână şi am condus-o pe stradă. Mergea cu cealaltă mână întinsă pentru a înlătura obstacolele. Ne-am îndreptat spre străduţele înguste din cartierul lui Ulrich.

— Moses, a zis ea. E stupid.

Nu era stupid, dar cum o puteam convinge?

Mi-a strâns mâna, aşa cum fetiţa aceea îmi strânsese mâna cu ani în urmă, când mă conducea printr-o lume necunoscută.

— Trebuie să fie un motiv.

De ce avea nevoie de un motiv? Eu aş fi lăsat-o să mă lege la ochi pentru totdeauna fără nici un cuvânt. Nu-i puteam spune: dacă-mi vezi faţa, vei vedea în trăsăturile mele că nu sunt jumătatea ta perfectă, hărăzită astfel de Dumnezeu. Vei vedea că nu sunt întreg şi nu mă vei iubi. Nu-i puteam spune: bărbatul pe care-l vezi acum, în mintea ta, bărbatul acela perfect – el este cel care sunt eu cu adevărat.

Aşa că i-am spus:
— Dacă mă vezi, o să mă fac nevăzut.
Era o minciună.
— Dar asta-i imposibil, a zis ea.
— Amalia, te rog, crede-mă.
Mi-a pus mâna pe umăr şi am simţit în atingerea ei un fel de cercetare, de parcă voia să mă vadă cu mâinile, să mă cunoască după înălţarea şi coborârea umărului meu. M-am întors la atingerea ei.
— O să mergem prin ploaie toată noaptea? m-a întrebat ea.
— Nu, am zis eu. Mergem undeva.
— Atunci o să mă pot dezlega la ochi?
— Nu.
— Când mă pot dezlega?
Mâna ei îmi pipăia umărul.
— Nu te poţi dezlega.
— Niciodată?
— Nu când eşti cu mine.
— Altfel o să dispari?
Degetele ei mi-au cercetat muşchii gâtului.
— Da.
— Dar eu credeam că *tu* eşti Orfeu.
— Ce?
— Ai înţeles greşit povestea, Moses.
— Ce poveste?
— Orfeu şi Euridice.
— Cine-s ăştia?
— Nu vă-nvaţă chiar nimic în abaţia aia? Orfeu era fiul unui rege şi al muzei Calliope, a murmurat ea, de parcă citea dintr-o carte.
Mâna ei mi-a mângâiat şira spinării.
— Un bărbat fără seamăn: frumos şi puternic. Ba mai mult, a fost cel mai mare muzician care a trăit vreodată. Euridice era soţia lui, a zis ea. S-a oprit. M-a întors cu faţa spre ea ca să-mi poată atinge gâtul cu ambele mâini. Euridice moare, însă Orfeu îmblânzeşte Furiile din Infern cu cântecul lui şi o primeşte înapoi, dar cu o condiţie: nu se poate uita la ea până când nu ies din Infern. Dacă o priveşte, ea moare din nou, iar el o pierde pentru totdeauna. Aşa este?

— Da, am zis eu şi în cap îmi răsunau cuvintele *un bărbat fără seamăn*. Amăgirea mea era completă.

— Atunci *tu* trebuie să fii legat la ochi, Orfeu.

— Nu vrei să mă uit la tine? am întrebat eu, presimţind o cădere la învoială.

— Sigur că vreau. Vreau să te uiţi la mine, a zis ea. Şi-a dat capul pe spate, iar pe buze îi flutura o urmă de zâmbet. Bine, a continuat ea, ţinându-mi strâns capul cu ambele mâini. O să stau legată la ochi. Dar trebuie să mă laşi să te ating. Nu te mai zbate.

Mâinile ei au început să-mi exploreze locurile unde mi se ascundea ruşinea: rotunjimea uşoară a obrajilor, nasul delicat, fruntea îngustă, pielea fină şi fără păr ca a unui bebeluş. Mâinile ei au pipăit toate acestea o dată, apoi încă o dată, iar ploaia ne uda şi ne răcea faţa şi mâinile. Mâna ei stângă mi-a atins gâtul – unde ar fi trebuit să fie mărul lui Adam – şi a poposit acolo.

— De ce ţi-e frică? m-a întrebat ea.

— Frică?

— Îţi bate inima de parcă ţi-ar fi frică de mine.

Mi-am ascultat inima şi am încercat să-i domolesc bătăile. Dar acum nu voia să mă asculte. I-am dat la o parte cu blândeţe mâinile cercetătoare şi am împins-o mai departe în noapte.

În scurt timp am auzit fântâna cu trei jgheaburi şi am fost uşurat că mergeam în direcţia bună. Când am oprit-o în dreptul uşii lui Ulrich, şi-a întors capul de parcă încerca să vadă prin legătură. Am descuiat uşa şi am condus-o pe Amalia în camera lui Ulrich. Acesta şedea la masă, cu capul plecat ca de obicei, dar când am intrat noi, şi l-a ridicat mirat. Mă temeam că ea l-ar putea auzi, dar el era la fel de tăcut ca rotocoalele de fum de lângă uşa sobei.

— Vino cu mine, am zis eu, iar ochii goi ai lui Ulrich ne-au urmărit prin cameră.

Când am urcat la mansardă, pe întuneric, eram la fel de orb ca şi ea. Cu dreapta o ţineam de mână, iar cu stânga o sprijineam de la spate, ca să nu cadă. Scările abrupte erau anevoioase pentru piciorul ei şchiop, cu genunchiul care nu se îndoia.

Pe palier, am bâjbâit după uşă – am găsit-o la a treia lovitură cu mâna – şi am deschis-o. Aerul cald ne-a uscat feţele îngheţate. Scânteierea din sobă

îmi ajungea ca să văd conturul negru al mesei mari, albul patului şi dreptunghiurile întunecate ale portretelor femeii de pe perete.

— Moses?

Cu mâna pe spatele ei, am împins-o pe Amalia în cameră şi am închis uşa după noi.

La început, în spatele acelei uşi e doar linişte. Stăm cu faţa la sobă, din mânecile mele ude leoarcă picură apa şi se fac bălţi pe podea. Mă întorc şi mă uit la ea; legătura roşie de mătase, devenită purpurie de la ploaie, îi atârnă la spate şi i se împleteşte cu părul. Pare vrăjită de căldură, ca şi cum cărbunii aprinşi o atrag spre ea.

Oare îi croncăne în minte profeţiile de ocară ale mătuşii ei Karoline? *Cine-i bărbatul ăsta?* trebuie că se întreabă ea. *Cine se-ascunde dincolo de legătura asta la ochi? Ăsta-i răspunsul la singurătatea mea? Ce s-a-ntâmplat cu fata care şedea răbdătoare atâtea ore la căpătâiul mamei sale? Oare încerc s-o readuc la viaţă pe fata aceea în noaptea asta? Sau sunt pe cale s-o pierd?*

Iar în capul meu: *Corpul meu înseamnă suferinţă. Nu poate iubi şi nu poate fi iubit. Cum îndrăznesc s-o mint? Cum îndrăznesc s-o aduc în casa asta groaznică? Ar trebui să-i iau legătura aia de la ochi – înainte să se îndrăgostească de-a binelea.* Aproape că fac asta.

Aud scârţâitul podelei când ea se mută de pe-un picior pe celălalt, ploaia care cade neîncetat pe acoperişul de deasupra capetelor noastre. Într-un colţ, apa se scurge printr-o gaură din acoperiş şi picură într-o baltă pe podea. Iar eu nu-i scot legătura de la ochi.

Ceea ce mă opreşte să mă descopăr în faţa ei – mă salvează de mila ei – e un strop de apă de ploaie. I se prelinge pe şuviţele ude de lângă ureche şi-i alunecă pe obraz, de-a lungul bărbiei. Probabil că o gâdilă, căci îşi ridică un deget şi-l aud cum şterge pielea udă şi fină, iar picătura îi tremură acum pe încheietură. Apoi, ca un sunet din rai, ea sărută acel strop de ploaie.

Şi-a dus degetul la buze. Mă apropii. Respiraţia ei, uşor gâfâită încă de la urcatul scărilor, mă doare, e atât de minunată. Întind mâna şi-i mângâi bărbia, de unde, cu câteva clipe înainte, degetul ei salvase acel strop de ploaie, şi-i aud pielea ca o adiere caldă care trece prin iarbă. Îmi dau seama că e şi sunetul pielii mele care se atinge de a ei.

Respiraţia îi devine oftat.

Degetele ei reci îmi găsesc pielea umedă de pe ceafă. Mă înfior când mi se strecoară prin păr. Mă trage aşa de tare încât mă doare, iar gura i se încordează de parcă şi ea simte durerea. Dar apoi buzele i se destind şi ea îmi trage faţa spre a ei. E un sărut nebun, neştiutor, care ne amestecă sunetele. Îi simt vibraţia geamătului cu vârful limbii.

Îşi încleştează degetele pe gluga mea, gata parcă s-o smulgă. O ridic deasupra capului şi o las să cadă. Apoi îmi trage tunica. În timp ce o ajut să-şi ridice rochia, îmi sprijin capul pe pieptul ei. *Bum-bum, bum-bum.* Îi tremură mâinile când îşi desface corsetul şi scapă de ultimele bucăţi de material alb. Nu mai poartă decât legătura roşie de la ochi. Pielea albă şi udă îi tremură, dar o privesc o clipă, înainte s-o îmbrăţişez.

Îmi apăs capul pe pieptul ei ca să mă apropii cât mai mult de inima aceea şi-i aud respiraţia în plămâni. Geme ca o boare de vânt printr-o grotă uriaşă şi udă, iar la fiecare răsuflare se apropie şi mai mult de un suspin.

Prima atingere rece a frumoaselor aşternuturi de la abaţie ne face să ne ţinem respiraţia, dar apoi e atât de caldă, iar noi plutim în ele, bâjbâind unul după celălalt. Îmi cercetează cu aviditate pieptul, de parcă n-a ştiut niciodată cât de mare e un corp. Ajunge la ultima bucată de material pe care o port – o pânză înfăşurată strâns în jurul mijlocului, ca un bandaj –, dar îi înlătur mâna, căci acolo n-o las să mă atingă.

Gâfâie când mâna mea rătăceşte mai jos de buric. Oftează când o sărut pe umăr. Sunetele pe care le scoate parcă ies din capul meu. Gâfâie din nou. Mâinile mele îi ating sânii, îi simt arcuirea lină a pântecelui. Îi strâng oasele ieşite în relief ale coapsei. Răsuflarea ei e ca un suspin când degetul meu urmăreşte cicatricea de la mijlocul gambei şi urcă peste genunchi până la pielea moale din interiorul coapsei. Mâinile ei le conduc pe ale mele, dar nu am nevoie de călăuzire, căci respiraţia, gâfâielile şi gemetele ei îmi sunt călăuză. Ea mă desfată cu sunetele ei, iar eu o desfăt cu atingerile mele. Iar când începe să se înfioare sub mâinile mele, eu îmi lipesc urechea de geamătul ei fierbinte, ca să nu-mi scape nici un strop din sunetul ei.

XII

Eram viu câte o noapte în fiecare săptămână.

Mă rugam ca mătuşa bolnavă a lui Karoline să nu moară şi, pentru cel puţin un an preafericit, rugăciunile mi-au fost ascultate. În fiecare joi, odată cu lăsarea întunericului, Amalia şi cu mine evadam din închisorile noastre. Eram acolo ca să o iau de mână şi să o conduc în camera noastră, după ce o legam iar la ochi. Ulrich se afla întotdeauna la masa lui, cu capul plecat, ca şi cum dormea. Ştiam că nu dormea şi că auzea fiecare zgomot. Dar am uitat repede de el şi pentru mine nu mai însemna decât o statuie în casa aceea.

În nopţile de joi în care Karoline trebuia să renunţe la călătoria săptămânală din cauza zăpezii sau a altor piedici, Amalia îmi lăsa un bilet pe pervaz. Îmi dăduse o cheie cu care mă strecuram în grădina Casei Duft, iar apoi urcam la fereastra ei. Întindeam cu groază mâna spre pervazul rece de piatră; mă durea sufletul dacă găseam acolo o bucată de hârtie. După aceea hoinăream singur pe străzi, vânând sunete care să-mi aducă aminte de ea.

În camera de la mansardă, stăteam întins lângă ea pe pat, iar ea mă ţinea de ureche sau de păr, îşi punea o mână pe obrazul sau pe pieptul meu, ca şi cum altfel aş fi început să plutesc. „Cântă, Moses“, mă ruga ea şi, cu toate că-i jurasem lui Ulrich chiar în această casă că n-aveam să mai cânt niciodată, m-am pomenit iar cântând. Orice îmi venea în minte: misele învăţate de la Ulrich şi pe care le cântasem pentru *Frau* Duft, psalmii călugărilor, pastoralele lui Nicolai (Amalia râdea de cum pronunţam franceza la nimereală), cantate de Bach sau improvizaţii pornind de la toate acestea. Uneori cântam doar note care, pentru altcineva în afară de Amalia şi de mine, ar fi părut lipsite de sens.

O priveam cum stătea culcată pe spate, iar la primele mele note, îşi ridica uşor bărbia şi-şi arcuia degetele picioarelor, îşi răsucea vârfurile picioarelor în afară, apoi înăuntru şi iar în afară, ca un violonist ce roteşte cuiele viorii. Nici măcar nu-şi dădea seama că făcea asta până când nu i-am spus, dar o făcea de fiecare dată. Îi plăcea.

Apoi închideam întotdeauna ochii. Eram amândoi orbiţi când îmi apăsam urechea pe fiecare bucăţică a pielii ei, ca să aud sunetele de dincolo. Trupul ei era clopotul meu.

A încercat de câteva ori să-mi scoată pânza ca un bandaj care-mi apăra secretul. Dar am oprit-o. Ea credea că-i protejez castitatea (pentru care nu punea nici o strajă). Cu siguranţă, nu-mi trecea aşa ceva prin cap. Orice abţinere se datora numai castrării mele. Se zvoneşte că unii castraţi încă mai pot face dragoste. Să nu credeţi aşa ceva. Suntem tăiaţi prea devreme.

Amalia a fost prima persoană căreia i-am povestit despre mama.

— Dormeam pe paie, i-am spus într-o noapte, şi m-am aşteptat să văd repulsie pe faţa ei, dar n-a fost aşa. Mâncam cu mâinile. Mă spăla în râu. Purtam zdrenţe care fuseseră înainte hainele de corp ale vreunui fermier. Tot nu s-a ferit de mine. Stătea culcată alături şi îşi plimba uşor un deget pe braţul meu, gâdilându-mă. Amalia, am zis eu, nu te miră toate astea?

— Să mă mire? a întrebat ea. Şi-a pus o ureche pe braţul meu, voind parcă să-mi asculte tremuratul muşchilor. Nu.

Gâtul mi s-a înfierbântat. Aşadar crezuse întotdeauna că eram un ţăran nespălat?

— Ştii, a zis ea sărutându-mi încheietura mâinii şi muşcând-o uşor, la început am crezut că erai la fel ca toţi ceilalţi băieţi care voiau să ajungă călugări. Credeam că ai vreun tată bogat, care-l iubea pe Dumnezeu şi care-şi dorea să fii ca abatele. Ce-mi spui tu acum explică de ce mi-a plăcut de tine. Dacă mi-ai fi zis că eşti un ţăran orfan, poate că n-aş mai fi fost atât de rea. Te-aş fi ajutat mai mult. Dar aşa, am crezut doar că erai prost.

Mi-a muşcat braţul.

Viaţa mea în afara acelei camere a rămas neschimbată. Staudach nu vedea de ce m-aş grăbi să-mi depun voturile, aşa că am rămas un novice neglijat care participa la destule servicii divine cât să nu atragă atenţia. Pentru ca viaţa mea în abaţie să se schimbe, trebuia să acţionez, dar nu-mi doream vreo schimbare. Eram gata să îmbătrânesc în camera aceea.

Însă în privinţa Amaliei, singura fiică a celui mai bogat bărbat care trăia în Sankt Gallen, lumea intenţiona să acţioneze. Peţitorii erau o bătaie nesfârşită de cap. Ea broda motive elegante pe seama defectelor lor care, pentru o vreme, au convins-o până şi pe Karoline că Amalia era în căutarea Bărbatului Perfect.

— Karoline nu face decât să caute şi mai abitir, mi-a zis într-o joi noapte Amalia. Numai câtă hârtie risipeşte ca să le scrie „candidaţilor“ ei! „Încă un an“, zice ea, „cel mult. Dacă nu te poţi decide, atunci trebuie s-o facă tatăl

tău!“ La care tata a pufnit. „Răbdare, Karoline“, a zis el. „Vom găsi perechea potrivită; întotdeauna există perechea potrivită.“

Râdeam împreună de toate astea, ştiind că nu va apărea niciodată.

Şi pe urmă:

— Căsătoreşte-te cu mine, mi-a zis ea într-o noapte.

Deodată, mi s-a tăiat respiraţia. Am încremenit. N-am zis nimic. Mă simţeam de parcă orice sunet ar putea să-mi dezvăluie înşelăciunea şi ruşinea.

— Moses? a întrebat ea.

— Da?

— Te-am cerut în căsătorie.

— Nu pot.

— De ce nu? m-a întrebat ea şi a râs. Pentru că eşti călugăr? Moses, tu nici măcar nu cunoşti Biblia. Îţi petreci fiecare noapte cu o femeie. Îţi...

— Nu-i vorba de asta, Amalia.

— Atunci de ce?

I-am mulţumit lui Dumnezeu atunci pentru că era legată la ochi şi nu mă vedea cum tremur de teama a tot ce eram pe punctul să pierd.

— Nu pot.

— Dar de ce? a întrebat ea, de data asta serioasă.

— Te rog, nu mă-ntreba.

Probabil că mi-a surprins sinceritatea din voce, căci n-a mai stăruit.

— Înţeleg, a zis ea. Bine, nu-i nevoie să mă căsătoresc cu tine. O să fugim. M-am săturat să stau departe de tine. Putem merge la Zürich. Sau la Stuttgart. Orfeu, ai putea cânta.

— Te rog, nu-mi mai spune aşa.

— De ce nu? Pentru mine eşti Orfeu. Orfeul meu.

Am scuturat din cap, deşi ea nu mă putea vedea. Numele acesta era un simbol al felului groaznic în care o înşelasem şi în care mă înşelasem pe mine. Căci ceea ce-şi dorea ea era ceea ce-mi doream şi eu: să fug, să scap de Staudach şi de Ulrich, precum şi de închisorile noastre din timpul zilei. Să fim una ca soţ şi soţie. Mi-o doream la fel de mult ca şi ea, poate chiar mai mult.

— Te rog, nu-mi cere să fug, am zis eu. Nu se poate.

— Nu-mi pasă dacă voi fi săracă, a spus ea.

— Nu-mi mai cere niciodată asta, am zis eu cu mai multă convingere decât vorbisem vreodată, înăbuşindu-mi lacrimile.

Câteva minute am rămas amândoi tăcuţi. Apoi mâna ei a început să-mi pipăie pieptul, gâtul, bărbia. Mi-a atins buzele şi apoi şi-a umezit degetul de limba mea.

— Vreau să te văd, Moses, a zis ea. Vreau să te văd cu ochii mei.

— Nu poţi, am zis eu. Atâta timp cât mă iubeşti, n-ai voie.

XIII

În scurt timp, viitorul a început să ne apese ca nişte teancuri de cărţi stivuite pe un clavecin. Când cântam, trebuia să-mi forţez aerul din plămâni ca să-mi simt vocea sunând în genunchi şi în coate. Mâinile şi picioarele îmi erau atât de strâns încleştate, încât n-ar fi răsunat dacă ar fi fost lipite de un clopot. Îmi frecam urechea de pieptul Amaliei ca să-i aud inima.

Numai pe culmile extazului nostru această povară nu părea să ne mai apese, iar nevoia noastră de atingerea şi de sunetul trupului celuilalt devenea o poftă de nestăvilit. Când nu eram împreună, tânjeam după ea, dar mă şi uram şi mă hotăram ca, în săptămâna următoare, să-i desfac legătura de la ochi. Dar din clipa când intram în cameră, mâinile ei îmi apăsau şi-mi pipăiau corpul de parc-ar fi căutat vreo deschizătură în carnea mea. Auzeam armonizarea treptată a fibrelor ei până când trupul acela frumos suna ca un clopot din rai. Numai atunci mă copleşea extazul şi eram sigur că dragostea pe care o simţeam amândoi era adevărată. Orice îndoială dispărea.

Dar în vara anului 1761, la doisprezece ani de la sosirea mea în abaţie, la nouă de la castrarea mea, patru de la exilarea lui Nicolai şi după un an încheiat de când începuseră incursiunile Amaliei în camera mea de la mansardă, ştiam că lucrurile nu mai puteau continua aşa. Eram chinuit.

— Îl cheamă Anton Riecher, a zis ea într-o noapte, în pat. S-a tolănit pe spate, strângându-mi cu stânga încheietura mâinii, iar eu stăteam în capul oaselor, cu spinarea lipită de perete. „Anton *Josef* Riecher“, zice Karoline, de parcă al treilea nume ar schimba situaţia. „Fiul cel mare al *Contelui* Sebastian Riecher“, adaugă ea pentru oricine stă s-o asculte, deşi omul şi-a cumpărat titlul doar de câţiva ani. Ai auzit de el? m-a întrebat, strângându-mi mâna.

Cu excepţia compozitorilor de a căror muzică îmi povestise Ulrich, nu mai auzisem de nici o persoană în viaţă în afara celor care locuiau în Sankt Gallen.

— Nu, am zis eu.

— Tata păstrează legătura cu el de mulţi ani. El e pentru Viena ce e tata pentru Sankt Gallen – împărăteasa poartă hainele lui Sebastian Riecher, iar ţăranii austrieci la fel. Bănuiesc că e chiar mai bogat decât tatăl meu, Contele Riecher vreau să spun. Viena e nemaipomenit de mare. Avea un aer arogant, pentru că ştia mai multe decât mine despre persoane importante

care, până acum, lipsiseră din toate discuţiile noastre nocturne. A fluturat la repezeală o mână prin aer. Mă întreb cum s-o fi purtând fiul unui bărbat aşa bogat, a continuat ea. Ca un prinţ, bănuiesc. În orice caz, vom afla în curând. Bate tot drumul ăsta doar ca să mă cunoască *pe mine*. Ar trebui să ajungă în câteva zile.

Mi l-am imaginat pe Anton Riecher chipeş ca Nicolai, mândru ca Staudach şi bogat ca Willibald Duft. Când am pus cap la cap această caricatură a măreţiei, atenţia mi-a fost îndreptată spre mijlocul bărbatului, care deţinea cel mai mare avantaj asupra mea.

— Tata şi Karoline sunt hotărâţi să mă mărite cu el, a zis Amalia. Tata spune că depinde de mine, bineînţeles, dar c-ar fi cum nu se poate mai bine pentru afacerile lui, iar Karoline spune că este o pereche extraordinară. Ea zice că-s *logodită*, deşi nici nu l-am cunoscut încă. I-au povestit despre... despre piciorul meu, iar el a scris că, în ce-l priveşte, alegerea unei soţii nu ţine de asemenea fleacuri.

Am rămas nemişcat. Parcă aş fi auzit o vijelie apropiindu-se şi nu întrezăream o soluţie mai bună decât să stau culcat la pământ şi să-mi acopăr capul.

— Moses? a zis ea. M-ai auzit?

— Da, am zis eu.

— O să moştenească toată averea Riecher, după ce moare tatăl lui, tot aşa cum eu o să moştenesc toată Duft und Söhne, chiar dacă n-o pot conduce. Înţelegi cum se leagă lucrurile? Am fi cea mai însemnată familie din lumea ţesăturilor – sau, cel puţin, în afara Angliei şi poate a altor câteva locuri. Am merge la Viena, unde trăieşte împărăteasa Maria Tereza. Aş scăpa de oraşul ăsta, de casa aia ca o închisoare. N-aş mai vedea-o niciodată pe afurisita de Karoline. Aş putea face tot ce vreau.

Firişoarele de păr aurii, ca o semilună în jurul buricului, îi stăteau ridicate şi-i pâlpâiau în lumina lumânării, ca şi cum o boare răcoroasă le-ar fi trezit la viaţă.

— Copiii noştri ar trebui să se cheme Riecher, căci nu vor putea fi Duft.

Am încercat să-mi potolesc ritmul respiraţiei.

— Moses, mă asculţi?

S-a ridicat în capul oaselor şi şi-a îndreptat ochii legaţi spre mine.

— Te-ascult.

— Atunci de ce nu zici nimic?

Mi s-a părut atunci că timpul îşi încetinise mersul şi că aveam o veşnicie să-i răspund.

— Moses, ce să fac? m-a întrebat ea.

— Mărită-te cu el, am zis.

Nici un alt cuvânt nu-mi lăsase vreodată un gust atât de amar. Ea n-a zis nimic multă vreme. Ţinea mâna pe mătasea roşie şi părea că voia s-o desfacă. Nu i-am spus să se oprească. Poate că mi-a simţit slăbiciunea, căci şi-a retras mâna.

A început să suspine şi pe mătase au răsărit pete umede, purpurii. I-am ascultat tristeţea: suspinele, icnetele uşoare, umezeala din gură şi din nas. Pentru o clipă, mi-am dorit să-şi smulgă legătura şi să vadă jumătatea de bărbat neputincios care eram. Stăteam acolo şi suspinele ei mă înjunghiau ca sute de pumnale mici.

— Eşti slab, Moses, a zis ea.

S-a întors cu spatele la mine şi îmi doream atât de mult să-mi apăs urechea în făgaşul spinării ei, dar simţeam că nu-mi era îngăduit acest lucru acum. Cu picioarele desculţe, a pipăit podeaua. S-a ridicat, goală, bâjbâind cu mâinile aerul din faţa ei. S-a poticnit şi a doborât unul dintre scaunele de la masa stropită cu vopsea a artistului. A apucat marginea mesei şi şi-a croit drum în jurul ei, iar muşchii spatelui şi ai feselor i se contractau în efortul de a-şi ţine echilibrul. Nu trebuia decât să-şi desfacă legătura de la ochi şi totul ar fi fost atât de simplu. Dar n-a vrut să ia decizia în locul meu.

S-a întors cu spatele la mine.

— Mă iubeşti, a zis ea. Iar asta te face şi mai slab. Nu ştiu de ce ţi-e teamă, Moses, dar nimănui n-ar trebui să-i fie atât de teamă de ceva. A încercat iar să găsească un loc unde să calce, dar n-a putut şi aproape a căzut. Ştii de ce simt întotdeauna nevoia să te ating? a întrebat de îndată ce şi-a recăpătat echilibrul. Pentru că, dacă-ţi dau drumul, nu-l văd decât pe băieţelul ăla care nu-mi ajungea nici până la umăr. Poate că-s îndrăgostită de o fantomă.

Am privit-o cum se chinuie şi mi-am dorit mai mult ca niciodată să fiu un bărbat puternic, adevărat. Dar eram paralizat de durere. Şi de teamă. S-a împiedicat, a căzut în genunchi şi s-a târât pe podea până când a ajuns la perete.

— Zi ceva, a urlat ea.

Când s-a ridicat iar, mâinile ei au dat de tabloul cu soţia goală a pictorului. Am observat pentru prima dată ce tare semănau – ar fi putut fi

surori, sau acelaşi înger trimis la doi oameni diferiţi.

— Zi ceva! a urlat din nou.

Îmi pare rău, am rotunjit cu gura cuvintele, dar n-am putut să le rostesc.

— Zi ceva!

Dar porunca s-a topit în suspine. Miezul moale al coapselor ei dezgolite tremura în timp ce plângea şi deodată s-a încordat din creştet până-n călcâie. A smuls tabloul de pe perete şi l-a aruncat spre pat. Rama s-a făcut ţăndări când a lovit podeaua în faţa mea, iar eu am sărit. Amalia s-a sprijinit de perete şi a izbucnit în hohote nestăpânite. S-a lăsat în jos, lipită de perete, până când s-a aşezat pe podea şi şi-a cuprins genunchii cu braţele. Dar tot nu şi-a smuls legătura de la ochi, la fel cum mâinile ei nu-mi desfăcuseră niciodată bandajul din jurul mijlocului.

I-am adus hainele şi am ajutat-o să se îmbrace în linişte. Când am condus-o acasă în dimineaţa aceea, am auzit că înăuntrul ei se rupsese ceva. Aş fi vrut să ne întoarcem în camera noastră de la mansardă şi să-mi apăs urechea pe fiecare palmă a trupului ei, până aş fi reparat-o la loc.

Când ne-am apropiat de Haus Duft, Amalia s-a oprit în faţa porţii. Nu mi-a plăcut această schimbare a obiceiurilor noastre şi am împins-o uşor înăuntru, dar ea s-a împotrivit. Am rămas amândoi nemişcaţi câteva clipe. Un cocoş a cântat într-o curte din apropiere. Mi-am ridicat neliniştit privirea spre casă. Mi s-a părut că am zărit mişcare la o fereastră.

— Ne-ar putea vedea cineva, am şoptit eu. Cerul se luminează.

S-a întors deodată spre mine.

— Gata, a zis ea. N-am să mai fac asta.

Şi-a ridicat mâna şi, cu degetul mare strecurat sub legătură, a tras-o în sus. Toţi muşchii mi s-au încordat. A dat jos legătura. Nu mă puteam mişca. Nu puteam respira.

Ţinea ochii închişi.

A desfăcut legătura şi i-a dat drumul. N-am apucat s-o prind şi aceasta a căzut uşor la pământ.

Dar ea tot nu şi-a deschis ochii.

— Moses, n-am s-o mai port, a zis ea. Niciodată. Săptămâna viitoare am să te văd cu ochii mei. Dacă vii.

Mâna ei m-a pipăit pe braţ, pe umăr şi pe gât până când mi-a găsit obrazul, iar degetul ei mare a poposit pe buza mea de jos. Palma ei a zăbovit acolo.

— Noapte bună, Orfeu, a şoptit ea.

Nu mi-am găsit cuvintele să-i răspund.

S-a întors spre poartă şi mi-am dat seama că avea ochii deschişi, căci păşea cu siguranţă. Nu s-a uitat înapoi şi, chiar dacă atunci aş fi putut s-o chem iar, am lăsat-o să plece.

XIV

Să nu mă credeţi aşa de laş încât să vă închipuiţi c-am ridicat legătura aceea, c-am curăţat-o de praf, cu speranţa c-am s-o fac s-o poarte iar. Am lăsat-o în stradă, s-o calce caii în copite.

În toată săptămâna de servicii divine pe care am suportat-o, ştiam că amăgirea mea ajunsese la capăt. Avea să afle că eram un castrat – chiar dacă n-o simţise până acum pe faţa mea fină, aveam să-i spun eu. Deşi îmi înăbuşeam închipuirile cum că ea avea să râdă cu aceeaşi cruzime ca şi Feder şi ceilalţi băieţi din cor, în sufletul meu ştiam că nu avea să fie duşmănoasă.

S-ar putea să insiste că acest lucru nu schimbă cu nimic lucrurile. Că mă iubeşte la fel de mult ca întotdeauna. Ar putea chiar să creadă asta. Dar eu ştiam că nu era aşa. Orfeu era un bărbat, iar eu, nu. Dacă aş duce-o înapoi în mansardă, ne-am simţi amândoi stingheri. Ne-am uita la petele de vopsea de pe masă, fără să ştim ce să ne spunem. Dacă privirile ni s-ar întâlni, ne-am zâmbi cu sfială. Oare m-ar îmbrăţişa ca o soră?

Mă rodeau părerile de rău în timp ce stăteam în strană, nepăsător la cântecele din jurul meu. Singurele sunete pe care le auzeam erau cele din amintire, pe care le preţuiam cel mai mult şi pe care, în curând nu aveam să mai fiu îndreptăţit să le aud. Totuşi, pe măsură ce săptămâna trecea, am observat o înflăcărare care creştea în mine. În curând, cineva avea să-mi împărtăşească secretul.

Când soarele a apus în sfârşit în ultima zi a aşteptării, am aprins o lumânare şi m-am aşezat în faţa cioburilor rămase din oglinda de pe perete. Mă îmbăiasem şi frecasem fiecare pată de murdărie. De ultima dată când mă privisem în oglindă, îmi dispăruseră cearcănele întunecate din jurul ochilor. Obrajii mi se împliniseră şi căpătaseră o îmbujorare sănătoasă.

Ieşit în oraş, am dat de două ori târcoale Casei Duft, aşteptând ca luminile să se stingă. Am încercat să captez sunetele dinăuntru, dat acestea încă mă amăgeau. Am auzit zăngănit de tacâmuri acolo unde ştiam că sunt dormitoarele, o discuţie înflăcărată dintr-o cameră a cărei fereastră era întunecată.

Ultima lumină s-a stins chiar după ce clopotul abaţiei a bătut miezul nopţii. M-am ascuns afară, lângă poarta grădinii, aşteptând scârţâitul balamalei. Ea n-a venit. La ora unu, am devenit nerăbdător şi m-am hotărât

să văd dacă-mi lăsase vreun bilet. Am scos cheia pe care mi-o dăduse, am deschis poarta şi m-am îndreptat furiş către fereastra dinspre grădină.

Ce dezamăgire am simţit să găsesc o bucată de hârtie pe pervaz! Am luat-o şi am întors-o spre bătaia lunii. Aproape c-a trebuit s-o ating de faţă ca să pot citi:

Dragul meu Moses,

Ce bucuroasă am să fiu de dimineaţă când n-am să mai găsesc bileţelul pe pervaz şi am să ştiu c-ai venit. Vreau aşa de mult să te văd cu ochii mei! Nu-mi pot lua gândul de la asta. Dar în noaptea asta n-a fost să fie. Se petrece ceva. Karoline e o scorpie şireată – a plecat la Bruggen, dar apoi am auzit-o în pivniţă. Nu îndrăznesc să vin. Dar săptămâna viitoare va pleca din nou, iar eu am să fiu departe în noapte, privindu-l pe Orfeu al meu.

A.

Am strâns biletul la piept, ca şi cum vocea ei m-ar fi mângâiat prin cerneală. Încă o săptămână încheiată! Cum o să-mi înăbuş îndoielile atâta vreme?

Atunci am auzit o uşă deschizându-se în grădină.

Venise totuşi! Aproape că am făcut un salt, cât pe ce să fiu văzut, dar n-am vrut s-o sperii, nu în noaptea asta, când erau atâtea în joc.

— Amalia, am şoptit eu.

S-a auzit un gâfâit şi mi-am dat seama într-o clipă că săvârşisem cea mai groaznică greşeală. Răsuflarea aceea greoaie nu era a Amaliei.

— Ai auzit? a zis Karoline Duft. Ţi-am zis c-am văzut pe cineva intrând pe poartă. Am ochi de pisică. O să prindem noi tâlharul ăsta îndată.

N-o mai văzusem de ani de zile, dar am recunoscut imediat silueta care a păşit în grădină, deşi şoldurile îi erau acum aşa de largi, încât ai fi crezut că ascundea sub lenjerie toată comoara fratelui ei. Capul îngust îi zvâcnea dintr-o parte în alta, de parcă voia să se scuture de ceva dinăuntru.

Cu un tropăit de cizme, doi bărbaţi – amândoi soldaţi de-ai abatelui – au intrat în grădină în urma ei. Se mişcau încet.

— E aici, a zis ea. Aici în grădină. Găsiţi-l.

Cei doi s-au uitat fără tragere de inimă printre tufişuri, iar ea şi-a ridicat fusta şi a pornit la vânătoare. Era cea mai zgomotoasă pisică pe care o cunoscuse natura, rupea crengi din arbuşti, gâfâia de efort şi blestema printre dinţi cu aerul care-i mai rămăsese în piept.

Nu m-am clintit din loc. Mă rugam să caute mai întâi în cealaltă direcţie, ca s-o pot tuli prin grădină şi afară pe poartă, dar soldaţii loveau gardul viu de-a lungul grădinii cu bastoanele lor, iar Karoline s-a apropiat de mine. Deodată m-a pironit cu privirea; şoldurile ei au întunecat şi mai tare noaptea.

— Ieşi de-acolo! a ordonat ea. Eşti arestat!

Am ieşit. Am sărit lângă ea aşa de uşor şi de tăcut, încât a scos un ţipăt şi a căzut pe şezutul ei moale. Am ţâşnit spre poartă. Dar acolo aştepta un soldat; am trecut pe lângă el, iar el şi-a ridicat braţul şi m-a prins de gât. Am căzut la pământ. M-am înecat, am rămas fără aer şi am fost sigur că n-o să-mi mai recapăt suflarea. O cizmă pe piept m-a ţintuit la pământ.

Am auzit paşii ei apăsaţi apropiindu-se. Apoi faţa ei albă a răsărit deasupra mea, parţial eclipsată de planeta şoldurilor sale.

— Un călugăr! a urlat ea.

— Nu, doamnă, a zis al doilea soldat, al cărui chip plictisit s-a alăturat celorlalte două care se uitau în jos la mine. Doar un novice.

— Ce mârşăvie! a zis ea şi m-a ameninţat cu degetul, voind parcă să-mi smulgă ticăloşia din sufletul meu pângărit. Dar n-ai să păţezi casa asta! Nu cât sunt eu în viaţă! Ochii ăştia sunt veşnic la pândă. Am văzut eu în ochii ei că era vinovată! Ticăloasa! Afurisita! Şi un călugăr! Stai să afle şi abatele treaba asta!

— O să afle, a zis soldatul care-mi apăsa cizma pe piept. La prima oră a dimineţii.

— De dimineaţă? a zis Karoline. Du-mă la el acum!

— Doamnă, abatele doarme.

La lumina lunii, am văzut-o pe Karoline privindu-l pe soldat cu acelaşi dispreţ cu care mă privise şi pe mine.

— Asta nu-i o blasfemie cu vreo slujnică, a zis ea încet. Băiatul ăsta ameninţă reputaţia unei familii de mare însemnătate pentru abate. Pune în

pericol o logodnă de primă importanţă pentru acest oraş. Să mă duceţi chiar acum la abate!

Soldatul a oftat aşa de încet, încât eram sigur că numai eu îl auzisem. M-a apucat de braţ şi m-a ridicat de parcă eram din paie.

— Dacă ne faci necazuri, îţi rup braţul, a zis el şi mi l-a răsucit o dată ca să-mi dovedească măiestria în asemenea tactici. M-a împins spre poartă.

— Dă-mi asta.

Karoline mi-a smuls scrisoarea pe care o ţineam încă în mână. Nu mă gândisem s-o ascund. A citit-o.

— Nu-nţeleg nimic din trăncăneala asta necuviincioasă, a zis ea, dar cred că-i cel mai potrivit să lăsăm biletul unde l-ai găsit. Nici nu trebuie să ştie c-ai fost aici. O mică dezamăgire n-o să-i strice.

Karoline a călcat apăsat printre tufişurile joase de sub fereastră şi a aşezat biletul la loc pe pervaz. M-am gândit s-o strig pe iubita mea, să urlu că venisem într-adevăr să-mi arăt faţa şi că voi veni iar şi iar, chiar dacă asta ar fi însemnat să mor. M-am întors şi am deschis gura să cânt:

— Ama...

Soldatul mi-a apăsat o mână înmănuşată peste gură.

— Taci. Ai tulburat destul somnul pentru o noapte.

M-a târât în tăcere pe străzi, iar celălalt soldat a luat-o înainte, ca să-l trezească pe abate.

XV

Într-o pivniţă fără geamuri a Abaţiei Sankt Gallen, există o chilie unde un călugăr, sătul de frământările lumii, se poate retrage în singurătate pentru o vreme. Uşa are o uşiţă lângă podea prin care îi poate fi strecurată mâncarea, fără să-i fie tulburată liniştea. Printr-o gaură de la capătul camerei strâmte se scurg în râu nevoile locatarului. Călugărul acesta poate să cânte, să se roage sau să-şi plângă pe îndelete amarul, fără cea mai mică teamă de a fi auzit, căci ziduri de piatră şi mai multe uşi groase de stejar îl despart de dormitoarele de deasupra.

În epoca noastră modernă, cu prea puţin respect pentru mistica stupidă, această chilie este rareori folosită. Pe podeaua rece şi umedă înfloreşte mucegaiul. Bănuiesc c-am fost primul ei locuitor după mai bine de zece ani.

Abatele a fost destul de amabil să-mi facă o vizită după câteva zile. Această vizită n-a necesitat întreruperea meditaţiei sau a sfintelor rugăciuni, căci eu îmi foloseam orele de singurătate în alte feluri. Mă chirceam ca un covrig şi plângeam. Izbucneam în crize de furie şi-mi loveam mâinile de uşă până când mi-am zdrelit palmele. Urlam din rărunchii celor mai mari plămâni ai Europei să mi se dea drumul. Când, după multe ore, mi-a fost adusă prima mea masă – uşoară şi liniştitoare, după nevoile călugăreşti de introspecţie – am trântit-o de pereţi, plin de mânie, iar apoi am dormit un somn istovitor şi agitat, în resturile de mâncare. Am visat-o pe Amalia trăgând înverşunată clopotele mamei.

Când a venit în sfârşit abatele, puterea îmi slăbise mult. Mi-e ruşine să recunosc că am acceptat cupa pe care mi-a ţinut-o la buze şi că nici o apă nu fusese mai dulce. M-a sprijinit de perete, iar un soldat a adus un taburete, ca abatele să poată şedea lângă mine. Mi-a dat să mănânc smochine care aveau un gust de parcă fuseseră înmuiate în sânge. Le-am mâncat lacom.

— Fiule, trebuie să foloseşti timpul acesta pentru meditaţie, a zis el. Îmi pare rău să-ţi spun că trebuie să mai rămâi aici câteva zile.

Trebuie să-mi fi văzut groaza din ochi, căci mi-a adresat un zâmbet părintesc.

— E pentru binele tău. Deşi ai pus în pericol atât reputaţia abaţiei, cât şi a celei mai de vază familii din oraş, să nu crezi că nu-mi pasă de binele tău.

Mi-a mai vârât o smochină în gură, îndesându-mi-o între buze.

— Pentru binele tău mă aflu acum aici. Ştii, Moses, dac-ai fi orice alt novice, tot aş vorbi cu tine acum, dar conversaţia noastră ar fi diferită. Dac-aş vorbi cu un băiat care într-o bună zi ar deveni bărbat, i-aş cere să-şi cerceteze sufletul şi să se întrebe dacă este pregătit pentru jurământul care-l aşteaptă. Dacă e pregătit să se lepede de dragostea lumească pentru una mai presus de ea. Ar putea să-mi spună că nu-i pregătit şi, în cazul acesta, i-aş sugera să caute altă chemare. Dar, Moses, a continuat el blând, pentru tine totul e diferit. Nu există altă chemare. Poţi avea ce ţi-am oferit eu sau poţi avea nefericirea. Pentru tine, dragostea lumească e doar o amăgire. Aşa că nu-ţi pot oferi alegerea care le este oferită novicilor în această abaţie de o mie de ani. Alegerea a fost deja făcută pentru tine.

Mi-a mai dat o smochină, dar de data asta am strâns buzele. Mi-am spus că nu mai accept nici o binefacere de la bărbatul ăsta groaznic, care s-a pus în calea iubirii mele. Cu toate acestea, mi-a ţinut smochina la buze, aşteptând răbdător să deschid gura.

— Am vorbit îndelung cu Karoline Duft. Îndelung. Poţi să afli cu uşurare că nu i-am spus nimic despre – aici a făcut o pauză cuviincioasă, iar eu m-am făcut mic – condiţia ta. Este foarte preocupată de onoarea respectabilei sale familii şi doreşte, ca şi mine, să se păstreze discreţie absolută în această chestiune. Pe deasupra, este îngrijorată de apropierea căsătoriei nepoatei sale, fata pe care se pare că ai înşelat-o. Susţine că fata asta s-a împotrivit în mod misterios dorinţei tatălui ei, ceea ce a fost primul semn care i-a trezit bănuieli lui Karoline. Ea crede că a înţeles în sfârşit de ce nu voia fata să se mărite: pentru că i-a sucit capul un alt *bărbat*.

Mi-a îndepărtat smochina de la buze şi, când am deschis ochii, am simţit iar sângele curgându-mi prin vene. *Ea e a mea*, voiam să-i urlu în faţă, deşi ştiam că aş părea cel mai mare prost. *A mea!*

În cele din urmă, a pus smochina refuzată înapoi în castron. A tras adânc aer în piept şi a vorbit iar, cu o voce uşor enervată.

— Cum ai putut fi atât de crud, Moses? Cu siguranţă, ştiai de căsătoria asta, nu? E o fată bună, din cea mai de seamă familie din ţinuturile abaţiei. Iar el este un nobil de neam mare, într-unul dintre cele mai mari oraşe din Europa. Fiule, vor fi fericiţi împreună.

A oftat, aşteptând răspunsul meu. Tăcea. A scuturat din cap îngrozit.

— Erai gelos? N-o puteai suferi pentru că era bogată şi educată? Sau ai motive secrete pentru ticăloşia ta? La început, când am fost informat că un novice fusese în stare de asemenea necuviinţă, nu m-am gândit nici o clipă

că ai putea fi tu. *Tu,* ultimul dintre toţi. Dar apoi m-am gândit mai bine. La urma urmei, vocile voastre sunt îndrăgite în cele mai depravate oraşe ale Europei. I-ai cântat şi ei? Asta trebuie să fie. Fata aia naivă a fost vrăjită de vocea ta. Îi mulţumesc lui Dumnezeu că ţi-am interzis să mai cânţi în biserica mea.

Abatele s-a ridicat în picioare. S-a îndreptat spre uşă, apoi s-a întors iar către mine. Tivul robei îi foşnea de podea. Fiecare cuvânt pe care-l spunea era adevărat, dar cu toate acestea, furia începuse să clocotească înăuntrul meu. Cum îndrăznea să se arate lipsit de respect faţă de sunetele pe care eu le preţuiam cel mai mult?

— O nenorocire, pentru tine şi pentru oricine amăgeşti, a continuat el. Sper că acum înţelegi. Din fericire, se pare că nu sunt stricăciuni ireparabile. Desigur, doamna Duft e îngrijorată să nu fi stricat fata pentru soţul ei. M-a întrebat dacă există vreun leac pe care să-l poată da medicii abaţiei. Abatele şi-a strâns buzele, ca să-şi înăbuşe râsul. I-am spus că nu e nevoie de aşa ceva, dar tot nu-i împăcată. Asta-i situaţia. Dar nădăjduiesc că soţul nu va fi *dezamăgit*.

M-am înroşit de ruşine şi m-am rugat ca abatele să nu vadă asta în întuneric.

— Cu toate acestea, era şi mai îngrijorată că fata ar refuza legătura de dor – a fluturat mâna în aer, căutând dispreţuitor cuvântul potrivit – din *ataşament* faţă de tine, dar în privinţa asta, mă bucur să spun că am reuşit s-o liniştesc. Chestiunea a fost rezolvată rapid.

M-am ridicat în capul oaselor.

— Vezi, fata nu ştie nimic din ce s-a întâmplat. Aşa că i-am scris o scrisoare lui Herr Willibald Duft, în care l-am înştiinţat de moartea băiatului din cor care, cu ani în urmă, a cântat pentru soţia lui bolnavă. I-am explicat că ai căzut de pe acoperiş şi că nu-mi pot închipui ce căutai tu acolo în toiul nopţii. Sper că îi va împărtăşi această veste tristă şi fiicei lui; Karoline Duft va avea grijă de asta. Şi-a plecat smerit capul. Poate că ceea ce am comunicat este doar pe jumătate adevărat şi că e o urmă de necinste în asta. Şi-a ridicat capul. Dar povestea asta va îndrepta înşelăciunea ta mult mai mare. E mai bine pentru tine, pentru ea şi pentru noi toţi...

— Nu, am zis eu rugător. M-am sprijinit în mâini şi în genunchi, încercând să mă ridic. Mă simţeam aşa de slăbit. Trebuie să mă lăsaţi să vorbesc...

Abatele nu m-a băgat în seamă.

— Se pare că fata nu vrea acum decât să plece din oraşul ăsta. Nunta va avea loc mâine. Aici, în biserica noastră. Chiar eu îi voi cununa.

Am încercat să mă ridic. Abatele mă privea cum mă chinuiam. A scuturat din cap, ca şi cum ar fi fost copleşit de milă. Apoi a ridicat piciorul şi mi-a pus călcâiul pe umăr. Nu i-a trebuit decât o împingere uşoară ca să mă doboare la pământ.

A ieşit din chilie, dar a vorbit prin uşa întredeschisă, înainte s-o închidă.

— Adevărul, oricât de nefericit, e întotdeauna preferabil dezamăgirii, Moses. Îţi voi da drumul când totul va fi în siguranţă pentru tine – şi pentru ea.

În întuneric, am încercat să strig după ajutor, dar nu puteam decât să gem. După câteva ore, cineva mi-a strecurat mâncare pe sub uşă. M-am chinuit să mă târăsc pe podea şi să mi-o îndes în gură. Trebuia să prind iar putere. În bezna din chilie, am pierdut orice noţiune a timpului, care când se târa, când o lua la goană. După câteva ore sau zile, am auzit tropăit de picioare şi murmure, de parcă ar fi fost o mie de oameni şi mi-am dat seama că lumea venea pentru nuntă. M-am ridicat cu chiu, cu vai în picioare. Am urlat că ardea, că era o inundaţie, că-mi era rău, că voiam să-mi mărturisesc păcatele, dar nimeni n-a venit decât să-mi aducă de mâncare. Am strigat după Amalia. Îi spusesem că trebuie să se căsătorească, dar acum mă cuprinsese un fel de boală. *Nu!* aş fi zis, dacă m-ar fi auzit. *Urechile îmi spun că am făcut o mare greşeală! Noi doi ne iubim! Opreşte-te! N-am murit!*

Am pierdut şirul minutelor şi orelor. Urechile mi se răzvrăteau împotriva celorlalte simţuri. *Prostule!* îmi spuneau. *Prostule!* Sunetele de sărbătoare mi se strecurau în chilie. Mi-am acoperit urechile şi am urlat, dar asta n-a făcut decât să sporească fiecare sunet, căci sunetele nu veneau din biserica de deasupra, ci din capul meu. Erau acolo când umblam treaz prin chilie; erau acolo când mă zvârcoleam pe podea, ros de coşmaruri. Karl Victor la amvon. Bugatti cânta pentru iubiţi. Nicolai şi Remus în mulţimea zâmbitoare. Clopotele din copilăria mea răsunau în toată lumea. Amalia în braţele soţului ei. Toată lumea mă uitase.

În sfârşit, uşa s-a deschis.

— Te poţi întoarce în chilia ta, a zis abatele.

Buza i s-a răsfrânt uşor de silă faţă de ceea ce i se întindea înaintea ochilor. Doi soldaţi stăteau în picioare în spatele lui, dar eram pregătit să-i înfrâng pe toţi trei. Doar că mai întâi aveam nevoie de un răspuns.

— A avut loc nunta? am întrebat eu, cu o voce aspră şi răguşită. E prea târziu?

Abatele a scuturat cu tristeţe din cap.

— Băiete drag, a zis el, asta a fost acum trei săptămâni.

XVI

Soldaţii m-au ridicat în genunchi şi m-au târât afară din pivniţă, în spatele abatelui. Când am ajuns la parterul cu dormitoarele, abatele s-a oprit şi s-a întors. Soldaţii mi-au dat drumul pe podeaua de lemn. Am îngenuncheat şi mi-am ridicat privirea spre abate.

— Trebuie să te speli, a zis el. Schimbă-ţi hainele. Dacă vrei să-ţi mărturiseşti păcatele, poţi veni la mine.

Nu mai era nici urmă de zâmbet părintesc acum, doar dezgust faţă de ceea ce vedea la lumină: hainele mele jegoase, pielea palidă şi celelalte neajunsuri ale mele.

M-am năpustit asupra lui. Nu se aştepta la asta, aşa că atacul meu l-a trântit pe spate. De puţine sunete m-am bucurat în viaţa mea la fel de mult ca de bufnitura plăcută a ţestei lui pe podeaua de lemn. A strigat. A înjurat. Şi-a ridicat mâinile înaintea ochilor de teamă c-aş putea încerca să i-i scot. Dar asta trebuia să aştepte o altă ocazie. Soldaţii au dat să mă înhaţe când am zbughit-o. Picioarele mele erau lungi, corpul uşor, pe când ei erau înarmaţi şi musculoşi. Ba mai mult: dragostea îmi sufla din spate. Soldaţii n-au avut nici o şansă să mă prindă când am fugit în curtea mănăstirii. Am ţâşnit pe poartă şi am fost în Piaţa Abaţiei înainte să apuce ei să dea alarma.

Era pe la jumătatea unei dimineţi, la început de toamnă. Cele în jur de o sută de persoane care traversau piaţa spre palatul abatelui, zăbovind la soare sau intrând în biserica desăvârşită, s-au întors toate să-l vadă pe soiosul călugăr novice – cu picioroangele care aproape că nu atingeau pământul, ca ale unei păsări gata să aterizeze – gonind prin piaţă. Trei soldaţi mă urmăreau acum, dar i-am lăsat mult în urmă.

Au strigat către un al patrulea soldat, care stătea de pază la poarta oraşului.

— Doboară-l, a strigat unul.

— A-ncercat să-l omoare pe abate, a urlat altul.

Soldatul de la poartă era tânăr, cu ochi înceţoşaţi şi greoi ca un urs, cu umeri de două ori mai laţi decât ai mei, deşi nu la fel de înalt. A zâmbit şi şi-a dezgolit labele.

La doar o aruncătură de băţ de acest tânăr vânjos, am tras adânc aer în piept, iar când am dat drumul răsuflării, am scos cel mai îngrozitor ţipăt, drăcesc şi scrâşnit. Mi-am schimonosit faţa. Mi-am desfăcut braţele lungi ca

aripile unui dragon. Ţipătul meu a fost aşa de strident şi de sălbatic, încât toată lumea din piaţă şi-a acoperit urechile. Nerodul de la poartă s-a dat înapoi îngrozit, convins că eram un diavol care scăpase din iad. Îşi ţinea mâinile peste faţă. L-am atins în treacăt pe braţ când am ţâşnit pe lângă el, dar s-a ferit ca ars.

Erau oameni pe străzi!

Prima reacţie când am intrat în oraş la lumina zilei, pentru prima dată după atâţia ani, nu era diferită de a cuiva care se întoarce acasă şi găseşte camerele năpădite de şoareci. Străzile acestea fuseseră doar ale mele şi ale ei! Ce mult îmi doream ca toţi oamenii să se retragă în casele lor. Mânau trăsuri şi căruţe trase de boi, pline cu suluri de pânză albă. Aveau haine frumoase şi curate. Se holbau la monstrul jegos. Copiii îl arătau cu degetele lor rozalii.

Soldaţii îmi pierduseră urma sau renunţaseră să mă caute când am ajuns la Haus Duft. Am lovit cu pumnii în uşile impunătoare din faţă, până când portarul în vârstă le-a deschis. L-am înşfăcat cu o mână de haina de catifea, iar cu cealaltă l-am tras de cravata caraghioasă.

— Cheam-o pe Amalia, am zis. Trebuie să vorbesc cu ea imediat.

Am văzut că nu putea fi atent la cuvintele mele atâta timp cât era sufocat, aşa că i-am dat drumul şi i-am netezit hainele. S-a uitat ţintă la mine, năucit de duhoarea şi de faţa mea murdară, de parcă eram un lup.

— *Fräulein* Amalia Duft, am zis eu, calm şi răbdător ca un învăţător.

— *Fräulein* Duft, a repetat el şovăielnic. Apoi ochii i s-au luminat. *Frau Riecher* acum, a zis el şi a scuturat din cap. Dar a plecat la Viena de zece zile.

M-am dat înapoi, iar el nu a ratat ocazia. Mi-a trântit uşa în nas.

Am hoinărit prin oraş. Îmi rămăsese un singur loc pe lume unde să mă duc.

De îndată ce am descuiat uşa, am auzit un scaun doborât. Bătrânul cu cicatrice a sărit uluit.

— Pe unde-ai umblat? a urlat Ulrich. S-a prins de masă de parcă pământul se cutremura în jurul lui. Ea unde e? Ce s-a-ntâmplat?

Am trecut prin cameră şi am început să urc scările.

— Moses! m-a strigat el. Spune-mi că nu s-a-ntâmplat nimic rău! Unde-i ea?

În camera noastră, în care ne petrecuserăm nopţile, mi-am adâncit faţa înlăcrimată în aşternuturi. Am plâns până m-au furat visele cu ea.

Când în sfârşit am deschis iar ochii, era aproape întuneric, iar parfumul ei fusese nimicit de duhoarea mea. Am răscolit camera după alte rămăşite, dar nu mai era nimic. Găsisem şi pierdusem cea mai mare comoară din lume: sunetele iubirii.

În ultimele raze roşietice ale serii, am văzut-o pe soţia pictorului în portretul ei. Încă zăcea pe podea, unde îl aruncase Amalia furioasă. Am strâns tabloul la piept şi mi-am amintit atunci că, în tristeţea lui, pictorul îi pictase portretul cu sângele lui. Dacă aş fi putut să-l scurg pe al meu prin cântec!

M-am dus la fereastră şi am izbit geamul cu pumnul. Sticla spartă a zăngănit în stradă ca gheaţa în cădere. Am desprins un ciob mare şi m-am aşezat pe pat, cu portretul între picioare. Aveam de gând să-mi tai venele şi să mor acolo pe pat.

Dar, deodată, Ulrich a apărut în prag.

— Ce cauţi aici? am răcnit, furios că îndrăznea să ne pângărească sanctuarul.

— Te rog, a zis el. Am aşteptat în fiecare noapte, o lună de zile. Trebuie să ştiu. Ea a... a murit?

— Nu-i treaba ta! am strigat eu. Pleacă sau te-arunc pe scări!

Dar a mai făcut un pas târşâit în cameră, cu mâinile întinse înaintea lui.

— V-am ascultat, a zis el. În fiecare noapte. Te-am auzit cântând. Am auzit-o răsunând de vocea ta.

Erau cele mai respingătoare cuvinte pentru mine. M-am ridicat în picioare. Am luat un scaun de la masă şi l-am aruncat în partea cealaltă a camerei. A auzit şuieratul prin aer şi a ridicat un braţ. Scaunul i-a zdrelit braţul, l-a dezechilibrat, dar el n-a căzut.

— Spune-mi doar atât şi plec, a zis el. A murit?

— E ca şi moartă, am strigat eu. Măritată şi plecată la Viena. Acum, du-te!

Dar nu s-a clintit. A întins o mână, parcă în căutarea unui sprijin, dar n-a găsit nimic.

— N-a murit? a zis el, mai mult pentru sine.

— Ieşi afară! am strigat eu iar.

— Dar atunci, a zis el în timp ce eu am pus mâinile pe alt scaun, de ce eşti aici?

Am azvârlit scaunul peste masă. De data asta l-a nimerit în cap. S-a dat înapoi poticnindu-se şi a căzut, fără să scoată măcar un geamăt. S-a aşezat lângă uşă. Ochii lui pecetluiţi se uitau ţintă la mine.

— Moses, de ce nu te-ai dus după ea? a şoptit el.

M-a înfuriat şi mai tare întrebarea lui prostească.

— Ea te numea Orfeul ei.

Asta n-a făcut decât să reînvie vina înşelăciunii mele.

— Iar asta, am zis eu, ridicând încă un scaun, e tocmai ce nu pot fi niciodată.

M-am gândit atunci că bărbatul ăsta care stătea acum chircit pe podea era arhitectul tragediei mele – şi, totuşi, să-l omor pe jalnicul, pe nenorocitul de Ulrich ar fi fost o recompensă atât de mică pentru tot ce pierdusem. Am dat drumul scaunului, iar el nici măcar n-a tresărit la auzul zgomotului.

— Dă-mi pace, am zis eu.

M-am întors cu spatele şi mi-am ascuns faţa în palme.

Era aşa de linişte, încât m-am temut că poate-l omorâsem până la urmă. Dar când m-am întors, el încă şedea acolo, dând uşor din cap.

— Ţi-am făcut o nedreptate, a zis el.

— Aşa-i, am spus eu.

— Nu, a zis el. Nu aia. Sigur că mai e şi aia, dar a fost cu aşa de mult timp în urmă şi, de-atunci, îl rog pe Dumnezeu în fiecare zi să mă ierte pentru ce-am făcut. Vorbesc despre altă nedreptate, care durează până-n ziua de azi.

Se punea pe picioare. O dâră de sânge i se prelingea de la tâmplă până la bărbie. A întins o mână în căutarea unui sprijin.

— Moses, când te-am regăsit în sfârşit, mă temeam aşa de tare că vei pleca din oraşul acesta şi că n-o să-ţi mai aud niciodată vocea. Ştiam că n-aveam să te mai găsesc niciodată dacă plecai. Aşadar, când mi-ai povestit de necinstea folosită de abate ca să te ţină aici, nu l-am contrazis. El se teme că le vei spune şi altora ce s-a-ntâmplat în abaţia lui şi, din cauza asta, te-a minţit. Şi eu, prin tăcerea mea, te-am minţit.

L-am privit năucit. S-a întins şi s-a îndreptat târşâit spre masă.

— Da, lumea nu-i într-adevăr un loc foarte primitor pentru cei ca tine. Dacă abatele ţi-a spus că nu te poţi căsători, că nu poţi deveni preot, aici n-a minţit. Dacă ţi-a spus că bărbaţii simpli vor râde când vor auzi că nu eşti bărbat, că nu te vor lăsa să trăieşti printre ei fără să-şi bată joc, şi asta-i adevărat.

Acum îşi ţinea o mână pe masă. Am simţit furnicături de-a lungul gâtului.

Ulrich s-a cutremurat în timp ce vorbea:

— Dar sunt mai multe lucruri pe care nu le-a zis. Mai multe pe care ţi le-aş fi spus, dacă nu m-aş fi temut că n-aveam să te mai aud niciodată cântând. Moses, dincolo de satele astea unde nu vei găsi prieteni, sunt oraşe pe care nici măcar abatele nu le înţelege.

Am văzut că-i tremurau mâinile în timp ce alunecau de-a lungul muchiei mesei.

— Şi în oraşele acelea lumea poate fi rea, dar acolo vei putea cânta. Îi vei îmblânzi cu vocea ta. Îţi vor da bani şi te vor face bogat. Moses, trebuie să ştii că Viena e un astfel de loc.

A ajuns la capătul mesei. I-a dat drumul. A întins o mână spre faţa mea.

— Ea îţi spunea Orfeu! a zis el iar, de parcă acesta era un motiv suficient ca să străbat lumea. A mai făcut un pas târşâit spre mine; mâna albă şi crăpată se căznea să-mi găsească faţa. Am auzit tot, fiecare notă din fiecare noapte. Urăşte-mă pentru asta! Omoară-mă! Nu-mi mai pasă. Dar, Moses, şi tu ai auzit tot! Când ai venit singur în seara asta, m-am gândit că ea a murit. Numai moartea mi-ar fi putut explica asta, dar nici măcar moartea nu era de-ajuns să-l oprească pe Orfeu! Moses! Euridice trăieşte!

Când mi-a pus mâna pe obraz, nu m-am ferit de atingerea lui. A icnit, ca şi cum atingerea pielii mele ar fi trezit în el un milion de amintiri uitate cu vocea mea.

— Dar eu nu-s Orfeu, am zis eu încet.

Mâinile lui mi-au pipăit bărbia. Le-a coborât de-a lungul gâtului meu lung, nobil. O mână a poposit scurt pe locul unde comoara vocii mele zăcea ascunsă în gâtlej. Apoi a pipăit conturul pieptului meu bombat, în spatele căruia respirau plămâni de zece ori mai mari decât cei pe care-i atinsese cu ani în urmă.

— Ba da, a zis el. Eşti.

Mi-a pus pentru ultima oară mâna pe gât, o atingere uşoară ca mătasea.

— Du-te! a şoptit el. Du-te!

Actul III

I

Nici măcar nu m-am oprit să-mi spăl murdăria închisorii de pe faţă. L-am lăsat pe bărbatul acela orb în mansardă. A căzut în genunchi şi m-a rugat să mai cânt încă o dată. N-am făcut-o.

Am părăsit oraşul în amurg şi apoi l-am întrebat pe primul fermier pe care l-am întâlnit în ce direcţie era Austria. M-a măsurat atent, căci cu siguranţă nu mai văzuse un bărbat aşa masiv cu o faţă atât de copilăroasă, şi am simţit o urmă din vechea ruşine. Dar apoi şi-a scărpinat bărbia şi ne-am uitat amândoi de două ori de jur-împrejur. În cele din urmă, a arătat către râul Rin din depărtare.

— Într-acolo, a zis el.

Apoi a ridicat din umeri şi s-a întors la plugul lui.

Aşa că am mers până când am ajuns în zori la marele râu. Nu-i mai auzisem niciodată apele bogate clipocind de-a lungul malurilor joase, deşi îmi petrecusem doisprezece ani la nici treizeci de kilometri depărtare. I-am urmat cursul, căci mi se părea firesc ca această magică Viena să se afle la izvorul apelor de cristal ale râului. Am ţinut-o aşa câteva zile, privind în zare după un oraş strălucitor.

Fireşte că în neştiinţa mea totală în ale geografiei, n-am observat că Rinul a cotit înapoi de unde-a venit şi m-a condus spre sud-vest. Astfel, câteva zile am urcat munţii, cu faţa luminată de speranţă şi cu spatele spre ţinta inimii mele. Noaptea furam mâncare din cele mai frumoase case pe lângă care treceam – le furam totodată şi sunetele – şi îmi împărţeam prada cu ţăranii săraci şi buni pe care-i întâlneam.

Unul din cei mai săraci şi mai buni dintre aceştia, un moşneag care fusese soldat cu multă vreme în urmă, mi-a zis în cele din urmă:

— Băiete, eşti prost. A scuturat din cap. Poţi s-o ţii spre vest toată viaţa şi tot n-o să te apropii de Viena. Spre est, băiete. Acolo vrei s-ajungi!

M-a apucat de umeri şi m-a întors ca pe o păpuşă.

— În fiecare zi, îndreaptă-te spre soarele dimineţii, mi-a şoptit în ureche de la spate. Odihneşte-te la prânz, apoi seara mergi după umbra ta.

M-a împins în direcţia bună şi a coborât poticnindu-se pe drumul pe care urcasem eu. Aşa că am jefuit iarăşi aceleaşi case frumoase şi am fost întâmpinat cu urale de aceiaşi ţărani. Am urmat regula înţeleptului meu şi

am întrebat fiecare chip prietenos cum aş putea s-o găsesc pe Sfânta Împărătească Romană.

Slavă cerului că eram prost! Altfel, nici măcar n-aş fi avut puterea să încep vreodată o asemenea călătorie. Rechemam în amintire sunetele Amaliei la fiecare cotitură, aşa că nu m-am dat bătut nici măcar când picioarele mele desculţe au început să sângereze, când s-a făcut aşa de frig încât îmi degerau degetele, când o coloană de soldaţi austrieci m-a doborât în noroi.

Zăpezile au închis Pasul Arlberg şi m-au ţinut în Bludenz peste iarnă. Ştergeam praful şi frecam podelele pentru o văduvă oarbă care m-a auzit dormind în pivniţa ei şi a desluşit în vocea mea ceva de care i-a fost milă. Mi-a cumpărat pantofi şi haine care m-au mai făcut să semăn a bărbat. Am trecut pasul de îndată ce zăpada s-a topit şi am ajuns la Innsbruck în căruţa unor negustori. La începutul verii, pe când coboram de la munte la câmpie, timpul părea să gonească înaintea mea, încât parcă au trecut secole până să las potecile abrupte în urmă şi să dau de drumurile de pe malurile canalelor. Apoi am ajuns la cel mai lat râu pe care-l crease Dumnezeu.

Am întrebat un drumeţ ce nume poartă râul acesta şi dacă o să mă ducă la destinaţie.

— Asta-i Dunărea, a zis el. Iar dacă eşti peşte, s-ar putea chiar s-ajungi la Viena înainte să vină toamna.

M-am aşezat pe mal şi am privit curentul lin. Am rumegat ultimele rămăşiţe dintr-o şuncă sărată pe care o furasem. Mă dureau picioarele. M-am hotărât să nu mai merg pe jos, dar să găsesc o cale de a pluti pe acest râu uriaş, ale cărui ape erau la fel de umflate ca dragostea mea.

Făceam cu mâna ori de câte ori vedeam vreun vas care trecea, mic sau mare. Strigam: Mergeţi în aval? – de parcă direcţia prorei n-ar fi fost o dovadă suficientă.

Unii tăgăduiau din cap; alţii se făceau că nu aud. Nimeni nu s-a oprit să mă ia la bord. Atunci mi-am privit oglindirea în ape şi m-am mirat de ce-am văzut. Nu mă mai spălasem din iarnă, de la casa văduvei, în urmă cu vreo patru luni. Am încercat să şterg murdăria mai mare cu apa tulbure, dar asta n-a făcut decât să-mi întindă noroiul pe obraji, ca dungile pictate pe faţa unui războinic sălbatic.

În cele din urmă, în amurg, o barcă îngustă şi încărcată cu saci de cereale a plutit în josul râului. Era într-o stare jalnică. Pe carenă se vedeau la fel de multe petice ca şi pe hainele căpitanului, care stătea în picioare la pupă,

împingând fără vlagă o prăjină în apa nu prea adâncă. Un băiat deşirat, numai piele şi os şi plin de coşuri, şedea nătâng la proră. Am simţit până-n vârful picioarelor mele obosite că aceasta era barca pentru mine. Am sărit în picioare şi m-am plimbat alături de ei, pe mal.

Am cântat un cântec simplu.

Căpitanul şi-a împuns prăjina în noroiul malului, ca şi cum ar fi răsucit un cuţit într-o rană. Barca se legăna în jurul acestei ancore. Bărbatul a rămas cu gura cascã, la fel ca şi fiul lui. Nu se clinteau, doar ascultau vrăjiţi.

Am terminat de cântat, dar ei tot nu şi-au închis gura, aşa că am început încă un cântec. În timp ce ascultau complet năuciţi, am intrat în râul noroios, am înaintat greoi spre barcă şi m-am căţărat la bord.

Din clipa în care am urcat pe vasul legănat, am ştiut că bărcile nu erau pentru mine – la început, o clătinare supărătoare în pântece, de parcă aş fi înghiţit o băutură acidulată. M-am oprit din cântat şi mi-am astupat gura, de teamă să nu-mi pierd şi cina odată cu cântecul. Când barcagiul a reînceput să vâslească fără vlagă în apa tulbure, am încremenit de greaţă şi m-am prăbuşit peste saci. M-am gândit să strig la ei să mă arunce pe mal, dar m-am oprit, căci tocmai atunci am început să plutim încet în aval şi, prin aburul răului de mare, inima îmi striga de bucurie: *Amalia, sosesc!*

II

Am dormit mai multe zile printre sacii cu hrişcă, cotropit de greaţă, până când, într-o dimineaţă, am fost trezit de mama. Sau aşa mi s-a părut. *Scoală-te!* striga ea în transa mea de greţuri. *Scoală-te! E vremea! E vremea!* Strigătul ei era un dangăt puternic, tunător. În clipa în care l-am auzit, am ştiut că-mi era sortit – ea mă chema pentru a doua oară.

M-am ridicat cu un salt în picioare, ca un general deşteptat de sunetul unei goarne. M-am căznit să ies din îmbrăţişarea sacilor cu hrişcă şi am sărit drepţi. Greaţa m-a lovit ca o copită de cal şi m-am prăbuşit iar.

Cerurile au detunat din nou, aşa că, de dragul mamei, m-am ridicat iar, poticnindu-mă, şi aproape c-am căzut în apa puturoasă, dar fiul barcagiului m-a prins în braţele lui osoase. Mi-a întins o căldare, pe care am luat-o crezând că era o unealtă folositoare pentru a ajunge la malul încă îndepărtat, dar atunci i-am văzut compătimirea de pe chip.

— Dă-i drumu', a zis el, ajutându-mă să ridic la gură căldarea care mirosea a acru, varsă tot! O să te simţi mult mai bine după aceea.

— Nu! am strigat eu şi am arătat spre cer. Ascultă!

Băiatul s-a uitat la tatăl lui, care a ridicat din umeri.

— Te rog, am zis eu. Du-mă la mal!

Râul era foarte aglomerat aici, cu şlepuri şi bărci mai mici, şi mult mai îngust. Ne aflam în centrul unui oraş. Pe ambele părţi, cheiuri de piatră, care mişunau de viaţă, luaseră locul malurilor noroioase. Tunetul a bubuit iar, chiar mai tare şi mai prelung, iar dangătul următor a început înainte ca precedentul să se stingă. Acum suna ca paşii unui uriaş care alerga prin ceruri.

— Grăbeşte-te! i-am strigat căpitanului.

Nătărăul era la fel de molatic ca şi curentul. Am ţâşnit la proră şi m-am aplecat peste bord ca să pot vâsli cu căldarea. Aproape că uitasem de rău. Băiatul plin de coşuri stătea în picioare lângă mine.

— Nu te simţi bine? m-a întrebat el, ducându-şi un deget la tâmplă.

Mi-am ridicat braţele în aer. Dacă era aşa tare de urechi încât nu înţelegea semnificaţia sunetului, nu-i puteam explica asta într-o clipă. În sfârşit, ne-am apropiat de cheiul înalt, plin cu mai multă lume decât văzusem vreodată – toţi locuitorii din Sankt Gallen îngrămădiţi într-un spaţiu îngust. Oameni, cai şi cotigi se înghionteau ca să nu fie aruncaţi în apa urât mirositoare.

Tunetul a străbătut iar lumea. Suprafaţa râului se unduia, unii oameni îşi astupau urechile, dar nici unul dintre ei nu şi-a ridicat privirea (deşi un catâr încărcat a slobozit un răget neliniştit spre cer, parcă rugându-l fierbinte să nu se prăbuşească).

Păream destul de aproape de marginea de piatră, aşa că am sărit, dar nimeni nu-mi explicase vreodată legile lui Newton. Când am sărit, avântul meu l-a oprit pe al bărcii, aşa că saltul meu a fost mai mult în sus decât în afară. Am nimerit pe lângă chei şi abia am apucat să mă prind de marginea lui, iar picioarele mi s-au cufundat până la genunchi în cloaca aceea. Nu m-am putut ţine, aş fi alunecat şi m-aş fi înecat dacă băiatul plin de coşuri nu m-ar fi înşfăcat de cămaşă şi nu m-ar fi ajutat să mă caţăr înapoi la bord.

A început să-mi ţină o lecţie despre pericolul de a înota în Canalul Dunării, dar n-aveam timp de aşa ceva; după socotelile mele, pierdusem deja mai mulţi ani şi-mi rămâneau doar câteva minute, înainte ca sunetul acela să dispară. Şi mă chema pe mine! Am sărit iar, de data aceasta în mijlocul îmbulzelii.

Mi-am izbit fruntea de o brută care ţinea câte o găină vie în fiecare mână umflată, iar pe una dintre ele a întins-o legănându-se spre mine când am luat-o la sănătoasa. Am fugit de-a lungul cheiului aglomerat, care era împrejmuit de cel mai înalt zid pe care-l văzusem vreodată – mai înalt decât palatul lui Staudach, şi fără nici o fereastră. Tunetul venea din cealaltă parte a acestor metereze, aşa că am urcat, între un cal şi cotiga pe care o trăgea, spre un tunel ticsit de oameni.

Atâtea sunete! Urletul neghiobului cu un singur ochi, zăngănitul monedelor în strachina de lemn al leprosului, scârţâitul roţii strâmbe a unui căruţe, miorlăitul unei pisici negre, pe jumătate năpârlite în urma unei boli. Când m-am îmbrâncit prin tunel, am auzit mai multe graiuri decât îmi imaginasem că existau pe pământ, toate strigând să se facă auzite peste larmă: gargara maghiarei, bâzâitul limbii ceheşti, olandeza gâtuită, franceza hipnotizantă, italiana de parcă cineva m-ar fi lovit cu o minge-n cap. Era întuneric în tunel, dar fiind cel mai înalt din mulţime, vedeam piaţa de carne de la celălalt capăt. Nu mai auzisem niciodată asemenea măcel: satâre care sfârtecau pulpele groase de vită; cuţite hârşâite de solzii peştilor; o capră behăia în timp ce era trasă de o funie spre a fi măcelărită; o femeie cu braţe groase ca ale unui bărbat dezosa o oaie şi azvârlea hălcile de carne pe o masă îmbibată cu sânge; un copil îmbucătăţea intestine cu un cuţit ruginit; un bărbat cu un singur picior îşi întindea braţele în faţa unui maldăr de

rămăşiţe şi alunga cu bastonul păsările care încercau să înhaţe ochi şi copite.

Şi din nou acel tunet.

Era mai puternic de partea asta a meterezelor. Îl simţeam în degetele picioarelor, pe şira spinării. L-am urmărit de-a lungul unei străzi de palate, fiecare dintre ele la fel de înalt şi de impunător ca abaţia lui Staudach. Am auzit sunete de clavecin prin ferestrele deschise, clinchet de cristal şi zăngănit de argintărie. Străzile erau pavate cu pietre egale. Mi-am potrivit paşii cu dangătul, sărind tot la al patrulea pas, pentru ca sunetul să mă lovească atunci când eram suspendat în aer. L-am disecat într-un milion de tonuri. Auzeam notele înalte în muşchii încordaţi ai gambei, iar notele joase, în braţele care mi se dădeau stângace în lături, ca nişte aripi frânte.

Pe măsură ce fugeam, palatele deveneau tot mai mari şi mai împodobite, pietrele mai regulate, mirosurile mai puţin scârboase. Străzile s-au îngustat, apoi s-au lărgit şi am văzut o piaţă mare în faţă. Aici toată lumea îşi apăra urechile de sunet şi se grăbea unde avea treabă, încercând parcă să se adăpostească de o furtună cu grindină. Am năvălit în cea mai mare piaţă pe care o văzusem vreodată şi am dat cu ochii de o clădire întunecată, uriaşă ca un munte. M-am uitat la soare, spre sunetul care-mi cutremura inima, şi am zărit o coloană umbroasă pe care am ştiut că trebuia să mă caţăr. Am alergat înăuntrul muntelui negru. Am înghiontit bunici zbârcite, văduve care boceau. Am doborât un general îngenuncheat, am împroşcat apă sfinţită pe podea. Geamurile roşii ca sângele făceau chipurile palide să bată în roz. În afara tunetului neîncetat, paşii mei pe podeaua cu dale albe şi negre, ca o tablă de şah, erau cel mai zgomotos sunet în ceea ce mi-am dat seama că era o imensă biserică. M-am oprit în mijlocul naosului şi m-am uitat la tavan. Era ca bolta unei păduri: stâlpi cenuşii se întrezăreau şi se ramificau în braţe întreţesute de piatră, care ar fi putut ţine şi cerul.

Îmi venea să mă caţăr pe stâlpi şi să atârn de ramurile lor, dar atunci am văzut un bărbat mărunt, şi în spatele lui, o uşă îngustă. Privirea obosită şi pierdută de pe chipul bărbatului mi-a amintit imediat de îndatoritorul Peter, care a stat de pază atâţia ani în faţa camerei lui *Frau* Duft când era bolnavă.

Prin uşa deschisă am văzut o casă a scărilor. Am alergat, prinzând viteză pe măsură ce străbăteam biserica. Bărbatul mărunt m-a văzut venind, căci ochii i s-au mărit la vederea trupului meu înalt, iar limba a început să i se agite în gură. A întins mâinile – un urs care-şi apăra bârlogul. Însă un urs mic, un pui, nici jumătate cât mine, aşa că-n ultima clipă, când m-am

năpustit gata să-l fac una cu scările, s-a uitat pierdut spre altar şi s-a tras deoparte. M-am aplecat să-mi feresc capul şi am zbughit-o în sus pe scările şerpuitoare.

— Domnule, a strigat el în urma mea, nu puteţi merge acolo. Urechile dumneavoastră...

Am urcat pe scara spiralată tot mai sus, capul mi se învârtea, dar trebuia să mă grăbesc. Am ţâşnit într-o încăpere pătrată şi am văzut şaisprezece bărbaţi, cu spatele la mine şi cu urechile astupate şi legate cu pânză, care trăgeau de şaisprezece frânghii ce atârnau din tavan. Trăgeau până când ajungeau în fund pe podea. Tunetul răsuna, cutremurându-mi toate organele interne. Apoi frânghiile se încordau şi aceşti şaisprezece bărbaţi le ţineau strâns şi, în armonie perfectă, ca nişte balerine rusoaice, săreau la patru metri deasupra podelei. Când erau în vârf, tunetul răsuna iar.

Dar nu m-am uitat decât o clipă la această scenă. M-am repezit în sus pe încă un rând de scări, atât de abrupte, încât a trebuit să mă caţăr cu amândouă mâinile şi picioarele.

Apoi am ajuns în vârf şi am năvălit într-o încăpere cu cele patru laturi deschise spre cer. Iată-l: Pummerinul, cel mai mare clopot al imperiului, turnat din 208 tunuri turceşti. Era de două ori mai înalt decât mine. Avea o limbă lungă şi groasă cât un trunchi de copac. Frânghiile celor şaisprezece bărbaţi erau înfăşurate aici pe un singur tambur, care învârtea o roată la şase metri depărtare. Când se învârtea, clopotul se legăna. Brăzda aerul ca prora unei nave în viteză. În culmea fiecărei pendulări, limba se izbea în clopot de buza acestuia şi tonul loviturii – un *si* perfect şi strident– răsuna în tot oraşul.

Am păşit sub el. Limba atârna la câţiva centimetri de faţa mea. Am văzut că o înveliseră într-o căptuşeală de piele, ca să atenueze dangătul puternic al clopotului. Îmi venea să-i smulg căptuşeala, ca să-l aud aşa cum fusese menit să sune, dar când limba era lovită, sărea şi se răsucea şi am văzut că, dacă aş fi atins-o, aveam să rămân repede fără degete. Dar am promis atunci că o să revin în altă zi s-o eliberez. Buzele clopotului îmi şuierau chiar deasupra părului. Dacă aş fi sărit, mi-ar fi smuls capul.

Am închis ochii. Forţa curentului mă făcea să mă leagăn dintr-o parte în alta. Rămăsesem cu gura căscată, braţele îmi erau fără vlagă, mâinile – desfăcute. Sunetul lui îmi răzbătea tot corpul. Îmi gâdila interiorul coapselor şi-mi făcea pleoapele să zvâcnească. Degetele îmi bâzâiau. Muşchii – încordaţi de la atâta mers, de la dormitul pe sub copaci, de la

singurătatea mea – îmi erau destinşi, făcuţi iar să răsune. Trupul îmi fusese înţepenit, dar clopotul mă dezmorţise iar. I-am admirat numeroasele tonuri ca pe infinitele nuanţe ale apusului de soare. Am regăsit acolo şi clopotele mamei, doar nişte unde în acest ocean imens.

Tunetul s-a domolit.

Am deschis ochii şi am văzut că balansul i se redusese; cei şaisprezece bărbaţi eliberaseră frânghiile. Însă, în avântul său, clopotul a mai lovit limba timp de câteva minute. Apoi, chiar şi când limba nu s-a mai atins de clopot, un dangăt a stăruit înăuntrul lui alte câteva minute şi singurul sunet era şuieratul aerului în timp ce se legăna uşor, până când a încetat şi acesta, iar respiraţia mea şi a oraşului îndepărtat au rămas singurul sunet care mai răzbătea văzduhul.

Atunci am auzit paşi. O mână m-a prins de umăr şi m-a întors uşor.

Era paznicul. M-am uitat la capul lui chel, pe care se adunau stropi de sudoare. Abia după câteva minute în care şi-a tras sufletul a reuşit să vorbească:

— Nu-i voie aici sus, a strigat el şi şi-a rotunjit buzele cu atenţie ca să pot citi, bănuind că eram surd.

Dar i-am văzut buzele doar cu colţul ochiului, căci privirea îmi era aţintită asupra priveliştii din spatele lui. Mi-am pus o mână pe umărul lui ca să nu cad. M-a condus spre margine.

Ţinându-ne pe după umeri, ne-am uitat amândoi la un oraş mai splendid decât în cele mai îndrăzneţe vise ale mele. Străzi largi, pline de cai, trăsuri şi oameni ca nişte furnici minuscule, care se îndreptau dinspre piaţă în toate direcţiile. Palate dreptunghiulare cu grădini pline de flori erau înghesuite printre artere. În depărtare, ziduri înalte împrejmuiau totul într-o stea cu multe colţuri. Iar dincolo de aceste fortificaţii, oraşul continua până la dealurile înverzite din zare.

— Dumnezeule, am zis eu către bărbatul care mă ţinea. Ce loc e ăsta?

— Acesta, domnule, a zis el de parcă i se adresa unui idiot, este oraşul Majestăţii Sale, Împărăteasa. Asta-i Viena.

Aşadar, în sfârşit, după aproape un an de călătorie, ajunsesem în acelaşi oraş cu dragostea mea. Dar chiar atunci, o voce drăcească, tăcută în toate aceste luni, mi-a şoptit deodată în ureche: „Dar de unde ştii că te mai iubeşte? E măritată cu un *bărbat*!“

Trebuie să recunosc, nu mă aşteptasem ca Viena să fie chiar aşa de mare şi de înţesată de oameni care, când dădeam peste ei, se uitau la zdrenţele şi la faţa mea murdară de parcă aş fi fost un animal rătăcit din pădure. Dar închideam ochii şi lăsam sunetele oraşului să treacă pe lângă mine, şi îmi aminteam toate sunetele secrete ale iubirii noastre, iar atunci eram din nou încrezător.

Am hoinărit toată ziua prin centrul oraşului în căutarea vreunei urme a sunetelor ei şi am adunat bucuros altele în timpul rătăcirilor mele. Mă întorceam din drum numai când ajungeam într-o fundătură sau la una dintre porţile care m-ar fi condus afară din acest loc magic. O singură dată am îndrăznit să mă uit la ce era dincolo de ziduri; am ieşit din Stubentor luând-o peste pod, spre glacis, panta înverzită care înconjoară fortificaţiile, pentru ca trupele Majestăţii Sale să poată nimici mai uşor invadatorii cu tunurile lor. Liniştea a fost insuportabilă pentru mine: păsări ciripeau şi doi cai îşi rumegau ovăzul.

Întors între zidurile cetăţii, mă minunam de graba oamenilor: magistraţi, ofiţeri şi secretari în trăsuri sau călare pe cai uriaşi, funcţionari şi aprozi pe jos. Coloane de soldaţi mărşăluiau în sus şi-n jos pe străzi, cei sfrijiţi şi traşi la faţă, bucuroşi nevoie mare că se întorceau vii din războiul cu Prusia, iar înlocuitorii lor vajnici, abătuţi la gândul că-i aştepta o iarnă geroasă. Stăteam într-o piaţă mică şi am cuprins dintr-o singură privire: un vagabond care cerşea bani, un moşneag cu un singur picior, care mergea poticnindu-se cu cârja lui şi un ministru atât de trupeş, încât armăsarul se încovoia sub el. O doamnă dintr-o trăsură şi-a scos nasul afară ca un cioc de vultur. Am învăţat repede că, dacă nu stăteam în calea oamenilor – grea sarcină, negreşit –, nimeni nu se sinchisea să-mi arunce vreo privire, nici să ia seama la mizeria mea sau la chipul angelic ascuns sub un strat de murdărie.

Am rămas în faţa unora dintre cele mai minunate palate şi am încercat să captez sunetele dinăuntru. Am auzit şoapte ale unei fete care cânta, ale unei lecţii de franceză, ale trudei servitoarelor, bucătarilor şi uşierilor. Mai presus de orice, am observat liniştea uimitoare a acestor clădiri ameţitoare. Balamalele lor nu scârţâiau. Roţile trăsurilor care ieşeau pe porţile lor nu scrâşneau. Tălpile servitoarelor nu păreau să atingă pământul. Când auzeam voci prin vreo fereastră deschisă, nu erau niciodată răstite sau înverşunate.

Nu înţelegeam nimic din oraş în afară de faptul că era împrejmuit pe toate laturile de fortificaţii, că era înclinat în pantă spre duhoarea pieţelor şi spre râu şi se înălţa spre cer odată cu cele mai somptuoase palate, iar în

centru trona uriaşa biserică neagră, Catedrala Sfântul Ştefan, în al cărei înalt turn sudic atârna cel mai mare clopot, cu un dangăt mai puternic decât orice sunet pe care-l auzisem vreodată, mai puternic chiar şi decât dangătele clopotului mare al mamei mele.

Dacă găseam o uşă întredeschisă, intram. O dată am fost dat afară de o femeie zbârcită, cu un satâr în mână, dar în alte dăţi am avut mai mult noroc. Mă furişam în cămări – premiul meu era câte o bucată de pâine, o jumătate de curcan rece, doi cârnaţi, trei morcovi fierţi şi o felie de prăjitură. După aceea mergeam şi mai departe, urcând pe scările late şi în spirală; ajungeam în dormitoare goale, cu saltele enorme; sus de tot, în camere minuscule de la mansardă (una în care dormea un student, cu răsuflarea duhnind a spirtoase). Îmi scoteam capul pe ferestrele înalte şi mă uitam atent peste acoperişuri, pe de o parte, sperând s-o zăresc pe iubita mea încuiată într-un turn, pe de alta, sperând să aud *Moses! Moses!* şoptit în bătaia vântului.

Dar mi-am dat seama în scurt timp că metodele mele întâmplătoare nu erau deloc potrivite pentru sarcina de a găsi o fată frumoasă într-o metropolă aglomerată. Când s-a lăsat seara, am început să-i întreb pe trecători unde l-aş putea găsi pe acest Anton Riecher.

Probabil că ar fi trebuit să găsesc prilejul de-a mă spăla înainte să-mi încep căutarea, deşi asemenea planificare atentă ar fi tulburat ceea ce mai târziu avea să se întâmple în acea primă şi miraculoasă noapte în Viena. Încă aveam dungi de noroi pe faţă, unghii lungi şi murdare, părul ca tentaculele unei plante de mlaştină. Pantalonii îmi erau sfâşiaţi de la genunchi până la glezne, iar talpa unui pantof fâlfâia ca limba unui câine de vânătoare de fiecare dată când călcam. Aşa că întrebările mele se ciocneau doar de priviri dezgustate. În cele din urmă, am ales un aprod care părea atât de grăbit, încât a trebuit să-i blochez calea cu braţele mele lungi. Mi-a fluturat o mănuşă, dar îi era evident teamă să nu şi-o murdărească de faţa mea.

— Te rog, ajută-mă şi-ţi dau pace, l-am implorat eu. I-am spus ce căutam. E o căutare amoroasă, am adăugat.

M-a măsurat din cap până-n picioare. Apoi mi-a dat numele a două străzi şi mi-a spus să merg la întretăierea lor.

— Şi în ce parte a oraşului să-mi încep căutarea? l-am întrebat.

S-a uitat la mine de parcă eram chiar prost.

— Du-te la Catedrala Sfântul Ştefan, a zis el, arătând spre turnul negru de sus, şi gândeşte-te dacă nu cumva ai putea să tragi mai multe foloase între zidurile lui. Dacă tot vei mai vrea să găseşti Palatul Riecher, nu vei mai avea mult de mers.

Ar fi trebuit să-mi dau seama! Hoinărisem o zi întreagă prin oraş, când de fapt ea se afla tocmai în locul de unde pornisem. Mama şi clopotul mă chemaseră la ea! De-aş fi avut ochi ca urechile, aş fi putut s-o pândesc din acel turn. Într-o jumătate de oră, găsisem răspântia de care-mi vorbise aprodul, şi atunci, ridicându-mi privirea, am zărit Palatul Riecher, la fel de mare şi perfect ca biserica lui Staudach.

III

Se întunecase de-a binelea. Palatul Riecher era înghesuit între două faţade mai mari, dar mai cenuşii, aşa că tot ce vedeam din clădirea impunătoare era partea din faţă, cu două ferestre luminate la etajul al doilea ca doi ochi strălucitori, şi poarta neagră şi închisă ca o gură fioroasă.

Poarta încăpătoare, pe care intrau cele mai mari trăsuri ale imperiului, avea şi o uşă mică, întocmită pentru prăpădiţii ca mine. Când m-am apropiat de poartă, nu m-am gândit ce făceam. Am ciocănit.

N-a răspuns nimeni. Atunci am observat un şnur care se legăna lângă poartă, nu foarte diferit de sfoara unui clopot. Am tras de el. Undeva înăuntru, departe, am auzit un clinchet. Vrăjit ca întotdeauna de orice scoate sunete, l-am tras iar şi am încercat să evaluez mărimea, forma şi metalul din care era făcut clopoţelul; l-am mai tras o dată şi am estimat apropierea lui. L-am tras de mai multe ori şi am cântat o melodie simplă. *Cling, cling, cling-cling. Cling, cling, cling-cling.*

Aşa ceva nu se face a fost prima lecţie pe care am învăţat-o când un căpcăun de bărbat a răsărit în uşa îngustă. Nu era nevoie să-mi explice în cuvinte; strălucirea din ochii lui era de-ajuns. Am dat drumul şnurului şi am zâmbit nevinovat. M-am apropiat de el. Nu mi-a răspuns la zâmbet.

— Bună seara, domnule, am zis eu.

— Cară-te de-aici, mi-a răspuns el.

— Ştiţi, am zis eu, trebuie să vorbesc cu Amalia Duft, ăă, Riecher. Locuieşte aici. Am arătat spre casă.

— Dacă mai tragi o dată de şnur, a zis el, evident fără să-mi înţeleagă cererea, te strâng de gât cu el.

Avea capul nemaivăzut de mare. Am studiat umbra unor umeri uriaşi, fără gât între ei.

— Doar câteva clipe, am zis eu, doar să-i spun...

M-am oprit, pentru că de fapt nu ştiam ce aveam să-i spun. În acele lungi luni de călătorie, îmi imaginasem oarecum altfel scena. Îmi imaginasem că ea avea să mă întâmpine la uşă. „Hai să zburăm“, aş fi zis eu şi am fi zburat. Simplu – fără atâta vorbărie. Dar acum, cu un căpcăun care-mi stătea în cale, ce mesaj aş fi putut să-i trimit? De exemplu, *Spune-i că bărbatul pe care-l iubeşte n-a murit* n-ar fi fost destul. Atâta lucru ştiam şi eu, că poveştile de iubire clandestine sunt cel mai bine rezolvate tête-à-tête.

Dar nu puteam renunţa aşa de uşor.

— Îmi permiteţi să v-arăt ceva? l-am întrebat eu pe căpcăun. Am arătat în stradă. Ceva ce-o să vă intereseze. *Foarte mult.*

Când a ieşit pe uşă, a trebuit să-şi tragă umerii ca să încapă. Stătea ţeapăn pe picioarele lui mătăhăloase şi se uita la mine. Mi-am dat repede seama că nu ieşise ca să cerceteze vreo distracţie ispititoare promisă de mine, ci mai degrabă voia să-mi transmită un mesaj. Mi-a făcut semn să mă apropii. Când m-am aplecat, m-a apucat de păr şi mi-a mârâit în ureche:

— Nu-mi place mutra ta. Dac-o mai văd pe-aici, o s-o fac să semene cu-a mea.

Dar părul meu era aşa de slinos, încât nu putea să-l apuce bine. M-am smucit din strânsoare, ca o balerină graţioasă, şi am ţâşnit înăuntru. Era cât pe ce să închid uşa şi să-l încui afară, când mi-a înşfăcat glezna. M-a târât înapoi şi m-a ţinut ca pe un peşte uriaş prins în râu. Apoi m-a azvârlit în stradă şi a închis uşa în urma lui.

M-am ridicat. Bruta îmi zdrelise cotul de caldarâm. Poarta din faţă era acum încuiată bine. Nu puteam suna iar clopotul, altfel m-ar fi sluţit, şi chiar dacă eram destul de norocos să trec de bărbatul acesta, ştiam că aveam să dau apoi peste paznicul intrării următoare în această casă frumoasă: un majordom sau poate vreunul dintre bărbaţii din familia Riecher, care voia să ştie ce treabă aveam acolo. Dacă le-aş fi spus de ce eram acolo, în cel mai bun caz m-ar fi aruncat afară; în cel mai rău, m-ar fi închis şi ar fi dus-o pe ascuns pe Amalia într-un loc îndepărtat, unde să n-o mai pot găsi niciodată.

Nu, am hotărât eu, acţionasem nesăbuit. Trebuie să găsesc altă cale de-a intra în casă.

Ferestrele de la parter erau ferecate cu zăbrele de fier forjat; cele de sus nu, dar erau cu siguranţă închise temeinic şi, în orice caz, nu aveam cum să ajung la ele. Mi-am dat seama că Palatul Riecher era o închisoare, iar iubirea mea era capturată înăuntru.

M-am întors să plec, descurajat, dar atunci mi-a trecut prin cap: ce-ar fi făcut curajosul Nicolai? Asta mi-a stârnit imaginaţia. Brodam fantezii: să mă deghizez în hornar, să fur o scroafă de la piaţă şi s-o livrez la bucătărie, iar apoi să mă ascund într-un dulap, sau să trag o săgeată cu vârful otrăvit în căpcăun, să-l adoarmă. Dar toate aceste idei m-au făcut să scutur din cap cu tristeţe: toate aveau câte-un neajuns, şi anume, nu aveam mijloacele să le pun în practică. Nici măcar nu aveam o pereche de pantaloni curaţi şi nici nu descoperisem un loc de unde să-i fur.

Nici prin cap nu-mi trecea că, peste doar o zi, aveam să dispun de mijloacele de a intra în Palatul Riecher, şi nu printr-un şiretlic, ci chiar la invitaţia stăpânei casei.

Să ne continuăm traseul în acea seară miraculoasă: am cotit-o spre Schottentor şi am luat-o în susul străzii Schottengasse, în inima oraşului. Umblam hai-hui şi ascultam clinchetul argintăriei lovite de cei mai de seamă dinţi ai Vienei, izvorând din locuinţele elegante, când m-a depăşit o trăsură şi apoi s-a oprit la vreo douăzeci de paşi înaintea mea. N-am băgat-o în seamă, chiar dacă din ea a coborât un bărbat care a lăsat trăsura să plece, s-a oprit în calea mea când m-am apropiat.

Eram la câţiva paşi depărtare când a început să râdă, la început pufnind neîncrezător, apoi, când m-am apropiat, cu un hohot zgomotos, din burtă, aproape înspăimântător. După răsuflarea lui adâncă şi uşoară, ştiam că trebuia să fie ori muzician, ori dansator – şi era prea gras ca să fie dansator. Deşi era întuneric, am văzut că faţa lui rotundă era îmbujorată fie de voie bună, fie de vin.

— Orfeu, a zis bărbatul, te-ai întrecut pe tine.

IV

Bărbatul mă privea cu seriozitate, dar nu s-a mai stăpânit şi a pufnit iar într-un hohot de râs când s-a apropiat. S-a aplecat spre mine şi mi-a mirosit gulerul, apoi s-a dat înapoi de scârbă. Dar pe urmă, spre mirarea mea, şi-a băgat faţa în umărul meu şi mi-a inspirat duhoarea, de parcă aş fi fost un trandafir.

— Numai fiul unui Garrick, a zis el cârâit, de parcă n-avea să mai tragă niciodată aer în plămâni, ar îndrăzni să miroasă aşa de urât. Ce-ai făcut? Ai dormit toată ziua într-un bordel din Spittelberg? Să-ţi văd mâinile.

Am întins mâinile murdare şi mi-am depărtat degetele, ca să poată vedea crusta care creştea între ele.

— O, Doamne, a zis el. Mâinile alea valorează la fel de mult ca urechile astea. S-a tras de lobii urechilor, apoi m-a ciupit de gât. Iar gâtul ăsta, care se pare că s-a ales c-o urticarie de la cămaşa aia pe care ai găsit-o în râu, face de zece ori pe-atât. Durazzo[8] o să fie furios. Dar, ca exprimare, e de efect. Adio, artificii!

Bărbatul s-a uitat chiorâş la mine în întuneric, parcă surprins că aveam nasul aşa mare. Slavă cerului că n-am zis nimic. Un singur cuvânt, „Bună“ sau chiar „Ce?“, i-ar fi retezat entuziasmul la fel de brusc precum îl apucase. Dar, din fericire, tăcerea era încă starea mea firească, iar bărbatul acesta şi-a spulberat neîncrederea şi a zis:

— Hai atunci să intrăm în casa ta nu ca maestru şi prieten, ci ca artişti.

Şi-a pus o mână pe zdrenţele mele jegoase şi m-a împins spre o casă grandioasă din piatră, înghesuită între două palate. A sunat clopoţelul. Un servitor foarte înalt şi solid – genul care creşte numai în fermele din Boemia – a deschis uşa.

— Oh! a exclamat servitorul.

— Oh? a zis însoţitorul meu, dojenitor. Oh? Aşa vorbeşti cu un geniu?

Servitorul s-a dat înapoi câţiva paşi şi s-a ciocnit de perete. S-a forţat să facă o mică plecăciune.

— *Che... Chevalier* Gluck[9], a îngăimat el. Sunteţi... aşteptat.

— Iar noi nu-i vom dezamăgi! a strigat Gluck şi m-a înghiontit cu cotul în coaste.

Servitorul şi-a stăpânit firea şi a început să ne conducă mai departe în casa luxoasă, al cărei miros de lavandă nu-l putea acoperi pe al meu.

Gluck mi-a chicotit la ureche:

— Până şi Boris al tău crede că eşti un vagabond.

Mai că-i dădeam dreptate intuitivului Boris, dar acesta nici măcar nu s-a întors să mă privească în timp ce ne conducea pe scările spaţioase, acoperite cu covor, spre locul de unde sunetul râsetelor zglobii se ridica din când în când peste zgomotul conversaţiei serioase. Boris ne-a deschis nişte uşi duble şi m-am trezit în mijlocul primei serate din viaţa mea.

În sala de bal se aflau vreo douăzeci de bărbaţi şi un număr restrâns de femei. Chiar şi bărbaţii cei mai tineri aveau păr alb, ondulat, şi fiecare nas din încăpere părea ascuţit, deşi mi-am dat repede seama că asta era mai degrabă din cauza bărbiilor ridicate. Aceşti bărbaţi şi femei pălăvrăgeau în cercuri strânse, şuşotind atât de aprins, încât eram sigur că întrerupsesem o conferinţă diplomatică de cea mai mare importanţă. Un grup de patru bărbaţi care stăteau lângă un clavecin păreau un soi de miniştri de rang înalt, căci atunci când exclamau ceva, privirile din toată camera se întorceau nerăbdător, chiar cu speranţă, în direcţia lor.

Intrarea noastră a tulburat armonia. Când Gluck a străbătut încăperea spre grupul celor patru, s-au auzit oh-uri şi ah-uri, de parcă un păun tocmai îşi etalase coada. S-au ridicat pahare în cinstea lui, unul mai sus decât altul.

Iar apoi privirile s-au îndreptat asupra mea. Paharele au coborât. S-a făcut linişte.

În cele din urmă, unul dintre cei patru bărbaţi a ieşit în faţă:

— *Chevalier Gluck, qui est-il?*

Tot nu înţelegeam franceza, dar îmi era limpede că toată încăperea voia să ştie cine era acest vagabond şi ce căuta în mijlocul lor. Gluck a zâmbit cu sfială. S-a uitat cu severitate spre audienţă, oprindu-şi mai întâi privirea pe fiecare dintre cei patru:

— Signor Calzabigi[10], Signor Angiolini[11], Signor Quaglio[12], Signor Intendent Durazzo, doamnelor şi domnilor. M-a arătat cu degetul. Acesta este viitorul artei noastre.

Şi-a lăsat vorbele să se aşeze cât timp mi-a dat roată, încet, măsurându-mi zdrenţele de parcă erau cele mai elegante haine pe care le văzuse vreodată.

— Fără pene de păun, fără straie bătute cu diamante, fără spoială pe faţă. Fără s-arate ca un clovn. Uitaţi-vă la el şi veţi înţelege mesajul. Şi-a ridicat

un deget spre tavan. Artificiul nu-i artă.

Gluck a dat grav din cap, umblând încolo şi-ncoace, apoi s-a întors la mine, în timp ce pironea cu privirea fiecare oaspete, cum ar face un tată cu nişte copii neascultători.

— Pentru opera asta, nu reînviem acel Orfeu pe care publicul l-a auzit de o sută de ori. Nu Orfeul din Napoli, nici pe cel din Veneţia. Nu. Să nu mai aud de asta. Cu muzica mea, cu libretul nemaipomenit al lui Signor Calzabigi, ne vom întoarce la acel Orfeu care a trăit cândva, care nu purta pene în păr, care cânta cea mai frumoasă muzică de pe lume şi, mai ales, care simţea o pasiune adevărată şi sinceră. Gluck s-a uitat în tavan şi şi-a ridicat braţele a rugă. Orfeu! a strigat el. Vino şi cântă pentru noi! Vrem să aflăm ce-i iubirea! Să cunoaştem cea mai adâncă tristeţe şi cea mai mare bucurie! Umple-ne inimile cu muzica ta!

Gluck a lăsat liniştea să domnească pentru câteva clipe, apoi privirea aspră i s-a îndreptat iar asupra mulţimii.

— În octombrie, Orfeu se va naşte iar şi nici unul dintre voi nu l-a auzit vreodată. Căci nu avem doar muzica şi libretul care să-i trezească spiritul, ci şi cântăreţul prin care să-şi croiască drum vocea lui. În seara asta e ascuns în spatele umilinţei, dar îl ştiţi cu toţii. Doamnelor şi domnilor, gazda voastră, Orfeu al nostru, cea mai mare voce a Europei, Gaetano Guadagni[13].

Cu o fluturare a mâinii, m-a prezentat mulţimii, iar şocului de pe feţele lor i-a luat locul încântarea, când se străduiau să-l recunoască pe faimosul Gaetano Guadagni, cine-o mai fi fost şi ăsta, sub straturile de jeg de pe faţa mea. Au bătut din palme, iar atunci am înţeles, îngrozit deodată, că încăperea fusese umflată cu o speranţă, ca un balon gata să explodeze cu un puternic *bum!* Nu am zâmbit la aplauzele lor, ceea ce i-a făcut să bată şi mai tare din palme, aşa că am hotărât să fug. Am făcut doi paşi înapoi, dar chiar atunci am auzit paşi care se apropiau şi-mi blocau evadarea. M-am întors şi am văzut intrând un bărbat. Vederea lui a explicat totul – cel puţin în ce mă priveşte.

Gaetano Guadagni era cu cincisprezece ani mai în vârstă decât mine, dar aveam amândoi aceeaşi înfăţişare de înger. Îmi ajungea doar până la urechi, dar împărtăşeam acea statură angelică, din pricina căreia oameni îl credeau pe el înalt de peste un metru optzeci, iar pe mine de peste doi. Ca şi mine, avea pieptul ca de pasăre al unui castrat şi graţia unui trup neîmpovărat de muşchi bărbăteşti. Nu eram chiar gemeni, dar am fi putut fi fraţi. În noaptea

aceea, tinereţea îmi era ascunsă de murdărie, iar el părea un rege în haina lungă de brocart.

Părea să plutească prin cameră. Dacă toţi tăcuseră când m-au văzut pe mine, acum, când l-au văzut pe Guadagni – şi pe mine lângă el –, nici n-au mai respirat. Celebrul castrat n-a părut deloc alarmat de vagabondul din casa lui; preţ de o clipă, şi-a cercetat audienţa cu un zâmbet generos, cu subînţeles. Apoi m-a măsurat pe mine din cap până-n picioare.

— *Chevalier,* a zis el cu un pronunţat accent german, mi-ai găsit un înlocuitor?

Faţa îmbujorată a lui Gluck s-a făcut purpurie.

— Impostorule, mi-a zis cu răsuflarea tăiată.

Scutura un pumn, iar pe celălalt îl ţinea la piept, de parcă inima stătea să-i crape de ruşine. Am făcut încă un pas înapoi şi aş fi dat peste bărbatul castrat dacă acesta nu s-ar fi ferit din calea mea cu agilitatea lui de dansator. A ridicat o mână, să potolească mânia compozitorului.

— M-ai confundat cu el? a întrebat Guadagni, răsucindu-se şi aşezându-se între mine şi Gluck.

— Hoinărea pe lângă uşa ta. M-a păcălit.

— Ce deghizare şireată, a zis Guadagni, ţuguindu-şi buzele către audienţă, ca să le dea de înţeles că aveau voie să râdă.

— O să-l dau afară chiar eu, a zis Gluck şi s-a întins spre mine.

— *Non!* a strigat Guadagni.

Gluck a înlemnit. Guadagni nici măcar nu s-a întors să cerceteze dacă ordinul îi fusese ascultat de către compozitor. Cântăreţul şi-a pus pur şi simplu mâna pe piept, voind parcă să-şi simtă bătăile inimii; unghiile ca nişte vârfuri de săgeată, pictate în roşu, îi străluceau.

— Nu mă lepăd niciodată de-un frate de cuţit, a zis el încet.

Şi-a plecat capul, iar mâna i-a rămas pe inimă. Toate privirile din încăpere s-au minunat de compasiunea lui.

— Boris! a strigat cu vocea lui melodioasă.

Boris a ieşit de unde stătuse la pândă, în spatele uşii deschise.

— Du-l pe acest bărbat să se spele, dă-i mâncare şi nişte haine. Cred că numai ale tale îi vor fi bune.

Boris n-a lăsat să se vadă pe chipul lui decât că a înghiţit în sec îngrozit. Nu s-a uitat la mine când m-a condus afară din cameră şi apoi de-a lungul unui coridor.

— Aşteaptă aici, a ordonat el.

Am rămas acolo douăzeci de minute, neclintit ca o statuie, de teamă că la orice mişcare aş putea murdări pereţii albi. În ce direcţie era uşa? În sfârşit, Boris s-a întors cu un teanc de haine pe braţ.

— Vino după mine, a zis el cu o voce lipsită în acelaşi timp de respect, dar şi de dispreţ.

M-a condus în pivniţă, pe nişte scări de lemn, la o cameră de baie a servitorilor. O cadă de lemn era pe jumătate umplută cu apă, pe care Boris ar fi putut s-o încălzească mai mult, dar fiind prima apă caldă care-mi atingea pielea în luni de zile, nu mi-a trecut prin cap să mă plâng. Am închis uşa şi am baricadat-o cu un cufăr de lemn înainte să-mi scot zdrenţele jegoase şi să intru în cadă.

Pielea albă răsărea de sub straturile de negreală. Am frecat săpunul în mâini până când buricele degetelor au devenit nişte ovale roz şi încreţite. Părul s-a eliberat de stratul de grăsime, iar când s-a uscat, s-a înfoiat într-o aureolă de puf, ca al unui pui abia ieşit din găoace.

Când am fost sigur că frecasem fiecare petic de piele, am ieşit din cadă şi m-am aşezat în faţa oglinzii. Mi-am cercetat tot trupul gol. Nici un castrat nu e un bărbat musculos, dar după un an de mers prin Alpi, corpul meu fără păr avea o sprinteneală de nimfă. Coapsele mele mi-au amintit de celelalte picioare goale de care îmi lipisem urechile în anul acela din mansarda lui Ulrich. Oasele ieşite în afară ale pieptului şi bazinului erau de bărbat, dar pielea cărnoasă şi albă ca laptele semăna cu cea pe care o sărutasem de atâtea ori.

Nu aveam păr şi, acum, curăţat de murdărie, un puf auriu îmi strălucea sub braţe, deasupra buzelor şi într-o săgeată situată mai jos de buric. Când am ridicat un braţ, mişcarea a reverberat peste pieptul meu rotunjit, de-a lungul stomacului şi s-a stins în coapse. Anul meu de drumeţii îmi întărise statura pe care Ulrich se străduise atât de tare s-o formeze. Castratul din oglindă nu părea fragil. Tălpile îmi erau bine înfipte în podea, iar umerii păreau să fie prinşi de nişte legături nevăzute din cer. Era un trup nobil, cu un singur defect în mijloc.

Un frate de cuţit, mă chemase Guadagni – recunoaşterea de care mă temusem întotdeauna. Nici măcar n-a fost nevoie să mă audă cântând. Şi eu văzusem acelaşi lucru în el. Văzusem umbra celuilalt *musico*, Antonio Bugatti. Feţele lor fine, angelice, graţia lor, vocile calde – toate erau semne care marcau şi corpul meu. *Orfeu.* Numele încă-mi răsuna în urechi. *Orfeu.* Privind acest înger gol în oglindă, m-am gândit cu mândrie că, dacă

Guadagni putea fi Orfeu pentru un imperiu întreg, cu siguranţă puteam fi şi eu Orfeu pentru o singură femeie.

Pantalonii lui Boris aproape că erau destul de lungi, dar nu-mi puteam încheia vesta la piept. Încheieturile mâinii îmi ieşeau de sub mâneci. A trebuit să las şireturile desfăcute la pantofii care mă strângeau. M-am studiat în oglindă. Niciodată nu arătasem aşa de chipeş.

Pe coridor de mă aştepta un platou cu o farfurie cu pâine uscată şi resturi de carne – o masă destul de sărăcăcioasă pentru cineva ca mine, care fura de mâncare. Am urcat scările din câteva salturi. Fără să mai fiu vagabondul intrus, mi-am găsit singur drumul spre ieşire.

Casa Guadagni avea podelele de lemn acoperite cu covoare, iar pe pereţi, peisaje cu rame aurii. Era liniştită, de parcă toţi oaspeţii plecaseră cât timp făcusem eu baie şi servitorii fuseseră trimişi la culcare. Am găsit intrarea principală, am apucat clanţa de bronz şlefuit, gata să mă strecor nevăzut afară. Dar atunci am auzit un sunet care m-a făcut să-mi ţin răsuflarea.

A început să cânte un clavecin. Mi-am dat imediat seama că la clape se afla un maestru. Am plutit pe unda sunetului, de la uşă pe scări în sus, repede, în tăcere, îngrijorat ca nu cumva cel mai mic sunet pe care l-aş putea scoate să oprească muzica.

Când m-am apropiat de uşa deschisă prin care se strecurau sunetele – aceeaşi încăpere de mai înainte, mi-am dat seama – i-am găsit pe Boris şi pe ceilalţi servitori ghemuiţi în jurul pragului, ascunşi de cei dinăuntru. Nu au reacţionat când m-am alăturat, căci trupurile lor se încordau să audă. Am auzit prin uşă scaune scârţâind şi picioare târşâite printre notele clare ale clavecinului.

Trebuia să ştiu cine se afla în faţa claviaturii. Probabil că aş fi dat buzna pe uşă şi aş fi tulburat seara – pentru a doua oară – dacă n-aş fi auzit un sunet care m-a uimit şi mai tare: Gaetano Guadagni a început să cânte.

Che puro ciel! Che chiaro sol! Che nuova serena luce è questa mai!

Câtă căldură! Am închis ochii şi am dat drumul fiecărui strop de aer din pliurile plămânilor mei. M-am înghesuit alături de toţi servitorii până când ne-am strâns unii în alţii ca nişte purceluşi abia fătaţi care se îngrămădeau la un şir de sfârcuri. Ca o masă compactă, ne-am strecurat mai aproape de pragul uşii. Am tras cu ochiul şi l-am văzut pe Guadagni în faţa mulţimii fermecate, iar pe Gluck în spatele lui, aşezat la clavecin.

Guadagni îşi flutura mâinile în timp ce cânta, iar degetele lungi descriau valuri care se umflau şi se retrăgeau, întocmai ca vocea lui. În momentele

delicate, rămâneam încordat, forţându-mă să aud, iar apoi, în momentele înalte, mă simţeam de parcă eram gata să mă prăbuşesc sub forţa vocii lui strălucitoare. Guadagni se uita spre un colţ al camerei şi am văzut în ochii lui că acolo se afla Euridice a sa, care avea să fie iar a lui în curând. *Găseşte-o!* îmi spunea muzica. *Găseşte-o!* Şi tot muzica mi-a spulberat orice urmă de teamă care zăbovea în umbrele sufletului meu. Lacrimi calde îmi şiroiau pe faţa curată.

Când Guadagni s-a întrerupt înainte de ultima exclamaţie – *Euridice dov'è!* –, zvâcnetul vocii lui a fost atât de violent, încât numai puterea lui Boris ne-a împiedicat să nu cădem claie peste grămadă în sala de bal. Oaspeţii au început să aplaude; servitorii s-au scuturat din transă şi au fugit care încotro. Reacţia mea n-a fost aşa rapidă: din clipa în care Guadagni a încetat să cânte, am simţit căldura aceea risipindu-se. Teama s-a furişat iar afară din umbră. Cu fiecare clipă, deveneam din ce în ce mai puţin sigur că voi obţine ce-mi doream mai mult. Aveam nevoie să aud iar muzica asta, să învăţ s-o cânt eu însumi, iar aici se aflau doi maeştri care mă puteau învăţa.

Am simţit mâna lui Boris pe braţ, încercând să mă tragă de la uşă, şi am simţit că-mi şoptea ceva la ureche, mă întreba dacă eram aşa de prost încât să întrerup serata a doua oară. Eram. M-am eliberat din strânsoarea lui.

Dar Boris nu putea tolera încă o întrerupere, cu atât mai puţin de către un neghiob care-i purta hainele, aşa că m-a smucit de umăr. M-am răsucit şi m-am zbătut până când am scăpat în cele din urmă din mâinile lui. El a căzut pe spate şi a doborât o vază. Iar eu am intrat împleticindu-mă în sala de bal.

În haine de servitor, cu lacrimi şiroindu-mi pe obraji, am dat buzna în mijlocul petrecerii, de parcă tocmai căzusem pe nişte scări. Aplauzele s-au oprit. S-au uitat ţintă la mine, dar de data asta, privirea lor era diferită. Mirarea nu s-a transfigurat în dezgust, ci în admiraţie – admiraţie faţă de frumuseţea mea.

Am făcut câţiva paşi spre Guadagni şi toată lumea i-a văzut pe cei doi castraţi unul lângă altul – eu, oglindirea mai tânără şi mai înaltă a lui Guadagni. Faţa lui fină şi angelică, oasele delicate, ochii blânzi şi verzi erau tot ce dispreţuisem la mine.

Am încercat să-mi găsesc cuvintele, dar nu reuşeam decât să-mi încleştez şi să-mi descleştez pumnii în dreptul feţei, ca şi cum încercam să apuc vreun fir de praf magic care plutea în aer.

— Orfeu al tău s-a întors, *Chevalier* Gluck, a zis Guadagni pufnind în râs.

A râs şi audienţa. Compozitorul s-a uitat la mine de la clavecin. Boris s-a întors şi m-a prins de braţ.

— Stai, i-a zis Guadagni servitorului său, fără să se mişte de pe scenă. Poate că asta-i şansa noastră, Chevalier, în lipsa lui *Mademoiselle* Bianchi, de a oferi audienţei un duet din actul trei.

— El? a îngăimat Gluck. Euridice?

— Poţi să cânţi sopran? m-a întrebat el.

Am încuviinţat din cap. Gluck s-a împotrivit din nou, dar o frază în italiană l-a întrerupt, iar murmurul din cameră a dat clar de înţeles că oaspeţii l-ar asculta cu plăcere pe Guadagni cântând cu un neghiob. Guadagni a scos nişte hârtii şi mi-a întins o partitură. M-am uitat nerăbdător peste ea şi m-a cuprins deodată dezamăgirea.

— Dar e... nu pot..., am bâiguit eu.

— E prea sus pentru el.

Taburetul lui Gluck a scârţâit pe podea când el s-a ridicat, cu palmele întinse parcă să mă împingă afară din sală.

— Nu, am zis eu. Nu-i prea sus.

— Atunci care-i problema? a întrebat Guadagni.

— Cuvintele, am zis eu. Nu-s în latineşte.

Guadagni şi-a ţuguiat buzele şi toată lumea şi-a dat seama că-şi înăbuşea râsul.

— E italiană? am întrebat eu.

Guadagni a dat din cap.

— Într-adevăr.

— Nu vorbesc italiană, am zis eu. În sală s-a aşternut tăcerea. N-aş şti cum să spun cuvintele.

Guadagni mi-a luat hârtiile din mâini, cu blândeţe, de parcă erau o comoară pe care o recupera din strânsoarea unui copil.

— Nu vorbeşti italiană? a întrebat el încet, dar destul de tare cât să audă orice ureche ciulită. Dar eşti castrat.

Am dat din cap. Faţa mi s-a înroşit, în ciuda indiferenţei lui.

— E imposibil, a zis Guadagni. În ce case ai cântat?

— Case?

— În ce teatre?

— N-am cântat niciodată într-un teatru.

— Atunci unde-ai învăţat să cânţi?

— La mănăstire, am zis eu. Abaţia Sankt Gallen.

Guadagni s-a întors spre Gluck.

— Unde-i asta?

— În Confederaţia Elveţiană, a zis Gluck.

Am încuviinţat.

— Dar nu există nici un *musico* în landurile germane, a zis Guadagni uluit. Gluck a scuturat uşor din cap, în semn de aprobare. Deodată, faţa lui Guadagni s-a luminat şi mi-a zâmbit. Dar asta-i extraordinar. De când eşti în Viena?

— Am ajuns azi.

— Azi!

Guadagni a început să râdă, iar râsul îi era la fel de puternic ca şi cântecul. În curând, toată lumea din cameră râdea împreună cu el de acest *musico* ce nu vorbea italiană şi venea dintr-un ţinut unde nu existau oameni de felul lui. Lui Boris i s-a părut un bun prilej să mă scoată afară tiptil, iar de data asta, m-am lăsat dus.

Dar Guadagni doar a ridicat o mână. Boris şi cu mine am încremenit, iar audienţa a tăcut iar. Guadagni şi-a străpuns dispreţuitor oaspeţii cu privirea, parcă în căutarea unei singure inimi nobile printre aceste hiene.

— Eu, ca şi acest biet *musico*, a zis el, n-am avut nici un *conservatorio* care să mă facă ceea ce sunt azi. Am învăţat singur. Şi nu-l voi părăsi. Mâine, mi-a zis mie, o să vii la Burgtheater. O să fii elevul lui Gaetano Guadagni.

8 Contele Giacomo Durazzo (1717–1794), directorul teatrelor imperiale din Viena începând cu 1754 (n.tr.)

9 Christoph Willibald Ritter von Gluck (1714–1787), compozitorul operei *Orfeu şi Euridice* (n.tr.)

10 Ranieri Calzabigi (1714–1795), poet şi libretist italian, autorul libretului operei *Orfeu şi Euridice* (n.tr.)

11 Gasparo Angiolini, pe numele adevărat Domenico Maria Angiolo Gasparini (1731–1803), dansator, coregraf şi compozitor italian, conducătorul baletului Teatrului Imperial din Viena (n.tr.)

12 Giovanni Maria Quaglio, scenograful operei *Orfeu şi Euridice* (n.tr.)

13 Gaetano Guadagni (1728 –1792), cântăreţ italian castrat, renumit pentru interpretarea protagonistului la premiera operei *Orfeu şi Euridice* a lui Gluck, în 1762 (n.tr.)

V

— Sunteţi în vizită în oraş, domnule, nu-i aşa? Vă pot fi de folos? mă întrebase băiatul a doua zi dimineaţa, după ce mă sculasem din culcuşul tare de pe chei şi mă învârtisem de trei ori, cu o singură întrebare în minte.

— De fapt, am zis eu, poţi. Eşti de prin părţile-astea?

— Vărul unchiului meu e regele la drept vorbind, a zis el cu mândrie, scoţându-şi pieptul în afară, care era atât de sfrijit, încât îl puteam cuprinde cu mâinile. M-am întrebat când mâncase ultima dată.

— Asta-i bine, am zis eu. Am nevoie de orientare. M-ai putea ajuta să găsesc teatrul acesta? – se cheamă Burgtheater…

— *Kaiserliches und Königliches Theater an der Burg*, mi-a recitat el dând din cap. Michaelerplatz. Lăsaţi-l pe Lothar să facă pe ghidul.

Aşa am făcut. L-am urmat prin oraşul adormit de cum s-a crăpat de ziuă, urcând pe panta lină; la stânga noastră se întrezărea prin ceaţa dimineţii biserica aceea neagră, iar pietrele pavajului erau stropite peste tot cu picuri de baligă umedă. N-am cotit nici la stânga, nici la dreapta, deşi palatele creşteau în mărime şi ornamente.

După nici zece minute, am ieşit într-o piaţă.

— Michaelerplatz, a zis Lothar şi s-a înclinat.

Am rămas cu gura căscată. Nu foarte departe, acoperişurile înalte ale celor mai mari clădiri pe care le văzusem vreodată se conturau ascuţite pe bolta strălucitoare. Chiar în piaţă era un fel de palat străjuit de statuile de războinici albi şi dominat de cupole.

— Dumnezeule, am zis către ghidul meu, arătând spre clădire. Ăla-i teatrul?

— Nu, a zis el. Aia-i şcoala de călărie pe timp de iarnă – pentru prinţese şi poneii lor. Uite şi teatrul pe care-l căutaţi.

I-am urmărit degetul întins peste marginea ascuţită a şcolii de călărie – care părea să se termine abrupt, ca tăiată de un cuţit din ceruri – oprindu-se mai jos, spre o cutie de piatră, fără ferestre, cuibărită într-un colţ. În Sankt Gallen ar fi fost ceva de luat în seamă, dar aici era...

— Cam micuţ, nu? am zis eu.

Lothar s-a încruntat la mine.

— Cel mai mare teatru din imperiu. Încap înăuntru o mie patru sute de oameni.

— Nu arată a teatru.
Faţada nu avea nici ferestre, nici uşi.
— Pe vremuri a fost o *Ballhaus*.
— O sală de bal?
— O sală de *mingi*. Pentru ca prinţesele să se poată juca cu mingile. Acum e teatru. Din partea mea, ar putea fi şi poarta iadului. Tot n-o să fiu niciodată lăsat înăuntru.
Am înaintat în piaţă. Palatele din spatele teatrului se profilau chiar şi mai mari.
— Mulţumit? a întrebat Lothar. Mulţumit de serviciul meu?
Am încuviinţat din cap, dus pe gânduri.
— Doi creiţari, a zis el.
— Ce? am întrebat eu.
— Plata mea. Îmi datoraţi doi creiţari.
— Pentru ce?
— Pentru serviciu.
— Dar n-ai făcut nimic. Orice prost ar fi găsit drumul.
— Orice prost în afară de dumneavoastră. Doi creiţari.
— Dar...
— Doi creiţari.
A întins mâna şi a păşit spre mine.
— N-am nici un pfenig.
— Vă muşc de picior.
Şi-a dezvelit dinţii – galbeni, dar destul de ascuţiţi ca să fie în stare de aşa ceva. M-am dat înapoi.
— N-am nici un ban! am strigat eu. Sunt la fel de sărac ca tine.
M-a măsurat din cap până-n picioare, de parcă observa pentru prima dată ce rău îmi veneau hainele. L-a înfuriat sărăcia mea.
— Atunci daţi-mi pantofii, a zis el.
— Nu!
S-a aruncat să mi-i ia şi mi-a smuls unul când am sărit în lături, dar m-a prins imediat pe picior greşit şi, deşi era doar jumătate cât mine, mi-a înşfăcat şi celălalt pantof. Mi-am încleştat câte două degete în ambii pantofi şi-am ţinut de ei de parcă ar fi fost de aur, apoi am căzut în nas când el s-a tras înapoi. Bestia aia mică m-a târât prin toată piaţa.
A început să rânjească şi m-a muşcat de mână.

Am zbierat şi m-am zbătut, iar asta mi-a făcut să-mi cadă din buzunar singurul lucru pe care-l aveam, o felie zdravănă de brânză cleioasă, tot ce-mi mai rămăsese din merindele furate.

Lothar a făcut ochii mari. A dat drumul pantofilor şi s-a repezit la brânză. Şi-a înfipt dinţii în ea. Am alergat după micul meu dejun fără tragere de inimă, dar a fugit mâncând pământul.

Am scuturat de praf hainele lui Boris şi am recuperat un nasture de pe jos. Lothar lăsase o boare de brânză în urma lui, iar maţele mele au început să chiorăie. M-am uitat în jur şi am cercetat bine arhitectura: Michaelerplatz nu e un loc prea bun de încălcat legea, decât dacă eşti mare amator de închisori imperiale, aşa că m-am întors spre teatrul nu foarte impresionant. Era la fel de nelalocul lui ca o bunicuţă zbârcită în mijlocul unui bal somptuos.

Am simţit în inimă primele zvâcniri de dragoste pentru el.

M-am apropiat. Deşi pe faţadă nu se afla nimic, după colţ se înălţau două uşi înalte de stejar, singurul element al clădirii care părea pe măsura primului teatru al unui imperiu. Am bătut în aceste uşi impunătoare, dar ciocănitul meu n-a stârnit decât un zgomot surd. Uşile nu s-au deschis.

O oră întreagă am dat târcoale celor trei laturi ale teatrului. Nu prea aveam ce auzi; puterea lui supremă se năştea noaptea. O căruţă încărcată cu pepeni galbeni a trecut prin Michaelerplatz. Un catâr se căznea s-o tragă. În spatele teatrului, printr-o poartă, am întrezărit Piaţa Castelului goală, dar de fiecare dată când mă apropiam agale de ea, gândindu-mă să mă strecor înăuntru, paznicul de acolo ridica din sprâncene: *abia aştept să încerci.* Făceam cale întoarsă.

Însă la capătul acelei ore, am văzut ceva straniu. Pe faţada teatrului se afla o uşă metalică pătrată, în miniatură, cam la înălţimea şoldului meu. Deodată, această uşă s-a deschis. Au apărut afară două braţe. Apoi s-a strecurat afară şi un cap. Braţele au ajuns până la pământ, unde ţineau loc de picioare. Între timp, au ieşit şi picioarele pe uşă, iar apoi un călcâi – ca o palmă – a închis-o cu putere. Apoi această adunătură de mâini şi de picioare s-a ridicat ca un om obişnuit şi a zbughit-o. Aş fi fost sigur că am văzut doar un băiat, căci nu era mai înalt decât vicleanul Lothar, dar acest aghiuţă avea barbă de bărbat şi o claie de păr.

După ce a dispărut din vedere, am cercetat uşa mică, pe care am recunoscut-o acum ca fiind de la o galerie pentru cărbuni părăsită. Am încercat să-mi vâr unghiile în spatele ei. Am încercat s-o împing în sus, în

jos, într-o parte. Dar n-am putut s-o deschid. Mă căzneam cu ea de câteva minute când am auzit un strigăt furios.

— Hei, nu pune mâna acolo!

M-am întors şi am văzut că omuleţul bărbos revenise. Avea o înfăţişare care aducea a rozătoare. Părul şi barba îi erau castanii, la fel şi smocurile de păr care i se strecurau prin cămaşa descheiată. Era slab şi musculos. Avea buzele tot timpul ţuguiate, ochi mici şi negri ca nişte mărgele, iar din restul capului nu se mai vedea mare lucru din cauza urechilor. Ţinea o pâine într-o mână şi o bucată de cârnat în cealaltă. Cârnatul era gros ca braţul lui; pâinea, rotundă ca aureola lui de păr din jurul capului.

— Aia, a arătat el cu cârnatul în mână, e uşa împărătesei. A muşcat cu nesaţ din carne. Vrei să rămâi fără cap?

I-am spus că nu voiam să rămân fără cap, dar trebuia să intru în teatru. I-am mai spus că eram noul elev al lui Gaetano Guadagni.

M-a măsurat din cap până-n picioare.

— N-ai boaşe?

M-am înroşit şi n-am răspuns.

— Treaba ta, a zis el.

A lovit uşa cu putere, şi aceasta s-a deschis cu un pocnet. A lăsat pâinea şi cârnatul în galerie. Apoi, ca şi cum s-ar fi aplecat doar ca să ridice un bănuţ de pe jos, s-a săltat astfel încât tălpile i s-au ridicat în aer, cam deasupra taliei mele, iar mâinile i s-au sprijinit de pământ. Şi-a îndoit genunchii, iar picioarele i-au dispărut în galeria întunecoasă, unde s-au prins pe un soi de scară. Apoi, încet-încet, şi-a tras şi trunchiul în gaură. Când i-au rămas afară numai capul şi braţele, l-am atins pe umăr.

— Bine, am zis eu. E aşa cum spui tu.

— Te-a durut când ţi le-a tăiat? m-a întrebat el.

— Da, am zis eu. M-a durut.

A făcut ochii cât cepele, aşezat cum era pe spate în tunelul lui ca o vizuină. Capul îi părea înşurubat direct pe umeri, fără să aibă nevoie de gât. Avea braţele încordate ca nişte ramuri de copaci.

— Ştii ce-aş face dac-ar încerca cineva să-mi taie boaşele?

N-am răspuns.

— I-aş spune împărătesei, iar ea l-ar spânzura.

— De ce te-ar apăra împărăteasa? am întrebat eu.

— Ea m-a angajat. Lucrez pentru împărăteasă.

— Cum e împărăteasa? am întrebat eu.

— Are şaisprezece copii. Le-a numit pe toate cele unsprezece fete Maria, după ea.

Am dat din cap.

— Te-ai întâlnit vreodată cu ea?

— Tot timpul. Vine la teatru.

— Dar ai dat mâna cu ea?

— Eşti scrântit? a zis el.

A început să-şi dea uşor drumul prin galerie.

— Mă cheamă Tasso, a zis el când a început să-i dispară şi capul. Vrei ceva de mâncare?

Voiam.

— Da' vezi să vii cu picioarele înainte, a strigat el de undeva din gaură, cu o voce înăbuşită.

M-am gândit o clipă cum aş putea face acrobaţia asta, apoi am renunţat şi am intrat cu capul înainte. Grota era destul de încăpătoare cât să mă târăsc pe coate, iar la început nu era foarte înclinată, dar odată ce-am coborât cu tot corpul în galeria întunecată, abia mi-am mai putut opri alunecarea. Apoi am pierdut în întregime controlul. Am alunecat ţipând şi ţinându-mi mâinile întinse. M-am prăbuşit grămadă la pământ, ca un cârnat îndesat într-un borcan. Mi-am ridicat privirea şi am văzut o lumină slabă şi silueta omuleţului, care scutura din cap mohorât.

M-am speriat, am scâncit, m-am zvârcolit.

— Ajutor! am ţipat eu.

— Nu te mai zvârcoli atâta! a strigat Tasso de deasupra.

Mi-a legat o funie în jurul gleznelor. Am auzit scârţâitul scripeţilor, iar apoi m-a tras afară din gaură, în timp ce funia îmi sfâşia pielea. În sfârşit, m-am răsturnat afară prin deschizătură, pe podeaua fostei săli de mingi.

Zăceam pe spate într-o încăpere mare, cu un tavan extrem de jos. Tasso îl atingea cu degetele când stătea în picioare, cu braţele ridicate. Trebuia să mă aplec, ca să nu mă lovesc la cap. Ridicând un deget spre mine, omuleţul mi-a spus:

— Picioarele-nainte în galeria de cărbuni, a zis el. Întotdeauna. Noroc c-am fost aici.

S-a ridicat în picioare şi şi-a apropiat taburetul în miniatură, apoi mi-a dat o jumătate de pâine şi un pic mai puţin de jumătate din cârnatul rămas.

— Cum te pişi? m-a întrebat de îndată ce i-am acceptat oferta.

I-am spus că urinarea nu-mi punea probleme şi că nu mai aveam chef de întrebările lui. Însă îi mâncam cu poftă mâncarea, uitându-mă curios în grota lui. O lumânare era singura sursă de lumină. Mai avea o sobă mică, în care nu ardea focul, iar lângă ea, un pătuţ de copil pe care erau aşternute cu grijă pături. Toate astea ocupau doar un colţ din spaţiul încăpător. Restul era plin de umbre ameninţătoare, care semănau cu instrumentele de tortură dintr-o carceră. Aşezat orizontal la înălţimea taliei lui Tasso, un ax de lemn străbătea toată camera – de la galeria de cărbuni spre mijlocul sălii de mingi – precum catargul unei nave înclinate într-o parte. În punctul de mijloc, un troliu ieşea în afară cu o coroană de cuie. Frânghii atârnau de ax, se înfăşurau pe nişte scripeţi la marginile camerei şi dispăreau prin tavan. În capătul îndepărtat al încăperii, se afla un cabestan de mărimea lui Tasso, cu şi mai mulţi scripeţi şi mai multe frânghii îndreptate în toate direcţiile. Mai erau opt mecanisme care arătau ca nişte paturi de tortură de mărimi diferite, fiecare din ele cu multe frânghii şi scripeţi în jur. Sunetul clefăitului nostru răsuna în colţurile întunecate, de parcă printre maşinării stăteau la pândă şoareci.

— Ce-i locul ăsta? l-am întrebat pe Tasso când am terminat de mâncat.

— Vezi şi singur.

S-a ridicat şi s-a rostogolit peste axul principal. A mers în mâini o clipă, şi-a strecurat un picior în bucla unei frânghii şi a tras-o în jos. Când piciorul i-a coborât şi capul i-a urcat, în tavan s-a deschis o trapă, deasupra celui mai mare pat de tortură din lemn. Am văzut un pătrat de cer negru.

— Şezi, a zis el.

M-am căţărat pe ax, prin urzeala de frânghii, şi m-am aşezat pe pat, care a atârnat în aer. Tasso a străbătut iute camera şi a tras de o funie. Am văzut frânghia încordându-se printr-un şir de scripeţi. Am strigat când patul a ţâşnit deodată în sus, iar apoi totul s-a întunecat.

M-am căţărat în picioare în bezna deplină, dând orbeşte din mâini. Nu era nimic acolo. Am lovit cu călcâiul în podeaua de lemn. Lovitura a răsunat în întuneric. Mi-am dat seama, după sunet, că eram într-o grotă uriaşă.

Nu m-am putut stăpâni. Am cântat un arpegiu pe întuneric.

Arhitecţilor, nu construiţi o sală de concert pentru ascultători – ca să stea confortabil, să vadă scena, să se simtă onoraţi pe locurile lor. Astfel de săli

ar trebui arse din temelii pentru idolatrie. Singurele temple lăsate în picioare ar trebui să fie cele închinate cântecului.

În arhitectura cântecului, *timpul* este considerentul fundamental. În templele înălţate altor idoli – Notre Dame, San Pietro, sau chiar şi biserica lui Staudach – un cântec poate răsuna în bolta acelui spaţiu până la zece secunde. Asta îi poate inspira auditoriului frică şi dragoste faţă de Dumnezeu şi de biserica Lui, dar în acele zece secunde, cântecul devine vechi şi fad, ca un măr, şi fără gust. În schimb, când cânţi în saloane sau în sufragerii, există problema opusă: sunetul se loveşte de pereţi, de covoare şi de farfurii atât de repede, încât nu are timp să se coacă înainte de a muri.

Să luăm acum ca exemplu amfiteatrul, pe care în acest moment al povestirii noastre îl văzusem pentru prima dată în viaţă. Aici durata de viaţă a sunetului este cuprinsă într-un chip atât de ideal, încât nu există moarte prematură sau tragică şi nici îmbătrânire; sunetul trăieşte trei secunde perfecte. Trei secunde de tinereţe plină de viaţă.

Acest Theater an der Burg este poate cel mai sfânt dintre templele noastre. Geometria unui *Jeu de Paume*[14] este ideală pentru cântec. În mod straniu, cele două niveluri cu loji şi balconul dublu de deasupra sunt construite în întregime din lemn, fără nici un pic de piatră, aşa că şi cu şase sute de oameni aşezaţi, ele imită cutia de rezonanţă, din lemn, a unui instrument. Spaţiul este îngust şi lung – nu rotund ca în celelalte săli mari de operă – astfel încât cântecul, la fel ca mingea într-un *Jeu de Paume* de la o prinţesă la verişoara ei, este transmis de-a lungul încăperii până când ricoşează în arcuirile line ale lojelor.

Atunci n-am văzut nimic din toate astea; doar am auzit. Dar când am înaintat cu grijă spre marginea scenei, Tasso a alergat în urma mea cu un capăt de lumânare aprins. A urcat în grabă pe treptele încastrate şi a aprins lămpile de pe panourile teatrului, iar acesta a început să strălucească.

Un balcon dublu împrejmuia teatrul pe trei laturi, chiar sub tavanul pictat. Dedesubtul lui se aflau două rânduri de cămăruţe, ca nişte celule de închisoare cu un perete deschis, toate accesibile prin câte o singură uşă. Pe podeaua teatrului, în spate, se aflau mai multe rânduri de bănci fără spătar, iar în faţa lor, douăzeci şi patru de şiruri de scaune de catifea.

— Unde stă împărăteasa? am întrebat eu.

— Acolo, a arătat Tasso cu degetul spre cea mai încăpătoare cămăruţă de la stânga mea. Ca să poată intra din palat.

— Şi cine şade aici? am întrebat eu, arătând rândurile de scaune de pe podea, dedesubtul meu.

— Ăia care-s gură-spartă, mi-a răspuns omuleţul. Stătea agăţat deasupra scenei, pe o scară care avea de două ori înălţimea mea. Fanfaronii. Îi mai zicem şi Ţarcul Boilor. Cei de pe scaunele alea vorbesc mai tare decât actorii pe scenă.

— Da' cu băncile alea sus, lângă tavan, ce-i? Poţi vedea ceva de-acolo?

Am arătat spre balcoanele îndepărtate.

— Nici jumătate din scenă, a zis Tasso. *Le Paradis*, aşa i se spune, poate fiindcă-i mai aproape de cer decât de scenă.

— Dar de ce-nchid oamenii în cămăruţele astea? am întrebat eu iar. Ca să nu vorbească?

A pufnit.

— *Lojă*, m-a corectat el. Iar uşile nu-s ca să-i ţină pe bogătaşi înăuntru, ci ca să-i ţină pe săraci afară. Eşti gata?

— Gata pentru ce? am întrebat şi m-am întors când lumina gălbuie a început să devină roşiatică.

M-am trezit în flăcările iadului. Iadul era o grotă. Limbi îngheţate de foc. Stâlpi răsuciţi de piatră. Un tunel care ducea într-un spaţiu deschis şi luminos, îndepărtat ca o stea.

Capul lui Tasso a răsărit printr-una dintre trape, ca o marmotă care arunca o privire afară din vizuină. Mi-am ridicat ochii spre luminile roşii.

— Sticlă colorată, a explicat el. Gata pentru următoarea? m-a întrebat el.

Capul i-a dispărut înainte să-l pot refuza. Am auzit tropăitul paşilor lui şi geamătul axului de sub tălpile mele. Dintr-odată – destul de repede încât aş fi ratat trecerea dacă aş fi clipit – am ajuns din grota înspăimântătoare în nişte păşuni bucolice. Copaci se aplecau deasupra unui izvor. Un câmp cu iarbă moale mă invita să dorm. Ca atunci când cânta Guadagni, speranţa mi-a umplut inima. Într-un asemenea loc, Amalia şi cu mine vom fi împreună într-o bună zi.

Capul lui Tasso a ieşit printr-o altă gaură.

— Vezi? a întrebat el scurt.

— Tu ai făcut toate astea? am întrebat şi am arătat spre pânza din fundal.

— Aş! a zis el. Trebuie o armată-ntreagă să facă toate astea. Quaglio primeşte laudele. Pe Tasso nu-l pomeneşte nimeni. El doar trage sforile.

— Cum e să vezi o operă? l-am întrebat eu.
— Nu ştiu, a zis el. Nu văd nimic de-aici, de jos.
— N-ai văzut niciodată una?
A scuturat din cap.
— Nici nu vreau.
— Cum nu vrei? am zis eu. Într-o bună zi, am să-ţi cânt despre iubire. Atunci o să-ţi schimbi părerea.
A clipit iar.
— Iubire? a zis el.
— Da, am zis eu cât de mândru am putut. Iubire.
A mormăit:
— Am lucruri mai bune de făcut.
Apoi a dispărut în vizuina lui.

14 Literal „joc de palmă“, precursorul jocului de tenis, care se juca pe vremuri fără rachete, cu mâinile goale; prin extensie, termenul denumeşte şi terenul în care se juca (n.tr.)

VI

La ora nouă, au sosit trei maşinişti ursuzi. După aceea, Tasso n-a mai ieşit din grota lui. Şi-a scos capul printr-o trapă şi a strigat:

— Ungeţi fiecare canelură ca şi cum ar veni împărăteasa. Durazzo va fi aici cu maestrul peste trei ore! La cel mai mic scârţâit, o să fie vai de capul vostru!

Cei trei bărbaţi s-au furişat în acelaşi timp, de parcă erau legaţi în lanţuri unul de altul, la glezne. La unsprezece, a apărut compania germană de teatru. Au repetat o oră, iar la primele douăzeci de minute mi s-a dat voie să stau în Ţarcul Boilor şi să privesc, dar când am văzut scenele am început să râd cu lacrimi, aşa că directorul ursuz s-a răstit la mine:

— Ieşi afară! Şi să nu te-ntorci până nu te poţi stăpâni.

La douăsprezece, a intrat în teatru compania franceză, şi artiştii au întrerupt repetiţiile cu vocile lor stridente. Interpretarea lor mi s-a părut plicticoasă şi bănuiesc că mi s-ar fi părut la fel şi dacă aş fi înţeles franceza. La unu, scena a fost ocupată de baletul lui Angiolini, care a avut clipe minunate şi l-aş fi urmărit la nesfârşit, dacă Angiolini nu şi-ar fi oprit dansatorii tot la al doilea pas ca să-i blesteme în italiana lui adorabilă.

Nici urmă de Tasso, dar când s-a strigat „Lumini!“, lămpile de scenă s-au ridicat ca un soare deasupra actorilor. „Cortina!“. şi cortina a căzut ca prin magie. Nu i-am mai văzut faţa noului meu prieten decât la ora trei, când au sosit oamenii de seamă ai teatrului din Viena, iar atunci capul lui Tasso s-a strecurat printr-o trapă ca să se încline în semn de salut la maeştrii lui, pe care i-am recunoscut din seara precedentă. Apoi Tasso a dispărut şi am auzit doar un şâşâit foarte slab sub scenă când Durazzo, Gluck şi Calzabigi au dat din cap şi s-au scărpinat în bărbie, la strigătul lui Quaglio:

— Bine, să vină Grecia!

— Grotele! Grotele! Câmpiile! Iute, omule! Faci s-aştepte nişte oameni importanţi!

Scenele s-au schimbat încet, fără nici un scârţâit. Oamenii aceştia importanţi au cercetat încruntaţi fiecare decor; degetele lor mari apăsau bărbiile lăsând urme albe. Fiecare bărbat a găsit câte un element simbolic care nu-i plăcea. Quaglio a promis schimbări.

În cele din urmă, la ora patru, a ajuns Guadagni. Am sărit să-l întâmpin, dar a trecut pe lângă mine şi pe lângă ceilalţi bărbaţi; nu vedea decât scena.

— Da, a şoptit el după ce Tasso a proiectat luminile roşii pe Grote. Hm. Da. Apoi a închis ochii şi l-am privit cu toţii cum se legăna înainte şi înapoi pe culoarul dintre scaune, de parcă în mintea lui închega imaginea viitorului operei lui. A deschis ochii şi a dat din cap, iar ceilalţi bărbaţi i-au răspuns la fel. Apoi s-a urcat pe scenă şi i-a dat de câteva ori roată. A fluturat mâna la o melodie din capul lui, iar cei patru bărbaţi mai în vârstă au fredonat mulţumiţi. Acum dă-mi Câmpiile, i-a ordonat Guadagni aerului. L-am auzit pe Tasso fugind cât de repede putea pe sub scenă. Fundalul a căzut, noile decoruri şi-au luat locul, văpaia s-a transformat în soare la apus. Guadagni s-a învârtit încet şi a scuturat din cap: Nu, a zis el. Nu.

— Ce nu-i bine? a întrebat Quaglio – umilul servitor al unui prinţ.

— *Asta* nu-i bine, a zis Guadagni, gesticulând, şi s-a întors cu spatele la picturile frumoase, de parcă nu suporta să le vadă.

— De ce nu-i bine? a întrebat Quaglio rugător, mergând spre scenă, dar Guadagni a coborât repede şi a trecut pe lângă el pe culoarul central. Decoratorul scenic a strigat după cântăreţ: ce nu-i bine?

Guadagni s-a oprit, dar nu s-a întors. A scuturat din cap.

— Eu cânt, a zis el încet şi s-a uitat peste umăr în direcţia lui Quaglio, tu pictezi.

Guadagni s-a îndreptat spre ieşire. Gluck l-a strigat:

— Dar nu vrei să le vezi pe celelalte – Grecia, Templul?

Guadagni a mers mai departe.

— Nu azi, a zis el pe un ton hotărât, nu azi.

— Dar când? Vocea lui Gluck era deznădăjduită. Nu prea mai e timp de schimbări!

Dar Guadagni nu părea să audă întrebarea. S-a îndreptat spre foaier. Am ieşit din umbră în calea lui.

— N-o să cântaţi? l-am întrebat.

Dar tot nu s-a oprit, aşa că a trebuit să mă dau înapoi, ca să nu se ciocnească de mine. M-am izbit de scaune şi de uşă. Preţ de o clipă, ca un junghi în inimă, m-am temut că oferta lui din noaptea anterioară fusese doar o glumă răutăcioasă.

Guadagni mi-a cercetat chipul, supărat de întrerupere.

— A! a zis el în cele din urmă, iar zâmbetul lui neaşteptat mi-a înlăturat temerile. *Musico* al nostru elveţian! M-a luat de braţ şi m-a tras uşor din uşă, ca s-o poată deschide. Să cânt? Astăzi? A pufnit. Nu, nu azi. Nici mâine. Nici săptămâna viitoare. Poate la sfârşitul lui septembrie. Poate doar

în octombrie. A făcut semn cu viclenie spre bărbaţii care se uitau miraţi în direcţia lui. Prima mea lecţie pentru tine: nu le da niciodată tot ce vor, altfel te vor înhăţa ca pe-un *Knödel*[15]. Nu-i lăsa niciodată să creadă că te-au îmblânzit, *mio fratello*. Niciodată. M-a tras cu blândeţe în foaierul mic şi apoi m-a ciupit de braţ. Viteazul câine de vânătoare, de îndată ce e tăiat, stă cuminte în colţ. *Purtroppo*, asta ajungem mulţi dintre noi: înainte de cină, gâdilăm o prinţesă cu cântecul nostru, ca să-i putem bea vinul; după cină, o gâdilăm cu degetele noastre, ca să putem împărţi cu ea aşternutul de puf.

Guadagni a scuturat din cap şi a ridicat un deget în faţa mea.

— Eu sunt altfel. Când o ducesă îmi cere să cânt pentru ea, îi spun că n-am timp. Când îmi cere o prinţesă, sunt bolnav. Face parte din vânătoare. Iar pentru cine nu există animal vânat, vânătoarea e totul. Vino.

M-a condus spre ieşire. Prin uşile groase desluşeam sunetul unei gloate flămânde: degete scrijeleau lemnul, femei mârâiau una la alta, voci strigau: „*Gaetano, mio Gaetano!*“ Patru soldaţi imperiali erau gata să ne apere de îmbulzeală.

— Lasă-i să te atingă, m-a sfătuit Guadagni. Dar nu-i lăsa niciodată să pună gheara pe tine.

A dat din cap şi uşile s-au deschis. Femeile şi bărbaţii care aşteptau afară nu erau ţăranii cu care împărţisem culcuşul pe chei. Femeile purtau rochii splendide. Aur şi cele mai frumoase bijuterii le străluceau la gât. În spatele mulţimii era un şir de trăsuri din care doamne din înalta aristocraţie se uitau pe furiş, printre perdele.

Guadagni a păşit în mijlocul lor. Soldaţii ne-au încercuit şi au ţinut la distanţă mulţimea, permiţând doar ca mâinile încordate să-l poată atinge în treacăt pe marele muzician. Guadagni părea să vadă fiecare mână – chiar şi pe cele din spatele lui – şi le-a atins pe toate. A strâns câteva degete pentru o clipă. Dar nici o mână care încercase să-l apuce – să pună stăpânire pe el – nici o astfel de mână nu şi-a atins ţinta. Pumni încleştaţi întindeau bucăţi de hârtie, toate mâzgălite cu versuri de dragoste.

Degete m-au ciupit.

Mi-au smuls fire de păr.

Mi-au sfâşiat hainele ca să-şi poată apăsa pe buze bucăţi din haina lui Boris, doar pentru că mergeam alături de marele castrat. Guri flămânde păreau să se înece cu limbile care atârnau afară când se întindeau spre noi, ca ţăranii care se năpustesc la pâine în toiul foametei. Majoritatea chipurilor erau de femei, dar se mai zbătea şi câte-un bărbat prin mulţime; unele dintre

ele purtau măşti de carnaval ca să-şi ascundă feţele. Un bărbat mascat i-a oferit un inel cu rubin. Guadagni a sărutat bijuteria şi a pus-o în buzunar. Doamnele ţipau când altele le trăgeau înapoi. O cucoană hrăpăreaţă a tras-o pe alta de păr. Osiile caleştilor scârţâiau în timp ce perechi de surori se zbăteau să iasă pe uşi.

Strecurându-se prin încăierarea mulţimii, Guadagni a ales o trăsură. Din cadrul uşii, o femeie i-a făcut semn, fără insistenţa celorlalte, de parcă nu făcea decât să cheme un chelner. Guadagni s-a aplecat şi i-a sărutat mâna. Ea parcă nici nu i-a simţit atingerea, ci s-a uitat peste capul lui plecat la toţi admiratorii care o invidiau pentru avantaj. Era frumoasă – purta o rochie de mătase verde şi delicată, la gât îi străluceau bijuterii, nici o trăsătură a chipului nu-i trăda vreun cusur –, dar pielea ei albă îmi dădea o senzaţie de frig şi eram sigur că, dacă şi-ar fi pus un singur deget pe gâtul meu, m-ar fi trecut fiori. Nu era tânără, dar fruntea şi faţa ei netede, lipsite de expresie, o făceau fără vârstă.

— Vei veni să mă asculţi cântând noul *Orfeu*? a întrebat-o Guadagni.

— Desigur, a zis femeia. Loja noastră e întotdeauna plină când cântă Guadagni.

El s-a înclinat.

— Dar el cine-i? a întrebat ea şi s-a uitat la mine.

Paznicii ţineau piept mulţimii, totuşi, o fată lacomă m-a tras de cămaşa scoasă.

— Acesta, Contesă, a zis Guadagni, de parcă dezgropa o comoară, este noul meu elev.

Oare profesorul meu i-a făcut cu ochiul acestei femei? Nu-mi plăcea zâmbetul ei. Guadagni s-a întors spre mine.

— Dă-mi voie să ţi-o prezint pe Contesa Riecher, cea mai fermecătoare femeie din Viena.

Dădusem să mă înclin, dar am zvâcnit când am auzit acest nume. I-am cercetat faţa. Ochii ei verzi şi reci mi-au prins privirea ca-ntr-un cleşte.

— Sper să cânte mai bine decât ultimul tău elev, a zis ea zâmbind.

Am ciulit urechea la zgomotele din întunericul trăsurii ei. Oare se auzea o respiraţie?

Guadagni s-a uitat serios la ea şi a ridicat din umeri.

— *Non parla italiano.*

Contesa a scuturat din cap şi s-a uitat dezaprobator la Guadagni.

— Aşadar, mi-a zis ea în germană, cum e să ai un asemenea profesor eminent?

Oare fiul ei avea ochi ca ai ei? Iar mâinile acestea pe care le strângea în poală o atinseseră astăzi pe dragostea mea?

— Vorbeşte vreo limbă? l-a întrebat ea pe Guadagni.

— Pare fermecat de frumuseţea ta, Contesă.

Ea a scuturat din cap şi mi-a zâmbit amuzată. Apoi s-a întors iar spre Guadagni.

— Trebuie să cânţi pentru mine, a zis ea. Dau o mică petrecere.

— Sunt îngrozitor de ocupat, *Madame*.

— Peste trei săptămâni, a zis ea.

I-a întins lui Guadagni o bucată de hârtie. El a despăturit-o şi am văzut că pe ea era scris doar un număr. Mi s-a părut că am zărit o străfulgerare de uimire pe chipul cântăreţului.

— Majoritatea oamenilor îmi scriu poezii de dragoste, a zis el, ca să-mi câştige bunăvoinţa.

Ea a ridicat din umeri.

— Atunci să fie aceasta o dovadă a afecţiunii mele atât de profunde, a spus ea fără să clipească.

— Mă voi gândi, a zis Guadagni.

A pus peticul de hârtie în buzunar. Contesa i-a întins iar mâna lui Guadagni ca s-o sărute. A privit-o în ochi când s-a aplecat în faţă.

Ea mi-a mai zâmbit o dată, apoi şi-a trecut repede limba peste buzele subţiri.

— Desigur, dacă vei veni, adu-l şi pe elevul tău încântător.

Apoi a dispărut înăuntrul trăsurii, iar când a pornit, îmbulzeala ne-a cuprins iar. De data aceasta, eram prea şocat ca să mă feresc de mâinile întinse. Cămaşa mi-a fost sfâşiată pe sub haină în timp ce ascultam fiecare sunet al familiei Riecher: pocnetul uşii trăsurii când s-a închis, indicaţiile ei scurte către vizitiu, şfichiuitul biciului, ţăcănitul roţilor pe fiecare piatră a pavajului.

Guadagni a privit-o plecând.

— E ridicolă, a zis el încet, fără să bage în seamă mâinile din jurul nostru. Dar e atât de bogată. Bănuiesc că trebuie să-i onorez petrecerea cu vocea mea.

Grija cea mai grabnică a lui Guadagni după plecarea din Burgtheater a fost să fiu îmbrăcat cum se cuvine pentru un elev de-al marelui *musico*. Croitorul lui italian mi-a făcut câteva haine frumoase şi lungi, din brocart, acestea fiind uniforma unui *musico*. M-am privit în oglindă, în timp ce croitorul lucra cu fir de aur – în scurt timp, nişte maimuţe brodate îmi dansau pe piept.

— Perfect, a zis Guadagni când am fost împodobit cum se cuvine cu aur şi catifea, şi încălţat cu pantofi cu vârf ascuţit. Excelent.

Chiar în acea primă seară, când ne-am întors cu trăsura la casa lui bogată, care avea să fie şi casa mea în Viena, l-am întrebat când va începe să mă înveţe italiana, ca să-i pot cânta opera. Şi-a înăbuşit un zâmbet şi şi-a îndreptat privirea spre fereastra trăsurii.

— Ai răbdare, a zis el. Ai răbdare. Ai atâtea de învăţat. Cântatul va veni mai târziu. Ştii, înainte ca ei să-ţi se dea voie pe scenele lor, chiar înainte să înveţe să te asculte cântând, trebuie să creadă în *tine*. M-a măsurat cu atenţie din cap până-n picioare, iar când a rostit aceste ultime cuvinte, nările lui mari i-au fremătat. Trebuie să fii un *musico* înainte să cânţi ca unul dintre ei.

Ne-am apropiat de casa lui.

— Dar sunt, am îngăimat eu sfios, sunt un *musico*.

— Nu, m-a dojenit el şi a plescăit din limbă. Eşti un castrat. Privirea lui pătrunzătoare m-a îndemnat să-l contrazic. Boris a deschis uşa trăsurii. Eu sunt un *musico*, a mai zis el.

— Dacă m-aţi învăţa italiană, aş pu...

A ridicat un deget să mă oprească.

— Te voi învăţa ce trebuie să ştii, a zis el, iar apoi m-a lăsat să-l urmez în casă.

*

Eram umbra lui. Tot aşa cum nu pleca nicăieri fără hainele lui elegante, trăsura magnifică şi nelipsitul zâmbet afectat, acum nu mai mergea nicăieri fără mine în coadă, eram ca acei *chiens* lânoşi pe care doamnele din Franţa îi târâiau după ele în lesă.

Timp de două săptămâni nu a cântat, iar singura lui lecţie pentru mine a fost că el era cea mai măreaţă creatură de pe pământ. Dormeam în casa lui, cinam cu el, îl urmam prin Viena când îi convenea lui; mă alunga atunci când, pentru vânătoarea lui, avea nevoie de intimitate. Îi căram haina când

era cald şi deschideam uşi când nu era prin preajmă nici un portar. Intram la serate alături de el, până când gloatele de admiratori ne despărţeau.

La prima noastră serată, după ce fusesem izgonit într-un colţ părăsit, a apărut deodată cu două surori la braţ – fiicele nătânge ale vreunui duce. Nasurile lor identice şi borcănate parcă s-au lăsat în jos când mi le-a pasat mie, dar după ce Guadagni s-a alăturat iar mulţimii, ele s-au întors spre mine, zâmbind ca şi cum mi-ar fi spus: *Fă ce vrei cu noi. Comment t'appelles-tu?* m-a întrebat cea care era doar o idee mai îmbietoare decât sora ei.

M-am uitat cu coada ochiului la ea şi mi-am dorit ca urechile mele să disece această întrebare simplă care ar fi putut fi secretul evadării mele. Dar a fost în zadar.

— Ah, am făcut eu, hmmm.

Cele două surori au chicotit şi mi s-au lipit şi mai strâns la piept. Am încercat să mă desprind, dar în scurt timp mă ţintuiseră la perete. I-am prins privirea maestrului meu în mulţime. Mi-a făcut cu ochiul.

Am închis ochii şi mi-am închipuit că eram un clopot care atârna tăcut într-un colţ. Când i-am redeschis, serata era pe jumătate încheiată, iar cele două surori îşi găsiseră o pradă mai binevoitoare.

Nu pierdusem nici măcar o clipă din vedere ţelul meu. Prin noul meu profesor aveam să-mi croiesc drum în închisoarea Amaliei, dar să aştept trei săptămâni părea o veşnicie, aşa că nu am renunţat la ideea de a reuşi prin alte mijloace. Dimineaţa, când Guadagni dormea sau când mă alunga, hoinăream pe strada unde se afla Palatul Riecher, sperând s-o zăresc într-una dintre trăsurile care ieşeau pe poartă. Mă visam alergând în spatele trăsurii şi cântând un mesaj secret. „Opreşte trăsura!“ ar striga ea, apoi ar coborî şi ne-am îmbrăţişa acolo-n stradă, în timp ce toată lumea, cu mic, cu mare, ar fi aplaudat regăsirea noastră.

Vai, asta n-avea să se întâmple niciodată! Perdelele trăsurii erau întotdeauna trase şi printre ele nu se uitau niciodată pe furiş doi ochi albaştri, strălucitori. Uneori, noaptea, mă strecuram la palat şi cercetam împrejurimile, ca să găsesc vreo cale nouă de a mă furişa înăuntru. Dar mi s-a părut mai bine ferecat decât orice casă din Sankt Gallen. Într-o noapte, am încercat să mă caţăr pe ziduri, ca să văd dacă putea fi forţată vreo

fereastră de sus. Când am ajuns la o înălţime de două ori cât mine, nu m-au mai ţinut degetele. Dimineaţa, glezna îmi era vânătă şi umflată.

În fiecare zi, la amiază, timp de două ore binecuvântate, maestrul meu cânta. Exersa în mare parte noul *Orfeu* al lui Gluck, repeta neocolit ariile şi recitativele, până când găsea precizia pentru care era renumit. Câteodată alegea alte arii, deseori din Händel, pe care voia să le păstreze proaspete, ca să le aibă la îndemână, în caz că avea nevoie de o armă în vânătoarea lui. Mă întindeam pe divan şi ascultam frazarea lui extraordinară, care se răspândea prin întreaga casă. Învăţam pe de rost muzica, în timp ce umilul Boris îmi aducea prăjituri şi ceai. „Da, domnule“, zicea când mai ceream o ceaşcă. „Nu, domnule“, zicea când îl întrebam dacă nu voia să stea jos şi să bea cu mine. În doar câteva zile, ajunsesem dintr-un ţăran amărât, mult sub nivelul lui, la al doilea lui stăpân, cu mult mai sus decât el. *Prieteni*, părea să spună orice privire nepăsătoare de-a lui, *nu vom fi niciodată*.

Felul cum cânta Guadagni încă mă înduioşa profund, dar în scurt timp, ariile mă duceau cu gândul la forma pe care ar fi trebuit s-o ia – ar fi luat-o – dacă le-aş fi cântat eu. Urechile mele bine antrenate recunoşteau defectele lui Guadagni, care erau de fapt numeroase, aşa că am ajuns să aud un amalgam de nepătruns dintre felul cum cânta el şi cum cântam eu în imaginaţie. Le-aş fi cântat eu însumi, poate chiar aş fi fost destul de imprudent să-i arăt lui Guadagni că puteam cânta, dar, deşi urechile mele captau sunetele, aş fi avut nevoie de vreme ca să ajung la buze şi limbă. Era nevoie să învăţ italiana, s-o citesc, ca să-i pătrund formele şi înţelesurile. Totuşi, singurul meu profesor o ţinea departe de mine. Trebuia să găsesc pe altcineva.

Iar într-o zi am şi găsit: un lup îmbufnat într-un colţ.

15 „Găluşcă“, în limba germană, în original (n.tr.)

VII

Mă plimbam prin Innenstadt, rătăcit prin labirintul străzilor. Stătusem la pândă pe lângă Palatul Riecher până la amiază, când am hotărât să încerc o cale mai directă spre casă. Mă pierdusem atât de tare acum, încât cu siguranţă îl ratasem deja pe maestrul meu, care ieşise la cină cu o prinţesă şi cu sora ei. Speram să dau peste un punct de reper cunoscut, sau chiar peste Lothar, dar strada era pustie – sau aproape pustie, căci un singur bărbat aştepta într-un prag cu o carte pe care-o ţinea foarte aproape de faţă. Nu-i vedeam decât mâinile păroase. Purta haine care ar fi fost respectabile, dacă nu ar fi fost mototolite, astfel încât pe şoldurile lui înguste îi veneau ca un sac strâns în jurul taliei. Nu l-am băgat în seamă până nu am trecut de el, moment în care a tuşit ca să-şi dreagă glasul şi a sorbit aerul de parcă era lichid.

Sunetul acesta!

Am simţit o bucurie atât de mare, de parcă aş fi văzut soarele care răzbate printre nori în toiul iernii geroase. I-am smuls cartea din faţă şi m-am năpustit asupra lui. A crezut că eram un bătăuş şi a încercat să mă bată şi el. Dar l-am ţinut strâns.

— Remus! am strigat eu. Eşti chiar tu!

Era chiar prietenul meu! Încruntarea aceea groaznică! Părul ciufulit! Nasul strâmb! L-am strigat iar de bucurie. Numele acela, pe care numai două persoane îl folosiseră vreodată ca să i se adreseze, a fost ca o vrajă. Încruntarea s-a topit. Faţa care nu era niciodată nici veselă, nici tristă deveni deodată amândouă la un loc, când şi-a apăsat-o de gulerul meu. Am plâns cu chipul îngropat în părul lui vâlvoi, de parcă aveam un lac întreg din care să-mi scot lacrimile.

— Moses! Eşti aici!

— Şi tu la fel! am zis eu. În Viena!

— La Melk n-au vrut să ne primească. Probabil că Staudach le trimisese o scrisoare. Am încercat să-ţi trimitem mesaje, dar mă tem c-au fost descoperite.

— Au fost, am zis eu.

— Slavă cerului că te-am găsit acum! Lumea-i aşa de mare!

— Am atâtea să-ţi povestesc! am zis eu.

— Ia te uită, ce haine ai, a exclamat el, împingându-mă deoparte ca să-mi poată măsura cu privirea haina de brocart, apoi m-a îmbrăţişat iar.

Îmbătrânise – după părul lui cărunt, nu rămânea nici o îndoială –, dar eram sigur că nu arătase niciodată aşa de bine. Pentru prima dată avea culoare în obraji.

— Şi Nicolai? Unde-i Nicolai?

M-am uitat în jur cu speranţă, de parcă mă aşteptam să sară din pragul unei uşi, cântând o baladă veselă. Zâmbetul lui Remus s-a înăsprit. A dat din cap cu gravitate.

— E aici, a zis el.

Tonul lui m-a alarmat.

— Remus, care-i problema?

Remus a cercetat strada în sus şi-n jos, şi apoi a devenit iarăşi fostul Remus, cel care nu mă privea în ochi.

— Nicolai e foarte schimbat. E bolnav.

— Bolnav? Am zis, incapabil să cred că ursul ar fi putut fi atins de vreo boală. Dar se va face bine cât de repede, nu?

Remus a scuturat din cap şi şi-a întors privirea. Tăcea.

— Spune-mi, Remus! Sunt prietenul lui.

Remus a încuviinţat din cap.

— Promit că-ţi spun tot. Dar mai întâi e mai bine să-l vezi. Să judeci singur. Dac-o să te vadă, o să-nveselească sigur.

— Deci nu m-a uitat?

— Să te uite? Remus a râs, iar râsul lui era aşa de strident şi de trist – nu-mi aminteam să-l fi auzit vreodată râzând – încât m-a tulburat. A pus o mână pe braţul meu şi m-a întors în stradă. Nu, nu te-a uitat. Vino, aşteptam ca elevul meu să deschidă uşa, dar sigur a fost la cârciumă şi nu se va trezi să-nveţe latină. Nu-i va spune tatălui său, aşa că voi fi plătit. Nu are nimeni de pierdut, în afară de Sfântul Augustin.

Remus se schimbase în toţi aceşti cinci ani. Mergea repede şi nu ezita când mă conducea la stânga sau la dreapta, pe străzile întortocheate.

— Ăsta-i al Prinţului Lainberg, a zis el arătându-mi un palat cu ferestre prăfuite. Iar monstruozitatea aia, a făcut el semn în direcţia unui palat cu cai de marmură care se cabrau în fiecare colţ, îi aparţine Contelui Kursky. Ăla-i al Prinţului Barhainy, iar acolo stă Contele von Palm.

— Cum pot fi atâţia prinţi şi conţi într-un singur oraş? am întrebat eu.

A râs.

— Nu, Moses. Nu un singur oraş. *Un imperiu.* Dar chiar şi pentru asta sunt prea mulţi. Unii conduc ţinuturi îndepărtate; alţii le vizitează din când în când. Alţii nu-şi găsesc moşiile nici pe hartă. Mai sunt şi unii care n-au deloc pământ, doar titluri. Alţii ar face orice ca să devină conţi. Aşa că acum, când împărăteasa are nevoie de bani pentru război, oraşul ăsta e plin ochi de ei.

Remus m-a condus pe poarta palatului şi am urcat glacisul înverzit, pentru prima dată de când eram în oraş. Am lăsat în urmă palatele de piatră din Innenstadt şi am dat de casele cu bârne din Vorstädte. Aici străzile erau mai înguste, sunetele oamenilor mai puţin rafinate: copiii zburdau desculţi, iar mamele lor îi certau prin ferestrele deschise; bărbaţii mai degrabă scuipau pe jos decât să mânjească o scuipătoare; vacile erau lăsate să scurme prin maldărele de gunoaie adunate în stradă, în loc să fie legate în curte.

Remus m-a condus într-o parte a oraşului pe care o puteam recunoaşte după cel mai josnic sunet: chemările ademenitoare ale femeilor care făceau semne din pragurile şi de la ferestrele tavernelor şubrede, înşirate pe strada principală a cartierului. Remus m-a urmărit cum priveam îngrozit fiecare femeie care făcea semn mâna.

— Bine-ai venit în Spittelberg, a zis el. Casa noastră din ultimii trei ani. Într-adevăr, nu este loc mai bun pentru noi, căci nu există pe pământ un loc mai îndepărtat de abaţia lui Staudach.

A arătat cu mâna strada, ca dovadă a ceea ce afirma. Femeile cărau găleţi de zoaie direct în calea noastră. Bărbaţii împingeau cotigi încărcate cu varză mirosind a acru. Mai presus de orice, străzile erau pline de copii. Ieşeau puhoi din case, ţipau de la ferestrele deschise, râcâiau cu beţele prin resturile putrezite din stradă. În căldura verii târzii, doar câţiva purtau cămăşi şi toţi erau desculţi. O fată şedea deasupra alteia şi o gâdila, trebuie să fi fost sora ei mai mică, pentru că amândouă aveau părul roşu aprins. Patru băieţi stăteau cocoţaţi pe movila unei taverne prăbuşite şi strigau regulile unui joc pe care nu-l puteam înţelege.

— S-a ars, a urlat unul. Trei pietre! Trei!

Mâna lui Remus mi-a atins umărul şi m-a readus înapoi la el.

— N-a fost întotdeauna aşa. Acum o sută de ani, negustori din sud şi din est s-au oprit aici când au venit în oraşul imperial. Strada asta noroioasă a fost pavată cu pietre. Tavernele astea cenuşii erau zugrăvite în culori vii. În fiecare curte se aflau căruţe. Dar armata turcă a asediat locul, timp de patru

luni, în 1683. Au luat tot ce era valoros şi au distrus aproape tot ce nu era. Remus a arătat spre o tavernă părăsită. Din ea nu rămăsese decât faţada cenuşie. De cealaltă parte a ferestrelor goale, câţiva băieţi murdari sfărâmau molozul.

— Numai să stai departe de străduţe noaptea, a continuat Remus. Şi dacă ai bani, ai grijă la buzunare.

Am ajuns la mai multe străduţe care urcau în pantă pe un deal, iar la colţul uneia dintre ele, ne-am oprit în faţa unei case cu doar două etaje. Era în stare mai bună decât majoritatea caselor din cartier, deşi se înclina uşor într-o parte. La parter se afla un soi de bar, iar deasupra uşii era scris un singur cuvânt: *Kaffee*.

— Aici, a zis Remus.

Singura încăpere era ticsită cu bărbaţi aşezaţi pe bănci. Toţi beau acelaşi lichid aburind, cu un miros pătrunzător de pământ. Părea o licoare magică, fiindcă erau cu toţii stăpâniţi de aceeaşi voioşie naivă. Băteau cu palma în mese şi îşi urlau unii altora în ureche monoloage importante. În spatele tuturor, un bărbat cu păr negru ca pana corbului făcea pe vrăjitorul; măcina nişte boabe negre ca smoala până deveneau o pulbere fină, apoi turna peste ea apă clocotită dintr-un samovar.

L-am urmat pe Remus la scările din spate. Prietenul meu s-a oprit şi mi-a pus o mână pe umăr.

— Nu te speria, a zis el speriindu-mă. Sunt zile bune şi zile rele.

Am urcat amândoi scările înguste şi în spirală. Remus a deschis uşa şi m-a poftit să intru în cele trei camere ale lor: un salon şi câte un dormitor pentru fiecare – toate la un loc tot nu erau cât chilia lui Nicolai de la abaţie. În salon, tavanul se continua cu bârnele din acoperişul înalt şi înclinat. Lângă un perete se afla un şemineu gol. Perdele groase acopereau cele trei ferestre mici, aşa că doar o licărire slabă şi indirectă lumina camera. Teancuri de cărţi erau stivuite pe mese şi pe podea, de-a lungul pereţilor. Aerul închis mirosea a fân uscat.

Cineva şedea într-un fotoliu, cu spatele la noi, dar era un bărbat atât de masiv, încât şi pe întuneric mi-am dat seama că era prietenul meu.

— Nicolai! am zis eu şi toată teama din voce mi-a pierit.

Am dat roată fotoliului ca să-i pot cerceta faţa.

Aveam să mai întâlnesc de câteva ori înfăţişarea aceea înfiorătoare în colţuri întunecate din atâtea oraşe: chipul umflat; urmele rănilor care s-au vindecat de mult şi au lăsat cicatrice; nasul moale şi deformat, ca şi cum cartilajul ar fi fost mâncat de viermi. Tot un bărbat masiv rămăsese, dar acum era rotund unde înainte fusese drept. Avea părul şi barba cărunte, iar pielea, palidă.

— Cine-i acolo? a întrebat el.

Ochii erau îndreptaţi spre mine, dar bătaia pleoapelor le-a trădat neputinţa. Probabil că păream o umbră pentru el.

— O să trag draperiile ca să vezi cu ochii tăi, am zis eu, încercând să-mi păstrez vocea caldă şi hotărâtă.

— Nu! a strigat el când m-am întins spre draperii.

Remus a scuturat din cap şi mi-a şoptit că ochii distruşi ai lui Nicolai nu suportau lumina.

Aşa că am îngenuncheat lângă vechiul meu prieten, i-am ţinut mâna şi mi-am apropiat faţa atât de mult, încât am desluşit paloarea buretoasă a gomelor sifilitice de sub piele. Ochii i se căzneau să se concentreze asupra chipului meu. Deodată a tras aer în piept. A ridicat o mână tremurândă ca să-mi atingă obrazul.

— Să fie adevărat? Remus, spune-mi că-i adevărat!

— Nicolai, e chiar el. Moses a venit la Viena.

— Dumnezeu să ne binecuvânteze! a strigat Nicolai, mi-a luat capul în mâinile lui umflate şi m-a strâns la piept.

A plâns în părul meu, iar eu pe pieptul lui, apoi mi-a ridicat faţa ca să mă poată privi din nou. Mi-a studiat toate trăsăturile cu ochii aceia înceţoşaţi, până când le-a învăţat pe de rost.

— Te-ai făcut tot atât de frumos pe cât m-am făcut eu de urât, a zis el.

N-am ştiut ce să spun, căci într-adevăr n-ar fi putut merge pe stradă fără ca oamenii să se holbeze la el ca la un monstru. Cu toate acestea, eu n-am simţit repulsie, şi i-am spus asta.

— Am meritat-o cu vârf şi îndesat, a zis el.

— Prostii, am zis eu. Vorbeşti prostii.

Nicolai s-a uitat la Remus, apoi din nou la mine.

— Toată ziua nu fac decât să şed aici şi să mă gândesc cum i-am dezamăgit pe singurii doi prieteni pe care i-am avut vreodată.

— Nicolai, a zis Remus tăios, nu-ncepe acum. Nu încă. Hai să fim fericiţi azi. Moses e, în sfârşit, iar cu noi.

— Şi asta-i tot ce-mi doream, a zis Nicolai cu lacrimi în ochi, ca să-i spun ce rău îmi pare pentru ce-am făcut. Pentru ce n-am izbutit să fac.

— N-ai izbutit? am întrebat eu. Nicolai, ai fost ca un tată pentru mine. Mi-ai salvat viaţa! Nu te-am învinovăţit niciodată de nimic.

A scuturat din cap.

— N-ar fi trebuit să te las niciodată cu bărbatul ăla. Ar fi trebuit să părăsim abaţia cu mai mulţi ani înainte. Lumea ne aştepta cu braţele deschise, iar noi am ratat şansa.

— Nicolai, l-a rugat Remus, nu acum. O să...

— Ar fi trebuit să plecăm! s-a răstit Nicolai la prietenul lui şi apoi şi-a acoperit ochii cu mâinile moi şi umflate.

Remus şi-a plecat capul. Nicolai şi-a dus mâinile de la faţă la tâmple, iar eu am auzit cum răsuflarea i s-a sugrumat când l-a lovit o durere de cap pricinuită de acele umflături moi din creierul lui care s-au umplut de sânge. Un geamăt îngrozitor a ieşit din gâtul lui încordat, ca horcăitul unui om care se îneacă.

L-am ţinut de braţ şi am încercat să-l liniştesc.

— Nicolai, pot să te-ajut cu ceva?

Dar Remus ştia leacul şi s-a dus să aducă tinctura de laudanum, singura care-i mai alina durerile lui Nicolai. Atingerea mea n-a avut alt efect decât să-l facă să-şi deschidă iar ochii. Şi-a îndepărtat o mână de la tâmplă şi mi-a prins încheietura aşa de strâns, încât mi-a fost teamă să n-o sfărâme.

— Te rog, iartă-mă, a zis el.

— N-am pentru ce să te iert.

Atunci s-a întors Remus şi i-a turnat tinctura pe gât. Nicolai a înghiţit-o lacom şi nerăbdător. În scurt timp, ochii i s-au stins şi mai mult, până s-au închis de tot. S-a prăbuşit în fotoliul său.

Remus şi cu mine am rămas câteva minute în picioare, faţă în faţă, lângă prietenul nostru, apoi el a ridicat o pernă şi i-a sprijinit lui Nicolai capul înclinat. Mâna i-a zăbovit pe obrazul prietenului său, cel mai mare gest de dragoste pe care l-am zărit vreodată la el.

Remus a zâmbit trist.

— Ce bine că eşti aici, Moses, a zis el.

L-am îmbrăţişat. Trupul îi era încordat, inflexibil la atingerea mea, dar nu mi-a dat drumul braţului câteva secunde. Când a făcut-o, şi-a şters ochii de lacrimi şi a întors privirea, parcă ruşinat. L-am îndreptat spre masa mică şi

dezordonată. S-a aşezat pe un scaun, iar eu l-am luat pe celălalt. Câteva minute, nici unul dintre noi n-a vorbit.

— Patruzeci şi cinci de ani, a început deodată Remus. Aproape că-i greu să înţelegi. Şi-a petrecut mai bine de patruzeci şi cinci de ani în abaţia aia şi în aproape tot timpul ăsta vorbea de plecare. A fost o minune simplul fapt că l-au primit pe copilul ăsta părăsit în biserică într-o noapte. Abaţia n-a fost niciodată orfelinat, şi totuşi, pentru Nicolai au făcut o excepţie. Când l-am cunoscut prima dată era deja uriaş. Era singurul novice care voia să vorbească cu mine. Dorul lui pentru lumea largă mi s-a părut atât de irezistibil – probabil că am vorbit despre cutreierarea ei aproape în fiecare zi, timp de treizeci de ani. Treizeci de ani! Şi întotdeauna, la sfârşit, rămâneam din pricina mea – cărţile mele, nevoia mea de linişte. N-am plecat niciodată nici măcar din oraş. Iar când am făcut-o în sfârşit, ne-am dus la Roma şi, încă din prima zi, voiam să ne întoarcem, deşi m-am bucurat de fiecare clipă. Doamne, eram aşa de fericit la Vatican! Dar îi spuneam în fiecare zi: „Nicolai, trebuie să mergem acasă“. Îi ziceam: „Vreau să merg acasă!“

Remus mi-a acoperit gura cu mâna. A tras adânc aer în piept, apoi a continuat:

— Vezi, n-am înţeles niciodată situaţia noastră. Am fost aşa de prost. Abia când ne-au alungat de la Melk am înţeles în sfârşit: rămăsesem în abaţie *pentru el*, nu pentru mine. În ziua aceea, când mergeam în josul Dunării, după ce-am fost alungaţi, m-a apucat groaza. „Nicolai, trebuie să ne-ntoarcem!“, am strigat. „Înapoi în munţi. O să ne primească vreo mănăstire!“ M-aş fi dus oriunde, în orice cocioabă dărăpănată care-şi spunea abaţie. Fără cărţi? Nu-mi păsa. Aş fi trăit cu el într-o peşteră izolată. „O să găsim altă abaţie“, am zis. „Nu se poate ca Staudach să le fi scris tuturor.“ „Prostii“, a răspuns el. „Nu vezi? Dumnezeu ne-a trimis la Viena. Suntem liberi! În sfârşit, liberi!“ Moses, cuvintele astea erau ca un blestem pentru mine, ca o sentinţă.

Remus a tăcut câteva secunde. M-a privit în ochi. Poate că a fost prima dată când m-am uitat aşa de adânc în ochii lui. Lacrimile păreau total nelalocul lor pe faţa aceea aspră.

— M-a făcut să-mi pierd credinţa în Dumnezeu, Moses, a şoptit el, aplecându-se mai aproape. Aceeaşi sfinţenie pentru care l-am venerat din prima zi în care ne-am cunoscut – când aveam cincisprezece ani, iar tatăl meu a plătit pentru ca fiul lui pipernicit să fie închis pe viaţă în abaţie –,

aceeaşi sfinţenie a chemat diavolul în oraşul ăsta. A omorât un bărbat. Nu-i spune. Nu-şi aduce aminte. Un bărbat a făcut-o târfă pe o târfă, iar apoi o scuipat-o în faţă. Nicolai l-a aruncat pe bărbatul ăsta în stradă. O singură lovitură a fost de-ajuns ca să-i rupă gâtul. Toată lumea l-a primit cu urale şi i-a luat de băut, în timp ce eu am târât cadavrul în râu. Îl iubeau. Bea şampanie de la duci şi şnaps de la ţărani. Nu aveam nevoie de bani. Avea zâmbetul şi râsul lui. „Sfântul Benedict şi lupul lui!“ se striga de la ferestrele palatelor şi, indiferent cât de târziu era, trebuia să ne oprim pentru un pahar. Pentru un cântec. Deseori, el rămânea peste noapte. Bărbaţi, femei. Prinţi, târfe. Avea destulă dragoste pentru toţi. Când au apărut gomele, a fost dintr-odată mort pentru ei. Un iubit i-a trimis un doctor care l-a umplut de argint-viu de n-a mai putut să mănânce timp de-o lună. Ceilalţi l-au uitat, chiar şi când le-a bătut în poartă. În cele din urmă, a rămas aici, fără să mai iasă. Se uita la câte o nouă gomă ore întregi şi-i urmărea evoluţia. Se privea cu orele în oglindă, în fiecare zi, şi îşi vedea frumuseţea stingându-se. Iar într-o zi, după ce a dus-o aşa un an, umflăturile au dispărut. Şi chiar dacă era urât, a strigat în stradă, a dat buzna la petreceri şi a urlat: „M-am vindecat!“ Dar nu se vindecase. Ochii au început să i se înceţoşeze şi au devenit sensibili şi la cea mai slabă lumină. Apoi au apărut umflăturile – pe braţe, pe gât – şi, odată cu ele, durerile. Mă trezeam în gemetele lui. Nasul a început să i se înmoaie. Oasele parcă i se topeau. Îl ţinea pur şi simplu cu degetele.

Remus s-a întors şi ne-am uitat amândoi la prietenul nostru adormit. Fotoliul mare parcă era făcut pentru un copil – braţele uriaşului se revărsau peste margini, genunchii îi stăteau depărtaţi. Perna îi alunecase, capul îi căzuse în faţă.

— Şi erai singur, am zis eu.

Remus a dat din cap.

— Dar nu asta-mi dorisem oare? Să fim singuri, numai el şi cu mine. Peştera noastră izolată? Poate c-am primit tot ce-am meritat.

VIII

Când vremea era bună şi Guadagni nu avea alte distracţii, mă punea să urc în trăsura lui şi-i poruncea vizitiului să ne ducă la Prater sau în alt parc regal în care avea voie să intre şi ne plimbam ore întregi cu trăsura, pe drumurile pe care împăratul le construise pentru vânătoarea lui. Uram aceste zile, căci însemna că nu aveam prilejul să pândesc străzile din jurul Palatului Riecher. Când mergeam aşa, mă temeam întotdeauna că această zi, dintre toate zilele, avea să fie cea în care dragostea mea va face câţiva paşi în stradă.

Dar într-o astfel de după-amiază, adânciţi în pădurile din Prater, având ca unică distracţie ciripitul păsărilor din copaci şi huruitul roţilor trăsurii pe pietriş, m-am hotărât să-i arăt maestrului meu că şi eu aveam minte. Şi eu aveam o inimă înflăcărată. Am adus în discuţie chestiunea de cea mai mare importanţă pentru amândoi. L-am întrebat pe Guadagni:

— Signor, cine v-a castrat?

Mi-am ţinut respiraţia în aşteptarea reacţiei lui. A închis ochii şi a scuturat încet din cap.

— *Mio fratello*, a zis el, asta-i singura întrebare pe care nu trebuie să i-o pui niciodată unui *musico*.

Mi-am cerut scuze şi am închis pliscul.

Dar apoi a zâmbit.

— Îmi pare rău, a zis el. De unde era să ştii tu regulile astea? Tu, mai presus de oricine, meriţi un răspuns. Aşa că-ţi dau unul: Italia m-a castrat.

Mi-am imaginat o armată de Rapucci mişunând prin ţinuturile Italiei, comandaţi de vreun rege malefic cu mitră pe cap. Dar nu asta voia să spună maestrul meu. A ridicat un deget.

— *Mio fratello*, castraţii sunt la fel de vechi precum cuţitele care i-au tăiat – nici o cultură nu e lipsită de acest barbarism –, dar cei ca tine şi ca mine sunt o categorie aparte printre castraţi. Gândeşte-te: în Egiptul Antic, în Grecia, în Roma, în India şi în ţinuturile islamice, castrarea a fost întotdeauna o insultă. Să fii tăiat însemna să fii redus de la bărbat la ceva mai puţin – ceva simplu, ceva îmblânzit. În Londra, a continuat el, un bărbat mi-a povestit o dată despre eunucii chinezi, din care făcea parte o categorie de servitori în acel ţinut. După ce sunt castraţi, băieţii aceştia îşi primesc mădularele conservate într-un vas de lut. Ţin mereu acest vas cu ei.

Îl păstrează pe un raft. Se numeşte *Pao*. Când vor să fie promovaţi sau să-şi schimbe locul de muncă, aduc acest *Pao* la noul angajat, care deschide capacul şi inspectează ce a pierdut bărbatul, de parcă ar fi o dovadă a caracterului său.

Am înghiţit în sec şi mi-am slăbit gulerul. Guadagni a râs.

— Te dezgustă lucrul ăsta? a întrebat el. De ce te-ar dezgusta?

— Trebuie să-l... păstreze, am bâiguit eu, într-un vas?

— Da, a zis el. În alcool. Bănuiesc că schimbă lichidul o dată pe an, ca să nu se tulbure. Lumea vrea să-l vadă *limpede*.

— Vă rog nu mai vorbiţi despre asta, l-am rugat eu.

A chicotit.

— Bine, a zis el. Fără *Pao* conservaţi. O să-ţi povestesc în schimb despre Grecia şi Roma, faimoasele civilizaţii. Acolo îi tăiau pe băieţi ca pe arbuşti – cincizeci sau mai mulţi deodată, deşi câte douăzeci din fiecare grup mureau în urma rănilor. „Tăiere până la burtă“ i se spunea; rămânea doar o gaură mică. Se credea că această mutilare îi făcea blânzi, aşa că erau cei mai doriţi sclavi. Nu săpau gropi şi nici nu frecau podele. Înveşmântaţi în aur, cu trupurile strălucind de ulei, îşi hrăneau stăpânii, le turnau vin, le masau spinările îmbătrânite. Trupul lor era caliciul pentru desfătarea stăpânilor. Poate că Nero a fost cel mai josnic dintre toţi. Avea un băiat sclav, Sporus, pe care-l iubea mai mult decât pe toţi ceilalţi. Un copil frumos şi nevinovat. I-a poruncit chirurgului său să taie organul bărbătesc al lui Sporus, iar după ce băiatul s-a vindecat, Nero l-a îmbrăcat cu straie de nuntă şi s-a căsătorit cu micul eunuc. Apoi l-a deflorat pe patul imperial.

Acum abia puteam să mai respir. Ştiam că mulţi băieţi suferiseră la fel de mult ca mine, dar acum înţelegeam că mulţi înduraseră o soartă mult mai rea – mult, mult mai rea.

— Ne-am putea opri o clipă? l-am întrebat eu cu glasul stins. Aş vrea să mă plimb puţin.

— Dar asta-i nimic, a ţinut-o maestrul meu una şi bună, iar vocea lui neschimbată parcă m-a ţintuit locului. Nero şi Sporus al lui reprezintă ceva chiar blând de fapt, dacă ne gândim la alte exemple. Citeşte Evanghelia după Matei. Apostolul îi cinsteşte pe „eunucii nobililor care s-au făcut *ei înşişi* eunuci“. Doamne! Una-i să te taie altcineva, şi cu totul alta să ţi-o faci *singur*. Şi câţi s-au spintecat cu pumnale după înţelepciunea lui Matei? Mii. Învăţaţi, mistici, nebuni. Am citit despre un ritual extatic în vechea Anatolia: în „Ziua Sângelui“, bărbaţii se adunau pe un munte, se rugau

împreună la un zeu bun şi iubitor şi se mutilau singuri cu cioburi de ceramică.

Am deschis uşa ca să iau aer, chiar dacă trăsura se legăna mai departe pe drum. O ploaie uşoară îmi răpăia pe pantofi, dar aerul era ca o pânză rece şi umedă pe fruntea mea înfierbântată.

Guadagni a râs şi m-a tras de o şuviţă de păr, aşa cum ar fi făcut poate un frate mai mare.

— *Mio fratello*, nu te mai gândi la asta! Nu înţelegi? Nenorociţii ăia n-au nimic de-a face cu noi. Noi suntem o clasă diferită – ceea ce i-a făcut pe ei dispreţuiţi ca sclavi ne face pe noi veneraţi ca zei. Chiar şi tu, deşi poate că nu eşti bogat sau cunoscut de cineva. Nimeni nu te va pune vreodată să-i arăţi ce-ai pierdut. Nu vei fi niciodată inspectat de stăpânul tău. Nu ţi va porunci niciodată să te întinzi pe un pat cu faţa-n jos. Durerea ta s-a stins cu ani în urmă; nu vei muri de la rana ta.

Mi-a luat mâna într-a lui şi a ridicat-o la lumină.

— Uite, *mio fratello*, uite ce ţi-a dat tăietura asta. Nici un bărbat nu are mâini aşa frumoase. Asemenea degete delicate. Şi priveşte-aici. Şi-a atins obrazul, uşor fardat ca să intensifice strălucirea naturală. Nici un bărbat nu are pielea atât de curată; coşurile sunt numai flagelul celor necastraţi. În plus, uită-te ce scunzi sunt ei, şi ce înalţi suntem noi. Şi-a pus mâna pe pieptul umflat sub haina de brocart. Are vreun bărbat pieptul atât de larg? Plămânii mei sunt de două mai puternici decât ai celui mai bun cântăreţ necastrat din lume. Am cruzimea să mulţumesc şi pentru asta. Magia tăieturii ne-a făcut coastele să crească aşa de lungi. Ba mai mult: comoara noastră cea mai mare stă ascunsă până când cântăm. A ridicat un deget şi s-a uitat la mine, parcă provocându-mă să ghicesc ce avea să arate cu el. În cele din urmă, l-a îndreptat spre mijlocul gâtului său. *Ei* au chestia aia urâtă şi ieşită în afară, *la pomme d'Adam*, înfiptă în gât. Şi când te gândeşti că umflătura aia este exact locul unde le începe vocea! La fel de nepotrivit pentru cântat ca o vioară cu gâtul despicat. Şi-a masat gâtul de parcă ar fi fost şira spinării unei pisici. În schimb, cutiile noastre de rezonanţă au rămas necoborâte, suspendate acolo unde le-a pus Dumnezeu. Nu vezi? a exclamat el şi m-a prins de braţ. Felul cum cântăm noi ne deosebeşte atât de mult de castraţii din alte epoci. Ei au fost tăiaţi pentru că au fost săraci, frumoşi sau ghinionişti. Eu am fost tăiat pentru că, băiat fiind, cântam ca o privighetoare. Aşa că acum, în Viena, sunt rugat să fiu Orfeul lor! Am cântat Orlando, Solomon, Iulius Caesar. Aceştia-s zei printre oameni! Nu-s

sclavul lor. Nu-s servitorul lor. Sunt eroul lor. Sunt îngerul lor. Sunt cel pe care-l visează când adorm noaptea. O, şi ce uşor le e să mă iubească! Iubirea între o femeie şi un bărbat normal e plictisitoare în cel mai bun caz, mârşavă şi ruşinoasă, în cel mai rău. Dar când sunt eu cu ele, dorinţa lor devine un potop. Nu le reţine nici o teamă; nu vor fi concepuţi copii în noaptea asta, nu va avea loc nici o căsătorie forţată, nici o ruşine veşnică. Ele ştiu că, dimineaţă, amintirea plăcerii lor va fi curată, fără nici un regret. Dumnezeu nu se împotriveşte când un înger ia parte la visele lor trupeşti. Aşa că nu-l joc doar pe Orfeu, ci şi pe Bachus. Câteodată, soţii lor proşti îşi bat joc de mine – îi aud spunând că sabia mea nu poate înjunghia –, dar ei sunt cei neghiobi. Căci împunsătura aceea a pelvisului, pe care o consideră cea mai mare ispravă a lor, poate fi înlocuită, reprodusă, îmbunătăţită.

Guadagni a zâmbit ironic, de parcă-şi amintea un exemplu recent al fălirii lui. S-a uitat pe fereastră până când zâmbetul i-a dispărut de pe chip, apoi s-a întors iar spre mine.

— Ce mă întrebai? Ah, da: cine m-a castrat. Ţi-am spus că Italia m-a făcut ceea ce sunt. Nici măcar nu pot da vina pe tatăl meu, nici pe compania de operă bufă căreia m-a vândut, nici pe bărbierul plătit de ei ca să mă taie. Sigur, sper că toţi bărbaţii ăştia-s în iad, dar asta ar fi o compensaţie prea mică, atât pentru mine, cât şi pentru tine şi pentru miile de alţi băieţi tăiaţi în fiecare an pe pământurile Italiei. *Mio fratello*, am fost tăiaţi pentru frumuseţea vocilor noastre. Am fost tăiaţi pentru că în fiecare noapte, în fiecare oraş italian, cântă îngeri pe scenă şi fiecare bărbat care are un fiu se duce acasă gândindu-se: *Oare ar putea şi fiul meu să fie un înger?*

De la aerul rece îmi trecuse starea de leşin şi mi-am ridicat iar privirea spre maestrul meu. Faţa aceea netedă era la fel de calmă ca întotdeauna pe scenă, dar îi desluşisem un tremur uşor în voce. Acum se uita iar pe fereastră, de parcă nu mai vorbea cu mine, ci doar cu el însuşi.

— Mă întreb adesea, a zis el, când mă aplec în faţa publicului: „Câţi băieţi am castrat cu vocea mea în seara asta“?

IX

Când l-am rugat pe Remus să mă înveţe italiană, a primit cererea mea cu o surprinzătoare seriozitate. Am început să studiem câte două ore în zilele în care reuşeam să scap de Guadagni. Remus era un profesor de limbă chiar mai sever decât fusese Ulrich la muzică; prin cuvinte şi propoziţii ajungea la vreo structură secretă, situată dincolo de ceea ce puteam eu pricepe cu mintea mea, unde diferite limbi se legau într-o simplitate matematică. Totuşi părţile componente ale unei limbi nu sunt cuvintele, ci sunetele, iar acolo era înzestrarea mea: recunoşteam numaidecât sunetele de bază şi, chiar dacă după două săptămâni Dante era încă de nepătruns pentru mine, când recitam, am început să prind frânturi cu înţeles – un rege ameţit cu poşircă; un muget de taur sicilian; o mie de feţe roşii care se sufocă.

— Italiana lui e deja mai bună decât a ta, Remus, l-a tachinat Nicolai din fotoliul lui.

— Accentul n-are importanţă, a contracarat Remus, dacă nu ştie ce spune.

— Nici eu nu înţeleg tot, a zis Nicolai din umbră, căci ţineam doar o lumânare aprinsă din pricina ochilor lui, dar citeşte foarte frumos. Ceva despre iubire profundă?

— Despre lascivitate şi desfrâu, a zis Remus vehement. „Scrâşniri şi geamăt strânse dimpreună. Pe-astă cruntă cale sunt osândiţi cei ce-au robit în gând puterea minţii poftelor carnale.[16]“

— Ce noroc că te-avem pe tine, Remus, a răspuns Nicolai. Altfel am confunda cu toţii cea mai josnică poftă carnală cu dragostea adevărată.

— Citeşte mai departe, Moses. Nu-l lăsa să-ţi abată atenţia.

— Este vreo urmă de dragoste adevărată în cartea aia păcătoasă? a întrebat Nicolai.

— În toate formele ei, a replicat Remus. Suflete despărţite, pasiune de nestins, idealizări îndepărtate.

— Ia altă carte, a zis Nicolai dispreţuitor. Vreau iubire aici şi acum. Dante a murit. Iadul e departe. Nu-mi poate vorbi cineva despre ceva ce aproape c-aş putea gusta?

— Citeşte, Moses.

Am deschis iar cartea, dar mâinile îmi tremurau. *Spune-le! Acum! Spune-le despre ea!* Voiam atât de mult, dar nu puteam. Ştiam că nu ar râde de mine, dar mă temeam să le citesc uimirea în ochi. *Tu? Îndrăgostit? Tu?*

N-ar spune nimic, dar ar fi ca şi cum.

Într-o seară, când în programul de la Burgtheater nu se juca nici teatru, nici operă, nici balet, l-am convins pe Tasso să-şi părăsească peştera şi să vină la noi în Spittelberg. Fugea cât îl ţineau picioarele în urma mea, rămânând ascuns în umbră, de parcă se temea că vreun uliu ar putea să se năpustească din văzduh şi să-l înhaţe.

Când l-am condus pe omuleţ sus pe scări şi înăuntrul salonului mic, s-a oprit în prag să examineze camera ca un om care cercetează dacă nava pe care urmează să se îmbarce va pluti. Remus ne-a salutat şi i-a întins mâna lui Tasso, dar maşinistul n-a apucat-o. S-a uitat peste umărul lui Remus la conturul masiv din fotoliu.

— Doar doi bărbaţi singuri? a întrebat Tasso.

— Suntem doar noi doi, a răspuns Remus.

— Fără femei?

— Fără.

Tasso şi-a ridicat privirea spre Remus. A strâmbat din nas.

Nicolai a strigat fără să se întoarcă:

— Moses, el e omuleţul pe care-ai zis c-o să-l aduci într-o zi să ni-l prezinţi?

— Da, am spus eu stingherit. El e Tasso. De la teatru.

— Intră, a urlat Nicolai. Intră! E-adevărat c-o cunoşti pe împărăteasă? Povesteşte-ne despre fiicele ei!

Tasso s-a uitat la Remus şi a arătat cu degetul mare spre Nicolai.

— Ce-i cu soţul tău?

— Nu-i soţul meu, a zis Remus furios. Nu-l mai văzusem niciodată înroşindu-se în halul ăsta. E bolnav.

— Bolnav la cap, a zis Tasso şi apoi a intrat pe lângă Remus în cameră.

— Moses, a zis Nicolai, îmi place de omu-ăsta sfios.

Tasso s-a aşezat lângă Nicolai, pe scaunul lui Remus.

— Trebuie să sărbătorim evenimentul! a zis Nicolai. Moses, cântă! Nu, nu, aşteaptă – ceva care să ne binedispună. Remus, coboară şi spune-i lui *Herr* Kost c-am vrea cea mai neagră chestie de-a lui.

Remus s-a întors după câteva minute, ţinând atent să nu se clatine patru ceşti aburinde, cu o licoare neagră ca gropile cu smoală din iadul lui Dante.

— Zahăr, ne-a sfătuit Nicolai. Ăsta-i secretul ca s-o poţi da pe gât.

Am topit câteva cuburi de zahăr în fiecare ceaşcă. Tasso s-a ţinut de nas în timp ce a băut. Eu am reuşit s-o beau doar după ce-am dublat zahărul – destul cât s-o transform într-o mocirlă dulce. Dar odată înghiţită, magia a avut nevoie doar de-o clipă ca să-şi facă efectul: camera întunecoasă zvâcnea. Am crezut că n-o să mai fie niciodată nevoie să dorm. Tasso chicotea în taină. Nicolai scutura din cap, de parcă înăuntru i-ar fi bâzâit un bărzăun.

— Cântă-ne, Moses, a zis Remus.

Am zâmbit. Nici măcar o dată în toţi anii de când îl cunoşteam nu-mi mai ceruse să cânt, iar acum, cu poţiunea asta care-mi pulsa în vene, am vrut să dau drumul sunetului.

Am stat în picioare în faţa lor şi i-am învăluit pe cei trei prieteni ai mei în cântec. Nicolai s-a lăsat pe spate şi a închis ochii. Tasso îşi legăna picioarele, care-i ajungeau abia la jumătatea distanţei până la podea. Remus s-a sprijinit de perete şi-şi legăna un picior în ritmul muzicii, cu lacrimi de bucurie în ochi.

16 Dante Alighieri, *Divina Comedie*, *Infernul*, Cântul 5, în româneşte de Eta Boeriu, Ed. Albatros, 1969 (n.tr.)

X

A sosit în sfârşit luna septembrie şi seara angajamentului la contesa Riecher. Guadagni m-a îmbrăcat în catifea roşie, cu lei aurii care răgeau de pe pieptul meu.

— De ce eşti aşa neliniştit? m-a întrebat mentorul meu în trăsura lui care huruia prin Viena. Nu-ţi vor cere să cânţi.

Faţa lui era calmă, hainele elegante.

— Nu-s neliniştit, am zis eu.

Răsuceam un nasture de la haină. Mi-a căzut în palmă.

A scuturat din cap.

— Încearcă să nu fii plicticos, a zis el. Vânătoarea, *mio fratello*, vânătoarea e totul.

Am intrat pe poartă în curtea exterioară şi nimeni altul decât căpcăunul Casei Riecher – care, cu nici două luni în urmă mă azvârlise în stradă şi-mi promisese că-mi sparge faţa dacă ne mai întâlnim – a deschis uşa trăsurii. Îmi era aşa frică de el, încât n-am nimerit treapta şi am căzut. M-a prins în mâinile lui cu mănuşi albe. M-a ridicat, iar feţele noastre s-au apropiat ca ale unor iubiţi. Recunoaştere, şoc. Şi-a înăbuşit uluirea. „Domnule" a fost tot ce a zis şi m-a repus cu blândeţe pe picioare.

Guadagni m-a condus înăuntrul palatului, faţă de care Haus Duft din Sankt Gallen părea locuinţa unui om al cavernelor – podele din lemn de nuc, pereţi tapetaţi cu mătase roşie, toate tocurile uşilor şi ramele tablourilor împodobite cu aur. În vestibul, nişte scări grandioase duceau la etajele superioare ale casei. Am zăbovit acolo, încercând să ascult sunetele după care tânjeam, dar Guadagni m-a tras de mânecă.

Am intrat în sala de bal în urma lui. M-am lovit de el când s-a oprit să se aplece.

— Prostule, a şuierat printre dinţi, zâmbind când toată lumea s-a întors să ne vadă.

Am zâmbit şi m-am înclinat uşor din mijloc, de parcă mă durea stomacul. Apoi el şi-a început dansul – femeile chicoteau când le săruta mâinile, bărbaţii se înroşeau şi înghiţeau în sec când le făcea cu ochiul.

M-am împleticit prin cameră, înghiontit şi îmbrâncit ca un buştean purtat de curent. Am încercat să aud tot. Pantofii cu toc ai bărbaţilor ţăcăneau pe

podeaua tare din lemn de nuc. Vârfurile albe ale pantofilor femeilor foşneau când atingeau tivurile încreţite ale rochiilor.

— Nu suport să-mi vizitez moşia, a zis un prinţ.

— Aşa departe de ce contează *într-adevăr!*

— Cărbunele e transformat în abur, a povestit altul.

— Sau aburul în cărbune?

M-am pomenit într-un cerc de văduve zbârcite care au bombănit deranjate şi m-au expediat spre un grup de doamne cu feţe fardate strident.

— Nu înţeleg, a zis una dintre ele. La ţară au câmpuri, case, apă să-şi spele copiii, dar toţi insistă să trăiască *aici*.

Mai departe stăteau câteva fete care-l admirau pe un proaspăt duce.

— Tata a zis că titlul l-a costat o avere, a şoptit una dintre ele, iar celelalte şi-au lins buzele. Oh, dar ce mi-ar plăcea să fiu ducesă.

Am zărit-o pe contesa Riecher străbătând mulţimea – priviri languroase se întorceau după ea. Un bărbat cu medalii pe piept a ridicat o mână şi a luat-o poticnindu-se în urma ei.

— Oh, contesă, a zis el, aţi putea să-mi acordaţi un minut ca să...

Mi-am încordat urechile să aud vocea sau râsul, sau oftatul asemănător celor păstrate în cotlonul preţios al minţii mele. Nu le-am auzit. De două ori am nimerit într-un perete şi am rămas acolo ca o momâie, până când am fost luat la braţ de vreun intrigant şi condus înapoi la maestrul meu. Acesta a zâmbit şi i-a mulţumit, apoi a bombănit la mine să plec.

Şi deodată a apărut ea.

De fapt, ochii mei au găsit-o mai întâi: părul prins într-o coroană aurie. M-am uitat prin sala de bal, la toate perucile alea pudrate şi la muselina încreţită, şi la hainele pline de medalii aurii, dăruite de împărăteasă, şi toate acestea s-au învolburat ca o ceaţă transparentă şi neînsufleţită. Îmi încordam urechile ca să prind sunetele ei preţioase, dar ea stătea tăcută într-un grup de bărbaţi, în capul unor scări, la un balcon cu vedere asupra sălii de bal.

O mână împodobită cu bijuterii m-a apucat de braţ:

— Eşti cam palid, a zis femeia, vârându-se în sufletul meu. Eşti bolnav? Ia o gură de vin.

Am lăsat-o să-mi ducă paharul la buze şi am băut, dar apoi mi-am tras braţul şi m-am îndreptat cu paşi şovăielnici spre scări, de parcă păşeam pe gheaţă.

Amalia strălucea în mijlocul acelor bărbaţi ca un cărbune încins pe jumătate îngropat în cenuşă stinsă. Discutau, gesticulau, dădeau înverşunaţi

din cap, şi chiar dacă ea se uita prin ei, fără a fi interesată, ei îi vorbeau, la ea voiau să ajungă cu vorbele lor.

— O, vino, a zis un bărbat gras. Trebuie să vii.

Altul a încuviinţat din cap, de parcă asta era cea mare învăţătură pe care o auzise vreodată. *Printre noi cineva trăieşte!* spuneau privirile lor flămânde şi tâmpe. Ea a zâmbit politicoasă, cu umerii traşi înapoi, de parcă poza pentru un portret. Rochia ei albă, prinsă sub sâni cu o panglică violet, îi ascundea toate rotunjimile. Era ea şi totuşi avea ceva foarte diferit. Nu-mi puteam da seama ce. *Vorbeşte!*, m-am rugat eu, *lasă-mă să te aud râzând!*

M-am furişat sus pe scări, mascându-mi sunetele aşa cum făceam când jefuiam casele din Sankt Gallen în toiul nopţii. Gâtul ei era aşa de lung. În lăcaşul acela de sub urechi, unde părul ei ridicat se încheia cu o săgeată de puf blond şi moale, îmi doream cel mai tare să-mi apăs urechea.

M-am învârtit în jurul ei şi, pentru o clipă, am fost la doar câţiva centimetri depărtare. I-am auzit răsuflarea – aerul tras adânc pe nări, depărtarea uşoară a buzelor, răsuflarea caldă, rochia fină pe pielea ei când umerii i s-au ridicat şi s-au coborât.

Apoi ea şi un bărbat mai tânăr din grup au coborât scările. El şi-a pus o mână pe spatele ei şi a condus-o: Anton Riecher, mi-am dat seama, şi m-am trezit admirându-i până şi sprâncenele regulate, albeaţa dinţilor. Era pe atât de bărbat pe cât mă temusem: elegant şi înalt. Fruntea înaltă şi ochii adânci îl făceau chipeş, dar şi oarecum somnoros, de parcă paşii lui domoli se îndreptau spre pat. Câteva minute le-am dat târcoale, cu urechile ciulite la orice sunet de-al lor. Când Anton întâlnea un oaspete, îi întindea mâna de parcă nu făcea decât să caute un loc unde să şi-o odihnească puţin. Când i se vorbea, dădea din cap şi se apleca din ce în ce mai aproape de gura vorbitorului, până când părea gata să se lase luat în braţe de acesta. Se îndrepta din nou de spate doar când era gata să vorbească şi el, iar atunci o făcea încet şi cu emfază. „Am auzit atâtea despre dumneata de la mama. Sunt încântat că facem în sfârşit cunoştinţă“, i-a zis el unui ofiţer. „E fascinant ce spui“, unui om de afaceri. „Din câte înţeleg, Viena are nevoie de mai mulţi oameni ca tine.“

Din când în când, îi şoptea Amaliei la ureche:

— Nici un bărbat din sală nu are o soţie mai frumoasă decât a mea, a zis el. Toţi spun asta, îţi dai seama. A făcut cineva o asemenea petrecere în cinstea ta? Numai pentru tine, a zis el după câteva minute, şi desigur pentru mine.

S-a lăsat condusă de mână ca o somnambulă. Şi cât timp tânjeam să-i aud vocea, Amalia n-a vorbit deloc; la întâlnirea unui nou oaspete, expresia feţei sale se înmuia uşor, apoi revenea repede la un portret de răbdare tăcută.

Am luat un pahar de şampanie şi l-am ţinut în faţa mea – un obiect firav în spatele căruia să mă ascund. M-am apropiat la câţiva paşi de ea. Am mişcat paharul înainte şi înapoi şi mi-am pironit privirea asupra ei. Soţul ei era adâncit într-o discuţie, aşa că nu s-a uitat în direcţia mea, dar în cele din urmă, am reuşit să distrag atenţia Amaliei. Privirile ni s-au întâlnit pentru prima dată. Sângele mi s-a încins cu zece grade.

Ochii ei erau goi. Nu mă recunoscuse. Un străin stătea în faţa ei.

Sunt eu! aproape că am urlat. *Iubitul tău din atâtea nopţi!* Dar dac-aş fi făcut asta, aş fi pierdut-o iar. În schimb, am zâmbit. I-am făcut cu mâna. Am înclinat capul. A roşit şi s-a întors.

— Nu aia, prostule, mi-a şoptit la ureche profesorul meu, care a apărut deodată lângă mine. Aia e rezervată pentru maeştrii vânătorii. În primul rând, n-ai nici o şansă. O astfel de femeie nici măcar n-ar sta de vorbă cu tine. În al doilea rând, a şoptit el, dacă doamna Riecher îţi observă privirea aţintită pe bijuteriile ei, o să şi le scoată.

L-am implorat pe maestrul meu să mă prezinte măcar, dar el a scuturat din cap şi a plescăit din limbă.

— Pot să spun că măcar ai ochiul format. Ea e într-adevăr cea mai bună partidă din sală. Dar renunţă. Nu-i de nasul tău. Guadagni i-a zâmbit iar Amaliei. Deşi poate că la momentul potrivit o să-ţi arăt cum s-ar face treaba. Dar nu acum. Acum trebuie atacat altundeva.

A străbătut încăperea, şi pasul lui ţanţoş era destul pentru a atrage atenţia. Mulţimea a făcut linişte şi s-a adunat în jurul clavecinului din capătul sălii de bal. Însuşi Gluck a apărut şi s-a aşezat la clape.

Sala de bal s-a umplut de sunetele tălpilor nestatornice, de foşnetul veşmintelor când audienţa s-a strâns mai aproape, de exclamaţii încete, de genul: „Guadagni! O să cânte!“ Am închis ochii o clipă, ca să mă rup de restul. Pentru mine exista o singură persoană în acea sală de bal, iar aceasta tăcea.

Când Guadagni a început aria „Armida dispietata!“ din *Rinaldo*[17], am plecat de pe trepte şi m-am alăturat mulţimii. M-am înghesuit printre oameni. Am înghiontit câteva doamne în spate, am stat în faţa unor generali gârboviţi, am tras pe unii de mâneci. Nu-mi păsa de oamenii aceia mai mult decât de copacii din pădure.

Am ajuns încă o dată în spatele ei, atât de aproape, încât aş fi putut s-o sărut pe ceafă. Soţul ei – aproape la fel de înalt ca mine – stătea lângă ea, dar nu se atingeau. Am închis ochii. În ceafa ei, în adânciturile fine din spatele urechilor am auzit rezonanţa şoptită a cântecului lui Guadagni. Mi-a trebuit toată concentrarea ca să reţin sunetul şi l-am absorbit, încercând s-o absorb pe ea.

Dar apoi nu m-am mai putut abţine. Vocea lui Guadagni era prea slabă. Vibra în trupul lui cu atâta stângăcie, încât mi-am deschis gâtlejul doar cât un fir de păr, prin care a ieşit cel mai slab sunet. Nimeni nu mi-a auzit vocea deasupra muzicii, dar sunetul estompat a mângâiat-o pe ea. I-a atins muşchii lungi şi înguşti din spatele braţelor, iar acestea s-au mişcat uşor în afară, ca nişte aripi trezite la viaţă. A oftat. Pentru prima dată în acea seară, respiraţia i s-a adâncit şi mi-am dat seama că ea devenise conştientă de cântecul lui Guadagni. Am eliberat-o ca să-l poată primi şi cântecul a vibrat în ea.

Dar apoi a început să plângă. Un suspin i-a scăpat odată cu răsuflarea. Deşi şi-a apăsat degetul pe buze, nu şi-a putut înăbuşi geamătul stins care mi-a apucat inima şi a sugrumat-o. Tristeţea acumulată înăuntrul ei – trupul ei legat atât de strâns – a fost eliberată prin muzica ce răsuna în noi. Atunci n-a mai rezistat. Şi-a croit drum prin mulţime şi s-a repezit afară din sală, de data asta şchiopătând.

M-am uitat la Guadagni. Marele *musico* a privit-o cum fuge şi a zâmbit în timp ce cânta, căci mai făcuse alte zece mii de femei să plângă, şi acum, se gândea el, mai cucerise încă un suflet.

Şi Anton şi-a privit soţia plecând, iar când ea a dispărut, s-a întors şi privirea lui a poposit pe faţa mea. Pesemne că păream îngrijorat, căci mi-a zâmbit amabil, ca şi cum mi-ar fi spus: *Ei bine, există într-adevăr tristeţe pe lumea asta. Dar cel puţin tu şi cu mine suntem mulţumiţi.*

Asta era şansa mea. M-am retras cu spatele prin mulţime.

M-am dus după ea.

17 Operă compusă de Georg Friedrich Händel în 1711, după libretul lui Giacomo Rossi, fiind prima operă în limba italiană (n.tr.)

XI

Eram fantoma bine antrenată. Răsuflările mele erau curenţi tăcuţi de aer. Am ascultat dacă se apropiau paşi, dar casa era goală; chiar şi servitorii îl ascultau pe Guadagni cântând. În vestibul, m-am uitat la scările grandioase. Am auzit paşii ei inegali deasupra, aşa c-am început să urc. Covorul gros înăbuşea fiecare pas. Balustrada nu scârţâia. În jurul meu, lămpile sâsâiau. La primul etaj m-am oprit. Erau aşa de multe camere în casă, cât să încapă o armată de membri ai familiei Riecher. Portrete vechi atârnau pe toţi pereţii şi am simţit ochii morţilor Riecher privindu-mă.

La ultimul etaj, am închis ochii. Am auzit suspine înăbuşite în stânga mea. După câţiva paşi, coridorul cotea. Am văzut o aripă lungă a clădirii şi mi-am dat seama că acolo trebuie să-şi fi făcut Anton şi Amalia căminul.

Ultima uşă era întredeschisă şi m-am repezit spre ea ca un om însetat spre un izvor. O voi ţine în braţe! Dar mi-am impus să încetinesc – deja se auzeau servitori care tropăiau în sus pe scări; recitalul scurt se terminase. Raţiunea m-a ţinut pe loc: nu puteam s-o sperii; un ţipăt mi-ar pune toate planurile în pericol. M-am strecurat uşor în camera ei.

Stătea întinsă pe pat, ascunzându-şi faţa în mâini şi cu rochia răsfirată în jurul ei.

Am poposit în prag. Am înţeles deodată ce se schimbase: forma corpului ei. Rochia subţire de muselină îi definea formele şi am văzut că burta ei cândva întinsă era acum bombată.

Dintr-odată m-a cuprins un val de căldură, căci erau prea multe de înţeles într-o clipă: copilul care creştea înăuntrul ei, actul care-l concepuse, viitoarea familie pe care o reprezenta. *Corpul tău nu-ţi va permite să fii tată*, îmi spusese abatele cu mulţi ani în urmă, iar acum, aici, dovada nepotrivirii mele se afla în faţa ochilor mei, atât de evidentă. Câteva secunde n-am putut respira. Plângea cu spasme în pumni, tristeţea se revărsa acum din ea şi, treptat, auzul mi-a copleşit văzul. Mi-am amintit de femeia tăcută din sala de bal, la fel de indiferentă ca un clopot înăbuşit. Lacrimile acestea erau pentru mine! Asta m-a împins încă un pas în cameră. Mi-am deschis braţele. *Dar trăiesc!* aş fi exclamat.

Însă deja zăbovisem prea mult. L-am auzit pe Anton urcând agale scările. Fluiera fals aria lui Händel. Nu-l puteam lăsa să mă găsească aici. M-am

retras repede în coridor şi m-am strecurat pe următoarea uşă, tocmai când fluieratul lui vesel a dat colţul.

Uşa nu ducea spre vreo ieşire, ci în altă cameră. În ciuda întunericului, mi-am dat seama că era o cameră de copil. Am căutat nebuneşte altă ieşire, mi se strânsese stomacul, dar am văzut că singura uşă care mai exista dădea în camera Amaliei.

— Ce cântăreţ! l-am auzit pe Anton strigând de dincolo de uşă. O voce ca soarele de vară!

Am auzit-o foindu-se în pat şi am fost sigur că-şi ştergea faţa frumoasă de lacrimi.

— Iar ţi-e rău, nu-i aşa? a întrebat el.

— Nu-i nevoie să-ţi faci griji.

— Muzica? a întrebat el neîncrezător. Să fie într-adevăr muzica de vină?

— Am zis că nu-i nevoie să-ţi faci griji.

M-am strecurat până la uşă şi am tras cu ochiul pe gaura cheii. Anton stătea în mijlocul camerei, ca şi cum în faţa lui era o linie pe care nu avea voie s-o treacă – o prăpastie. A scuturat din cap.

— Zău, trebuie să treci peste asta.

— N-o să trec peste asta, a zis ea cu ardoare. Ţi-am mai spus-o.

— Amalia, nu fi prostuţă, a dojenit-o el. Nimeni nu urăşte muzica frumoasă.

— Nu mă poţi schimba.

Privirea lui s-a îndârjit şi un zâmbet i-a străbătut faţa. *O*, părea să spună, *eu primesc tot ce vreau. Ai să vezi tu.*

— Bine, a zis el. N-o să-ncerc să te schimb. Poţi să urăşti orice sunet auzi, dacă n-ai încotro. Dar, Amalia, zău, trebuie să fii rezonabilă. Nimeni nu poate face numai ce-i place. Mai sunt şi responsabilităţi.

Am auzit-o întorcându-se în pat. Oare se ridicase în capul oaselor acum?

— Anton, ţii minte ce mi-ai zis când m-ai luat din casa tatălui meu? „Tot ce vrei tu. În Viena o să fii liberă.“

— Şi eşti liberă, a zis el zâmbind încă, dar furia stătea să-i iasă la suprafaţă. E ceva ce-ţi refuz?

— Îmi refuzi libertatea de a mă plimba prin oraş. Să iau o trăsură de una singură.

— Amalia, zău aşa! Eşti o doamnă. O Riecher. Nu suntem într-un sat de munte elveţian aici. Uită-te-n jur! Îţi dau tot ce ţi-ai putea dori. Trăsura de care te plângi e la fel de frumoasă ca a unui prinţ. Casa asta, hainele! Gaetano Guadagni cântă *pentru tine*. Şi altele. La premieră o să şezi în faţa tuturor, iar ei...

— Ce tot vorbeşti? Ce premieră?

Anton a tresărit. Îl luase gura pe dinainte.

— Răspunde-mi.

Patul a scârţâit când ea s-a ridicat în picioare.

— Noul *Orfeu*, bineînţeles, a zis el fără să-i pese. Cu siguranţă, ai auzit vorbindu-se despre asta.

— Dar nu putem merge, a zis ea cu voce temătoare.

— De ce nu? a întrebat el cu un zâmbet blajin şi inocent.

— Pentru că plecăm.

Anton a scuturat din cap, zâmbind arogant, cu gura până la urechi.

— Amalia, a zis el.

— Mi-ai promis c-o să plecăm din Viena! a strigat ea deodată furioasă.

A făcut câţiva paşi spre el, ajungând în raza mea vizuală. Încă avea ochii roşii de plâns, dar furia era acum sentimentul dominant. El s-a dat un pas înapoi.

— Nu eşti în stare să călătoreşti acum.

— Anton! De-asta mi-am dorit să plecăm acum o lună!

Şi-a apucat cu mâinile rochia mai jos de sâni, de parcă ar fi vrut s-o sfâşie.

— În orice caz, acum e prea târziu.

A încercat s-o prindă de mâini, dar ea l-a îndepărtat.

— Nu e! Pentru o clipă, faţa i s-a încordat şi s-a stăpânit să nu plângă. Trebuie să plec din oraşul ăsta înainte să vină copilul. I-a întins un deget acuzator în faţă. Mi-ai promis c-o să ne petrecem iarna la ţară.

— Dar mama mea...

— S-o ia naiba!

— Amalia!

A apucat-o de braţ şi a scuturat-o cu putere. Şi-a ridicat cealaltă mână până în dreptul urechii, gata parcă s-o lovească.

Mi-am încleştat mâna pe clanţă. *Dacă-ndrăzneşte*, m-am gândit.

Dar ea doar s-a uitat la mâna lui ridicată. Ochii ei erau de gheaţă.

El tremura din tot corpul de furie. Dar i-a dat drumul. Însă ea tot nu s-a clintit, ci l-a ţintuit cu privirea.

— Nu putem pleca deocamdată, a zis el cu un calm desăvârşit. Mama vrea să mai rămânem aici câteva săptămâni...

Amalia a rostit răspicat fiecare cuvânt:

— N-o să fiu scroafa ei îndopată pe care s-o...

— Amalia, nu mai eşti în Sankt Gallen acum, a zis el cu asprime. Aici e Viena. Eşti o Riecher. Trebuie să-ţi înţelegi situaţia. Familia Riecher va avea *un moştenitor*. Acesta-i lucrul cel mai important în ce te priveşte, iar la premieră, împărăteasa va sta în faţa lojei noastre. Nu poţi da vina pe mama pentru soarta pe care ţi-ai ales-o singură.

Cuvintele acestea parcă au lovit-o în moalele capului. Gheaţa din ochi i s-a topit în lacrimi.

— Nu, a zis ea încet, scuturând cu tristeţe din cap şi muşcându-şi buzele. Nu pot. Numai pe Dumnezeu pot da vina.

— Dacă eşti nefericită, Amalia, a zis el dezaprobator, caută motivul înăuntrul inimii tale.

— Ştiu cât se poate de bine de ce sunt nefericită, a zis ea şi s-a întors cu umărul spre el şi cu spatele la mine.

El a privit-o cu dezgust. Dar apoi s-a stăpânit şi a luat-o de mână.

— I-am promis mamei că vom participa la premieră peste trei săptămâni.

Ea şi-a retras mâna.

— N-ar fi trebuit să-i promiţi. Ştii că-i o tortură pentru mine. N-am să merg.

— Trebuie, a zis el. Dacă o înfurii, nu ne va da niciodată voie să plecăm.

Ea s-a întors spre el, cu o privire acum puţin îngrozită.

— *Să ne dea voie să plecăm?* Ne conduce cumva vieţile?

— Dă dovadă de mai mult respect!

Şi-au înfruntat din nou privirile, iar el a fost cel care a cedat şi de data asta. Şi-a întors furios privirea către perete, iar ea l-a studiat. În cele din urmă, Amalia a scuturat încet din cap.

— Dacă sunt de acord să merg, a zis ea cu prudenţă, putem pleca chiar în ziua următoare?

— Da, desigur, a zis el repede.

— Dacă lucrurile o să ne fie împachetate, a zis ea, şi totul o să fie pregătit pentru plecarea noastră, o să merg la premieră, deşi o să urăsc fiecare clipă.

Dar dacă voi simţi că nu pot avea încredere în promisiunea ta, mă voi plânge că am crampe.

Ea s-a îndreptat spre pat, şchiopătând. Când el şi-a pironit privirea pe şoldurile ei inegale, am văzut din nou dezgustul pe chipul lui.

— Bine, a zis el indiferent. Sper că acum înţelegi că n-aveai nici un motiv să-mi vorbeşti pe un ton aşa de răstit.

Am auzit şoapta ei:

— Mi-aş fi dorit aşa de mult ca tatăl copilului meu să nu fie un nătărău.

— Poftim?

— Nimic. Mă poţi lăsa singură acum.

I-a făcut un semn cu mâna să plece.

— Să te las? Am venit să te iau. Concertul s-a terminat. Te poţi întoarce.

Acum, pe faţa lui nu mai era nici urmă din zâmbetul acela arogant.

— Nu vreau să mă întorc, a zis ea.

— Trebuie.

Ea s-a întors să-l înfrunte iar cu privirea, dar părea obosită de data asta.

— Cobor şi eu imediat, a zis ea.

— Te aştept.

Şi a aşteptat-o până când ea şi-a şters faţa de lacrimi şi de mânie. A prins-o uşor de braţ şi a condus-o afară, de parcă era oarbă, iar el îi ţinea loc de ochi.

Când m-am întors la parter, Guadagni m-a apucat de mână de îndată ce am intrat în sala de bal.

— Unde-ai fost? Două doamne ne aşteaptă în trăsură, mi-a şoptit la ureche. O să te învăţ multe în noaptea asta.

M-a scos afară la aer. Dar odată ajunşi în trăsură, m-a aşezat în faţa lui, ca să-l pot observa între cele două doamne îmbujorate. O femeie se uita cu ochi lacomi în timp ce el îi mângâia coapsa celeilalte. A sărutat-o pe cea nerăbdătoare pe obraz ca s-o potolească, ceea ce-a făcut-o pe cealaltă să i se urce în poală. A împins-o la loc.

— Răbdare, a insistat el. Aşa se poartă o prinţesă?

Când am ajuns acasă la el, s-a aplecat şi mi-a şoptit la ureche:

— Astea două se vor bate ca pisicile la noapte. Plimbă-te cu trăsura o vreme. Întoarce-te când se luminează.

Timp de o oră, vizitiul m-a învârtit prin oraş, iar eu am meditat la înfrângerea mea. Oare o să mai am vreo şansă? M-am blestemat în gând pentru că acţionam atât de încet. Mi-am promis că n-o să mă mai îndoiesc niciodată de dragostea ei.

Dar chiar dacă eram din ce în ce mai dezamăgit în privinţa şanselor de-a o câştiga din nou, înăuntrul meu creştea treptat o ardoare care m-a făcut să zâmbesc.

Un copil! Ea va avea un copil!

La început, reacţia mea fusese o împunsătură de sfială până în străfunduri, dar acum, când înţepătura iniţială a dat înapoi, această viaţă ce avea să vină părea un semn de bun augur.

Mi-aş fi dorit aşa de mult ca tatăl copilului meu să nu fie un nătărău, spusese ea.

În cele din urmă, i-am spus vizitiului să mă ducă în Spittelberg. M-a dus până în Burggasse, iar acolo mi-a zis că n-are de gând să-şi rupă vreo roată în strada plină de gropi. Am coborât şi am mers mai departe pe jos.

Abia se crăpase de ziuă şi cerul începea deja să se întunece. Străzile murdare erau la fel de liniştite ca întotdeauna. Nici o femeie nu făcea semne de la ferestrele tavernelor dărăpănate. În cafenea, Herr Kost dormea pe o bancă. Nu l-am trezit când am urcat scările pe furiş.

Un singur locuitor din Spittelberg era treaz: Nicolai şedea în fotoliul lui la o fereastră deschisă. M-am aşezat lângă el şi ne-am uitat amândoi pe Burggasse, către oraş. Puţinele pietre rămase în pavaj ieşeau din pământ ca nişte dinţi bătrâni şi strâmbi. În taverne mai ardeau câteva lămpi, iar jegul acoperea pervazul ferestrelor ca o chiciură.

— Îmi place să stau aici şi să simt aerul, a zis Nicolai, înainte ca soarele să răsară şi să-mi rănească ochii. Au mai rămas câteva minute. Apoi trag draperiile toată ziua.

N-am zis nimic, aşa că m-a tras de limbă:

— Încă nu te-ai culcat sau te-ai trezit devreme?

— Încă nu m-am culcat.

— Guadagni te-a luat la o petrecere?

Am încuviinţat din cap. Doi câini au ieşit din umbră şi au scormonit prin maldărele de gunoaie putrezite din stradă. Am mai rămas amândoi aşa câteva minute, până am prins curaj să vorbesc.

— Nicolai, îţi aduci aminte când mi-ai spus că dragostea e întâlnirea a două jumătăţi?

Nicolai a ridicat din umeri. Lumina slabă a soarelui la răsărit i-a făcut faţa umflată să pară şi mai moale, ca un mulaj de ceară caldă.

— Aşa am zis eu? Se prea poate. Cu siguranţă, am spus mult mai multe nerozii în toţi anii ăştia, a zis el către fereastra deschisă. În orice caz, ar fi aşa de simplu dac-ar fi adevărat. Dragostea ca întâlnirea dintre cheie şi lacăt! Nu, Moses. Orice bărbat care spune asta e prost. Eu mi-am găsit jumătatea de zeci de ani şi uite cât am făcut-o să sufere. Ar fi trebuit să-l las în pace.

Cineva a deschis uşa unei taverne şi a pornit clătinându-se spre oraş. Cerul cenuşiu avea acum nuanţe de roz, ca luciul unei dâre de ulei într-o baltă.

— Nicolai, am zis eu. Sunt îndrăgostit.

Când m-a privit, căznindu-se cu ochi înceţoşaţi şi mijiţi să-mi citească expresia, avea pe faţă tocmai uimirea de care mă temusem. Nu se aşteptase niciodată la o asemenea confesiune din partea mea. Dar nu m-a rănit, aşa cum mă gândisem că aveam să facă, pentru că, alături de mirare, mai era şi cea mai pură bucurie.

— Îndrăgostit! a zis el.

Aşa că i-am povestit totul: despre fata de viţă nobilă şi mama ei muribundă, despre tânăra care s-a furişat în abaţie, despre nopţile noastre în camera de la mansardă. I-am spus că nu-mi cunoştea chipul, doar vocea, că mă numea Orfeul ei. I-am spus şi ce prost fusesem, că-mi ratasem şansa, că ea se căsătorise cu marele Anton Riecher din Viena. Că va avea în curând un copil. I-am povestit că ea mă credea mort, dar încă mă iubea.

— Dar acum ai a doua şansă! a zis el, iar speranţa lui atât de fierbinte a încălzit-o şi pe a mea. Orfeu o poate salva pe Euridice!

Îmbujorat de sfială, i-am povestit despre eşecul meu la petrecere şi cum mă temeam că n-o să mai pot pătrunde iar în casa aceea ca o temniţă, unde ea era închisă. Iar acum, în scurt timp, ea o să plece la ţară.

— Atunci nu putem amâna! a exclamat el. Vom intra în casa aia şi de-ar fi să-i dărâmăm zidurile!

I-am mulţumit pentru curaj, deşi ştiam că numai un prost ar încerca ceea ce-mi sugera el. Dar mi-a mai venit o idee.

— Peste trei săptămâni, o să fie la premiera operei. Dac-aş putea cumva pune la cale să primească un mesaj, i-aş spune să se strecoare afară. Poate c-am reuşi să fugim.

Vocea îmi tremura când i-am povestit prietenului meu năzuinţa mea. O să i se pară o nesăbuinţă?

— O s-o răpeşti la operă! a exclamat el şi s-a uitat atât de încordat la răsărit, de parcă ar fi văzut o imagine cu noi doi în dârele trandafirii de pe cer.

Exaltarea îmi umplea fiinţa, ca bubuitul din ce în ce mai puternic al unor tobe. O să fiu Orfeul ei şi o s-o răpesc! Dar mi-am domolit inima.

— Nicolai, am zis eu. Prudenţa e pe primul loc. Dacă bănuieşte ceva contesa Riecher, s-ar putea să n-o mai văd niciodată.

— Prudenţă? a zis el, apoi s-a gândit. Poate c-ar trebui să-i cerem sfatul lui Remus.

L-am ajutat pe Nicolai să-şi croiască cu greu drumul până în camera lui Remus. Un pat îngust umplea aproape tot spaţiul, în rest erau doar teancuri de cărţi. Nicolai s-a împiedicat de câteva dintre ele, aproape că a căzut pe pat, iar la scârţâitul cadrului, Remus a sărit ca ars, chiar la ţanc pentru a nu fi strivit de Nicolai, care s-a zbătut ca un peşte uriaş ce încerca să sară înapoi în apă. După ce s-a ridicat în sfârşit de pat, a căutat cămaşa lui Remus, apoi l-a scuturat pe bărbatul mai scund.

— Remus, trezeşte-te! Moses e îndrăgostit! Îndrăgostit! Trezeşte-te!

— Sunt treaz, a zis Remus, îndepărtându-i mâinile de la gâtul lui. Ai avut tu grijă de asta.

— Atunci scoală-te şi saltă de bucurie! E-adevărat – şi ea-l iubeşte pe el! Ani întregi s-au întâlnit în taină într-o cameră de la mansardă, ca îndrăgostiţii, iar el îi cânta până când o făcea să plângă. E frumoasă ca o prinţesă şi cea mai bună veste e că-i aici, chiar aici în Viena! E căsătorită cu un om rău. Trebuie s-o salvăm şi să-i readucem împreună.

Nicolai mai c-a leşinat.

— Nu-i... nu-i chiar un om rău, am bâiguit eu.

— O, aproape c-am uitat partea cea mai romantică, a adăugat Nicolai. Şi-a retras mâinile de pe Remus, care era încă speriat, şi a bâjbâit prin aer, încercând să apuce un soare îndepărtat. Ea nu i-a văzut faţa, a continuat el.

— Nu i-a văzut faţa? a întrebat Remus.

— Era *legată la ochi*.

— Legată la ochi? De ce?

Remus s-a întors spre mine şi am simţit un val de căldură în gât.

— Nu contează de ce, a zis Nicolai. Contează că-i cunoaşte vocea, o cunoaşte mai bine decât cunosc majoritatea oamenilor chipul iubiţilor. Tot

ce trebuie să facă e să vorbească – sau să cânte! Atunci o va avea înapoi şi vor putea fugi împreună!

Nicolai şi-a legănat braţul şi a încercat să arate spre fuga noastră îndepărtată. A dat peste lampa stinsă a lui Remus, iar sticla s-a spart de podea.

— Vrei să stai locului? a urlat Remus.

— Cum să stau...

— Şi să taci! Trebuie să vorbesc cu Moses. Remus m-a privit sever. E-adevărat ce spune?

— Nu-i un om rău, Anton ăsta, am zis eu. Restul e în mare adevărat. Ea nu-l iubeşte. Ştiu asta.

— Şi eşti sigur că te iubeşte pe tine? a întrebat el. Moses, ăsta-i un lucru periculos. Ea o să-şi trădeze într-adevăr soţul şi familia lui?

Amândoi mi-au aşteptat răspunsul. Nu mi-a trebuit decât o clipă să revăd povestea iubirii noastre în sunete.

— Sunt sigur, am zis.

Nicolai a bătut din palme şi până şi Remus a zâmbit.

— Atunci o să scriu un bilet, a zis el.

— Un bilet? a întrebat Nicolai. Dar, Remus, scrisul tău e plicticos.

— Asta nu contează, a zis el. Trebuie scris un bilet simplu. Va transmite doar faptele. Moses trăieşte. Şi el este la operă. Ea ar trebui să se strecoare afară la un anumit moment.

— Când Orfeu se uită în ochii lui Euridice! a şoptit Nicolai.

— Sau în alt moment, a zis Remus. N-are nici o importanţă.

— *N-are nici o importanţă*, l-a îngânat Nicolai dojenitor. Remus, ai citit de pomană toate cărţile-alea. Dar apoi a zâmbit la gluma pe care o făcuse. Deodată însă, faţa i s-a întunecat. Remus, da’ e o problemă cu planul tău. Ceva ţi-a scăpat. Cum va primi biletul?

Remus a dat din cap cu subînţeles către mine.

— Moses i-l va da înmâna personal.

— Eu?

— Da, a zis Remus. Eşti studentul lui Guadagni, mesagerul lui. Numai tu poţi intra în orice lojă la operă. Ai putea să-i duci o scrisoare până şi împărătesei. Îi vei spune oricui te-ntreabă că-i duci o scrisoare doamnei chiar din partea artistului. Vor crede că el a admirat-o de pe scenă.

— Remus, a zis Nicolai, e nemaipomenit!

Remus a zâmbit mândru de el.

Aşa că planul nostru era pus la cale. Trebuia doar s-aştept premiera.

XII

Am întâlnit-o prima dată pe zeiţa iubirii într-o după-amiază, în timp ce Tasso şi Gluck o învăţau să zboare. Când profesorul meu şi cu mine am intrat în teatru, durdulia Lucia Clavarau[18] stătea în mijlocul scenei cu nişte aripi în miniatură prinse pe spate.

— Dumnezeule, a mormăit Guadagni, ăştia nu ştiu că un mistreţ cu aripi tot mistreţ rămâne?

— Dar eşti prea scund, i-a spus ea lui Tasso, când acesta a prins-o în hamuri, o să mă sca...

A scos un ţipăt ascuţit de soprană când Tasso a eliberat greutatea ca s-o ridice în aer. Ea se legăna deasupra scenei.

— Nu te zvârcoli! a strigat Tasso.

— Lasă-mă jos! a urlat ea.

Tasso a mai tras de o sfoară şi ea s-a arcuit, ţipând şi răsucindu-se deasupra scenei.

— Las-o jos, i-a zis Gluck lui Tasso. Arată mai degrabă ca o insectă decât ca zeul iubirii. O vom pune pe un piedestal.

Mireasa lui Orfeu, Marianna Bianchi, era subţire şi palidă, cu o voce superbă, care făcea numaidecât să-mi dea lacrimile. Auzisem de aşa de puţine ori în viaţă o femeie cântând şi am fost dintr-odată sigur că mama ar fi cântat ca ea. În timpul repetiţiilor din fiecare după-amiază, stăteam jos cu Tasso sau în culise, aşteptând să-mi întâmpin profesorul. Italiana mea era destul de bună acum, iar cea a lui Calzabigi destul de simplă, astfel încât, după prima săptămână de repetiţii, nu numai că înţelegeam povestea, dar puteam cânta odată cu Guadagni, în şoaptă. Observam atât frumuseţea, cât şi defectele vocii lui.

— Maestre, am zis prudent într-o seară când ne întorceam acasă la el, e o mare onoare să v-aud cântând.

A înclinat superficial capul.

— Mă întrebam dacă aş putea totuşi să vă întreb ceva.

A ridicat din sprâncene.

— Primele două acte sunt aşa de splendide, nu vi se pare că al treilea e prea... prea...

— Prea cum? m-a repezit el.

Am căutat cuvântul potrivit ca să descriu fenomenul.
— Prea... prea... tare?
— Prea *tare*?
S-a întors spre mine, şi sticlirea fioroasă din ochii lui m-a făcut să mă las pe spate, lipit de uşă.
— Nu chiar prea tare, am bătut eu în retragere. Ci... *doar tare*. Aveţi cea mai frumoasă voce pe care am auzit-o vreodată, maestre, dar, ei bine, poate dacă aţi reţine uneori din forţa ei, pentru alţii volumul redus ar fi mult mai convingător.
— Volumul redus? Guadagni s-a uitat la mine de parcă ar fi văzut un vierme dezgustător care-mi ieşea din nas.
— Adică, foarte amplu. Dar...
S-a aplecat în faţă. Mi-am dat seama că tremura din tot corpul.
— Cum îndrăzneşti!? *Tu!* a urlat el. Tu nu ştii nimic! Nimic!
— Îmi pare rău. Am fluturat din mâini, sperând să-i opresc atacul. N-ar fi trebuit să...
Furia l-a ridicat de pe scaun, iar acum stătea aplecat deasupra mea.
— Ştii mai puţin despre operă decât prinţesele idioate de la petrecerile astea. Eşti un biet corist tăiat din plăcerea vreunui pervers. Eunucul cuiva, scăpat din lesă. A tras de câteva ori adânc aer în piept. Când a vorbit, vocea lui catifelată se mlădia de furie. Niciodată – şi-a apropiat faţa de a mea aşa de mult, încât am crezut c-o să mă muşte – niciodată să nu-mi mai spui ce-ţi trece prin cap.

N-am mai făcut-o niciodată, dar mai târziu aveau să i-o spună mulţi alţii. Avea să se întoarcă la Londra şi, deşi l-au primit la început ca pe un fiu întors victorios din luptă, vocea lui s-a dovedit că nu era ce visaseră ei. A ales anonimatul, fugind la Padova, unde a murit calic, după ce şi-a risipit averea în rândul unor castraţi nenorociţi, care l-au înconjurat ca studenţi. Singura lui bucurie, în ultimii ani de viaţă, a fost obişnuita punere în scenă solo a unui teatru de păpuşi după marea operă a lui Gluck, care avea să rămână în amintire drept cea mai mare realizare a lui.
Cu siguranţă, aţi citit multe despre premiera acestei opere. În decursul a doar câteva săptămâni, toată Europa ştia de succesul lui Guadagni şi al lui Gluck. Cu toate acestea, trebuie să vă dezamăgesc: nimic nu-i adevărat. Nu numai că toate relatările sunt greşite pentru că, în acea seară de sărbătoare

din octombrie 1762, evenimentele s-au petrecut contrar istoriei oficiale, ci sunt chiar de două ori greşite, dat fiind că, de fapt, premiera nici măcar nu a avut loc în acea seară. Adevărata premieră s-a desfăşurat cu câteva zile înainte. Împărăteasa nu a fost prezentă şi nici măcar compozitorul. De fapt, locul acţiunii a fost un salon înghesuit din Spittelberg. Publicul oficial a fost format doar din trei persoane: un maşinist pipernicit care nu ştia o boabă italieneşte şi care, cu doar două luni în urmă, crezuse că Orfeu era o specie de floare; un fost călugăr sifilitic; şi un lup studios care ştia vreo douăzeci de versiuni ale poveştii lui Orfeu şi putea să recite opera lui Ovidiu sau Virgiliu în orice limbă voiai.

Am adus patru ceşti de magie neagră. Am întors fotoliul lui Nicolai spre scena mea improvizată în faţa şemineului gol. L-am rugat pe Remus să-şi închidă cartea. I-am spus lui Tasso că Orfeu era cel mai mare muzician din toate timpurile şi că trăise cu foarte, foarte multă vreme în urmă, dar că, în seara aceea, eu îl voi readuce la viaţă. I-am explicat că soţia mea dragă, Euridice, murise.

— Atunci, ce rost mai are? a întrebat Tasso. De ce nu cânţi despre altceva?

Nicolai a scuturat din cap. Am început.

Nu era cea mai bună interpretare a vieţii mele. Orchestra şi corul cântau numai în capul meu, aşa că publicul meu asculta lungi momente de linişte. De fapt, când am început, mi-am ţinut pumnii în dreptul inimii şi nu m-am mişcat – aşa cum văzusem că făcea Guadagni pe scenă – în răstimpul celor patru minute cât a durat corul de deschidere. Audienţa mea a auzit doar cele trei strigăte *Euridice!* pe care le-am cântat, aşa cum Gluck îl sfătuise pe Guadagni, „ca şi cum cineva ţi-ar tăia oasele cu un ferăstrău“. Nicolai s-a încordat la fiecare strigăt, iar ochii lui Tasso, la început cât mărgelele, s-au făcut cât cepele.

Era o seară caldă, iar ferestrele erau deschise. Scâncetele răzleţe ale bebeluşilor, înjurăturile beţivilor, şoaptele dulci şi ademenitoare şi gemetele de plăcere se strecurau prin văzduh şi îmi aminteau că acela era un loc unde nu trebuia să-ţi ascunzi sunetele. Ale mele aveau să se împletească pur şi simplu cu toate celelalte. Cui îi ardea să asculte?

Dar m-am înşelat: când le-am cântat uriaşului, lupului şi piticului în salonul acela, chemându-mi mireasa moartă, familiile şi-au părăsit mesele înghesuite şi s-au dus la ferestre, încercând să identifice bocitorul. Copiii

din stradă şi-au întrerupt joaca. Bărbaţii şi-au lăsat jos berea şi s-au uitat spre cer. Strigătele către iubita mea au trezit fiecare suflet din cartier.

Nu mi-am dat seama atunci că eram auzit în afara camerei. În teatrul minţii mele, corul a părăsit scena, iar eu, Orfeu, am rămas acolo de unul singur. Euridice îmi fusese luată cu cruzime într-o moarte adâncă. I-am cântat. Apoi, când orchestra şi-a intensificat sunetele, am simţit că tristeţea mea devine cea mai pură furie pe care o cunoscusem vreodată. I-am urât pe zeii aceia lacomi pentru ceea ce-mi furaseră.

Mâinile mă furnicau în timp ce cântam. Când am deschis iar ochii, Tasso se făcuse mic pe scaun, sub puterea vocii mele. Blestemele mele zdrăngăneau ceştile goale rămase pe masă. Jos, în cafenea, bărbaţii încetaseră să se certe.

Când am terminat de cântat, mi-am tras sufletul. Nicolai a bătut din palmele lui rotunde. Remus a clătinat din cap de uimire. Tasso s-a uitat de la unul la celălalt, apoi şi-a încleştat şi şi-a descleştat pumnii.

— Nu pot cânta singur duetele, am zis eu. Tasso a ridicat din sprâncene, ca şi cum simţea că era vorba de-o înşelătorie. Dar o să vă spun ce pierdeţi, am continuat eu. Mâhnirea mea e atât de mare, încât lui Jupiter i se face milă de mine. Îl trimite pe Amor, zeul iubirii, să-mi spună că, dacă pot îndupleca furiile din lumea umbrelor cu cântecul meu, o pot primi înapoi pe Euridice.

Tasso şi-a împreunat palmele şi s-a uitat la Remus, care se pricepea cel mai bine la aceste lucruri. Când Remus a încuviinţat din cap, Tasso a mormăit:

— Ştiam eu că nu era moartă de-a binelea!

— Este, am zis eu. Dar eu o pot salva!

— Bine, a zis el. Sunt gata.

S-a apucat cu mâinile de rezemători, de parcă se temea să nu fie aruncat din scaun de ceea ce ar fi urmat.

— Dar există o condiţie, am zis eu.

Faţa lui Tasso s-a încordat.

— O condiţie? a repetat el.

— Da. Amor spune că, după ce o primesc înapoi, nu mă pot uita la ea până nu ieşim amândoi din grotele de sub fluviul Styx.

— Dar de ce?

— Asta-i voinţa zeilor.

— Dar nu-i drept!

— Zeii nu-s drepţi.
— Dar o primeşti înapoi, nu-i aşa?
— Trebuie s-asculţi.
— Atunci începe-odată! s-a răstit el.

Am cântat. În mintea mea, am coborât în grotele iadului. Furiile lui Angiolini dansau în jurul meu. Le-am implorat să aibă milă de mine, dar n-au făcut decât să mă înghiontească şi să urle înfricoşător, ca să plec. Însă nu mă puteau speria, căci iadul lor nu era nimic pe lângă iadul singurătăţii din inima mea. Le-am cântat: n-aţi mai fi atât de nemiloase dacă aţi şti ce adâncă e dragostea mea.

Faţa lui Nicolai era udă. Şi-a şters lacrimile cu dosul unei mâini umflate. Şi afară, în stradă, se făcuse linişte; sub fereastră se adunase mulţimea. Vizitiii strigau pentru că trăsurile nu mai puteau trece, iar bărbaţii se înghionteau ca să stea mai aproape de fereastră. În sfârşit, pe scenă, furiile şi-au întrerupt dansul. Demonii s-au retras, uimiţi că în iad poate exista o iubire atât de mare. M-au lăsat să trec.

Porţile către lumea umbrelor s-au deschis.

M-am oprit. În salon s-a aşternut tăcerea. Remus a înghiţit, iar Nicolai şi-a şters fruntea cu mâneca. Tasso şi-a muşcat buzele. Nu i-am lăsat să aştepte. Am început aria care mă atrăsese ademenitor în sala de bal a lui Guadagni cu două luni în urmă. Am părăsit grotele întunecate, pline de flăcări, şi am intrat în caldele şi luminoasele Câmpii Elizee. Cerul era senin şi inima mea, plină de speranţă. În gândul meu, am auzit notele liniştitoare ale oboiului lui Gluck.

Cântecul meu era o pătură caldă care-i învelea pe prietenii mei. Voiam să-i liniştesc, aşa cum muzica mă liniştea pe mine. Voiam să simtă şi ei speranţa din inima mea. Tasso şi-a ţuguiat buzele, iar Nicolai şi-a închis ochii, de parcă se tolănea la căldura vocii mele. Fruntea lui Remus era netedă, iar ochii lui foarte blajini. Nu-l mai văzusem niciodată atât de chipeş.

Afară, noaptea era liniştită. Aria aceasta avea să schimbe toată strada; n-aveam să mai merg pe ea fără ca oamenii să se uite la mine şi să şoptească: el e cel care a cântat în noaptea aceea de toamnă. El ne-a făcut să ne oprim şi să-l ascultăm. El ne-a înfiorat. El a făcut-o pe mama să zâmbească. El l-a făcut pe tatăl nostru bolnav să se ridice din pat şi să asculte la fereastră. El e Orfeul nostru! Cât m-ar fi urât Gluck dacă ar fi ştiut că-i iroseam geniul pe asemenea urechi de rând.

Şi apoi a apărut ea, în mintea mea, umbra conturului ei. Am întins braţul, dar tocmai când a ieşit la lumină – înainte să-i văd chipul – m-am întors, căci n-o puteam privi, altfel ar fi murit din nou.

Când am terminat aria, răsuflarea lui Nicolai era o adiere uşoară; încă îşi ţinea ochii închişi. Poate adormise. Tasso s-a aplecat în faţă.

— Ea s-a întors? a întrebat el în şoaptă, căci nu voia să tulbure noaptea.

— Da, am zis eu şi am ridicat mâna. O ţin aici. Ea e din nou vie, dar n-o pot privi, altfel o să moară.

Tasso a tras adânc aer în piept.

— Ea nu înţelege, am zis eu. Crede că nu o mai iubesc. E aşa de dureros. Ea cântă că mai degrabă ar muri iar decât să trăiască fără dragostea mea. E ca un pumnal înfipt în inimă. Vreau să-i spun că zeii mă împiedică s-o privesc în ochi, că nu m-aş uita nicăieri cu mai mare drag! Dar nu-i pot spune nici un cuvânt despre pactul meu, altfel acesta se va rupe şi ea va muri iar.

— Cântă restul în germană, a zis Tasso. Nu mai pot sta după explicaţii.

— Tasso, am zis eu cu blândeţe. Nu se va potrivi cu muzica.

Remus s-a îndreptat spre Tasso şi s-a aşezat pe rezemătoarea scaunului său. A zis că-i va şopti traducerea la ureche.

Am închis ochii. Limbi de foc înghiţeau pereţii. Îi ţineam mâna într-a mea, dar ea încă era aşa de departe. *Grăbeşte-te! Grăbeşte-te!* Trebuia să fugim din grotele acelea înfiorătoare, să ieşim iar la lumină, ca să-i pot vedea faţa. Locul acesta avea să ne omoare pe amândoi. Dar mâhnirea o slăbise. S-a prăbuşit în genunchi şi m-a implorat s-o privesc în ochi.

Mi-am pierdut judecata. Simţeam că înnebunesc dacă nu se sfârşea chinul acela! Vocea mi se încorda de spaimă. Simţeam cum mi se umflau tendoanele gâtului.

Am deschis ochii. În salon, Remus îi şoptea lui Tasso la ureche. Ochii lui Nicolai erau larg deschişi şi aţintiţi asupra chipului meu. Nu aveam de ales! Nu-i puteam suporta chinul!

Mi-am încălcat promisiunea. Am privit-o în ochi şi, preţ de o singură clipă, Euridice a ştiut că o iubesc. Apoi voinţa lui Jupiter s-a înfăptuit: ea a murit.

Tasso s-a uitat la picioarele mele, unde a văzut-o pe Euridice, moartă pe podea. Şi-a ridicat privirea spre faţa mea, şocat, iar ochii lui ca mărgelele străluceau ca nişte nestemate, şlefuite de lacrimi. Afară, oraşul tăcea, dar

acum eram conştient de nenumăratele respiraţii. Ştiam de ochii aţintiţi asupra ferestrei, care sperau să nu se fi terminat încă.

În capul meu, au reînceput instrumentele cu coarde ale lui Gluck – primele note din „Che farò senza Euridice?“ Nu simţisem niciodată atâta tristeţe.

Răsunam. Eram un clopot turnat din gheaţă.

Tasso s-a aplecat în faţă pe scaun, nu-i mai păsa de traducerea lui Remus. Nicolai plângea în pumni. Remus şedea drept, cu ochii închişi. Din stradă se auzeau plânsete. Copiii se agăţau de mamele lor. Târfele la ferestre se aplecau peste pervaz, încordându-se să-mi vadă faţa, căci cântecul meu era plin de speranţă. Dacă Orfeu, în suferinţa lui, putea aduna atâta speranţă, şi ele puteau. Iar când cântam, ele îşi încleştau pumnii şi plângeau.

Când am terminat, m-am sprijinit de perete.

— S-a terminat? a şoptit Tasso.

Am scuturat din cap, dar n-am putut vorbi. *Sigur că nu s-a terminat*, aş fi zis. Dar era prea mult. Mi-am amintit că Euridice a mea dormea nu foarte departe de mine. Mi s-a tăiat răsuflarea. Capul a început să mi se-nvârtă. M-am prăbuşit în genunchi. Ultimul lucru pe care l-am văzut a fost Nicolai, un uriaş cu ochii închişi şi un zâmbet blajin pe faţă, de parcă zărise un înger.

Apoi m-am lăsat pradă întunericului.

Tasso a fost eroul meu. A sărit din scaunul lui Remus şi m-a prins înainte să-mi zdrobesc tâmpla de muchia şemineului. Mi-a aşezat uşor capul în poala lui şi m-a mângâiat pe frunte.

Când am început să-mi revin, l-am auzit întrebându-l pe Remus:

— Gata? S-a terminat?

— Da, a zis Remus. Orfeu o pierde pe Euridice din nou şi pentru totdeauna. După cum scrie Virgiliu, el o plânge luni întregi, cântând nişte cântece de jale atât de frumoase, încât toate animalele din pădure vin să-l asculte. Dar asta le înfurie pe femeile ciconiene, care nu cred în asemenea iubire şi îl taie-n bucăţi. Iar capul lui desprins de trup pluteşte pe râul Hebrus şi strigă numele Euridice.

Tasso a oftat.

— Dar cum se poate una ca asta? a întrebat el. O iubea aşa de mult.

— Asta nu contează, a zis Remus. Zeii nu sunt aşa îngăduitori.

— Nu-i adevărat! am zis eu icnind. Iubirea lui e auzită!

Tasso m-a aşezat jos, îngrijorat că o să leşin iar, dar i-a zâmbit larg lui Remus.

— Am fost sigur că nu se poate termina aşa!

Remus a ridicat din umeri.

— Dar aşa se termină, a zis el. Sigur că mai sunt şi alte versiuni. La Ovidiu, femeile trace sunt cele care-l dezmembrează.

— Nu, am zis eu şi m-am chinuit să mă ridic, deşi Tasso mă ţinea temeinic. Sunt sigur. Orfeu încearcă să se omoare, dar Amor intervine. Tânguirea lui Orfeu îl înduioşează pe Amor, care o aduce pe Euridice înapoi la viaţă şi-i duce pe amândoi în Templul Iubirii. Aşa se termină totul! Cu un balet!

Ochii lui Tasso erau sticloşi.

— Da, templul! a zis el. Ultimul decor! E-adevărat. Am văzut asta!

Remus a ridicat din umeri.

— Înseamnă că Calzabigi şi Gluck au schimbat povestea, a zis el.

— Şi ce-i rău în asta? a întrebat Tasso.

S-a îmbufnat şi buza lui de jos a rămas răsfrântă, sfidându-l pe bărbatul învăţat.

— Povestea e mai veche de două mii de ani, a zis Remus. E unul dintre cele mai vechi mituri ale noastre. N-are nici un sens dacă zeii îi tot dau lui Orfeu alte şanse. Devin îngăduitori până la absurd.

Faţa lui Tasso era înfuriată.

— Tu nu crezi în dragoste, atâta tot.

A ridicat un deget scurt spre Remus, care a zâmbit cu blândeţe. A ridicat din umeri şi a dat să răspundă, dar n-a apucat, pentru că, în acel moment, a vorbit Nicolai.

— Eu cred în dragoste, a zis el. Bănuisem că uriaşul moţăia, dar s-a îndreptat în scaun şi părea mai puternic decât îl văzusem vreodată de când sosisem în Viena. Şi ca s-o dovedesc, a continuat el, o să vin la premieră.

Flacăra lumânării parcă a pâlpâit şi i-a luminat zâmbetul.

— La premieră? a îngăimat Remus. Ce vrei să spui cu...

— Da! am zis eu şi am sărit sus, încă ameţit de leşin, şi m-am apropiat de scaunul lui Nicolai. Trebuie – tu mai presus de oricine meriţi să fii în mulţimea aia. Vei... m-am oprit, dându-mi seama abia atunci de numeroasele obstacole. Zâmbetul lui Nicolai nu s-a stins. Dar... dar cum vor suporta ochii tăi lumina?

— O să-mi tragi un sac peste cap şi o să defilezi cu păcătosul de mine pe stradă, ca la paradă, a zis el. Dar în teatru, unde o să stau, va fi întuneric.

Remus a scuturat din cap.

— Nu. E lumină în tot teatrul, a zis el. Ca toţi s-o poată vedea pe împărăteasă.

— Nu va fi lumină peste tot, a zis Nicolai. Nu dedesubtul scenei.

Tasso a sărit în picioare.

— Nu, a zis el. Nu, nu, asta nu-i îngăduit. A dat din mâini, sfârtecând văzduhul. Împărăteasa o să-mi taie capul.

— Nu-ţi face griji pentru capul tău, a zis Nicolai zâmbind. Inima ta e ceea ce vrem!

Tasso i-a săgetat cu privirea pe Nicolai şi pe Remus, apoi m-a privit pe mine. S-a uitat spre uşă – scăparea lui. Şi-a muşcat buzele, dar apoi s-a uitat iar la locul unde cântasem eu şi faţa i s-a luminat.

— Dar trebuie să promiţi că nu atingi nimic, l-a avertizat el.

— Poţi să-mi legi mâinile la spate, a zis Nicolai. N-am nevoie decât de urechi. Îţi promit asta, dragă Tasso.

18 Interpreta lui Cupidon la premiera operei lui Gluck, protagoniştii fiind jucaţi de Gaetano Guadagni (Orfeu) şi Marianna Bianchi (Euridice) (n.tr.)

XIII

Era 5 octombrie 1762 – cu nici patruzeci de ani în urmă, dacă socotim revoluţiile solare, dar cu mult mai mult, după orice altă scară de măsură. Eram atât de tineri. Micul Napoleon mai avea de aşteptat încă şapte ani până să se nască şi încă alţi treizeci până să cucerească Franţa. În anul acela, Robespierre, cu Teroarea[19] lui, scâncea într-un pătuţ din Calais. Frederic cel Mare[20] era pe atunci doar Frederic. America era un ţinut îndepărtat unde creştea bumbac, nu o naţiune care să-l pună în dificultate pe George al III-lea cu revoluţia. Bach şi Vivaldi încă erau eroii noştri. Nimeni nu auzise de Beethoven; încă nu se născuse. Micul Mozart avea şase ani şi, de fapt, în seara aceea se afla la doar cincisprezece kilometri de locul unde se desfăşura această poveste, grăbindu-se spre oraşul imperial ca să cânte la vioara lui mică pentru împărăteasă. Astăzi, Amadeus e deja mort de cincisprezece ani, deşi va trăi mai mult decât noi toţi.

Anul 1762 încă era un an plin de visători. Iar unul dintre cei mai încrezători visători avea un sac tras peste cap în acea seară de octombrie. Avea să fie înghesuit cu picioarele înainte printr-o galerie de cărbuni care, deşi poate cea mai largă galerie de cărbuni din tot imperiul, nu era chiar destul de largă pentru acest visător, mare cât un urs. Cei doi prieteni ai lui îl împingeau cu o violenţă care a făcut mai mulţi trecători bine îmbrăcaţi să se oprească uluiţi. S-a auzit un pârâit de haine rupte, un trosnet puternic, şi visătorul nostru a alunecat înăuntru.

Mi-am lăsat prietenii în grota lui Tasso şi m-am grăbit înapoi în teatru. Maestrul mă trimisese după vinul lui şi avea să mă dojenească dacă mai întârziam. Foaierul mic era aşa de plin, încât vocile zgomotoase cutremurau podeaua. Intrările erau separate. Într-o parte se înghionteau oamenii de rând. Îşi fluturau biletele ca pe nişte steaguri, căci aceste bilete – care le permiteau să vadă cu greu, de sus din balcoane, sau să şadă pe băncile tari din spate – le îngăduiau să respire acelaşi aer cu împărăteasa, să fie văzuţi cu ea şi să fie văzuţi cu cei care erau văzuţi cu ea. Bărbaţii aceştia, însoţiţi de soţiile lor, erau simpli avocaţi, funcţionari, medici, meşteşugari. Aşteptau nerăbdători, în timp de ce cealaltă parte, un şuvoi de nobili, cu feţele cunoscute de toată lumea, păşeau ţanţoş spre intrare.

Şi eu îi ştiam deja bine. Aceştia erau Excelenţa Sa Ducele Herberstin şi cele opt fiice ale lui, toate nătânge, cu chipuri şterse şi extrem de curtate. În spatele lor, ambasadorul Spaniei, ducele Agiliar, era cu siguranţă într-o dispoziţie proastă, căci fusese de acord să-şi împartă loja cu plicticosul prinţ Goliţîn al Rusiei. Generalul Braun se afla în Prusia, pe patul de moarte din cauza cangrenei, dar soţia lui era aici, cu un zâmbet pe faţă. Bătrânul duce Grundacker Staremberg îşi aştepta nedumerit un fiu sau un nepot care să-l conducă în loja lui; n-o mai putea găsi de unul singur. Deşi ducesa Hazfelda a sosit într-una din cele mai frumoase trăsuri, nu şi-a putut permite cei patru sute de guldeni pentru loja ei în această stagiune, aşa că a intrat după prinţesa Lobkovitz, care se îndurase de ducesa bondoacă şi-i dăduse voie să şadă în spatele celui mai înalt fiu al ei. În mijlocul paradei de muselină de culoarea piersicii şi de peruci pudrate se aflau şi personaje precum *Herr* Buthon şi încântătoarea lui tânără mireasă, care nu aveau titlu; Buthon nu se sinchisise niciodată să achiziţioneze vreunul.

Am ţâşnit prin foaier ţinând într-o mână vinul lui Guadagni, iar cu cealaltă, evitând prinţesele. Atâtea dantele, volănaşe şi medalii strălucitoare... mi s-a făcut greaţă de la legănarea lor. Am închis ochii o clipă şi am simţit picături de vin împroşcat pe încheietura mâinii.

Mulţimea zăbovea în coridoarele de lângă loji, pălăvrăgind, călcându-se pe picioare în spaţiul îngust. M-am strecurat pe lângă perete, încercând să nu mă ating de rochiile înfoiate cu genunchii mei stângaci. Şi mai mult vin s-a vărsat peste marginea paharului – vai mie, o pată sângerie pe dosul unei văduve stimabile! În sfârşit, am scăpat şi de ultima lojă şi am ajuns la intrarea actorilor.

Aici forfota era şi mai mare. La capătul fostei săli de bal era un spaţiu mic pentru toate manevrele secrete care se petreceau în culise. Muzicienii treceau puhoi cu instrumentele pe umeri, ca soldaţii cu armele. Maşiniştii lui Tasso umpleau lămpile cu petrol, ungeau canelurile mecanismelor cadrelor din culise. Au măturat pentru ultima dată scena; dacă Guadagni s-ar împiedica şi ar cădea, cu siguranţă i-ar face apoi hrană pentru urşii din menajeria împărătesei. Furiile îşi mânjeau feţele cu fard negru. Tasso şi-a vârât capul printr-o trapă şi a strigat:

— Dacă atinge careva decorurile lui Quaglio, îi mănânc degetele alea netrebnice!

Signora Clavarau cânta arpegii în garderoba ei înghesuită, în timp ce în cabina Signorei Bianchi am văzut prin uşa întredeschisă că Euridice era

fardată cu pudră albă, ca să pară moartă în prima scenă a operei. Vărsasem deja jumătate din vin şi apăram ce mai rămăsese ca pe propriul sânge.

Guadagni avea singura cabină mai mare decât un dulap. Am bătut şi, chiar dacă nu a răspuns, am intrat. Oricine altcineva ar fi îndrăznit să intre ar fi fost înjurat, dar pe mine mă voia acolo – privirea nerăbdătoare pe care mi-a aruncat-o îmi spunea asta. S-a aşezat cu spatele la mine şi m-a cercetat în oglindă. Eram şocat de imaginea lui reflectată – pleoapele uşor încreţite, ridurile netezite de cremă – pentru că arăta cu zece ani mai tânăr. Pentru o clipă, am crezut că mă uitam la mine în oglindă.

Dar atunci a vorbit. Nu era vocea mea.

— Imperiul a rămas fără vin?

Am scuturat din cap şi i-am întins paharul. A luat o înghiţitură şi l-a pus deoparte. S-a uitat în oglindă. Gluck îşi dusese la bun sfârşit toate planurile; nu existau pene de păun, lanţuri de aur, peruci. Orfeu purta o tunică albă şi simplă, deschisă pe pieptul bombat.

Am rămas în picioare în spatele lui. S-a privit în oglindă în timp ce trăgea aer pe nările largi, apoi a închis ochii şi şi-a arcuit buzele într-un cerc micuţ, răsuflând ca şi cum stingea uşor o lumânare. Trebuia să lase tristeţea să crească, îmi spusese cândva, ca să ne poată face s-o înţelegem prin cântecul lui.

Degetele de la picioare mi se contractau în pantofi.

— Signor, am întrebat în cele din urmă, nemaiputând îndura. Aveţi nevoie de mine?

— Ai de mers altundeva?

— Nu, am zis eu. Nu vreau să vă deranjez, atâta tot. Să aştept afară?

S-a oprit, dar ştiam că n-o să recunoască niciodată că avea nevoie de mine.

— Foarte bine, a zis el.

Am ieşit şi aproape că m-am ciocnit de cei patru bărbaţi care cărau catafalcul lui Euridice. M-am ferit şi l-am tras de mânecă pe un băiat slăbănog – care părea să se învârtă pe acolo fără nici o ocupaţie – şi i-am ordonat să stea lângă uşa lui Guadagni şi să ţipe în grota lui Tasso dacă mă chema cântăreţul.

— Da’ de ce, mă rog? a întrebat băiatul.

Deşi îl dominam în înălţime, mă privea de sus, de parcă eu aş fi fost mai mic.

M-am scotocit prin buzunare. Nimic. I-am promis douăzeci de pfenigi. A încuviinţat din cap şi şi-a luat în primire postul, iar eu am coborât printr-o trapă deschisă.

Dedesubtul scenei, în grota lui Tasso, Nicolai stătea întins pe ce mai rămăsese din pătuţul lui Tasso. Am zâmbit, căci, deşi îl dezmembrase în zeci de bucăţi, părea relaxat. Remus şedea lângă el pe podea, sprijinit de soba rece de fier. Tasso fugea de colo-colo prin toată camera întunecată, verifica frânghii şi ungea scripeţi. Apoi a sărit şi şi-a scos capul printr-o trapă ca să le strige maşiniştilor neghiobi să aprindă lămpile, apoi a rămas atârnat acolo, un trup fără cap, zvârcolindu-se îngrozit când aceştia mai c-au dat foc la cortină. Nicolai nu părea să observe că omuleţul era ocupat; voia să ştie totul despre fiecare frânghie şi fiecare trapă.

— Şi cu cabestanul din faţă ce-i? a întrebat el. Îi ridică rochia împărătesei, ca să-i vadă toată lumea jupele?

— Ăla-i liftul pentru luminile de scenă! a mârâit Tasso, cu dispreţ pentru neştiinţa lui Nicolai.

— Şi frânghia? a zis Nicolai, mijindu-şi ochii la lumina slabă a lămpii.

— Acţionează trapa centrală!

— Uimitor ce multe ştie, i-a zis Nicolai lui Remus.

Remus s-a uitat neîncrezător la Nicolai.

— Să n-atingi nimic! i-a şoptit el, ca să nu-l audă Tasso.

Nicolai şi-a întins mâinile. Până la urmă, Tasso nu mai insistase să i le lege.

— Sunt la fel de nevinovat ca împărăteasa.

Eram atât de fericit să-l văd pe Nicolai cu chipul radiind de bucurie. L-am îmbrăţişat când m-am strecurat pe lângă el.

— Unde mergi? a întrebat el.

— Să văd, i-am zis peste umăr. Să văd!

Cu câteva zile înainte, descoperisem o gaură mică de observaţie pe care Tasso o folosea ca să-l urmărească pe Gluck. M-am furişat până acolo şi m-am uitat prin ea. Nu mai văzusem niciodată o asemenea adunare somptuoasă. În Ţarcul Boilor, o mulţime din cei mai se seamă bărbaţi ai lumii conversau cu voce tare. Cei din loji probabil că auzeau fiecare cuvânt, dar asta le era, de fapt, intenţia. Deasupra lor, candelabrul încărcat cu lumânări pâlpâia odată cu vibraţia atâtor voci.

La stânga mea era loja regală, chiar în spatele orchestrei. În seara aceea, ieşea în evidenţă printr-un baldachin purpuriu, de parcă se aştepta să plouă

în teatru. În centru, durdulie şi rumenă, stătea distinsa doamnă, mamă a şaisprezece copii şi a unui imperiu. Obrajii îi străluceau de parcă o pălmuise cineva. Lângă ea, împăratul – cu nas borcănat şi buze subţiri – era o figură palidă, mohorâtă. Erau înconjuraţi de ceata lor de copii.

Dar eu nu mă aflam la gaura de observaţie ca să mă uit la împărăteasă.

Sute de ochi se uitau în jos, din balconul dublu *Le Paradis*, de parcă lumea ar fi avut de gând să sară. Poate că ar fi riscat să se rănească, dar dacă ar fi aterizat pe vreo ducesă, li s-ar fi interzis pe veci să mai pună piciorul în teatru.

Urechile mele cercetau toate sunetele teatrului. *Trebuie să fie şi ea aici, trebuie.*

Orchestra a început să-şi acordeze instrumentele într-un haos distonant. Lojile se umpleau. Majoritatea aveau şase locuri: trei la balustradă şi trei în spate. (De câtă coordonare era nevoie ca să vezi din rândul al doilea!) Fiii şi fiicele care nu mai avuseseră loc stăteau în picioare în spatele fraţilor mai mari. În fiecare lojă ardea câte o lampă, aşa că fiecare părea în sine o scenă.

Şi atunci, în faţa împărătesei, la etajul al doilea, au intrat ei. Erau atât de aproape, încât am desluşit tendoanele încordate de pe gâtul contesei Riecher când i-a deschis calea contelui Riecher. Apoi Amalia a intrat înaintea lui Anton – şi inima mea şi-a luat zborul! *Ea e aici!* Au urmat alte patru progenituri Riecher, dar eu aveam ochi doar pentru Amalia, împlinită şi strălucitoare, cel mai frumos exemplar pe care-l avusese vreodată contesa Riecher, indiferent de câţi copii născuse chiar ea. Amaliei i s-a oferit al treilea loc prestigios din primul rând al lojii familiei. Anton şedea în spate. Şi-a pus o mână pe umărul ei şi a afişat un zâmbet care parcă spunea: *Vezi? Vezi c-am avut dreptate?*

Eram sigur că, în curând, avea să fie din nou a mea. Când Orfeu o să se uite în ochii lui Euridice, Amor o să fie la fel de bun cu noi cum fusese şi cu iubiţii legendari.

Atunci ştrengarul căruia îi cerusem să stea de pază lângă uşa maestrului a urlat în grotă:

— Guadagni îşi cheamă băiatul!

Prăpăditul ăla mic stătea deasupra trapei, cu mâna întinsă după recompensă. Am zâmbit şi i-am spus c-o să-l plătesc a doua zi. A rânjit, iar când am trecut pe lângă el, mi-a pus piedică.

Am ajuns împleticindu-mă la uşa lui Guadagni exact când el a deschis-o. Purta haina pe umeri şi avea chipul senin.

— Sunt gata, a zis el.

Am dat din cap, dar nu ştiam ce să fac. M-am întors spre mulţimea de maşinişti care rămăseseră gură-cască de admiraţie.

— E gata, am zis eu.

Pentru prima dată în viaţă, lumea a reacţionat la cuvintele mele cu neîntârziată supunere. Fervoarea s-a domolit. Ca nişte lilieci uriaşi, furiile au zburat să se ascundă în cotloanele din culise. Maşiniştii s-au aşezat la posturile lor şi au rămas nemişcaţi. Euridice s-a urcat pe catafalc şi s-a făcut moartă. În spatele cortinei se aşternuse o linişte deplină, şi Gaetano Guadagni a păşit pe scenă.

L-am urmat. Paşii mei erau atât de apăsaţi, încât eram sigur că până şi împărăteasa îi auzea. Larma audienţei din spatele cortinei semăna cu a unei armate străine care aştepta la nişte porţi – vă rog, aşteptaţi să fug! Guadagni a rămas în mijlocul scenei şi şi-a încrucişat pumnii pe piept. Tristeţea îi era întipărită pe chip.

Şi-a înclinat capul către mine.

Ce trebuia să fac? M-am uitat în stânga, în dreapta. Fiecare maşinist şi corist se uita ţintă la mine, dar privirile lor goale nu-mi erau de nici un folos. Fă-o, îmi ziceau. *Toată lumea aşteaptă să-ţi faci treaba.*

Ce să fac? Să plec? Să trag cu ochiul printre cortine şi să-i spun lui Gluck că totul era gata? Nimeni nu-mi spusese nimic! Nu mai asistasem niciodată la vreo operă!

Atunci mi-am dat seama – haina lui. Era haina lui Guadagni, nu a lui Orfeu. Am luat-o ca şi cum aş fi dat la o parte pătura de pe un prunc adormit.

Am ieşit repede din scenă şi au început aplauzele. Gluck a lovit de două ori cu bagheta în pupitru pentru atenţionare şi a început uvertura. Guadagni tot nu s-a mişcat. Ţinea capul plecat. Lămpile de pe marginea scenei erau doar puţin ridicate, aşa că faţa lui era slab luminată. În spatele lui, corul jelitorilor stătea neclintit, de parcă ar fi făcut parte din tabloul unei înmormântări.

Uvertura s-a încheiat. Cortina fost trasă.

Muzica lui Gluck a devenit un marş trist. Lângă mine, cei patru purtători ai catafalcului lui Euridice l-au ridicat încet şi au înaintat pe scenă.

Guadagni a rămas aplecat până când corul a început să cânte. Atunci şi-a ridicat capul până când privirea i-a rămas pironită pe iubita lui, moartă.

I-a cântat numele.

Trezisem tot Spittelbergul cu chemarea aceea. Când vocea lui a umplut teatrul, Guadagni a trezit patru sute de inimi. Preţ de o clipă, ecoul vocii lui a răsunat din fiecare colţ. A cântat din nou, cu o voce şi mai dureroasă, iar lojile de lemn şi candelabrele de cristal au rezonat la numele ei, liniştind şi înăbuşind foşnetul picioarelor şi agitaţia mâinilor.

O văzusem de atâtea ori la repetiţii, dar acum era o ceremonie magică – mulţimea aceasta adunată, cu mireasma ei de trandafir şi de iasomie; femeia aceasta moartă pe catafalc; căldura sufocantă a lămpilor şi a o mie patru sute de trupuri; vocea lui Guadagni, şi mai strălucitoare decât o auzisem până atunci – toate acestea îi chemau pe iubiţii nemuritori înapoi la viaţă. Lacrimi şiroiau pe faţa mea şi pe multe altele când Orfeu şi-a cântat tânguirea, iar Jupiter i-a auzit chemarea şi l-a trimis pe Amor la el. În curând, vocea lui Guadagni şi a lui Clavarau s-au împletit în peştera teatrului. Inima îmi creştea. El o va cuceri din nou! O va salva pe Euridice de la moarte.

Când cortina a căzut, m-am repezit la Guadagni cu haina, dar a scuturat din cap. Teatrul a izbucnit în aplauze. Guadagni a ieşit de patru ori pe scenă, ca să mulţumească publicului. Lumea tot mai aplauda, dar el s-a îndreptat spre garderobă.

Tasso şi-a scos capul printr-o trapă şi, când uşa cântăreţului s-a închis, maşinistul a sărit la lucru. Am auzit rotirea scripeţilor, scârţâitul axului când s-a învârtit, încordarea frânghiilor – şi, ca prin minune, cadrele batante au alunecat pe şinele lor. Decorul a căzut la locul lui. În faţa lămpilor a fost pusă sticlă vopsită în roşu, astfel încât scena pâlpâia roşiatic. Era grota din spatele fluviului Styx, unde Orfeu avea să îmblânzească furiile.

Gluck a început actul al doilea.

Furiile cu feţele negre dansau. Gleznele le trosneau când săreau şi se zvârcoleau. Sunetele unei harpe le-a ţintuit locului, căci speranţa şi iubirea erau interzise în peştera lor. L-au blestemat pe bărbatul care îndrăznea să aducă frumuseţea în lumea umbrelor. Au cântat şi mai tare, ca să acopere harpa lui Orfeu. Uşa lui Guadagni s-a deschis când harpa a sunat a doua oară. Şi-a dat haina jos ridicând din umeri, fără să-mi arunce vreo privire, şi a intrat în scenă. Am încercat să prind haina, dar a căzut pe podea.

Furiile dansau în jurul lui Orfeu, încercând să-l înspăimânte ca să plece.

El a rămas calm – un copac neclintit cu ramurile în bătaia unei vijelii. Iubirea lui nu cunoştea frică, iar vocea lui singură era mai puternică decât corul. Aerul din teatru devenea mai dens când răsuna, iar publicul ştia că aceşti demoni nu aveau nici o şansă împotriva puterii lui. Vocile lor au scăzut. Dansul lor s-a domolit. L-au lăsat să treacă şi l-au privit uluiţi când a dispărut în umbră.

Guadagni a părăsit scena, iar eu am fost acolo să-l întâmpin.

Cortina s-a lăsat doar un moment. Tasso a învârtit troliul şi a dat drumul decorului. Decorurile mobile de un roşu aprins au dispărut şi un cer albastru şi senin le-a luat locul. Sticla vopsită în roşu s-a retras. Când cortina s-a ridicat iar, Tasso adusese raiul în imperiu.

Baletul lui Angiolini a înduioşat ochii audienţei. Guadagni stătea lângă mine în culise, cu capul plecat, de parcă dormea. Umerii lui laţi se ridicau şi coborau. Baletul s-a încheiat şi corul s-a adunat să-l vadă pe erou intrând.

Când primele note ale oboiului au umplut teatrul ca o rază de soare, Gaetano Guadagni s-a strecurat iarăşi pe scenă. Orfeu s-a oprit pe scenă exact în locul unde începuse opera, adâncit în nenorocirea lui. Însă acum, cu fiecare răsuflare, se înflăcăra. Publicul ştia că ceva se petrecea înăuntrul lui. S-au aplecat în faţă, dornici să împărtăşească această bucurie.

Aria s-a revărsat din gâtul lui preţios, iar eu m-am cutremurat din tot corpul de ardoarea ei. Am tras aer în piept umplându-mă de speranţă, dar am avut grijă să nu fac nici un zgomot când am coborât în grota lui Tasso. Cei trei bărbaţi stăteau unul lângă altul pe podea, cu privirea în tavan, de parcă prin lemnul întunecat puteau vedea spiralele de aur ale vocii lui Guadagni răspândindu-se pe scenă. Într-adevăr, vocea maestrului meu – prea slabă pentru o pasiune explozivă – era făcută pentru seninătatea acestei arii.

M-am strecurat pe sub păienjenişul de frânghii până la gaura de observaţie. Chipul lui Gluck strălucea de sudoare, tot aşa cum radia în faţa propriei creaţii. În spatele lui, în Ţarcul Boilor, lumea se uita ţintă la Orfeu, cu feţele destinse, fără să clipească. Familia regală stătea aşa de nemişcată, încât parcă mă uitam la un portret. Nu se vedea nici urmă de mişcare în *Le Paradis,* doar scânteierea ochilor umezi.

Amalia! Se ţinea strâns de balustrada din faţa ei şi şedea dreaptă, încordată. Muzica o rănea, iar ea îşi muşca buzele, căci, cu siguranţă, o mie

de feţe s-ar fi întors dacă nora contesei Riecher şi-ar fi pierdut cumpătul. Şi-a şters o lacrimă cu o mână înmănuşată în alb, apoi şi-a apăsat încheietura degetului pe bărbia care-i tremura.

Anton şi-a pus o mână pe umărul soţiei. Ea s-a crispat. A suspinat de câteva ori. I-a luat degetele într-ale ei, dar numai cât să-i ridice mâna de pe umăr şi să se elibereze. Anton şi-a retras braţul şi şi-a întors privirea spre scenă.

Contesa Riecher i-a aruncat o privire dezaprobatoare, dar Amalia nu părea s-o vadă. Se uita absentă la celelalte loji din teatru, respirând încet şi regulat până când Guadagni şi-a terminat cântecul.

În curând o să iubeşti iar muzica, am şoptit eu şi am plecat de la gaura de observaţie.

Guadagni şi-a primit aplauzele şi s-a întors la garderobă. Era timpul să duc biletul, dar cântăreţul lăsase uşa întredeschisă după el. Cu mare ezitare, l-am urmat.

— Signora Clavarau cântă ca o vacă, a zis el.

Nu era nici un grăunte de adevăr în afirmaţia lui; ea cântase minunat. Dar am încuviinţat din cap. El a luat o înghiţitură de vin.

Gluck a dat buzna înăuntru. Compozitorul mi-a zâmbit şi m-a privit de parcă-i venea să mă îmbrăţişeze, dar atunci mi-am dat seama că nu pe mine mă căuta. S-a dus, trecând pe lângă mine, la Guadagni.

— Ce succes! a strigat Gluck.

Guadagni a dat din cap.

— Stai să vezi când o să asculte actul trei! Orfeu va trăi iar! Gluck s-a uitat la paharul lui Guadagni. Îmi dai voie? a întrebat el şi, înainte să aştepte răspunsul, a dat pe gât restul vinului lui Guadagni. M-am rugat să nu mă mai trimită după altul. Mă duc la loja contelui, a zis compozitorul.

— Transmite-i Majestăţii Sale omagiile mele, a răspuns Guadagni.

Gluck a plecat să discute cu contele Durazzo, a cărui lojă era lipită de cea a împărătesei. M-am strecurat spre uşă.

— Sunt afară, am zis eu. Dacă aveţi nevoie de mine…

— Nu, a zis el. Stai. Închide uşa.

Am închis-o, dorindu-mi să fiu de cealaltă parte, şi m-am întors în spatele maestrului meu. M-a studiat în oglinda lui.

Deodată, a ridicat o mână şi şi-a întins-o înapoi, peste umăr. Am înţeles că voia să-mi pun mâna într-a lui. Mi-a apăsat mâna pe umărul său.

— Ce bine că ne-am găsit unul pe altul, a zis el. Lumea asta nu-i un loc primitor, cu atât mai puţin pentru noi.

Noi? m-am gândit eu. *Dar noi nu suntem la fel.*

— *Mio fratello*, a continuat el. Îmi pare rău dacă te-am jignit acum câteva seri. Am fost nesăbuit. În neştiinţa ta, ai crezut că mă poţi ajuta. Sunt sigur că n-o să mai faci greşeala asta. Acum înţeleg asta, aşa că regret ce-am spus. Ştii, am avut mulţi studenţi în trecut. În cele din urmă, m-au părăsit sau i-am alungat eu. N-am găsit niciodată unul în care să am încredere totală. Până să dau de tine. Tu eşti altfel.

Mâna îmi transpira. *Lasă-mă să plec!*

— Mai devreme sau mai târziu, toţi devin nişte lupi. Voiau ceea ce aveam eu. Tu eşti diferit. Nu vrei decât să mă auzi cântând. Nu-i aşa? Mai doreşti şi altceva? Doar spune-mi şi-ţi voi da.

— Nimic, am zis eu. *După seara asta n-o să te mai văd niciodată.*

A zâmbit şi mi-a strâns mai tare mâna.

— Am ştiut eu. Să ştii că şi tu poţi avea încredere în mine. N-o să te părăsesc niciodată. Când plec din Viena, o să mă însoţeşti. Vom rămâne profesor şi elev pentru totdeauna.

Am îngăimat nişte mulţumiri şi i-am zâmbit amabil.

— Acum lasă-mă, a zis el. Trebuie să mă-ntorc la Orfeu. Înainte să se termine acest act final, Viena o să ştie că Orfeu trăieşte din nou.

M-am retras încet, ca o doică de lângă un copil adormit pe care se teme să nu-l trezească, dar după ce-am închis uşa, am ţâşnit la cea mai apropiată trapă.

— Biletul! am strigat eu în întuneric. Biletul!

Nicolai insistase să-l păstreze el, spunând că voia ca inima lui să mai fie o dată încălzită de o iubire arzătoare ca a noastră. Când am strigat sub scenă, Remus a recuperat bucata de hârtie şi mi l-a întins. Nu mai avea aceeaşi înfăţişare regală acum, avea un colţ îndoit, iar strânsoarea transpirată a lui Nicolai parcă murdărise sigiliul de ceară pe care Remus îl aplicase cu câteva ore în urmă. Dar asta nu mai conta. Am zbughit-o pe coridor şi nu am mai stat pe gânduri.

Aveam impresia că jumătate din Viena forfotea pe culoare. Cel puţin patru duci şi un prinţ m-au înjurat pentru că i-am înghiontit în pântecele lor încăpătoare înainte să ajung la scări. Auzeam sorbitul vinului de parcă

limbile plescăiau direct în urechile mele. În sfârşit, am ajuns în loja familiei Riecher. Uşa era deschisă şi mai mulţi bărbaţi se zbăteau să-şi vâre capul înăuntru, încercând să obţină o audienţă la una din cele mai de seamă familii din Viena.

— Mă iertaţi, am zis eu, împingând la o parte un bărbat care-mi ajungea cu capul la umăr.

Următorul bărbat mi s-a împotrivit, chiar şi când l-am călcat pe picior. L-am tras de pulpana hainei. Când s-a întors să mă înfrunte, m-am strecurat pe lângă el.

— Un mesaj pentru Amalia – mi-am înăbuşit fostul ei nume – Riecher.

S-a lăsat o linişte stânjenitoare şi mi-am dat seama că strigasem cam tare. Am roşit. S-au întors spre mine nu doar capetele din lojă, ci şi din sală. Faţa ca o lună rece a contesei Riecher era aţintită asupra mea. S-a întors şi Amalia, iar inima îmi bătea nebuneşte. S-a uitat la mine, căci vocea aceasta îi amintise de una pe care o cunoştea.

— De la Gaetano Guadagni, am zis eu cât de încet am putut.

Ochii Amaliei au mai zăbovit un moment asupra mea, dar apoi privirea ei imploratoare s-a întunecat; urechile o înşelaseră. S-a întors şi şi-a şters cu mâna o lacrimă.

Contesa Riecher s-a încruntat, deşi toţi ceilalţi, aflaţi destul de aproape cât să fi auzit, zâmbeau.

— Dă-mi-l mie, a zis matroana.

A întins trei degete albe, încleştate ca gheara unei păsări.

— Mi s-a spus să-l înmânez numai doamnei, am recitat eu, exact aşa cum mă învăţase Remus.

Cineva a bombănit ceva despre neobrăzarea castratului.

— Las-o să-l ia, a zis distinsul conte Riecher, fără să mă privească. Nu-i decât admiraţie inofensivă. La urma urmei, bărbatul e un soldat fără sabie.

Asta a stârnit un râs general în lojă. Până şi contesa Riecher a zâmbit precaută. S-au uitat toţi la Amalia, ale cărei mâini i se odihneau în poală. Încă stătea cu spatele la mine şi cu capul doar pe jumătate întors.

— Draga mea, i-a şoptit Anton la ureche, nu-l poţi refuza. Ia-o ca pe-o onoare. Te-a admirat de pe scenă.

Ea a scuturat din cap.

— Nu-l vreau, a zis ea.

Înainte să pot obiecta, Anton mi-a smuls biletul. A rupt cu stângăcie sigiliul şi a început să desfacă hârtia.

— Nu, am zis eu zadarnic din uşă.
O închipuire scurtă: sar asupra lui şi rup...
Dar Amalia s-a întors şi a înşfăcat biletul.
— Nu tu trebuie să-l citeşti, a zis ea.
Asta a mai stârnit un chicotit de-al contelui Riecher, urmat cu precauţie de cei din jurul lui.
Amalia a deschis scrisoarea şi a început să citească tăcută. O citisem de zece ori în ziua aceea şi ştiam fiecare cuvânt:

Dragă Amalia,

E foarte important să nu pari deloc surprinsă de ceea ce vei citi. Sunt viu – Moses al tău. Încă te iubesc şi am venit să te iau cu mine, dacă mă mai vrei. Când Orfeu se va uita în ochii lui Euridice, inventează o scuză şi furişează-te afară. Te voi aştepta în faţa teatrului.
Spune-le că această scrisoare ţi se pare din cale-afară de respingătoare. Înapoiaz-o.

Moses

I-am urmărit ochii când a examinat scrisoarea. Juca extraordinar de bine. Acel chip care, de obicei, ascundea sentimentele clocotitoare de dedesubt, nu înfăţişa acum decât nedumerire, apoi o urmă de repulsie. Apoi enervare. S-a uitat furioasă la mine.
— Ce vrea să-nsemne asta? m-a întrebat ea.
Nu eram un actor aşa de bun ca ea, dar am reuşit totuşi să ridic din umeri. Apoi, spre groaza mea, a întors scrisoarea şi a arătat-o tuturor celor din lojă.
Hârtia era goală. Anton i-a luat scrisoarea din mâini şi a examinat-o pe ambele părţi. Nu era nimic ascuns pe coala albă ca laptele.
— Dă-ne o explicaţie, a ordonat contele Riecher.
— Uită-te la faţa lui, a zis Anton. Albă ca varul. Eunucul lui Guadagni e la fel de şocat ca şi noi.
Am zărit stânjeneala furioasă de pe chipul Amaliei înainte să întoarcă spatele. Soţul ei a mângâiat-o pe umăr.
— Ieşi, a poruncit contesa Riecher.

Şi am fost alungat de nişte mâini energice, la fel de lipsit de viaţă ca o marionetă de hârtie.

19 Teroarea iacobină a culminat cu dictatura lui Robespierre (n.tr.)

20 Frederic al II-lea al Prusiei (n.tr.)

XIV

M-am cufundat în încăperea de sub scenă tocmai când Gluck şi-a reluat locul pentru actul al treilea. Remus aştepta raportul meu, dar când mi-a văzut chipul ca de mort, a ştiut că ceva nu mersese bine.

— Hârtia era albă, am zis eu. Cuvintele s-au şters.

— Ce? a strigat Remus, lovindu-şi fruntea cu pumnul.

I-am povestit exact ce se întâmplase, minunea hârtiei goale.

— Dar nu se poate aşa ceva, a şoptit Remus când orchestra a început.

— Probabil ai folosit cerneală simpatică, l-a mustrat aspru Nicolai.

— Am folosit aceeaşi cerneală ca întotdeauna, a zis Remus. Cum s-a întâmplat una ca asta?

— Stai jos, mi-a zis Nicolai şi m-a luat de mână. O să ne gândim la alt plan. Încă mai avem timp. În cel mai rău caz, la terminarea operei, îl trimitem pe Remus să ducă alt mesaj.

Ochii lui Remus s-au căscat de groază.

— Staţi liniştiţi, ne-a zis Nicolai. Muzica ne va spune ce să facem.

În actul al treilea, iubiţii erau singuri în grotele iadului. El o ţinea de mână; ochii lui erau întorşi de la chipul ei purtător de primejdie. Nu existau furii, cor, dansatori. Lujeri de viţă-de-vie se încolăceau în jurul iubiţilor. Pietre erau împrăştiate pe pământ. Luminile slabe şi pâlpâitoare de pe scenă aruncau umbre groteşti pe fundal. Audienţa asculta şi se ruga ca Orfeu să găsească puterea să se elibereze de soarta lui.

Şi eu mă rugam pentru soarta mea. Oare chiar însemna numai pierdere şi eşec? Ea îmi scăpase iar şi, dacă nu puteam găsi o cale să mă arăt la chip, avea să plece a doua zi. Aş merge după ea? Sigur că da. Aş merge după ea chiar de-ar însemna s-o urmăresc pentru totdeauna, ca un pelerin care urmăreşte linia orizontului.

Iubiţii stăteau pe scenă deasupra noastră. Prin crăpăturile dintre scândurile pardoselii străluceau crestături aurii, iar Orfeu îi cânta lui Euridice că trebuia să se grăbească. Ea l-a întrebat de ce nu voia s-o sărute. Ce se alesese de frumuseţea ei fermecătoare? Ce se întâmplase cu iubirea lui?

Dar Orfeu nu putea răspunde, deşi spectatorii ştiau că el ar fi trecut printr-o mie de iaduri ca s-o salveze pe ea.

Tasso şedea pe taburetul lui ca o statuie, contemplând flacăra mică a lămpii. Montajul era ca o pânză de păianjen deasupra capului său. Abia când Orfeu şi Euridice au trecut pe deasupra lui, şi-a ridicat privirea, ca un bărbat care aude un şoarece în tavan.

Am închis ochii. Corpurile viorilor răsunau odată cu vocea lui Euridice, care era clară şi puternică, deşi îi lipsea voinţa de a-şi ridica picioarele. În public, multe trupuri erau acordate la vocea lui Guadagni, astfel încât, cu toate că el îşi cânta singur rolul, aveai impresia că lumea fredona odată cu el. Dacă Gluck ar fi avut urechi ca să audă asta, i-ar fi atârnat pe cei prezenţi ca nişte clopote de tavan, pentru ca frumuseţea muzicii lui să vibreze în fiecare fibră a fiinţei lor.

Pe scenă, Euridice îl implora pe Orfeu să se uite la ea, măcar o clipă. Vocea ei era înaltă şi pătrunzătoare; am simţit-o în pielea fină din spatele urechilor, precum gâdilatul unei pene. Pentru Orfeu, aceste strigăte erau pumnale ascuţite înfipte în spate. Voinţa îl părăsea. Văzusem de multe ori repetiţiile, aşa că ştiam că Euridice se afla chiar în spatele lui. El stătea cu faţa la public şi cu ochii închişi.

În timp ce iubiţii cântau – rugăminţile ei către el, strigătele lui către zei – vocea lui Guadagni a început să-şi piardă din perfecţiune. Nu era în stare să imprime mai multă suferinţă acestor note. A încercat să cânte mai tare, dar n-a putut, aşa că am auzit cum vocea lui începuse să-şi piardă din fluenţă şi din volum. Acum nu era decât volum plin de energie. Am auzit o bufnitură în partea din faţă a scenei. Euridice căzuse în genunchi. Nu mai putea face încă un pas. Dacă el nu o iubeşte, ar trebui s-o lase în această grotă îngrozitoare.

El n-a fost în stare s-o refuze. Cum au putut zeii să-i ceară ceva atât de crud? O va privi în ochi.

M-am întors spre Nicolai, aşteptându-mă să-l văd plângând la auzul muzicii, dar, spre mirarea mea, nu i se citea durere pe chip. Se sprijinise într-un cot şi se uita foarte atent prin încăpere. Mi s-a părut că zăresc un zâmbet brăzdându-i faţa. Ochii îi erau înceţoşaţi, dar era absorbit de muzică, ca şi cum se chinuia să înţeleagă fiecare cuvânt pe care-l cântau iubiţii.

Orfeu a strigat-o pe iubita lui soţie ca s-o poată îmbrăţişa şi, tocmai când dorinţa lui a fost în cele din urmă spulberată...

Nicolai s-a ridicat în capul oaselor. A gemut de efort, iar Remus s-a întors, îngrijorat. Dar Nicolai nu suferea. A băgat mâna în haină şi a scos de-acolo o hârtie împăturită. Era aproape la fel ca biletul pe care mi-l dăduse. Mi-a întins-o.

— Moses, a zis el, îmi pare rău. Te-am înşelat.

Acest bilet era îndoit cu grijă, avea sigiliul albastru perfect rotund – exact aşa cum îl făcuse Remus. L-am rupt. Asta era scrisoarea pe care trebuia s-o transmit. M-am uitat în ochii înceţoşaţi ai lui Nicolai. De ce mă trădase prietenul meu? Avea un zâmbet ciudat pe chip.

— Moses, a şoptit el. Nu-nţelegi? O iubire ca a voastră nu-i făcută pentru hârtie. Nu cu frumuseţea vocii tale.

M-am cutremurat. Nu aveam nici o idee ce voia să spună. A zâmbit. Deasupra noastră scândurile au scârţâit când Euridice s-a ridicat să-şi îmbrăţişeze iubitul. Orfeu a început să se întoarcă spre ea. Cei doi iubiţi au păşit unul spre celălalt.

Nicolai a început să se târască prin grotă.

— Nicolai! a şoptit Remus.

Dar Nicolai nu părea să-l audă. Orfeu şi Euridice s-au îmbrăţişat. Ea a văzut în ochii lui că o iubea. Au fost fericiţi o singură clipă, apoi ea a murit în braţele lui.

În teatru era linişte. Orfeu o omorâse pe Euridice a lui. Nimeni nu respira. Nimeni nu se mişca. Nu mai era nici un motiv de speranţă.

Dar aici, sub scenă, în lumina slabă a lămpii, Nicolai se târa prin grota lui Tasso, gâfâind la fiecare mişcare. Remus s-a luat după el, a încercat să-l apuce de picior, a încercat să oprească Speranţa înainte să strice seara, înainte s-o înfurie pe împărăteasă, înainte să le aducă izgonirea din acest oraş, tot aşa cum Furia îi izgonise din Sankt Gallen. Şi Tasso şi-a dat seama că ceva nu era în ordine. Îşi agita mâinile în dreptul pieptului. A alergat spre uriaş şi i-a zis printre dinţi:

— Stai locului!

Eu nu mă puteam mişca. Eram uluit. Ce destin visase Nicolai pentru mine?

Orfeu şi-a aşezat soţia moartă pe scenă şi stătea deasupra ei. Orchestra nu mai cânta. Aştepta să cânte maestrul.

Nicolai a tras cu ochiul sus pe scenă – s-a uitat, a ascultat. Un scârţâit. Guadagni se dădea înapoi, se îndepărta de trupul neînsufleţit al miresei lui. Nicolai s-a târât împreună cu el, faţa lui aflându-se la câţiva centimetri de paşii lui Guadagni. Nicolai a pufnit. Remus l-a ţinut pe Nicolai de picior cu amândouă mâinile, iar Tasso s-a sprijinit pe umerii lui. Dar Nicolai, cu faţa ridicată spre paşii care scârţâiau deasupra, era mai puternic decât amândoi.

Guadagni n-a mai mers înapoi şi s-a oprit în mijlocul scenei, ca să înceapă cea mai frumoasă arie a acestei opere...

Iar atunci Nicolai s-a năpustit înainte. I-a târât pe Remus şi pe Tasso după el, de parcă erau doar nişte eşarfe legate la gâtul lui. Şi-a întins mâna spre o frânghie. Degetele lui au înşfăcat-o. A tras.

Trapa de sub picioarele lui Orfeu s-a deschis.

Gaetano Guadagni a căzut greoi sub scenă, iar Nicolai a fost deasupra lui înainte să apuce cântăreţul să ţipe. L-a ţintuit pe Guadagni la podea şi i-a apăsat o mână uriaşă peste gură. Apoi Nicolai s-a întors spre mine. Şi-a smucit capul spre gaura pătrată din cerul de deasupra lui, prin care se revărsa lumina prăfuită a teatrului.

Şi-a mijit ochii vătămaţi, căci lumina îi făcea rău, şi a zis:

— Te rog, Moses. Te rog. Transmite-ţi mesajul.

XV

Nu mă puteam mişca.

Unde? Mă gândeam eu. *Acolo sus?*

Atunci Remus s-a uitat la uriaşul lui prieten – tovarăşul lui de treizeci de ani – şi a scuturat din cap. A ridicat din umeri. Totul mersese deja prea departe. Nu mai era loc de-ntors.

Era ca un lup hămesit. S-a repezit la mine şi mi-a sfâşiat haina şi gulerul. Mi-a spintecat cămaşa în faţă ca să semene cu tunica lui Orfeu. Nici nu mi-am dat seama ce se întâmpla în timp ce mă târa spre trapă.

— Stinge lămpile, i-a zis Remus lui Tasso printre dinţi.

Tasso, care nu se clintise de când căzuse marele *musico,* s-a năpustit la cabestan, ca un matelot într-o furtună, ascultând ordinul căpitanului.

M-am ghemuit sub trapă. Remus îşi ţinea mâinile în dreptul taliei, cu degetele împreunate. Nicolai a zâmbit, cu ochii în lacrimi, mângâind cu palma faţa îngrozită a lui Guadagni. Remus a dat din cap.

— Grăbeşte-te, Moses, a şoptit el.

Mi s-a părut un pas mic să-mi pun piciorul în mâinile lui Remus, aşa că am făcut-o. M-am apucat de marginea scenei. M-am gândit: *încă mă pot întoarce*. Dar, Remus, ce putere ai avut!

A gemut şi am fost ridicat. Teatrul a căzut în jurul meu. Am făcut un pas.

Eram pe scenă.

La picioarele mele, cadavrul iubitei altcuiva. În faţa mea, o mie patru sute de perechi de ochi. M-am legănat încet dintr-o parte în alta. Teatrul era tăcut.

Oare observaseră? Şi-au văzut eroul căzând? Şi-au dat seama că s-a întors mai înalt, mai tânăr, mai îndrăgostit? Tasso micşorase lămpile de pe scenă, aşa că eram luminat doar din lateral. Când m-am uitat în acea mare de ochi, n-am citit suspiciune sau furie. În schimb, se uitau ţintă, cu ochi fermecaţi de copii. Ochii spuneau: *Orfeu! Cântă pentru noi! Cântă!*

M-am uitat la împărăteasă. Mă privea de parcă mă cunoştea bine. Gluck a mijit ochii, nesigur de ceea ce vedea, totuşi mâinile lui ridicate erau liniştite – gata să dirijeze orchestra în momentul în care Orfeu începea să cânte.

Atunci am găsit-o pe Amalia. Ne-am privit în ochi, dar ea nu mă cunoştea. Părea că nu respiră. Era o statuie.

Mi-am rotunjit buzele şi am expirat. Pentru urechile mele, sunetul acela era o vijelie în teatrul tăcut. Am suflat până când umerii mi s-au strâns deasupra plămânilor. Atunci coastele mele uriaşe s-au destins. Am deschis larg gura şi am tras aer în piept. M-am făcut mai înalt şi mai lat. Aerul îmi năvălea în plămâni, întinzându-mi muşchii dintre coaste.

Am cântat.

Ahimè! Dove trascorsi! Ove mi spinse un delirio d'amor!

„Vai! Ce-am făcut? Unde m-a dus nebunia iubirii?“

Părea abia o şoaptă, dar vocea mea invadase teatrul. Gluck a tras aer în piept şi şi-a întins în lături mâinile ridicate. Pe faţa lui, şocul a înlocuit suspiciunea. Buzele strânse ale împărătesei s-au depărtat. Într-o singură clipă, toată lumea din teatru se minuna. Unii s-au îndreptat de spate. Alţii s-au încovoiat, de parcă ar fi rămas fără sprijin. Mâini s-au încleştat de balustrade. Tocuri au scrâşnit pe podea. În *Le Paradis*, patru sute de gâturi s-au întins către tavan.

Amalia şi-a desprins mâinile de balustradă şi şi-a sprijinit obrajii în palme. Înăuntrul ei, o furtună neaşteptată. Era singura din audienţă care mai auzise această voce. La primele note, îşi spusese că era vreo festă chinuitoare, imaginaţia ei nesăbuită şi plină de speranţă – dar totuşi, toate zidurile acelea au explodat. A clipit ca să-şi reţină lacrimile, iar când m-a privit iar, cu ochii limpezi, şi i-am întors privirea, a văzut că acest *musico* din faţa ei, de pe scenă, era Moses al ei – şi a înţeles tot.

Gluck a ezitat o clipă, cu mâinile încă ridicate. S-a uitat ţintă la mine, cu ochi măriţi, căci în faţa lui se afla o nălucă. Gluck auzea muzica pe care o scrisese, cântată ca în visele lui.

Într-o clipă, Gluck devine iar marele maestru. Mâinile îi spintecă văzduhul. Orchestra îl ascultă şi arcuşurile viorilor ating iar corzile. Le simt sunetul în piept. Când cânt din nou, vocea mea e uriaşă. Răsună din pereţi şi se întoarce din fiecare colţ. Gluck se leagănă de parcă s-ar afla în bătaia vântului. Ochii îi sunt închişi.

Apoi urmează o pauză – linişte. Mâinile ridicate ale lui Gluck par să controleze nu doar orchestra, ci şi fiecare persoană din teatru. Degetul mare şi arătătorul de la fiecare mână prind fiecare răsuflare. Când îşi depărtează degetele, o mie patru sute de umeri coboară. Iar apoi, când se ridică pe

vârfuri şi înalţă mâinile în aer, o mie patru sute de plămâni se umflă. Braţele lui Gluck brăzdează aerul.

Mă simt gol pe scenă, dar vreau ca Amalia să-mi vadă fiecare linie a feţei. Buzele împărătesei sunt încă deschise, de parcă ar fi însetată. Încep marea tânguire a lui Orfeu aşa cum ar fi făcut Guadagni; fiecare notă pare tăiată cu cel mai ascuţit cuţit.

Mulţi ochi se închid. Corpuri se întorc uşor. Sunt însetaţi de tristeţea pură a lui Orfeu. Cu gura larg deschisă, împărăteasa parcă nu mai poate respira. Lacrimi i se strâng în ochi. Când muzica mea creşte, mulţi îşi trag înapoi capetele şi se chircesc, ca să-mi simtă cântecul prin tot corpul. Ochii lui Gluck sunt închişi. Braţele lui s-au năpustit ca nişte aripi. Dar nu a pierdut controlul. Mişcările lui sunt precise. Muzicienii lui răspund la fiecare mişcare a sa cu atâta atenţie, de parcă ar fi un vrăjitor care i-a fermecat. Şi eu mă las călăuzit de măsura mişcărilor lui. El e maestrul acestei muzici.

Cânt.

Mâinile Amaliei se încleştează pe balustradă. Se apleacă în faţă şi îşi apasă pântecul rotund de lemnul care vibrează odată cu vocea mea.

Iar apoi se termină. Se aude un zumzet în sală; vocea mea încă este o şoaptă în fiecare piept. Orchestra se opreşte din cântat. Gluck deschide ochii şi radiază încă o dată la vederea nălucii pe care a readus-o la viaţă.

Păşesc înapoi şi cad.

XVI

În grotă, Nicolai îl ţinea în braţe ca pe un copil pe Guadagni, aflat în stare de şoc. L-a aşezat pe lift şi i-a şoptit într-o italiană stricată că era timpul să cânte iar, nimeni nu observase nimic nefiresc, aşa că Guadagni putea să stea liniştit; încă era eroul serii. Apoi i-a dat două palme zdravene.

— *Tutto bene!* a zis Nicolai.

Tasso a tras de o frânghie, iar liftul s-a ridicat. Gaetano Guadagni a urcat înapoi pe scenă.

M-am strecurat afară prin galeria pentru cărbuni şi am dat roată intrării în teatru. De data asta, n-aveam s-o mai ratez. Am zărit uşa masivă şi în mintea mea a încolţit o imagine minunată cu Amalia ce aştepta în foaier, cu braţele deschise ca să mă îmbrăţişeze...

Dar uşa s-a deschis brusc şi m-a izbit în faţă.

M-a doborât pe scările scurte. Zăceam în stradă, cu privirea aţintită în noapte.

Ea s-ar fi aruncat asupra mea, dar condiţia ei nu-i îngăduia, aşa că s-a aplecat şi a îngenuncheat lângă mine. Apoi m-a sărutat şi m-a privit, în sfârşit, adânc în ochi.

M-a ajutat să mă ridic. Pentru o clipă, ne-am agăţat unul de altul.

— Trăieşti! a zis ea.

— Da! am zis eu.

— Trăieşti! a zis ea din nou şi am fi ţinut-o tot aşa, ea acoperindu-mă de mângâieri, eu ţinându-i cu braţele trupul cald lipit de al meu, înlănţuindu-ne.

— Trăieşti! a zis ea pentru ultima oară şi lacrimi mi-au lăsat dâre transparente pe cămaşă.

— Îmi pare rău..., am început eu, dar ea a scuturat din cap şi mi-a apăsat un deget pe buze.

— Moses, a zis ea. Nu-i timp de pierdut. Trebuie să ne grăbim. Ei... Ea o să...

M-a luat de mână şi m-a tras până în piaţă, căutând din priviri o trăsură în care să ne ascundem. M-am lăsat târât în timp ce am aruncat o ultimă privire peste umăr spre teatru.

Am auzit un zgomot dinăuntru, ca puhoiul unui râu.

Lumea bătea din palme. Împărăteasa şi împăratul, ducii, prinţesele şi toţi oamenii din balcoane îmi aclamau vocea. Cu plecăciunile lui, Gaetano Guadagni culegea aplauzele mele. Un zâmbet mi s-a furişat pe chip în timp ce bâjbâiam în urma Amaliei. O voce tunătoare a strigat: *Evviva il coltello! Il benedetto coltello!*[21] şi larma a crescut, iar tunetul dinainte a fost urmat de ropotul de aplauze.

Amalia a auzit şi ea. Ne-am oprit.

Singur cu ea în piaţa aceea pustie, am făcut prima plecăciune din cariera mea, iar ea a râs şi a aplaudat pentru mine. Înăuntrul teatrului, aplauzele nu s-au terminat, aşa că m-am aplecat iar şi iar, sus şi jos, ca o marionetă pe sfoară. Apoi m-a luat iar de mână.

— Vino!

Şi am fugit repede amândoi.

Ne-am urcat într-o trăsură şi am gonit la Palatul Riecher. Când Orfeu şi Euridice au dispărut în Templul Iubirii pe scenă, iar Anton a părăsit loja ca să-şi caute soţia (care-i şoptise că se simţea rău şi că ieşea să se plimbe puţin pe culoar), Amalia mi-a spus:

— Ascunde-ţi faţa.

Am trecut pe lângă căpcăun în curtea casei Riecher.

— Dar de ce aici? am întrebat-o eu implorator. Te rog, oriunde, numai nu aici.

— O să vezi, a zis ea.

A ieşit din trăsură şi a intrat în casă, de parcă nu se întâmplase nimic. Un portar i-a deschis uşa şi s-a uitat afară. Am tras perdeaua ca să mă ascund. Prea târziu? Oare îmi zărise faţa?

Am auzit un zgomot şi am tras cu ochiul pe cealaltă fereastră, ca să văd că însuşi căpcăunul se uita la trăsura noastră. *Dumnezeule,* m-am gândit. *Dacă-mi vede faţa, totul e pierdut. O să ne dea de urmă.*

— E cineva înăuntru? l-a întrebat căpcăunul pe vizitiu.

— Da, a şoptit vizitiul. Un domn.

— Un domn? Eşti sigur?

— Dacă-s sigur? Ce, nu ştiu cine-i în trăsura mea?

— Cine e?

— N-am văzut. E prea întuneric.

Căpcăunul s-a apropiat de uşă. A cercetat-o. A răsuflat de cinci ori, fiecare răsuflare ca a unui taur gata de atac. Apoi a ciocănit de două ori,

fiecare bătaie ca o lovitură de ciocan.

— Cine-i acolo? a întrebat el.

Am încuiat uşa, cât de încet am putut.

— Deschideţi uşa asta!

Uşa se îndoia când trăgea de ea.

— Ai grijă! Aia-i uşa mea! a zis vizitiul.

— Îţi sparg geamul, dacă nu deschide chiar în clipa asta.

M-am făcut mic într-un colţ. Uşa s-a îndoit iar şi a scârţâit din ţâţâni.

— Ce faci? a strigat Amalia de departe.

— Doamnă, a zis căpcăunul cu asprime, vreau să ştiu cine-i în trăsură. Unde-i *Herr* Anton Riecher?

Am auzit paşi străbătând încet curtea. Când am tras cu ochiul printre perdele, stătea aşa de aproape de el, încât pântecul ei rotunjit era lipit de coapsele lui. Acum purta o pelerină grea pe umeri.

— Brută lipsită de respect ce eşti, a zis ea. I-a înfipt un deget în piept şi s-a dat doi paşi înapoi. În trăsura asta şade un bătrân blajin, desfigurat în război – sigur că n-o să-şi arate faţa unui bădăran ca tine. Unde-i Anton, zici? Îţi spun acum. Ne aşteaptă acasă la contele Nadasty – cu fiecare clipă tot mai furios pentru că mă reţii.

Am deschis uşor încuietoarea, exact când ea a ajuns la uşă şi a deschis-o. Am stat nemişcaţi ca nişte cadavre până când vizi-tiul a ieşit cu trăsura pe poartă. Apoi am răsuflat amândoi uşuraţi.

— Sper ca ea să ardă toate rochiile pe care mi le-a cumpărat, a zis Amalia. Şi să-mi blesteme numele.

Mi-a pus în poală o casetă mică şi cu o lucrătură complicată; ar fi putut să conţină o Biblie. Am deschis-o.

Conţinea zece fişicuri, fiecare a câte douăzeci de monede de aur de zece guldeni, două mii de guldeni în total. Mi s-a tăiat respiraţia. Nu ţinusem niciodată în mână nici măcar un singur gulden.

— În ultima mea zi în Sankt Gallen, a zis ea, tata a venit în camera mea. Crezusem că era foarte fericit pentru căsătoria mea, dar el umbla neliniştit de colo-colo. Când l-am întrebat ce se întâmplase, mi-a pus asta în braţe. „În caz că“, a zis el, „vrei să vii acasă într-o zi“. Iar apoi a adăugat, de dragul convenienţei. „În vizită, asta vreau să spun“. Două mii de guldeni pentru o vizită!

Am închis caseta.

— E destul, a zis ea, ca să fugim oriunde. Dar trebuie să fugim. Când ea se va-ntoarce şi va afla c-am trecut pe acolo, n-o să creadă că m-am rătăcit sau c-am fost răpită. Nu vor căuta o soţie şi o fiică. Vor fi pe urmele unei trădătoare.

Două ore am cutreierat Viena, luând în calcul posibilităţile noastre de a fugi. Am schimbat de două ori trăsura, ca să fim siguri că nu ni se va da de urmă.

— Drumurile care ies din Viena nu vor fi sigure, a zis ea. Contele Riecher are agenţi în toate direcţiile. E mai bine să ne-ascundem aici o vreme şi să punem la cale nişte mijloace de a ne deghiza.

Am fost de acord. O doamnă însărcinată – şi încă una uşor de recunoscut ca Amalia mea – ar fi greu de ascuns în hanurile din oraşele din împrejurimi, iar ea nu putea dormi într-o trăsură. Dacă am fi încercat să fugim din oraş, într-o singură zi aş fi fost în mâinile căpcăunului.

I-am spus că ştiam eu un loc unde ne puteam ascunde.

— E foarte mic, am zis eu când trăsura noastră trecea prin maldărele de gunoaie de pe Burggasse, în Spittelberg. Iar aerul e destul de îmbâcsit. E gălăgie. Dar zidurile sunt rezistente. Mobila e comodă, deşi ponosită.

— O, Moses, a zis ea. Ţi-am zis că nu-mi pasă.

— Nu seamănă deloc cu ce eşti tu obişnuită, am zis eu gândindu-mă la bogăţiile din Palatul Riecher şi Haus Duft.

— Sunt obişnuită cu o scorpie care mă urmăreşte zi şi noapte. Sunt obişnuită cu un soţ care nu are nici o voinţă personală. Singurul motiv pentru care sunt însărcinată e pentru că ea a poruncit asta.

Trăsura s-a hurducat când a trecut peste o piatră ieşită din pavaj sau poate un câine. Când vizitiul a zis că nu merge mai departe, m-am oferit să-l plătesc dublu. Ne-a dus până la uşa cafenelei.

— Am ajuns, am zis eu, umilit de cât de mică părea acum clădirea.

Ar fi putut fi un element de decor pe scena lui Tasso. Amalia şi-a tras gluga pelerinei peste frunte. Într-o mână am ţinut caseta cu monede, iar cu cealaltă, am ajutat-o să coboare din trăsură. Era puternică, dar o durea spatele de la atâtea ore de stat pe scaunele tari din lojă şi din trăsură, iar şchiopătatul îi era mult mai pronunţat când a străbătut strada plină de gropi, până la uşă.

Trecuse de miezul nopţii acum – o oră ilegală în acest cartier – aşa că trecătorii se uitau mai degrabă în pământ decât la feţele noastre. Cafeneaua era aproape goală. Patru bărbaţi, rumeni de băutură, sorbeau din doctoria amară şi neagră, uitându-se la Amalia de parcă era o viziune fantastică invocată de poţiunea lor. Scrupulosul *Herr* Kost şi-a plecat privirea, convins că nu trebuia să fie martor la intrarea acestei doamne frumoase în stabilimentul lui.

Am urcat scările în apartamentul prietenilor mei. Remus a sărit de pe scaun. Nicolai s-a chinuit să se ridice. Radiam de fericire, aşa că un val de uşurare le-a brăzdat chipurile.

— Slavă cerului, a zis Remus, ca o mamă îngrijorată.

Şi-a încleştat mâinile în faţa pieptului când am apărut în prag, dar când a intrat şi Amalia după mine şi şi-a dat jos gluga, zâmbetul i-a pierit şi a început să dea neliniştit din cap, în semn de salut.

Dar zâmbetul lui Nicolai s-a lăţit şi mai mult când ochii lui slabi au desluşit umbra feminină.

— Bine-ai venit în Templul Iubirii! a strigat el.

Faţa lui Remus s-a făcut şi mai palidă, în timp ce a mea s-a înroşit de umilinţă. Numai Amalia a zâmbit. Apoi s-a uitat atentă la Remus.

— Doamne! a zis ea. E călugărul cu chip de lup!

— Bună seara, *Fräulein* Duft, a zis el cu o plecăciune.

— De fapt, mi se spune *Frau* Riecher acum, a zis ea. Dar în noaptea asta vreau să fiu iar o Duft.

— În casa asta poţi avea orice nume vrei, a zis Nicolai.

I-a luat mâna în mâinile lui uriaşe, de parcă voia s-o încălzească.

— Prieteni, am zis eu. Putem sta aici o vreme?

Nicolai a apăsat mâna Amaliei pe obrazul lui.

— Oricât doriţi! a exclamat el.

— Mulţumesc, a zis ea.

A zâmbit. S-a uitat prin camera sărăcăcioasă. Spre uşurarea mea, nu era nici urmă de dezgust pe chipul ei.

— Puteţi sta în camera lui Remus, a zis Nicolai curtenitor. El se poate ghemui aici cu cărţile lui.

— Nu vreau să vă deranjez, a zis Amalia.

— Nu-i nici un deranj, a zis Remus.

— Nu vom sta mult, am zis eu.

— Eu mă rog să staţi mai mult! a zis Nicolai.

— Mergem la Veneţia! mi-a scăpat.
— La Veneţia? a zis Nicolai cu ochii cât cepele.
— Moses va cânta la operă, a zis Amalia.
— Da! a strigat Nicolai. La Teatro San Benedetto!
— Vă luăm şi pe voi doi, am zis eu. Trebuie să veniţi cu noi!
Nicolai şi-a împreunat mâinile rotunde sub bărbie. I-au dat lacrimile.
— Veneţia! Visul meu împlinit! Sigur că vom veni!
Pentru un moment, Remus n-a zis nimic. Faţa lui era ca un nor pe seninul viitorului nostru.
— Remus, a zis Nicolai, nu fi aşa nesuferit.
— Nicolai nu poate călători la Veneţia, i-a zis Remus Amaliei. E bolnav.
— Am fost la teatru în seara asta! a zis Nicolai cu un zâmbet îndărătnic. Puteţi să-mi trageţi un sac pe cap să mă ferească de soare.
— Nicolai, Veneţia e la peste şase sute de kilometri de-aici, dincolo de Alpi. N-ai cum să mergi călare. În orice caz, nu avem bani pentru asemenea călătorie.
— Ba avem! am zis eu.
Am luat scos caseta de sub braţ şi am deschis capacul. Aurul strălucea în lumina lumânării.
— Dumnezeule, a şoptit Remus.
— Ce-i acolo? a întrebat Nicolai, încercând să-şi aţintească privirea asupra aurului. A luat foc?
— Moses şi Amalia au o avere, i-a spus Remus. Mai mulţi bani decât ţi-au trecut ţie prin mână toată viaţa.
Nicolai a icnit.
— Vom cumpăra o trăsură, am zis eu. Îi vom face lui Nicolai un pat înăuntru.
— Vedeţi, avem nevoie de voi, a explicat Amalia. Aici, în Austria, trebuie să ne ascundeţi. Iar în Italia nimeni n-o să creadă că Moses e soţul meu.
— Eu voi fi soţul tău! a zis Nicolai.
Acum Amalia chiar a roşit.
— Noi ne gândeam, am zis eu, că Remus ar putea fi tatăl ei. Cât despre soţ, o să spunem că-i plecat la război.
— Aş putea să fiu un unchi atunci.
— Ne gândeam că tu ai putea fi un pacient, a zis Amalia. Apoi s-a uitat la Remus. Pacientul tatălui meu.

— Un pacient bogat, a zis Nicolai.
— Un pacient bogat, am confirmat eu.
Chiar atunci s-au auzit paşi pe scări. Remus a întors privirea spre uşă, alb ca varul. Nicolai a întins o mână lungă şi ne-a adăpostit pe mine şi pe Amalia în spatele lui, pregătindu-se de pericolul care venea pe scări.
Însă eu doar am zâmbit: urechile mele auziseră mai mult decât ale lor. Când uşa s-a deschis în sfârşit, iar Nicolai a dat să atace cu stângăcie, invadatorul abia de-i ajungea la brâu.
Faţa lui Tasso era roşie şi acoperită de broboane de sudoare, după atâta alergătură prin oraş. Şi-a frecat mâinile una de alta, uşurat când m-a văzut.
— Guadagni te caută! a zis Tasso în timp ce-şi trăgea sufletul. A sărit din întuneric când eram pe scenă şi măturam. M-a apucat de gât. A zis că Durazzo o să m-alunge din teatru!
— Ce-o să faci? l-am întrebat eu.
Omuleţul a zâmbit şi a scuturat din cap.
— L-am lovit în fluierul piciorului şi am râs la ameninţările lui, s-a fălit el. Am auzit că Durazzo în persoană l-a felicitat pe Guadagni. Directorul a zis că ceea ce-ai cântat tu a fost cel mai frumos cântec interpretat vreodată în teatrul împărătesei. Ei cred c-a fost el, aşa că Guadagni nu poate scoate un cuvânt! Dar m-a întrebat pe mine unde te-ascunzi. I-am zis că eşti elevul lui; el trebuie să ştie.
— Mulţumesc, am zis eu.
— Iar mâine-l mai lovesc o dată, s-a mândrit iarăşi Tasso.
Amalia m-a luat de braţ şi s-a ivit din spatele lui Nicolai. Tasso s-a dat cu un pas înapoi.
— Dar asta-nseamnă că trebuie să stăm amândoi ascunşi până când putem pleca din oraş, mi-a zis ea.
— Tasso, am zis eu, ea e Amalia.
Omuleţul a măsurat-o de sus până jos. Când privirea i-a căzut pe pântecul ei rotunjit, a scos un icnet odată cu aerul tras în piept. Nu-i povestisem nimic despre planul nostru şi s-a întors acum spre fiecare dintre noi, cu o privire mânioasă, pe care n-o mai văzusem niciodată pe faţa lui mică. M-am temut pentru o clipă că va merge chiar el să-i caute pe Guadagni şi pe contele Riecher.
A închis uşa din spatele lui, făcându-i vânt; aceasta a zăngănit în tocul strâmb. Apoi a scuturat din cap către fiecare dintre prietenii lui, s-a îndreptat spre Amalia şi a apucat-o de încheietura mâinii. Îi ajungea cu

capul doar până la umăr. I-a ridicat mâna şi, ţinând-o cu ambele mâini deasupra capului – ca un chelner cu un platou –, a condus-o mai întâi spre uşă, apoi l-a ocolit pe Nicolai, trecând pe lângă un teanc de cărţi, printre două căni de cafea răsturnate şi în jurul unei pete negre de pe covor, până când a aşezat-o în faţa fotoliului lui Nicolai. Atunci s-a întors cu spatele la noi. În tot acest răstimp, noi nu ne clintiserăm. S-a uitat mânios:

— Treci încoace, s-a răstit el la mine. Chiar acum.

A arătat cu degetul podeaua de lângă ea. Când am ajuns, m-a ajutat s-o aşez pe Amalia încet, cu blândeţe, în fotoliul moale. I-a scos pantofii şi mi-a poruncit:

— Masează-i picioarele.

Tasso dădea din cap în timp ce eu îi istoriseam cele întâmplate, iar Nicolai a adăugat culoare povestind cum am ajuns în situaţia de faţă şi tot ce avea să urmeze. Omuleţul şi-a plecat capul, iar când noi am terminat de vorbit, părea că adormise. Pentru o clipă am rămas tăcuţi, uluiţi.

Amalia a fost cea care a înţeles.

— Tasso, vrei să vii şi tu?

El şi-a ridicat privirea spre ea.

— S-ar putea, a zis el.

— Dar, Tasso, am zis eu, tu n-ai pleca din teatru!

A ridicat din umeri.

— Mai sunt şi alte teatre.

— Asta aşa-i! a zis Nicolai, întinzându-şi braţele în lături. Remus s-a dat înapoi când degetele lui Nicolai i-au atins uşor urechea. Şi o s-avem nevoie de cineva care să ne mâne trăsura! Tasso, ştii să pocneşti din bici?

— Caii-s nişte animale nestăpânite şi proaste, a zis el. Dar ştiu cum să-i mân.

Aşadar era stabilit. O să rămânem în Spittelberg o lună sau două – cât să vină pe lume copilul – iar apoi, deghizaţi în pacient şi însoţitorii lui, o să călătorim la Viena, trecând Alpii. Am curăţat camera lui Remus, cât o cutie, de cărţi şi de praf, astfel încât Amalia să stea comod. Aproape că se crăpase de ziuă când m-am culcat lângă ea în pat şi ne-am uitat unul în ochii celuilalt.

— Trăieşti, a şoptit ea pentru a suta oară în noaptea aceea. Şi-a trecut mâna prin părul meu şi mi-a studiat fiecare trăsătură a feţei. Când te visam,

trebuia să mă gândesc la băieţelul acela sau chiar la o umbră. Ar trebui să fiu furioasă: m-ai minţit atâţia ani, prostule!

— Dar eu..., am început şi, chiar dacă mi-a lăsat timp să vorbesc, nu mi-am găsit cuvintele care să mă scuze sau curajul de a le rosti.

Când, în cele din urmă, mi-am ferit ruşinat privirea, a zâmbit şi mi-a întors faţa spre a ei.

Într-un târziu, am adormit amândoi. M-am culcat lângă ea în patul îngust, ca pe urmă să mă furişez pe podea, unde mă aştepta o pătură. Aşa făceam în fiecare noapte. Camera nu avea nici un fel de ornament, doar o fereastră mică, aşa că a doua zi Nicolai a atârnat o cruce deasupra patului, iar Tasso a apărut cu draperii de mătase, pe care le făcuse din rămăşiţe de costume, recuperate din teatru. Remus dormea pe divan; sforăitul lui ne ţinea pe toţi treji, dar nu ne deranja, căci, aşa treji cum stăteam, visam la fericitul nostru viitor veneţian: pescăruşi care ţipau deasupra canalelor, gondole ciocnindu-se pe chei, ecouri de operă în văzduh.

21 „Trăiască cuţitul! Binecuvântatul cuţit!“, în italiană, în original (n.tr.)

XVII

Remus şi Tasso au găsit o diligenţă ponosită care putrezea în spatele unei taverne dărăpănate din Spittelberg. M-am dus cu ei s-o văd şi am fost extrem de dezamăgit de starea proastă în care se afla: abia se mai ţinea în trei roţi, vopseaua îi era scorojită şi nu avea geamuri la ferestre.

— Avem nevoie de aur doar până ajungem la Veneţia, ne-a atras atenţia Remus. După aceea, Moses o să cânte. De ce să nu cumpărăm ceva mai... intact?

— Ceva mai nou? am sugerat eu.

Tasso s-a uitat la mine, apoi la Remus. A scuturat din cap. Apoi a tras de uşa care se mai ţinea doar într-o balama. Gemea ca un sopran beat.

— Nu, a zis el. O s-o luăm pe asta. Du-te şi plăteşte-o.

Tasso era un geniu. Remus şi cu mine n-am fost decât ajutoarele lui înguste la minte când el a făurit pe cadrul încă stabil cea mai convingătoare caretă de medic născocită vreodată. Când a fost gata, era masivă şi închisă la culoare, cu ferestre mici la care atârnau draperii cenuşii. Înăuntru, am instalat un pat mare pe arcuri pentru Nicolai, unul izolat cu draperii pentru Amalia şi copil, şi şase cârlige pentru hamacuri, în cazul în care nu am fi găsit nici un han în vreuna dintre nopţile călătoriei noastre. Tasso a bătut în cuie o mică sobă pe podea şi a găurit tavanul pentru coş. În ciuda mărimii caleştii, cu noile ei arcuri lamelare mergeai în ea la fel de lin ca pe-un pat de puf. Roţile mari le-am vopsit eu în negru şi auriu.

Când Tasso a urcat pe oişte, Remus a observat o iluzie stranie: piticul părea de mărime normală, iar invenţia asta masivă părea de două ori mai mare decât cea mai mare caleaşcă a împărătesei. Am adus cele mai mari şi mai blânde iepe sure pe care le-am găsit şi le-am adăpostit cu caretă cu tot lângă tavernă, până când aveam să fim gata de plecare. Forţându-şi vederea, Nicolai a scris cu vopsea un panou: „Dr. Remus Mönch: Atenţie! Boli Grave“. Am agăţat panoul pe uşa caretei.

I-am cumpărat Amaliei haine de ţărancă şi le-am mânjit cu cărbune, ca să nu stârnească bănuieli. Dimineaţa devreme, când nu ne temeam aşa de tare să nu fim văzuţi, Amalia îşi punea pelerina şi ne plimbam ca să luăm aer, ocolind maldărele de varză putrezită. Vorbeam despre viitorul nostru: despre Italia şi oraşele ei; despre Paris şi îndepărtata Anglie; despre cele mai mari săli de operă din lume, ale căror nume ni le şopteam unul celuilalt

ca pe nişte cuvinte magice: Teatro San Carlo, Teatro della Pergola, Teatro San Benedetto, Teatro Capranica, Teatro Comunale, Teatro Regio, Covent Garden, Die Hofoper. Copiii erau singurii noştri însoţitori pe stradă. De îndată ce soarele urca pe cer, aceştia se căţărau pe ferestrele caselor părăsite, ţopăiau de-a lungul străduţelor, erau goniţi afară pe uşă de mamele lor. Copiii mai mari târau cete de fraţi mai mici după ei. Când alergau în jurul nostru, mă trezeam cercetând fiecare faţă zâmbitoare. Oare al nostru va fi ca el? Sau ca ea?

Într-o zi, Amalia mi-a spus că voia să facă o călătorie scurtă până în oraş, ca să-i cumpere un cadou lui Nicolai. Cu o zi înainte, împrumutase panglica de pânză gradată pe care Tasso o folosea la măsurat şi o înfăşurase în jurul capului lui Nicolai, mâzgălind nişte numere pe o bucată de hârtie. Şi-a legat părul la spate cu un batic şi şi-a mânjit faţa cu cenuşă până când arăta ca o servitoare de la ţară şi am intrat pe poarta palatului în Fischmarkt, unde mi-a spus să aştept în trăsură.

A dispărut într-o prăvălie cu o firmă pe care scria „Linsen“. Duhoarea peştelui era purtată de adierea rece şi îmi făcea greaţă. M-am uitat în susul şi-n josul străzii după căpcăunul contesei Riecher sau după vreun alt spion care mi-ar putea fura iubita. Un bătrân împingea o cotigă care scârţâia, încărcată până-n vârf cu bucăţi unsuroase de săpun. Un băiat murdar ţinea în mână nişte foi volante şi striga: „Înfrângere în Silezia! Sfârşitul războiului e sigur!“ O altă femeie a intrat în prăvălia cu lentile, cu o pelerină groasă trasă până la urechi şi am fost dintr-odată sigur că nu era nimeni alta decât contesa Riecher. Dar chiar atunci când mi-am luat inima-n dinţi s-o înfrunt, Amalia a ieşit, iar după obrajii trandafirii, părea într-adevăr foarte mulţumită. Ţinea un pachet mic sub braţ.

În după-amiaza aceea şi-a dezvăluit darul: o pereche de lentile rotunde, cenuşii, prinse pe rame de sârmă.

— Nu te mişca, i-a zis ea lui Nicolai când acesta a încercat să se întindă şi să pipăie găselniţa cu mâinile lui stângace. Lasă-mă să ţi le pun pe faţă.

Ochii lui au devenit două ovale negre, cu fâşii de piele neagră în jur, ca să împiedice lumina. Nicolai a scos o exclamaţie, deşi, în lumina slabă a salonului, cu siguranţă nu vedea nimic. S-a ridicat. Amalia a tras draperiile. Lumina după-amiezii târzii a intrat înăuntru şi, pentru prima dată de câţiva ani, Nicolai nu s-a ferit.

A gemut de încântare şi şi-a fluturat mâna prin dreptul feţei, ca şi cum lentilele îi permiteau să vadă zburând prin aer spiriduşi, care erau invizibili

pentru noi. S-a dus la oglindă şi a stat acolo cu trupul lui masiv, cu braţele întinse, ca şi cum ar fi vrut să îmbrăţişeze soarele strălucitor.

— O minune! a zis el.

Nu era o minune, ci doar un alt dar al Ştiinţei, şi nici soluţia perfectă nu era. Când purta ochelarii, putea vedea la soarele amiezii doar atât cât alţii vedeau la miezul nopţii.

— Nu, nu, i-a răspuns el lui Remus, care susţinea că Nicolai ne înşela. Pot să văd la fel de bine ca întotdeauna. Ca un liliac.

Amalia a ridicat din umeri şi mi-a şoptit:

— E doar sticlă cenuşie. Dar de ce să-i spunem?

Nicolai ţopăia prin casă de parcă vedea fiecare teanc de cărţi de-ale lui Remus, fiecare masă, fiecare cană de cafea sau de vin, aşa că, atunci când le răsturna, ceea ce făcea deseori, exclama:

— Oh, ce neîndemânatic! Va trebui să fiu mai atent de aici înainte cu picioarele mele grăsane.

Îi cerea lui Remus să-l însoţească în plimbările prin cartier.

— Nici măcar monştrii hidoşi, zicea el, nu sperie pe nimeni în compania medicilor costisitori.

Când copilul se mişca, Amalia îmi punea mâna pe pântecele ei, ca să simt şi eu. Când stătea liniştit multă vreme şi o vedeam împungându-l cu blândeţe, sperând să simtă vreun semn de viaţă, îi dădeam mâna la o parte şi-mi apăsam urechea pe burta ei. Ascultam inima micuţă care bătea de două ori mai repede decât a mamei sale. Într-o zi, în timp ce-i cântam un ecou al inimii, *bum-bum-bum-bum-bum-bum*, ea mi-a cuprins capul cu ambele mâini şi m-a tras spre ea până când nasul meu s-a atins de-al ei.

— Moses, a zis ea, o să-ţi spună tată.

Am roşit şi mi-am întors privirea, dar în taină am fost încântat de idee. *Tată*, mi-am repetat cu prima ocazie când am rămas singur. *Tată*.

De-atunci înainte, de fiecare dată când îi cântam Amaliei, îi cântam şi copilului nostru din pântecele ei. În sinea mea, speram ca vocea mea să pătrundă până la urechile lui micuţe, tot aşa cum sunetul clopotelor mamei pătrunseseră într-ale mele. Oare puteam fi un tată pentru acest copil, aşa cum clopotele fuseseră şi pentru mine?

Într-o noapte, în camera noastră înghesuită, stăteam în faţa Amaliei când mă schimbam pentru culcare. M-a studiat la lumina lumânării: braţele lungi

şi pieptul bombat. În aerul rece, pielea fără păr de pe stomacul meu s-a înfiorat. Ochii ei s-au oprit o clipă asupra legăturii pe care încă o purtam mereu în jurul mijlocului, iar apoi a clipit repede. Dar eu zărisem privirea aceea furişă, iar când ne-am uitat unul la altul, a roşit.

Mi-am desfăcut legătura. Aerul rece mi-a înfiorat pielea umedă de dedesubt. Nu mă putea hotărî să mă uit în jos; ruşinea ar fi fost prea mare. Dar Amalia nu şi-a ferit privirea. A întins mâna, iar eu, gol şi nespus de uşurat, m-am strecurat sub păturile ei. S-a cuibărit în braţele mele.

— Amalia, am zis după câteva minute.

— Ce-i, Moses?

Din glasul ei molatic, mi-am dat seama că adormise.

— N-o să-ngădui să i se-ntâmple şi lui.

— Despre ce vorbeşti?

— Dacă-i băiat – fiul nostru. N-o să-ngădui să i se-ntâmple şi lui ce-am păţit eu.

— Of, Moses. Nu fi prostuţ. Sigur că n-o să i se-ntâmple.

Am auzit în scurt timp în răsuflarea ei uşoară că se cufundase iar în somn, dar eu am rămas treaz minute în şir.

O să-l apăr sau o s-o apăr, fiu sau fiică, n-avea importanţă – o să apăr copilul acela de răul care se abătuse asupra mea şi de toate celelalte rele care stăteau la pândă în lume. Dar n-o să mai pomenesc niciodată acest lucru, nici măcar faţă de Amalia. O să fie pactul meu secret: dacă o puteam face – dacă puteam fi tată pentru copilul care creştea în burta ei –, atunci ruşinea mea faţă de propria imperfecţiune avea să dispară în cele din urmă. Deşi nu puteam să repar niciodată ce fusese stricat, n-aveam să mai jelesc niciodată tot ce pierdusem.

Şi aşa am intrat în friguroasa lună noiembrie. Zilele noastre păreau atât de senine şi de uşoare; aproape am uitat că exista cineva sau ceva în lume de care să ne temem. Am uitat că împărţeam un oraş cu nişte oameni care ne urau foarte mult, căci Spittelberg era raiul nostru, iar distanţa dintre bărbaţii şi femeile care locuiau pe străzile acelea şi seratele familiei Riecher sau concertele lui Guadagni era ca de la cer la pământ.

XVIII

— Moses, s-a întâmplat ceva, mi-a zis Amalia într-o dimineaţă.

Se rotunjise de-a binelea, iar ţesăturile ei umflate îi atenuau vibraţia trupului. Şchiopătatul i se vedea chiar şi când îşi târşâia încet picioarele pe podea. Acum stătea în picioare, iar rochia ei subţire îi învăluia burta ca o cascadă revărsată asupra stâncilor. Am văzut că umflătura pântecului se lăsase în jos.

— Te doare? am întrebat-o eu.

— Nu, a zis ea. Şi-a pus mâinile pe burtă. Nu mă doare deloc.

Dar în după-amiaza aceea au început chinurile – o durere surdă, crescândă. O auzeam în răsuflarea ei ascuţită când se mişca.

— Sunt bine, ne tot repeta în timp ce noi ne uitam la ea, amuţiţi de groază.

Remus, Nicolai şi cu mine şedeam în faţa ei în salon. Am întrebat-o pe Amalia dacă voia ceai sau mere de la vânzătorul de fructe, să-i citească Remus cu voce tare sau să-i povestească din nou Nicolai cum e viaţa în Italia, sau...

— Doar ţine-mă de mână şi nu-mi mai pune întrebări, a zis ea.

Dar apoi a început să gâfâie de parcă cineva i-ar fi apăsat o mână pe pântece. S-a sprijinit în fotoliu cu braţele întinse şi şi-a ridicat burta, de parcă încerca să-l ridice pe copil spre tavan.

Am încercat s-o ajut să-l ridice.

— Dă-mi drumul! a strigat ea printre icnete.

Remus a sărit ca ars şi s-a îndreptat cu spatele spre uşă.

— Mai bine-l chem pe Tasso, a îngăimat el şi s-a repezit afară mai repede decât îl văzusem vreodată.

Când a sosit, maşinistul s-a repezit iute pe scări, lăsându-l pe Remus în urmă. Piticul era cel mai mare dintre treisprezece copii; naşterea fusese la fel de obişnuită în casa lor ca Postul Paştilor. I-a frecat Amaliei mâinile într-ale lui şi i-a spus că avea să dureze mai multe ore până să nască – mai aveam de aşteptat până s-o chemăm pe *Hebamme*[22].

— Stai lângă ea, mi-a ordonat, ţine-o de mână.

Am făcut ce mi-a zis. Camera a început să se învârtă cu mine.

— Pentru numele Domnului, Moses, a zis Remus, trebuie să respiri, altfel o să leşini.

Amalia mi-a frecat dosul palmei de obrazul ei fierbinte.

— Moses, a zis ea, nu trebuie să-ţi faci griji. O să fie bine.

Dar îmi făceam griji. Coşul pieptului refuza să mi se lărgească şi puteam respira doar ridicând din umeri. Mi-am muşcat buzele până când mi-a dat sângele. Am leşinat şi am căzut în genunchi; Remus mi-a adus un scaun. Apoi, Amalia a fost cea care mi-a frecat *mie* mâna.

— Toţi ăştia ca el sunt aşa plăpânzi? l-am auzit pe Tasso şoptind către Nicolai.

— Nu, nu, i-a răspuns Nicolai tot în şoaptă. El a fost întotdeauna aşa. Chiar dinainte să fie... mă rog, ştii tu. Bănuiesc că-i din vremea copilăriei lui în munţi – faptul c-a trăit prea aproape de soare.

Tasso m-a studiat şi a dat din cap.

După câteva ore, durerile Amaliei s-au înteţit.

— Cred că, a zis ea, gâfâind cu ochii închişi, aş vrea să mă-tind în pat.

Ne-am ridicat cu toţii ca la un semn, dar Tasso a arătat din cap către mine.

— Doar tu.

Aşa că am ajutat-o să se întindă în pat, în timp Tasso a luat-o la fugă pe scări şi în stradă, ca s-o aducă pe *Hebamme*.

— Cântă-mi, Moses, a zis Amalia.

Am îngenuncheat lângă ea şi am ales unul dintre cântecele sacre pe care le interpretasem pentru mama ei şi, deodată, am putut din nou să respir. Ea a închis ochii, iar degetele picioarelor i se mişcau ritmic când vocea mea îi străbătea picioarele umflate. A oftat când vocea a vibrat de-a lungul spatelui şi i-a alinat durerea din pântece. Răsuflarea i s-a încetinit, a deschis iar ochii şi mi-a zâmbit. *Asta-i tot ce mi-am dorit vreodată*, îmi spunea privirea ei, şi cum stăteam aşa, îngenuncheat, în camera înghesuită, de parcă psalmodiam o rugăciune, cu zăngănitul ceştilor de cafea care răzbătea prin podeaua subţire şi cu gustul înţepător de fum pe limbă, mi-am dat seama ce dar primisem. *Să vină viitorul!* m-am gândit, mai mândru şi mai plin de speranţă decât fusesem vreodată.

Atunci, ca şi cum ar fi văzut conturându-se în spatele meu o fantomă duşmănoasă, ochii ei s-au mărit şi faţa i s-a încordat. Trupul ei mi-a pierdut

vocea, ca o mână care face coardele unei viori să amuţească. Şi-a dus mâna sub burta arcuită şi a icnit.

În treizeci de secunde, durerea a trecut, dar imagini fugare din fata neliniştită pe care o cunoscusem cu mulţi ani în urmă stăteau acum să iasă la suprafaţă.

— Oh, Moses, a zis ea, o să mă doară.

I-am pus un prosop ud pe frunte şi am căutat cuvintele cu care s-o liniştesc, dar nu le-am găsit.

Mi-a luat mâna.

— Mi-e aşa de frică să nu aibă chipul lui Anton, a zis ea. Vreau ca pruncul nostru să crească mai degrabă ca tine.

A fost prima dată când pomenea de aceste temeri. I-am luat mâna şi am sărutat-o.

— Am un secret, i-am zis eu. Am avut tată. Era cel mai groaznic om pe care l-am cunoscut vreodată. Era urât şi foarte rău. Aşa că, dacă nu-l vezi pe bărbatul ăla îngrozitor în mine, n-ai de ce să te temi pentru acest copil. Nu am cum să ştiu ce va ajunge, dar îţi promit că nu va semăna cu tatăl lui.

Mi-a strâns mâna şi am fost atât de fericit să văd că asta a liniştit-o – chiar dacă următoarea durere a făcut-o să strângă din ochi şi să geamă. Când a trecut, uşa s-a deschis şi Tasso a poftit-o înăuntru pe *Hebamme*. Era înaltă şi subţire, cu părul cărunt şi sârmos. S-a încruntat când a văzut înghesuiala din cameră. Dar asta a fost tot. Multe *Hebamme* din Innenstadt ar fi căscat ochii cât cepele şi ar fi fugit de la faţa locului: o doamnă singură cu patru bărbaţi, nici unul dintre ei tatăl! Dar femeia aceasta – înăsprită de străzile cu bordeluri de aici, unde nişte copile deveneau deja mame, unde unele femei voiau să omoare fiinţa dinăuntrul lor – n-a pus nici o întrebare.

S-a uitat la mine şi cu siguranţă mi-a citit groaza pe chip. I-a spus lui Tasso să fiarbă apă, să aducă cearşafuri şi prosoape, şi o masă pe care să-şi poată pună instrumentele. Apoi a dat un ultim ordin.

— Scoate-l pe bărbatul ăsta, şi a făcut semn din cap înspre mine, afară din cameră şi nu-l lăsa înapoi până nu se naşte copilul.

Amalia s-a chinuit să se ridice în capul oaselor, dar *Hebamme* a obligat-o să stea întinsă. Privirile ni s-au întâlnit. Nu mai văzusem o asemenea teamă pe chipul ei.

— Moses! a zis ea.

— O să fie bine, am şoptit eu cu voce gâtuită. O să fiu chiar lângă uşă.

Tasso m-a înghiontit afară.

M-a aşezat pe un scaun şi am rămas cu toţii în salon, tremurând în liniştea camerei întunecoase, auzind doar cum se trântea din când în când uşa cafenelei, ţipătul obişnuit al câte unui copil din stradă, strigătele periodice de durere care răzbăteau prin uşa subţire.

— Acum trebuie doar să stăm şi s-aştep..., a început Remus, dar s-a oprit, pentru că am sărit ca ars de pe scaun.

Am auzit paşii lenţi ce urcau scările cu o clipă înaintea celorlalţi. Nu mai avusesem niciodată un oaspete. Nu voiam unul acum.

— Cine-i? a şoptit Tasso.

— Îi fac eu să plece, a zis Remus, ridicându-se în picioare. Nu trebuie să...

N-a mai apucat. Clanţa s-a mişcat. Uşa s-a deschis. O siluetă înaltă, înfăşurată într-o pelerină, a păşit uşor înăuntru şi a închis cu grijă uşa în urmă. Apoi, ca şi cum se afla pe o scenă, foarte încet, Gaetano Guadagni şi-a ridicat mâinile lui desăvârşite şi şi-a dat jos gluga. Şi-a studiat puţini spectatori. Când m-a văzut pe mine, a zâmbit, de parcă ar fi fost foarte uşurat.

— *Mio fratello*, a zis el.

22 „Moaşă“, în germană, în original (n.tr.)

XIX

Salonul nu păruse niciodată mai mic decât acum. Ochii strălucitori ai lui Guadagni au studiat draperiile ponosite, cărţile pline de praf, stivuite de-a lungul pereţilor, mobila desperecheată, de parcă fiecare lucru îi şoptea secrete despre bărbaţii care locuiau în aceste camere. În cele din urmă, s-a întors spre mine.

— Te-ascunzi bine, a zis el. Norocul meu că te-ai înconjurat de persoane cu totul – a gesticulat în jur – *izbitoare*, care au fost foarte active astăzi. I-a zâmbit lui Tasso. Pot să întreb cine era femeia pe care ai însoţit-o aici?

Piticul şi-a încrucişat braţele şi s-a uitat în podea. Din camera Amaliei s-a auzit un geamăt prelung şi vocea hotărâtă şi adâncă a lui *Hebamme*, ca răspuns.

Numai Guadagni s-a întors să se uite la uşă.

— Moses va veni să vă vadă altă dată, a zis Remus. Sau puteţi veni în vizită. Dar astăzi nu ne simţim bine.

— Nu, nu, a zis Guadagni dus pe gânduri, încă privind spre uşa dormitorului. Nu-i nevoie de altă vizită. Nu stau mult. Vreau doar să-mi iau rămas-bun de la elevul meu. După aceea plec.

— Rămas-bun, am zis eu.

Guadagni mi-a zâmbit şi a scuturat amuzat din cap la naivitatea mea. A înaintat până când a ajuns în mijlocul cercului nostru: Nicolai la stânga lui, Remus şi Tasso la dreapta, iar eu şedeam în faţa lui.

— Desigur, nu voiam să plec, a zis el, fără să discutăm ce s-a întâmplat între noi. Sunt sigur că maşinistul ţi-a spus că aria pe care ai furat-o a făcut furori.

— Moses e de departe un cântăreţ mai bun decât tine, a zis deodată Nicolai.

Guadagni n-a părut afectat de această ieşire, dar l-a cercetat pe Nicolai cu atenţie, de parcă acum îi observa pentru prima dată diformităţile. A ridicat din sprâncene.

— Moses, a zis el, pentru prima dată cântărindu-mi numele când l-a rostit, înainte să-mi iau rămas-bun, înainte să las un bărbat ca ăsta – a arătat cu palma spre Nicolai – să te facă să te umfli-n pene, aş vrea să-ţi dau un sfat. Eu cânt operă de la zece ani. Am cântat pe scene dărăpănate, în sate îndepărtate din Italia. Am cântat la Covent Garden. Nu eşti primul elev care

a plecat de sub aripa mea, crezând că-i mai grozav decât profesorul. Şi ce s-a ales de ei? Nu ştiu. N-am auzit niciodată numele vreunuia dintre ei. A ridicat din umeri şi s-a uitat iar spre uşa Amaliei. Îmi închipui că or cânta pe undeva. În corurile bisericilor de la ţară sau poate călătoresc cu companii de operă bufă. Ştiu cum o duc, pentru că am trăit şi eu cândva aşa. Cântă pe o scenă mică în aer liber, iar lumea le aplaudă vocile. Îi fac pe bărbaţi să plângă. Apoi, concertul se termină. Audienţa pleacă, şi pe stradă, în timp ce se îndreaptă spre casă, unii dintre bărbaţii ăştia din public care au râs şi au plâns când au auzit cântecul, îşi ţin mâinile peste mădulare – s-a uitat cu subînţeles acolo, jos, spre vintrea mea, apoi m-a privit iar în ochi – şi imită cântecul unor fetiţe.

Nicolai a scuturat sfidător din cap, fără să se ridice de pe scaun, dar Guadagni avea ochi numai pentru mine.

Mi-am coborât privirea spre picioarele cântăreţului.

— Moses, a continuat el, crezi că aceşti cântăreţi, bieţii de ei, n-au talent? De-asta putrezesc în sate de care n-a auzit nimeni? *Moses*, mi-a rostit el blând numele, şi eu mi-am ridicat privirea. A scuturat trist din cap. O, ba da, au talent! Au voci minunate, ca a ta sau a mea. Ar putea s-o facă pe împărăteasă să plângă, aşa ca tine, numai dacă ar putea-o face *să creadă în ei*. Faţa i s-a umbrit. Dar să nu crezi că-i o întâmplare faptul că ei dorm în căruţe, iar eu într-una dintre cele mai frumoase case din Viena. Nu-i nici o întâmplare.

Amalia a început iar să geamă, iar Guadagni s-a oprit, uitându-se la uşă de parcă suferinţa ei era o tuse supărătoare în teatrul lui.

— Nu-i deloc o întâmplare, a continuat el, acum mult mai înflăcărat. Cântatul e doar poarta către profesia noastră. Moses, ţi-am explicat toate astea, dar tu nu m-ai ascultat. N-ai fi făcut un lucru aşa *prostesc*, dacă ai fi înţeles...

Guadagni s-a întrerupt, străduindu-se să-şi stăpânească furia crescândă din voce, dar urechile mele îmi spuneau mai mult de-atât; îi era şi teamă de ceva din camera aceasta. Cu o mână tremurătoare, şi-a lovit uşor buzunarul pelerinei. A tras încet şi adânc aer în piept.

— Nu suntem iubiţi pentru cum cântăm, a început el iar şi a mai făcut un pas înainte. Ai o voce frumoasă, Moses...

— Are cea mai bună voce pe care-am auzit-o vreodată, l-a întrerupt Nicolai şi a fluturat un deget, destul cât să-l facă pe Guadagni să stea pe loc.

— O voce frumoasă, a zis Guadagni şi a dat din cap politicos. Orice companie de operă bufă ar fi bucuroasă să te aibă. Cu atât mai bine că, s-a uitat prin cameră, pari foarte obişnuit cu condiţiile acelei vieţi.

— Vă rog să plecaţi, am zis eu.

— Dar eu te-aş fi învăţat s-ajungi un *musico!*

Forţa neaşteptată a vorbelor lui m-a făcut să mă feresc, de parcă ar fi vrut să mă lovească. Când mi-am ridicat privirea, am văzut că tremura de furie.

Foarte încet, am zis:

— Nu m-aţi învăţat nimic.

— E timpul să plecaţi, a zis Remus.

Guadagni s-a întors către el.

— O să plec când sunt gata! A închis ochii o clipă. Apoi s-a întors iar spre mine şi a ridicat un deget tremurător. Au crezut că m-au auzit *pe mine* cântând. Dacă ar fi ştiut că ai fost tu, ar fi râs. Iar soldaţii împărătesei te-ar fi dat afară de pe scenă. A fost vocea ta, dar *pe mine* m-au aplaudat.

— Prostii, a mormăit Nicolai.

Guadagni şi-a întins mâna şi l-a plesnit pe Nicolai cu dosul palmei. Degetele lui au lăsat patru dâre albe pe obrazul şi pe tâmpla lui Nicolai. Lentilele lui noi i-au zburat de pe faţă şi s-au spart de podea.

— Eu l-am creat pe Orfeu, a răcnit Guadagni, iar vocea lui a făcut micul salon să se cutremure. Eu l-am readus la viaţă! Iar băiatul ăsta, un *amateur*, i-a furat vocea!

Nicolai a mijit ochii, dar nu s-a ferit de lumină. Încet, s-a opintit să se ridice din fotoliu şi s-a îndreptat spre cântăreţ. Guadagni s-a dat înapoi împleticindu-se, până când s-a lovit de perete şi apoi a scotocit în pelerină. Când Nicolai s-a apropiat de el, acesta a scos un pistol şi l-a ţintit spre uriaş.

Nicolai a râs şi s-a îndreptat cât era de mare.

— Dă-i drumu’, a zis el. Ai grijă să nu ratezi.

Remus l-a tras pe Nicolai de braţ.

— Nicolai, stai jos.

Pistolul tremura în mâna lui Guadagni, care îl ţinea în continuare aţintit asupra lui Nicolai, dar s-a întors spre mine.

— Sunt mult mai mult decât o voce, iar tu nu eşti altceva decât un hoţ.

Pentru un scurt moment, am simţit compasiune pentru bărbatul acesta. Avea dreptate: îl jefuisem. Îi furasem lucrul de care are nevoie orice virtuoz: credinţa că nimeni pe lumea asta nu poate cânta mai bine. Ţinea

pistolul moale, cu stângăcie. Nu voia să ne împuşte, ci doar să ne facă să-l ascultăm.

— Ai venit doar ca să spui toate astea? am întrebat eu precaut.

— Am venit să-ţi spun să pleci din oraşul ăsta. Nu vreau să mai rămâi aici.

Chiar atunci, gemetele au început din nou. Mi-am înfipt degetele în coapse. Tasso s-a ridicat de pe scaun. Când Amalia a tăcut iar, pistolul tremura şi mai tare în mâna lui Guadagni. S-a uitat pe rând la fiecare bărbat din încăpere. În cele din urmă, înţelesese foarte bine înţelesul acestor suspine. Căuta tatăl din priviri.

— Plecăm din Viena, am zis eu.

Am încercat să vorbesc tare ca să-i distrag atenţia, dar vocea mea era abia o şoaptă.

— Când? a întrebat el.

— Foarte repede.

A încuviinţat din cap, dar era cu gândul în altă parte. S-a făcut alb la faţă.

— Dumnezeule, a şoptit el. Nu se poate.

— Ieşi afară! a urlat Nicolai, zbătându-se să scape din strânsoarea lui Remus şi s-ajungă la pistol, care acum tremura şi mai tare.

Guadagni s-a dat înapoi.

— E adevărat? a îngăimat el. E tânăra Riecher acolo?

Nici unul dintre noi n-a răspuns. Nicolai şi-a oprit atacul, încremenit.

— A fugit cu tine? m-a întrebat.

Buzele roşii şi ochii pătrunzători erau singura pată de culoare pe chipul lui.

Chiar atunci Amalia a scos un urlet. Era atâta durere în vocea ei, încât am sărit şi m-am repezit la uşă, dar Remus m-a apucat de braţ şi m-a oprit.

Când ţipătul ei s-a stins, Guadagni era deja la uşă, lângă scări.

— La naiba cu voi toţi, a zis el şi a luat-o la fugă.

Numai Nicolai a reacţionat. Dar nu mai era bărbatul care alergase prin toată abaţia până în camera lui Ulrich, cu ani în urmă. A coborât greoi scările. Remus, Tasso şi cu mine ne-am dus la fereastră. L-am văzut pe cântăreţ ţâşnind în stradă şi dispărând în mulţime. Abia după câteva secunde a apărut şi Nicolai, iar când a ieşit în soarele după-amiezii, fără lentile, a urlat şi şi-a dus mâinile la ochi. Lângă mine, Remus a gemut scurt când l-a văzut pe Nicolai strângându-şi capul în mâini şi căzând în genunchi pe stradă.

XX

Am rămas lângă uşa Amaliei cât timp ceilalţi l-au ajutat pe Nicolai să urce scările şi l-au aşezat în fotoliul lui.

— Nu! a strigat el, apăsându-şi palmele pe tâmple. Nu, nu, nu!

Remus i-a adus vin amestecat cu laudanum, dar Nicolai l-a dat la o parte şi paharul s-a spart de podea.

— O să meargă la ea să-i spună? O să vină cucoana Riecher? l-a întrebat Tasso pe Remus în şoaptă, crezând că nu auzeam.

— Cred că da.

— De ce? a întrebat el. Nu-i copilul ei.

— Dacă-i băiat, va fi primul născut al fiului ei cel mai mare – într-o bună zi, contele Riecher. Şi va fi de asemenea moştenitorul familiei lui Duft. Ea va încerca să ia copilul.

— Dar n-o vom lăsa, a zis Tasso.

Remus n-a răspuns. A venit la mine şi, cu mâinile sprijinite pe umerii mei, m-a dus la scaunul meu. Nicolai răsufla ritmic, încercând să alunge durerea de cap.

— Remus, am zis eu, ce-o să facem?

— Nu ştiu.

— Dacă încearcă să ia copilul, a zis Nicolai, o omor.

Ea a venit într-adevăr, după o oră, şi n-a venit singură.

Afară se lăsa întunericul. Trăsura îi era însoţită de patru soldaţi călare.

— Daţi-vă la o parte! au strigat ei. Mişcaţi-vă, javrelor!

Loveau cu bastoanele în palmă şi le agitau prin văzduh la oricine era prea încet să se ferească din calea cailor. Tasso îi privea de la fereastră. Arcurile caleştii scârţâiau când aceasta se hurduca prin gropile şi movilele din stradă. Apoi s-a făcut o linişte deplină şi se auzi doar fornăitul celor patru armăsari.

— S-a deschis uşa caleştii, a şoptit Tasso. Iese cineva.

I-am auzit pantofii pe treapta îngustă a vehiculului şi foşnetul rochiei ridicate când a traversat strada murdară. Un soldat care mergea cu paşi apăsaţi înaintea ei a deschis uşa cafenelei.

— Ieşiţi de-aici, porcilor, a strigat el. O doamnă vrea să intre.

S-a auzit hârşâitul băncilor pe podea. Clienţii se chinuiau să-şi ia hainele. Trei ceşti de cafea s-au sfărâmat de scândurile pardoselii. Bărbaţii s-au repezit în stradă.

Am auzit cu toţii paşii: cizmele grele a doi dintre soldaţi, ţăcănitul tocurilor contesei Riecher – şi încă un pas târşâit pe care nu l-am putut identifica. Au urcat scările. Uşa s-a deschis, izbită de perete. Un soldat cu mâna pe sabie a trecut repede în revistă situaţia din cameră, dar ne-a socotit numaidecât un duşman demn de milă. Nicolai îşi ţinea capul între două degete şi-l legăna. Tasso stătea dezarmat lângă fereastră. Remus îşi privea mâinile care i se odihneau în poală.

Când contesa Riecher a intrat în cameră, foşnetul rochiei şi al pelerinei imaculate ce atinseseră uşa noastră prăpădită, ţăcănitul tocurilor pe podeaua scârţâitoare, fiecare fir de păr de pe cap prins cu o grijă desăvârşită – toate acestea ne-au arătat cât se poate de limpede ce nesăbuiţi fuseserăm. În spatele ei a intrat al doilea soldat, iar apoi o femeie palidă şi durdulie – o doică – ce s-a retras într-un colţ ca un câine de vânătoare fricos, târât în lesă.

Contesa Riecher s-a uitat la mine.

— E adevărat ce spune castratul? m-a întrebat. Ea e aici?

A înaintat, iar lentilele sparte ale lui Nicolai i-au scrâşnit sub pantofi.

— Răspunde-mi, a zis ea.

Am scuturat din cap, dar în aceeaşi clipă am auzit cu toţii un geamăt, care s-a prelungit cu un urlet, de parcă cineva înfigea un cuţit în burta iubitei mele. Ochii doicii s-au făcut mari, iar eu am înlemnit, simţind că sunetul îmi sfâşia capul.

Expresia contesei Riecher era impasibilă. A aşteptat ca urletul să se domolească.

— Foarte bine, a zis ea, o să văd singură ce făptură nefericită scoate zgomotul ăsta.

L-a ocolit pe Nicolai şi s-a îndreptat spre uşa Amaliei.

Remus i-a blocat calea. Nu era mai înalt decât ea şi, în clipa aceea, părea de două ori mai fragil.

— Nu, a zis el şi a ridicat mâinile.

— Dă-te la o parte, a zis ea.

— Nu-i nevoie să mergeţi înăuntru. Ştiţi că ea e înăuntru, dar nu are nevoie de încă cineva care s-o tulbure în clipa de faţă.

Ea l-a privit în faţă, dar nu l-a dat la o parte. El a poftit-o să ia loc pe un scaun, dar contesa a refuzat cu o fluturare a mâinii.

— Stau în picioare până se naşte. Atunci o să pot pleca din locul acesta mizerabil.

— Nu vă lăsăm să-l luaţi, a mârâit Nicolai cu o voce adâncă.

Îşi ţinea palmele apăsate pe tâmple şi avea ochii închişi.

Contesa Riecher s-a întors cu faţa spre Nicolai, care şedea în fotoliul lui.

— Nu mă *lăsaţi*?

Nicolai n-a mai spus nimic, dar mă temeam că avea să-şi sfarme capul cu mâinile lui tremurătoare.

Contesa Riecher s-a uitat încruntată prin cameră. A scuturat din cap şi a pufnit:

— Pot pune să fiţi arestaţi chiar în clipa asta. Toţi patru. A râs cu răceală. Nici măcar n-am nevoie de numele voastre. Pot pune să fiţi spânzuraţi până mâine în zori pentru că aţi răpit-o. S-a uitat la Tasso care, deşi îi susţinea privirea, tremura. Toţi sunteţi aşa de proşti? Chiar aveaţi de gând să furaţi copilul acesta şi să-l creşteţi aici, în cocioaba asta? De ce? Pentru că – a arătat spre uşa dormitorului şi a vorbit pe un ton răstit – *neruşinata* aia de copilă v-a spus că aşa vrea ea?

Guadagni probabil că i-a spus că ar trebui să-şi îndrepte furia asupra mea, căci acum ea se uita la mine. Aş fi vrut să am un cuţit. Aş fi omorât-o atunci.

Ea a continuat:

— Ea n-are nici un drept să aleagă ce se întâmplă cu acest copil. El va fi un *Riecher*.

M-a măsurat din cap până-n picioare şi a scuturat din cap.

Le-a cerut soldaţilor să păzească uşa de la camera Amaliei.

— Şezi, i-a ordonat ea lui Remus.

El s-a aşezat.

S-a uitat fioroasă la fiecare dintre noi, pe rând: la membrele pipernicite ale lui Tasso, la faţa deformată a lui Nicolai, la Remus cel slut. Apoi la mine.

— Un castrat, a zis ea printre dinţi. Pentru tine a plecat din casa noastră? L-a părăsit pe fiul meu? Mi-a zâmbit cu cruzime. O, sper că ai o voce foarte, foarte frumoasă. Peste douăzeci de ani, când va fi săracă şi singură, sper ca amintirea vagă a vocii tale s-o consoleze.

N-am răspuns. I-am simţit privirea aţintită asupra mea ca pe un deget rece, care cerceta fiecare dovadă a imperfecţiunii mele.

— Îţi dau de ales, a continuat ea. S-a întors şi a fluturat din mână nepăsătoare. Vom aştepta până când se naşte copilul. Eu îl voi lua. Doica mea va avea grijă de el aşa cum merită, aşa cum cere condiţia lui. Voi trimite o trăsură pentru mamă, pe care o voi trimite unde vreau eu. Va fi îngrijită bine, dar într-un loc destul de îndepărtat încât să nu poată strica viitorul nepotului meu cu purtarea ei scandaloasă. Iar voi, toţi patru, veţi pleca din Viena. Nu vreau să se afle că moştenitorul meu s-a născut în... s-a uitat prin cameră, de parcă era în căutarea celor mai urâte cuvinte, dar în cele din urmă a oftat şi a spus: Spittelberg. Dacă ridicaţi mâna să mă opriţi, a continuat ea, sau dacă mai aud vreodată de voi în oraşul acesta, nu voi avea de ales. Veţi muri.

Nici unul dintre noi nu a vorbit, dar când suspinele din camera Amaliei au reînceput, inimile noastre au plâns odată cu ea. M-am uitat la prietenii mei. Nicolai a dat din cap către mine, ca să-mi confirme ceea ce ştiam deja: că ar prefera să moară decât s-o lase pe femeia asta să facă ce vrea. Tasso, la fel, încă stătea în picioare în colţ şi părea gata s-o muşte şi s-o zgârie. Până şi gâtul lui Remus era roşu.

Mâinile îmi tremurau pe lângă corp. Mă rugam să nu mă lase genunchii.

— Nu puteţi lua acest copil de lângă mama lui, am zis eu în şoaptă. N-o să vă lăsăm.

Ea s-a uitat la mine de parcă mă considera atât de plăpând, încât simpla ei privire mă putea doborî.

— De la bărbaţi, a zis ea în cele din urmă, mă aştept să fie proşti. Speram ca prostia ta să fi fost înlăturată.

Atunci s-a deschis uşa de la camera Amaliei. *Hebamme* a scos capul afară. Înfăţişarea ei calmă dispăruse. Părul îi era răvăşit şi, chiar dacă-şi ascundea mâinile după tocul uşii, dâra de sânge de pe fruntea ei spunea tot. A cuprins cu privirea camera aglomerată.

— Trebuie să chemaţi un doctor, a zis ea către nimeni în mod special.

Tasso a sărit ca ars, dar contesa Riecher a ridicat o mână.

— O să vină cel mai bun doctor din Viena.

S-a dus la fereastră şi i-a poruncit vizitiului care aştepta jos să-l aducă pe medicul familiei Riecher.

XXI

Când acesta a ajuns, se întunecase. Remus a aprins o lumânare şi i-a dat lui *Hebamme* o lampă. Doctorul era un bărbat mărunt şi agitat şi a intrat ca un şoarece speriat, scrutând încăperea după semne de primejdie. Îşi ţinea geanta neagră ca pe un scut. A reperat-o pe contesa Riecher în lumina slabă – de parcă ar fi descoperit un cotlon în care să se ascundă – s-a înclinat uşor şi s-a îndreptat spre ea târşâindu-şi picioarele, convins că era mai puţin probabil ca mizeria acestei camere să se adune în jurul persoanei ei.

S-a consultat scurt cu *Hebamme* şi am auzit-o pe contesă şoptindu-i:

— Salvaţi copilul, doctore. Cu orice preţ.

El a tresărit pentru o clipă la auzul acestei sugestii grave, dar a încuviinţat hotărât din cap şi s-a îndreptat spre camera Amaliei, a ridicat mâna, voind parcă să bată la uşă, apoi s-a răzgândit şi a intrat. *Hebamme* l-a urmat şi a închis uşa.

El îi dă ceva care s-o liniştească. Ţipetele ei se domolesc şi mă întreb dacă nu cumva strigă în gândul ei, aşa cum am făcut eu sub cuţitul chirurgului acum zece ani.

— Trebuie s-o ţii culcată, o instruieşte medicul pe *Hebamme*.

Tasso stă cuibărit în colţ, cu privirea pironită în podea. Ochii lui Nicolai sunt închişi, dar ştiu că nu doarme. Remus îşi ţine capul cu o mână, iar mâna cealaltă şi-o ţine peste faţă, adâncit parcă în meditaţie. Sunt sigur că ne gândim cu toţii: *Nu ne-a reuşit.* Contesa Riecher îşi ţine încrucişate la piept mâinile împodobite cu bijuterii. Par să treacă ore întregi, dar ea nu se mişcă. Nici nu se clinteşte când Amalia geme.

O să mor înainte să-l ia pe copilul acela de lângă mama lui.

Doctorul strigă disperat şi toţi ne ridicăm privirea – chiar şi contesa Riecher pare într-adevăr alarmată, pentru prima oară. Încercăm să vedem prin lemnul acelei uşi.

Aerul e atât de închis, încât abia se mai poate respira.

*

Şi apoi – un fel de orăcăit. Ceilalţi nu sunt în stare să deosebească acest sunet de gemetele Amaliei şi de ordinele doctorului, dar eu aud fiecare notă.

Este sunetul a doi plămâni micuţi care se desfac. Absorb aerul şi sângele, şi apa din uter. Păstrează o primă răsuflare, şovăielnici, apoi primul plânset – cântecul vieţii. Cei trei prieteni ai mei îşi ridică privirea. Bebeluşul!

Aud acum, fără nici o îndoială, că e băiat. *Fiul nostru.*

Ne ridicăm în picioare.

Plânsetul lui se stinge. Se sfârşeşte cu trei gemete: *Ah! Ah! Ah!* Apoi plânge din nou. Ce lume groaznică mai e şi asta! Urechile mele sunt încântate de fiecare plânset al lui, chiar dacă un abis se deschide în mijlocul lumii noastre – *Ascultă! Ascultă!* –, căci vreau să aud şi alte sunete, iar acestea lipsesc.

Nu pot să vorbesc, nu pot să mă mişc. Lumea merge mai departe fără mine. Umerii lui Tasso sunt încordaţi, coatele – scoase în afară. Fiecare fir de păr de pe ceafa lui păroasă e zbârlit. În ochii lui Remus creşte furia. Nicolai mijeşte ochii. Clipeşte. Pumnii îi sunt ridicaţi.

Bebeluşul plânge după mama lui.

Fă un zgomot pe care să-l aud!

Nu pot să respir. Mă clatin. O umbră trece uşor pe lângă mine: Remus. Se ceartă cu contesa Riecher, iar soldaţii îşi apucă săbiile. Unul dintre ei fluieră şi ceilalţi doi, care păzeau intrarea în cafenea, tropăie în sus pe scări. Lovesc bastoanele netede în palme.

— Nu ne e frică de voi! răcneşte Nicolai.

Nu! încerc eu să spun. *Nu! Voi nu auziţi? Suntem deja înfrânţi!*

Doctorul stă la uşa Amaliei. Părul şi faţa îi sunt lac de sudoare. Gulerul îi e descheiat. Faţa şi pieptul îi sunt stropite de sânge. Are braţele pline de sânge, de parcă şi le-a înmuiat într-un râu de sânge. Ţine în mâini copilul care ţipă. *Hebamme* ridică o lampă deasupra umărului doctorului. Copilul ud străluceşte, plânge, apoi tace şi rămâne încremenit fără aer, cu privirea în tavan. Îşi întinde mâinile şi tresare – apoi plânge iar.

— Am salvat băiatul, zice doctorul. Dar n-am putut s-o salvez pe mamă.

*

Urechile mele au auzit deja acest adevăr, care acum se izbeşte de trupul meu. Remus mă prinde când sunt gata să mă prăbuşesc. Nu pot scoate aerul din plămâni. Mă înec cu aer. Nu mă pot mişca, dar lumea nu se opreşte odată cu mine. Nicolai strigă, iar soldaţii îl ciomăgesc cu bâtele până-l culcă la pământ, apoi lovesc în el cu cizmele.

Bebeluşul plânge! Contesa Riecher stă în faţa mea, iar între noi e copilul, dar ea îşi întoarce privirea, dezgustată de sânge. Doica înveleşte copilul care

ţipă într-un cearşaf şi-l strânge la piept. Apoi totul se termină; ei pleacă.

Tasso îngenunchează lângă Nicolai. Uriaşul geme de durere. *Hebamme* încă ţine lampa, ca o statuie, în timp ce Remus merge cu mine la patul ei.

Amalia e acoperită cu un cearşaf. Jumătatea de sus a cearşafului e albă, iar cea de jos, de un roşu strălucitor. Remus îl trage cât să-i putem vedea faţa. E perfectă – fără nici un pic de sânge. Ar putea fi adormită, dar aud că nu e, căci nu respiră, iar liniştea aceasta este într-adevăr sunetul cel mai zgomotos pe care l-am auzit vreodată. Zdruncină fiecare fibră din mine şi m-aş sfărâma într-o mie de bucăţi, dacă Remus nu m-ar ţine strâns şi nu m-ar îmbrăţişa ca pe un fiu.

XXII

La moartea mamei, o mie de oameni umpluseră biserica aceea desăvârşită. Cântase un cor întreg. Pietrele bisericii răsunaseră pentru ea. Atât de multe flori fuseseră puse în faţa mormântului ei, încât părea că doarme pe un pat de trandafiri.

Amalia a fost înmormântată în cimitirul înghesuit din spatele Bisericii Saint Michael din Spittelberg. În loc de flori creşteau buruieni. Lujeri de viţă năpădeau stejarii noduroşi. Pietrele funerare zăceau răsturnate pe morminte, de parcă nu ar fi făcut decât să împiedice cadavrele să fugă într-un loc mai bun.

În ziua în care am înmormântat-o, o ploaie rece turna aşa de tare, încât coşciugul simplu de lemn al Amaliei a plutit în groapă până când am aruncat pământ deasupra lui. Preotul tânăr şi-a turuit blagoslovirile şi a dat să plece, iar asta ar fi fost tot, dacă Nicolai n-ar fi început să cânte *Agnus Dei.*

A fost prima dată când l-am auzit cântând după ani de zile. Vocea lui răsunătoare a acoperit ploaia. Mi-am plecat capul, aşa că stropii îmi cădeau pe ceafă şi apoi îmi şiroiau în pâraie de gheaţă pe şira spinării. Ploaia se amesteca cu lacrimile mele. Picioarele lui Tasso şi ale lui Remus se cufundau încet în noroi, dar nu s-au mişcat până când Nicolai nu a terminat invocaţia.

Ploaia rece, amestecată cu durerea noastră, m-a îmbolnăvit. M-a apucat febra şi, timp de zece zile, am zăcut în patul de moarte al Amaliei. Remus curăţase camera de sângele ei, frecase neobosit pereţii şi podeaua, şi stâlpii patului, dar tot rămăsese prin crăpăturile dintre scânduri, tulburându-mi visele. Ca şi Ulrich cel orb, Remus spăla iar şi iar, totuşi îi auzeam încă răsuflarea. Auzeam şoaptele ei drăgăstoase. Când au încercat să mă mute în camera lui Nicolai, am ţipat.

Mi-au adus un medic. Acesta mi-a luat sânge şi mi-a dat ierburi amare, dar nu m-am întremat. Prietenii mei credeau că vor ajunge să mă-ngroape şi pe mine. Dar după câteva săptămâni febra a dispărut şi camera nu mai mirosea a sânge. Totuşi sunetele ei îmi erau întipărite adânc în amintire şi le păstram în auz ca pe un medalion de argint cu portretul ei gravat înăuntru.

Într-o noapte, am fost trezit de ţipătul unui copil. Am sărit din pat, m-am repezit în salon, pe lângă Remus care dormea, şi în jos, pe scări. Am ajuns

în strada îngheţată, desculţ, aproape dezbrăcat, şi abia atunci m-am trezit de-a binelea şi mi-am revenit în simţiri. Plânsetul venea dintr-o casă îndepărtată. Am văzut o fereastră luminată şi o mamă care umbla prin încăpere cu o legătură pe umăr. Frigul înţepător din picioare nu era nimic faţă de durerea sfâşietoare din inimă.

În multe seri stăteam cu toţii tăcuţi în salon; chiciura creştea pe pervazuri şi estompa întunericul nopţii. Nici măcar Remus nu citea vreo carte.

— Trebuie să-l furăm! a strigat furios Nicolai într-una dintre nopţi. Când Remus şi cu mine nu am răspuns, a continuat mai încet: l-am fi iubit. Asta-i mai mult decât poate spune ea.

— Taci, Nicolai, l-a avertizat Remus.

S-a uitat la mine, ca şi cum s-ar fi temut că asemenea discuţii aveau să-mi stârnească iar febra.

— N-o să tac! N-o să tac până nu facem ce trebuie. O să strâng o armată. Oamenii ăştia din stradă ne vor ajuta. N-avem nevoie decât de-o sută de oameni.

— Nicolai!

— Remus! a strigat el. Chiar n-ai pic de curaj?

— Termină, te rog, i-am spus eu prietenului meu. Îţi mulţumesc pentru curajul tău, Nicolai, dar e în zadar. Ştii că gândesc la fel ca tine, dar casa aia e o fortăreaţă; soldaţii împărătesei le-ar veni în ajutor. Riscul ar fi prea mare – pentru noi şi pentru copil.

— Dar trebuie să-ncercăm, a insistat el.

— Nu, i-am spus hotărât. Trebuie să ne rugăm să fie fericit cu soarta pe care Dumnezeu i-a ales-o. Dacă nu, trebuie să-l uităm.

Nicolai răsufla ca un urs înfuriat, dar n-a vorbit.

— Trebuie să-mi juri că n-o să mai vorbeşti niciodată despre asta.

I-au dat lacrimile. Buzele îi tremurau.

Mi-a jurat.

*

Prietenii mei şi cu mine ne poticneam prin viaţă ca nişte actori oropsiţi, rămaşi fără piese de teatru. Dar, într-o bună zi, am primit doi oaspeţi. Bărbaţii, amândoi aproape de statura lui Nicolai, au urcat scările şi şi-au croit drum în salon. Nu m-am dat jos din pat, dar am auzit fiecare cuvânt. Fuseseră trimişi, i-au spus lui Remus, de către stăpânul lor, ca să-i aducă aminte „elveţianului castrat“ de promisiunea lui de-a pleca din Viena. Am

auzit fotoliul lui Nicolai scârţâind când s-a ridicat să-i înfrunte, dar Remus a intervenit repede între ei. A spus că va transmite mesajul.

— Îi mai rămâne timp până la Anul Nou, a zis unul dintre bărbaţi. Dacă nu, atunci vom fi obligaţi să-l însoţim în călătorie.

După ce au plecat, Remus a venit la mine în cameră şi mi-a repetat mesajul lui Guadagni.

— Poate-ar fi cazul să plecăm, a zis Remus. S-o luăm de la capăt.

— Ce vrei să spui? l-am întrebat eu.

— Trăsura e pregătită, a zis el. Putem pleca la Veneţia în orice zi vrem.

— Să plecăm la Veneţia? am zis eu, şocat. Am făcut trăsura aia pentru ea!

— Moses, ea ar vrea ca noi să plecăm.

— Nu-mi pasă, am zis eu. Ea e moartă şi îngropată aici şi nu vreau s-o pierd iar. Nu plec din Viena.

A trecut încă o săptămână. În timpul zilei, Nicolai şi cu mine stăteam în camera întunecată. Iar câteodată, la primele ore ale dimineţii, când nici unul dintre noi nu putea dormi, şedeam împreună la fereastra deschisă, cu câte o pătură trasă pe umeri, căci iarna era deja în prag, şi ne uitam de-a lungul străzii pustii care ducea spre oraş.

Prietenul meu a încercat să mă-nveselească spunându-mi poveşti.

— Un călugăr, mi-a zis el o dată, mi-a spus că-n Norvegia oamenii dorm iarna ca urşii. Luni la rând.

Sau, în altă dimineaţă:

— Luna se-nvârte aşa de repede în jurul pământului, încât, dacă am sta pe ea, am zbura pe soare şi ne-am topi.

Sau:

— Am cunoscut un bărbat, chiar aici pe strada asta, care face rochii pentru împărăteasă. Pentru fiecare rochie lucrează zece bărbaţi timp de un an încheiat, şi ea o poartă o singură dată.

Câteodată chiar am reuşit să-i zâmbesc trist, dar rareori am vorbit. Şedeam ore întregi în tăcere. Simpla lui prezenţă era o alinare.

Într-o dimineaţă devreme, în liniştea aceasta, Nicolai a rostit deodată:

— Moses, azi e Crăciunul.

Nopţile erau lungi în acea perioadă a anului, aşa că bolta cerului era încă cenuşie, deşi oraşul începea să se trezească. Promoroaca de pe geamuri

atenua strălucirea lămpilor. Căzuse zăpadă cu o săptămână în urmă şi, pentru prima dată, aerul din Spittelberg nu duhnea a urină şi a mucegai.

Nu puteam spune dacă avea sau nu dreptate în privinţa datei. Nu erau semne de sărbătoare în stradă.

— Asta era de obicei ziua mea preferată din an, a zis el. Ce mise frumoase mai cântam! a râs cu tristeţe, iar ochii i s-au umezit. Patruzeci şi cinci de ani, Moses! Timp de patruzeci şi cinci de ani am petrecut fiecare dimineaţă într-o biserică. Iar acum, de cinci ani de zile, n-am mai spus o singură rugăciune.

M-am uitat la el, dar a scuturat din cap.

— Nu, a zis el. Nici măcar una.

Prietenul meu era acoperit cu pături. Nu vedeam unde se terminau ele şi unde-i începea corpul masiv. A ridicat din umeri şi toată grămada aceea s-a înălţat şi a coborât.

— Vreau să mă rog, zău, a zis el. Nu-i vorba că l-am părăsit pe Dumnezeu. Nu-s Iov, da’ tot nu mă plâng. Merit tot ce-am primit, ba chiar mai mult. Sigur că sunt anumite lucruri pe care aş vrea să I le cer lui Dumnezeu. Nicolai a ridicat iar din umeri. Dar dacă vreau să-I cer lui Dumnezeu ceva, sunt atâtea lucruri pe care trebuie să I le spun mai întâi. De unde să-ncep? Aşa că fiecare Crăciun e la fel. Îmi spun că nu-i nimic dacă mai aştept până la Paşti ca să mă rog.

— O să merg cu tine la o biserică astăzi, am şoptit eu, dacă vrei.

M-a privit cu căldură, fericit să mă audă vorbind, chiar şi mai fericit că ţineam aşa de mult la el. Dar a scuturat din cap.

— Nu, Moses. Asta-i problema. Nu vreau. Poate că motivul final, printre atâtea altele, e că atunci când stau în confesional şi aud vocea care mă întreabă dacă am păcătuit, mi-e teamă că, de partea cealaltă, ar putea să fie chipul lui Staudach.

La numele lui, vrajba s-a trezit în mine. De multă vreme nu mă mai gândisem la abate. Dar în acel moment mi-am dat seama că nu-mi mai era frică de puterea lui, aşa cum îi era, în mod limpede, lui Nicolai.

— Poate că nu eşti pregătit să fii iertat, am sugerat eu.

— Poate, a început Nicolai. Dar, dac-ar fi aşa, mi-aş dori-o atât de mult? Remus spune că...

Dar am ridicat mâna să-l opresc, căci auzisem ceva. O şoaptă în noapte.

— Ce-i? a întrebat el.

— Ascultă, am zis eu.

M-am aplecat în faţă şi şoapta s-a repetat, de cincizeci de ori mai puternică. Orice ureche din oraş a auzit dangătul de data asta.

El mă chemase în Viena, iar acum mă chema iar. Clopotul acela mare răsuna în tot oraşul şi aduna credincioşii la liturghia de Crăciun. Chiar şi de la asemenea depărtare, sunetul era imens. Nicolai şi-a acoperit urechile, deşi zâmbea de plăcere când l-au străbătut vibraţiile.

Clopotul uriaş suna cu un milion de tonuri, care se suprapuneau peste alte milioane de sunete. Ca şi curcubeul, care este lumină răsfirată în toate culorile lumii, acestea erau toate sunetele lumii. Am auzit clopotele mamei şi gemetele de plăcere ale Amaliei, sunetele m-au cutremurat şi s-au stins în pământul îngheţat, apoi s-au întors iar la mine, păstrat pe veci în dangătul acela. M-am trezit plângând în pumni. Am plâns pentru că ea nu mai era, am plâns pentru visurile pe care le pierdusem, am plâns pentru băiatul care ar fi fost fiul meu.

Cu siguranţă, şi el auzea dangătul, în palatul lui învecinat cu clopotul. Îmi doream să-l poată auzi ca mine, dar foarte probabil sunetul acesta era pentru el la fel de înspăimântător ca tunetul. Cine era acolo să-l liniştească? Cine-i apăra urechile şi-l strângea la piept? Nu tatăl lui şi nici bunica lui; doica aia era tot ce avea. Mi-am imaginat-o pe femeia aceea măruntă care se ascunsese în spatele contesei Riecher aici, în salonul nostru. Cum să-şi astupe propriile urechi şi să apere urechile băiatului meu în acelaşi timp?

Acest lucru mi-a iscat în minte o închipuire: îl ţineam, cu o ureche lipită de pieptul meu şi i-o ocroteam pe cealaltă cu palma mea. Îl ţineam strâns şi-l legănam. Am cântat încet şi chiar dacă nu-mi putea auzi vocea peste dangăte, aceasta îi liniştea membrele încordate. Închipuirea era atât de reală, încât m-am trezit legănându-mi braţele la piept, pe sub pătură. Am simţit căldura trupului lui. I-am văzut pieptul umflat când respira.

Şi atunci mi-am plecat privirea şi am văzut că braţele îmi erau goale. M-au cuprins atât de profund remuşcările, încât m-am ridicat în picioare şi m-am uitat pe fereastră, spre dimineaţa întunecată şi plină de dangăte.

Am văzut ce fericire pierdusem şi, în clipa aceea, mi-am dat seama cum aş putea redobândi o parte din ea.

XXIII

Compozitorul *Chevalier* Christoph Willibald Gluck dormea când fantoma i s-a furişat în dormitor. S-a strecurat lângă patul lui şi a tuşit. Maestrul nu s-a trezit.

— Bună! a zis fantoma. Treziţi-vă!

Dar Gluck tot nu s-a clintit, aşa că fantoma l-a scuturat de braţ. Gluck a deschis deodată ochii. A sărit ca ars de spaimă.

— Cine-i acolo? a întrebat el.

— Aprindeţi o lumânare.

Gluck s-a aplecat spre măsuţa de lângă pat şi a făcut ce i s-a spus. Când faţa fantomei a fost luminată, el a exclamat:

— Orfeu!

Orfeu a încuviinţat cu solemnitate.

— O să mai cânţi? a întrebat el. O să mai cânţi pentru mine?

Orfeu a părut să cugete o clipă.

— N-aş putea spune, a zis el. Nu eu sunt cel care decide.

— Cine decide? Gluck şi-a dat la o parte aşternuturile şi a coborât din pat. Cine decide?

Fantoma s-a dat înapoi când Gluck a înaintat.

— Ăăă... muzica, a zis fantoma. Muzica decide.

Gluck a dat aprobator din cap.

— Da, a zis el. Sigur că da. Compozitorul a luat mâna lui Orfeu în mâinile lui şi a apăsat-o o clipă de frunte, rugător. Orfeu, a şoptit Gluck, dar de ce-ai venit la mine în noaptea asta?

— Muzica, a zis fantoma, ca şi cum recita un mesaj învăţat pe de rost, v-a binecuvântat cu favoarea Ei. Acum trebuie să faceţi ceva în schimb.

Atunci Orfeu i-a spus lui Gluck ce trebuie să facă, apoi dangătul unui clopot l-a trezit pe compozitor din vis.

Mi-a luat câteva zile să pun totul în ordine. Le-am spus prietenilor mei ce rol trebuie să joace, precum şi pericolul la care se expuneau.

— Şi de-ar fi ca împărăteasa să ne taie capetele, a zis Nicolai.

Tasso s-a albit la cuvintele lui Nicolai, aşa că uriaşul l-a bătut pe pitic pe spate, mutându-l pe acesta câţiva paşi din loc. Ne-am luat rămas-bun de la

Herr Kost şi i-am spus că-şi poate căuta alţi chiriaşi. Remus a înlocuit lentilele sparte ale lui Nicolai. Eu am cumpărat un pumnal, despre care cuţitarul mi-a zis că avea cea mai ascuţită lamă pe care aş fi putut-o găsi în Viena, şi-l purtam la cingătoare. Am cumpărat o bucată din ce mai fină ceară de albine, nişte vată din lână şi un metru de muselină pe care am tăiat-o fâşii.

Tasso mi-a adus soba mică de fier pe care o folosea în nopţile friguroase sub scenă. Şi-a adunat toate bunurile într-o legătură, apoi s-a întors pentru o ultimă seară la teatru – Guadagni mai cânta o dată *Orfeu*.

Târziu în acea noapte, l-am auzit pe Tasso urcând în grabă scările. A dat buzna în salon, zâmbind răutăcios.

— Acum nu mă mai pot întoarce niciodată!

A trântit uşa după el. Când l-am întrebat ce voia să spună, s-a repezit mai întâi la şemineu – scena unde-mi cântasem concertul în urmă cu câteva luni. I-a dat târcoale pe furiş, ca un hoţ. A tras cu ochiul prin tavan.

— I-am privit tălpile prin crăpăturile de deasupra, a povestit el şoptind cu viclenie, dar am stat şi cu urechile ciulite. Am aşteptat până când a cântat sus şi tare, iar atunci – Tasso a tras de o frânghie invizibilă – am tras. Cântecul lui s-a transformat într-un ţipăt. A căzut! Dar apoi – faţa lui Tasso s-a făcut palidă şi gravă – era cât pe ce să mor. A dat din cap de trei ori – o dată pentru fiecare dintre noi. Ştiţi, Guadagni se aştepta la asta. Probabil că a visat-o în fiecare noapte. Ţipătul lui era doar un strigăt de luptă! A aterizat ca o pisică. A scos un cuţit din cămaşă şi încă înainte să mă vadă în întuneric, a străpuns aerul cu el. Tasso a sărit la stânga, la dreapta, Guadagni ucigând vreo şase oameni. Apoi a adăugat: ne-ar fi omorât pe toţi!

Tasso a ridicat indiferent din umeri.

— Dar am fost prea iute pentru el. Am apucat o frânghie şi am dat drumul unei contragreutăţi care-a picat chiar pe lângă capul lui. I-a sărit cuţitul din mână. Am zâmbit şi i-am făcut cu mâna din galeria de cărbuni. „Nu scapi viu în noaptea asta“, a mârâit el şi a încercat să se suie înapoi pe scenă, dar n-a reuşit – s-a zbătut acolo ca un şobolan gata să se-nece, chinuindu-se să se agaţe de-o bucată de lemn ce plutea, până când au venit doi maşinişti şi l-au tras sus. Au râs de el! Tot teatrul *a râs* de Guadagni!

Şi noi am râs şi l-am aplaudat pe eroul Tasso, dar, în cele din urmă, Remus ne-a întrerupt şi ne-a atras atenţia că ameninţarea lui Guadagni era probabil serioasă.

— Mai bine te-ai ascunde în trăsură până când suntem gata, l-a sfătuit Remus. O să vină să te caute aici.

Tasso a făcut ochii mari de spaimă şi s-a făcut nevăzut ca un şoarece.

Aşa cum sugerase Remus, Tasso şi-a petrecut acele ultime două zile pregătind trăsura şi atelajul. A încercat să mă înveţe să mân iepele, dar mi s-a părut la fel de greu ca şi jonglatul. Când am socotit în sfârşit că eram gata cu toţii, ne-am umplut noua casă cu bunurile noastre. Chiar la urmă, cu ajutorul lui Nicolai, am ridicat soba lui Tasso pe acoperişul trăsurii şi apoi am strâns-o în chingi.

Era miezul nopţii când am plecat pentru ultima dată din camerele noastre, pe 30 decembrie 1762, cu doar o zi înainte de termenul dat de Guadagni. Ne-a luat o oră încheiată să urnim trăsura uriaşă pe strada cu polei şi gropi. Tasso şedea pe capra lui şi a strunit iepele încet, având mare grijă să nu crape vreo roată. Am ajuns la glacis şi am zărit o lună plină care poleia cu argint întinderea de zăpadă. Acest platou de gheaţă trosnea sub roţi, de parcă pământul de dedesubt se agita în somn. Am intrat cu trăsura pe poarta palatului şi apoi în oraş. Străzile erau pustii, ferestrele întunecate. Oraşul dormea, exact aşa cum prevăzusem.

Tasso a condus căruţa spre Palatul Riecher, iar când am ajuns, m-am aplecat afară pe uşa caretei şi i-am şoptit unde să oprească.

M-am întors către prietenii mei dinăuntru.

— Gata?

Au încuviinţat din cap şi am pornit.

Ne-am îndreptat pe jos spre Catedrala Sfântul Ştefan, care era ca un turn negru pe cer. Remus şi cu mine îl ţineam pe Nicolai de braţe, ca să nu alunece pe peticele de gheaţă. Am ajuns imediat în biserică şi ne-am furişat înăuntru. Ne-am oprit la intrare. Naosul cavernos era luminat de lumânări a căror pâlpâire abia dacă încălzea stâlpii ce se întindeau spre bolta cu nervuri. Nu am văzut pe nimeni, dar am auzit scârţâitul unei bănci şi un pas uşor pe piatră, şi am ştiut că nu eram singuri. Nicolai s-a uitat cu coada ochiului înspre altar, ca şi cum ceva rău se ascundea în spatele lui.

I-am şoptit lui Tasso să mă urmeze. I-am arătat ce uşă voiam să deschid. Piticul a fugit spre ea prin întuneric. Am ascultat clinchetul metalului când el a cercetat încuietoarea. Apoi am auzit scârţâitul vesel al balamalelor.

Am început să urcăm încet treptele. Nicolai se târa în faţa noastră în patru labe, iar când am ştiut că cei din naos nu ne mai puteau auzi, a zis printre gâfâituri:

— Simt cum povara... păcatelor mele... se uşurează cu fiecare treaptă.

Am sperat în gând ca nu cumva să se rostogolească şi să ne omoare pe toţi.

Am ajuns în sfârşit în vârf şi ne-am odihnit câteva minute. Am aprins o lumânare. Nicolai şi-a şters fruntea cu mâneca zdrenţuită a hainei. S-a uitat printre gene la cele şaisprezece frânghii de clopot care atârnau prin cele şaisprezece găuri din tavan.

— Dacă-i nevoie de şaişpe bărbaţi să tragă clopotul ăsta, cum o s-o facem noi trei? Îmi supraestimezi gabaritul, dacă tu crezi că fac cât paişpe oameni.

— Nu, am zis eu ridicându-mă în picioare şi îndreptându-mă spre una dintre frânghii. Nu-i nevoie de şaisprezece oameni. Totul ţine doar de sincronizare. Nici măcar şaisprezece bărbaţi n-ar putea să-l ridice, dar voi trei îl puteţi face să se balanseze. Îl puteţi face să se legene.

Am apucat frânghia cu o mână şi am tras tare. Frânghia ar fi putut fi agăţată de tavan, căci abia dacă s-a urnit. Dar am ascultat. Acele şaisprezece frânghii treceau prin şaisprezece găuri în tavan, iar apoi prin şaisprezece scripeţi şi se uneau într-un singur fir, care se încolăcea pe după roata clopotului. Scripeţii aceia au scârţâit încet de tot. Marele Pummerin s-a balansat chiar o idee. Am ascultat acum după un al doilea scârţâit – semne că mişcarea lui a ajuns la vârf şi că se întorcea – iar când l-am auzit, am tras din nou de frânghie. Scârţâitul a fost mai tare de data asta. Am repetat mişcarea – apoi iar şi iar, şi iar – trăgând iute de frânghie, la intervale regulate, şi treptat am observat un impuls.

— Se mişcă! a zis Tasso arătând frânghiile.

Într-adevăr se mişcau. Toate cele şaisprezece frânghii îşi legănau capetele deasupra podelei, într-o coordonare perfectă.

— O să dureze o vreme, am zis eu, până când se va balansa destul cât să sune. Dar asta-i bine. Am multe de făcut.

Remus a pus mâna pe una dintre frânghiile clopotului. Când a simţit că se lasă până la palma lui, a tras-o.

— Se simte, a zis el.

Şi-a trecut degetul mare peste firele uzate, de parcă frânghia era vreo creatură exotică despre care nu citise în nici una dintre cărţile lui.

— Trage mai departe, am zis eu şi am dat drumul frânghiei mele.

Am luat ceara de albine, lâna şi muselina din sac şi am început cu urechile lui Nicolai. I-am umplut cavităţile cu ceară fină, apoi le-am astupat

cu lână. I-am înfăşurat de mai multe ori muselina în jurul capului, ca să ţină dopurile la loc. În scurt timp arăta ca un soldat mutilat, scăpat dintr-o operaţie.

— Auzi ceva? l-am întrebat eu.

— A-nceput să bată clopotul? a strigat el aşa de tare, încât Remus s-a dat înapoi.

I-am mulţumit lui Dumnezeu că eram izolaţi în cel mai înalt turn al oraşului; nimeni nu ne putea auzi strigând.

— Tasso, tu urmezi! am zis eu.

Nicolai s-a ridicat în picioare şi a apucat cea mai apropiată frânghie. A tras-o cu toată puterea, dar nu la momentul potrivit.

— Nu! a urlat Remus. Acum!

În scurt timp trăgeau la unison, iar frânghiile clopotelor dansau. Am terminat cu urechile lui Tasso şi m-am apucat de ale lui Remus.

— Iar apoi mă ocup eu de ale tale, a zis Remus.

— Nu-i nevoie, am zis eu.

— Ce vrei să spui? a întrebat el. O să surzeşti!

N-am avut timp să explic.

— Mama mea, am zis eu, era un clopot.

M-a privit nedumerit, dar chiar atunci i-am astupat şi a doua ureche, aşa că n-am mai putut vorbi între noi. Când Remus şi-a preluat poziţia, mi-a trecut prin cap că ar fi trebuit să mai trec încă o dată în revistă planurile mele împreună cu ei. Dar acum balansarea clopotului era destul de puternică încât să-l ridice pe Tasso de la pământ. Remus şedea de fiecare dată când trăgea, iar atunci când clopotul se întorcea şi-l trăgea iar sus. Nicolai trăgea de frânghie, oprindu-se cu mâinile în dreptul taliei.

Cât mai era până să sune? Iar apoi cât timp avea să treacă până să ajungă cineva să le oprească? Sincronizarea trebuia să fie perfectă. Dar înainte să plec, mai era un lucru – un singur lucru pe care jurasem să-l fac.

M-am repezit sus pe scări şi m-am cufundat în întuneric. Am mers pe bâjbâite până am ajuns în clopotniţă. Luna strălucea prin laturile deschise, proiectând umbre ascuţite de-a lungul buzei clopotului când acesta se balansa, iar eu m-am strecurat sub el. Legănarea lui, încă uşoară, îmi sufla o adiere rece pe faţă. Am socotit că rămăseseră cel mult zece minute până să sune.

Am luat cuţitul de la cingătoare şi am tăiat pielea care învăluia limba clopotului şi care fusese pusă ca să estompeze dangătul uriaş. Am sfâşiat

bucăţile de piele şi cocoloaşele de căptuşeală din lână. Mergea încet, dar după câteva minute, l-am eliberat. În noaptea asta avea să sune aşa cum fusese construit s-o facă.

Am coborât iute pe scări.

— Nu vă opriţi! le-am strigat prietenilor mei când am trecut repede pe lângă ei, în timp ce fiecare se ridica uşor şi cobora iar, dar nu m-au auzit.

Am coborât în grabă pe scările în spirală ale turnului şi, din fericire, am ajuns în naos înainte să leşin. Am stins lumânarea. M-am strecurat prin biserică şi am ieşit afară în întuneric.

Când am ajuns în mijlocul pieţei, am auzit un vâjâit foarte încet care m-a umplut cu atâta bucurie, încât m-am oprit. Am închis ochii. Un bubuit a pulsat în noapte. L-am lăsat să mă cutremure din creştet până-n tălpi. Mi-a spulberat orice urmă de frică.

— Da! am strigat eu, ridicându-mi privirea către prietenii mei. Aţi reuşit!

Chiar au reuşit! Trăgeau cel mai mare şi cel mai puternic clopot al imperiului, care bătea acum ca nişte paşi pe bolta cerului. *Bum! Bum! Bum!* Sunetul umplea până şi liniştea dintre lovituri şi orice ureche din Viena trebuie să-l fi auzit deja. Soldaţii au sărit din paturi, crezând că se apropia armată prusacă. Împărăteasa s-a trezit şi şi-a chemat ministrul. Copiii ţipau în toate casele, treziţi din vise. Câinii urlau la lună. Vibraţiile făceau gheaţa şi zăpada să cadă de pe acoperişuri. Dangătul spărgea geamuri prin întregul Innenstadt, până la palatul imperial. Toată lumea cunoştea sunetul, dar cu siguranţă toţi se gândeau că nu mai sunase aşa de tare de cincizeci de ani.

M-am năpustit afară din piaţă.

M-am căţărat pe trăsură şi am desfăcut soba de deasupra. M-am opintit s-o ridic pe umăr. Câteva ferestre ale Palatului Riecher străluceau, dar fereastra cea mai apropiată de diligenţă era încă întunecată. I-am adresat o scurtă rugăciune lui Dumnezeu. M-am clătinat, am înaintat poticnindu-mă înainte şi am azvârlit soba printr-o fereastră.

Un zgomot răsunător. Soba s-a rostogolit şi a bubuit ca o ghiulea săltăreaţă, iar sticla a zornăit şi a zăngănit când s-a făcut ţăndări în camera întunecată, dar m-am rugat ca urechile mele să fie singurele care deosebeau zgomotele de dangătul clopotului.

Cocoţat pe acoperişul diligenţei, m-am uitat de-a lungul şi de-a latul străzii, m-am asigurat că nu apăruse la poartă căpcăunul, iar apoi am intrat

pe fereastră de parcă ar fi fost o uşă.

Podeaua pe care am căzut s-a dovedit mai departe decât mă aşteptasem, aşa că m-am prăvălit cu nasul prin sticlă spartă. Dar m-am ridicat într-o clipă – nu era timp să stărui asupra tăieturilor şi zgârieturilor. M-am scuturat de cioburi ca un câine de apă.

Se pare că aterizasem într-un fel de bibliotecă. Am împins soba sub un birou, m-am furişat lângă uşă şi am tras cu urechea. Dar atunci norocul meu a luat sfârşit. Printre dangătele tunătoare, am deosebit zgomot de paşi şi apoi, îngrozit, am observat tremurul clanţei. Calculele mele fuseseră greşite! Fusesem auzit. Abia am apucat să sar după uşă când aceasta s-a deschis şi a intrat contesa Riecher în persoană.

Îşi ţinea mâinile pe urechi, aşa că mânecile halatului ei de mătase îi stăteau adunate pe umeri. M-am minunat de cât de ascuţite îi erau coatele. S-a uitat o clipă la geamul spart.

— Clopotul ăla blestemat, a şoptit ea şi s-a întors.

Poate că nu mă auzise până la urmă. Părea să caute ceva pe un raft.

Nu m-am mişcat.

A găsit ceea ce căuta şi, cu o mişcare rapidă, a eliberat o ureche, a apucat ceva de pe raft şi l-a vârât în urechi.

Desigur! mi-am dat eu seama. Locuieşte chiar mai jos de clopote. Trebuia să aibă anumite mijloace de-a estompa zgomotul. Când s-a întors iar spre uşă, tot acolo stăteam, sperând că o să-mi ia umbra drept vreo statuie sau bust de care uitase. Dar bineînţeles că ea nu era genul de femeie care să uite ceva. M-a cercetat în lumina slabă a lunii, încercând să-mi distingă chipul. S-a dat înapoi.

M-am năpustit asupra ei. A ţipat, dar chiar dacă soţul ei ar fi fost întins în pat de cealaltă parte a peretelui, tot n-ar fi auzit-o.

A făcut ochii mari.

— Tu! a zis ea, deşi mă îndoiesc că s-a auzit, din cauza zgomotului.

— Tu! am strigat eu în loc de răspuns.

Mi-am desfăcut braţele lungi şi m-am năpustit asupra ei.

A atacat. M-a zgâriat pe gât şi a încercat să-mi scoată ochii cu unghiile ei ascuţite ca nişte pumnale. Am ţipat şi am încercat s-o ţin la distanţă, dar era o leoaică – toată numai gheare şi răgete.

La fiecare bubuit al clopotului, ea îşi înteţea atacul. Cu o mână mă trăgea de păr, în timp ce cu cealaltă încerca să-mi zdrobească gâtul. Nu puteam respira. Ea nu mă putea auzi horcăind, dar eu îi auzeam mârâitul în ureche.

Am scos cuţitul şi l-am învârtit înspre faţa ei. N-am nimerit-o, dar ea l-a zărit strălucind în lumina lunii şi s-a ferit, eliberându-mi gâtul. S-a dat înapoi la perete. Am îndreptat tremurând cuţitul spre pieptul ei şi mi-am recăpătat suflarea.

Cumpărasem cuţitul doar pentru clopot. Nu voiam să-i pătez lama cu sângele ei înveninat.

Pe podea se afla un cufăr care arăta de parcă însoţise vreun general nobil într-o campanie importantă. Mi s-a părut potrivit s-o închid în el pe contesă până când clopotul tăcea şi eu dispăream. I-am făcut semn cu cuţitul să intre înăuntru, ceea ce a făcut, dar când s-a uitat ultima dată la mine m-au trecut fiori, căci privirea ei îmi spunea că n-aveam să mai trăiesc până la următoarea noastră întâlnire. Am încuiat cufărul şi mi-am continuat misiunea.

Palatul era însufleţit. Din fericire, toată lumea avea nevoie de ambele mâini ca să-şi astupe urechile, aşa că membrii familiei Riecher şi servitorii nu erau decât nişte umbre stângace pe culoarele întunecate. Parcă dangătul clopotului devenise şi mai puternic. Mi i-am închipuit pe cei trei prieteni ai mei sărind până-n tavan şi coborând iar uşor la pământ. Simţeam furnicături în călcâie, căci sub ele casa se cutremura.

Urechile mele distingeau fiecare pas, fiecare voce care blestema clopotul nenorocit şi, în cele din urmă, s-a auzit şi sunetul pentru care venisem: un plânset de copil. Am trecut pe lângă umbre omeneşti şi am urcat scările, în direcţia plânsetului, pe culoarul ce ducea în aripa clădirii în care locuia Anton. Acolo, aproape că m-am ciocnit de o altă umbră care a bombănit:

— Clopotul ăla blestemat!

Am auzit că era chiar Anton Riecher.

Dar era surd la plânsetul fiului său, chiar dacă ţipetele veneau de la o uşă aflată la nici zece paşi depărtare. A alergat pe lângă mine pe culoar, către scări, probabil căutând-o pe mama lui. M-am lipit de perete până când paşii au dispărut pe scări în jos. Apoi m-am repezit pe culoar şi am dat buzna în camera copilului.

XXIV

Doica aceea blândă şi bebeluşul: patru urechi de apărat şi numai două mâini care ştiau cum. Imaginea mi-a sfâşiat inima. Femeia zăcea pe podeaua goală de lemn, contorsionată de parcă s-ar fi rostogolit de pe nişte scări. Prin singura fereastră, pătrundea o rază de lună. Copilul stătea la pieptul doicii, cu o ureche lipită de sânul ei. Doica îşi ţinea mâna dreaptă peste urechea liberă a copilului şi-i rămânea doar o mână pentru ea. Avea capul întors spre umărul ei stâng, iar mâna stângă îi era încolăcită în jurul capului, ca să ajungă la urechea dreaptă.

Asta ar fi putut să meargă, dar copilul se zvârcolea în strânsoarea ei, cu trupul asaltat de ţipete. M-am repezit spre ei, am smuls copilul şi l-am apăsat la piept. Cu o mână i-am acoperit urechea expusă, iar cu cealaltă am scos o bucată de ceară de albine din buzunar. I-am astupat o ureche, apoi pe cealaltă, când s-a răsucit în braţele mele. Faţa îi era roşie şi se oprea din plâns doar când rămânea fără aer.

L-am strâns la pieptul meu bombat ca de pasăre – croit ca să cânte, nu ca să adăpostească un copil – şi i-am ţinut capul cu palma, mângâindu-i fruntea cu degetele mele lungi, delicate. Clopotul încă zguduia oraşul. Am început să cânt pentru ca pruncul – fiul meu! – să audă vocea mea înăuntrul lui. L-a liniştit, tot aşa cum o liniştise pe bunica lui bolnavă şi pe maică-sa, când îl născuse. În scurt timp, s-a oprit din plâns şi m-a privit în ochi.

Îi cunoşteam faţa. Ochii mamei lui se uitau la mine. Şi apoi, cât am cântat, a clipit repede. A adormit.

Doica era încă pe podea, răvăşită, apăsându-şi în continuare urechile cu toată puterea. Şi-a ridicat recunoscătoare privirea, încercând să-şi dea seama care dintre servitorii gospodăriei îi venise în ajutor. Când am păşit în raza lunii, n-a părut mai surprinsă decât fusese Gluck când îl văzuse pe Orfeu în camera lui. Poate că şi ea mă visase.

— Mă tem că va trebui să te-ncui în dulapul ăla, i-am zis şi i-am arătat cu degetul unde. Mi-a studiat mişcarea buzelor. N-aş vrea ca ei să dea vina pe tine. Spune-le că te-ai luptat.

Nu, nu înţelegea nici un cuvânt, dar m-a lăsat s-o conduc la dulap şi a păşit înăuntru de parcă o ajutam să intre într-o trăsură care o aştepta. Am încuiat-o. Nu a strigat după ajutor.

Iar apoi am rămas singur cu fiul meu. Era o minune, cu chipul lui adormit! Un înger în braţele mele! Dar cum scuturam aşa din cap, mi-am dat seama că senzaţia de bâzâit scădea. Am ascultat: fiecare bubuit era mai slab decât cel de dinainte. Exista o singură explicaţie: cineva urcase scările în turn şi-i prinsese pe prietenii mei. Clopotul încă bătea din inerţie, ceea ce însemna că-mi rămâneau doar câteva minute până când se cufunda în tăcere, şi mai aveam încă multe de făcut.

Am înfăşurat copilul în nişte pături din pătuţ şi am fugit pe coridor. Casa se calmase cumva – toată lumea găsise un loc unde să stea în linişte, cu urechile acoperite până când dangătul înceta. Dar am auzit pe cineva când am ajuns în capul scărilor. Anton stătea în pragul biroului contesei Riecher – uşa evadării mele.

— Mamă! a strigat el. A intrat în cameră şi s-a uitat la geamul spart. Mamă! a strigat el iar. Cu urechile acoperite, probabil că-şi auzea propria voce ca într-un tunel lung. Mamă? a strigat el încă o dată, la nici trei paşi de cufăr, din care se auzeau bubuituri regulate.

Apoi a ridicat din umeri şi a închis uşa. S-a întors spre scări – dacă şi-ar fi ridicat privirea, m-ar fi putut zări uitându-mă la el –, dar a ales să continue căutarea mamei lui la etajul inferior. A dispărut jos pe scări.

Într-o clipă, am fost în birou şi am închis uşa după mine. Eram cu un picior pe marginea ferestrei când m-am uitat la cufăr. În grabă, închisesem încuietoarea, dar lăsasem lacătul întredeschis. Mi-am corectat această greşeală şi am aruncat cheia în strada îngheţată.

Avea să dureze ore întregi până să o scoată afară pe femeie.

*

Am păşit cu grijă afară, pe trăsură şi m-am urcat pe locul lui Tasso, pe care piticul îl adaptase pentru el, nu pentru un *musico* de două ori mai înalt. Am strâns legătura mea preţioasă cu un braţ, iar cu celălalt am apucat frâiele. *Ai grijă*, mi-am spus, *cu caii eşti nătâng.* Am întors animalele de parcă erau un grup de bunici reumatice.

— Încet, le-am spus iepelor blânde. Nu-i nici o grabă. Doar avem de mers peste şase sute de kilometri.

Am tropăit până la poarta Catedralei Sfântul Ştefan. Când am oprit trăsura, am auzit pentru ultima dată marele Pum- merin lovind limba dezvelită. Dangătul lui încă răsuna în văzduh, dar nu mai rănea urechile Vienei. Am coborât şi, cu moştenitorul Riecher înfăşat în siguranţă la piept, am intrat în biserică.

Era exact aşa cum mă temusem. M-am ascuns după un stâlp, am cercetat cu privirea în jur şi i-am văzut pe prietenii mei încătuşaţi. Şase soldaţi îi păzeau, în timp ce alt bărbat, *Kirchner*[23]-ul bisericii, le urla în faţă. Le desfăcuseră legăturile din jurul capului, dar muselina lui Nicolai încă-i era înfăşurată la gât ca o eşarfă. Cei trei bărbaţi îşi scobeau din când în când ceara din urechi.

— Vă daţi seama ce-aţi făcut? a urlat *Kirchner*-ul. Ăsta-i un clopot sfânt! Aţi trezit toate sufletele din oraş. Aţi trezit-o pe împărăteasă! Crede, pesemne, că suntem asediaţi!

Nicolai a mijit ochii şi a încercat să desluşească faţa bărbatului.

— O să fiţi pedepsiţi!

— Aş mai face-o de-o mie de ori! a zis Nicolai. Şi-a ridicat mâinile deasupra capului, ca şi cum şi-ar rupe cătuşele. N-o să mă bage nimeni la închisoare!

Remus i-a spus prietenului lui să se potolească.

— Acum e vremea umilinţei, a şoptit el. Aş prefera să rămânem cât mai puţin timp în închisorile împărătesei.

— Ani întregi! a strigat *Kirchner*-ul. Asta v-aşteaptă. Uitaţi ce-aţi făcut!

Kirchner-ul a arătat podeaua bisericii, unde cioburi mărunte de vitralii străluceau ca puzderie de rubine.

— Pot fi reparate, a zis Nicolai. Tasso, aici de faţă, le poate reface într-o zi.

— Poate repara toate geamurile din Viena? a ţipat *Kirchner*-ul.

— Mai bine decât o armată de-a voastră de săraci cu du...

— Nicolai! a strigat Remus.

Kirchner-ul le-a spus soldaţilor să-i ducă pe bărbaţi în cea mai cumplită închisoare din imperiu. Doi soldaţi l-au împins pe Nicolai spre uşă, câte unul i-a luat pe Remus şi pe Tasso. Ultimii doi mărşăluiau în spate. M-am furişat după stâlp, ca să nu mă aresteze şi pe mine.

Grăbiţi-vă!, m-am rugat eu în gând.

Ca răspuns la rugămintea mea, chiar în clipa aceea, uşa bisericii s-a deschis şi un bărbat a năvălit înăuntru. De sub o haină lungă şi călduroasă i se zărea halatul alb. I-a văzut pe soldaţi şi pe prizonierii lor.

— Opriţi-vă! a urlat el.

A ridicat ambele mâini, aşa cum face un dirijor ca să capteze atenţia.

Grupul s-a supus ordinului său puternic. *Kirchner*-ul s-a uitat lung la el şi a rostit, aproape sufocându-se de furie:

— *Chevalier!*

— Eliberează-i pe oamenii ăştia! Gluck a urlat de parcă s-ar fi adresat altarului îndepărtat. S-a apropiat de Nicolai. Dă-mi cheia! i-a poruncit el celui mai apropiat soldat.

Bărbatul s-a supus, iar Gluck a început să descuie cătuşele.

— Dar Chevalier! a zis *Kirchner*-ul. N-aţi auzit? Bărbaţii ăştia sunt cei care-au tras clopotul!

— Sigur c-au fost bărbaţii ăştia! a exclamat Gluck, cu glas tare, ca în faţa unei audienţe îndepărtate. Eu am dat poruncă!

Nicolai era liber. Şi-a frecat încheieturile şi s-a uitat uluit la compozitor.

— Dumneata? a îngăimat *Kirchner*-ul.

— El? a murmurat Nicolai.

— Eu! a răcnit Gluck către boltă.

S-a apucat să descuie cătuşele lui Remus. Într-un moment când nu s-a uitat nimeni, Tasso şi-a strecurat mâinile afară din cătuşele lui şi le-a pus încet pe podea. Apoi a fugit după un stâlp.

— Dar de ce? a întrebat *Kirchner*-ul. De ce?

Gluck s-a întrerupt. Îmi dădea impresia că ţinea mâinile lui Remus într-ale lui – cum ar face un iubit. S-a uitat la *Kirchner*.

— Dumneata n-ai urechi? N-ai inimă?

— Ba... ba da, a bâiguit *Kirchner*-ul.

— Atunci, domnule, a zis Gluck dojenitor, data viitoare când mai auzi sunetul frumuseţii în noapte, te sfătuiesc să asculţi.

23 Termen din germana veche pentru *Küster,* „paracliser“ (n.red.)

XXV

Tasso a mânat trăsura afară din oraşul acela de parcă toţi diavolii din trecutul meu goneau pe urmele noastre. Negustorii treziţi cu noaptea-n cap au sărit din calea noastră când am gonit către vest şi am luat-o pe drumul spre Salzburg. Dar nici n-am ajuns bine în Hütteldorf, că s-a şi ivit o problemă. Copilul începuse să ţipe. Cântatul n-a mai ajutat de data asta. Tasso mi-a spus să-mi vâr degetul mic în gura lui, ceea ce se pare că a dat roade o vreme, dar Remus şi-a dat seama: bebeluşii mănâncă mai mult decât degete. I-a spus lui Tasso să oprească. Ne aflam într-un loc groaznic. Hanurile şi dughenele aflate de-a lungul drumului larg şi plin de gropi erau destul de bune, dar casele de pe străduţe se dărăpănau de parcă erau îmbibate cu apă. Soarele era la răsărit. În curând, familia Riecher avea să fie pe urmele noastre.

— Dar nu ne putem opri! am insistat eu.

— N-avem ce face, a zis Remus. Nu uita, urmăritorii caută patru bărbaţi sărmani şi un copil. Trebuie să ne comportăm ca nişte oameni bogaţi şi să ascundem copilul cât mai bine. Ţipetele lui şi graba n-o să facă decât să atragă atenţia asupra noastră.

Remus a deschis caseta cu aur de la *Herr* Duft, care era încă aproape plină. A scos o singură monedă, a coborât din trăsură şi s-a făcut nevăzut pe una dintre străduţele acelea jalnice. A trecut o jumătate de ceas, iar copilul a început să nu mai aibă încredere în degetul meu. A plâns până când s-a făcut roşu la faţă. A plâns până când i s-au golit plămânii. Lacrimile îi şiroiau pe obraji. L-am privit neajutorat şi m-am temut că făcusem o greşeală groaznică.

Atunci Tasso a arătat afară pe fereastră. Remus venea pe străduţă, târşâindu-şi picioarele. Chiar în spatele lui se mişca agale o siluetă greoaie, cu braţe lungi care atârnau aproape până la genunchi. Căpcăunul contesei Riecher? Dar Remus părea mulţumit, iar când s-au apropiat am văzut că gorila era o femeie – cea mai ciudată creatură pe care-o văzusem vreodată. Era foarte înaltă, cu rotunjimi acolo unde trebuia, dar şi în multe părţi unde nu trebuia, cu obraji care se prelungeau cu nişte colaci de grăsime până la sânii bombaţi şi o burtă care-i atârna până la genunchi.

Remus a deschis uşa şi i-a vârât capul colţuros în trăsură. Bărbia ei era mult mai bărbătească decât a mea; avea fire negre acolo unde eu nu aveam.

I-a cercetat pe Nicolai, pe Remus şi apoi pe mine. Bebeluşul a început iar să ţipe, cu faţa purpurie, dar ea nu părea să vadă sau să audă. A cântărit moneda de aur a lui *Herr* Duft în palmă şi ne-a studiat iar, ca şi cum încerca să decidă care trăgea mai greu.

— Şi tot atât peste trei luni? l-a întrebat ea pe Remus peste umăr.

— Tot atât. Dar te rog, grăbeşte-te. Nu avem timp.

— Trebuie să-mi iau lucrurile.

— Vom cumpăra tot ce-ţi trebuie pe drum.

A rânjit cu şiretenie la această ofertă, iar trăsura s-a clătinat când ea s-a înghesuit înăuntru. Stătea aplecată deasupra mea, uriaşă. Avea mâinile mari şi crăpate – mâini de măcelar.

— Tu eşti tatăl? a urlat ea, ca să se audă de ţipetele copilului.

— E copilul surorii lui răposate, a explicat Remus.

— Dar o să-mi spună tată, am zis eu fără să-mi dau seama.

— Poate să-ţi spună şi papă, a zis ea, atâta timp cât mă plătiţi la soroc.

Am încuviinţat din cap.

— Dă-l încoa'.

A întins braţele. El a dat din mâini şi din picioare când l-am ridicat uşor. Ea l-a înşfăcat şi l-a ţinut sus, să-l inspecteze. Copilul plângea în faţa ei.

— Frumuşel băiat, a zis ea. Cum îl cheamă?

În zarva fugii noastre, nu-mi trecuse niciodată prin cap acest lucru. Acum, toată lumea se uita la mine. Bebeluşul s-a întors şi acum plângea şi spre mine.

— Îl cheamă Nicolai, am zis eu.

Nicolai cel mare a bătut din palme de bucurie.

— Păi, Nicolai, a zis ea către bebeluş, bănuiesc că-ţi aştepţi micul dejun.

L-a gonit pe Tasso de pe scaun cu un bobârnac. Arcurile trăsurii au scârţâit când şi-a lăsat trupul pe banchetă. Apoi ne-a şocat pe toţi; un deget îndemânatic a descheiat doi nasturi de la cămaşa ei, din care s-a ivit un fel de buzunar. Deodată, ne uitam toţi la un sân umflat, cu un sfârc dolofan, gros cât degetul.

— Închideţi-vă gurile, s-a răstit doica la noi şi a împins capul micului Nicolai în acel dâmb moale, dar fălcile noastre atârnau prea grele. Ea a scuturat din cap: bine, da' să nu v-aşteptaţi să-mi ascund uneltele meseriei.

Numele gorilei era *Fräulein* Schmeck. A pus imediat stăpânire pe stabilimentul nostru: cu o mână îl strângea pe micul Nicolai la sânul ei, cu cealaltă îi masa tâmplele marelui Nicolai cu ulei (mâna ei uriaşă îi putea cuprinde faţa), iar în acelaşi timp, îi striga ordine lui Tasso, care mâna trăsura, şi ne descria amănunţit mie şi lui Remus ce trebuia să cumpărăm în următorul oraş. În acea primă zi, până la amiază, deja ne gândeam cu toţii în sinea noastră cum să facem s-o dăm afară din trăsură. Dar, după o zi, cu un copil fericit, cu Nicolai care se simţea mai sănătos decât fusese în ultimii ani de zile, cu destulă linişte cât să-şi poată citi Remus cărţile şi cu mulţi kilometri între noi şi Viena, am abandonat orice gând de-a o răsturna pe noua noastră împărăteasă. Nu era o doamnă rafinată, dar când şi-a dat seama că bogăţia noastră nu părea să aibă limite, a hotărât că trebuie să trăiască de parcă ar fi fost astfel. A cumpărat creme şi parfumuri. În Salzburg, şi-a comandat rochii. Bebeluşul trebuia să aibă veşminte de bumbac şi mătase, a insistat ea, şi tot felul de scutece pentru a face faţă nevoilor sale, atât solide, cât şi lichide. Ne comanda de parcă noi eram servitorii ei, iar noi ne supuneam la toate ordinele.

De fapt, ea a condus căminul nostru – fie că era vorba de trăsură sau de vilă – timp de şapte ani, începând cu acel ajun de An Nou, până când, în 1769, m-a făcut să-i cumpăr o casă de ţară, pe ţărmul Golfului Napoli. Bănuiesc că încă trăieşte acolo, storcând struguri în pumnii ei uriaşi pentru a face vin din mustul lor.

Aşa că în iarna aceea, când am traversat Alpii, grupul nostru era format din şase persoane. Am trecut repede prin Salzburg şi Innsbruck şi am ajuns la Pasul Brenner chiar la timp pentru un dezgheţ timpuriu. Apoi, până în primăvară, am auzit italiana vorbită de fermieri ştirbi şi de fiicele lor brunete, cu ochi scânteietori. Limba despre care crezusem cândva că era destinată operei suna precum ciripitul păsărilor când treceam prin crânguri de castani. Am schimbat caii de mai multe ori, iar soarele încălzea tot mai tare de la o zi la alta. Ne-am aşezat pe acoperişul trăsurii când Tasso a început să coboare spre câmpiile veneţiene. Remus s-a tolănit cu o carte în mână. Nicolai ne-a chemat să vedem minunile pe care pretindea că le desluşea prin lentile: struguri mari deja copţi în martie, pepite de aur care zăceau pe drum, păsări de două ori mai mari decât un om ce-şi lua zborul spre soare.

Cântam ariile pe care le auzisem când Guadagni le repetase în casa lui, iar fermierii se opreau din muls ca să asculte când treceam pe lângă ei. Copiii se luau după noi fermecaţi. În mijlocul tuturor, deasupra acelei trăsuri uriaşe, *Fräulein* Schmeck şedea cu picioarele încrucişate, ca o zeiţă a fertilităţii, cu un sân rotund zvântat la soare, iar cu celălalt, strâns de un copil îngrăşat, care se îmbuiba cu lapte.

Îmi amintesc de o zi, cu mulţi ani înainte de fuga peste Alpi, când încă eram în Nebelmatt şi şedeam pe marginea clopotniţei, iar mama trăgea clopotele. Mă uitam la drumul din Uri care şerpuia în depărtare, de-a lungul căruia mărşăluia încet o coloană de soldaţi. Ziua era atât de liniştită, încât auzeam zăngănitul săbiilor şi strigătele căruţaşilor. Pesemne că mi-am întins gâtul şi m-am aplecat uşor înainte, inconştient de margine, curios să cercetez fiinţele exotice care mişunau dedesubtul căminului meu. Nu cred că aş fi căzut, dar mama, deşi fermecată de clopotele ei, s-a alarmat de aplecarea mea uşoară. A dat drumul ciocanelor, m-a apucat de ambele braţe şi m-a tras înapoi. M-a îmbrăţişat strâns. Chipul ei părea atât de speriat, încât am arătat cu degetul coloana de pe drum, ca şi cum voiam să spun: *Mamă, doar mă uitam la soldaţi.* Bineînţeles că ea nu auzise nimic, dar acum s-a uitat printre gene şi a zărit metalul strălucitor – şarpele uman întunecat, care aluneca pe drum. Iar atunci chipul ei s-a întristat. S-a uitat la soldaţi, apoi la mine, vrând parcă să-mi spună: *Oh, fiule, îmi pare aşa de rău.*

Atunci habar n-aveam ce voia să spună.

Dar după mulţi ani, aşezat deasupra trăsurii, alături de prietenii şi de fiul meu, când Italia se deschidea înaintea noastră, am înţeles în sfârşit: *Îmi pare rău că ţi-am micşorat lumea în felul ăsta,* voise ea să-mi spună. Aşa că am zâmbit în vârful trăsurii, pentru că am înţeles că îşi dorise toate acestea pentru mine.

Nicolai, fiule, am reuşit oare să compensez toate lucrurile pe care ţi le-am răpit? Am înlocuit cu dragoste soarta ta de bogăţii şi privilegii? Dubla ta moştenire? Întoarce-te cu gândul la tot ce ştii: viaţa noastră în Londra, doar noi doi. Atâta faimă, încât mulţimea se îmbulzea în jurul trăsurii noastre. Poate îţi aminteşti că am avut şi alte iubiri – deşi în inima mea nu erau decât ecouri ale celei dintâi. Nu-i aşa că mirosul de balegă de cal îţi aminteşte de călătoriile noastre prin regiunile italiene, în trăsura noastră mare şi neagră?

Pe atunci trăsura noastră avea deja perdele de satin şi saltele din cel mai moale puf, iar monedele de aur şi de argint – roadele succesului meu – cădeau pe podea de fiecare dată când *Fräulein* Schmeck ne scutura păturile.

Cu siguranţă, îţi aminteşti ceva din anii petrecuţi la Napoli. Încă mai aveai trei fiinţe dragi în poala cărora să te aşezi, în afară de tatăl tău. Aveai doica, pe care o iubeai ca pe o bunică. Îl aveai pe micul Tasso, pe care l-ai întrecut curând în înălţime. Îl aveai pe Remus, căruia îi spuneai unchi şi ale cărui cărţi le-ai furat şi le-ai ascuns sub patul tău.

Dar pe al patrulea, Nicolai, al cărui nume îl porţi, sunt sigur că nu l-ai uitat. Pe el a trebuit să-l lăsăm în urmă, la Veneţia. L-am îngropat sub o piatră de pavaj pe o străduţă îngustă, aşa cum se obişnuieşte în acel oraş, fără nici un fel de semn. A mai trăit doar şase luni după ce am ajuns în oraşul pe care visase întotdeauna să-l viziteze. Remus l-a găsit mort într-o dimineaţă, căzut cu faţa în jos, după ce îngenunchease să-şi spună rugăciunile în seara din ajun.

Cât despre viaţa noastră în Veneţia, chiar dacă nu-ţi aminteşti prea multe, o cunoşti prea bine, atât pentru că am vorbit despre ea, cât şi pentru că a dat naştere unei legende. Istoria consemnează paşii eroilor săi, iar spre sfârşitul anului 1763, în seara debutului meu la Teatro San Benedetto, am devenit erou. Fiecare însemnare despre vocea mea povesteşte cum am uluit auditoriul din Veneţia, iar volumele mai groase te menţionează şi pe tine în braţele mele, în timp ce femei frumoase ne învăluiau în petale de trandafir aruncate de la balcoane. Din primăvara aceea, viaţa mea a fost consemnată de atâţia cronicari, încât nu mai este doar a mea.

Dar am păstrat un ultim secret.

În primăvara aceea, după ce am fugit din Viena, Tasso a mânat trăsura noastră până când, dacă ar mai fi pocnit încă o dată din bici, am fi plonjat în mare. Iar atunci am coborât cu toţii de unde eram cocoţaţi – micul Tasso, uriaşul Nicolai, Remus cel slut, doica gorilă, *musico* şi bebeluşul. Nimeni nu se gândise să-mi spună că Veneţia este o insulă, ceea ce ar fi fost un motiv destul de întemeiat pentru mine ca să aleg altă destinaţie. M-am înfiorat şi am spus că n-o să mă îmbarc pe bac. Nicolai şi *Fräulein* Schmeck m-au ţinut, în timp ce Remus m-a legat la ochi. Cu toate acestea, când zăceam pe punte, mi-aş fi dorit să am un sac de hrişcă pe care să-l strâng în braţe.

Iar apoi am ajuns. Ne-am minunat de palatele cufundate în mare. Remus l-a ţinut pe Nicolai de braţ ca să nu cadă în apa fetidă. Ne-am plimbat pe

străduţele înguste şi i-am cumpărat lui *Fräulein* Schmeck toate hainele, parfumurile sau bijuteriile pe care şi le-a dorit. În Piazza San Marco, ai scâncit de încântare când ai văzut vasele pe Canale di San Marco. Nicolai şi-a ridicat privirea spre umbra basilicii. Mi-a făcut semn din cap, apoi a intrat ţanţoş în Basilica San Marco, precum un soldat gata să înfrunte un duşman mult mai numeros. În jurul lui *Fräulein* Schmeck mişunau vânzătorii ambulanţi. Atingea, mirosea sau gusta tot ce-i ofereau. Ne cheltuia aurul. Tasso se plimba pe malul apei şi se uita la vasele din larg. Numai Remus a rămas cu noi. Mi-a zâmbit.

— Vrei să ne aştepţi aici? l-am întrebat.

— Sigur că da, a răspuns el.

Atunci am rămas singur cu tine. Te-am purtat pe străduţele înguste, unde soarele nu ajungea niciodată, peste poduri pe care ne-am oprit ca să poţi admira gondolele care pluteau dedesubt. Întrebam pe toată lumea: *Dov' è il teatro?* Îmi arătau şi urmam indicaţiile, dar când scânceai şi-ţi întindeai mâna către o rază de lumină care strălucea în fereastra vreunui palat sau către Canal Grande, o luam într-acolo. Ne-am rătăcit de nenumărate ori, dar fiecare trecător ne-a ajutat, până când am ajuns în cele din urmă la teatrul pe care-l căutam, Teatro San Benedetto, al cărui nume mama ta şi cu mine ni-l şoptiserăm de atâtea ori unul altuia. Era încă după-amiaza devreme, iar mica piaţă era pustie, deşi auzeam repetiţii din interiorul teatrului. Clădirea avea o faţadă impunătoare, cu coloane adosate zidului peretelui şi trei uşi duble de stejar lustruit. M-am aşezat pe trepte şi te-am ţinut pe genunchi.

— Nicolai, am zis eu. Am ajuns.

Te-ai uitat la gura mea şi ai săltat pe genunchi.

— Aş vrea să fie şi ea aici cu noi, dar nu e. O să fac ce mi-a spus ea c-ar trebui să fac. O să bat la uşile alea până când se vor deschide şi mi se da voie să cânt. O să ne îmbogăţim şi toată lumea o să ne cunoască numele. Aşa a zis ea c-o să se întâmple şi sunt sigur că avea dreptate. Nicolai, nu putem să mai vorbim niciodată despre ea. Tot ce s-a întâmplat trebuie să rămână secret. Nu putem îngădui nimănui să facă legătura dintre bietul castrat din Viena şi acest *musico* care voi deveni. Nimeni nu trebuie să ştie că eşti un fiu furat. Nu vreau să fii luat de lângă mine.

Ţi-ai mutat privirea de la buzele mele la ochii mei, care se scăldau în lacrimi. Nu înţelegeai nici un cuvânt. Dar ştiai că eram trist, iar gura ţi s-a schimonosit de plâns.

Aşa că m-am ridicat în picioare şi ne-am plimbat încolo şi-ncoace prin piaţa pustie. Te-am aşezat pe umeri. Te-am strâns la piept şi am lăsat lumea să mai aştepte zece minute după vocea mea. Căci, în clipa aceea, fiule, am cântat numai pentru tine.

Nota autorului

La început, m-au inspirat sunete adevărate: soţia mea cântând o arie din *Orfeu* de Gluck; un dangăt aspru şi metalic din clopotniţa unei biserici minuscule din Alpi; clinchetul tălăngilor elveţiene; o înregistrare cu psalmi medievali compuşi în Abaţia din Sankt Gallen. Cu documentarea care a urmat am început să creez un cadru istoric potrivit în care să dau frâu liber personajelor mele fictive.

Abaţia din Sankt Gallen a fost desfiinţată, sub influenţa lui Napoleon, în 1805, abatele Coelestin Gugger von Staudach (1701–1767) devenind astfel antepenultimul abate. Abatele Coelestin a supravegheat extraordinarele renovări baroce ale abaţiei lui vechi de un mileniu, inclusiv construcţia bisericii din Sankt Gallen, care face astăzi parte din patrimoniul mondial UNESCO.

Cu privire la topografia Vienei în secolul al optsprezecelea, m-am bazat pe cartea lui Joseph Daniel von Huber, *Vogeschauplan der Wiener Innenstadt* (1785). Hanurile dărăpănate şi rău-famate din Spittelberg au fost în mare parte demolate la începutul secolului al nouăsprezecelea, dar casa de pe Burggasse în care mi-am imaginat că au trăit Nicolai şi Remus mai există şi în zilele noastre, iar la parter este, într-adevăr, o cafenea încântătoare. Palatul Riecher a fost inspirat de Palatul Fürst von Cläri; iar casa lui Guadagni, de o construcţie mai modestă, din apropierea Porţii Scoţiene – cu toate că nici una dintre ele nu mai există astăzi. Multe opere de Gluck, Mozart şi Beethoven au avut premiera la Burgtheater, înainte să fie demolat în 1888. Detaliile mecanice de sub scena lui Tasso se bazează pe teatrul baroc din Ceský Krumlov, splendid renovat.

Orfeu şi Euridice a avut premiera pe 5 octombrie 1762, iar întâmplările care au precedat-o, inclusiv reprezentaţia dinaintea premierei, pe 6 august 1762 (care a avut loc mai probabil în casa lui Calzabigi decât în a lui Guadagni), sunt consemnate în jurnalele păstrate cu grijă de contele Karl Zinzendorf. Există doar două cronici foarte scurte ale premierei, în cele două numere din *Wienerisches Diarium* care au fost publicate după spectacol, datate 6 şi 13 octombrie. Nici una dintre cronici nu menţionează nici măcar numele interpreţilor. Am întocmit lista lui Moses cu nobilii care au asistat la premieră după arhivele cu semnături de la Burgtheater.

Gluck însuşi a plecat de la Viena la Paris în 1774, iar acolo a rescris *Orfeu*, schimbând vocea de castrat mezzosopran în voce de tenor. Gaetano Guadagni s-a întors la Londra în 1769, dar acolo n-a reuşit să fie la înălţimea reputaţiei sale şi, căzut în dizgraţie, a plecat iar, doi ani mai târziu. S-a retras la Padova, unde era cunoscut pentru interpretarea solo a operei *Orfeu* a lui Gluck, montată pentru teatru de păpuşi. A murit fără nici un ban în 1792, după ce şi-a împărţit averea numeroşilor lui elevi.

Marele Pummerin a fost turnat în 1705, din 208 tunuri turceşti, şi a rezistat până în 1944, când a fost distrus de un incendiu iscat de jefuitorii din timpul războiului. A fost topit, turnat şi ridicat din nou în 1957. Este tras în fiecare an pentru celebrarea Anului Nou, când austriecii urmăresc clopotul la televiziunea naţională.

Cândva în jurul anului 1750, contele Karl Eugen a adus doi medici italieni la Stuttgart cu scopul de a castra băieţi, aşa că singurul loc unde se efectuau castrări la nord de Alpi era curtea ducelui. În Italia, băieţii au continuat să fie castraţi pentru operele din Europa pe tot parcursul secolului al nouăsprezecelea, deşi epoca de aur a aşa-numiţilor *musico* avea să treacă odată cu opera romantică şi cu preferinţa pentru vocea de tenor. Ultimul *musico*, Alessandro Moreschi, a cântat în corul papal până în 1913.

În foarte puţine locuri, când povestea mea şi istoria au intrat în conflict, povestea a avut câştig de cauză. Cazul cel mai flagrant îl reprezintă acela că biserica lui Staudach a fost terminată abia în 1766, prea târziu ca Moses să fi fost castrat pentru opera lui Gluck. Mutarea construcţiei cu câţiva ani în urmă mi s-a părut o abatere mică, pentru care a meritat să împletesc frumoasa construcţie cu opera splendidă a lui Gluck, ambele, simboluri trainice ale unei epoci, chiar şi după mai bine de două sute de ani.

Mulţumiri

Îi sunt foarte recunoscător Alexandrei Mendez-Diez, pentru nenumăratele ei ore de lectură şi comentarii, toate efectuate de la o diferenţă de fus orar de şase ore şi de peste Ocean. Îi sunt îndatorat lui Bridget Thomas, pentru numeroasele şi nepreţuitele ei îmbunătăţiri de limbă şi de stil. Le mulţumesc scriitorilor de la Thin Raft, din Basel, pentru anii lor de încurajări.

Lui Dan Lazar de la Writers House îi mulţumesc pentru că a dat romanului un suflu nou şi pentru că l-a făcut mult mai bun. Îi mulţumesc, de asemenea, lui Stephen Barr, pentru observaţiile lui foarte fine. În Sarah Knight am găsit un editor fantastic, al cărei entuziasm fără margini m-a făcut să merg mai departe. Le sunt recunoscător lui Shaye Areheart, Kira Walton, Karin Schulze, Linda Kaplan, Annsley Rosner, Sarah Breivogel, Heather Lazare, Patty Berg, Katie Wainwright, Rachel Berkowitz, Jill Flaxman şi Christine Kopprasch, pentru strădania şi sprijinul lor. Le mulţumesc lui Domenico Sposato şi celorlalţi colegi ai mei de la Minerva Schulen Basel, precum şi lui Franz Gstättner, Ernst Zöchling şi Catedralei Sfântul Ştefan.

Mamă şi tată, bineînţeles că nici măcar n-aş fi putut începe fără sprijinul şi îndrumarea voastră. Rebecca şi Sam, vă mulţumesc pentru toată dragostea voastră. Şi la sfârşit, desigur, un ocean de mulţumiri lui Dominique – fără tine n-ar fi nici o carte.

Table of Contents

Notă pentru cititor
Actul I
Actul II
Actul III
Nota autorului
Mulţumiri